Mini Bibel

Oversikt

Dette er et nøye utvalgt utvalg av gamle greske tekster som er ment å best fange opp Jesu undervisning og skriftene Han underviste i, refererte til og oppfylte. Vårt mål er å gi deg en så nøyaktig gjengivelse som mulig av den opprinnelige greske teksten i et moderne, lesbart format.

Ansvarsfraskrivelse

Denne oversettelsen ble laget fra den opprinnelige greske Septuaginta og bysantinske tekster med store språkmodeller. Av denne grunn inneholder den mange artefakter fra kulturen og grammatikken i originalspråket, men kan også inneholde feil. Hvis noe ser rart ut, vennligst sjekk den opprinnelige greske teksten. Hvis du finner en feil, vennligst send den på e-post til jesusislord@joshuabible.com.

Lisensiering

Du har tillatelse til å reprodusere og distribuere denne oversettelsen helt eller delvis. Du har ikke lov til å endre eller selge den. Hvis du finner en feil, vennligst send en e-post til jesusislord@joshuabible.com slik at vi kan rette den og gi deg en oppdatert utgave.

Matteusevangeliet

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28

Markusevangeliet

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16

Johannesevangeliet

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21

Johannes' brev

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5

Opprinnelsen

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | 45 | 46 | 47 | 48 | 49 | 50

Utgangen

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40

Tallene

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36

Andre Lov

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34

Josvas bok

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24

Matteusevangeliet

1

Bok om Jesu Kristi slekt, Davids sønn, Abrahams sønn. Abraham fikk Isak, og Isak fikk Jakob, og Jakob fikk Juda og brødrene hans, og Juda fikk Peres og Serah fra Tamar, og Peres fikk Hesron, og Hesron fikk Aram, og Aram fikk Amminadab, og Amminadab fikk Nahson, og Nahson fikk Salmon, og Salmon fikk Boas fra Rahab, og Boas fikk Obed fra Rut, og Obed fikk Isai, og Isai fikk kong David. David kongen fikk Salomo med konen til Urias, Salomo fikk Rehabeam, Rehabeam fikk Abia, Abia fikk Asa, Asa fikk Josafat, Josafat fikk Joram, Joram fikk Ussia, Ussia fikk Jotam, Jotam fikk Akas, Akas fikk Hiskia, Hiskia fikk Manasse, Manasse fikk Amon, Amon fikk Josia, Josia fikk Jekonja og brødrene hans ved deportasjonen til Babylon. Etter deportasjonen til Babylon fikk Jekonias Sealtiel, og Sealtiel fikk Serubabel, og Serubabel fikk Abihu, og Abihu fikk Eljakim, og Eljakim fikk Asor, og Asor fikk Sadok, og Sadok fikk Akim, og Akim fikk Eliud, og Eliud fikk Eleasar, og Eleasar fikk Mattan, og Mattan fikk Jakob, og Jakob fikk Josef, mannen til Maria, som

Jesus ble født av, han som kalles Kristus. Alle generasjonene fra Abraham til David er derfor fjorten generasjoner, og fra David til deportasjonen til Babylon er det fjorten generasjoner, og fra deportasjonen til Babylon til Kristus er det fjorten generasjoner. Jesu Kristi fødsel var slik. For da hans mor Maria var blitt trolovet med Josef, ble hun, før de kom sammen, funnet havende i magen fra Hellig Ånd. Joseph, mannen hennes, var rettferdig og ønsket ikke å vanære henne offentlig, så han ville skille seg fra henne i hemmelighet. Men da han hadde vurdert disse tingene, se, viste en Herrens engel seg for ham i en drøm og sa: Josef, Davids sønn, frykt ikke å ta til deg Maria, din hustru, for det som er blitt unnfanget i henne er av den Hellige Ånd. Hun vil føde en sønn, og du skal kalle hans navn Jesus, for han vil frelse sitt folk fra deres synder. Dette hele har skjedd så at det skulle bli oppfylt det som ble talt av Herren gjennom profeten som sa: se, jomfruen skal ha i mage og skal føde en sønn, og de skal kalle hans navn Immanuel, som oversatt er Gud med oss. Etter å ha blitt vekket fra søvnen, gjorde Josef som Herrens budbærer hadde befalt ham, og tok imot konen sin, og han kjente henne ikke før hun fødte sin førstefødte sønn, og han kalte ham Jesus.

2

Da Jesus var blitt født i Betlehem i Judea i dagene til kong Herodes, se, vismenn fra øst ankom til Jerusalem og sa: Hvor er han som er født, jødenes konge? For vi så hans stjerne i østen og

vi kom for å tilbe ham. Etter å ha hørt dette ble kong Herodes urolig, og hele Jerusalem med ham, og etter å ha samlet alle yppersteprestene og de skriftlærde av folket spurte han dem hvor Kristus blir født. De sa til ham: I Betlehem i Judea, for slik er det skrevet gjennom profeten: Og du Betlehem, land i Juda, på ingen måte er du minst blant lederne i Juda, for fra deg vil det gå ut en leder, som vil vokte folket mitt Israel. Da kalte Herodes i hemmelighet magerne og bestemte nøyaktig fra dem tiden for den synlige stjernen, og etter å ha sendt dem til Betlehem sa han: Dra av sted og undersøk nøye om barnet, og når dere finner det, rapporter til meg, slik at også jeg kan komme og tilbe ham. De som hadde hørt kongen, dro av sted, og se, stjernen som de hadde sett i øst, gikk foran dem, inntil den kom og stod stille over der barnet var. Da de så stjernen, gledet de seg med en stor glede meget, og de kom inn i huset og så barnet med Maria, moren hans, og de falt ned og tilba ham, og de åpnet skattene sine og brakte ham gaver, gull og virak og myrra, og de ble advart i en drøm om ikke å vende tilbake til Herodes, og de dro tilbake til landet sitt gjennom en annen vei. Etter at de hadde trukket seg tilbake, se, en budbringer fra Herren viste seg i en drøm for Josef og sa: Stå opp, ta barnet og moren hans og flykt til Egypt, og vær der inntil jeg sier til deg; for Herodes er i ferd med å søke barnet for å ødelegge det. Han som hadde stått opp tok barnet og moren hans om natten og dro bort til Egypt, og var der inntil Herodes død, slik at det skulle bli oppfylt det som var sagt av Herren gjennom profeten som sa: fra Egypt kalte jeg min sønn. Da Herodes hadde sett at han var blitt lurt av magerne, ble han veldig rasende, og han sendte og drepte alle barna i

Betlehem og i alle dens grenser fra to år og nedover, i henhold til tiden som han hadde fastslått nøyaktig fra magerne. Da ble oppfylt det som var talt av profeten Jeremia som sa: En stemme ble hørt i Rama, klagesang og gråt og mye sorg; Rakel gråter over barna sine, og ville ikke bli trøstet, fordi de ikke er. Etter at Herodes hadde dødd, se, en budbringer av Herren viser seg i en drøm til Josef i Egypt og sier: Stå opp, ta med barnet og moren hans og dra til landet Israel, for de som søker sjelen til barnet har dødd. Og han stod opp og tok barnet og moren hans og kom til landet Israel. Men da han hørte at Arkelaus regjerte over Judea i stedet for Herodes, faren hans, fryktet han å dra dit; men da han ble advart i en drøm, trakk han seg tilbake til områdene av Galilea, og da han kom, bosatte han seg i en by kalt Nasaret, slik at det som ble talt gjennom profetene skulle bli oppfylt, at han skal bli kalt nasarener.

3

I de dagene kommer Johannes Døperen, forkynnende i ørkenen i Judea og sigende: Omvend dere, for himlenes rike har kommet nær. For dette er han som ble talt om av profeten Jesaja da han sa: En røst av en som roper i ørkenen: Forbered Herrens vei, gjør hans stier rette. Selv hadde Johannes sin kledning av kamelhår og et lærbelte om lendene sine, og maten hans var gresshopper og vill honning. Da dro Jerusalem og hele Judea og hele området rundt Jordan ut til ham, og de ble døpt i Jordan av ham mens de bekjente syndene sine. Men da han så mange av

fariseerne og saddukeerne komme til hans dåp, sa han til dem: Avkom av hoggorme, hvem viste dere å flykte fra den kommende vrede? Bær derfor frukt verdig av omvendelsen, og ikke tro dere kan si til dere selv, vi har Abraham til far. For jeg sier dere at Gud er i stand til å reise opp barn til Abraham fra disse steinene. Men allerede ligger øksen mot roten av trærne, derfor blir hvert tre som ikke bærer god frukt hugget ned og kastet i ilden. Jeg døper dere i vann til omvendelse, men den som kommer etter meg er sterkere enn meg, jeg er ikke dyktig til å bære sandalene hans, han vil døpe dere i Hellig Ånd og ild. Han har kasteskovelen i hånden sin og vil rengjøre treskeplassen sin grundig, og vil samle kornet sitt inn i lageret, men agnene vil han brenne med uslukkelig ild. Da kommer Jesus fra Galilea til Jordan for å bli døpt av Johannes. Men Johannes hindret ham og sa: Jeg har behov for å bli døpt av deg, og du kommer til meg? Men Jesus svarte og sa til ham: La være nå; for slik er det passende for oss å oppfylle all rettferdighet. Da slapp han ham; og etter å ha blitt døpt gikk Jesus straks opp fra vannet; og se, himlene ble åpnet for ham, og han så Guds Ånd stige ned som en due og komme over ham; og se, en stemme fra himlene sa: Denne er min sønn, den elskede, i hvem jeg har velbehag.

4

Da ble Jesus ført inn i ørkenen av Ånden for å bli fristet av djevelen, og etter å ha fastet førti dager og førti netter ble han

senere sulten. Og da fristeren nærmet seg ham, sa han: Hvis du er Guds sønn, si at disse steinene skal bli brød. Men han svarte og sa: Det er skrevet: Ikke på brød alene vil mennesket leve, men på hvert ord som utgår gjennom Guds munn. Da tar djevelen ham med til den hellige byen, og setter ham på pinnaklet av tempelet og sier til ham: hvis du er Guds sønn, kast deg selv ned; for det har blitt skrevet at han vil befale sine budbringere om deg, og på hender vil de løfte deg, for at du ikke skal støte foten din mot en stein. Jesus sa til ham: Igjen er det skrevet: Du skal ikke friste Herren din Gud. Igjen tar djevelen ham med til et veldig høyt fjell, og viser ham alle verdens riker og deres herlighet, og sier til ham: alt dette vil jeg gi deg, hvis du faller ned og tilber meg. Da sier Jesus til ham: Gå bort, satan, for det er skrevet: Herren din Gud skal du tilbe, og ham alene skal du tjene. Da forlot djevelen ham, og se, budbringere kom og tjente ham. Etter å ha hørt at Johannes ble overgitt, trakk Jesus seg tilbake til Galilea, og etter å ha forlatt Nasaret kom han og bosatte seg i Kapernaum ved sjøen i grenseområdene til Sebulon og Naftali, slik at det som ble talt gjennom profeten Jesaja som sa skulle bli oppfylt: landet Sebulon og landet Naftali, veien til sjøen, på den andre siden av Jordan, Galilea for hedningene, folket som satt i mørke så et stort lys, og for dem som satt i dødens land og skygge steg et lys opp for dem. Fra da begynte Jesus å forkynne og si: Omvend dere, for himlenes rike har kommet nær. Mens han gikk ved havet i Galilea så han to brødre, Simon den kalte Peter og Andreas broren hans, som kastet garn ut i havet; de var nemlig fiskere; og han sier til dem: kom etter meg og jeg vil gjøre dere til menneskefiskere. Men de

forlot umiddelbart nettene og fulgte ham. Og da han hadde gått videre derfra, så han to andre brødre, Jakob, Sebedeus sønn, og Johannes, hans bror, i båten sammen med Sebedeus, deres far, mens de bøtte nettene sine, og han kalte dem. Men de forlot umiddelbart båten og sin far og fulgte ham. Og Jesus gikk omkring i hele Galilea, undervisende i deres forsamlinger og forkynnende det gode budskap om kongedømmet og tjenende all sykdom og all svakhet i folket. Og ryktet om ham gikk ut til hele Syria, og de brakte til ham alle de som hadde det vondt med forskjellige sykdommer og plager som holdt dem fast, og demonbesatte og månesyke og lamme, og han helbredet dem, og mange folkemengder fulgte ham fra Galilea og Dekapolis og Jerusalem og Judea og fra den andre siden av Jordan.

5

Da han hadde sett folkemengdene gikk han opp på fjellet, og da han hadde satt seg ned kom disiplene hans til ham, og han åpnet munnen sin og lærte dem og sa: Salige er de fattige i ånden, for deres er himlenes rike. Velsignede er de som sørger, for de skal bli trøstet. Salige er de saktmodige, for de skal arve jorden. Salige er de som sulter og tørster etter rettferdighet, for de skal bli mettet. Velsignet er de barmhjertige, for de skal vises barmhjertighet. Salige er de rene i hjertet, for de skal se Gud. Velsignet er fredsmakerne, for de skal kalles Guds sønner. Salige er de som blir forfulgt for rettferdighets skyld, for himlenes rike er deres. Velsignet er dere når de bebreider dere og forfølger

dere, og lyver og sier alle slags onde ord mot dere på grunn av meg. Gled dere og juble, for deres lønn er stor i himlene, for slik forfulgte de profetene før dere. Dere er saltet av jorden; men hvis saltet blir tåpelig, med hva skal det saltes? Det duger ikke lenger til noe annet enn å bli kastet ut og bli tråkket på av mennesker. Dere er verdens lys. En by kan ikke skjules liggende oppe på et fjell; heller ikke tenner de en lampe og setter den under en skjeppe, men på en lysestake, og den skinner for alle de i huset. Således la lyset deres skinne for menneskene, slik at de ser deres gode gjerninger og ærer deres Far i himlene. Dere skal ikke tro at jeg kom for å ødelegge loven eller profetene. Jeg kom ikke for å ødelegge, men for å oppfylle. Amen, for jeg sier til dere: Inntil himmelen og jorden går forbi, skal ikke en iota eller en serif gå forbi fra loven, inntil alt blir til. Hvem som derfor opphever ett av disse minste budene og lærer menneskene således, skal kalles den minste i himlenes rike, men den som gjør og lærer, denne skal kalles stor i himlenes rike. Jeg sier dere at hvis ikke deres rettferdighet overgår de skriftlærdes og fariseernes, skal dere ikke gå inn i himlenes rike. Dere har hørt at det ble sagt til de gamle, du skal ikke myrde, men den som myrder, vil være skyldig for dommen. Men jeg sier dere at enhver som er sint på sin bror uten grunn, vil være skyldig for dommen, og den som sier til sin bror raka, vil være skyldig for rådet, og den som sier dåre, vil være skyldig til ildens gehenna. Hvis derfor du frembærer din gave på alteret og der husker at din bror har noe imot deg, la din gave der foran alteret, og gå først og forsones med din bror, og kom da og frembær din gave. Vær velvillig innstilt til din motstander raskt mens du er på

veien med ham, for at ikke motstanderen overgir deg til dommeren og dommeren overgir deg til tjeneren, og du blir kastet i fengsel; sannelig sier jeg deg, du skal ikke gå ut derfra før du betaler den siste quadrans. Dere har hørt at det ble sagt til de gamle: Du skal ikke bryte ekteskapet. Men jeg sier til dere at enhver som ser på en kvinne for å begjære henne, allerede har begått hor med henne i sitt hjerte. Men hvis det høyre øyet ditt forårsaker at du synder, riv det ut og kast det fra deg, for det er fordelaktig for deg at ett av lemmene dine skulle forgå og ikke at hele legemet ditt blir kastet inn i gehenna. Og hvis din høyre hånd får deg til å synde, kutt den av og kast den fra deg, for det er bedre for deg at ett av dine lemmer går tapt, enn at hele din kropp blir kastet i gehenna. Det ble sagt: Den som skiller seg fra sin kone, la ham gi henne et skilsmissebrev. Men jeg sier til dere at den som skiller seg fra sin kone, unntatt på grunn av hor, gjør henne til en ekteskapsbryter, og den som gifter seg med en skilt kvinne, begår ekteskapsbrudd. Igjen har dere hørt at det ble sagt til de eldgamle: Du skal ikke sverge falskt, men du skal holde dine eder overfor Herren. Men jeg sier til dere: ikke sverg i det hele tatt, verken ved himmelen, fordi den er Guds trone, verken ved jorden, fordi den er fotskammel for hans føtter, verken ved Jerusalem, fordi den er den store kongens by, verken ved ditt hode skal du sverge, fordi du ikke er i stand til å gjøre ett hår hvitt eller svart. La deres ord være ja ja, nei nei; men det som er mer enn dette, er fra det onde. Dere hørte at det ble sagt, øye i stedet for øye og tann i stedet for tann. Men jeg sier til dere, ikke stå imot den onde, men hvem som slår deg på det høyre kinnet, vend til ham også det andre, og til den som ønsker å gå til doms

med deg og ta din tunika, la ham få også kappen, og hvem som tvinger deg én mil, gå med ham to. Til den som ber deg, gi, og den som ønsker å låne fra deg, ikke vend deg bort. Dere har hørt at det ble sagt: Du skal elske din neste og hate din fiende. Men jeg sier dere, elsk fiendene deres, velsign dem som forbanner dere, gjør godt mot dem som hater dere og be for dem som mishandler dere og forfølger dere, slik at dere kan bli sønner av deres far i himlene, fordi han lar sin sol gå opp over onde og gode og sender regn over rettferdige og urettferdige. For hvis dere elsker dem som elsker dere, hvilken lønn har dere? Gjør ikke også tollerne det samme? Og hvis dere bare hilser vennene deres, hva overflødig gjør dere? Gjør ikke tollerne det samme? Dere skal derfor være fullkomne, akkurat som deres Far i himlene er fullkommen.

6

Pass på at dere ikke gir almisse foran mennesker for å bli sett av dem, for ellers har dere ingen lønn hos deres Far som er i himlene. Når du derfor gir almisse, skal du ikke blåse i trompet foran deg, akkurat som hyklerne gjør i forsamlingene og på gatene, slik at de kan bli herliggjort av menneskene. Sannelig sier jeg dere, de har allerede mottatt sin lønn. Men når du gir almisse, la ikke din venstre hånd vite hva din høyre hånd gjør, slik at din almisse kan være i det skjulte, og din far som ser i det skjulte vil gi deg tilbake i det åpne. Og når du ber, skal du ikke være akkurat som hyklerne, fordi de elsker å stå og be i

forsamlingene og på gatehjørnene, slik at de kan vise seg for menneskene. Sannelig sier jeg dere at de har mottatt sin lønn. Men du, når du ber, gå inn i ditt indre rom, og steng din dør og be til din far som er i det skjulte, og din far som ser i det skjulte vil gi deg igjen i det åpenbare. Når dere ber, skal dere ikke bable akkurat som hedningene, for de synes at de vil bli hørt på grunn av sin ordrikhet. Vær derfor ikke som dem, for deres far vet hva dere har behov for før dere ber ham. Så derfor be dere: Vår Far i himlene, la ditt navn bli helliget, la ditt rike komme, la din vilje skje, som i himmelen, også på jorden, gi oss i dag vårt daglige brød, og forlat oss vår gjeld, som også vi forlater våre skyldnere, og led oss ikke inn i fristelse, men frels oss fra det onde. For din er riket og makten og æren i all evighet; amen. Hvis dere tilgir menneskene deres overtredelser, vil også deres himmelske far tilgi dere; men hvis dere ikke tilgir menneskene deres overtredelser, vil heller ikke deres far tilgi deres overtredelser. Når dere faster, skal dere ikke bli som de mørke hyklerne, for de vanstiller ansiktene sine så de kan fremstå for menneskene som fastende, sannelig sier jeg dere at de har mottatt sin lønn. Men du, når du faster, salv hodet ditt og vask ansiktet ditt, slik at du ikke fremstår for menneskene som fastende, men for din far i det skjulte, og din far som ser i det skjulte vil gi tilbake til deg i det åpne. Ikke samle dere skatter på jorden, hvor møll og rust ødelegger, og hvor tyver bryter inn og stjeler; men samle dere skatter i himmelen, hvor verken møll eller rust ødelegger, og hvor tyver ikke bryter inn og ikke stjeler; for hvor skatten deres er, der vil også hjertet deres være. Lampen til kroppen er øyet; hvis derfor øyet ditt er enkelt, vil hele kroppen din være full av

lys; men hvis øyet ditt er ondt, vil hele kroppen din være mørk. Hvis derfor lyset i deg er mørke, hvor stort er ikke mørket? Ingen er i stand til å tjene to herrer; for enten vil han hate den ene og elske den andre, eller han vil holde fast ved den ene og forakte den andre. Dere kan ikke tjene Gud og mammon. Derfor sier jeg til dere: Vær ikke bekymret for deres sjel, hva dere skal spise og hva dere skal drikke, heller ikke for deres kropp, hva dere skal kle på dere. Er ikke sjelen mer enn næringen, og kroppen mer enn klærne? Se på himmelens fugler, fordi de ikke sår, heller ikke høster, heller ikke samler i lader, og deres himmelske far nærer dem – er ikke dere verdt mer enn dem? Hvem av dere kan ved å bekymre seg legge til en alen på sin levetid? Og hvorfor er dere bekymret for klær? Lær grundig liljene på marken hvordan de vokser; de strever ikke og heller ikke spinner; men jeg sier dere at ikke engang Salomo i all sin herlighet kledde seg som en av disse. Men hvis Gud slik kler gresset på marken, som er her i dag og i morgen kastes i ovnen, vil han ikke langt mer kle dere, dere lite-troende? Vær derfor ikke bekymret og si: Hva skal vi spise, eller hva skal vi drikke, eller hva skal vi kle oss med? For alle disse tingene søker nasjonene etter, men deres himmelske far vet at dere trenger alt dette. Søk men først Guds rike og hans rettferdighet, og alt dette vil bli gitt dere. Vær derfor ikke bekymret for morgendagen, for morgendagen vil være bekymret for seg selv; tilstrekkelig for dagen er dens ondskap.

7

Ikke døm, slik at dere ikke blir dømt; for i den dommen dere dømmer vil dere bli dømt, og med det målet dere måler vil det bli målt for dere. Hvorfor ser du flisen i øyet til broren din, men bjelken i ditt eget øye legger du ikke merke til? Eller hvordan vil du si til din bror: La meg kaste ut flisen fra ditt øye, og se, bjelken er i ditt øye? Hykler, kast ut først bjelken fra ditt eget øye, og da vil du se klart til å kaste ut splinten fra din brors øye. Ikke gi det hellige til hundene, og heller ikke kast perlene deres foran svinene, for at de ikke skal tråkke dem under føttene sine og vende seg om og rive dere i stykker. Be, og det vil bli gitt dere, søk, og dere vil finne, bank, og det vil bli åpnet for dere; for hver den som ber mottar, og den som søker finner, og for den som banker vil det bli åpnet. Eller hvem er det blant dere som, hvis hans sønn ber ham om brød, vil gi ham en stein? Og hvis han ber om fisk, vil han ikke gi ham en slange? Hvis derfor dere, som er onde, vet å gi gode gaver til barna deres, hvor mye mer vil da deres Far i himlene gi gode ting til dem som ber ham? Alt derfor som dere vil at menneskene skal gjøre for dere, skal også dere gjøre for dem, for dette er loven og profetene. Gå inn gjennom den smale porten, fordi porten er bred og veien som leder inn i ødeleggelsen er vid, og mange er de som går inn gjennom den. Hvor trang er porten og presset er veien som leder inn i livet, og få er de som finner den. Pass på for de falske profetene, som kommer til dere i fåreklær, men innvendig er de ulver, rovdyr. Fra fruktene deres vil dere kjenne dem. Samler de sikkert ikke druer fra torner, eller fiken fra tistler? Således gjør hvert godt tre gode frukter, men det råtne treet gjør onde frukter. Et godt tre kan ikke bære onde frukter, heller ikke et råttent tre bære gode

frukter. Hvert tre som ikke bærer god frukt, blir hugget ned og kastet i ilden. Derfor skal dere kjenne dem på deres frukter. Ikke alle som sier til meg Herre, Herre, vil entre inn i himlenes rike, men den som gjør min Fars vilje, han som er i himlene. Mange vil si til meg på den dagen: Herre, Herre, profeterte vi ikke i ditt navn, og kastet vi ikke ut demoner i ditt navn, og gjorde vi ikke mange kraftgjerninger i ditt navn? Og da vil jeg bekjenne for dem at jeg aldri kjente dere: Gå bort fra meg, dere som arbeider med lovløshet. Enhver derfor som hører disse mine ord og gjør dem, vil jeg ligne med en klok mann, som bygde huset sitt på klippen; og regnet falt ned og elvene kom og vindene blåste og falt på det huset, og det falt ikke; for det var grunnlagt på klippen. Og alle som hører disse mine ord og ikke gjør dem, vil bli liknet med en tåpelig mann, som bygde sitt hus på sanden, og regnet kom ned og elvene kom og vindene blåste og slo mot det huset, og det falt, og fallet var stort. Og det skjedde at da Jesus fullførte disse ordene, ble folkemengdene forbauset over hans undervisning; for han underviste dem som en som hadde autoritet, og ikke som de skriftlærde.

8

Etter at han kom ned fra fjellet, fulgte mange folkemengder ham. Og se, en spedalsk kom og tilba ham og sa: Herre, hvis du vil, kan du rense meg. Og etter å ha strukket ut hånden rørte Jesus ved ham og sa: Jeg vil det, bli ren. Og umiddelbart ble spedalskheten hans renset. Og Jesus sier til ham: Se til at du ikke

sier det til noen, men gå og vis deg selv for presten og bær frem den gaven som Moses befalte, til vitnesbyrd for dem. Da han hadde gått inn i Kapernaum, kom en høvedsmann til ham og ba ham innstendig og sa: Herre, min sønn ligger i huset lammet, forferdelig plaget. Og Jesus sier til ham: Jeg skal komme og helbrede ham. Og hundreføreren svarte og sa: Herre, jeg er ikke verdig til at du skal gå inn under mitt tak; men si bare med et ord, og min sønn vil bli helbredet. For også jeg er et menneske under autoritet, som har soldater under meg selv, og jeg sier til denne, gå, og han går, og til en annen, kom, og han kommer, og til slaven min, gjør dette, og han gjør det. Etter å ha hørt dette undret Jesus seg og sa til dem som fulgte ham: Sannelig sier jeg dere, ikke engang i Israel har jeg funnet så stor tro. Jeg sier dere at mange fra øst og vest vil komme og ligge til bords med Abraham og Isak og Jakob i himlenes rike, men rikets sønner vil bli kastet ut i det ytre mørket. Der vil det være gråt og tenners gnissel. Og Jesus sa til høvedsmannen: Gå, og som du har trodd, la det skje for deg. Og sønnen hans ble helbredet i den timen. Og da Jesus hadde kommet inn i Peters hus, så han svigermoren hans liggende og lidende av feber, og han rørte hånden hennes, og feberen slapp henne, og hun reiste seg og begynte å tjene ham. Men da kvelden var kommet, brakte de til ham mange demonbesatte, og han drev ut åndene med et ord og helbredet alle de som hadde det vondt, slik at det som var blitt sagt gjennom profeten Jesaja skulle bli oppfylt, da han sa: Han selv tok våre svakheter og bar sykdommene. Etter å ha sett mange folkemengder rundt seg, befalte Jesus å dra bort til den andre siden. Og en skriftlærd nærmet seg og sa til ham: Lærer, jeg vil

følge deg hvor enn du går. Og Jesus sier til ham: Revene har huler, og himmelens fugler har reder, men Menneskesønnen har ikke noe sted å hvile sitt hode. En annen av disiplene hans sa til ham: Herre, tillat meg først å gå og begrave min far. Men Jesus sa til ham: Følg meg, og la de døde begrave sine egne døde. Og da han hadde gått om bord i båten, fulgte disiplene hans ham. Og se, et stort jordskjelv skjedde i havet, så at båten ble dekket av bølgene, men han selv sov. Og da disiplene hans kom nær, vekket de ham og sa: Herre, frels oss, vi går under. Og han sier til dem: Hvorfor er dere feige, dere med liten tro? Da reiste han seg og irettesatte vindene og havet, og det ble en stor stillhet. Men menneskene undret seg og sa: Hva slags mann er dette, at også vindene og havet lyder ham? Og da han hadde kommet til den andre siden, inn i Gergesenernes land, møtte to demonbesatte ham som kom ut fra gravene, svært farlige, så at ingen var sterk nok til å passere forbi på den veien. Og se, de ropte og sa: Hva har vi med deg å gjøre, Jesus, Guds sønn? Kom du hit før tiden for å plage oss? Det var en flokk av mange griser som beitet langt fra dem. Men demonene ba ham innstendig og sa: Hvis du kaster oss ut, tillat oss å gå inn i svineflokken. Og han sa til dem: Gå. Og de som hadde gått ut, dro bort inn i flokken av grisene, og se, hele flokken av grisene styrtet ned klippen inn i havet og døde i vannene. Men de som gjætet flyktet, og etter å ha gått bort til byen rapporterte de alt, også det som gjaldt de demonbesatte mennene. Og se, hele byen gikk ut for å møte Jesus, og da de hadde sett ham, ba de ham om at han ville dra bort fra deres grenser.

9

Og etter å ha gått ombord i en båt, krysset han over og kom til sin egen by. Og se, de brakte til ham en lammet som lå på en seng, og da Jesus så deres tro, sa han til den lammede: Ta mot, barn, dine synder er tilgitt deg. Og se, noen av de skriftlærde sa i seg selv: Denne spotter Gud. Og da Jesus hadde sett tankene deres, sa han: Hvorfor tenker dere onde tanker i hjertene deres? Hva er lettere, å si: Dine synder er tilgitt, eller å si: Stå opp og gå? Men så dere må vite at Menneskesønnen har autoritet på jorden til å tilgi synder, da sier han til den lamme: Reis deg, ta din seng og gå til ditt hus. Og etter å ha reist seg, gikk han hjem til sitt hus. Men da mengdene hadde sett dette, undret de seg og forherliget Gud som hadde gitt slik myndighet til menneskene. Og da Jesus gikk forbi derfra, så han en mann som satt ved tollboden, kalt Matteus, og han sier til ham: følg meg. Og etter å ha stått opp fulgte han ham. Og det skjedde mens han lå til bords i huset, og se, mange tollere og syndere som hadde kommet, lå til bords sammen med Jesus og hans disipler. Og da fariseerne hadde sett dette, sa de til disiplene hans: Hvorfor spiser læreren deres med tollere og syndere? Men Jesus, da han hadde hørt det, sa til dem: De sterke har ikke behov for en lege, men de som har det dårlig. Men gå og lær hva dette er: Jeg ønsker barmhjertighet og ikke offer. For jeg kom ikke for å kalle rettferdige, men syndere til omvendelse. Da nærmer disiplene av Johannes seg til ham og sier: Hvorfor faster vi og fariseerne mye, men disiplene dine faster ikke? Og Jesus sa til dem: Kan ikke bryllupsgjesterne

sørge så lenge brudgommen er med dem? Men dager vil komme når brudgommen blir tatt bort fra dem, og da vil de faste. Ingen setter på en lapp av uskrumpet klut på et gammelt klesplagg, for fylden tar bort fra klesplagget, og en verre rift oppstår. Heller ikke kaster de ung vin i gamle vinsekker, for ellers brister vinsekkene, og vinen helles ut og vinsekkene går til grunne, men ung vin kaster de i nye vinsekker, og begge bevares. Mens han talte disse tingene til dem, se, en leder som hadde nærmet seg, tilba ham og sa: Min datter døde nettopp nå, men kom og legg din hånd på henne, og hun vil leve. Og Jesus reiste seg og fulgte ham, og disiplene hans. Og se, en kvinne som hadde lidd av blødning i tolv år, nærmet seg bakfra og rørte ved frynsen av hans kledning. Hun sa nemlig til seg selv: Hvis jeg bare rører ved kappen hans, vil jeg bli frelst. Men Jesus snudde seg, og da han så henne, sa han: Ha mot, datter! Din tro har frelst deg. Og kvinnen ble frelsed fra den timen. Og da Jesus kom inn i huset til herskeren og så fløytespillerne og folkemengden som var urolig, sa han til dem: Trekk dere tilbake, for jenta døde ikke, men hun sover. Og de lo av ham. Men når mengden ble drevet ut, gikk han inn og grep hånden hennes, og jenta reiste seg. Og dette ryktet gikk ut i hele det landet. Og da Jesus passerte derfra, fulgte to blinde ham, ropende og seende: Ha miskunn med oss, Davids sønn! Etter å ha kommet inn i huset, kom de blinde til ham, og Jesus sier til dem: Tror dere at jeg er i stand til å gjøre dette? De sier til ham: Ja, Herre. Da rørte han ved øynene deres og sa: Ifølge deres tro, la det skje for dere. Og deres øyne ble åpnet, og Jesus advarte dem strengt og sa: Se til at ingen får vite det. Men de som hadde gått ut, spredte ryktet om ham i hele det

landet. Men mens de gikk ut, se, de brakte til ham en mann, stum og besatt av en demon, og da demonen hadde blitt kastet ut, talte den stumme, og folkemengdene undret seg og sa at det aldri hadde vist seg slik i Israel. Men fariseerne sa: Ved demonenes hersker kaster han ut demoner. Og Jesus gikk omkring i alle byene og landsbyene, underviste i deres forsamlinger og forkynte det gode budskap om riket, og tjente all sykdom og all svakhet blant folket. Da han så folkemengdene, fikk han medfølelse med dem, fordi de var utmattet og forkomne som sauer som ikke har hyrde. Da sier han til disiplene sine: Høsten er visstnok stor, men arbeiderne er få. Be derfor Herren om høsten at han må sende ut arbeidere inn i hans høst.

10

Og etter å ha kalt sammen de tolv disiplene sine, ga han dem myndighet over urene ånder, slik at de kunne drive dem ut og helbrede all sykdom og all svakhet. De tolv apostlenes navn er disse: først Simon den kalte Peter og Andreas broren hans, Jakob sønn av Sebedeus og Johannes broren hans, Filip og Bartolomeus, Tomas og Matteus tolleren, Jakob sønn av Alfeus og Lebbeus den tilkalte Taddeus, Simon Kananéeren og Judas Iskariot som også overleverte ham. Disse tolv sendte Jesus, idet han befalte dem og sa: Dra ikke bort på veien til hedningene og gå ikke inn i samaritanenes by; men gå heller til de tapte sauene av Israels hus. Mens dere går, forkynn og si at himlenes rike har

kommet nær. Helbred de syke, rens de spedalske, oppvekk de døde, kast ut demoner. Dere mottok det fritt, gi det fritt. Ikke skaff dere gull eller sølv eller bronse i beltene deres, ikke pose til veien eller to tuniker eller sandaler eller stav; for arbeideren er verdig sin mat. Inn i hvilken by eller landsby dere måtte entre, undersøk hvem der som er verdig, og bli der inntil dere drar videre. Men når dere går inn i huset, hils det med å si: Fred være med dette huset. Og hvis huset virkelig er verdig, la deres fred komme over det, men hvis det ikke er verdig, la deres fred vende tilbake til dere. Og den som ikke mottar dere og heller ikke hører ordene deres, når dere går ut av det huset eller den byen, da rist av støvet fra føttene deres. Sannelig sier jeg dere, det vil være mer tålelig for landet Sodoma og Gomorra på dommens dag enn for den byen. Se, jeg sender dere som sauer midt blant ulver. Vær derfor kloke som slangene og uskyldige som duene. Pass dere for menneskene; for de vil overlevere dere til råd, og i forsamlingene deres vil de piske dere; og dere vil bli ført fram for ledere og konger på grunn av meg, til vitnesbyrd for dem og nasjonene. Når de overgir dere, skal dere ikke være bekymret for hvordan eller hva dere skal si, for det vil bli gitt dere i den timen hva dere skal si. For ikke dere er de som taler, men Ånden til deres Far er den som taler i dere. Bror vil utlevere bror til døden og far sitt barn, og barn vil reise seg opp mot foreldre og drepe dem, og dere vil være hatet av alle på grunn av mitt navn, men den som har utholdt til enden, denne vil bli frelst. Men når de forfølger dere i denne byen, flykt til den andre, for sannelig sier jeg til dere: Dere skal ikke ha fullført byene i Israel før Menneskesønnen kommer. En disippel er ikke

over sin lærer, heller ikke en slave over sin herre. Det er tilstrekkelig for disippelen at han blir som læreren hans, og for slaven at han blir som herren hans. Hvis de kalte husets herre Beelzebul, hvor mye mer da husmedlemmene hans? Frykt derfor ikke dem, for ingenting er dekket som ikke vil bli avslørt, og intet skjult som ikke vil bli kjent. Det jeg sier til dere i mørket, si i lyset, og det dere hører hvisket i øret, forkynn fra takene. Og frykt ikke for dem som dreper kroppen, men som ikke er i stand til å drepe sjelen, frykt heller den som er i stand til å ødelegge både sjel og kropp i helvete. Selges ikke to spurver for en assarion? Og ikke en av dem vil falle på jorden uten deres far. Men selv alle hårene på hodet deres er talt. Vær derfor ikke redde, dere er verdt mer enn mange spurver. Hver derfor som vil bekjenne meg foran menneskene, vil jeg også bekjenne ham foran min far som er i himlene; men hvem som fornekter meg foran menneskene, vil jeg også fornekte ham foran min far som er i himlene. Ikke tro at jeg kom for å bringe fred på jorden. Jeg kom ikke for å bringe fred, men sverd. For jeg kom for å dele en mann mot hans far og en datter mot hennes mor og en svigerdatter mot hennes svigermor, og en manns fiender er hans egne husfolk. Den som elsker far eller mor mer enn meg er ikke meg verdig, og den som elsker sønn eller datter mer enn meg er ikke meg verdig, og den som ikke tar sitt kors og følger etter meg er ikke meg verdig. Den som har funnet sin sjel vil miste den, og den som har mistet sin sjel for min skyld vil finne den. Den som mottar dere, mottar meg, og den som mottar meg, mottar ham som sendte meg. Den som mottar en profet i en profets navn, vil motta en profets lønn, og den som mottar en rettferdig i en

rettferdigs navn, vil motta en rettferdigs lønn. Og den som gir en av disse små en kopp kaldt vann bare i en disippels navn, sannelig sier jeg dere, han skal slett ikke miste sin lønn.

11

Og det skjedde at da Jesus hadde fullført instruksjonen til sine tolv disipler, dro han derfra for å undervise og forkynne i deres byer. Men Johannes, etter å ha hørt i fengselet om gjerningene til Kristus, sendte to av disiplene sine og sa til ham: Er du den som kommer, eller skal vi vente en annen? Og Jesus svarte og sa til dem: Gå og rapporter til Johannes hva dere hører og ser: blinde får synet igjen og lamme går, spedalske blir renset og døve hører, døde blir reist opp og fattige får forkynt godt budskap; og salig er den som ikke blir støtt i meg. Men da disse gikk, begynte Jesus å si til folkemengdene om Johannes: Hva dro dere ut i ørkenen for å se? Et siv som blir ristet av vind? Men hva dro dere ut for å se? Et menneske kledd i myke klær? Se, de som bærer de myke klærne er i kongenes hus. Men hva dro dere ut for å se? Profet? Ja, jeg sier dere, og mer enn en profet. For dette er han som det er skrevet om: Se, jeg sender mitt sendebud foran ditt ansikt, som skal forberede din vei foran deg. Sannelig sier jeg dere, det har ikke stått opp blant dem som er født av kvinner noen større enn Johannes Døperen, men den minste i himlenes rike er større enn ham. Fra Johannes døperens dager inntil akkurat nå blir himlenes rike tatt med makt, og voldelige mennesker griper det. For alle profetene og loven profeterte inntil Johannes. Og hvis

dere vil ta imot det, er han Elias som skal komme. Den som har ører å høre med, la ham høre. Men hvem skal jeg sammenligne denne generasjonen med? Det er likt barn som sitter på markedsplasser, som roper ut til sine kamerater og sier: vi spilte fløyte for dere, og dere danset ikke, vi sang sørgesang for dere, og dere sørget ikke. For Johannes kom verken spiste eller drakk, og de sier han har en demon. Menneskesønnen kom etende og drikkende, og de sier: se, en mann en storeter og en vindrikker, tollernes venn og synderes. Og visdommen ble rettferdiggjort av barna hennes. Da begynte han å bebreide byene der de fleste undergjerningene hans skjedde, fordi de ikke angret. Ve deg, Korasin, ve deg, Betsaida, for hvis undergjerningene som skjedde hos dere hadde skjedd i Tyrus og Sidon, ville de for lenge siden ha angret sittende i sekk og aske. Men jeg sier dere, det vil være mer tålelig for Tyrus og Sidon på dommens dag enn for dere. Og du Kapernaum, som ble opphøyet til himmelen, du skal bli nedkastet til dødsriket, for hvis de kraftgjerningene som skjedde i deg hadde skjedd i Sodoma, ville de ha forblitt til i dag. Men jeg sier dere at det vil være mer tålelig for Sodomas land på dommens dag enn for deg. På den tiden svarte Jesus og sa: jeg bekjenner deg, far, herre av himmelen og jorden, fordi du skjulte disse tingene fra vise og forstandige, og du åpenbarte dem for spedbarn; ja, far, fordi slik ble det velbehag foran deg. Alt ble overlevert til meg av min far, og ingen kjenner sønnen unntatt faren, heller ikke kjenner noen faren unntatt sønnen og den som sønnen ønsker å åpenbare det for. Kom til meg, alle dere som arbeider og er tynget, og jeg vil gi dere hvile. Ta opp åket mitt på dere og lær av meg, fordi jeg er mild og ydmyk i hjertet, og dere

vil finne hvile for sjelene deres; for åket mitt er godt og byrden min er lett.

12

I den tiden gikk Jesus på sabbaten gjennom kornmarkene, og disiplene hans var sultne, og de begynte å plukke aks og spise. Men fariseerne, da de hadde sett dette, sa til ham: Se, disiplene dine gjør det som ikke er lovlig å gjøre på sabbaten. Men han sa til dem: Har dere ikke lest hva David gjorde da han var sulten, han selv og de som var med ham? Hvordan han gikk inn i Guds hus og spiste fremleggelsesbrødene, som det ikke var tillatt for ham å spise, heller ikke for de som var med ham, hvis ikke bare for prestene? Eller har dere ikke lest i loven at prestene på sabbaten vanhellige sabbaten i tempelet, og er uskyldige? Men jeg sier dere at noe større enn tempelet er her. Hvis dere hadde kjent hva det er: Jeg vil barmhjertighet og ikke offer, ville dere ikke ha fordømt de uskyldige. For Menneskesønnen er herre også over sabbaten. Og etter å ha dratt derfra, kom han inn i deres forsamling. Og se, det var en mann der som hadde en tørr hånd, og de spurte ham og sa: Er det tillatt å helbrede på sabbaten? Slik at de kunne anklage ham. Men han sa til dem: Hvem vil være blant dere en mann som har ett sau, og hvis dette faller i en grøft på sabbaten, vil han ikke gripe det og reise det opp? Hvor mye skiller derfor et menneske seg fra et sau? Så det er tillatt å gjøre godt på sabbatene. Da sier han til mannen: Strekk ut din hånd. Og han strakte den ut, og den ble

gjenopprettet sunn som den andre. Men fariseerne gikk ut og holdt råd mot ham for å ødelegge ham. Men Jesus, da han fikk vite det, trakk seg tilbake derfra, og mange folkemengder fulgte ham, og han helbredet dem alle, og han irettesatte dem for at de ikke skulle gjøre ham kjent, slik at det som var talt gjennom profeten Jesaja som sa skulle bli oppfylt: Se, min tjener som jeg har utvalgt, min elskede som min sjel har velbehag i; jeg vil legge min ånd på ham, og han vil forkynne dom for folkeslagene; han vil ikke krangle eller rope, og ingen vil høre hans stemme på gatene. Et knust rør vil han ikke knekke, og et ulmende lin vil han ikke slukke, inntil han fører dommen fram til seier, og i hans navn vil nasjoner håpe. Da ble det brakt til ham en demonbesatt blind og stum mann, og han helbredet ham, slik at den blinde og stumme både talte og så; og alle folkemengdene ble forbauset og sa: Dette er vel ikke Kristus, Davids sønn? Men fariseerne sa da de hørte dette: Denne kaster ikke ut demonene unntatt ved Beelzebul, demonenes herskere. Men Jesus kjente deres tanker og sa til dem: Ethvert rike som er delt mot seg selv blir ødelagt, og enhver by eller hus som er delt mot seg selv skal ikke bestå. Og hvis Satan kaster ut Satan, er han blitt delt mot seg selv, hvordan skal derfor hans rike stå? Og hvis jeg driver ut demonene ved Beelzebul, ved hvem driver deres sønner dem ut? På grunn av dette vil de selv være deres dommere. Men hvis jeg driver ut demonene i Guds Ånd, da har Guds rike kommet til dere. Eller hvordan kan noen gå inn i huset til den sterke og gripe hans kar, hvis han ikke først binder den sterke? Og da vil han plyndre huset hans. Den som ikke er med meg er mot meg, og den som ikke samler med meg sprer. På

grunn av dette sier jeg dere, all synd og spott vil bli tilgitt menneskene, men spotten mot Ånden vil ikke bli tilgitt menneskene; og den som sier et ord mot Menneskesønnen, det vil bli tilgitt ham; men den som sier mot den Hellige Ånd, det vil ikke bli tilgitt ham verken i den nåværende tidsalder eller i den kommende. Enten gjør treet godt og dets frukt god, eller gjør treet råttent og dets frukt råtten, for av frukten blir treet kjent. Avkom av hoggorme, hvordan kan dere tale gode ting når dere er onde? For fra hjertets overflod taler munnen. Det gode menneske kaster ut gode ting fra det gode skattkammer, og det onde menneske kaster ut onde ting fra det onde skattkammer. Jeg sier til dere at for hvert unyttig ord som menneskene måtte tale, vil de gi redegjørelse for det på dommens dag; for av dine ord vil du bli rettferdiggjort, og av dine ord vil du bli fordømt. Da svarte noen av de skriftlærde og fariseerne og sa: Lærer, vi vil se et tegn fra deg. Men han svarte og sa til dem: En ond og utro generasjon søker et tegn, og intet tegn vil bli gitt den unntatt profeten Jonas tegn. Akkurat som Jonas profeten var i magen av den store fisken i tre dager og tre netter, slik vil Menneskesønnen være i jordens hjerte i tre dager og tre netter. Menn fra Nineve vil stå opp i dommen sammen med denne generasjonen og fordømme den, fordi de angret ved forkynnelsen til Jona, og se, mer enn Jona er her. Dronningen av Sør vil reise seg i dommen sammen med denne slekten og fordømme den, fordi hun kom fra jordens ender for å høre Salomos visdom, og se, her er noe større enn Salomo. Når den urene ånd går ut fra mennesket, passerer den gjennom vannløse steder og søker hvile, men finner den ikke. Da sier den: Jeg vil

returnere inn i mitt hus hvorfra jeg gikk ut, og når den kommer, finner den det uokkupert og feid og prydet. Da går han og tar med seg syv andre ånder som er mer onde enn ham selv, og etter å ha gått inn bor de der, og de siste tingene for det mennesket blir verre enn de første. Således vil det være også med denne onde generasjonen. Mens han ennå talte til folkemengdene, se, hans mor og hans brødre sto utenfor og søkte å tale med ham. Men noen sa til ham: Se, moren din og brødrene dine står utenfor og søker å se deg. Men han svarte og sa til den som talte til ham: Hvem er min mor, og hvem er mine brødre? Og etter å ha strukket ut hånden sin mot disiplene sine sa han: se, moren min og brødrene mine; for den som gjør viljen til min far i himlene, han er min bror og min søster og min mor.

13

I den dagen, etter å ha gått ut fra huset, satt Jesus ved sjøen; og mange folkemengder ble samlet til ham, så at han, etter å ha gått inn i en båt, satt, og hele folkemengden sto på stranden. Og han talte mange ting til dem i lignelser og sa: Se, såmannen gikk ut for å så. Og mens han sådde, falt noe ved veien, og fuglene kom og åt dem opp; men andre falt på steingrunn, hvor det ikke var mye jord, og straks sprang det opp fordi det ikke hadde dybde av jord, men da solen steg opp ble det svidd, og fordi det ikke hadde rot visnet det; men andre falt på tornene, og tornene vokste opp og kvalte dem; men andre falt på den gode jorden og ga frukt, noe hundre, noe seksti, noe tretti. Den som har ører å høre med,

la ham høre. Og disiplene kom bort til ham og sa: Hvorfor taler du til dem i lignelser? Men han svarte og sa til dem: Til dere er det gitt å kjenne himmelrikets mysterier, men til dem er det ikke gitt. For den som har, vil det bli gitt til ham og han vil ha overflod, men den som ikke har, også det han har vil bli tatt bort fra ham. Derfor taler jeg til dem i lignelser, slik at de ser men ikke ser og hører men ikke hører og heller ikke forstår, for at de ikke skal vende om; og da skal profetien til Jesaja som sier oppfylles for dem: med hørsel skal dere høre og ikke forstå, og seende skal dere se og ikke se; for hjertet til dette folket er blitt tykt, og med ørene hørte de tungt, og øynene deres lukket de, for at de ikke skal se med øynene og med ørene høre og med hjertet forstå og vende om, og jeg vil helbrede dem. Men deres øyne er velsignet, fordi de ser, og deres ører, fordi de hører. Sannelig, for jeg sier dere at mange profeter og rettferdige ønsket å se det dere ser, og ikke så det, og å høre det dere hører, og ikke hørte det. Dere skal derfor høre lignelsen om såmannen. Når noen hører ordet om riket og ikke forstår det, kommer den onde og tar bort det som er sådd i hjertet hans. Dette er den som ble sådd ved veien. Men den som ble sådd på steingrunn, dette er den som hører ordet og umiddelbart mottar det med glede; men han har ikke rot i seg selv, men er kortvarig, og når trengsel eller forfølgelse skjer på grunn av ordet, snubler han umiddelbart. Men den som er sådd blant tornene, dette er den som hører ordet, og bekymringen for denne tidsalder og rikdommens bedrag kveler ordet, og det blir ufruktbart. Men den som er sådd på den gode jorden, dette er den som hører ordet og forstår det, som visselig bærer frukt og gir den ene hundre, den andre

seksti, den tredje tretti. En annen lignelse satte han frem for dem og sa: Himlenes rike ble liknet med en mann som hadde sådd godt frø i sin åker; men mens menneskene sov, kom hans fiende og sådde ugress midt i kornet og gikk bort. Men når gresset spirte og bar frukt, da viste ugresset seg også. Og etter å ha nærmet seg sa tjenerne til husets herre til ham: herre, sådde du ikke godt frø i din åker? Hvorfra har den da ugress? Han sa til dem: En fiendtlig mann gjorde dette. Men slavene sa til ham: Vil du derfor at vi skal gå bort og samle dem? Men han sa: Nei, for at ikke når dere samler ugresset dere skal rykke opp kornet sammen med det; la begge vokse sammen inntil høsten, og i høstens tid vil jeg si til høstemennene: Samle først ugresset og bind det i bunter for å brenne det, men kornet samle sammen i lageret mitt. En annen lignelse satte han frem for dem og sa: Himmelriket er likt et sennepskorn, som en mann tok og sådde i sin mark; det er mindre enn alle frøene, men når det vokser, er det større enn alle grønnsakene og blir et tre, så at himmelens fugler kommer og bygger rede i grenene dets. En annen lignelse talte han til dem: Himlenes rike er likt surdeig, som en kvinne tok og gjemte i tre mål mel, inntil det hele ble surdeiggjort. Alle disse tingene talte Jesus i lignelser til folkemengdene, og uten lignelse talte han ingenting til dem, slik at det som var talt gjennom profeten skulle oppfylles, som sier: jeg vil åpne munnen min i lignelser, jeg vil forkynne skjulte ting fra verdens grunnleggelse. Da han hadde forlatt folkemengdene, kom han inn i huset sitt. Og disiplene hans kom til ham og sa: Forklar oss lignelsen om ugresset i åkeren. Men han svarte og sa til dem: den som sår det gode frøet er Menneskesønnen, og åkeren er

verden, og det gode frøet, disse er rikets sønner, og ugresset er den ondes sønner, og fienden som sådde det er djevelen, og høsten er tidens ende, og høsterne er budbringere. Akkurat som ugress derfor samles inn og brennes med ild, således vil det være ved fullførelsen av denne tidsalderen. Menneskesønnen vil sende sine engler, og de vil samle fra hans rike alle snublesteinene og de som gjør lovløshet, og de vil kaste dem inn i ildens ovn; der vil det være gråt og tenners gnissel. Da vil de rettferdige skinne som solen i deres fars rike. Den som har ører å høre, la ham høre. Igjen er himmelriket likt en skatt skjult i marken, som en mann fant og skjulte, og av glede går han og selger alt han har og kjøper den marken. Igjen er himmelens rike lik en mann, en kjøpmann som søker gode perler; som, da han hadde funnet en svært verdifull perle, gikk bort og solgte alt han hadde og kjøpte den. Igjen er himmelriket likt et garn som ble kastet ut i havet og som samlet fra alle slags, som, da det ble fylt, trakk de det opp på stranden og satte seg ned og samlet de gode inn i kar, men de råtne kastet de ut. Således vil det være ved fullførelsen av tidsalderen. Budbringerne vil gå ut og vil skille de onde fra de rettferdige, og vil kaste dem inn i ildovnen; der vil det være gråt og tenners gnissel. Jesus sier til dem: Har dere forstått alle disse tingene? De sier til ham, ja, Herre. Men han sa til dem: Derfor er enhver skriftlærd som er blitt trent for himmelriket, lik en husbond som tar frem fra sitt skattkammer nye og gamle ting. Og det skjedde da Jesus avsluttet disse lignelsene, dro han bort derfra, og etter å ha kommet til sitt fedreland underviste han dem i deres forsamling, slik at de ble forbauset og sa: Hvorfra har denne mannen denne visdommen

og disse kreftene? Er ikke denne sønnen til tømrermannen? Er ikke moren hans kalt Maria og brødrene hans Jakob og Josef og Simon og Juda? Og er ikke alle søstrene hans hos oss? Hvorfra har derfor denne alle disse tingene? Og de tok anstøt av ham. Men Jesus sa til dem: en profet er ikke uten ære, unntatt i fedrelandet hans og i huset hans. Og han gjorde ikke mange kraftgjerninger der på grunn av deres vantro.

14

I den tiden hørte Herodes, tetrarken, om Jesus og sa til tjenerne sine: Denne er Johannes døperen; han har blitt reist opp fra de døde, og på grunn av dette virker kreftene i ham. For Herodes hadde tatt Johannes til fange, bundet ham og satt ham i fengsel på grunn av Herodias, konen til Filip, hans bror. For Johannes sa til ham: Det er ikke tillatt deg å ha henne. Og selv om han ville drepe ham, fryktet han folkemengden, fordi de regnet ham som en profet. Men da Herods bursdagsfeiring ble holdt, danset Herodias datter i midten og gledet Herod; derfor lovet han henne med en ed å gi hva hun måtte be om. Hun da, tilskyndet av moren sin, sier: Gi meg her på et fat hodet til Johannes Døperen. Og kongen ble bedrøvet, men på grunn av edene og de som lå til bords sammen befalte han at det skulle gis, og han sendte bud og halshugget Johannes i fengselet. Og hodet hans ble brakt på et fat og ble gitt til jenta, og hun brakte det til moren sin. Og hans disipler nærmet seg, tok opp legemet og begravde det, og da de kom, rapporterte de det til Jesus. Etter å ha hørt

dette trakk Jesus seg tilbake derfra i båt til et øde sted for å være alene, og da folkemengdene hørte det, fulgte de ham til fots fra byene. Og da Jesus hadde gått ut, så han en stor folkemengde, og han fikk medfølelse med dem og helbredet deres syke. Men da kvelden var kommet, nærmet disiplene hans seg til ham og sa: Stedet er øde og timen er allerede gått forbi, send bort folkemengdene, slik at de kan gå til landsbyene og kjøpe mat til seg selv. Men Jesus sa til dem: De har ikke behov for å dra bort, gi dem selv å spise. Men de sier til ham: Vi har ikke her annet enn fem brød og to fisker. Men han sa: Bring dem hit til meg. Og etter å ha bedt folkemengdene legge seg ned på gresset, tok han de fem brødene og de to fiskene, så opp mot himmelen og velsignet dem, og brøt dem og ga dem til disiplene, og disiplene ga dem til folkemengdene. Og alle spiste og ble mette, og de tok opp det som var til overs av stykkene, tolv fulle kurver. De som spiste var menn, omtrent fem tusen, uten kvinner og barn. Og umiddelbart tvang Jesus disiplene sine til å gå om bord i båten og dra i forveien til den andre siden, mens han sendte bort folkemengdene. Og etter å ha sendt bort folkemengdene, gikk han opp på fjellet alene for å be. Men da kvelden hadde kommet, var han alene der. Skipet var allerede midt på havet, plaget av bølgene, for vinden var motsatt. I den fjerde nattevakt gikk Jesus til dem, vandrende på havet. Og da disiplene hadde sett ham gående på sjøen, ble de uroet og sa at det er et spøkelse, og av frykt ropte de ut. Men umiddelbart talte Jesus til dem og sa: Ta mot, jeg er det, frykt ikke. Men Peter svarte ham: Herre, hvis det er deg, befall meg å komme til deg på vannet. Men han sa: Kom. Og etter å ha gått ned fra båten, gikk Peter på vannet for å

komme til Jesus. Men da han så den sterke vinden, ble han redd, og da han begynte å synke, ropte han: Herre, frels meg. Men umiddelbart strukket Jesus ut hånden, grep ham og sa til ham: Du lite troende, hvorfor tvilte du? Og da de hadde gått om bord i båten, stoppet vinden; og de i båten kom og tilba ham og sa: Sannelig, du er Guds sønn. Og etter å ha krysset over, kom de til landet Gennesaret. Og etter å ha gjenkjent ham, sendte mennene fra det stedet bud til hele den omkringliggende regionen, og brakte til ham alle de som hadde det vondt, og ba ham om at de bare måtte få røre kanten av kledningen hans; og så mange som rørte ble reddet.

15

Da kom de skriftlærde og fariseerne fra Jerusalem til Jesus og sa: Hvorfor bryter disiplene dine tradisjonen til de eldste? For de vasker ikke hendene sine når de spiser brød. Men han svarte og sa til dem: Hvorfor overtreder også dere Guds bud på grunn av deres tradisjon? For Gud befalte og sa: Ær din far og din mor, og den som snakker ondt om far eller mor skal dø. Men dere sier: Den som skulle si til faren eller moren, det som du kunne ha fått hjelp av fra meg er en gave, og han skal ikke ære sin far eller sin mor; og dere har ugyldiggjort Guds bud på grunn av deres tradisjon. Hyklere, godt profeterte Jesaja om dere, da han sa: Dette folket nærmer seg meg med munnen sin og ærer meg med leppene sine, men hjertet deres er langt borte fra meg; forgjeves tilber de meg, idet de lærer lærdommer som er menneskers bud.

Og etter å ha kalt til seg mengden, sa han til dem: Hør og forstå; ikke det som går inn i munnen gjør mennesket urent, men det som kommer ut fra munnen, dette gjør mennesket urent. Da hans disipler hadde nærmet seg, sa de til ham: Vet du at fariseerne ble fornærmet da de hørte dette ordet? Men han svarte og sa: Hver plante som min himmelske far ikke har plantet, vil bli rykket opp med røttene. La dem være, de er blinde guider for blinde, men hvis en blind guider en blind, vil begge falle i gropen. Men Peter svarte og sa til ham: Forklar oss denne lignelsen. Men Jesus sa: Er også dere ennå uten forstand? Forstår dere ikke ennå at alt som går inn i munnen går inn i magen og kastes ut i latrinen? Men det som går ut fra munnen kommer fra hjertet, og det gjør mennesket urent. For fra hjertet går det ut onde tanker, drap, ekteskapsbrudd, hor, tyverier, falske vitnesbyrd og bespottelser. Disse er de tingene som gjør mennesket urent, men å spise med uvaskede hender gjør ikke mennesket urent. Og etter å ha gått ut derfra trakk Jesus seg tilbake til områdene ved Tyrus og Sidon. Og se, en kanaaneisk kvinne fra de grensene, som hadde gått ut, ropte til ham og sa: Ha miskunn med meg, Herre, Davids sønn! Min datter er hardt plaget av en demon. Men han svarte henne ikke et ord. Og etter å ha nærmet seg spurte disiplene hans ham og sa: send henne bort, fordi hun roper bak oss. Men han svarte og sa: Jeg ble ikke sendt unntatt til de tapte sauene av Israels hus. Men hun kom og kastet seg ned for ham og sa: Herre, hjelp meg. Men han svarte og sa: Det er ikke godt å ta brødet fra barna og kaste det til de små hundene. Men hun sa, ja, Herre, for også de små hundene spiser av smulene som faller fra herrenes bord. Da svarte Jesus

og sa til henne: Å kvinne, stor er din tro, la det skje for deg som du ønsker. Og datteren hennes ble helbredet fra den timen. Og etter å ha dratt derfra kom Jesus til sjøen ved Galilea, og etter å ha gått opp på fjellet satte han seg der. Og mange folkemengder kom til ham som hadde med seg lamme, blinde, døve, vanføre og mange andre, og de la dem ved føttene til Jesus, og han helbredet dem, slik at folkemengdene undret seg da de så døve som hørte, stumme som talte, vanføre som var friske, lamme som gikk og blinde som så, og de æret Israels Gud. Men Jesus, etter å ha kalt disiplene sine, sa: Jeg har medfølelse med mengden, fordi de allerede har vært hos meg i tre dager og ikke har noe å spise, og jeg vil ikke sende dem bort sultne, for at de ikke skal bli utmattet på veien. Og disiplene hans sier til ham: Hvorfra skal vi i ødemarka få så mange brød at vi kan mette en så stor folkemengde? Og Jesus sier til dem: Hvor mange brød har dere? De sa: Syv, og noen få småfisker. Og han befalte folkemengdene å legge seg ned på jorden. Og etter å ha tatt de syv brødene og fisken, takket han, brøt dem og ga dem til disiplene sine, og disiplene ga dem til folkemasene. Og alle spiste og ble mette, og de tok opp det overskytende av brokkene, syv fulle kurver; og de som spiste var fire tusen menn bortsett fra kvinner og barn. Og etter å ha sendt bort folkemengdene, gikk han ombord i båten og kom til Magdalas grenser.

16

Og da fariseerne og saddukeerne hadde nærmet seg for å teste

ham, spurte de ham om å vise dem et tegn fra himmelen. Men han svarte og sa til dem: Når det har blitt kveld sier dere: Pent vær, for himmelen er rød. Og om morgenen: I dag storm, for himmelen er rød og mørk. Hyklere, dere vet å skjelne himmelens ansikt, men tidenes tegn kan dere ikke kjenne? En ond og utro generasjon søker etter et tegn, og et tegn vil ikke bli gitt den unntatt tegnet til profeten Jona. Og etter å ha forlatt dem, gikk han bort. Og da disiplene hans kom til den andre siden, hadde de glemt å ta med brød. Men Jesus sa til dem: Se til og gi akt på surdeigen fra fariseerne og saddukeerne. Men de resonnerte med seg selv og sa at de ikke hadde tatt med brød. Men da Jesus kjente dette, sa han til dem: Hvorfor resonnerer dere med dere selv, dere av liten tro, om at dere ikke tok brød? Forstår dere ikke ennå, og husker dere heller ikke de fem brødene til de fem tusen og hvor mange kurver dere tok? Heller ikke de syv brødene til de fire tusen, og hvor mange kurver dere tok? Hvordan forstår dere ikke at det ikke var om brød jeg sa til dere å være oppmerksomme på surdeigen fra fariseerne og saddukerne? Da forstod de at han ikke sa å ta seg i vare fra surdeigen i brødet, men fra læren til fariseerne og saddukeerne. Etter å ha kommet, spurte Jesus disiplene sine i områdene ved Filips Cæsarea og sa: Hvem sier folket at Menneskesønnen er? De sa: Noen sier Johannes Døperen, andre Elias, andre igjen Jeremias eller en av profetene. Han sier til dem: Men hvem sier dere at jeg er? Men Simon Peter svarte: Du er Kristus, den levende Guds Sønn. Og Jesus svarte og sa til ham: velsignet er du, Simon Bar Jona, fordi kjøtt og blod ikke har åpenbart dette for deg, men min far som er i himlene. Og jeg sier til deg at du er

Peter, og på denne klippen vil jeg bygge min forsamling, og Hades porter vil ikke overvinne den. Og jeg vil gi deg nøklene til himmelriket, og det du binder på jorden, vil være bundet i himlene, og det du løser på jorden, vil være løst i himlene. Da befalte han disiplene sine at de ikke skulle si til noen at han er Jesus, Kristus. Fra da begynte Jesus å vise sine disipler at det var nødvendig for ham å gå til Jerusalem og lide mye fra de eldste og yppersteprestene og de skriftlærde og bli drept, og den tredje dagen bli reist opp. Og Peter tok ham til side og begynte å irettesette ham og sa: Gud være deg nådig, Herre, dette skal aldeles ikke skje deg. Men han vendte seg og sa til Peter: Gå bak meg, satan, du er min snublestein, fordi du ikke tenker på Guds ting, men på menneskenes ting. Da sa Jesus til disiplene sine: Hvis noen vil komme etter meg, la ham fornekte seg selv og ta opp sitt kors og følge meg. Hvem som ønsker å redde sin sjel, vil miste den, men hvem som mister sin sjel for min skyld, vil finne den. Hva gagner det et menneske hvis han vinner hele verden, men mister sin sjel? Eller hva vil et menneske gi i bytte for sjelen sin? For Menneskesønnen er i ferd med å komme i sin Fars herlighet med sine engler, og da vil han gi hver enkelt igjen etter hans gjerning. Sannelig sier jeg dere, det er noen av dem som står her, som ikke skal smake døden før de ser Menneskesønnen komme i sitt rike.

17

Og etter seks dager tar Jesus med seg Peter og Jakob og

Johannes, broren hans, og bringer dem opp på et høyt fjell for seg selv, og han ble forvandlet foran dem, og ansiktet hans skinte som solen, og klærne hans ble hvite som lyset. Og se, Moses og Elias viste seg for dem, samtalende med ham. Men Peter svarte og sa til Jesus: Herre, det er godt for oss å være her. Hvis du vil, la oss gjøre tre telt her, ett til deg og ett til Moses og ett til Elias. Mens han ennå talte, se, en lys sky overskygget dem, og se, en stemme fra skyen sa: Denne er min sønn, den elskede, i hvem jeg var vel fornøyd; hør ham. Og da disiplene hørte dette, falt de på ansiktet og ble meget redde. Og Jesus nærmet seg, rørte ved dem og sa: Reis dere opp og frykt ikke. Men da de løftet øynene sine, så de ingen annen enn Jesus alene. Og da de gikk ned fra fjellet, befalte Jesus dem og sa: Si synet til ingen før Menneskesønnen er reist opp fra de døde. Og disiplene hans spurte ham og sa: Hvorfor sier da de skriftlærde at Elias må komme først? Men Jesus svarte og sa til dem: Elias kommer visstnok først og vil gjenopprette alt, men jeg sier dere at Elias allerede har kommet, og de kjente ham ikke, men de gjorde med ham hva de ønsket, slik skal også Menneskesønnen lide under dem. Da forstod disiplene at han hadde talt til dem om Johannes Døperen. Og da de hadde kommet til mengden, kom en mann til ham knelende for ham og sa: Herre, ha miskunn med min sønn, fordi han er månesyk og lider ille; for ofte faller han i ilden og ofte i vannet. Og jeg brakte ham til dine disipler, og de var ikke i stand til å helbrede ham. Men Jesus svarte og sa: Å vantro og pervertert generasjon, hvor lenge skal jeg være med dere? Hvor lenge skal jeg tåle dere? Bring ham hit til meg. Og Jesus irettesatte ham, og demonen gikk ut fra ham og gutten ble

helbredet fra den timen. Da disiplene hadde nærmet seg Jesus privat, sa de: Hvorfor var vi ikke i stand til å kaste det ut? Men Jesus sa til dem: På grunn av vantroen deres. Sannelig, for jeg sier dere, hvis dere har tro som et sennepskorn, vil dere si til dette fjellet, flytt deg herfra dit, og det vil flytte seg, og ingenting vil være umulig for dere. Men denne slekten går ikke ut uten gjennom bønn og faste. Mens de vendte tilbake til Galilea, sa Jesus til dem: Menneskesønnen skal bli overgitt i menneskenes hender, og de skal drepe ham, og på den tredje dag skal han bli reist opp. Og de ble veldig bedrøvet. Da de hadde kommet til Kapernaum, kom de som mottok didrakmaene til Peter og sa: Betaler ikke deres lærer didrakmaene? Han sier, ja. Og da han gikk inn i huset, tok Jesus ham i forkjøpet og sa: hva synes du, Simon? Kongene av jorden, fra hvem tar de skatter eller avgift? Fra sønnene deres eller fra de fremmede? Peter sier til ham: Fra de fremmede. Jesus sa til ham: Da er sønnene frie. Så at vi ikke skal fornærme dem, gå til havet, kast ut en krok, og ta opp den første fisken som kommer opp, og når du åpner munnen dens vil du finne en stater, ta den og gi den til dem i stedet for meg og deg.

18

I den timen kom disiplene til Jesus og sa: Hvem er da størst i himlenes rike? Og etter å ha kalt til seg et barn, stilte Jesus det i midten av dem og sa: sannelig sier jeg dere, hvis dere ikke vender om og blir som barna, skal dere ikke komme inn i

himlenes rike. Den som derfor ydmyker seg selv som dette barnet, denne er den største i himmelriket. Og den som mottar ett slikt barn i mitt navn, mottar meg; men den som får en av disse små som tror på meg til å snuble, det er bedre for ham at en kvernstein drevet av esel blir hengt om halsen hans og han blir senket i havets dyp. Ve verden for anstøtssteinene, for det er nødvendig at anstøtssteinene kommer, men ve det mennesket som anstøtsteinene kommer gjennom. Hvis men din hånd eller din fot får deg til å synde, kutt dem av og kast dem fra deg. Det er bedre for deg å gå inn i livet halt eller lemleste, enn å ha to hender eller to føtter og bli kastet i den evige ild. Og hvis øyet ditt får deg til å snuble, riv det ut og kast det fra deg. Det er bedre for deg å gå enøyd inn i livet, enn å ha to øyne og bli kastet i ildens gehenna. Se til at dere ikke forakter en av disse små, for jeg sier dere at deres engler i himlene alltid ser min Fars ansikt, han som er i himlene. For Menneskesønnen kom for å redde det som var tapt. Hva synes dere? Hvis en viss mann får hundre sauer og en av dem går vill, vil han ikke forlate de nitti ni på fjellene, gå av sted og søke etter den som har gått vill? Og hvis det skjer at han finner det, sannelig sier jeg dere at han gleder seg mer over det enn over de nitti ni som ikke har gått vill. Således er det ikke viljen til deres Far i himlene at en av disse små skal gå fortapt. Hvis din bror synder mot deg, gå og irettesett ham mellom deg og ham alene; hvis han hører deg, har du vunnet din bror; hvis han ikke hører, ta med deg enda en eller to, så at hvert ord skal stå på munnen av to vitner eller tre. Hvis han ignorerer dem, si det til forsamlingen, hvis han også ignorerer forsamlingen, la ham være for deg akkurat som

hedningen og tolleren. Sannelig sier jeg dere: Alt dere binder på jorden, skal være bundet i himmelen, og alt dere løser på jorden, skal være løst i himmelen. Igjen, sannelig sier jeg til dere at hvis to av dere blir enige på jorden om enhver sak de ber om, vil det bli gitt dem fra min Far i himlene. For hvor to eller tre er samlet i mitt navn, der er jeg midt iblant dem. Da kom Peter til ham og sa: Herre, hvor mange ganger skal min bror synde mot meg, og jeg tilgi ham? Helt til syv ganger? Jesus sier til ham: Jeg sier ikke til deg inntil syv ganger, men inntil sytti ganger syv. Derfor ble himlenes rike liknet ved en mann som var konge, som ville gjøre opp regnskap med sine tjenere. Men da han begynte å gjøre opp regnskap, ble det brakt til ham en skyldner på utallige talenter. Men da han ikke hadde noe å betale tilbake, befalte hans herre at han skulle bli solgt, og hans kone og barna og alt han hadde, og at det skulle bli betalt. Etter å ha falt ned tilba derfor slaven ham og sa: Herre, vær tålmodig med meg, og jeg vil betale alt tilbake til deg. Men herren til den slaven fikk medfølelse, løslot ham og ettergav ham lånet. Men etter å ha gått ut, fant den slaven en av sine medsklaver som skyldte ham hundre denarer, og han grep ham og kvalte ham og sa: Gi tilbake til meg det du skylder. Medtjeneren hans falt derfor ned for føttene hans og ba ham innstendig og sa: Vær tålmodig med meg, og jeg vil betale deg tilbake. Men han var ikke villig, men gikk bort og kastet ham i fengsel inntil han skulle betale tilbake det som var skyldt. Men da hans medslaver hadde sett det som hadde skjedd, ble de dypt bedrøvet, og de kom og forklarte sin herre alt som hadde skjedd. Da han hadde kalt ham til seg, sier herren hans til ham: Du onde slave, hele den gjelden lot jeg gå til deg, siden du ba meg. Var det

ikke også nødvendig at du hadde medlidenhet med din medtjener, slik jeg også hadde medlidenhet med deg? Og da hans herre ble sint, overleverte han ham til pinegjørerne inntil han skulle betale tilbake alt han skyldte ham. Således vil også min himmelske far gjøre mot dere, hvis ikke hver av dere tilgir sin bror fra hjertet for hans overtredelser.

19

Og det skjedde at da Jesus hadde avsluttet disse ordene, dro han bort fra Galilea og kom inn i Judeas grenser bortenfor Jordan. Og mange folkemengder fulgte ham, og han helbredet dem der. Og fariseerne kom til ham, testet ham og sa til ham: Er det tillatt for en mann å skille seg fra sin kone av enhver årsak? Men han som svarte, sa til dem: Har dere ikke lest at han som skapte fra begynnelsen, skapte dem mann og kvinne og sa: På grunn av dette vil et menneske forlate sin far og sin mor og bli festet til sin hustru, og de to vil bli til ett kjøtt? Så de er ikke lenger to, men ett kjøtt. Det som Gud derfor har forent, la ikke menneske skille. De sier til ham: Hvorfor befalte da Moses å gi et skilsmissebrev og skille seg fra henne? Han sier til dem at Moses på grunn av deres hjertehårdhet tillot dere å skille dere fra deres hustruer, men fra begynnelsen har det ikke vært slik. Jeg sier til dere at den som skiller seg fra sin kone, ikke på grunn av hor, og gifter seg med en annen, begår ekteskapsbrudd, og den som gifter seg med den fraskilte, begår ekteskapsbrudd. Disiplene hans sier til ham: Hvis årsaken mellom mannen og kvinnen er slik, er det

ikke fordelaktig å gifte seg. Men han sa til dem: Ikke alle tar imot dette ordet, men de som det er gitt til; for det er eunukker som ble født slik fra mors liv. Og det er eunukker som ble gjort til eunukker av menneskene, og det er eunukker som gjorde seg selv til eunukker på grunn av himmelriket. Den som er i stand til å ta imot, la ham ta imot. Da ble barn brakt til ham, slik at han kunne legge hendene på dem og be, men disiplene irettesatte dem. Men Jesus sa: La barna og ikke hindre dem å komme til meg, for slike tilhører himmelens rike. Og etter å ha lagt hendene på dem, gikk han derfra. Og se, en som hadde nærmet seg sa til ham: Gode lærer, hva godt skal jeg gjøre så jeg kan ha evig liv? Men han sa til ham: Hvorfor kaller du meg god? Ingen er god unntagen én, Gud. Hvis du ønsker å gå inn i livet, hold budene. Han sier til ham: Hvilke? Men Jesus sa: Du skal ikke myrde, du skal ikke bedrive ekteskapsbrudd, du skal ikke stjele, du skal ikke bære falskt vitnesbyrd, ær din far og din mor, og du skal elske din neste som deg selv. Den unge mannen sier til ham: Alle disse tingene har jeg holdt fra min ungdom av. Hva mangler jeg ennå? Jesus sa til ham: Hvis du vil være fullkommen, gå og selg dine eiendeler og gi til de fattige, og du vil ha skatt i himmelen, og kom og følg meg. Men da den unge mannen hørte dette ordet, gikk han bort sørgende, for han hadde mange eiendeler. Men Jesus sa til disiplene sine: Sannelig sier jeg dere at en rik mann vanskelig vil entre inn i himlenes rike. Igjen sier jeg dere: Det er lettere for en kamel å gå gjennom et nåløye enn for en rik å entre Guds rike. Men da hans disipler hørte dette, ble de svært forbauset og sa: Hvem kan da bli frelst? Etter å ha sett på dem, sa Jesus til dem: Hos mennesker er dette umulig,

men hos Gud er alt mulig. Da svarte Peter og sa til ham: Se, vi har forlatt alt og fulgt deg. Hva vil da bli til oss? Men Jesus sa til dem: Sannelig sier jeg dere at dere som har fulgt meg, i gjenfødelsen, når Menneskesønnen sitter på sin herlighets trone, skal også dere sitte på tolv troner og dømme Israels tolv stammer. Og alle som forlot hus eller brødre eller søstre eller far eller mor eller kone eller barn eller marker på grunn av mitt navn, skal motta hundredobbelt og arve evig liv. Mange som er først vil bli sist, og de siste vil bli først.

20

Likt er himlenes rike en husbond som gikk ut tidlig om morgenen for å leie arbeidere til sin vingård. Og etter å ha avtalt med arbeiderne om en denarius for dagen, sendte han dem inn i sin vingård. Og etter å ha gått ut omkring den tredje timen så han andre stående på markedsplassen ledige, og til dem sa han: Gå også dere inn i vingården, og det som er rettferdig vil jeg gi dere. Men de gikk bort. Igjen gikk han ut omkring den sjette og niende time og gjorde det samme. Om den ellevte time, da han hadde gått ut, fant han andre som sto ledige, og han sier til dem: Hva står dere her hele dagen ledige? De sier til ham: Fordi ingen har leid oss. Han sier til dem: Gå også dere inn i vingården, og dere vil motta det som er rettferdig. Men da kvelden var kommet, sier herren over vingården til sin forvalter: Kall arbeiderne og gi dem lønnen, og begynn med de siste inntil de første. Og de som kom ved den ellevte time, tok en denar hver.

Men da de første kom, trodde de at de ville få mer, og de tok også selv en denarius hver. Men havende tatt knurret de mot husets herre og sa at disse de siste gjorde en time, og du gjorde dem like med oss som hadde båret byrden av dagen og den brennende heten. Men han svarte og sa til en av dem: Kamerat, jeg gjør deg ikke urett. Avtalte du ikke med meg for en denarius? Ta opp ditt og gå; jeg ønsker å gi denne siste like mye som til deg; eller er det ikke tillatt meg å gjøre det jeg ønsker med mine egne? Er øyet ditt ondt fordi jeg er god? Således vil de siste være først og de første sist, for mange er innbudte, men få er utvalgte. Og da Jesus gikk opp til Jerusalem, tok han de tolv disiplene til side på veien og sa til dem: Se, vi går opp til Jerusalem, og Menneskesønnen vil bli overgitt til yppersteprestene og de skriftlærde, og de vil dømme ham til døden, og de vil overgi ham til hedningene for å spotte og piske og korsfeste, og på den tredje dagen vil han stå opp. Da nærmet moren til Sebedeus sønner seg ham med sønnene sine, tilbad og ba om noe fra ham. Han sa til henne: Hva ønsker du? Hun sier til ham: Si at disse to sønnene mine kan sitte, én på høyre side av deg og én på venstre side av deg i riket ditt. Men Jesus svarte og sa: Dere vet ikke hva dere ber om. Kan dere drikke begeret som jeg er i ferd med å drikke, eller dåpen som jeg blir døpt bli døpt med? De sier til ham: Vi er i stand til det. Og han sier til dem: Dere vil visstnok drikke min kopp, og dere vil bli døpt med den dåp som jeg blir døpt med, men å sitte på min høyre side og på min venstre side er ikke mitt å gi, men det er for dem som det er forberedt for av min Far. Og da de ti hørte dette, ble de indignerte over de to brødrene. Men Jesus kalte dem til seg og sa: Dere vet at herskerne over

nasjonene herser over dem, og de store utøver myndighet over dem. Ikke slik vil det være blant dere, men den som ønsker å bli stor blant dere, vil være deres tjener, og den som ønsker å være først blant dere, vil være deres slave; akkurat som Menneskesønnen ikke kom for å bli tjent, men for å tjene og gi sin sjel som løsepenge i stedet for mange. Og da de gikk ut fra Jeriko, fulgte en stor folkemengde ham. Og se, to blinde som satt ved veien, da de hørte at Jesus gikk forbi, ropte de og sa: Ha miskunn med oss, Herre, Davids sønn. Men mengden irettesatte dem så de skulle være stille, men de ropte enda høyere og sa: Ha miskunn med oss, Herre, Davids sønn. Og Jesus stod og ropte på dem og sa: Hva vil dere at jeg skal gjøre for dere? De sier til ham: Herre, så våre øyne må bli åpnet. Men Jesus, fylt av medfølelse, rørte ved øynene deres, og umiddelbart fikk de synet tilbake, og de fulgte ham.

21

Og da de nærmet seg Jerusalem og kom til Betfage ved Oljetreets fjell, da sendte Jesus to disipler og sa til dem: Gå til landsbyen som er foran dere, og straks vil dere finne et esel bundet og en fole med den; løs dem og bring dem til meg. Og hvis noen sier noe til dere, skal dere si at Herren har behov for dem, og han sender dem straks tilbake. Dette hele har skjedd så at det som ble talt gjennom profeten som sa skulle oppfylles: si til datteren Sion, se, din konge kommer til deg, saktmodig og ridende på et esel og på et føll, sønn av et lastdyr. Disiplene gikk og gjorde

akkurat som Jesus befalte dem, brakte eselet og folen, og de la klærne deres oppå dem, og han satte seg oppå dem. Men den største mengden spredte sine egne klær i veien, mens andre kuttet ned grener fra trærne og spredte dem i veien. Men mengdene som gikk foran og de som fulgte etter ropte ut og sa: Hosanna, Davids sønn! Velsignet er han som kommer i Herrens navn! Hosanna i det høyeste! Og da han dro inn i Jerusalem, ble hele byen rystet og sa: Hvem er denne? Men mengdene sa: Denne er Jesus, profeten fra Nasaret i Galilea. Og Jesus gikk inn i Guds tempel, og han drev ut alle de som solgte og kjøpte i tempelet, og han veltet bordene til vekslerene og setene til de som solgte duene, og han sier til dem: det er skrevet, mitt hus skal kalles bønnens hus, men dere har gjort det til en røverhule. Og lamme og blinde kom til ham i templet, og han helbredet dem. Etter å ha sett underverkene som han gjorde og barna som ropte i tempelet og sa hosanna til Davids sønn, ble overprestene og de skriftlærde forbitret og sa til ham: Hører du hva disse sier? Men Jesus sier til dem: Ja. Har dere aldri lest at fra munnen til spedbarn og diende har du beredt pris? Og etter å ha forlatt dem, gikk han ut utenfor byen til Betania og overnattet der. Om morgenen, mens han vendte tilbake til byen, ble han sulten, og da han hadde sett ett fikentre ved veien, kom han til det, og han fant ingenting i det unntatt bare blader, og han sier til det: aldri mer skal det bli frukt fra deg til evig tid. Og fikentreet tørket opp umiddelbart. Og da disiplene så det, undret de seg og sa: Hvordan ble fikentreet umiddelbart tørket opp? Men Jesus svarte og sa til dem: Sannelig sier jeg dere, hvis dere har tro og ikke tviler, vil dere ikke bare gjøre det med fikentreet, men selv

om dere sier til dette fjellet, bli løftet opp og bli kastet i havet, vil det skje; og alt dere ber om i bønn troende, vil dere motta. Og da han hadde kommet inn i tempelet, nærmet yppersteprestene og de eldste av folket seg til ham mens han underviste, og sa: Med hva slags myndighet gjør du disse tingene, og hvem ga deg denne myndigheten? Men Jesus svarte og sa til dem: Jeg vil også spørre dere om ett ord, og hvis dere sier det til meg, så vil også jeg si til dere i hva slags myndighet jeg gjør disse ting. Dåpen til Johannes, hvorfra var den, fra himmelen eller fra mennesker? Men de resonnerte hos seg selv og sa: Hvis vi sier, fra himmelen, vil han si til oss, hvorfor trodde dere da ikke ham; men hvis vi sier, fra mennesker, frykter vi folkemengden; for alle holder Johannes som en profet. Og etter å ha svart Jesus sa de: Vi vet ikke. Han sa også selv til dem: Heller ikke jeg sier dere med hvilken myndighet jeg gjør disse tingene. Men hva synes dere? En mann hadde to barn, og han gikk til den første og sa: Barn, gå i dag og arbeid i vingården min. Men han svarte og sa: Jeg vil ikke. Senere angret han og gikk. Og etter å ha nærmet seg den andre sa han det samme. Men han svarte og sa: Jeg, herre. Og han gikk ikke bort. Hvem av de to gjorde farens vilje? De sier til ham: Den første. Jesus sier til dem: Sannelig sier jeg dere at tollerne og horene går foran dere inn i Guds rike. For Johannes kom til dere i rettferdighets vei, og dere trodde ham ikke, men tollerne og de prostituerte trodde ham, men dere som så det angret ikke senere og trodde ham. Hør en annen lignelse. En mann var en husbond, som plantet en vingård og satte et gjerde rundt den og gravde en vinpresse i den og bygde et tårn, og leide den ut til bønder og reiste bort. Men da tiden for fruktene

nærmet seg, sendte han sine slaver til bøndene for å ta imot fruktene sine. Og bøndene tok hans slaver, og noen slo de, noen drepte de, og noen steinet de. Igjen sendte han andre slaver, flere enn de første, og de gjorde det samme med dem. Senere sendte han imidlertid sin sønn til dem og sa: De vil respektere min sønn. Men bøndene sa til seg selv da de så sønnen: Denne er arvingen, kom, la oss drepe ham og ta arven hans. Og etter å ha tatt ham, kastet de ham ut utenfor vingården og drepte ham. Når derfor herren av vingården kommer, hva vil han gjøre med de bøndene? De sier til ham: De onde vil han ødelegge på grusom måte, og vingården vil han leie ut til andre bønder som vil gi ham fruktene til rett tid. Jesus sier til dem: Har dere aldri lest i skriftene: Steinen som byggerne forkastet, den er blitt til hjørnestein. Fra Herren skjedde dette, og det er vidunderlig i våre øyne? På grunn av dette sier jeg dere at Guds rike vil bli tatt bort fra dere og vil bli gitt til et folk som bærer fruktene av det, og den som faller på denne steinen vil bli knust, men på hvem den faller, vil den knuse ham. Og da overprestene og fariseerne hadde hørt lignelsene hans, visste de at han talte om dem, og da de søkte å gripe ham, fryktet de folkemengdene, siden de holdt ham for å være en profet.

22

Og Jesus svarte igjen og sa til dem i lignelser: Himmelens rike ble liknet ved en mann, en konge, som gjorde bryllup for sønnen sin. Og han sendte sine slaver for å kalle de som hadde blitt

innbudt til bryllupet, og de ville ikke komme. Igjen sendte han andre tjenere og sa: Si til de innbudte: Se, mitt festmåltid har jeg forberedt, oksene mine og de gjødfede dyr er slaktet, og alt er klart, kom til bryllupet. Men de som ikke brydde seg gikk bort, den ene til sin egen mark, den andre til sin handel, og de resterende grep hans slaver og mishandlet og drepte dem. Etter å ha hørt dette ble den kongen sint, og han sendte sine hærer, ødela de morderne og brente deres by. Da sier han til tjenerne sine: Bryllupet er riktignok klart, men de inviterte var ikke verdige; gå derfor til veikryssene, og så mange som dere finner, inviter til bryllupet. Og de slavene gikk ut på veiene og samlet alle de fant, både onde og gode, og bryllupet ble fylt med gjester som lå til bords. Men da kongen hadde kommet inn for å se de som lå til bords, så han der en mann som ikke var kledd i bryllupsklær, og han sier til ham: Venn, hvordan kom du inn her uten å ha bryllupsklær? Men han ble brakt til taushet. Da sa kongen til tjenerne: Bind hans føtter og hender, løft ham og kast ham ut i mørket det ytre. Der vil det være gråt og tenners gnissing. For mange er innbudte, men få er utvalgte. Da fariseerne hadde gått bort, holdt de råd for å fange ham med ord. Og de sender til ham disiplene deres med herodianerne og sier: lærer, vi vet at du er sann og lærer Guds vei i sannhet, og det betyr ikke noe for deg om noen; for du ser ikke på menneskers ansikt; si derfor til oss, hva synes du? Er det tillatt å gi skatt til Cæsar eller ikke? Men Jesus kjente deres ondskap og sa: Hvorfor frister dere meg, dere hyklere? Vis meg skattemynten. De brakte ham en denarius. Og han sier til dem: Hvems bilde er dette og innskriften? De sier til ham: Keiserens.

Da sier han til dem: Gi derfor tilbake til Cæsar det som er Cæsars, og til Gud det som er Guds. Og da de hørte det, undret de seg, og de forlot ham og gikk bort. På den dagen kom saddukeerne til ham, de som sier at det ikke er oppstandelse, og de spurte ham og sa: lærer, Moses sa, hvis noen dør uten å ha barn, skal hans bror gifte seg med hans kone og reise opp avkom til hans bror. Det var blant oss syv brødre, og den første giftet seg og døde, og da han ikke hadde avkom, overlot han konen sin til broren sin. Likeså også den andre og den tredje, inntil alle syv. Senere, etter alle, døde også kvinnen. I oppstandelsen derfor, hvem av de syv vil kvinnen tilhøre? For alle hadde henne. Men Jesus svarte og sa til dem: Dere er villedet fordi dere ikke kjenner skriftene og heller ikke Guds kraft. For i oppstandelsen gifter de seg verken eller blir gitt i ekteskap, men de er som Guds budbringere i himmelen. Om oppstandelsen av de døde, har dere ikke lest det som ble sagt til dere av Gud som sa: Jeg er Abrahams Gud og Isaks Gud og Jakobs Gud? Gud er ikke Gud av døde, men av levende. Og da folkemengdene hadde hørt dette, ble de forbauset over hans undervisning. Fariseerne, etter å ha hørt at han brakte saddukeerne til taushet, ble samlet sammen, og en av dem, en lovkyndig, spurte ham, testende ham og sa: Lærer, hvilket bud er stort i loven? Men Jesus sa til ham: Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av hele ditt sinn. Dette er det første og store budet. Den andre er lik denne: Du skal elske din neste som deg selv. I disse to budene henger hele loven og profetene. Mens fariseerne var samlet, spurte Jesus dem og sa: Hva synes dere om Kristus? Hvems sønn er han? De sier til ham: Davids. Han sier til dem:

Hvordan kan derfor David i Ånden kalle ham Herre når han sier, Herren sa til min Herre, sitt ved min høyre side inntil jeg legger dine fiender som fotskammel for dine føtter? Hvis derfor David kaller ham Herre, hvordan er han hans sønn? Og ingen var i stand til å svare ham et ord, heller ikke vågde noen fra den dagen å spørre ham mer.

23

Da talte Jesus til folkemengdene og til disiplene hans og sa: På Moses sete har de skriftlærde og fariseerne satt seg. Alt derfor, så mye som de måtte si til dere å holde, det skal dere holde og gjøre, men etter deres gjerninger skal dere ikke gjøre, for de sier og gjør ikke. For de binder tunge og vanskelige byrder å bære, og legger dem på menneskenes skuldre, men med sin egen finger vil de ikke flytte dem. Alle gjerningene sine gjør de for å bli sett av mennesker. For de utvider fylatkeriene sine og forstørrer duskene på klærne sine, og de elsker æresplassen ved middagene og de første setene i forsamlingene og hilsenene på markedsplassene og å bli kalt rabbi rabbi av menneskene. Men dere skal ikke bli kalt rabbi, for én er deres lærer, Kristus, og dere er alle brødre. Og kall ikke noen deres far på jorden, for én er deres far, han i himlene. Heller ikke la dere kalle lærere, for én er deres lærer, Kristus. Den som er størst blant dere skal være deres tjener. Men den som opphøyer seg selv, skal bli ydmyket, og den som ydmyker seg selv, skal bli opphøyet. Ve dere, skriftlærde og fariseere, hyklere, fordi dere sluker enkenes hus

og som påskudd ber lange bønner; derfor skal dere få en desto strengere dom. Ve dere, skriftlærde og fariseere, hyklere, fordi dere stenger himlenes rike for menneskene; dere selv går ikke inn, og de som vil gå inn, slipper dere ikke inn. Ve dere, skriftlærde og fariseere, hyklere, fordi dere krysser havet og det tørre land for å vinne én tilflytter, og når han blir det, gjør dere ham til en sønn av helvete dobbelt så mye som dere selv. Ve dere, blinde veiledere, som sier: Den som sverger ved tempelet, det er ingenting, men den som sverger ved gullet i tempelet, han er forpliktet. Dårer og blinde! Hvem er større, gullet eller tempelet som helliggjør gullet? Og den som sverger ved alteret, det er ingenting, men den som sverger ved gaven som er på det, han er forpliktet. Dårer og blinde, hva er større: gaven eller alteret som helliggjør gaven? Den som derfor har sverget ved alteret sverger ved det og ved alt som er over det; og den som har sverget ved tempelet sverger ved det og ved ham som bor i det; og den som har sverget ved himmelen sverger ved Guds trone og ved ham som sitter på den. Ve dere, skriftlærde og fariseere, hyklere, fordi dere gir tiende av mynte og dill og kumin, og dere har forsømt de tyngre kravene i loven: dommen og barmhjertigheten og troen. Dette burde dere ha gjort, uten å forsømme det andre. Blinde veiledere, de som siler ut myggen, men svelger kamelen. Ve dere, skriftlærde og fariseere hyklere, fordi dere renser utsiden av begeret og fatet, men innsiden er full av rov og urettferdighet. Blinde fariseer, rens først innsiden av koppen og fatet, slik at også utsiden av dem blir ren. Ve dere, skriftlærde og fariseere, hyklere, fordi dere er som hvitkalkede graver, som utenfra riktignok fremstår vakre, men innenfra er

fulle av døde bein og all urenhet. Således fremstår også dere utenfra rettferdige for menneskene, men innenfra er dere fulle av hykleri og lovløshet. Ve dere, skriftlærde og fariseere hyklere, fordi dere bygger profetenes graver og pynter de rettferdiges monumenter, og dere sier: hvis vi hadde levd i våre fedres dager, ville vi ikke ha vært deltagere med dem i profetenes blod. Så dere vitner mot dere selv at dere er sønner av dem som myrdet profetene. Og dere, fyll deres fedres mål. Slanger, avkom av hoggorme, hvordan skal dere fly fra helvetes dom? På grunn av dette, se, jeg sender til dere profeter og vise menn og skriftlærde, og av dem vil dere drepe og korsfeste, og av dem vil dere hudflette i forsamlingene deres og forfølge fra by til by, slik at alt rettferdig blod som blir utøst på jorden skal komme over dere, fra blodet til Abel den rettferdige inntil blodet til Sakarias, sønn av Berekia, som dere myrdet mellom tempelet og alteret. Sannelig sier jeg til dere at alle disse tingene vil komme over denne generasjonen. Jerusalem, Jerusalem, du som dreper profetene og stener dem som er sendt til deg, hvor ofte har jeg ønsket å samle dine barn slik som en høne samler sine kyllinger under vingene, men dere ville ikke. Se, huset deres blir overlatt til dere øde. For jeg sier til dere, dere skal ikke se meg fra nå av inntil dere sier: Velsignet er han som kommer i Herrens navn.

24

Og da Jesus hadde gått ut, gikk han fra tempelet, og disiplene hans kom for å vise ham bygningene til tempelet. Men Jesus sa

til dem: Ser dere ikke alle disse tingene? Sannelig sier jeg dere, det vil ikke bli etterlatt her stein på stein som ikke vil bli revet ned. Men mens han satt på Olivenberget, kom disiplene til ham privat og sa: Si oss, når vil disse tingene skje, og hva er tegnet på din komme og på tidens ende? Og Jesus svarte og sa til dem: Se til at ingen fører dere vill. For mange vil komme i mitt navn og si: Jeg er Kristus, og de vil villede mange. Dere vil komme til å høre om kriger og rykter om kriger, se til at dere ikke blir urolige, for alt dette må skje, men ennå er det ikke slutten. For nasjon vil reise seg mot nasjon og rike mot rike, og det vil være hungersnød og pest og jordskjelv på forskjellige steder; men alle disse tingene er begynnelsen av fødselsveer. Da vil de overlevere dere til trengsel og drepe dere, og dere vil være hatet av alle nasjoner på grunn av mitt navn. Og da vil mange bli fornærmet, og de vil overlevere hverandre og hate hverandre. Og mange falske profeter vil reise seg og vil føre mange vill, og fordi lovløsheten blir mangfoldiggjort, vil kjærligheten hos de mange bli kald. Men den som har utholdt til enden, denne vil bli frelst. Og dette gode budskap om riket vil bli forkynt i hele den beboede verden til vitnesbyrd for alle nasjonene, og da vil enden komme. Når derfor dere ser vederstyggeligheten av ødeleggelsen som ble talt gjennom profeten Daniel, stående på hellig sted - den som leser, la ham forstå - da la de i Judea flykte til fjellene, den som er på taket la ham ikke gå ned for å ta tingene fra huset sitt, og den som er i marken la ham ikke snu tilbake for å ta klærne sine. Ve de gravide og de ammende i de dagene. Men be om at ikke flukten deres skjer om vinteren eller på sabbaten. For da vil det være stor trengsel, slik som ikke har

vært fra verdens begynnelse inntil nå, og heller ikke noensinne vil bli. Og hvis ikke de dagene ble forkortet, ville ikke alt kjøtt blitt frelst, men på grunn av de utvalgte vil de dagene bli forkortet. Da hvis noen skulle si til dere, se her er Kristus eller her, ikke tro; for det vil reises opp falske kristuser og falske profeter og de vil gi store tegn og undere, så at de fører vill, hvis mulig, også de utvalgte. Se, jeg har fortalt dere på forhånd. Hvis derfor de sier til dere, se, han er i ørkenen, ikke gå ut, se, han er i de indre rom, ikke tro det, for akkurat som lynet går ut fra øst og vises til vest, slik vil også tilstedeværelsen av menneskesønnen være, for hvor liket er, der vil ørnene bli samlet. Umiddelbart etter trengselen i de dagene vil solen bli formørket og månen vil ikke gi sitt lys, og stjernene vil falle fra himmelen, og himmelens krefter vil bli rystet. Og da vil tegnet av Menneskesønnen vise seg i himmelen, og da vil alle jordens stammer sørge, og de vil se Menneskesønnen kommende på himmelens skyer med makt og stor herlighet. Og han vil sende sine budbringere med en stor trompetrøst, og de vil samle hans utvalgte fra de fire vinder, fra himlenes ytterpunkter til deres ytterpunkter. Men lær lignelsen fra fikentreet. Når grenen allerede blir mør og bladene springer ut, vet dere at sommeren er nær; slik også, når dere ser alle disse tingene, vet dere at den er nær ved dørene. Amen, jeg sier til dere, denne generasjonen skal ikke forgå før alle disse tingene blir til. Himmelen og jorden vil forgå, men mine ord vil ikke forgå. Om den dagen og timen vet ingen, heller ikke himlenes budbringere, bare min far alene. Akkurat som dagene til Noah, således vil også Menneskesønnens komme være. For akkurat som de var i dagene før flommen,

spisende og drikkende, giftende seg og givende i ekteskap, inntil den dagen Noah gikk inn i arken, og de visste ikke inntil flommen kom og tok alle, slik vil det også være med tilstedeværelsen av Menneskesønnen. Da vil to være i åkeren, den ene blir tatt og den ene blir forlatt; to kvinner som maler i møllen, én blir tatt og én blir forlatt. Vær derfor våkne, fordi dere ikke vet hvilken time Herren deres kommer. Det vet dere at hvis husets herre visste hvilken vakt tyven kommer, ville han ha våket og ikke ha tillatt at huset hans ble brutt inn i. På grunn av dette skal også dere være klare, for Menneskesønnen kommer i den time dere ikke venter det. Hvem er da den tro og kloke slave, som hans herre oppnevnte over sin tjeneste for å gi dem næring til rett tid? Velsignet er den slaven som hans herre vil finne gjørende slik når han kommer. Sannelig sier jeg dere at han vil sette ham over alle hans eiendeler. Men hvis den dårlige slaven sier i sitt hjerte, min herre forsinker å komme, og begynner å slå sine medslaver, og spiser og drikker med de som er drukne, vil herren til den slaven komme på en dag han ikke forventer og i en time han ikke vet, og vil kutte ham i to, og vil sette hans del med hyklerne, der vil det være gråt og tenners gnissel.

25

Da vil himlenes rike bli liknet ved ti jomfruer, som tok sine lamper og gikk ut for å møte brudgommen. Fem av dem var kloke og fem var tåpelige. De som var dårlige tok, da de tok sine

egne fakler, ikke med seg olje; men de kloke tok olje i sine kar sammen med sine fakler. Men da brudgommen forsinket seg, ble de alle døsige og sov. Midt på natten har det blitt et rop: Se, brudgommen kommer! Dra ut for å møte ham. Da reiste alle de jomfruene seg og pyntet lyktene sine. Men de dåraktige sa til de kloke: Gi oss av oljen deres, fordi faklene våre slukkes. Men de vise svarte og sa: For at det ikke skal være nok til oss og dere, gå heller til de som selger og kjøp for dere selv. Men da de dro av for å kjøpe, kom brudgommen, og de som var rede gikk inn med ham til bryllupet, og døren ble stengt. Senere kommer også de gjenværende jomfruene og sier: Herre, herre, åpne for oss. Men han svarte og sa: Sannelig sier jeg dere, jeg kjenner dere ikke. Vær derfor våkne, fordi dere ikke vet dagen eller timen da Menneskesønnen kommer. For akkurat som en mann som skulle reise bort, kalte sine egne slaver og overleverte dem sine eiendeler, og til den ene ga han fem talenter, til en annen to, til en annen én, til hver i henhold til hans egen evne, og han reiste bort umiddelbart. Men den som hadde tatt de fem talentene, gikk og arbeidet med dem og tjente fem talenter til. Likeledes vant også den som hadde fått de to, selv ytterligere to. Men den som hadde fått den ene, gikk bort og gravde i jorden og skjulte sin herres sølv. Men etter lang tid kommer herren til de slavene og gjør opp regnskap med dem. Og han som hadde tatt imot de fem talentene kom frem og brakte andre fem talenter og sa: Herre, fem talenter betrodde du meg, se, jeg har vunnet andre fem talenter på dem. Herren hans sa til ham: Godt, du gode og trofaste tjener! Over lite har du vært trofast, over mye vil jeg sette deg. Gå inn i din herres glede. Men han som hadde fått de

to talentene, kom fram og sa: Herre, to talenter betrodde du meg. Se, to andre talenter har jeg vunnet på dem. Hans herre sa til ham: Godt, du gode og trofaste tjener, over få ting var du trofast, over mange ting vil jeg sette deg, gå inn i din herres glede. Men han som hadde mottatt den ene talenten kom også fram og sa: herre, jeg kjente deg at du er en hard mann, høster hvor du ikke sådde og samler hvor du ikke spredte, og jeg ble redd og gikk bort og gjemte talenten din i jorden, se du har det ditt. Men hans herre svarte og sa til ham: Du onde slave og late, du visste at jeg høster hvor jeg ikke sådde og samler der jeg ikke spredte. Derfor burde du ha kastet mitt sølv til vekslerene, og da jeg kom ville jeg ha mottatt mitt med rente. Ta derfor fra ham talentet og gi det til den som har de ti talentene. For til den som har alt, vil det bli gitt og han vil ha overflod, men fra den som ikke har, vil også det han har bli tatt bort fra ham. Og kast den ubrukelige slaven ut i det ytre mørket; der vil det være gråt og tenners gnissing. Når menneskesønnen kommer i sin herlighet og alle de hellige budbringerne med ham, da vil han sitte på sin herlighets trone, og alle folkeslagene vil bli samlet foran ham, og han vil skille dem fra hverandre akkurat som gjeteren skiller sauene fra kjeene, og han vil stille sauene på sin høyre side, og kjeene på venstre. Da vil kongen si til dem på hans høyre side: Kom, dere velsignede av min far, arv det riket som er forberedt for dere fra verdens grunnleggelse. For jeg var sulten, og dere ga meg å spise, jeg var tørst, og dere ga meg å drikke, jeg var fremmed, og dere tok imot meg, naken, og dere kledde meg, jeg var syk, og dere besøkte meg, jeg var i fengsel, og dere kom til meg. Da vil de rettferdige svare ham og si: Herre, når så vi deg

sultende og ga deg mat, eller tørstende og ga deg drikke? Når så vi deg som fremmed og tok deg inn, eller naken og kledde deg? Når så vi deg svak eller i fengsel, og kom til deg? Og kongen skal svare og si til dem: Sannelig sier jeg dere, i den grad dere gjorde det for en av disse mine minste brødre, har dere gjort det for meg. Da vil han si til dem på venstre side: Gå bort fra meg, dere forbannede, inn i den evige ild som er forberedt for djevelen og hans budbringere. For jeg var sulten, og dere ga meg ikke å spise, jeg var tørst, og dere ga meg ikke å drikke, jeg var en fremmed, og dere tok meg ikke inn, naken, og dere kledde meg ikke, syk og i fengsel, og dere besøkte meg ikke. Da vil de svare ham, og de selv si: Herre, når så vi deg sultende eller tørstende eller fremmed eller naken eller svak eller i fengsel, og ikke tjente deg? Da vil han svare dem og si: Sannelig sier jeg dere, i den grad dere ikke gjorde det for en av disse minste, har dere heller ikke gjort det for meg. Og disse vil gå bort inn i evig straff, men de rettferdige inn i evig liv.

26

Og det skjedde da Jesus hadde fullført alle disse ordene, sa han til disiplene sine: Dere vet at etter to dager blir det påske, og Menneskesønnen blir overgitt for å bli korsfestet. Da ble overprestene og de skriftlærde og de eldste av folket samlet i gården til overpresten som ble kalt Kaifas, og de rådførte seg for at de skulle gripe Jesus med svik og drepe ham. De sa men: Ikke under festen, så det ikke blir opprør blant folket. Da Jesus var i

Betania i huset til Simon den spedalske, kom en kvinne til ham som hadde en alabasterkrukke med svært dyrebar salve, og hun helte den ut over hodet hans mens han lå til bords. Men da hans disipler så dette, ble de indignerte og sa: Til hva er denne ødeleggelsen? Denne salven kunne ha vært solgt for mye og gitt til de fattige. Men da Jesus visste dette, sa han til dem: Hvorfor volder dere kvinnen besvær? For hun har gjort en god gjerning mot meg. De fattige har dere alltid med dere, men meg har dere ikke alltid. For ved å øse denne salven på min kropp, gjorde hun det for å begrave meg. Amen, jeg sier til dere, hvor enn dette glade budskap blir forkynt i hele verden, skal også det hun gjorde bli fortalt til minne om henne. Da gikk en av de tolv, han som ble kalt Judas Iskariot, til yppersteprestene og sa: Hva vil dere gi meg, og jeg vil levere ham til dere? De satte tretti sølvmynter som pris for ham. Og fra da søkte han en anledning til å forråde ham. Den første dagen av de usyrede brød kom disiplene til Jesus og sa til ham: Hvor vil du at vi skal forberede påskemåltidet for deg? Men han sa: Gå inn i byen til den og den, og si til ham: Mesteren sier: Min tid er nær. Hos deg holder jeg påske med mine disipler. Og disiplene gjorde som Jesus hadde befalt dem, og de forberedte påskemåltidet. Da kvelden var kommet, la han seg til bords med de tolv. Og mens de spiste, sa han: Sannelig sier jeg dere at en av dere vil forråde meg. Og de begynte å si til ham, hver av dem, svært bedrøvet: Det er vel ikke jeg, Herre? Men han svarte og sa: Den som har dyppet hånden med meg i fatet, denne vil forråde meg. Menneskesønnen går visselig som det er skrevet om ham, men ve det mennesket som Menneskesønnen blir forrådt gjennom.

Det hadde vært bedre for ham om det mennesket ikke var blitt født. Men Judah, han som overleverte ham, svarte og sa: Det er vel ikke jeg, rabbi? Han sier til ham: Du sa det. Mens de spiste tok Jesus brødet og takket og brøt det og ga til disiplene og sa: Ta, spis, dette er kroppen min, og tok begeret og takket ga han dem og sa: Drikk fra det alle, for dette er blodet mitt av den nye pakt det som for mange blir utøst til frigjøring av synder. Jeg sier til dere at jeg ikke skal drikke fra nå av av denne vinens frukt inntil den dag når jeg drikker den ny med dere i min Fars rike. Og etter å ha sunget en salme gikk de ut til Oljeberget. Da sier Jesus til dem: Alle dere vil bli brakt til fall i meg i denne natten, for det er skrevet, jeg vil slå gjeteren, og sauene av flokken vil bli spredt, men etter at jeg er reist opp vil jeg gå foran dere inn i Galilea. Men Peter svarte ham: Selv om alle skulle falle fra deg, vil jeg aldri snuble. Jesus sa til ham: Sannelig sier jeg deg at i denne natten, før hanen galer, vil du fornekte meg tre ganger. Peter sier til ham: Selv om det er nødvendig for meg å dø med deg, vil jeg ikke fornekte deg. På samme måte sa også alle disiplene. Da kommer Jesus med dem til et sted kalt Getsemane, og sier til disiplene: Sitt her inntil jeg har gått bort og ber der. Og etter å ha tatt med seg Peter og de to sønnene til Sebedeus, begynte han å bli bedrøvet og plaget. Da sier Jesus til dem: Dypt bedrøvet er min sjel inntil døden. Bli her og vær våkne med meg. Og etter å ha gått litt frem, falt han på sitt ansikt, bedende og sigende: Min far, hvis det er mulig, la dette begeret gå fra meg, men ikke som jeg vil, men som du vil. Og han kommer til disiplene og finner dem sovende, og sier til Peter: Slik klarte dere ikke å holde vakt med meg én time? Hold vakt og be, slik at

dere ikke går inn i fristelse; ånden er sannelig ivrig, men kjødet er svakt. Igjen, for andre gang, gikk han bort og ba, og sa: Far min, hvis dette begeret ikke kan gå forbi meg uten at jeg drikker det, la din vilje skje. Og da han kom, fant han dem sovende igjen, for deres øyne var tynget ned. Og etter å ha forlatt dem, gikk han bort igjen og ba for tredje gang og sa de samme ordene. Da kommer han til disiplene sine og sier til dem: Sover dere fortsatt og hviler dere? Se, timen har nærmet seg, og Menneskesønnen blir overgitt i hendene på syndere. Reis opp, la oss gå. Se, han som forråder meg har kommet nær. Og mens han ennå talte, se, Juda, en av de tolv, kom, og med ham en stor folkemengde med sverd og stokker fra yppersteprestene og de eldste av folket. Men den som overleverte ham, ga dem et tegn og sa: Den jeg kysser, det er ham, grip ham. Og umiddelbart nærmet han seg Jesus og sa: Vær hilset, rabbi, og kysset ham. Men Jesus sa til ham: Venn, gjør det du er her for. Da kom de nær, la de hendene på Jesus, og grep ham. Og se, en av dem som var med Jesus, strukket ut hånden, rev løs sverdet sitt, slo slaven til ypperstepresten og hugg av øret hans. Da sier Jesus til ham: Vend ditt sverd tilbake til dets plass, for alle som tar sverdet skal dø ved sverdet. Eller synes du at jeg ikke er i stand til å tilkalle min far nå, og han vil stille mer enn tolv legioner budbringere til min disposisjon? Hvordan skal derfor skriftene bli oppfylt, at det således må skje? I den timen sa Jesus til mengdene: Som mot en røver dro dere ut med sverd og kjepper for å gripe meg. Dag etter dag satt jeg hos dere og underviste i tempelet, og dere grep meg ikke. Men dette hele har skjedd så at skriftene til profetene blir oppfylt. Da forlot alle disiplene ham og flyktet. De som hadde grepet Jesus, ledet

ham bort til Kaifas, ypperstepresten, hvor de skriftlærde og de eldste var samlet. Men Peter fulgte ham på avstand helt til yppersteprestens gård, og han gikk inn og satt sammen med tjenerne for å se slutten. De øversteprestene og de eldste og hele rådet søkte falskt vitnesbyrd mot Jesus slik at de kunne drepe ham, og de fant ikke. Og selv om mange falske vitner kom fram, fant de ikke. Senere kom to falske vitner fram og sa: Denne mannen sa, jeg kan rive ned Guds tempel og bygge det opp igjen på tre dager. Og ypperstepresten sto opp og sa til ham: Svarer du ingenting? Hva vitner disse mot deg? Men Jesus var taus. Og ypperstepresten svarte og sa til ham: Jeg besvergjer deg ved den levende Gud at du skal si til oss om du er Kristus, Guds sønn. Jesus sier til ham: Du sa det, men jeg sier dere: Fra nå av skal dere se Menneskesønnen sittende ved Maktens høyre hånd og kommende på himmelens skyer. Da rev øverstepresten klærne sine og sa at han har bespottet Gud; hva trenger vi ennå vitner for? Se, nå har dere hørt blasfemien hans. Hva synes dere? De som svarte sa: Han er skyldig til døden. Da spyttet de inn i ansiktet hans og slo ham med never, og de slo ham og sa: Profeter for oss, Kristus, hvem er den som slo deg? Men Peter satt utenfor i gården, og en tjenestepike nærmet seg ham og sa: Også du var med Jesus fra Galilea. Men han nektet foran dem alle og sa: Jeg vet ikke hva du sier. Men da han hadde gått ut til porten, så en annen ham og sier til dem der: Også denne var med Jesus Nasareeren. Og igjen benektet han med ed at han ikke kjente mannen. Etter en liten stund kom de som sto der bort og sa til Peter: Sannelig, også du er en av dem, for talen din gjør deg tydelig. Da begynte han å forbanne og sverge at han ikke

kjenner mannen. Og umiddelbart gol hanen. Og Peter husket Jesu ord som han hadde sagt til ham, at før hanen galer tre ganger vil du fornekte meg, og han gikk ut og gråt bittert.

27

Om morgenen, da det hadde skjedd, holdt alle yppersteprestene og de eldste av folket råd mot Jesus for å drepe ham, og etter å ha bundet ham førte de ham bort og overleverte ham til Pontius Pilatus, landshøvdingen. Da Judah, han som leverte ham, hadde sett at han ble dømt, angret han og ga tilbake de tretti sølvpengene til yppersteprestene og de eldste og sa: Jeg har syndet ved å levere uskyldig blod. Men de sa: Hva har det med oss å gjøre? Du vil se. Og etter å ha kastet sølvpengene i tempelet, trakk han seg tilbake, og etter å ha gått bort hengte han seg. Men yppersteprestene tok sølvpengene og sa: Det er ikke tillatt å kaste dem inn i skattkammeret, siden det er blodpenger. Og etter å ha tatt råd kjøpte de fra dem pottemakeren sin mark til gravlegging for de fremmede; derfor ble den marken kalt blodets mark inntil i dag. Da ble oppfylt det som var talt gjennom profeten Jeremias som sa: og de tok de tretti sølvpengene, prisen på den verdsatte som de verdsatte fra Israels sønner, og de ga dem til pottemakeren sin mark, slik som Herren befalte meg. Men Jesus sto foran lederen; og lederen spurte ham og sa: Er du kongen av jødene? Jesus sa til ham: du sier det. Og da han ble anklaget av overprestene og de eldste, svarte han ingenting. Da sier Pilatus til ham: Hører du ikke hvor

mye de vitner mot deg? og han svarte ham ikke med ett eneste ord, slik at lederen undret seg svært. I henhold til festen var lederen vant til å frigi en fange til folkemengden, den som de ønsket. De hadde men da en framstående fange kalt Barabbas. Da de derfor var samlet, sa Pilatus til dem: Hvem ønsker dere jeg skal løslate for dere? Barabbas eller Jesus den som kalles Kristus? Han visste nemlig at de hadde overlevert ham på grunn av misunnelse. Mens han satt på plattformen, sendte hans hustru bud til ham og sa: Ha ingenting med den rettferdige mannen å gjøre, for jeg led mye i dag i en drøm på grunn av ham. Men yppersteprestene og de eldste overtalte folkemengdene til å be om Barabbas, men ødelegge Jesus. Men lederen svarte og sa til dem: Hvem av de to ønsker dere at jeg skal løslate for dere? Men de sa: Barabbas. Pilatus sier til dem: Hva skal jeg derfor gjøre med Jesus som kalles Kristus? Alle sier til ham: La ham bli korsfestet. Men lederen sa: Hva for ondt har han gjort? Men de ropte enda mer og sa: La ham bli korsfestet. Men da Pilatus så at ingenting hjalp, men at det heller ble oppløp, tok han vann og vasket hendene foran folkemengden og sa: Uskyldig er jeg fra denne rettferdiges blod, dere får se til det selv. Og alt folket svarte og sa: Hans blod være over oss og over våre barn. Da slapp han Barabbas fri til dem, men Jesus lot han piske og utleverte ham for at han skulle bli korsfestet. Da tok lederens soldater Jesus med inn i pretoriet og samlet hele kohortet rundt ham, og etter å ha kledd av ham la de en skarlagen kappe på ham, og etter å ha flettet en krone av torner la de den på hodet hans og et rør i høyre hånd hans, og etter å ha knelt foran ham spottet de ham og sa: Vær hilset, jødenes

konge, og etter å ha spyttet på ham tok de røret og slo ham på hodet. Og da de hadde hånet ham, tok de av ham kappen og kledde ham i hans egne klær, og de førte ham bort for å korsfeste ham. Da de gikk ut, fant de en mann fra Kyrene ved navn Simon; denne tvang de til å bære hans kors. Og da de hadde kommet til et sted kalt Golgata, som er kalt hodeskallested, ga de ham å drikke eddik blandet med galle; og da han hadde smakt det, ville han ikke drikke. Etter å ha korsfestet ham delte de klærne hans ved å kaste lodd, og sittende voktet de ham der. Og de plasserte over hodet hans hans anklagelse skrevet: Dette er Jesus, jødenes konge. Da ble to røvere korsfestet sammen med ham, en på høyre side og en på venstre side. De som gikk forbi spottet ham, ristet på hodene sine og sa: Du som river ned tempelet og bygger det opp på tre dager, frels deg selv! Hvis du er Guds sønn, kom ned fra korset. Likeledes og også yppersteprestene, spottende med de skriftlærde og eldste og fariseerne, sa: Andre frelste han, seg selv er han ikke i stand til å frelse; hvis han er Israels konge, la ham stige ned nå fra korset og vi skal tro på ham; han har satt sin lit til Gud, la ham redde ham nå, hvis han vil det; for han sa at han er Guds sønn. Men det samme gjorde også røverne som var korsfestet med ham, de hånte ham. Fra den sjette time kom det mørke over hele landet inntil den niende time. Omkring den niende time ropte Jesus med stor stemme og sa: Eli, Eli, lema sabakthani? Dette er, min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg? Noen av dem som sto der, da de hørte det, sa at denne kaller på Elias. Og umiddelbart løp en av dem og tok en svamp, fylte den med eddik og satte den på et rør og ga ham å drikke.

Men de andre sa: La oss se om Elias kommer for å redde ham. Men Jesus ropte igjen ut med stor stemme og ga opp ånden. Og se, forhenget i tempelet ble revet i to fra toppen til bunnen, og jorden skalv og klippene sprakk, og gravene ble åpnet og mange kropper av de innsovnede hellige ble reist opp, og etter å ha gått ut fra gravene, etter hans oppstandelse, gikk de inn i den hellige byen og viste seg for mange. Men hundreføreren og de som var med ham og holdt vakt over Jesus, da de så jordskjelvet og det som hadde skjedd, ble de svært redde og sa: Sannelig, denne var Guds sønn. Det var og der mange kvinner fra langt borte som så på, som hadde fulgt Jesus fra Galilea og tjent ham; blant dem var Maria Magdalena, og Maria moren til Jakob og Jose, og moren til sønnene til Sebedeus. Da kvelden var kommet, kom en rik mann fra Arimatea ved navn Josef, som også selv var blitt disippel av Jesus; han gikk fram til Pilatus og ba om Jesu kropp. Da befalte Pilatus at kroppen skulle gis tilbake. Og etter å ha tatt kroppen svøpte Josef den i rent linklede, og la den i sin nye grav som han hadde hugget ut i klippen, og etter å ha veltet en stor stein foran døren til graven gikk han bort. Men der var Maria Magdalena og den andre Maria, sittende overfor graven. Den neste dagen, som er etter forberedelsen, ble yppersteprestene og fariseerne samlet hos Pilatus og sa: Herre, vi husket at den bedrageren sa mens han ennå levde: Etter tre dager reiser jeg meg. Befall derfor at graven blir gjort sikker inntil den tredje dag, for at ikke disiplene hans skal komme om natten og stjele ham og si til folket: Han ble reist fra de døde, og den siste villfarelse vil være verre enn den første. Pilatus sa til dem: Dere har en vakt; gå og sikre det så godt dere kan. Men de som hadde gått, sikret graven

ved å forsegle steinen sammen med vakten.

28

Sent på sabbaten, ved gryningen mot den første dag i uken, kom Maria Magdalena og den andre Maria for å se graven. Og se, det skjedde et stort jordskjelv, for Herrens engel kom ned fra himmelen, nærmet seg, rullet bort steinen fra døren og satt på den. Men utseendet hans var som lyn, og klesdrakten hans hvit som snø. Men av frykt for ham ble vaktene rystet og ble som døde. Etter å ha svart sa budbringeren til kvinnene: Dere skal ikke frykte; for jeg vet at dere søker Jesus den korsfestede; han er ikke her; for han har blitt reist opp akkurat som han sa. Kom og se stedet hvor Herren lå. Og gå raskt og si til disiplene hans at han er reist opp fra de døde, og se, han går foran dere inn i Galilea, der skal dere se ham, se, jeg har sagt dere det. Og etter å ha gått ut raskt fra graven med frykt og stor glede, løp de for å rapportere til disiplene hans. Mens de gikk for å rapportere til disiplene hans, og se, Jesus møtte dem og sa: Gled dere. Men de som hadde nærmet seg grep føttene hans og tilba ham. Da sier Jesus til dem: Frykt ikke, gå og rapporter til mine brødre at de skal gå til Galilea, og der vil de se meg. Mens de gikk, se, kom noen av vakten inn i byen og rapporterte til overprestene alt som hadde skjedd. Og etter å ha samlet seg sammen med de eldste og tatt råd, ga de tilstrekkelig med sølvmynter til soldatene og sa: Si at disiplene hans kom om natten og stjal ham mens vi sov. Og hvis dette blir hørt av lederen, vil vi overtale

ham og gjøre dere trygge. De tok sølvpengene og gjorde som de hadde blitt lært. Og dette ordet ble spredt blant jødene inntil denne dag i dag. De elleve disiplene gikk til Galilea, til det fjellet hvor Jesus hadde bestemt for dem. Og da de hadde sett ham, tilba de ham, men noen tvilte. Og Jesus nærmet seg og talte til dem og sa: All myndighet i himmelen og på jorden er blitt gitt til meg. Etter å ha gått, gjør disipler av alle nasjonene, idet dere døper dem inn i Faderens og Sønnens og den Hellige Ånds navn, idet dere lærer dem å holde alt det jeg har befalt dere, og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende. Amen.

Markusevangeliet

1

Begynnelsen av den gode nyheten om Jesus Kristus, Guds Sønn. Som det har blitt skrevet i profetene, se, jeg sender min budbringer før ditt ansikt, som vil forberede din vei foran deg; en stemme av en som roper i ørkenen, forbered veien til Herren, gjør hans stier rette, Johannes kom døpende i ørkenen og forkynte dåp av omvendelse til forlatelse av synder. Og hele Judea land og jerusalemittene gikk ut til ham, og de ble alle døpt i Jordanelven av ham, bekjennende sine synder. Men Johannes var kledd i kamelhår og et lærbeltet om lendene hans, og han spiste gresshopper og vill honning. Og han forkynte og sa: Den som er sterkere enn meg kommer etter meg, og jeg er ikke verdig til å bøye meg ned og løsne remmen på sandalene hans. Jeg døpte dere i vann, men han vil døpe dere i den Hellige Ånd. Og det skjedde i de dager at Jesus kom fra Nasaret i Galilea og ble døpt av Johannes i Jordan. Og umiddelbart da han gikk opp fra vannet så han himlene bli revet åpne og Ånden som en due stige ned på ham, og en stemme kom fra himlene: Du er min

elskede sønn, i deg er jeg vel fornøyd. Og umiddelbart kastet Ånden ham ut i ørkenen, og han var der i ørkenen i førti dager og ble fristet av Satan, og han var med de ville dyrene, og budbringerne tjente ham. Etter at Johannes ble overgitt, kom Jesus til Galilea og forkynte det gode budskap om Guds rike og sa at tiden er blitt oppfylt og Guds rike har kommet nær; omvend dere og tro på det gode budskap. Mens han gikk ved havet i Galilea, så han Simon og Andreas, broren til Simon, som kastet garn i havet; de var nemlig fiskere; og Jesus sa til dem: Kom etter meg, og jeg vil gjøre dere til fiskere av mennesker. Og umiddelbart forlot de nettene sine og fulgte ham. Og da han hadde gått litt videre derfra, så han Jakob, sønnen til Sebedeus, og Johannes, broren hans, og de var i båten og reparerte nettene, og umiddelbart kalte han dem. Og etter å ha forlatt sin far Sebedeus i båten med de leide tjenerne, gikk de etter ham. Og de gikk inn i Kapernaum, og umiddelbart på sabbaten gikk han inn i forsamlingen og underviste. Og de var forbauset over undervisningen hans, for han underviste dem som en som hadde autoritet, og ikke som de skriftlærde. Og det var i forsamlingen deres en mann i uren ånd, og han ropte ut og sa: ea, hva oss og deg, Jesus Nasarener? Kom du for å ødelegge oss? Jeg vet hvem du er, den hellige fra Gud. Og Jesus irettesatte ham og sa: Vær stille og gå ut av ham. Og den urene ånden rev i ham og ropte med høy røst og fór ut av ham. Og alle ble forbauset, så de diskuterte med hverandre og sa: Hva er dette? Hva er denne nye læren, at han med autoritet befaler til og med de urene åndene, og de adlyder ham? Og ryktet om ham spredte seg umiddelbart over hele den omkringliggende regionen av Galilea.

Og umiddelbart etter å ha gått ut fra forsamlingen, kom de til huset til Simon og Andreas, sammen med Jakob og Johannes. Og svigermoren til Simon lå nede og led av feber. Og umiddelbart sier de til ham om henne. Og han nærmet seg og reiste henne opp ved å gripe hennes hånd, og feberen forlot henne umiddelbart, og hun tjente dem. Om kvelden, da solen gikk ned, brakte de til ham alle de som hadde det vondt og de som var besatt av demoner. Og hele byen var samlet sammen ved døren, og han helbredet mange som hadde det dårlig med forskjellige sykdommer, og han drev ut mange demoner, og han tillot ikke demonene å snakke, fordi de visste at han var Kristus. Og meget tidlig om morgenen, mens det ennå var natt, reiste han seg og gikk ut og dro bort til et øde sted, og der ba han. Og Simon og de som var med ham forfulgte ham, og da de hadde funnet ham sa de til ham at alle søker deg. Og han sier til dem: La oss gå til de tilstøtende byene, så jeg også kan forkynne der, for til dette har jeg kommet ut. Og han forkynte i forsamlingene deres i hele Galilea og drev ut demoner. Og en spedalsk kommer til ham, oppfordrer ham og kneler for ham og sier til ham at hvis du vil, kan du rense meg. Men Jesus, fylt av medfølelse, strakte ut hånden, rørte ved ham og sa til ham: Jeg vil, bli renset. Og umiddelbart etter at han hadde sagt dette, forlot spedalskheten ham, og han ble renset. Og etter å ha advart ham strengt, kastet han ham umiddelbart ut og sier til ham: se til at du ikke sier noe til noen, men gå, vis deg selv til presten og bær fram angående din renselse det som Moses befalte, til et vitnesbyrd for dem. Men han gikk ut og begynte å forkynne mye og spre ordet, slik at han ikke lenger kunne gå åpent inn i byen, men var utenfor på

øde steder, og de kom til ham fra alle kanter.

2

Og han gikk igjen inn i Kapernaum etter noen dager, og det ble hørt at han var i huset. Og umiddelbart ble mange samlet, så det ikke lenger var plass, heller ikke ved døren, og han talte ordet til dem. Og de kommer til ham og bærer en lammet mann som ble båret av fire, og da de ikke kunne nærme seg ham på grunn av folkemengden, tok de taket av der hvor han var, og etter å ha gravd gjennom senket de ned sengen som den lammede lå på. Men da Jesus så deres tro, sier han til den lamme: Barn, dine synder er tilgitt deg. Det var noen av de skriftlærde der som satt og resonnerte i hjertene sine: Hva taler denne slik blasfemier? Hvem kan tilgi synder om ikke Gud alene? Og umiddelbart gjenkjente Jesus i sin ånd at de resonnerte slik i seg selv, og sa til dem: Hvorfor resonnerer dere om disse ting i deres hjerter? Hva er lettere, å si til den lamme, dine synder er tilgitt, eller å si, stå opp og ta din seng og gå? Men for at dere skal vite at menneskesønnen har myndighet til å tilgi synder på jorden, sier han til den lamme: Til deg sier jeg, reis deg og ta opp matten din og gå til huset ditt. Og han reiste seg umiddelbart, og løftet matten og gikk ut foran alle, slik at alle ble forbauset og æret Gud og sa at aldri har vi sett slikt. Og han gikk ut igjen ved havet, og hele folkemengden kom til ham, og han underviste dem. Og da han gikk forbi, så han Levi, sønn av Alfeus, sittende ved tollboden, og han sier til ham: Følg meg. Og etter å ha stått opp

fulgte han ham. Og det skjedde da han lå til bords i hans hus, og mange tollere og syndere lå til bords sammen med Jesus og hans disipler, for de var mange, og de fulgte ham. Og da de skriftlærde og fariseerne hadde sett ham spise med tollerne og synderne, sa de til disiplene hans: Hvorfor spiser og drikker han med tollerne og synderne? Og da Jesus hørte dette, sier han til dem: De sterke har ikke behov for lege, men de som har det vondt. Jeg kom ikke for å kalle de rettferdige, men syndere til omvendelse. Og disiplene til Johannes og fariseernes disipler fastet. Og de kommer og sier til ham: Hvorfor faster Johannes disipler og fariseernes disipler, men dine disipler faster ikke? Og Jesus sa til dem: Kan ikke sønnene av brudekammeret, mens brudgommen er med dem, faste? Så lenge de har brudgommen med seg, kan de ikke faste. Men dager vil komme når brudgommen er tatt bort fra dem, og da vil de faste i de dager. Ingen syr på en lapp av uskrumpet klede på et gammelt plagg, for ellers tar det nye bort fullheten fra det gamle, og en verre rift oppstår. Og ingen heller ung vin i gamle vinsekker, for hvis ikke, vil den unge vinen sprekke vinsekkene, og vinen helles ut og vinsekkene går til grunne, men ung vin må helles i nye vinsekker. Og det skjedde at han gikk gjennom kornmarkene på sabbaten, og disiplene hans begynte å bane seg vei ved å plukke aksene. Og fariseerne sa til ham: Se hva de gjør på sabbaten, som ikke er tillatt. Og han selv sa til dem: Har dere aldri lest hva David gjorde da han hadde behov og var sulten, han selv og de som var med ham? Hvordan han gikk inn i Guds hus på Abiathars tid som yppersteprest og spiste skuebrødene, som det ikke er tillatt å spise unntatt for prestene, og ga også til dem som var med ham?

Og han sa til dem: Sabbaten ble til for mennesket, ikke mennesket for sabbaten; så Menneskesønnen er herre også over sabbaten.

3

Og han gikk igjen inn i forsamlingen, og der var en mann som hadde en visnet hånd. Og de holdt øye med ham for å se om han ville helbrede ham på sabbaten, så de kunne anklage ham. Og han sier til mannen som har den visnede hånden: Reis deg opp og kom frem i midten. Og han sier til dem: Er det tillatt på sabbaten å gjøre godt eller å gjøre ondt? Å redde en sjel eller drepe? Men de var tause. Og etter å ha sett rundt på dem med sinne, dypt bedrøvet over forherdelsen av hjertet deres, sier han til mannen: strekk ut hånden din. Og han strukket den ut, og hånden hans ble gjenopprettet frisk som den andre. Og da fariseerne hadde gått ut, holdt de umiddelbart råd med herodianerne mot ham, så de kunne ødelegge ham. Og Jesus trakk seg tilbake med disiplene sine til havet, og en stor mengde fra Galilea fulgte ham, og fra Judea og fra Jerusalem og fra Idumea og bortenfor Jordan og de omkring Tyrus og Sidon, en stor mengde, som hadde hørt alt han gjorde, kom til ham. Og han sa til disiplene sine at en liten båt skulle være klar for ham på grunn av mengden, så at de ikke skulle presse ham; for han helbredet mange, så at de falt på ham for å røre ham, alle de som hadde plager; og de urene åndene, når de så ham, falt ned for ham og ropte og sa at du er Guds Sønn. Og han irettesatte

dem mange ganger, så de ikke skulle gjøre ham kjent. Og han går opp på fjellet, og han tilkaller dem han selv ønsket, og de gikk til ham. Og han gjorde tolv, så at de skulle være med ham og så at han skulle sende dem ut til å forkynne og ha myndighet til å helbrede sykdommene og kaste ut demonene. Og han ga navnet Peter til Simon, og Jakob, sønnen til Sebedeus, og Johannes, broren til Jakob. Og han ga dem navnene Boanerges, som er tordensønner. Og Andreas og Filip og Bartolomeus og Matteus og Tomas og Jakob, sønnen til Alfeus, og Taddeus og Simon Kananéeren og Judas Iskariot, som også utleverte ham. Og de kommer inn i et hus, og folkemengden samles igjen, slik at de ikke engang er i stand til å spise brød. Og da de fra hans familie hørte det, gikk de ut for å gripe ham, for de sa at han var fra seg selv. Og de skriftlærde som hadde kommet ned fra Jerusalem sa at han har Beelsebul, og at han kaster ut demonene ved demonenes hersker. Og etter å ha kalt dem til seg, talte han til dem i lignelser: Hvordan kan Satan kaste ut Satan? Og hvis et rike blir delt mot seg selv, kan ikke det riket stå; og hvis et hus blir delt mot seg selv, kan ikke det huset stå. Og hvis Satan har reist seg mot seg selv og er blitt delt, kan han ikke stå, men har en ende. Ingen kan plyndre karene til den sterke ved å gå inn i huset hans, hvis han ikke først binder den sterke, og da vil han plyndre huset hans. Sannelig sier jeg dere at alt vil bli tilgitt menneskenes sønner, syndene og bespottelsene, hvor mange de enn måtte spotte; men den som spotter mot den Hellige Ånd, har ikke tilgivelse i evighet, men er skyldig i evig dom; fordi de sa: Han har en uren ånd. Derfor kommer moren hans og brødrene hans, og mens de sto utenfor, sendte de bud til ham for å kalle på

ham. Og en folkemengde sat rundt ham, og de sa til ham: Se, din mor og dine brødre er utenfor og søker deg. Og han svarte dem og sa: Hvem er min mor eller mine brødre? Og etter å ha sett seg rundt på de som satt rundt ham, sier han: Se, min mor og mine brødre; for den som gjør Guds vilje, denne er min bror og min søster og mor.

4

Og igjen begynte han å undervise ved sjøen, og en stor folkemengde ble samlet til ham, så at han gikk inn i båten for å sitte i den på sjøen, og hele folkemengden var ved sjøen på land. Og han lærte dem i lignelser mange ting, og han sa til dem i sin undervisning: hør. Se, såmannen gikk ut for å så. Og det skjedde mens han sådde at noe falt på veien, og fuglene kom og åt det opp; og noe annet falt på steingrunn, hvor det ikke var mye jord, og straks sprang det opp fordi det ikke hadde dypt jordlag, men da solen steg opp ble det svidd, og fordi det ikke hadde rot visnet det; og noe annet falt blant tornene, og tornene vokste opp og kvalte det, og det ga ikke frukt; og noe annet falt i den gode jorden og ga frukt som vokste opp og økte, og det bar tretti og seksti og hundre. Og han sa til dem: Den som har ører å høre med, la ham høre. Men da han var alene, spurte de som var rundt ham sammen med de tolv ham om lignelsen. Og han sa til dem: Dere har fått gitt å kjenne mysteriene av Guds rike, men for de utenfor skjer alle ting i lignelser, slik at de seende ser og ikke ser, og hørende hører og ikke forstår, for at de ikke skal

vende om og syndene blir dem tilgitt. Og han sier til dem: Kjenner dere ikke denne lignelsen, og hvordan skal dere da kjenne alle lignelsene? Den som sår, sår ordet. Disse er de ved veien hvor ordet såes, og når de hører, kommer Satan umiddelbart og tar bort ordet som er sådd i hjertene deres. Og disse er likeledes de som sås på steingrunn, som når de hører ordet, umiddelbart tar imot det med glede, og ikke har rot i seg selv, men er midlertidige; deretter når trengsel eller forfølgelse skjer på grunn av ordet, snubler de umiddelbart. Og disse er de som er sådd inn i tornene, de som hører ordet, og bekymringene i denne tidsalderen og bedraget av rikdommen og begjærene om de gjenværende tingene som kommer inn kveler ordet, og det blir ufruktbart. Og disse er de som er sådd på den gode jord, som hører ordet og mottar det, og bærer frukt i tretti og i seksti og i hundre. Og han sa til dem: Kommer vel ikke lampen for å bli plassert under en skjeppe eller under en seng? Ikke for at det skal bli plassert på lysestaken? For det er ikke noe skjult som ikke skal bli åpenbart, heller ikke noe hemmelig som ikke skal komme fram i lyset. Hvis noen har ører å høre, la ham høre. Og han sa til dem: Se hva dere hører. Med det målet dere måler, skal det måles til dere, og det skal legges mer til dere som hører. For den som har, vil det bli gitt til ham, og den som ikke har, selv det han har vil bli tatt fra ham. Og han sa: Slik er Guds rike, som om en mann skulle kaste sæden på jorden, og sover og står opp natt og dag, og sæden spirer og vokser som han ikke vet selv. Av seg selv bærer jorden frukt, først gress, deretter aks, deretter fullt korn i akset. Men når frukten er moden, sender han umiddelbart sigden, fordi høsten har kommet. Og han sa:

Hvordan skal vi ligne Guds rike? Eller i hvilken lignelse skal vi sammenligne den? Som et sennepskorn, som når det blir sådd på jorden, er mindre enn alle frøene som er på jorden; og når det blir sådd, går det opp og blir større enn alle grønnsakene, og gjør store greiner, slik at fuglene i himmelen kan bygge rede under skyggen av det. Og med mange slike lignelser talte han ordet til dem, slik som de var i stand til å høre, men uten lignelse talte han ikke ordet til dem, men privat til disiplene hans forklarte han alt. Og han sier til dem da kvelden var kommet den dagen: La oss dra over til den andre siden. Og etter å ha forlatt folkemengden, tar de ham med seg slik han var i båten, og andre båter var med ham. Og det blir en stor vindstorm, og bølgene slo inn i båten, så at den allerede begynte å fylles. Og han selv var på akterstavnen og sov på puten, og de vekker ham og sier til ham: Lærer, bryr du deg ikke om at vi forgår? Og etter å ha blitt vekket, irettesatte han vinden og sa til havet: Vær stille, bli munnkurvet. Og vinden stilnet, og det ble stor stillhet. Og han sa til dem: Hvorfor er dere så feige? Hvordan har dere ikke tro? Og de fryktet en stor frykt og sa til hverandre: Hvem er da denne, at både vinden og sjøen lyder ham?

5

Og de kom til den andre siden av havet, inn i Gergesenernes land. Og da han hadde gått ut fra båten, møtte umiddelbart en mann ham fra gravene, en mann i uren ånd, som hadde bolig i gravene, og heller ikke med lenker kunne noen binde ham, fordi

han ofte hadde blitt bundet med fotjern og lenker, og lenkene hadde blitt revet i stykker av ham og fotjernene blitt knust, og ingen hadde makt til å temme ham, og gjennom hele natten og dagen var han i gravene og i fjellene ropende og skjærende seg selv med steiner. Etter å ha sett Jesus fra langt borte, løp han og bøyde seg ned for ham, og etter å ha ropt ut med høy stemme sier han: Hva har jeg med deg å gjøre, Jesus, Guds Sønn, den Høyestes? Jeg besverer deg ved Gud, ikke plage meg. Han sa til ham: Gå ut, du urene ånd, fra mannen. Og han spurte ham: Hva er navnet ditt? Og han svarte og sa: Legion er mitt navn, fordi vi er mange. Og han oppfordret ham innstendig om at han ikke skulle sende dem utenfor landet. Det var der en stor flokk av griser som beitet ved fjellet; og alle demonene ba ham og sa: send oss inn i grisene, slik at vi kan gå inn i dem. Og Jesus tillot dem umiddelbart. Og etter å ha gått ut gikk de urene åndene inn i grisene, og flokken styrtet ned klippen inn i havet, og de var omtrent to tusen, og de druknet i havet. Og de som gjætet grisene flyktet og rapporterte det i byen og på markene, og de gikk ut for å se hva som hadde skjedd. Og de kommer til Jesus, og de ser den demonbesatte sittende og kledd og ved sans, han som hadde hatt legionen, og de ble redde. Og de som hadde sett det, fortalte dem hvordan det skjedde med den demonbesatte mannen og om svinene. Og de begynte å oppfordre ham til å forlate deres grenser. Og da han gikk om bord i båten, ba den demonbesatte ham om at han måtte få være med ham. Og han lot ham ikke, men sier til ham: Gå hjem til dine egne og fortell dem alt det Herren har gjort for deg og hvordan han viste deg barmhjertighet. Og han gikk bort og begynte å forkynne i

Dekapolis alt det Jesus hadde gjort for ham, og alle undret seg. Og da Jesus hadde krysset over i båten igjen til den andre siden, ble en stor folkemengde samlet rundt ham, og han var ved sjøen. Og en av synagogelederne kommer, ved navn Jairus, og da han hadde sett ham faller han til føttene hans og trygler ham innstendig, og sier at den lille datteren min har det ekstremt dårlig, så at du kommer og legger hendene på henne, så at hun blir frelst og lever. Og han gikk bort med ham, og en stor folkemengde fulgte ham, og de presset seg inn på ham. Og en kvinne som hadde hatt blodflod i tolv år, og hadde lidd mye under mange leger og hadde brukt opp alt hun eide, og ikke hadde blitt hjulpet i det hele tatt, men heller hadde blitt verre, kom bakfra i mengden etter å ha hørt om Jesus og rørte ved kappen hans, for hun sa til seg selv at hvis jeg rører ved bare klærne hans, skal jeg bli frisk. Og umiddelbart ble kilden til blodet hennes tørket opp, og hun kjente i kroppen at hun var helbredet fra plagen. Og umiddelbart gjenkjente Jesus i seg selv at kraften hadde gått ut fra ham, snudde seg i folkemengden og sa: Hvem rørte ved mine klær? Og disiplene hans sa til ham: Du ser folkemengden som presser seg mot deg, og du sier: Hvem rørte ved meg? og han så seg rundt for å se henne som hadde gjort dette. Men kvinnen, som fryktet og skalv, og som visste hva som hadde skjedd med henne, kom og falt ned for ham og fortalte ham hele sannheten. Men han sa til henne: Datter, din tro har frelst deg. Gå i fred, og vær frisk fra din plage. Mens han ennå talte, kom de fra forsamlingslederen og sa at datteren din er død, hvorfor plager du læreren lenger? Men Jesus, som umiddelbart hørte ordet som ble talt, sier til

synagogeforstanderen: Ikke vær redd, bare tro. Og han lot ingen følge med seg, unntatt Peter og Jakob og Johannes, Jakobs bror. Og han kommer til huset til lederen av forsamlingen, og han ser oppstyr, og gråtende og jamrende mye, og da han hadde gått inn sier han til dem: Hvorfor lager dere oppstyr og gråter? Barnet døde ikke, men sover. Og de lo av ham. Men etter å ha drevet ut alle, tar han med seg faren til barnet og moren og de som var med ham, og han går inn hvor barnet lå, og etter å ha grepet hånden til barnet sier han til henne: talitha, koumi; som oversatt betyr, den lille jenta, til deg sier jeg, stå opp. Og umiddelbart stod jenta opp og gikk omkring; hun var nemlig tolv år gammel. Og de ble forbauset med stor forbauselse. Og han befalte dem innstendig at ingen skulle få vite dette, og sa at det skulle gis henne mat.

6

Og han gikk ut derfra og kom til sitt eget fedreland, og disiplene hans fulgte ham. Og da sabbaten hadde kommet, begynte han å undervise i forsamlingen, og mange som hørte ble forbløffet og sa: Hvorfra har denne disse tingene? Og hvem er den visdommen som er gitt ham, og slike krefter som skjer gjennom hendene hans? Er ikke denne håndverkeren, sønnen til Maria, og bror av Jakob og Jose og Juda og Simon? Og er ikke søstrene hans her hos oss? Og de tok anstøt av ham. Han sa til dem, Jesus, at en profet ikke er vanæret unntatt i sitt fedreland og blant sine slektninger og i sitt hus. Og han var ikke i stand til å gjøre noen

kraftgjerning der, bortsett fra at han la hendene på noen få syke og helbredet dem. Og han undret seg på grunn av vantroen deres. Og han gikk rundt i landsbyene og underviste. Og han kalte til seg de tolv, og han begynte å sende dem to og to, og han ga dem myndighet over de urene åndene, og han befalte dem at de ikke skulle ta noe med seg på veien unntatt bare en stav, ikke pose, ikke brød, ikke bronse i beltet, men ha sandaler bundet på, og ikke ha på seg to tuniker. Og han sa til dem: Hvor dere enn går inn i et hus, bli der inntil dere drar derfra; og de som ikke tar imot dere og heller ikke hører på dere, når dere drar derfra, rist av støvet under føttene deres til vitnesbyrd mot dem; sannelig sier jeg dere, det vil være mer tålelig for Sodoma eller Gomorra på dommens dag enn for den byen. Og etter å ha gått ut forkynte de slik at de skulle omvende seg, og de kastet ut mange demoner, og de salvet mange syke med olje og helbredet dem. Og kong Herodes hørte dette, for hans navn var blitt kjent, og han sa at Johannes døperen var blitt reist opp fra de døde, og at derfor var kreftene i arbeid i ham. Andre sa at han er Elia, men andre sa at han er en profet som en av profetene. Men da Herod hørte dette, sa han: Den jeg halshugget, Johannes, det er ham. Han er blitt reist opp fra de døde. For Herodes selv hadde sendt bud og grepet Johannes og bundet ham i fengsel på grunn av Herodias, konen til Filip, hans bror, fordi han hadde giftet seg med henne. For John sa til Herodes at det ikke er tillatt for deg å ha din brors kone. Og Herodias holdt nag mot ham og ønsket å drepe ham, men hun var ikke i stand til det; for Herodes fryktet Johannes, da han visste at han var en rettferdig og hellig mann, og beskyttet ham, og når han hørte ham gjorde han mange ting

og hørte ham gjerne. Og da en gunstig dag kom, da Herodes på sin bursdag holdt middag for sine stormenn og offiserene og de fremste av Galilea, og da datteren hennes Herodias kom inn og danset og behaget Herodes og de som lå til bords med ham, sa kongen til jenta: Be meg om hva du vil, og jeg vil gi deg. Og han sverget til henne at det som du måtte spørre meg om, vil jeg gi deg, inntil halvparten av mitt rike. Men hun som hadde gått ut, sa til moren hennes: Hva skal jeg be om? Hun sa: hodet til Johannes døperen. Og hun gikk umiddelbart inn med hast til kongen og ba ham og sa: Jeg vil at du umiddelbart gir meg hodet til Johannes Døperen på et fat. Og kongen ble dypt bedrøvet, men på grunn av edene og gjestene som lå til bords med ham, ville han ikke avvise den. Og umiddelbart sendte kongen en bøddel og befalte at hans hode skulle bringes. Men han gikk bort og halshugget ham i fengselet, og brakte hodet hans på et fat og ga det til jenta, og jenta ga det til moren hennes. Og da hans disipler hadde hørt det, kom de og tok opp hans lik, og de la det i en grav. Og apostlene samlet seg hos Jesus, og de rapporterte til ham alt, både det de hadde gjort og det de hadde lært bort. Og han sa til dem: Kom dere selv til et øde sted for dere alene, og hvil dere litt, for de som kom og de som gikk var mange, og de hadde ikke engang tid til å spise. Og de dro bort til et øde sted i båt for seg selv. Og de så dem dra bort, og mange gjenkjente dem, og til fots fra alle byene løp de sammen dit og kom før dem og samlet seg hos ham. Og da Jesus hadde gått ut, så han en stor mengde og ble fylt av medfølelse for dem, fordi de var som sauer uten hyrde, og han begynte å undervise dem mye. Og da det allerede var blitt sent, kom disiplene hans til ham og sa at

stedet er øde og det allerede er sent; slipp dem, så at de kan gå bort til markene og landsbyene rundt og kjøpe brød til seg selv; for de har ikke noe å spise. Men han svarte og sa til dem: Gi dem dere selv noe å spise. Og de sier til ham: Skal vi gå bort og kjøpe brød for to hundre denarer og gi dem å spise? Men han sier til dem: Hvor mange brød har dere? Gå og se. Og etter å ha lært det, sier de: fem og to fisker. Og han befalte dem å la alle legge seg ned i grupper på det grønne gresset. Og de la seg ned i grupper, hundre og femti. Og etter å ha tatt de fem brødene og de to fiskene, så han opp mot himmelen og velsignet, og han brøt brødene og ga dem til disiplene så de kunne sette dem fram for dem, og de to fiskene delte han ut til alle. Og alle spiste og ble mette, og de tok opp tolv kurver fulle av biter og av fisken. Og de som hadde spist brødene var fem tusen menn. Og umiddelbart tvang han disiplene sine til å gå ombord i båten og dra i forveien til den andre siden mot Betsaida, inntil han selv skulle sende bort folkemengden, og etter å ha tatt farvel med dem gikk han bort til fjellet for å be. Og da kvelden var kommet, var båten midt på sjøen, og han var alene på land. Og da han så dem plaget i roingen, for vinden var imot dem, og omkring den fjerde nattevakt kommer han til dem gående på sjøen, og ville gå forbi dem. Men de som hadde sett ham gå på havet, trodde det var et spøkelse, og de ropte ut; for alle så ham og ble foruroliget. Og umiddelbart snakket han med dem og sa til dem: Ha mot, det er meg, ikke vær redde. Og han gikk opp i båten til dem, og vinden stilnet, og de ble overmåte forbauset i seg selv og undret seg. For de forsto ikke angående brødene, men deres hjerte var forherdet. Og etter å ha krysset over, gikk de i land ved

Gennesaret og la til kai. Og da de hadde gått ut fra båten, gjenkjente de ham umiddelbart og løp rundt hele den omkringliggende regionen, og de begynte å bære rundt de som hadde det dårlig på matter, dit de hørte at han var. Og hvor han gikk inn i landsbyer eller byer eller på marker, la de de syke på markedsplassene og ba ham om at de i det minste kunne røre kanten av kappen hans, og så mange som rørte ham ble frelst.

7

Og fariseerne og noen av de skriftlærde som hadde kommet fra Jerusalem, samlet seg hos ham, og da de så at noen av disiplene hans spiste brød med vanlige hender, det vil si uvasket, kritiserte de dem. For fariseerne og alle jødene spiser ikke hvis de ikke vasker hendene grundig, idet de holder fast på de eldres tradisjon, og når de kommer fra markedsplassen spiser de ikke hvis de ikke vasker seg, og det er mange andre ting som de har tatt imot å holde fast på, vaskinger av kopper og kanner og kobberkar og senger. Deretter spurte fariseerne og de skriftlærde ham: Hvorfor vandrer ikke dine disipler etter de eldres tradisjon, men spiser brødet med uvasket hender? Men han svarte og sa til dem at Jesaja profeterte godt om dere hyklerne, som det er skrevet: dette folket ærer meg med leppene, men hjertet deres er langt borte fra meg; forgjeves tilber de meg, idet de lærer lærdommer som er menneskers bud. For dere har forlatt Guds bud og holder fast ved menneskers tradisjoner, vasking av krukker og kopper, og mange andre

lignende ting gjør dere. Og han sa til dem: Godt setter dere til side Guds befaling, så dere kan holde deres tradisjon. Moses for sa: Ær din far og din mor, og den som taler ondt om far eller mor, la ham dø ved døden. Men dere sier: Hvis en mann sier til faren eller til moren, korban, som er gave, det som du kunne ha blitt hjulpet av fra meg, og dere tillater ham ikke lenger å gjøre noe for hans far eller hans mor, og gjør Guds ord ugyldig med deres tradisjon som dere har overlevert, og mange slike lignende ting gjør dere. Og etter å ha kalt sammen hele folkemengden, sa han til dem: Hør meg alle sammen og forstå. Ingenting som kommer inn i mennesket utenfra er i stand til å besmitte ham, men det som kommer ut er det som besmitter mennesket. Og da han gikk inn i huset bort fra folkemengden, spurte disiplene hans ham om lignelsen. Og han sier til dem: Er også dere uten forstand? Forstår dere ikke ennå at alt det fra utsiden som går inn i mennesket ikke kan gjøre ham uren? fordi det ikke går inn i hans hjerte, men inn i magen, og går ut i latrinen, og renser all maten. Han sa at det som kommer ut fra mennesket, det gjør mennesket urent. For innenfra, fra menneskenes hjerte, går de onde tankene ut: ekteskapsbrudd, utukt, drap, tyverier, grådighet, ondskap, svik, løsaktighet, ondt øye, spott, arroganse, dårskap; alle disse onde tingene går ut innenfra og gjør mennesket urent. Og derfra, etter å ha reist seg, dro han til grensene av Tyrus og Sidon. Og etter å ha gått inn i et hus ønsket han at ingen skulle vite det, og han klarte ikke å unnslippe oppmerksomhet. For en kvinne som hadde hørt om ham, hvis lille datter hadde en uren ånd, kom og falt ned ved føttene hans. Men kvinnen var gresk, syrofønisisk av fødsel, og

hun ba ham om at han skulle drive demonen ut fra datteren hennes. Men Jesus sa til henne: La først barna bli mette, for det er ikke godt å ta barnas brød og kaste det til de små hundene. Men hun svarte og sier til ham: ja, Herre, og de små hundene under bordet spiser av barnas smuler. Og han sa til henne: På grunn av dette ordet, gå. Djevelen har gått ut av datteren din. Og da hun hadde gått til huset sitt, fant hun barnet liggende på sengen og demonen hadde gått ut. Og igjen, etter å ha gått ut fra grensene av Tyrus og Sidon, kom han til Galileahavet gjennom midten av Dekapolis grenser. Og de bringer til ham en døv og talesvekket, og de ber ham om at han skulle legge hånden på ham. Og etter å ha tatt ham til side fra mengden privat, kastet han fingrene sine inn i ørene hans, og etter å ha spyttet rørte han tungen hans, og etter å ha sett opp til himmelen sukket han og sier til ham: effata, som betyr bli åpnet. Og umiddelbart ble hans ører åpnet, og båndet på tungen hans ble løst, og han talte riktig. Og han befalte dem at de ikke skulle si det til noen, men jo mer han befalte dem, desto mer forkynte de det. Og de var forbauset over all måte og sa: Alt har han gjort godt, og han gjør de døve hørende og de stumme talende.

8

I de dagene, da det igjen var en stor folkemengde og de ikke hadde noe å spise, kalte Jesus disiplene sine til seg og sa til dem: Jeg har medfølelse med folkemengden, fordi de allerede har ventet hos meg i tre dager og ikke har noe å spise, og hvis jeg

sender dem hjem fastende til sine hus, vil de bli svekket på veien, for noen av dem har kommet langveisfra. Og disiplene hans svarte ham: Hvorfra vil noen her kunne mette disse med brød i ødemarka? Og han spurte dem: Hvor mange brød har dere? De sa: Syv. Og han befalte mengden å legge seg ned på jorden, og etter å ha tatt de syv brødene og gitt takk, brøt han dem og ga dem til disiplene sine så de kunne sette dem fram, og de satte dem fram for mengden. Og de hadde noen få små fisker, og etter å ha velsignet dem, sa han å sette også dem fram. De åt og ble mette, og de tok opp restene av fragmentene, syv kurver. De var omtrent fire tusen, og han avskjediget dem. Og han gikk umiddelbart om bord i båten med disiplene sine og kom til områdene ved Dalmanuta. Og fariseerne gikk ut og begynte å diskutere med ham, og søkte et tegn fra himmelen fra ham, for å teste ham. Og han sukket dypt i sin ånd og sa: Hvorfor søker denne generasjonen etter et tegn? Sannelig sier jeg dere, hvis det vil bli gitt denne generasjonen et tegn. Og etter å ha forlatt dem, gikk han om bord i båten og dro bort igjen. Og de glemte å ta med brød, og bortsett fra ett brød hadde de ikke noe med seg i båten. Og han befalte dem og sa: Se dere for, vokt dere for fariseernes surdeig og Herodes surdeig. Og de resonnerte med hverandre og sa: Vi har ikke brød. Og da Jesus visste det, sier han til dem: Hvorfor resonnerer dere fordi dere ikke har brød? Forstår dere ennå ikke, og forstår dere ikke engang? Har dere fremdeles deres hjerte forherdet? Har dere øyne og ser ikke, og har dere ører og hører ikke? Og husker dere ikke? Da jeg brøt de fem brødene til de fem tusen, hvor mange kurver fulle av biter tok dere opp? De sier til ham: tolv. Men når de syv inn de fire

tusen, hvor mange kurver fulle av biter tok dere opp? Men de sa: syv. Og han sa til dem: Forstår dere det ikke ennå? Og han kommer til Betsaida. Og de bringer en blind mann til ham og ber ham om at han skal røre ham. Og etter å ha tatt tak i hånden til den blinde, ledet han ham utenfor landsbyen, og etter å ha spyttet i øynene hans og lagt hendene på ham, spurte han ham om han så noe. Og da han så opp, sa han: Jeg ser menneskene som trær som går. Deretter la han igjen hendene på øynene hans og fikk ham til å se opp, og han ble gjenopprettet, og han så alle klart. Og han sendte ham til sitt hus og sa: Gå heller ikke inn i landsbyen, og si det heller ikke til noen i landsbyen. Og Jesus gikk ut, og disiplene hans, inn i landsbyene i Filips Caesarea, og på veien spurte han disiplene sine og sa til dem: Hvem sier menneskene at jeg er? De svarte: Johannes Døperen, og andre Elias, men andre en av profetene. Og han sier til dem: Men hvem sier dere jeg er? Etter å ha svart, sa Peter til ham: du er Kristus. Og han irettesatte dem så de ikke skulle si noe til noen om ham. Og han begynte å lære dem at Menneskesønnen må lide mange ting, og bli forkastet av de eldste og yppersteprestene og de skriftlærde, og bli drept, og stå opp etter tre dager, og han talte ordet med frimodighet. Og Peter tok ham til side og begynte å irettesette ham. Men han snudde seg og så på disiplene sine og irettesatte Peter og sa: Gå bak meg, satan, fordi du ikke tenker på Guds ting, men på menneskenes ting. Og da han hadde kalt folkemengden sammen med disiplene sine, sa han til dem: Hvem som helst vil følge etter meg, la ham fornekte seg selv og ta opp sitt kors, og la ham følge meg. For den som ønsker å redde sin sjel, vil miste den, men den som mister sin egen sjel for min

skyld og for de gode nyheters skyld, denne vil redde den. Hva vil det gagne en mann hvis han vinner hele verden, og taper sin sjel? Eller hva vil en mann gi i bytte for sin sjel? For den som skammer seg over meg og mine ord i denne horkvinnelige og syndige generasjon, over ham vil også Menneskesønnen skamme seg når han kommer i sin Fars herlighet med de hellige budbringere.

9

Og han sa til dem: Sannelig sier jeg dere at det er noen av dem som står her, som ikke skal smake døden før de ser Guds rike kommet i kraft. Og etter seks dager tar Jesus med seg Peter og Jakob og Johannes og bringer dem opp på et høyt fjell, alene for seg selv, og han ble forvandlet foran dem, og klærne hans ble skinnende, svært hvite som snø, slik som en bleker på jorden ikke kan bleke dem så hvite. Og Elias viste seg for dem sammen med Moses, og de snakket med Jesus. Og Peter svarte og sa til Jesus: rabbi, det er godt for oss å være her, og la oss lage tre telt, ett til deg og ett til Moses og ett til Elia. For han visste ikke hva han skulle si, for de var forferdede. Og det skjedde at en sky overskygget dem, og en stemme kom fra skyen og sa: Denne er min elskede sønn, hør ham. Og plutselig, da de hadde sett seg rundt, så de ikke lenger noen, men bare Jesus alene hos dem. Men da de gikk ned fra fjellet, befalte han dem at de ikke skulle fortelle noen det de hadde sett, unntatt når Menneskesønnen står opp fra de døde. Og de grep ordet, og diskuterte seg imellom

hva det er å oppstå fra de døde. Og de spurte ham og sa: Hvorfor sier de skriftlærde at Elias må komme først? Men han svarte og sa til dem: Elias kommer sannelig først og gjenoppretter alt, og hvordan er det skrevet om Menneskesønnen at han skal lide mye og bli foraktet? Men jeg sier til dere at også Elias har kommet, og de gjorde med ham alt de ville, slik som det er skrevet om ham. Og da han kom til disiplene, så han en stor mengde rundt dem, og skriftlærde som argumenterte med dem. Og straks ble hele folkemengden forbauset da de så ham, og de løp til og hilste på ham. Og han spurte de skriftlærde: Hva debatterer dere seg imellom? Og en fra mengden svarte: Lærer, jeg brakte min sønn til deg, som har en stum ånd. Og hvor det overtok ham, kastet det ham ned, og han frådde og gnissel tennene sine, og visnet. Og jeg sa til disiplene dine at de skulle drive det ut, og de var ikke i stand til det. Og han svarte ham: Å vantro slekt, hvor lenge skal jeg være hos dere? Hvor lenge skal jeg tåle dere? Bring ham til meg. Og de brakte ham til ham. Og da ånden så ham, krampetrukket den ham umiddelbart, og han falt på jorden og rullet skummende. Og han spurte faren hans: Hvor lenge er det siden dette skjedde med ham? Han sa: Fra barndommen. Og ofte har den kastet ham både i ild og i vann for å ødelegge ham, men hvis du kan noe, så hjelp oss ved å ha medfølelse med oss. Men Jesus sa til ham: Hvis du er i stand å tro, er alt mulig for den som tror. Og umiddelbart etter å ha ropt ut, sa faren til barnet med tårer: Jeg tror, herre; hjelp min vantro. Men da Jesus så at folkemengden løp sammen, irettesatte han den urene ånd og sa til den: Du stumme og døve ånd, jeg befaler deg, gå ut av ham og gå aldri mer inn i ham. Og

etter å ha ropt ut og krampetrukket ham voldsomt, gikk den ut, og han ble som død, så mange sa at han var død. Men Jesus grep ham i hånden og reiste ham opp, og han reiste seg. Og da han hadde gått inn i huset, spurte disiplene hans ham privat: Hvorfor var vi ikke i stand til å kaste det ut? Og han sa til dem: Denne slekten kan ikke drives ut på noen måte, hvis ikke ved bønn og faste. Og derfra, etter å ha gått ut, reiste de gjennom Galilea, og han ønsket ikke at noen skulle vite det, for han underviste disiplene sine og sa til dem at Menneskesønnen blir overgitt i menneskenes hender, og de vil drepe ham, og etter å ha blitt drept vil han stå opp på den tredje dag. Men de forsto ikke ordet, og de fryktet å spørre ham. Og han kom til Kapernaum, og da han var kommet inn i huset, spurte han dem: Hva var det dere diskuterte med hverandre på veien? Men de var stille, for de hadde diskutert med hverandre på veien hvem som var større. Og etter å ha satt seg ned, ropte han de tolv til seg og sier til dem: Hvis noen vil være først, skal han være den siste av alle og tjener for alle. Og etter å ha tatt et barn, satte han det i midten av dem, og etter å ha omfavnet det, sa han til dem: Den som mottar ett av slike barn i mitt navn, mottar meg; og den som mottar meg, mottar ikke meg, men den som har sendt meg. Johannes svarte til ham og sa: Lærer, vi så en som drev ut demoner i ditt navn, som ikke følger oss, og vi forbød ham fordi han ikke følger oss. Men Jesus sa: Ikke stopp ham, for ingen som vil gjøre kraftgjerninger i mitt navn vil være i stand til raskt å tale ondt om meg. Den som ikke er mot dere, er for dere. For den som gir dere et kopp vann å drikke i mitt navn, fordi dere er Kristi, sannelig sier jeg dere, han skal slett ikke miste sin lønn.

Og den som forårsaker at en av disse små troende i meg snubler, det er bedre for ham om en kvernstein ble hengt rundt halsen hans og han ble kastet i havet. Og hvis hånden din får deg til å snuble, kutt den av; det er bedre for deg å gå inn i livet vanfør, enn å ha de to hendene og gå bort i gehenna, inn i den uslukkelige ilden, hvor ormen deres ikke dør og ilden ikke slukkes. Og hvis din fot får deg til å snuble, kutt den av; det er bedre for deg å gå inn i livet halt, enn å ha to føtter og bli kastet i gehenna, i den uslukkelige ilden, hvor ormen deres ikke dør og ilden ikke slukkes. Og hvis øyet ditt får deg til å snuble, kast det ut; det er godt for deg å gå inn i Guds rike enøyd, enn å ha de to øynene og gå bort i ildens gehenna, hvor ormen deres ikke dør og ilden ikke slukkes. For hver skal saltes med ild, og hvert offer skal saltes med salt. Salt er godt; men hvis saltet blir saltløst, med hva vil dere krydre det? Dere har salt i dere selv, og vær i fred med hverandre.

10

Og derfra reiste han seg og kom inn i grensene av Judea gjennom landet hinsides Jordan, og folkemengder samlet seg igjen hos ham, og som han var vant til, underviste han dem igjen. Og fariseerne nærmet seg og spurte ham om det er tillatt for en mann å skille seg fra sin kone, for å teste ham. Men han svarte og sa til dem: Hva befalte Moses dere? Men de sa: Moses tillot å skrive et skilsmissebrev og å skille seg. Og Jesus svarte og sa til dem: På grunn av hjertehardheten deres skrev han dere

dette budet; men fra begynnelsen av skapelsen gjorde Gud dem mann og kvinne; på grunn av dette vil en mann forlate sin far og sin mor, og bli føyd til sin kone, og de to vil bli ett kjøtt. Så at de ikke lenger er to, men ett kjøtt; det som Gud derfor har forent, la ikke mennesket skille. Og inne i huset igjen spurte disiplene ham om dette, og han sier til dem: den som forlater konen sin og gifter seg med en annen, begår ekteskapsbrudd mot henne; og hvis en kone forlater mannen sin og gifter seg med en annen, begår hun ekteskapsbrudd. Og de brakte barn til ham, slik at han skulle røre dem; men disiplene irettesatte dem som brakte dem. Etter å ha sett dette ble Jesus indignert og sa til dem: la barna komme til meg, og ikke hindre dem; for av slike er Guds rike. Sannelig sier jeg dere, den som ikke mottar Guds rike som et barn, skal slett ikke gå inn i det. Og da han hadde omfavnet dem, velsignet han dem og la hendene på dem. Og da han gikk ut på veien, løp en mann fram og knelte for ham og spurte ham: Gode lærer, hva skal jeg gjøre for å arve evig liv? Men Jesus sa til ham: Hvorfor kaller du meg god? Ingen er god unntatt én, Gud. Budene kjenner du: Du skal ikke begå ekteskapsbrudd, du skal ikke myrde, du skal ikke stjele, du skal ikke bære falskt vitnesbyrd, du skal ikke bedra, ær din far og din mor. Men han svarte og sa til ham: Lærer, alle disse ting har jeg holdt fra min ungdom. Men Jesus så på ham, elsket ham og sa til ham: Én ting mangler du. Hvis du vil være fullkommen, gå, selg alt du har og gi til de fattige, og du vil ha en skatt i himmelen, og kom, følg meg, og ta opp ditt kors. Men han ble dyster ved dette ordet og gikk bort sørgende, for han hadde mange eiendeler. Og etter å ha sett seg rundt sier Jesus til disiplene sine: Hvor vanskelig de

som har penger vil entre inn i Guds rike, men disiplene ble forbauset over ordene hans. Men Jesus svarte igjen og sier til dem: Barn, hvor vanskelig det er for de som stoler på penger å gå inn i Guds rike. Det er lettere for en kamel å gå gjennom et nåleøye enn for en rik mann å gå inn i Guds rike. Men de ble overmåte forbauset og sa til seg selv: Hvem kan da bli frelst? Etter å ha sett på dem sier Jesus: Hos mennesker er det umulig, men ikke hos Gud, for alt er mulig hos Gud. Peter begynte å si til ham: Se, vi har forlatt alt og har fulgt deg. Og Jesus svarte og sa: Sannelig sier jeg dere, det er ingen som har forlatt hus eller brødre eller søstre eller far eller mor eller hustru eller barn eller marker for min skyld og for evangeliets skyld, uten at han mottar hundredobbelt nå i denne tiden hus og brødre og søstre og far og mor og barn og marker med forfølgelser, og i den kommende tidsalder evig liv. Mange som er først vil bli sist, og de siste vil bli først. De var på veien og gikk opp til Jerusalem, og Jesus ledet dem fremover, og de var forundret, og de som fulgte var redde. Og etter å ha tatt med seg de tolv igjen, begynte han å fortelle dem om det som skulle skje ham, at se, vi går opp til Jerusalem, og Menneskesønnen vil bli overgitt til yppersteprestene og de skriftlærde, og de vil dømme ham til døden og overgi ham til hedningene, og de vil spotte ham og piske ham og spytte på ham og drepe ham, og på den tredje dagen vil han stå opp. Og Jakob og Johannes, Sebedeus sønner, nærmer seg ham og sier: Lærer, vi vil at du skal gjøre for oss det vi ber om. Men han sa til dem, hva vil dere at jeg skal gjøre for dere? Men de sa til ham: Gi oss at en kan sitte på din høyre side og en på din venstre side i din herlighet. Men Jesus sa til dem:

Dere vet ikke hva dere ber om. Kan dere drikke det beger som jeg drikker, og bli døpt med den dåp som jeg blir døpt med? De sa til ham: Vi er i stand til det. Men Jesus sa til dem: Begeret som jeg drikker skal dere drikke, og dåpen som jeg blir døpt med skal dere bli døpt med; men å sitte på min høyre side og på min venstre side er ikke mitt å gi, men for dem som det er forberedt for. Og da de ti hørte dette, begynte de å være indignert over Jakob og Johannes. Men Jesus, etter å ha kalt dem til seg, sier til dem: Dere vet at de som synes å herske over folkene, herser over dem, og de store blant dem utøver myndighet over dem. Men ikke slik skal det være blant dere, men den som ønsker å bli stor blant dere, skal være deres tjener, og den som ønsker å bli den første blant dere, skal være alles slave. For Menneskesønnen kom ikke for å bli tjent, men for å tjene, og for å gi sin sjel som løsepenge i stedet for mange. Og de kommer til Jeriko. Og da han gikk ut fra Jeriko med disiplene sine og en stor folkemengde, satt sønnen av Timeus, Bartimeus, blind ved veien og tigget. Og da han hadde hørt at det var Jesus Nasareneren, begynte han å rope ut og si: Davids sønn, Jesus, ha miskunn med meg. Og mange irettesatte ham så han skulle være stille, men han ropte desto mer: Davids sønn, ha miskunn med meg! Og Jesus stod og sa: Kall ham. Og de kalte den blinde og sa til ham: Ta mot, reis deg, han kaller deg. Men han kastet bort kappen sin, reiste seg og kom til Jesus. Og Jesus svarte og sa til ham: Hva ønsker du at jeg skal gjøre? Den blinde sa til ham: Rabboni, at jeg kan se igjen. Og Jesus sa til ham: Gå, din tro har frelst deg. Og umiddelbart så han opp, og han fulgte Jesus på veien.

11

Og når de nærmer seg Jerusalem til Betfage og Betania mot Oljeberget, sender han to av disiplene sine og sier til dem: Gå til landsbyen som er overfor dere, og straks når dere går inn i den vil dere finne et føll bundet, som ingen mennesker har sittet på; løs det og bring det. Og hvis noen skulle si til dere: Hvorfor gjør dere dette? Si at Herren har bruk for ham, og straks sender han ham tilbake hit. De gikk bort og fant folen bundet til døren utenfor på gaten, og de løste ham. Og noen av dem som sto der, sa til dem: Hva gjør dere som løser folen? Men de sa til dem slik som Jesus hadde befalt, og de lot dem gå. Og de brakte follen til Jesus, og de la klærne sine på den, og han satt på den. Mange spredte plaggene sine på veien, men andre kuttet løvgrener fra trærne og spredte dem på veien. Og de som gikk foran og de som fulgte etter ropte: Hosianna, velsignet er han som kommer i Herrens navn. Velsignet er det kommende riket i Herrens navn, vår far Davids rike, hosianna i det høyeste. Og Jesus gikk inn til Jerusalem og til tempelet, og etter å ha sett seg omkring på alt, da timen allerede var blitt kveld, gikk han ut til Betania med de tolv. Og neste dag, da de hadde gått ut fra Betania, ble han sulten, og da han hadde sett et fikentre langt borte som hadde blader, kom han for å se om han kanskje ville finne noe på det, og da han kom til det, fant han ingenting unntatt blader, for det var ikke tid for fikener. Og han svarte og sa til den: Aldri mer skal noen spise frukt fra deg. Og disiplene hans hørte. Og de kommer igjen til Jerusalem, og etter å ha gått inn i tempelet

begynte Jesus å kaste ut de som solgte og de som kjøpte i tempelet, og han veltet bordene til pengevekslerne og setene til de som solgte duer, og han tillot ikke at noen skulle bære kar gjennom tempelet, og han underviste og sa til dem: Er det ikke skrevet at mitt hus skal kalles et bønnens hus for alle folkeslagene? Men dere har gjort det til en røverhule. Og de skriftlærde og fariseerne og yppersteprestene hørte det, og de søkte etter hvordan de kunne ødelegge ham, for de fryktet ham, fordi hele folkemengden var forbauset over hans undervisning. Og når det ble sent, gikk han ut utenfor byen. Og da de gikk forbi om morgenen, så de fikentreet visnet fra røttene. Og da Peter husket det, sier han til ham: Rabbi, se, fikentreet som du forbannet har visnet. Og Jesus svarte og sa til dem: Ha tro til Gud. Sannelig, for jeg sier til dere at den som skulle si til dette fjellet: Bli løftet opp og bli kastet i havet, og ikke tviler i sitt hjerte, men tror at det han sier skjer, skal det bli ham til del det han sier. Derfor sier jeg til dere: Alt det dere ber om i bønn, tro at dere mottar det, og det skal bli deres. Og når dere står og ber, tilgi hvis dere har noe mot noen, så at også deres Far i himlene må tilgi dere deres overtredelser. Hvis dere ikke tilgir, vil heller ikke deres far tilgi deres overtredelser. Og de kommer igjen til Jerusalem, og mens han går omkring i tempelet kommer yppersteprestene og de skriftlærde og de eldste til ham og sier til ham: Med hvilken myndighet gjør du disse tingene? Eller hvem ga deg denne myndigheten til å gjøre disse tingene? Men Jesus svarte og sa til dem: Jeg vil også spørre dere om ett ord, og svar meg, og jeg vil si dere med hva slags myndighet jeg gjør disse ting. Dåpen til Johannes - var den fra himmelen eller fra

mennesker? Svar meg. Og de resonnerte med seg selv og sa: Hvis vi sier fra himmelen, vil han si: Hvorfor trodde dere ham da ikke? Men skal vi si fra mennesker? De fryktet folket; for alle holdt Johannes for å være profet. Og etter å ha svart, sier de til Jesus: Vi vet ikke. Og Jesus svarte og sier til dem: heller ikke jeg sier til dere med hvilken myndighet jeg gjør disse tingene.

12

Og han begynte å tale til dem i lignelser: En mann plantet en vingård og satte et gjerde rundt den og gravde en vinpresse og bygde et tårn, og leide den ut til bønder og reiste bort. Og han sendte en slave til bøndene på den rette tiden, så at han skulle ta imot av fruktene fra vingården. Og etter å ha tatt ham, slo de ham og sendte ham bort tomhendt. Og igjen sendte han til dem en annen slave, og etter å ha steinet ham, såret de ham i hodet og sendte ham vanæret. Og igjen sendte han en annen, og den drepte de, og mange andre – noen banket de, noen drepte de. Da han ennå hadde en sønn, hans elskede, sendte han også ham til sist til dem og sa at de vil respektere min sønn. Men de bøndene, da de så ham komme, sa til hverandre at denne er arvingen, kom, la oss drepe ham, og arven vil bli vår. Og etter å ha tatt ham, drepte de ham og kastet ham utenfor vingården. Hva vil derfor vingårdens herre gjøre? Han vil komme og ødelegge disse bøndene, og gi vingården til andre. Har dere ikke engang lest denne skriften: Steinen som bygningsarbeiderne forkastet, den ble hjørnestenen; fra Herren kom dette, og det er vidunderlig i

våre øyne? Og de søkte å gripe ham, og de fryktet folkemengden; for de visste at han sa lignelsen til dem. Og etter å ha forlatt ham, gikk de bort. Og de sender noen av fariseerne og herodianerne til ham for å fange ham med et ord. De som hadde kommet sier til ham: lærer, vi vet at du er sann og det bryr deg ikke om noen; for du ser ikke på menneskers ansikt, men du lærer Guds vei i sannhet. De sa derfor til oss: er det tillatt å gi skatt til Cæsar eller ikke? Skal vi gi eller skal vi ikke gi? Men han som kjente deres hykleri sa til dem: Hvorfor tester dere meg? Bring meg en denar slik at jeg kan se. Og de brakte det. Og han sier til dem: Hvems bilde er dette og hvems inskripsjon? De sa: Keiserens. Og Jesus svarte og sa til dem: Gi Cæsars ting til Cæsar og Guds ting til Gud. Og de undret seg over ham. Og saddukeere kommer til ham, som sier at oppstandelse ikke finnes, og de spurte ham og sa: lærer, Moses skrev til oss at hvis noens bror dør og etterlater en kone, og ikke etterlater barn, så skal broren hans ta konen hans og reise opp avkom til broren hans. Det var derfor syv brødre. Og den første tok seg en kone, og da han døde, etterlot han seg ikke avkom. Og den andre tok henne, og døde, og ikke engang han etterlot seg avkom. Og den tredje likeså. Og de syv tok henne, og de etterlot ikke noe avkom. Sist av alle døde kvinnen også. I oppstandelsen derfor, når de står opp, hvems kone vil hun være? For alle syv hadde henne som kone. Og Jesus svarte og sa til dem: Er dere ikke villedet på grunn av dette, fordi dere ikke kjenner skriftene og heller ikke Guds kraft? For når de oppstår fra de døde, gifter de seg verken eller blir gitt i ekteskap, men er som budbringere i himlene. Men om de døde, at de oppstår, har dere ikke lest i boken til Moses,

ved busken, hvordan Gud sa til ham: Jeg er Abrahams Gud og Isaks Gud og Jakobs Gud? Gud er ikke de dødes Gud, men de levendes; dere tar derfor meget feil. Og en av de skriftlærde nærmet seg, etter å ha hørt deres disputter, og da han så at han svarte dem godt, spurte han ham: Hvilket bud er det første av alle? Men Jesus svarte ham at det første av alle bud er: Hør, Israel, Herren vår Gud er én Herre, og du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av hele ditt sinn og av hele din styrke. Dette er det første budet. Og den andre er lik denne: du skal elske din neste som deg selv. Det finnes ikke noe annet bud som er større enn disse. Og skriftlæreren sa til ham: Godt, lærer, i sannhet sa du at han er en og det er ikke en annen unntatt ham, og å elske ham av hele hjertet og av hele forståelsen og av hele sjelen og av hele styrken, og å elske nesten som seg selv er mer enn alle brennofrene og ofrene. Og Jesus, da han så at han hadde svart intelligent, sa til ham: Du er ikke langt fra Guds rike. Og ingen våget lenger å spørre ham. Og Jesus svarte og sa mens han underviste i tempelet: Hvordan sier de skriftlærde at Kristus er Davids sønn? For David selv sa i den Hellige Ånd: Herren sier til min Herre, sitt ved min høyre hånd inntil jeg legger dine fiender som fotskammel for dine føtter. David selv kaller ham derfor Herre, og hvordan er han da hans sønn? Og den store folkemengden hørte ham med glede. Og han sa til dem i sin undervisning: Se dere for de skriftlærde som ønsker å gå i kapper og få hilsener på markedsplassene og første seter i forsamlingene og første plasser ved middagene. de som sluker enkenes hus og som til påskudd ber lange bønner, disse vil ta imot en strengere dom Og Jesus satte seg ned overfor

skattkammeret og observerte hvordan folkemengden kastet bronse inn i skattkammeret. Og mange rike kastet mye, og en fattig enke som kom, kastet to små mynter, det er en quadrans. Og etter å ha kalt til seg disiplene sine sa han til dem: Sannelig sier jeg dere at denne fattige enken kastet mer enn alle de som kaster i tempelkassen, for alle kastet fra sin overflod, men hun kastet fra sin fattigdom alt hun hadde, hele sitt liv.

13

Og da han gikk ut fra tempelet, sier en av disiplene hans til ham: Lærer, se hva slags steiner og hva slags bygninger! Og Jesus svarte og sa til ham: Ser du disse store bygningene? Det vil ikke bli etterlatt her stein på stein som ikke vil bli revet ned. Og mens han satt på Oljeberget overfor tempelet, spurte Peter og Jakob og Johannes og Andreas ham privat: si oss når disse tingene vil skje, og hva som er tegnet når alle disse tingene er i ferd med å bli fullført? Men Jesus begynte å svare dem: Se til at ingen fører dere vill. Mange vil komme i mitt navn og si at jeg er det, og de vil føre mange vill. Når dere hører om kriger og rykter om kriger, ikke bli urolige, for det må skje, men enden er ikke ennå. For nasjon skal reise seg mot nasjon og kongerike mot kongerike, og det skal være jordskjelv på forskjellige steder, og det skal være hungersnød og uro. Dette er begynnelsen av fødselsveer. Men dere ser dere selv. For de vil overlevere dere til råd, og i deres forsamlinger vil dere bli slått, og foran ledere og konger vil dere bli stilt på grunn av meg, til vitnesbyrd for dem.

Og det gode budskap må først bli forkynt til alle nasjoner. Når de leder dere bort og overgir dere, skal dere ikke være bekymret på forhånd for hva dere skal si, og heller ikke øve, men det som blir gitt dere i den timen, det skal dere tale, for det er ikke dere som taler, men den Hellige Ånd. Men bror vil forråde bror til døden, og far sitt barn, og barn vil reise seg opp mot foreldre og drepe dem. Og dere vil bli hatet av alle på grunn av mitt navn, men den som holder ut til enden, han skal bli frelst. Når dere ser ødeleggelsens vederstyggelighet som ble talt om av profeten Daniel, stående hvor det ikke er nødvendig - den som leser, la ham forstå - da la de i Judea flykte til fjellene, og den på taket la ham ikke gå ned i huset og heller ikke gå inn for å ta noe fra huset hans, og den som er i marken la ham ikke snu tilbake for å ta kappen hans. Ve men de gravide og de ammende i de dagene. Bed men så at deres flukt ikke skjer om vinteren. For de dagene vil være trengsel, slik som det ikke har vært fra begynnelsen av skapelsen som Gud skapte inntil nå, og ikke vil bli. Og hvis ikke Herren hadde forkortet dagene, ville ikke alt kjøtt blitt frelst, men på grunn av de utvalgte som han valgte, forkortet han dagene. Og da, hvis noen skulle si til dere: Se, her er Kristus, eller se, der, så ikke tro. For falske kristuser og falske profeter vil stå fram, og de vil gi tegn og under for å føre vill, hvis mulig, også de utvalgte. Men dere, se! Jeg har på forhånd forutsagt dere alt. Men i de dagene, etter den trengselen, vil solen bli formørket, og månen vil ikke gi sitt lys, og stjernene vil falle fra himmelen, og kreftene i himlene vil bli rystet. Og da vil de se Menneskesønnen komme i skyene med stor makt og herlighet. Og da vil han sende sine budbringere, og han vil samle sammen

sine utvalgte fra de fire vinder, fra jordens ende til himmelens ende. Men lær lignelsen fra fikentreet. Når dens grein allerede blir mør og setter frem bladene, vet dere at sommeren er nær; slik også dere, når dere ser disse tingene skje, vet at han er nær ved dørene. Amen, jeg sier til dere at denne generasjonen ikke skal gå forbi før alle disse tingene skjer. Himmelen og jorden vil forgå, men mine ord vil aldeles ikke forgå. Men om den dagen eller den timen vet ingen, heller ikke budbringerne i himmelen, heller ikke Sønnen, bare Faderen. Se, vær årvåkne og be, for dere vet ikke når tiden er. Som en mann på reise, som forlot sitt hus og ga sine slaver myndighet, og hver sitt arbeid, og befalte dørvokteren at han skulle våke. Vær våkne derfor; dere vet ikke når herren av huset kommer, sent eller ved midnatt eller ved hanegal eller om morgenen; at han ikke plutselig kommer og finner dere sovende. Det jeg sier til dere, sier jeg til alle: Vær våkne.

14

Påsken og de usyrede brøds høytid var om to dager. Og yppersteprestene og de skriftlærde søkte hvordan de kunne gripe ham med svik og drepe ham. Men de sa: Ikke under festen, for at det ikke skal bli oppstyr blant folket. Og mens han var i Betania i huset til Simon den spedalske, da han lå til bords, kom en kvinne som hadde en alabasterkrukke med salve av ren, kostbar nardus, og hun knuste alabasterkrukken og helte den over hans hode. Men noen var indignerte og sa til seg selv: Til

hva har denne ødeleggelsen av salven skjedd? For denne salven kunne ha blitt solgt for mer enn tre hundre denarer og gitt til de fattige, og de irettesatte henne. Men Jesus sa: La henne være; hvorfor volder dere henne besvær? Hun har gjort en god gjerning mot meg. For dere har alltid de fattige hos dere selv, og når dere vil kan dere gjøre dem godt, men meg har dere ikke alltid. Det hun hadde, gjorde hun; hun forutså å salve min kropp til begravelsen. Amen, jeg sier til dere, hvor enn dette glade budskap blir forkynt i hele verden, skal også det hun gjorde bli fortalt til minne om henne. Og Judah Iskariot, en av de tolv, gikk til yppersteprestene for å forråde ham til dem. Men de som hadde hørt dette gledet seg, og de lovet å gi ham sølvstykker, og han søkte hvordan han beleilig kunne forråde ham. Og på den første dagen av de usyrede brød, da de ofret påskelammet, sier disiplene hans til ham: Hvor vil du at vi skal gå hen og forberede, slik at du kan spise påsken? Og han sender to av disiplene sine og sier til dem: Gå inn i byen, og en mann som bærer en vannkrukke vil møte dere. Følg ham, og hvor enn han går inn, si til husherren at læreren sier: Hvor er gjesterommet mitt hvor jeg vil spise påsken med disiplene mine? Og han vil vise dere et stort, møblert øvre rom som er klart; der skal dere forberede for oss. Og disiplene hans gikk ut og kom inn i byen, og de fant det slik som han hadde sagt til dem, og de forberedte påskemåltidet. Og da kvelden kom, kommer han med de tolv, og mens de lå til bords og spiste, sa Jesus: Sannelig sier jeg dere at en av dere vil forråde meg, en som spiser med meg. De begynte å bli bedrøvet og si til ham, en etter en: Sikkert ikke jeg? Og en annen sa: vel ikke jeg? Men han svarte og sa til dem: En av de

tolv, den som dypper med meg i skålen. Menneskesønnen går visselig som det er skrevet om ham, men ve det mennesket som Menneskesønnen blir forrådt gjennom. Det hadde vært godt for ham hvis det mennesket ikke var blitt født. Og mens de spiste, tok Jesus brød, velsignet det, brøt det og ga det til dem og sa: Ta, spis, dette er min kropp. Og etter å ha tatt koppen og gitt takk ga han den til dem, og de drakk alle fra den. Og han sa til dem: Dette er mitt blod, den nye pakts blod, som blir utøst for mange. Sannelig sier jeg til dere at jeg ikke lenger skal drikke av vinens frukt før den dag når jeg drikker den ny i Guds rike. Og etter å ha sunget en salme, gikk de ut til Oljeberget. Og Jesus sier til dem at dere alle vil bli forårsaket til å snuble i meg i denne natten, fordi det er skrevet, jeg vil slå gjeteren og sauene vil bli spredt, men etter at jeg er reist opp vil jeg gå foran dere inn i Galilea. Men Peter sa til ham: Selv om alle vil falle fra, vil ikke jeg det. Og Jesus sier til ham: Sannelig sier jeg deg at du i dag, i denne natten, før hanen galer to ganger, tre ganger vil fornekte meg. Men Peter sa enda mer instendig: Hvis det er nødvendig for meg å dø sammen med deg, vil jeg ikke fornekte deg. På samme måte sa også alle det samme. Og de kommer til et sted hvor navnet er Getsemane, og han sier til disiplene sine, sitt her inntil jeg ber. Og han tar med seg Peter og Jakob og Johannes, og han begynte å bli dypt foruroliget og bedrøvet og sa til dem: Sjelen min er dypt bedrøvet inntil døden; bli her og våk. Og etter å ha gått litt fremover falt han på ansiktet på jorden, og han ba om at, hvis det var mulig, timen måtte gå forbi ham, og han sa: abba, far, alle ting er mulige for deg; ta bort dette begeret fra meg; men ikke det jeg vil, men det du vil. Og han kommer og finner dem

sovende, og han sier til Peter: Simon, sover du? Klarte dere ikke å holde vakt én time? Vær våkne og be, så dere ikke går inn i fristelse; ånden er visselig villig, men kjøttet er svakt. Og igjen, etter å ha gått bort, ba han og sa de samme ordene. Og da han returnerte, fant han dem igjen sovende, for deres øyne var blitt tynget ned, og de visste ikke hva de skulle svare ham. Og han kommer den tredje gangen og sier til dem: Sover dere fortsatt og hviler dere? Det er nok. Timen er kommet. Se, Menneskesønnen blir overlevert i hendene på synderne. Reis dere opp, la oss gå. Se, han som overleverer meg har kommet nær. Og umiddelbart, mens han ennå talte, kommer Judah Iskariot, en av de tolv, og med ham en stor folkemengde med sverd og kjepper, utsendt fra yppersteprestene og de skriftlærde og de eldste. Men han som forrådte ham, hadde gitt dem et signal og sagt: Den jeg kysser, det er ham. Grip ham og før ham bort under sikker bevoktning. Og da han kom, gikk han umiddelbart bort til ham og sa: Vær hilset, rabbi, og kysset ham. De la hendene sine på ham og grep ham. Men en av de som sto der, trakk sverdet og slo slaven til høypresten og kuttet av øret hans. Og Jesus svarte og sa til dem: Som mot en røver dro dere ut med sverd og trestokker for å gripe meg; hver dag var jeg hos dere i tempelet og underviste, og dere grep meg ikke. Men for at skriftene skal bli oppfylt. Og alle forlot ham og flyktet. Og en ung mann fulgte ham, kledd i linklede på den nakne kroppen, og de unge mennene grep ham. Men han flyktet naken fra dem etter å ha etterlatt linkleet. Og de ledet Jesus bort til ypperstepresten, og alle yppersteprestene og de eldste og de skriftlærde kom sammen til ham. Og Peter fulgte ham fra langt borte inntil inne i gården til ypperstepresten, og

han satt sammen med tjenerne og varmet seg ved ilden. Overprestene og hele rådet søkte vitnesbyrd mot Jesus for å dødsstraffe ham, og de fant ikke; for mange vitnet falskt mot ham, og vitnesbyrdene var ikke like. Og noen sto opp og bar falskt vitnesbyrd mot ham og sa at vi hørte ham si at jeg vil ødelegge dette tempelet, det menneskeskapte, og om tre dager vil jeg bygge et annet ikke laget med hender. og ikke engang således var vitnesbyrdet deres likt. Og etter å ha stått opp gikk ypperstepresten inn i midten og spurte Jesus: svarer du ikke noe? Hva vitner disse mot deg? Men han var taus og svarte ingenting. Igjen spurte ypperstepresten ham og sier til ham: Er du Kristus, sønnen av den velsignede? Men Jesus sa: Jeg er, og dere vil se Menneskesønnen sitte ved Maktens høyre hånd og komme på himmelens skyer. Men ypperstepresten rev tunikkene sine og sier: Hva behov har vi ennå for vitner? Dere hørte helt sikkert blasfemien; hva synes dere? Men de alle fordømte ham til å være skyldig i døden. Og noen begynte å spytte på ham og dekke ansiktet hans og slå ham med never og si til ham: Profeter for oss hvem det er som har slått deg. Og tjenerne slo ham. Og mens Peter var nede i gården, kommer en av tjenestepikene til ypperstepresten, og etter å ha sett Peter varme seg og etter å ha sett nøye på ham, sier hun: du var også med Jesus fra Nasaret. Men han nektet og sa: Jeg vet ikke, og jeg forstår ikke hva du sier. Og han gikk ut utenfor til gårdsplassen, og hanen gol. Og den unge kvinnen som hadde sett ham, begynte igjen å si til de som sto ved at denne er en av dem. Men han nektet igjen. Og etter en liten stund sa de som sto ved igjen til Peter: Sannelig, du er en av dem; for du er også en galileer og

talen din ligner. Men han begynte å forbanne og sverge at han ikke kjente dette mennesket som dere snakker om. Og for andre gang gol hanen. Og Peter husket det ordet som Jesus sa til ham, at før hanen galer to ganger, vil du fornekte meg tre ganger, og han kastet seg ned og gråt.

15

Og umiddelbart om morgenen holdt yppersteprestene råd sammen med de eldste og de skriftlærde og hele rådet, og etter å ha bundet Jesus bar de ham bort og overga ham til Pilatus. Og Pilatus spurte ham: Er du jødenes konge? Men han som svarte, sa til ham: Du sier det. Og overprestene anklaget ham for mye, men han selv svarte ingenting. Men Pilatus spurte ham igjen og sa: Svarer du ikke noe? Se hvor mye de vitner mot deg. Men Jesus svarte ikke lenger noe, slik at Pilatus undret seg. Ved festtiden frigav han for dem en fange, den som de ba om. Det var en mann kalt Barabbas som var bundet sammen med medopprørerne, de som hadde begått mord under opprøret. Og mengden som hadde ropt ut, begynte å be slik som han alltid gjorde for dem. Men Pilatus svarte dem og sa: Vil dere at jeg skal frigi til dere jødenes konge? Han visste at yppersteprestene hadde overlevert ham på grunn av misunnelse. Men yppersteprestene opprørte mengden slik at han heller skulle frigi Barabbas til dem. Men Pilatus svarte igjen og sa til dem: Hva vil dere derfor at jeg skal gjøre med ham dere kaller jødenes konge? Men de ropte igjen: Korsfast ham! Men Pilatus sa

til dem: Hva for noe ondt har han da gjort? Men de ropte enda mer: Korsfest ham! Men Pilatus, som ønsket å gjøre mengden til lags, slapp Barabbas fri til dem og overgav Jesus etter å ha pisket ham, så han skulle bli korsfestet. Soldatene ledet ham inn i gården, som er pretorium, og de kalte sammen hele kohorten, og de kledde ham i purpur og de satte på ham en flettet tornekrone, og de begynte å hilse ham. Vær hilset, kongen av jødene! Og de slo hodet hans med et rør og spyttet på ham, og de la ned knærne og bøyde seg ned for ham. Og da de hadde spottet ham, tok de av ham purpurkappen og kledde ham i hans egne klær, og de førte ham ut for å korsfeste ham. Og de tvinger en viss Simon fra Kyrene som går forbi, kommende fra marken, faren til Alexander og Rufus, til å ta opp korset hans. Og de bringer ham til stedet Golgata, som oversatt betyr Hodeskallested. Og de ga ham vin blandet med myrra å drikke, men han tok den ikke. Og etter å ha korsfestet ham, deler de klærne hans ved å kaste lodd om dem for å avgjøre hvem som skal ta hva. Det var den tredje time, og de korsfestet ham. Og innskriften med hans anklage var skrevet: Jødenes konge. Og med ham korsfester de to røvere, en på høyre side og en på venstre side av ham. Og skriften som sier ble oppfylt: og han ble regnet blant de lovløse. Og de forbipasserende spottet ham, ristet hodene sine og sa: ve, du som river ned tempelet og bygger det opp på tre dager, frels deg selv og kom ned fra korset. På samme måte spottet også yppersteprestene hverandre sammen med de skriftlærde og sa: Andre har han frelst, seg selv kan han ikke frelse. Kristus, kongen av Israel, la ham komme ned nå fra korset, slik at vi kan se og tro på ham. Og de som hadde blitt korsfestet sammen med

ham hånte ham. Da den sjette timen hadde kommet, ble det mørke over hele landet inntil den niende timen, og i den niende timen ropte Jesus med høy stemme og sa: Eloi Eloi, lema sabachthani? Det som oversettes: Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg? Og noen av dem som sto der, sa da de hørte det: Se, han kaller på Elia. Men en løp og fylte en svamp med eddik, satte den rundt et siv og ga ham å drikke, og sa: La oss se om Elias kommer for å ta ham ned. Men Jesus utåndet sitt siste etter å ha ropt med høy røst. Og forhenget i tempelet ble revet i to fra toppen til bunnen. Men da centurionen som sto ved fra motsatt side av ham så at han således hadde ropt ut og pustet sitt siste, sa han: Sannelig, denne mannen var Guds sønn. Det var også kvinner fra langt borte som så på, blant dem var også Maria Magdalena og Maria, moren til Jakob den lille og Joses, og Salome, som også da han var i Galilea fulgte ham og tjente ham, og mange andre som hadde kommet opp med ham til Jerusalem. Og da kvelden allerede var kommet, siden det var forberedelsesdag, det vil si dagen før sabbaten, kom Josef fra Arimatea, en ansett rådmann, som selv også ventet på Guds rike, og våget å gå inn til Pilatus og ba om Jesu kropp. Og Pilatus undret seg over om han allerede hadde dødd, og etter å ha tilkalt senturionen spurte han ham om han hadde dødd for lenge siden, og etter å ha fått vite det fra senturionen ga han kroppen til Josef. Og etter å ha kjøpt linklede og tatt ham ned, svøpte han ham i linklede og la ham i en grav som var hugget ut av stein, og han rullet en stein foran døren til graven. Men Maria Magdalena og Maria, Joses mor, så hvor han ble lagt.

16

Og da sabbaten hadde passert, kjøpte Maria Magdalene og Maria, Jakobs mor, og Salome krydder, slik at de kunne komme og salve ham. Og meget tidlig om morgenen, den første dag av uken, kommer de til graven idet solen har gått opp. Og de sa til seg selv: Hvem vil rulle bort steinen fra gravens dør for oss? Og da de så opp, ser de at steinen har blitt veltet bort, for den var svært stor. Og etter å ha gått inn i graven så de en ung mann som satt på høyre side, kledd i en hvit kappe, og de ble svært forbauset. Men han sier til dem: Ikke bli skremt, dere søker Jesus Nasareneren, den korsfestede. Han ble reist opp, han er ikke her. Se stedet hvor de la ham. Men gå og si til disiplene hans og til Peter at han går foran dere inn i Galilea; der skal dere se ham, slik han sa til dere. Og etter å ha gått ut, flyktet de fra graven, for skjelving og panikk hadde grepet dem, og de sa ingenting til noen, for de var redde. Etter å ha stått opp om morgenen på den første sabbat, viste han seg først for Maria Magdalena, fra hvem han hadde drevet ut syv demoner. Den gikk og rapporterte til dem som hadde vært med ham, som sørget og gråt. Og de som hørte at han lever og ble sett av henne, trodde det ikke. Etter disse ting ble han åpenbart for to av dem som gikk, i en annen skikkelse, mens de var på vei til en mark. Og de gikk bort og rapporterte til de andre, men de trodde heller ikke dem. Senere åpenbarte han seg for de elleve mens de lå til bords, og bebreidet dem deres vantro og hjertehardhet, fordi de ikke hadde trodd dem som hadde sett ham oppstått. Og han sa til

dem: Gå ut i hele verden og forkynn det glade budskap til all skapningen. Den som har trodd og blitt døpt vil bli frelst, men den som har vantrodd vil bli fordømt. Og disse tegnene vil følge dem som har trodd: i mitt navn vil de drive ut demoner, de vil tale med nye tunger, de vil løfte slanger, og selv om de drikker noe dødelig, vil det ikke skade dem, de vil legge hender på syke, og de vil ha det bra. Herren ble derfor sannelig, etter å ha talt til dem, tatt opp til himmelen og satt ved Guds høyre hånd. Men de gikk ut og forkynte overalt, mens Herren samarbeidet og bekreftet ordet gjennom tegnene som fulgte. Amen.

Johannesevangeliet

1

I begynnelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Gud var Ordet. Denne var i begynnelsen hos Gud. Alt ble til gjennom ham, og uten ham ble ikke en eneste ting til som har blitt til. I ham var liv, og livet var lyset for menneskene. Og lyset skinner i mørket, og mørket grep det ikke. Det kom en mann sendt fra Gud, hans navn var Johannes; han kom for å vitne, for at han skulle vitne om lyset, for at alle skulle tro gjennom ham. Han var ikke det lyset, men skulle vitne om lyset. Det var det sanne lyset som opplyser hvert menneske som kommer inn i verden. Han var i verden, og verden kom til eksistens gjennom ham, og verden kjente ham ikke. Han kom til sitt eget, og hans egne tok ikke imot ham. Men så mange som mottok ham, ga han dem myndighet til å bli Guds barn, de som tror på hans navn, som ikke ble født fra blod, heller ikke fra kjødets vilje, heller ikke fra en manns vilje, men fra Gud. Og Ordet ble kjøtt og slo opp sitt telt blant oss, og vi så hans herlighet, en herlighet som den enbårne fra Faderen, full av nåde og sannhet. Johannes vitner

om ham og har ropt ut og sagt: Denne var han som jeg talte om: Den som kommer etter meg har gått foran meg, fordi han var før meg. Og fra hans fullhet mottok vi alle, og nåde i stedet for nåde; fordi loven ble gitt gjennom Moses, ble nåden og sannheten til gjennom Jesus Kristus. Gud har ingen sett noensinne; den enbårne Sønn, som er i Faderens fang, han har forklart ham. Og dette er vitnesbyrdet til Johannes, da jødene sendte prester og levitter fra Jerusalem for å spørre ham: Hvem er du? Og han bekjente, og benektet ikke, og han bekjente at jeg ikke er Kristus. Og de spurte ham: Hva da? Er du Elia? Og han sier: Jeg er ikke. Er du profeten? Og han svarte: Nei. De sa derfor til ham: hvem er du? Slik at vi kan gi svar til de som har sendt oss; hva sier du om deg selv? Han sa: Jeg er en røst som roper i ørkenen: Gjør Herrens vei rett, slik profeten Jesaja sa. Og de som hadde blitt sendt var fra fariseerne, og de spurte ham og sa til ham: Hvorfor døper du da, hvis du ikke er Kristus eller Elias eller profeten? Johannes svarte til dem og sa: Jeg døper i vann, men midt blant dere står en som dere ikke kjenner. Han er den som kommer etter meg, som har blitt før meg, som jeg ikke er verdig til å løse remmen av sandalen hans. Disse ting skjedde i Betania bortenfor Jordan, hvor Johannes var og døpte. Den neste dagen ser Johannes Jesus komme mot ham og sier: Se, Guds lam som bærer verdens synd. Dette er han som jeg talte om: Etter meg kommer en mann som har gått foran meg, fordi han var før meg. Og jeg kjente ham ikke, men for at han skulle bli åpenbart for Israel, derfor kom jeg og døpte i vann. Og Johannes vitnet og sa at jeg har sett Ånden stige ned som en due fra himmelen, og den forble på ham. Og jeg kjente ham ikke, men den som sendte

meg for å døpe i vann, han sa til meg: Den som du ser Ånden stige ned på og bli på, han er den som døper i den Hellige Ånd. Og jeg har sett og har vitnet at denne er Guds Sønn. Den neste dagen sto Johannes igjen der, og to av disiplene hans, og da han så på Jesus som gikk forbi, sier han: se, Guds lam. Og de to disiplene hørte ham tale, og de fulgte Jesus. Men Jesus snudde seg og så dem følgende, sier til dem: Hva søker dere? De sa til ham: Rabbi, som oversatt betyr lærer, hvor bor du? Han sier til dem: Kom og se. De kom derfor og så hvor han bodde, og de ble hos ham den dagen; det var omtrent den tiende time. Andreas var broren til Simon Peter, en av de to som hadde hørt fra Johannes og fulgt ham. Han finner først sin egen bror Simon og sier til ham: Vi har funnet Messias, som oversatt er Kristus, og han førte ham til Jesus. Etter å ha sett på ham sa Jesus: du er Simon, Jonas sønn, du skal bli kalt Kefas, som blir tolket Peter. Den neste dag ønsket Jesus å dra ut til Galilea, og han finner Filip og sier til ham: Følg meg. Filip var fra Betesda, fra Andreas og Peters by. Filip finner Natanael og sier til ham: Den som Moses skrev om i loven og profetene, ham har vi funnet, Jesus, Josefs sønn, fra Nasaret. Og Natanael sa til ham: Kan noe godt være fra Nasaret? Filip sier til ham: Kom og se. Jesus så Natanael komme mot seg og sier om ham: Se, en sann israelitt, i hvem det ikke er svik. Natanael sier til ham: Hvor fra kjenner du meg? Jesus svarte og sa til ham: Før Filip kalte på deg, da du var under fikentreet, så jeg deg. Natanael svarte og sier til ham: Rabbi, du er Guds sønn, du er Israels konge. Jesus svarte og sa til ham: Fordi jeg sa til deg at jeg så deg under fikentreet, tror du? Du vil se større ting enn disse. Og han sier til ham: Sannelig, sannelig

sier jeg dere, fra nå av skal dere se himmelen åpnet og Guds budbringere stige opp og stige ned over Menneskesønnen.

2

Og på den tredje dagen skjedde det et bryllup i Kana i Galilea, og moren til Jesus var der; og også Jesus og disiplene hans ble invitert til bryllupet. Og da vinen tok slutt, sier Jesu mor til ham: De har ikke vin. Jesus sier til henne: Hva har jeg med deg å gjøre, kvinne? Min time har ikke kommet ennå. Moren hans sier til tjenerne: Det han sier til dere, gjør det. Det var der seks steinkrukker som sto i samsvar med jødenes renselse, som rommet mellom to eller tre mål hver. Jesus sier til dem: Fyll vannkrukkene med vann. Og de fylte dem helt opp. Og han sier til dem: Trekk opp nå og bring til festsjefen. Og de brakte. Men da seremonimesteren smakte vannet som hadde blitt til vin og ikke visste hvor det var fra - men tjenerne visste, de som hadde øst vannet - kaller seremonimesteren brudgommen og sier til ham: Hvert menneske setter fram den gode vinen først, og når de har blitt drukne, da den ringere. Du har bevart den gode vinen inntil nå. Denne begynnelsen på tegnene gjorde Jesus i Kana i Galilea, og han åpenbarte sin herlighet, og disiplene hans trodde på ham. Etter dette dro han ned til Kapernaum, han og hans mor og hans brødre og hans disipler, og der ble de ikke mange dager. Og påsken til jødene var nær, og Jesus gikk opp til Jerusalem. Og han fant i templet de som solgte okser og sauer og duer, og pengevekslerne som satt der. Og etter å ha laget en

svøpe av tau, kastet han alle ut fra tempelet, både sauene og oksene, og han helte ut pengevekslernes penger og veltet bordene, og til de som solgte duer sa han: ta bort disse herfra, ikke gjør min fars hus til et handelshus. Men disiplene hans husket at det er skrevet: Nidkjærheten for ditt hus vil fortære meg. Jødene svarte derfor og sa til ham: Hva slags tegn viser du oss, siden du gjør disse tingene? Jesus svarte og sa til dem: Ødelegg dette tempelet, og på tre dager vil jeg reise det opp. Jødene sa derfor: I førti og seks år ble dette tempelet bygget, og du vil reise det opp på tre dager? Men han talte om tempelet som var hans legeme. Når han derfor var blitt reist opp fra de døde, husket disiplene hans at han hadde sagt dette, og de trodde på skriften og på ordet som Jesus hadde sagt. Som han var i Jerusalem i påsken under festen, trodde mange på hans navn, da de så de tegnene som han gjorde. Men Jesus selv betrodde ikke seg selv til dem fordi han kjente alle, og fordi han ikke hadde behov for at noen skulle vitne om mennesket; for han selv visste hva som var i mennesket.

3

Det var en mann fra fariseerne, Nikodemus var hans navn, en hersker av jødene. Denne kom til ham om natten og sa til ham: Rabbi, vi vet at du har kommet fra Gud som lærer, for ingen er i stand til å gjøre disse tegnene som du gjør, hvis ikke Gud er med ham. Jesus svarte og sa til ham: Sannelig, sannelig, jeg sier til deg, hvis ikke noen blir født fra oven, kan han ikke se Guds rike.

Nikodemus sier til ham: Hvordan kan et menneske bli født når han er en gammel mann? Kan han ikke gå inn i morens liv en andre gang og bli født? Jesus svarte: Sannelig, sannelig sier jeg til deg, hvis ikke noen blir født av vann og Ånd, kan han ikke gå inn i Guds rike. Det som er født av kjødet er kjød, og det som er født av Ånden er ånd. Ikke undre deg over at jeg sa til deg: Dere må bli født på nytt ovenfra. Ånden blåser hvor den vil, og du hører dens stemme, men du vet ikke hvor den kommer fra og hvor den går, slik er det med hver den som er født av Ånden. Nikodemus svarte og sa til ham: Hvordan kan disse tingene skje? Jesus svarte og sa til ham: Du er Israels lærer, og du kjenner ikke til disse tingene? Sannelig, sannelig, jeg sier til deg at det vi vet, det taler vi, og det vi har sett, det vitner vi om, og vårt vitnesbyrd mottar dere ikke. Hvis jeg sa de jordiske ting til dere og dere ikke tror, hvordan vil dere tro hvis jeg sier de himmelske ting til dere? Og ingen har steget opp til himmelen, unntatt den som har steget ned fra himmelen, Menneskesønnen som er i himmelen. Og akkurat som Moses løftet opp slangen i ørkenen, slik er det nødvendig at Menneskesønnen blir løftet opp, så at hver den som tror på ham ikke skal gå fortapt, men har evig liv. For således elsket Gud verden at han ga sin enebårne sønn, så hver den som tror på ham ikke skal forgå, men ha evig liv. For Gud sendte ikke sin sønn inn i verden for å dømme verden, men for at verden skal bli frelst gjennom ham. Den som tror på ham blir ikke dømt, men den som ikke tror er allerede dømt, fordi han ikke har trodd på navnet til den enbårne Sønn av Gud. Dette er dommen, at lyset har kommet inn i verden, og mennesker elsket mørket mer enn lyset, for deres gjerninger var onde. For

enhver som gjør verdiløse ting hater lyset og kommer ikke til lyset, slik at hans gjerninger ikke blir avslørt; men den som gjør sannheten kommer til lyset, slik at hans gjerninger blir åpenbart, fordi de er gjort i Gud. Etter dette kom Jesus og disiplene hans inn i Judea land, og der oppholdt han seg med dem og døpte. Og Johannes var og døpte i Ainon nær Salim, fordi det var mye vann der, og de kom og ble døpt; for Johannes var ennå ikke kastet i fengsel. Det oppsto derfor en diskusjon mellom disiplene til Johannes og en jøde om renselse. Og de kom til Johannes og sa til ham: Rabbi, han som var med deg på den andre siden av Jordan, som du har vitnet om, se, denne døper og alle kommer til ham. Johannes svarte og sa: Et menneske kan ikke ta imot noe, med mindre det er gitt ham fra himmelen. Dere selv vitner for meg at jeg sa: Jeg er ikke Kristus, men at jeg er sendt foran ham. Den som har bruden er brudgommen; men vennen til brudgommen, den som står og hører ham, gleder seg med glede på grunn av brudgommens stemme. Denne min glede er derfor blitt fylt. Han må øke, men jeg må bli forminsket. Den som kommer fra oven er over alle. Den som er fra jorden er fra jorden og fra jorden taler han. Den som kommer fra himmelen er over alle, og det han har sett og hørt, dette vitner han om, og hans vitnesbyrd tar ingen imot. Den som har tatt imot hans vitnesbyrd, har forseglet at Gud er sann. For han som Gud sendte, taler Guds ord, for Gud gir ikke Ånden etter mål. Faren elsker sønnen og har gitt alt i hans hånd. Den som tror på Sønnen har evig liv, men den som er ulydig mot Sønnen skal ikke se liv, men Guds vrede forblir over ham.

4

Da derfor Herren visste at fariseerne hadde hørt at Jesus gjorde flere disipler og døpte enn Johannes, selv om Jesus selv ikke døpte, men disiplene hans, forlot han Judea og dro bort til Galilea. Det var nødvendig for ham å passere gjennom Samaria. Han kommer derfor til en by i Samaria kalt Sykar, nær det stedet som Jakob ga Josef, sønnen sin; og det var der en kilde av Jakob. Jesus, som derfor var blitt sliten av reisen, satt således ved brønnen; klokken var omtrent den sjette. En kvinne kommer fra Samaria for å øse vann. Jesus sier til henne: Gi meg å drikke. For hans disipler hadde dratt bort til byen for å kjøpe mat. Derfor sier den samaritanske kvinnen til ham: Hvordan kan du som er jøde be om å drikke av meg, når jeg er en samaritansk kvinne? For jøder bruker ikke sammen med samaritanere. Jesus svarte og sa: Hvis du kjente Guds gave, og hvem det er som sier til deg: Gi meg å drikke, ville du ha bedt ham, og han ville ha gitt deg levende vann. Kvinnen sier til ham: Herre, du har verken bøtte, og brønnen er dyp. Hvorfra har du derfor det levende vannet? Er du ikke større enn vår far Jakob, som ga oss brønnen, og selv drakk fra den, og hans sønner og hans dyr? Jesus svarte og sa til henne: Hver den som drikker av dette vannet vil tørste igjen; men den som drikker av det vannet som jeg vil gi ham, vil ikke tørste i evighet, men det vannet som jeg vil gi ham, vil bli i ham en kilde av vann som springer opp til evig liv. Kvinnen sier til ham: Herre, gi meg dette vannet, så at jeg ikke tørster og heller ikke kommer hit for å øse. Jesus sier til henne: Gå, kall din mann

og kom hit. Kvinnen svarte og sa: Jeg har ikke en mann. Jesus sier til henne: Du sa bra at jeg ikke har en mann; for du hadde fem menn, og nå er han du har ikke din mann; dette sanne har du sagt. Kvinnen sier til ham: Herre, jeg ser at du er en profet. Våre fedre tilba på dette fjellet, og dere sier at det er i Jerusalem stedet er hvor man må tilbe. Jesus sier til henne: Kvinne, tro meg, det kommer en time da dere verken skal tilbe Faderen på dette fjellet eller i Jerusalem. Dere tilber det dere ikke vet, vi tilber det vi vet, fordi frelsen er fra jødene. Men det kommer en time, og den er nå, da de sanne tilbedere vil tilbe Faderen i ånd og sannhet, for Faderen søker slike som tilber ham. Gud er ånd, og de som tilber ham må tilbe i ånd og sannhet. Kvinnen sier til ham: Jeg vet at Messias kommer, den som kalles Kristus; når han kommer, vil han forkynne oss alt. Jesus sier til henne: Jeg er den som taler til deg. Og ved dette kom disiplene hans, og de undret seg over at han talte med en kvinne, men ingen sa: Hva søker du, eller hva taler du med henne? Kvinnen slapp derfor vannkrukken sin og gikk bort til byen, og sier til mennene: kom og se en mann som fortalte meg alt jeg har gjort; kan dette være Kristus? De gikk derfor ut fra byen og kom til ham. I mellomtiden spurte disiplene ham og sa: Rabbi, spis. Men han sa til dem: Jeg har mat å spise som dere ikke kjenner til. Sa derfor disiplene til hverandre: Har ikke noen brakt ham noe å spise? Jesus sier til dem: Min mat er å gjøre viljen til ham som sendte meg og fullføre hans arbeid. Sier ikke dere at det ennå er fire måneder, og så kommer høsten? Se, jeg sier til dere, løft opp øynene deres og se på markene, for de er hvite og klare til høst allerede. Og den som høster tar lønn og samler frukt til evig liv,

så at både den som sår og den som høster gleder seg sammen. For i dette er ordet sant, at en annen er den som sår og en annen den som høster. Jeg sendte dere for å høste det dere ikke har arbeidet for, andre har arbeidet, og dere har gått inn i deres arbeid. Men fra den byen trodde mange av samaritanene på ham på grunn av kvinnens ord, som vitnet: Han sa til meg alt det jeg hadde gjort. Da samaritanene derfor kom til ham, ba de ham om å bli hos dem, og han ble der i to dager. Og mange flere trodde på grunn av hans ord, og til kvinnen sa de at vi ikke lenger tror på grunn av din tale, for vi selv har hørt, og vi vet at denne virkelig er verdens frelser, Kristus. Men etter de to dagene dro han ut derfra og reiste til Galilea. Selv for Jesus vitnet at en profet ikke har ære i sitt eget fedreland. Når han derfor kom til Galilea, tok galileerne imot ham, for de hadde sett alt som han hadde gjort i Jerusalem under høytiden, og de selv hadde også kommet til høytiden. Jesus kom derfor igjen til Kana i Galilea, hvor han gjorde vannet til vin. Og det var en kongelig tjenestemann hvis sønn var syk i Kapernaum; denne, etter å ha hørt at Jesus hadde kommet fra Judea til Galilea, dro til ham og ba ham om at han skulle komme ned og helbrede sønnen hans; for han var i ferd med å dø. Sa derfor Jesus til ham: Hvis dere ikke ser tegn og undere, vil dere ikke tro. Den kongelige sier til ham: Herre, kom ned før barnet mitt dør. Jesus sier til ham: Gå; din sønn lever. Og mannen trodde på ordet som Jesus sa til ham, og han dro av sted. Allerede mens han gikk ned, møtte tjenerne hans ham og rapporterte og sa at sønnen din lever. Han spurte dem derfor om tidspunktet da han fikk det bedre. Og de sa til ham at i går i den syvende time forlot feberen ham. Faren kjente

derfor at det var i den timen da Jesus sa til ham at din sønn lever, og han trodde, og hele hans hus. Dette andre tegnet gjorde Jesus igjen da han kom fra Judea til Galilea.

5

Etter disse ting var det jødenes fest, og Jesus gikk opp til Jerusalem. Det er i Jerusalem ved sauebassenget, som kalles på hebraisk Betesda, og som har fem søylehaller. I disse lå en stor mengde av de syke, blinde, lamme og visne, ventende på vannets bevegelse. For en budbringer gikk ned i bassenget til bestemt tid, og vannet ble rørt opp. Den som først gikk inn etter at vannet var blitt forstyrret, ble frisk, uansett hvilken sykdom han var plaget av. Det var en mann der som hadde vært syk i trettiåtte år. Da Jesus så denne liggende, og visste at han allerede hadde vært syk lenge, sier han til ham: Vil du bli frisk? Den syke svarte ham: Herre, jeg har ikke noe menneske som kan kaste meg inn i bassenget når vannet blir forstyrret, men mens jeg kommer, går en annen ned før meg. Jesus sier til ham: Stå opp, ta matten din og gå. Og umiddelbart ble mannen frisk, og han tok opp matten sin og gikk omkring. Det var sabbat den dagen. De jødene sa derfor til den som hadde blitt helbredet: Det er sabbat, det er ikke tillatt for deg å bære matten. Han svarte dem: Den som gjorde meg frisk, han sa til meg: Løft matten din og gå. De spurte derfor ham: Hvem er den mannen som sa til deg: Løft matten din og gå? Men den som hadde blitt helbredet visste ikke hvem det var, for Jesus hadde sluppet bort siden det var en

folkemengde på stedet. Etter dette finner Jesus ham i tempelet og sa til ham: Se, du har blitt frisk, synd ikke lenger, så ikke noe verre skal skje deg. Mannen gikk bort og rapporterte til jødene at Jesus var den som hadde gjort ham frisk. Og på grunn av dette forfulgte jødene Jesus og søkte å drepe ham, fordi han gjorde disse tingene på sabbaten. Men Jesus svarte dem: Min far arbeider inntil nå, og jeg arbeider. På grunn av dette søkte derfor jødene enda mer å drepe ham, fordi han ikke bare brøt sabbaten, men også kalte Gud sin egen far, og gjorde seg selv lik Gud. Derfor svarte Jesus og sa til dem: Sannelig, sannelig sier jeg dere, Sønnen er ikke i stand til å gjøre noe av seg selv, hvis han ikke ser noe Faderen gjør, for det som den gjør, det gjør også Sønnen likeledes. For faren elsker sønnen og viser ham alt som han selv gjør, og han vil vise ham større gjerninger enn disse, så dere kan undre dere. Akkurat som Faderen reiser opp de døde og gir dem liv, slik gir også Sønnen liv til dem han vil. For ikke engang Faderen dømmer noen, men har gitt all dommen til Sønnen, så at alle ærer Sønnen akkurat som de ærer Faderen. Den som ikke ærer sønnen, ærer ikke faren som har sendt ham. Sannelig, sannelig sier jeg dere at den som hører mitt ord og tror på ham som har sendt meg, har evig liv, og kommer ikke til dom, men har gått over fra døden til livet. Sannelig sannelig sier jeg dere at det kommer en time, og nå er den, når de døde vil høre stemmen til Guds sønn, og de som har hørt vil leve; for akkurat som Faderen har liv i seg selv, slik ga han også Sønnen å ha liv i seg selv; og han ga ham myndighet og å gjøre dom, fordi han er Menneskesønnen. Ikke forundre dere over dette, fordi det kommer en time da alle som er i gravene vil høre stemmen

hans, og de som har gjort gode ting vil komme ut til livets oppstandelse, men de som har gjort verdiløse ting til dommens oppstandelse. Jeg er ikke i stand til å gjøre noe fra meg selv. Slik som jeg hører dømmer jeg, og dommen min er rettferdig; fordi jeg ikke søker min vilje, men viljen til Faderen som har sendt meg. Hvis jeg vitner om meg selv, er ikke vitnesbyrdet mitt sant. En annen er den som vitner om meg, og jeg vet at det vitnesbyrdet han vitner om meg er sant. Dere har sendt til Johannes, og han har vitnet om sannheten; men jeg tar ikke vitnesbyrdet fra et menneske, men disse tingene sier jeg for at dere skal bli frelst. Han var lampen som brant og skinte, og dere ville fryde dere en stund i hans lys. Men jeg har et vitnesbyrd som er større enn Johannes, for de gjerningene som Faderen ga meg for at jeg skulle fullføre dem, disse gjerningene som jeg gjør, vitner om meg at Faderen har sendt meg. Og Faderen som har sendt meg, han selv har vitnet om meg. Verken har dere noensinne hørt hans stemme, verken har dere sett hans form, og hans ord forblir ikke i dere, fordi den han sendte, ham tror dere ikke på. Dere undersøker skriftene, fordi dere tror dere har evig liv i dem; og de er de som vitner om meg; og dere vil ikke komme til meg for at dere skal ha liv. Ære fra mennesker tar jeg ikke; men jeg har kjent dere, at dere ikke har Guds kjærlighet i dere selv. Jeg har kommet i min fars navn, og dere mottar meg ikke. Hvis en annen kommer i sitt eget navn, vil dere motta ham. Hvordan kan dere tro, når dere mottar ære fra hverandre, og ikke søker den ære som kommer fra den eneste Gud? Tror ikke dere at jeg vil anklage dere for Faderen. Det er Moses som anklager dere, han som dere har satt deres håp til. Hvis dere

hadde trodd Moses, ville dere ha trodd meg, for han skrev om meg. Hvis dere ikke tror på hans skrifter, hvordan skal dere tro på mine ord?

6

Etter dette dro Jesus bort over Galileahavet ved Tiberias, og en stor folkemengde fulgte ham, fordi de så tegnene hans som han gjorde på de syke. Jesus gikk opp på fjellet, og der satt han med disiplene sine. Det var nær påsken, jødenes fest. Etter å ha løftet øynene og sett at en stor folkemengde kom mot ham, sa Jesus derfor til Filip: Hvor skal vi kjøpe brød slik at disse kan spise? Dette sa han for å teste ham, for han visste selv hva han skulle gjøre. Filip svarte ham: Brød for to hundre denarer er ikke tilstrekkelig til dem, så at hver av dem kan ta noe lite. En av disiplene hans sier til ham, Andreas, broren til Simon Peter: Det er en liten gutt her som har fem byggbrød og to fisker, men hva er disse til så mange? Og Jesus sa: Få mennene til å legge seg ned; det var mye gress på stedet. Mennene falt derfor tilbake, antallet var som fem tusen. Jesus tok brødene, og etter å ha gitt takk, delte han ut til disiplene, og disiplene til de som lå der, likeledes også av fiskene så mye som de ville. Da de var blitt mette, sier han til disiplene sine: Samle de overskytende bitene, så ikke noe skal gå tapt. De samlet derfor og fylte tolv kurver med fragmenter fra de fem byggbrødene som var til overs etter dem som hadde spist. Menneskene som hadde sett det tegnet Jesus gjorde, sa derfor at denne virkelig er profeten som

kommer inn i verden. Jesus visste derfor at de var i ferd med å komme og gripe ham for å gjøre ham til konge, så han trakk seg tilbake igjen til fjellet, alene. Da det ble kveld, gikk disiplene hans ned til sjøen, og etter å ha gått om bord i båten, kom de over sjøen til Kapernaum. Og det hadde allerede blitt mørkt, og Jesus hadde ikke kommet til dem, og sjøen ble pisket opp av en sterk vind som blåste. Etter å ha rodd derfor omtrent tjuefem eller tretti stadier, ser de Jesus gående på havet og kommende nær båten, og de ble redde. Men han sier til dem: Jeg er det, frykt ikke. De var derfor villige til å ta ham inn i båten, og umiddelbart var båten ved det landet som de var på vei til. Den neste dagen så mengden som sto på den andre siden av havet at det ikke var noen annen liten båt der enn den ene som disiplene hans hadde gått om bord i, og at Jesus ikke hadde gått om bord i den lille båten sammen med disiplene hans, men at disiplene hans hadde dratt av sted alene; men det kom andre små båter fra Tiberias nær stedet hvor de hadde spist brødet etter at Herren hadde takket; da mengden derfor så at Jesus ikke var der og heller ikke disiplene hans, gikk de selv om bord i båtene og kom til Kapernaum for å søke etter Jesus. Og da de hadde funnet ham på den andre siden av sjøen, sa de til ham: Rabbi, når kom du hit? Jesus svarte dem og sa: Sannelig, sannelig sier jeg dere, dere søker meg, ikke fordi dere så tegn, men fordi dere spiste av brødene og ble mettet. Arbeid ikke for den mat som blir ødelagt, men for den mat som forblir til evig liv, som Menneskesønnen vil gi dere, for ham har Faderen forseglet, Gud. De sa derfor til ham: Hva skal vi gjøre for at vi kan utføre Guds gjerninger? Jesus svarte og sa til dem: Dette er Guds gjerning, at dere tror på

ham som han har sendt. De sa derfor til ham: Hva gjør du derfor for tegn, så at vi kan se og tro deg? Hva gjør du? Fedrene våre spiste manna i ørkenen, som det er skrevet: Brød fra himmelen ga han dem å spise. Jesus sa derfor til dem: Sannelig, sannelig sier jeg dere, det var ikke Moses som ga dere brødet fra himmelen, men min Far gir dere det sanne brødet fra himmelen. For Guds brød er det som kommer ned fra himmelen og gir liv til verden. De sa derfor til ham: Herre, gi oss alltid dette brødet. Jesus sa til dem: Jeg er livets brød, den som kommer til meg skal ikke sulte, og den som tror på meg skal aldri tørste. Men jeg sa til dere at dere har sett meg og likevel ikke tror. Alt det faren gir meg, vil komme til meg, og den som kommer til meg vil jeg ikke kaste ut; fordi jeg har kommet ned fra himmelen ikke for å gjøre min vilje, men viljen til ham som sendte meg. Dette er viljen til Faderen som har sendt meg, at jeg ikke skal miste noe av alt det han har gitt meg, men oppreise det på den siste dagen. Dette er viljen til den som sendte meg, så at enhver som ser Sønnen og tror på ham, skal ha evig liv, og jeg skal reise ham opp på den siste dagen. Jødene knurret derfor om ham fordi han sa: Jeg er brødet som har steget ned fra himmelen, og de sa: Er ikke dette Jesus, sønnen til Josef, hvis far og mor vi kjenner? Hvordan kan derfor denne si at jeg har kommet ned fra himmelen? Jesus svarte derfor og sa til dem: Ikke knurr med hverandre. Ingen er i stand til å komme til meg, hvis ikke Faderen som har sendt meg, trekker ham, og jeg vil reise ham opp på den siste dag. Det er skrevet i profetene: og de skal alle være lært av Gud. Hver den som hører fra Faderen og har lært, kommer til meg; ikke at noen har sett Faderen, unntatt den som er fra Gud, denne har

sett Faderen. Sannelig, sannelig, jeg sier dere: den som tror på meg har evig liv. Jeg er livets brød. Fedrene deres spiste mannaen i ørkenen og døde; dette er brødet som kommer ned fra himmelen, slik at noen kan spise av det og ikke dø. Jeg er det levende brødet som har steget ned fra himmelen; hvis noen spiser av dette brødet, vil han leve inn i evigheten. Og brødet som jeg vil gi, er mitt kjøtt, som jeg vil gi for verdens liv. Jødene kranglet derfor med hverandre og sa: Hvordan kan denne gi oss sitt kjøtt å spise? Jesus sa derfor til dem: Sannelig, sannelig, jeg sier dere, hvis dere ikke spiser kjøttet av Menneskesønnen og drikker hans blod, har dere ikke liv i dere selv. Den som spiser mitt kjøtt og drikker mitt blod har evig liv, og jeg vil reise ham opp på den siste dag. For mitt kjøtt er sannelig mat, og mitt blod er sannelig drikk. Den som eter mitt kjøtt og drikker mitt blod, forblir i meg, og jeg i ham. Som den levende Far sendte meg og jeg lever på grunn av Faderen, så skal også den som eter meg leve på grunn av meg. Dette er brødet som har kommet ned fra himmelen, ikke som fedrene deres åt manna og døde. Den som eter dette brødet vil leve til evig tid. Disse tingene sa han mens han underviste i forsamlingen i Kapernaum. Mange av hans disipler sa derfor, etter å ha hørt dette: Denne talen er hard, hvem kan høre den? Men Jesus visste i seg selv at disiplene hans knurret om dette, og sa til dem: Forarger dette dere? Hvis dere derfor ser Menneskesønnen stige opp dit hvor han var før? Ånden er den som gjør levende, kjøttet gagner ingenting, de ordene som jeg taler til dere er ånd og er liv. Men det er noen blant dere som ikke tror. For Jesus visste fra begynnelsen hvem som var de som ikke trodde og hvem som var den som skulle

overlevere ham. Og han sa: Derfor har jeg sagt til dere at ingen kan komme til meg, hvis det ikke er gitt ham fra min Far. Fra dette gikk mange av disiplene hans bort, og de vandret ikke lenger med ham. Jesus sa derfor til de tolv: Vil ikke også dere gå? Simon Peter svarte derfor ham: Herre, til hvem skal vi gå? Du har ord av evig liv, og vi har trodd og vi har kjent at du er Kristus, den levende Guds Sønn. Jesus svarte dem: Valgte ikke jeg dere tolv? Og en av dere er en djevel. Han sa dette om Judah, Simons sønn Iskariot, for denne var i ferd med å overlevere ham, han som var en av de tolv.

7

Og Jesus vandret etter dette i Galilea, for han var ikke villig til å gå i Judea, fordi jødene søkte å drepe ham. Det var nær jødenes fest, løvhyttehøytiden. De sa derfor til ham, brødrene hans: Dra bort herfra og gå til Judea, slik at også disiplene dine kan se gjerningene dine som du gjør; for ingen gjør noe i det skjulte og søker selv å være i åpenhet. Hvis du gjør disse tingene, gjør deg selv kjent for verden. For ikke engang brødrene hans trodde på ham. Jesus sier derfor til dem: Min tid er ennå ikke kommet, men deres tid er alltid klar. Verden kan ikke hate dere, men den hater meg, fordi jeg vitner om den at dens gjerninger er onde. Dere går opp til denne festen, jeg går ikke ennå opp til denne festen, fordi min tid ennå ikke er oppfylt. Men etter å ha sagt dette til dem, ble han værende i Galilea. Som men hans brødre gikk opp, da gikk også han opp til festen, ikke åpent, men som i

hemmelighet. Jødene søkte derfor etter ham under festen og sa: Hvor er han? Og det var mye murring om ham i folkemengdene. Noen sa at han er god. Andre sa: Nei, men han fører mengden vill. Ingen talte imidlertid åpent om ham på grunn av frykten for jødene. Allerede midt i festen gikk Jesus opp i tempelet og underviste. Og jødene undret seg og sa: Hvordan kjenner denne til skriftene uten å ha lært? Jesus svarte derfor dem og sa: Min lære er ikke min, men hans som sendte meg; hvis noen ønsker å gjøre hans vilje, vil han vite om læren, om den er fra Gud eller jeg av meg selv taler. Den som taler av seg selv søker sin egen ære, men den som søker æren til ham som har sendt ham, denne er sann, og det er ingen urettferdighet i ham. Har ikke Moses gitt dere loven? Og ingen av dere holder loven. Hvorfor prøver dere å drepe meg? Mengden svarte og sa: Du har en demon, hvem søker å drepe deg? Jesus svarte og sa til dem: Jeg gjorde ett verk, og dere forundrer dere alle på grunn av dette. Moses har gitt dere omskjærelsen, ikke fordi den er fra Moses, men fra fedrene, og på sabbaten omskjærer dere et menneske. Hvis et menneske tar imot omskjærelse på sabbaten slik at Mose lov ikke blir brutt, er dere sinte på meg fordi jeg gjorde et helt menneske friskt på sabbaten. Døm ikke etter utseende, men døm den rettferdige dommen. Sa derfor noen av jerusalemittene: Er ikke dette han som de søker å drepe? Og se, han snakker med frimodighet, og de sier ingenting til ham. Har ikke herskerne virkelig visst at denne virkelig er Kristus? Men denne vet vi hvor er fra, men Kristus, når han kommer, vet ingen hvor han er fra. Derfor ropte Jesus i templet mens han underviste og sa: Og meg kjenner dere, og dere vet hvor jeg er fra; og fra meg selv har jeg

ikke kommet, men han som sendte meg er sann, som dere ikke kjenner; jeg kjenner ham, fordi jeg er fra ham og han sendte meg. De søkte derfor å gripe ham, og ingen la hånd på ham, fordi hans time ennå ikke var kommet. Mange fra folkemengden trodde på ham og sa: Når Kristus kommer, vil han sikkert ikke gjøre flere tegn enn disse som denne har gjort? Fariseerne hørte mengden knurre om disse tingene angående ham, og fariseerne og yppersteprestene sendte assistenter for å gripe ham. Jesus sa derfor: Ennå en liten tid er jeg med dere, og så går jeg til ham som sendte meg. Dere vil søke meg og ikke finne meg, og hvor jeg er, kan dere ikke komme. Jødene sa derfor til seg selv: Hvor skal denne gå, siden vi ikke vil finne ham? Skal han ikke gå til de spredte grekerne og undervise grekerne? Hva er dette ordet som han sa: Dere vil søke meg og ikke finne meg, og hvor jeg er, kan dere ikke komme? Men på den siste, store dagen av festen stod Jesus og ropte ut: Hvis noen tørster, la ham komme til meg og drikke. Den som tror på meg, akkurat som Skriften sa, elver av levende vann vil flyte fra hans indre. Men dette sa han om Ånden som de troende i ham skulle motta, for den Hellige Ånd var ennå ikke, fordi Jesus ennå ikke var blitt herliggjort. Mange derfor fra mengden, etter å ha hørt ordet, sa: Denne er virkelig profeten. Andre sa: Denne er Kristus. Andre sa: Kommer vel ikke Kristus fra Galilea? Sa ikke Skriften at Kristus kommer fra Davids ætt og fra landsbyen Betlehem, hvor David var? En splittelse oppsto derfor i folkemengden på grunn av ham. Noen av dem ville gripe ham, men ingen la hendene på ham. Tjenerne kom derfor til yppersteprestene og fariseerne, og de sa til dem: Hvorfor brakte dere ham ikke? Assistentene svarte: Aldri har et

menneske talt slik som dette mennesket. Fariseerne svarte derfor til dem: Har ikke også dere blitt ført vill? Har noen av herskerne trodd på ham, eller noen av fariseerne? Men denne mengden som ikke kjenner loven er forbannet. Nikodemus sier til dem, han som kom om natten til ham, en som var av dem: Dømmer ikke vår lov en mann, hvis den ikke hører fra ham først og vet hva han gjør? De svarte og sa til ham: Er ikke også du fra Galilea? Undersøk og se at ingen profet fra Galilea har blitt reist opp. Og hver gikk bort til sitt hus.

8

Jesus men gikk til Oljeberget, og ved daggry kom han igjen til tempelet, og alt folket begynte å komme til ham, og etter å ha satt seg ned underviste han dem. Men de skriftlærde og fariseerne fører en kvinne som har blitt grepet i ekteskapsbrudd, og etter å ha stilt henne i midten sier de til ham: Lærer, denne kvinnen har blitt grepet på fersk gjerning i å begå ekteskapsbrudd, og i loven vår befalte Moses å steine slike. Så hva sier du? Men dette sa de for å teste ham, slik at de kunne ha en anklage mot ham. Men Jesus bøyde seg ned og skrev med fingeren på jorden. Men da de vedble å spørre ham, rettet han seg opp og sa til dem: Den syndfrie blant dere, la ham først kaste stein på henne. Og igjen bøyde han seg ned og skrev på jorden. Men de som hadde hørt dette, gikk ut én etter én, og begynte med de eldste, og Jesus ble etterlatt alene med kvinnen som sto der i midten. Etter å ha sett opp sa Jesus til henne: Kvinne, hvor

er de? Har ingen fordømt deg? Hun sa: Ingen, Herre. Og Jesus sa: heller ikke jeg fordømmer deg; gå og synd ikke lenger fra nå av. Igjen talte derfor Jesus til dem og sa: Jeg er verdens lys, den som følger meg skal slett ikke vandre i mørket, men vil ha livets lys. De fariseerne sa derfor til ham: Du vitner om deg selv, ditt vitnesbyrd er ikke sant. Jesus svarte og sa til dem: Selv om jeg vitner om meg selv, er vitnesbyrdet mitt sant, fordi jeg vet hvorfra jeg kom og hvor jeg går. Men dere vet ikke hvorfra jeg kommer eller hvor jeg går. Dere dommer etter kjødet, jeg dommer ingen. Og hvis jeg dømmer, er min dom sann, fordi jeg ikke er alene, men jeg og Faderen som har sendt meg. Og i deres egen lov er det skrevet at to menns vitnesbyrd er sant. Jeg er den som vitner om meg selv, og Faderen som har sendt meg vitner om meg. De sa derfor til ham: Hvor er din far? Jesus svarte: Dere kjenner verken meg eller min far; hvis dere kjente meg, ville dere også kjent min far. Disse ordene talte Jesus i skattkammeret, mens han underviste i tempelet, og ingen grep ham, fordi hans time ennå ikke var kommet. Sa derfor Jesus igjen til dem: Jeg går, og dere vil søke meg, og dere vil dø i deres synd. Hvor jeg går, kan dere ikke komme. Jødene sa derfor: Han vil vel ikke drepe seg selv, siden han sier: Dit jeg går, kan dere ikke komme? Og han sa til dem: Dere er fra de nede, jeg er fra de oppe. Dere er fra denne verden, jeg er ikke fra denne verden. Jeg sa derfor til dere at dere vil dø i deres synder, for hvis dere ikke tror at jeg er, vil dere dø i deres synder. De sa derfor til ham: hvem er du? Og Jesus sa til dem: fra begynnelsen det som jeg også snakker til dere. Jeg har mye å si og dømme om dere, men han som sendte meg er sann, og jeg sier til verden disse ting som

jeg hørte fra ham. De visste ikke at han talte til dem om Faderen. Jesus sa derfor til dem: Når dere løfter opp Menneskesønnen, da vil dere vite at jeg er, og at jeg ikke gjør noe av meg selv, men som min Far lærte meg, det taler jeg. Og den som har sendt meg er med meg, faren har ikke forlatt meg alene, fordi jeg alltid gjør det som behager ham. Mens han talte disse tingene, trodde mange på ham. Jesus sa derfor til de jødene som hadde trodd på ham: Hvis dere forblir i mitt ord, er dere sannelig mine disipler, og dere skal kjenne sannheten, og sannheten skal frigjøre dere. De svarte til ham: Vi er Abrahams avkom, og vi har aldri vært slavebundet til noen. Hvordan kan du si at dere vil bli frie? Jesus svarte dem: Sannelig, sannelig, jeg sier dere at hver den som gjør synden er slave av synden. Men slaven forblir ikke i huset til evig tid, sønnen forblir til evig tid. Hvis derfor Sønnen setter dere fri, vil dere virkelig være frie. Jeg vet at dere er Abrahams ætt, men dere søker å drepe meg, fordi mitt ord ikke finner rom i dere. Jeg taler det jeg har sett hos min far, og dere gjør derfor det dere har sett hos deres far. De svarte og sa til ham: Vår far er Abraham. Jesus sier til dem: Hvis dere var barn av Abraham, ville dere gjort gjerningene til Abraham. Nå men dere søker å drepe meg, et menneske som har talt sannheten til dere, som jeg hørte fra Gud. Dette gjorde ikke Abraham. Dere gjør gjerningene til faren deres. De sa derfor til ham: Vi er ikke født av seksuell umoral; vi har én far, Gud. Jesus sa derfor til dem: Hvis Gud var deres far, ville dere ha elsket meg, for jeg gikk ut fra Gud og har kommet. Jeg har heller ikke kommet fra meg selv, men han sendte meg. Hvorfor kjenner dere ikke min tale? Fordi dere ikke kan høre mitt ord. Dere er fra faren djevelen, og dere ønsker å

gjøre begjæringene til faren deres. Den ene var en menneskemorder fra begynnelsen og står ikke i sannheten, fordi det ikke er sannhet i ham; når han snakker løgnen, snakker han fra sitt eget, fordi han er en løgner og hans far. Men fordi jeg sier sannheten, tror dere meg ikke. Hvem av dere overbeviser meg om synd? Men hvis jeg sier sannheten, hvorfor tror dere ikke meg? Den som er fra Gud, hører Guds ord. Derfor hører dere ikke, fordi dere ikke er fra Gud. Jødene svarte derfor og sa til ham: Sier vi ikke med rette at du er en samaritan og har en demon? Jesus svarte: Jeg har ikke en demon, men jeg ærer min far, og dere vanærer meg. Jeg søker ikke min ære, det er en som søker og dømmer. Sannelig, sannelig, jeg sier til dere: hvis noen holder mitt ord, skal han aldri i evighet se døden. Jødene sa derfor til ham: Nå vet vi at du har en demon. Abraham døde og profetene, og du sier: hvis noen holder mitt ord, skal han aldri smake døden? Er du ikke større enn vår far Abraham, som døde? Og profetene døde; hvem gjør du deg selv til? Jesus svarte: Hvis jeg ærer meg selv, er min ære ingenting; det er min far som ærer meg, han som dere sier at er deres Gud, og dere har ikke kjent ham; men jeg kjenner ham. Og hvis jeg sier at jeg ikke kjenner ham, vil jeg være en løgner som dere; men jeg kjenner ham og jeg holder hans ord. Abraham, deres far, jublet over å se min dag, og han så den og gledet seg. Sa derfor jødene til ham: Du har ikke ennå femti år, og du har sett Abraham? Jesus sa til dem: Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Før Abraham ble til, er jeg. De tok derfor opp steiner for å kaste på ham. Men Jesus skjulte seg, og gikk ut fra tempelet etter å ha gått gjennom midt blant dem, og gikk forbi slik.

9

Og da han gikk forbi, så han en mann som var blind fra fødselen. Og disiplene hans spurte ham og sa: Rabbi, hvem syndet, denne eller foreldrene hans, så at han ble født blind? Jesus svarte: Verken denne syndet, eller hans foreldre, men så at Guds gjerninger skal åpenbares i ham. Jeg må arbeide den som sendte megs gjerninger mens det er dag; natten kommer når ingen kan arbeide. Når jeg er i verden, er jeg verdens lys. Etter å ha sagt disse tingene spyttet han på bakken og laget leire av spyttet, og han smurte leira på øynene til den blinde og sa til ham: Gå og vask deg i bassenget til Siloam, som blir tolket Utsendt. Han gikk derfor bort og vasket seg, og kom seende. Naboene derfor og de som så ham før at han var blind, sa: Er ikke denne den som satt og tigget? Noen sa at dette er ham; men andre sa at han er lik ham. Han sa at jeg er. De sa derfor til ham: Hvordan ble dine øyne åpnet? Den svarte og sa: En mann kalt Jesus laget leire og smurte mine øyne og sa til meg: Gå til bassenget Siloam og vask deg. Jeg gikk bort og vasket meg og fikk synet. De sa derfor til ham: Hvor er han? Han sier: Jeg vet ikke. De leder ham til fariseerne, han som en gang var blind. Det var sabbat da Jesus laget leiren og åpnet øynene hans. Igjen derfor spurte fariseerne ham hvordan han fikk synet tilbake. Men han sa til dem: Han la leire på øynene mine, og jeg vasket meg, og jeg ser. Derfor sa noen av fariseerne: Denne mannen er ikke fra Gud, fordi han ikke holder sabbaten. Andre sa: Hvordan kan et syndig menneske gjøre slike tegn? Og det var splittelse

blant dem. De sier til den blinde igjen: hva sier du om ham, siden han åpnet øynene dine? Men hun sa at han er en profet. Jødene trodde derfor ikke om ham at han var blind og fikk synet tilbake, før de kalte på foreldrene til den som hadde fått synet tilbake og spurte dem og sa: Er denne sønnen deres, som dere sier ble født blind? Hvordan ser han derfor akkurat nå? Hans foreldre svarte dem og sa: Vi vet at dette er vår sønn og at han ble født blind; men hvordan han nå ser, vet vi ikke, eller hvem som åpnet hans øyne, vet vi ikke; han er myndig, spør ham, han vil snakke om seg selv. Disse tingene sa foreldrene hans fordi de fryktet jødene, for jødene hadde allerede avtalt at hvis noen bekjente ham som Kristus, skulle han bli utestengt fra synagogen. På grunn av dette sa foreldrene hans: Han har alder, spør ham. De ropte derfor for andre gang på mannen som hadde vært blind, og sa til ham: Gi Gud ære, vi vet at denne mannen er en synder. Han svarte derfor og sa: Om han er en synder vet jeg ikke, én ting vet jeg, at jeg som var blind nå ser. De sa til ham igjen: hva gjorde han med deg? Hvordan åpnet han øynene dine? Han svarte dem: Jeg sa til dere allerede, og dere hørte ikke; hvorfor ønsker dere å høre igjen? Vil ikke dere også bli hans disipler? De skjelte ut ham og sa: Du er disippel av ham, men vi er Moses disipler. Vi vet at Gud har talt til Moses, men denne vet vi ikke hvor kommer fra. Mannen svarte og sa til dem: I dette er det jo vidunderlig, at dere ikke vet hvor han er fra, og han åpnet mine øyne. Vi vet at Gud ikke hører syndere, men hvis noen er gudfryktig og gjør hans vilje, ham hører han. Fra verdens begynnelse har det ikke vært hørt at noen åpnet øynene til en som var født blind. Hvis denne ikke var fra Gud, ville han

ikke vært i stand til å gjøre noe. De svarte og sa til ham: Du ble født helt og holdent i synder, og du lærer oss? Og de kastet ham ut. Jesus hørte at de hadde kastet ham ut, og da han hadde funnet ham, sa han til ham: Tror du på Guds Sønn? Han svarte og sa: Og hvem er han, Herre, så jeg kan tro på ham? Jesus sa til ham: Du har sett ham, og den som taler med deg, det er han. Men han sa: Jeg tror, Herre, og han tilba ham. Og Jesus sa: Jeg kom inn i denne verden til dom, så at de som ikke ser, skal se, og de som ser, skal bli blinde. Og noen av fariseerne som var med ham hørte dette, og sa til ham: Er ikke også vi blinde? Jesus sa til dem: Hvis dere var blinde, ville dere ikke hatt synd, men nå sier dere at vi ser, derfor forblir synden deres.

10

Sannelig, sannelig sier jeg dere, den som ikke går inn gjennom døren inn i sauefolden, men klatrer opp fra et annet sted, den er en tyv og en røver; men den som går inn gjennom døren er sauenes hyrde. Til denne åpner dørvokteren, og sauene hører hans stemme, og han kaller sine egne sauer ved navn og fører dem ut. Og når han har kastet ut sine egne sauer, går han foran dem, og sauene følger ham, fordi de kjenner stemmen hans; men en fremmed vil de ikke følge, men de vil flykte fra ham, fordi de ikke kjenner de fremmedes stemme. Denne lignelsen sa Jesus til dem, men de forsto ikke hva det var han talte til dem om. Jesus sa derfor igjen til dem: Sannelig, sannelig, jeg sier dere at jeg er døren for sauene. Alle som kom før meg, er tyver og

røvere, men sauene hørte dem ikke. Jeg er døren. Hvis noen går inn gjennom meg, vil han bli frelst, og han vil gå inn og gå ut, og han vil finne beite. Tyven kommer ikke uten for å stjele og drepe og ødelegge. Jeg kom for at de skal ha liv og ha det i overflod. Jeg er den gode gjeteren. Den gode gjeteren legger sin sjel for sauene; men den leide arbeideren, som ikke er gjeter og som sauene ikke er egne til, ser ulven komme og forlater sauene og flykter; og ulven griper dem og sprer sauene. Men leiearbeideren flykter, fordi han er en leiearbeider og det ikke bryr ham om sauene. Jeg er den gode gjeteren, og jeg kjenner mine og jeg er kjent av mine, akkurat som faren kjenner meg og jeg kjenner faren, og jeg legger ned min sjel for sauene. Og jeg har andre sau som ikke er fra denne gården, og de må jeg også bringe, og de vil høre min stemme, og det vil bli én flokk, én hyrde. Derfor elsker faren meg, fordi jeg legger ned min sjel, så jeg kan ta den igjen. Ingen tar den fra meg, men jeg legger den ned av meg selv. Jeg har myndighet til å legge den ned, og jeg har myndighet til å ta den igjen. Denne befalingen tok jeg fra min Far. En splittelse oppsto derfor igjen blant jødene på grunn av disse ordene. Men mange av dem sa: Han har en demon og er gal, hvorfor hører dere på ham? Andre sa: Disse ordene er ikke fra en demonbesatt mann. Kan en demon åpne øynene til blinde? Det skjedde innvielsen i Jerusalem, og det var vinter; og Jesus gikk rundt i templet i Salomos søylehall. Jødene omringet derfor ham og sa til ham: Hvor lenge tar du bort sjelen vår? Hvis du er Kristus, si oss det med frimodighet. Jesus svarte dem: Jeg sa til dere, og dere tror ikke; de gjerningene som jeg gjør i min fars navn, disse vitner om meg; men dere tror ikke; for dere er

ikke av mine sauer, slik som jeg sa til dere. Sauene mine hører min stemme, og jeg kjenner dem, og de følger meg, og jeg gir dem evig liv, og de skal ikke gå fortapt i evighet, og ingen skal rive dem ut av min hånd. Min far, som har gitt meg dette, er større enn alle, og ingen kan rive det ut av min fars hånd. Jeg og faren er ett. Jødene bar derfor igjen steiner for å steine ham. Jesus svarte dem: Jeg har vist dere mange gode gjerninger fra min Far. For hvilken av dem steiner dere meg? Jødene svarte ham og sa: Vi stener deg ikke for en god gjerning, men for bespottelse, og fordi du som er et menneske gjør deg selv til Gud. Jesus svarte dem: Er det ikke skrevet i deres lov: Jeg sa, dere er guder? Hvis han kalte dem guder, til hvem Guds ord kom, og skriften ikke kan bli brutt, sier dere at han spotter Gud, han som Faderen helliget og sendte inn i verden, fordi jeg sa: Jeg er Guds Sønn? Hvis jeg ikke gjør gjerningene til faren min, så ikke tro meg; men hvis jeg gjør dem, selv om dere ikke tror meg, så tro gjerningene, så dere kan vite og tro at faren er i meg og jeg i ham. De søkte derfor igjen å gripe ham, og han gikk ut av deres hånd. Og han dro bort igjen til den andre siden av Jordan, til det stedet hvor Johannes først døpte, og han ble der. Og mange kom til ham og sa at Johannes sannelig ikke gjorde noe tegn, men alt Johannes sa om ham var sant. og mange der trodde på ham.

11

Det var en syk mann, Lasarus fra Betania, fra landsbyen til Maria og Marta, hennes søster. Det var Maria som hadde salvet

Herren med salve og tørket føttene hans med håret hennes, hvis bror Lasarus var syk. Derfor sendte søstrene bud til ham og sa: Herre, se, han som du elsker er syk. Men da Jesus hadde hørt dette, sa han: Denne svakhet er ikke til døden, men for Guds ære, så Guds Sønn kan bli herliggjort gjennom den. Men Jesus elsket Martha og søsteren hennes og Lazarus. Da han derfor hørte at han var syk, forble han da på det stedet hvor han var i to dager; deretter sier han til disiplene: La oss dra til Judea igjen. Disiplene sier til ham: Rabbi, nå søkte jødene å steine deg, og du går dit igjen? Jesus svarte: Er det ikke tolv timer i dagen? Hvis noen går om dagen, snubler han ikke, fordi han ser lyset av denne verden; men hvis noen går om natten, snubler han, fordi lyset ikke er i ham. Disse tingene sa han, og etter dette sier han til dem: Lasarus, vår venn, har sovnet, men jeg går for å vekke ham. Sa derfor disiplene hans: Herre, hvis han har sovnet, vil han bli frelst. Men Jesus hadde talt om hans død, men de trodde at han talte om søvnens hvile. Da sa derfor Jesus til dem med frimodighet: Lasarus døde, og jeg gleder meg for deres skyld, slik at dere kan tro, fordi jeg ikke var der; men la oss gå til ham. Sa derfor Thomas, den kalte Tvilling, til sine meddisipler: La oss også gå, så vi kan dø med ham. Da Jesus kom, fant han at han allerede hadde vært fire dager i graven. Betania var nær Jerusalem, omtrent femten stadier unna, og mange av jødene hadde kommet til dem rundt Marta og Maria for å trøste dem angående deres bror. Martha hørte derfor at Jesus kom, og møtte ham, men Maria satt i huset. Martha sa derfor til Jesus: Herre, hvis du hadde vært her, ville min bror ikke ha dødd. Men også nå vet jeg at alt du ber Gud om, vil Gud gi deg. Jesus sier til

henne: Din bror vil oppstå. Martha sier til ham: Jeg vet at han vil oppstå i oppstandelsen på den siste dagen. Jesus sa dette: Jeg er oppstandelsen og livet. Den som tror på meg, selv om han dør, skal han leve; og hver den som lever og tror på meg skal aldri dø i evighet. Tror du dette? Hun sier til ham: Ja, Herre, jeg har trodd at du er Kristus, Guds Sønn, han som kommer til verden. Og etter å ha sagt dette gikk hun bort og kalte hemmelig på Maria, søsteren hennes, idet hun sa: Læreren er her og kaller på deg. Da hun hørte det, reiser hun seg raskt og kommer til ham. Ennå hadde ikke Jesus kommet inn i landsbyen, men var på det stedet hvor Marta møtte ham. Jødene som derfor var med henne i huset og trøstet henne, da de så at Maria raskt reiste seg og gikk ut, fulgte henne og sa at hun går til graven for å gråte der. Maria kom derfor dit hvor Jesus var, og da hun så ham, falt hun ned for hans føtter og sa til ham: Herre, hvis du hadde vært her, ville ikke min bror ha dødd. Jesus derfor, da han så henne gråte og jødene som hadde kommet sammen med henne gråte, ble han dypt beveget i ånden og uroet seg selv, og sa: Hvor har dere lagt ham? De sier til ham: Herre, kom og se. Jesus gråt. Jødene sa derfor: Se hvordan han elsket ham. Men noen av dem sa: Kunne ikke denne, han som åpnet øynene til den blinde, gjøre slik at også denne ikke skulle dø? Jesus, derfor igjen dypt beveget i seg selv, kommer til graven. Den var en hule, og en stein lå over den. Jesus sier: Løft opp steinen. Marta, søsteren til den som hadde dødd, sier til ham: Herre, han lukter allerede; for han har vært død i fire dager. Jesus sier til henne: Sa jeg ikke til deg at hvis du tror, skal du se Guds herlighet? De løftet derfor steinen hvor den døde lå. Og Jesus løftet øynene oppover og sa: Far, jeg takker deg

fordi du hørte meg. Jeg visste at du alltid hører meg, men på grunn av folkemengden som sto rundt sa jeg det, så de skulle tro at du har sendt meg. Og da han hadde sagt dette, ropte han med høy røst: Lasarus, kom ut! Og den døde gikk ut, bundet om føttene og hendene med linkleder, og ansiktet hans var viklet rundt med et klede. Jesus sier til dem: Løs ham og la ham gå bort. Mange av jødene som hadde kommet til Maria og sett hva Jesus hadde gjort, trodde derfor på ham. Men noen av dem gikk til fariseerne og fortalte dem hva Jesus hadde gjort. De samlet derfor yppersteprestene og fariseerne til råd og sa: Hva gjør vi, fordi denne mannen gjør mange tegn? Hvis vi lar ham gå slik, vil alle tro på ham, og romerne vil komme og ta bort både vårt sted og vår nasjon. Men en av dem, Kaifas, som var høyprest det året, sa til dem: Dere vet ingenting, og dere resonnerer heller ikke at det er fordelaktig for oss at en mann dør for folket og ikke hele nasjonen går til grunne. Men dette sa han ikke fra seg selv, men ved å være ypperstepresten det året profeterte han at Jesus var i ferd med å dø for nasjonen, og ikke bare for nasjonen, men slik at han også kunne samle Guds spredte barn til ett. Fra den dagen derfor tok de råd sammen for å drepe ham. Jesus gikk derfor ikke lenger åpent blant jødene, men dro bort derfra til landet nær ørkenen, til byen som kalles Efraim, og der oppholdt han seg med disiplene sine. Det var nær påsken til jødene, og mange gikk opp til Jerusalem fra landet før påsken for at de skulle rense seg selv. De søkte derfor Jesus og sa med hverandre mens de sto i tempelet: Hva tror dere, kommer han ikke til festen? Men yppersteprestene og fariseerne hadde gitt befaling om at hvis noen visste hvor han var, skulle han rapportere det,

så de kunne gripe ham.

12

Jesus kom derfor seks dager før påsken til Betania, hvor Lasarus var, han som var død og som han hadde reist opp fra de døde. De gjorde derfor middag til ham der, og Martha tjente, men Lasarus var en av de som lå til bords med ham. Maria tok derfor et pund ren, kostbar nardussalve, salvet Jesu føtter og tørket føttene hans med håret sitt, og huset ble fylt av duften fra salven. En av disiplene hans sier derfor, Judah, Simons sønn, Iskariot, han som var i ferd med å overlevere ham: Hvorfor ble ikke denne salven solgt for tre hundre denarer og gitt til de fattige? Han sa dette, men ikke fordi de fattige var en bekymring for ham, men fordi han var en tyv, og han hadde pengekisten og bar bort det som ble lagt i den. Jesus sa derfor: La henne være, hun har bevart det til min begravelsesdag. De fattige har dere alltid med dere, men meg har dere ikke alltid. En stor mengde av jødene fikk derfor vite at han var der, og de kom ikke bare på grunn av Jesus, men også for å se Lasarus, som han hadde reist opp fra de døde. Men overprestene tok råd om at de også skulle drepe Lasarus, fordi mange av jødene gikk bort på grunn av ham og trodde på Jesus. Den neste dagen tok den store mengden som hadde kommet til festen, da de hørte at Jesus kom til Jerusalem, palmegrenene og gikk ut for å møte ham, og de ropte: Hosianna, velsignet er han som kommer i Herrens navn, kongen av Israel. Og etter å ha funnet et esel, satte Jesus seg på det, slik som det er skrevet: Ikke

frykt, datter Sion; se, din konge kommer sittende på et eselfolle. Disse tingene kjente ikke disiplene hans først, men da Jesus ble herliggjort, da husket de at disse tingene var skrevet om ham, og at de hadde gjort disse tingene til ham. Mengden som var med ham vitnet derfor da han ropte Lasarus ut fra graven og reiste ham opp fra de døde. På grunn av dette møtte folkemengden ham, fordi de hadde hørt at han hadde gjort dette tegnet. Fariseerne sa derfor til seg selv: Ser dere at dere ikke oppnår noe? Se, verden har gått etter ham. Det var noen grekere blant dem som dro opp for å tilbe under festen. Disse kom derfor til Filip fra Betsaida i Galilea, og spurte ham og sa: Herre, vi vil se Jesus. Filip kommer og sier til Andreas, og igjen Andreas og Filip sier til Jesus; men Jesus svarte dem og sa: Timen har kommet så at Menneskesønnen kan bli herliggjort. Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Hvis ikke hvetekornets korn faller i jorden og dør, forblir det alene, men hvis det dør, bærer det mye frukt. Den som elsker sin sjel vil miste den, og den som hater sin sjel i denne verden, vil vokte den til evig liv. Hvis noen tjener meg, la ham følge meg, og hvor jeg er, der skal også min tjener være, og hvis noen tjener meg, vil Faderen ære ham. Nå er sjelen min blitt urolig, og hva skal jeg si? Far, frels meg fra denne timen. Men på grunn av dette kom jeg til denne timen. Far, forherlig ditt navn. Det kom derfor en stemme fra himmelen: Jeg har forherliget, og jeg vil forherlige igjen. Mengden som derfor sto der og hadde hørt, sa at det hadde vært torden, andre sa at en budbringer hadde talt til ham. Jesus svarte og sa: Ikke for min skyld har denne stemmen kommet, men for deres skyld. Nå er det dom over denne verden, nå vil herskeren over denne verden

bli kastet ut; og jeg, hvis jeg blir løftet opp fra jorden, vil jeg dra alle til meg. Dette sa han for å angi hvilken død han skulle dø. Mengden svarte ham: Vi hørte fra loven at Kristus forblir til evig tid, og hvordan kan du si at Menneskesønnen må bli løftet opp? Hvem er denne Menneskesønnen? Jesus sa derfor til dem: Ennå en liten tid er lyset med dere. Vandre mens dere har lyset, slik at mørket ikke skal overvinne dere, og den som vandrer i mørket vet ikke hvor han går. Mens dere har lyset, tro på lyset, slik at dere kan bli lysets sønner. Disse tingene talte Jesus, og etter å ha gått bort ble han skjult fra dem. Men selv om han hadde gjort så mange tegn foran dem, trodde de ikke på ham, slik at ordet til profeten Jesaja skulle bli oppfylt som han sa: Herre, hvem har trodd det vi har hørt? Og til hvem ble Herrens arm åpenbart? På grunn av dette var de ikke i stand til å tro, fordi Jesaja sa igjen: han har blindet deres øyne og han har forherdet deres hjerte, slik at de ikke skal se med øynene og forstå med hjertet og vende om, og jeg vil helbrede dem. Disse tingene sa Jesaja da han så hans herlighet og talte om ham. Likevel og fra herskerne trodde mange på ham, men på grunn av fariseerne bekjente de ikke, slik at de ikke skulle bli utestengt fra forsamlingen; for de elsket æren fra menneskene mer enn æren fra Gud. Jesus men ropte ut og sa: Den som tror på meg tror ikke på meg, men på den som har sendt meg, og den som ser meg ser den som har sendt meg. Jeg har kommet som lys inn i verden, så at enhver som tror på meg ikke skal forbli i mørket. Og hvis noen hører mine ord og ikke tror, dømmer jeg ham ikke, for jeg kom ikke for å dømme verden, men for å frelse verden. Den som forkaster meg og ikke tar imot mine ord, har den som dømmer ham; ordet som jeg

talte, det vil dømme ham på den siste dag; fordi jeg ikke talte av meg selv, men Faderen som sendte meg, han selv ga meg bud om hva jeg skulle si og hva jeg skulle tale; og jeg vet at hans bud er evig liv. Det som jeg derfor snakker, akkurat som Faderen har sagt til meg, slik snakker jeg.

13

Før påskefesten visste Jesus at hans time var kommet for å gå bort fra denne verden til Faderen. Han hadde elsket sine egne i verden, og han elsket dem inntil enden. Og da middagen hadde skjedd, da djevelen allerede hadde kastet inn i hjertet til Judas, Simons sønn, Iskariot, for at han skulle overlevere ham, og Jesus visste at Faderen hadde gitt alle ting i hendene hans, og at han gikk ut fra Gud og går til Gud, reiser han seg fra middagen og legger av klærne, og etter å ha tatt et håndkle bandt han det rundt seg selv. Deretter helte han vann i beholderen og begynte å vaske disiplenes føtter og tørke dem med håndkleet som han var omgjordet med. Han kommer derfor til Simon Peter, og han sier til ham, Herre, vasker du mine føtter? Jesus svarte og sa til ham: Det jeg gjør, vet du ikke nå, men du vil vite det etter dette. Peter sier til ham: Du skal aldri vaske mine føtter. Jesus svarte ham: Hvis jeg ikke vasker deg, har du ikke del med meg. Simon Peter sier til ham: Herre, ikke bare føttene mine, men også hendene og hodet. Jesus sier til ham: Den som har badet har ikke behov for å vaske føttene, men er helt ren, og dere er rene, men ikke alle. Han visste hvem som overleverte ham; derfor sa han:

Ikke alle dere er rene. Når han derfor hadde vasket føttene deres og tatt klærne sine, la han seg tilbake igjen og sa til dem: Vet dere hva jeg har gjort for dere? Dere kaller meg Læreren og Herren, og dere sier det med rette, for det er jeg. Hvis derfor jeg vasket deres føtter, Herren og Læreren, bør også dere vaske hverandres føtter. For jeg har gitt dere et eksempel, så at akkurat som jeg gjorde for dere, også dere gjør; sannelig sannelig sier jeg dere, en slave er ikke større enn herren hans, heller ikke en apostel større enn den som sendte ham. Hvis dere vet disse tingene, er dere salige hvis dere gjør dem. Jeg sier ikke om alle dere; jeg vet hvem jeg har valgt; men for at skriften skal bli oppfylt, den som spiser brødet med meg løftet hælen sin mot meg. Fra nå av sier jeg til dere før det skjer, så når det skjer kan dere tro at jeg er. Sannelig, sannelig, jeg sier til dere: Den som tar imot noen jeg sender, tar imot meg, og den som tar imot meg, tar imot ham som har sendt meg. Etter å ha sagt disse ting ble Jesus uroet i ånden, og han vitnet og sa: Sannelig, sannelig sier jeg dere at en av dere vil forråde meg. Disiplene så derfor på hverandre, i tvil om hvem han snakket om. Det var en av disiplene hans som lå ved brystet til Jesus, som Jesus elsket; Simon Peter nikker derfor til denne for å spørre hvem det kunne være som han snakker om. Og da han hadde falt over Jesu bryst, sier han til ham: Herre, hvem er det? Jesus svarer: Det er den som jeg vil gi brødstykket til etter å ha dyppet det. Og etter å ha dyppet brødstykket, gir han det til Judah Iskariot, Simons sønn. Og etter brødstykket gikk Satan da inn i ham. Jesus sier derfor til ham: Det du gjør, gjør raskere. Men dette visste ingen av de som lå til bords, hva han sa til ham; for noen trodde, siden Judas

hadde pengekassen, at Jesus sa til ham, kjøp det som vi har bruk for til festen, eller at han skulle gi noe til de fattige. Etter å ha tatt brødstykket, gikk han umiddelbart ut, og det var natt. Når han derfor gikk ut, sier Jesus: Nå ble Menneskesønnen herliggjort, og Gud ble herliggjort i ham. Hvis Gud ble herliggjort i ham, vil også Gud herliggjøre ham i seg selv, og umiddelbart vil han herliggjøre ham. Små barn, ennå en liten stund er jeg med dere. Dere vil søke meg, og akkurat som jeg sa til jødene at dit jeg går, kan dere ikke komme, så sier jeg også til dere nå. Et nytt bud gir jeg dere, at dere skal elske hverandre, slik som jeg har elsket dere, så skal også dere elske hverandre. I dette vil alle vite at dere er mine disipler, hvis dere har kjærlighet til hverandre. Simon Peter sier til ham: Herre, hvor går du? Jesus svarte ham: Hvor jeg går, kan du ikke følge meg nå, men senere vil du følge meg. Peter sier til ham: Herre, hvorfor kan jeg ikke følge deg akkurat nå? Jeg vil gi sjelen min for deg. Jesus svarte til ham: Din sjel vil du plassere for meg? Sannelig, sannelig sier jeg til deg, hanen vil ikke gale før du har fornektet meg tre ganger.

14

La ikke deres hjerte være urolig; dere tror på Gud, tro også på meg. I huset til faren min er det mange rom; hvis ikke, ville jeg ha sagt det til dere; jeg går for å forberede et sted for dere; og hvis jeg går og forbereder et sted for dere, kommer jeg igjen og vil ta dere til meg selv, så at hvor jeg er, kan også dere være. Og dere vet hvor jeg går, og dere vet veien. Thomas sier til ham:

Herre, vi vet ikke hvor du går, og hvordan kan vi vite veien? Jesus sier til ham: Jeg er veien og sannheten og livet. Ingen kommer til Faderen uten gjennom meg. Hvis dere hadde kjent meg, ville dere også ha kjent min far. Og fra nå av kjenner dere ham og dere har sett ham. Filip sier til ham: Herre, vis oss Faderen, og det er nok for oss. Jesus sier til ham: Så lenge har jeg vært med dere, og du har ikke kjent meg, Filip? Den som har sett meg har sett Faderen; og hvordan kan du si, vis oss Faderen? Tror du ikke at jeg er i Faderen og Faderen er i meg? Ordene som jeg snakker til dere, snakker jeg ikke fra meg selv; men faren som forblir i meg, han selv gjør gjerningene. Tro dere meg at jeg er i Faderen og Faderen er i meg. Men hvis ikke, så tro dere meg på grunn av gjerningene selv. Sannelig, sannelig sier jeg dere, den som tror på meg, de gjerningene som jeg gjør, vil også han gjøre, og større enn disse vil han gjøre, fordi jeg går til min Far, og hva dere enn ber om i mitt navn, det vil jeg gjøre, slik at Faderen må bli herliggjort i Sønnen. Hvis dere ber om noe i mitt navn, vil jeg gjøre det. Hvis dere elsker meg, hold mine bud, og jeg vil spørre Faderen og han vil gi dere en annen talsmann, slik at han forblir hos dere til evig tid, Sannhetens Ånd, som verden ikke kan motta, fordi den ikke ser den og heller ikke kjenner den; men dere kjenner den, fordi den forblir hos dere og vil være i dere. Jeg vil ikke la dere være foreldreløse, jeg kommer til dere. Ennå en liten stund, og verden ser meg ikke lenger, men dere ser meg, fordi jeg lever og dere skal leve. På den dagen skal dere vite at jeg er i min Far, og dere i meg, og jeg i dere. Den som har mine bud og holder dem, han er den som elsker meg, og den som elsker meg skal bli elsket av min Far, og

jeg vil elske ham og åpenbare meg selv for ham. Judah, ikke Iskariot, sier til ham: Herre, hva har skjedd at du er i ferd med å åpenbare deg selv for oss og ikke for verden? Jesus svarte og sa til ham: Hvis noen elsker meg, vil han holde mitt ord, og min Far vil elske ham, og vi vil komme til ham og gjøre bolig hos ham. Den som ikke elsker meg holder ikke mine ord, og det ord som dere hører er ikke mitt, men min Faders som har sendt meg. Dette har jeg talt til dere mens jeg var hos dere; men talsmanen, den Hellige Ånd som Faderen vil sende i mitt navn, han vil lære dere alt og minne dere om alt som jeg sa til dere. Fred etterlater jeg dere, min fred gir jeg dere; ikke slik som verden gir, gir jeg dere. La ikke hjertet deres være urolig, heller ikke la det være redd. Dere hørte at jeg sa til dere: Jeg går bort og jeg kommer til dere. Hvis dere elsket meg, ville dere ha gledet dere fordi jeg sa: Jeg går til Faderen, fordi min Far er større enn meg. Og nå har jeg sagt til dere før det skjer, slik at når det skjer, kan dere tro. Jeg vil ikke lenger snakke mye med dere; for verdens hersker kommer, og han har ingenting i meg; men så at verden skal vite at jeg elsker faren, og akkurat som faren befalte meg, slik gjør jeg. Reis dere opp, la oss gå herfra.

15

Jeg er den sanne vinranken, og min far er bonden. Hver gren i meg som ikke bærer frukt, tar han bort, og hver gren som bærer frukt, renser han, slik at den bærer mer frukt. Dere er allerede rene på grunn av det ordet som jeg har talt til dere. Bli i meg, og

jeg i dere. Akkurat som grenen ikke er i stand til å bære frukt av seg selv, hvis den ikke forblir i vintreet, slik heller ikke dere, hvis dere ikke forblir i meg. Jeg er vintreet, dere er grenene. Den som forblir i meg og jeg i ham, han bærer mye frukt, fordi dere ikke kan gjøre noe uten meg. Hvis ikke noen forblir i meg, blir han kastet utenfor som grenen og tørker ut, og de samler dem og kaster dem i ilden, og det brennes. Hvis dere forblir i meg og mine ord forblir i dere, så be om det dere vil, og det skal skje for dere. I dette ble min Far herliggjort, at dere bærer mye frukt, og dere vil bli mine disipler. Som Faderen elsket meg, har jeg elsket dere; forbli i min kjærlighet. Hvis dere holder mine bud, vil dere forbli i min kjærlighet, slik som jeg har holdt min fars bud og forblir i hans kjærlighet. Disse ting har jeg talt til dere, så min glede skal forbli i dere og deres glede bli fullkommen. Dette er mitt bud, at dere skal elske hverandre slik som jeg har elsket dere. Større kjærlighet enn denne har ingen, at noen legger ned sin sjel for sine venner. Dere er mine venner hvis dere gjør alt jeg befaler dere. Jeg kaller dere ikke lenger slaver, fordi slaven ikke vet hva hans herre gjør, men jeg har kalt dere venner, fordi alt som jeg hørte fra min far har jeg gjort kjent for dere. Ikke dere valgte meg, men jeg valgte dere, og jeg satte dere til at dere skulle gå og bære frukt, og frukten deres skulle bli, så at hva dere enn ber Faderen om i mitt navn, skal han gi dere. Jeg befaler dere dette, så dere skal elske hverandre. Hvis verden hater dere, vet dere at den har hatet meg først. Hvis dere var fra verden, ville verden elsket sitt eget, men fordi dere ikke er fra verden, men jeg valgte dere ut fra verden, derfor hater verden dere. Husk ordet som jeg sa til dere: en slave er ikke større enn

herren hans. Hvis de forfulgte meg, vil de også forfølge dere; hvis de holdt mitt ord, vil de også holde deres. Men alle disse tingene vil de gjøre mot dere på grunn av mitt navn, fordi de ikke kjenner ham som sendte meg. Hvis jeg ikke hadde kommet og talt til dem, hadde de ikke hatt synd, men nå har de ingen unnskyldning for synden sin. Den som hater meg, hater også min far. Hvis jeg ikke hadde gjort de verkene blant dem som ingen annen har gjort, hadde de ikke synd, men nå har de både sett og hatet både meg og min far. Men så at ordet som er skrevet i deres lov måtte bli oppfylt: at de hatet meg uten grunn. Men når talsmanen kommer som jeg vil sende dere fra Faderen, Sannhetens Ånd som går ut fra Faderen, han vil vitne om meg, og dere vitner også, fordi dere har vært med meg fra begynnelsen.

16

Disse tingene har jeg talt til dere så dere ikke skal bli støtt. De vil gjøre dere til utkastede, men det kommer en time da hver den som dreper dere mener å tilby Gud en tjeneste. Og disse tingene vil de gjøre, fordi de ikke kjente Faderen eller meg. Men disse tingene har jeg talt til dere, så at når timen kommer, kan dere huske dem, at jeg sa det til dere. Men disse tingene sa jeg ikke til dere fra begynnelsen, fordi jeg var med dere. Men nå går jeg til den som har sendt meg, og ingen av dere spør meg hvor du går, men fordi jeg har talt disse tingene til dere, har sorgen fylt hjertet deres. Men jeg sier dere sannheten: det er fordelaktig for

dere at jeg går bort. For hvis jeg ikke går bort, vil talsmanen ikke komme til dere; men hvis jeg går, vil jeg sende ham til dere; og når han kommer, vil han overbevise verden om synd og om rettferdighet og om dom. Om synd, fordi de ikke tror på meg; om rettferdighet, fordi jeg går til min Far og dere ser meg ikke lenger; om dom, fordi herskeren av denne verden er blitt dømt. Jeg har fortsatt mye å si til dere, men dere er ikke i stand til å bære det akkurat nå. Men når den kommer, Sannhetens Ånd, vil han lede dere inn i hele sannheten, for han vil ikke tale av seg selv, men alt han hører vil han tale, og de kommende ting vil han forkynne for dere. Den vil glorifisere meg, fordi han vil ta fra det som er mitt og forkynne det for dere. Alt som Faderen har, er mitt; derfor sa jeg at han vil ta av det som er mitt og forkynne det for dere. En liten stund og dere ser meg ikke, og igjen en liten stund og dere vil se meg, fordi jeg går til Faderen. Sa derfor noen av disiplene hans til hverandre: Hva er dette som han sier til oss: En liten stund og dere ser meg ikke, og igjen en liten stund og dere vil se meg, og at jeg går til Faderen? De sa derfor: Hva er dette han sier, den lille stund? Vi vet ikke hva han snakker. Jesus visste derfor at de ville spørre ham, og sa til dem: Søker dere med hverandre om dette at jeg sa: Om en liten stund ser dere meg ikke, og igjen om en liten stund vil dere se meg? Sannelig sannelig sier jeg dere at dere vil gråte og dere vil sørge, men verden vil glede seg; dere vil bli bedrøvet, men sorgen deres vil bli til glede; kvinnen når hun føder, har sorg, fordi timen hennes kom; men når hun har født barnet, husker hun ikke lenger trengselen på grunn av gleden fordi et menneske ble født til verden. Og dere har derfor smerte nå, men jeg vil se dere

igjen, og deres hjerte vil glede seg, og deres glede tar ingen bort fra dere. Og på den dagen vil dere ikke spørre meg om noe. Sannelig, sannelig sier jeg dere at alt dere ber Faderen om i mitt navn, vil han gi dere. Inntil nå har dere ikke bedt om noe i mitt navn. Be, og dere skal motta, slik at deres glede må være fullkommen. Disse tingene har jeg talt til dere i lignelser, men det kommer en time da jeg ikke lenger vil tale til dere i lignelser, men i frimodighet vil jeg forkynne dere om Faderen. På den dagen vil dere be i mitt navn; og jeg sier ikke til dere at jeg vil be Faderen om dere; for Faderen selv elsker dere, fordi dere har elsket meg, og har trodd at jeg gikk ut fra Gud. Jeg gikk ut fra Faderen og har kommet inn i verden. Igjen forlater jeg verden og går til Faderen. Disiplene hans sier til ham: Se, nå taler du åpent, og du sier ingen lignelse. Nå vet vi at du vet alt og ikke har behov for at noen spør deg. I dette tror vi at du kom fra Gud. Jesus svarte dem: Tror dere nå? Se, det kommer en time, og nå har den kommet, slik at dere blir spredt hver til sitt eget og forlater meg alene. Og jeg er ikke alene, fordi Faderen er med meg. Disse tingene har jeg talt til dere så at dere kan ha fred i meg. I verden vil dere ha trengsel, men ta mot, jeg har overvunnet verden.

17

Disse tingene talte Jesus, og han løftet øynene sine mot himmelen og sa: Far, timen har kommet, forherlig din sønn, slik at også din sønn kan forherlige deg, akkurat som du ga ham

myndighet over alt kjøtt, slik at alt som du har gitt ham, han vil gi dem evig liv. Dette er det evige liv, at de må kjenne deg, den eneste sanne Gud, og ham du sendte, Jesus Kristus. Jeg herliggjorde deg på jorden, jeg fullførte det arbeidet som du har gitt meg for at jeg skulle gjøre; og nå, herliggjør meg du, Far, hos deg selv med den herligheten som jeg hadde før verden var hos deg. Jeg har åpenbart ditt navn for menneskene som du har gitt meg fra verden. De var dine og du har gitt meg dem, og de har holdt ditt ord. Nå har de forstått at alt som du har gitt meg er fra deg; at ordene som du har gitt meg har jeg gitt dem, og de selv tok imot dem, og de forstod virkelig at jeg gikk ut fra deg, og de trodde at du sendte meg. Jeg ber om dem; ikke om verden ber jeg, men om dem som du har gitt meg, fordi de er dine, og alt mitt er ditt og det dine er mitt, og jeg er blitt herliggjort i dem. Og jeg er ikke lenger i verden, og disse er i verden, og jeg kommer til deg. Hellige Far, behold dem i ditt navn som du har gitt meg, så at de må være ett slik som vi er. Da jeg var med dem i verden, holdt jeg dem i ditt navn; dem som du har gitt meg voktet jeg, og ingen av dem gikk fortapt unntatt fortapelsens sønn, slik at skriften kunne bli oppfylt. Men nå kommer jeg til deg, og disse tingene taler jeg i verden, så at de må ha min glede fylt i seg. Jeg har gitt dem ditt ord, og verden hatet dem, fordi de ikke er av verden, slik som jeg ikke er av verden. Jeg ber ikke om at du tar dem fra verden, men at du holder dem fra den onde. Fra verden er de ikke, slik som jeg ikke er fra verden. Hellige dem i din sannhet, ditt ord er sannhet. Som du sendte meg inn i verden, har jeg også sendt dem inn i verden. Og for deres skyld helliger jeg meg selv, så at også de må være helliget i sannhet.

Jeg ber ikke bare om disse, men også om dem som tror gjennom deres ord på meg, slik at alle må være ett, akkurat som du, far, er i meg og jeg i deg, slik at også de selv må være ett i oss, slik at verden må tro at du sendte meg. Og jeg har gitt dem den herligheten som du har gitt meg, slik at de kan være ett akkurat som vi er ett, jeg i dem og du i meg, slik at de kan være fullkommet til ett, og slik at verden kan vite at du sendte meg og elsket dem akkurat som du elsket meg. Far, de som du har gitt meg, jeg vil at der jeg er, skal også de være med meg, slik at de kan se min herlighet som du har gitt meg, fordi du elsket meg før verdens grunnvoll. Rettferdige Far, og verden kjente deg ikke, men jeg kjente deg, og disse kjente at du sendte meg; og jeg gjorde kjent for dem navnet ditt og vil gjøre kjent, så at kjærligheten som du elsket meg med kan være i dem, og jeg i dem.

18

Etter å ha sagt dette gikk Jesus ut med disiplene sine bortenfor Kidronbekken, hvor det var en hage, som han gikk inn i sammen med disiplene sine. Men også Judah, som utleverte ham, kjente stedet, fordi Jesus ofte hadde samlet seg der med disiplene sine. Judah tok derfor kohortet og assistenter fra yppersteprestene og fariseerne, og kom dit med fakler og lamper og våpen. Jesus, som visste alt som skulle komme over ham, gikk ut og sa til dem: Hvem søker dere? De svarte ham: Jesus fra Nasaret. Jesus sier til dem: Jeg er. Og Judah, han som overleverte ham, sto også med

dem. Da han derfor sa til dem at jeg er, gikk de bakover og falt til bakken. Igjen derfor spurte han dem: Hvem søker dere? Men de sa: Jesus fra Nasaret. Jesus svarte: Jeg sa til dere at jeg er. Hvis dere derfor søker meg, la disse gå bort, slik at ordet som han sa kan bli oppfylt: at av dem som du har gitt meg, har jeg ikke mistet noen. Simon Peter, som hadde et sverd, trakk det og slo ypperstеprestens slave og kuttet av hans høyre øre; og slavens navn var Malkus. Sa derfor Jesus til Peter, kast sverdet inn i skjeden, begeret som Faderen har gitt meg, skal jeg ikke drikke det? Kohorten og militærtribunen og tjenerne til jødene grep derfor Jesus og bandt ham, og førte ham til Annas først; han var nemlig svigerfar til Kaifas, som var ypperstеprest det året. Men Kaifas var den som hadde rådet jødene at det var fordelaktig at én mann omkom for folket. Simon Peter og den andre disippelen fulgte Jesus. Men den disippen var kjent av ypperstеpresten, og gikk inn sammen med Jesus i gården til ypperstеpresten; men Peter sto ved døren utenfor. Den andre disippelen, som var kjent av ypperstеpresten, gikk derfor ut og snakket til dørvokteren og førte Peter inn. Derfor sier tjenestepiken, dørvokteren, til Peter: Er ikke også du en av disiplene til denne mannen? Han sier: Jeg er ikke. Men slavene og assistentene stod der, og de hadde laget et kullbål fordi det var kaldt, og de varmet seg. Peter stod sammen med dem og varmet seg. Derfor spurte ypperstеpresten Jesus om disiplene hans og om undervisningen hans. Jesus svarte ham: Jeg talte åpent til verden, jeg lærte alltid i forsamlingen og i tempelet, hvor jødene alltid kommer sammen, og i hemmelighet talte jeg ingenting. Hva spør du meg? Spør de som har hørt hva jeg talte til dem; se, disse vet hva jeg sa. Men

da han hadde sagt dette, ga en av assistentene som sto ved siden av et slag til Jesus og sa: Svarer du slik til høypresten? Jesus svarte ham: Hvis jeg talte dårlig, vitne om det onde, men hvis jeg talte godt, hvorfor slår du meg? Annas sendte ham bundet til Kaifas, ypperstepresten. Simon Peter sto og varmet seg. De sa derfor til ham: Er ikke også du en av disiplene hans? Han benektet derfor og sa: Jeg er ikke. En av slavene til ypperstepresten, som var slektning av ham som Peter kuttet øret av, sier: Så jeg ikke deg i hagen med ham? Igjen derfor nektet Peter, og umiddelbart gol hanen. De fører derfor Jesus fra Kaifas inn i pretoriet. Det var morgen, og de selv gikk ikke inn i pretoriet, slik at de ikke skulle bli besmittet, men slik at de kunne spise påsken. Pilatus gikk derfor ut til dem og sa: Hvilken anklage bringer dere mot denne mannen? De svarte og sa til ham: Hvis ikke denne var en forbryter, ville vi ikke ha overlevert ham til deg. Pilatus sa derfor til dem: Ta ham dere selv og døm ham etter loven deres. Jødene sa derfor til ham: Det er ikke tillatt for oss å drepe noen, slik at ordet til Jesus kunne bli oppfylt som han sa da han indikerte hvilken død han skulle dø. Pilatus gikk derfor inn i praetorium igjen og ropte på Jesus og sa til ham: Er du jødenes konge? Jesus svarte til ham: Sier du dette av deg selv, eller har andre sagt deg det om meg? Pilatus svarte: Er vel ikke jeg jøde? Nasjonen din og yppersteprestene overleverte deg til meg; hva gjorde du? Jesus svarte: Riket mitt er ikke fra denne verden. Hvis riket mitt var fra denne verden, ville mine tjenere ha kjempet, så jeg ikke skulle bli utlevert til jødene. Men nå er riket mitt ikke herfra. Pilatus sa derfor til ham: Så er du da en konge? Jesus svarte: Du sier at jeg er konge.

Jeg er født til dette og jeg har kommet inn i verden for dette, for at jeg skal vitne om sannheten. Enhver som er av sannheten hører min stemme. Pilatus sier til ham: Hva er sannhet? Og etter å ha sagt dette gikk han igjen ut til jødene og sier til dem: Jeg finner ingen skyld i ham. Men det er en skikk hos dere at jeg skal frigi en til dere i påsken. Ønsker dere derfor at jeg skal frigi jødenes konge til dere? De ropte derfor igjen alle og sa: Ikke denne, men Barabbas. Og Barabbas var en røver.

19

Da tok derfor Pilatus Jesus og lot ham piske. Og soldatene flettet en krone av torner og la den på hodet hans, og de kastet et purpur klede rundt ham og sa: Gled deg, kongen av jødene, og de ga ham slag. Pilatus gikk derfor igjen ut og sier til dem: Se, jeg bringer ham ut til dere, slik at dere skal vite at jeg ikke finner noen skyld i ham. Jesus gikk derfor ut iført tornekronen og den purpurfargede kappen, og han sier til dem: se mannen. Når derfor yppersteprestene og tjenerne så ham, ropte de ut: Korsfest, korsfest ham! Pilatus sier til dem: Ta ham dere og korsfest ham, for jeg finner ikke noen skyld i ham. Jødene svarte til ham: Vi har en lov, og i henhold til vår lov bør han dø, fordi han gjorde seg selv til Guds sønn. Når derfor Pilatus hørte dette ordet, ble han mer redd, og han gikk inn i praetorium igjen og sier til Jesus: Hvor kommer du fra? Men Jesus ga ham ikke et svar. Pilatus sier derfor til ham: snakker du ikke til meg? Vet du ikke at jeg har myndighet til å korsfeste deg og myndighet til å

frigi deg? Jesus svarte: Du hadde ingen myndighet over meg, hvis den ikke var gitt til deg ovenfra. På grunn av dette har den som overleverer meg til deg større synd. Fra dette søkte Pilatus å løslate ham; men jødene ropte og sa: Hvis du løslater denne, er du ikke keiserens venn. Enhver som gjør seg selv til konge taler imot Keiseren. Pilatus derfor, etter å ha hørt dette ordet, førte Jesus utenfor, og satte seg på dommersetet på et sted kalt Steinlagt, på hebraisk Gabbata; det var forberedelsen til påsken, timen var omtrent den sjette; og han sier til jødene: se kongen deres. Men de ropte: Ta bort, ta bort, korsfest ham. Pilatus sier til dem: Skal jeg korsfeste kongen deres? Overprestene svarte: Vi har ingen konge unntatt Cæsar. Da overleverte han derfor ham til dem, så han skulle bli korsfestet. De tok Jesus og førte ham, og bærende korset sitt gikk han ut til det kalte hodeskallens sted, som kalles på hebraisk Golgata, hvor de korsfestet ham, og med ham to andre på hver side, men Jesus i midten. Pilatus skrev også en tittel og plasserte den på korset. Det var skrevet: Jesus fra Nasaret, jødenes konge. Denne tittelen leste derfor mange av jødene, fordi stedet hvor Jesus ble korsfestet var nær byen, og den var skrevet på hebraisk, på gresk og på latin. De yppersteprestene av jødene sa derfor til Pilatus: Ikke skriv Kongen av jødene, men at han sa: Jeg er kongen av jødene. Pilatus svarte: Det jeg har skrevet, har jeg skrevet. Soldatene tok derfor, da de korsfestet Jesus, klærne hans og delte dem i fire deler, en del til hver soldat, og tunikaen. Men tunikaen var sømløs, vevd ovenfra gjennom hele. De sa derfor til hverandre: La oss ikke rive den i stykker, men la oss kaste lodd om den, hvem den skal tilhøre, slik at skriften skulle bli oppfylt som sier:

De delte klærne mine mellom seg, og om kledningen min kastet de lodd. Soldatene gjorde altså disse tingene. Men de sto ved Jesu kors, hans mor og hans mors søster, Maria konen til Klopas og Maria Magdalena. Jesus, da han så moren og disippelen som han elsket stå der, sier til sin mor: Kvinne, se din sønn. Så sier han til disippelen: se, moren din. Og fra den timen tok disippelen henne til sitt eget hjem. Etter dette, da Jesus visste at alt allerede var fullført, sier han, for at skriften skulle bli fullført: Jeg tørster. Et kar fullt av eddik lå derfor der, og de fylte en svamp med eddik, satte den på isop og brakte den til hans munn. Når Jesus derfor tok eddiken, sa han: Det er fullført, og bøyde hodet og overgav ånden. Jødene spurte derfor Pilatus om at deres ben måtte bli brutt og de bli tatt bort, så at legemene ikke skulle forbli på korset under sabbaten, siden det var forberedelsesdag, for den sabbatens dag var stor. Soldatene kom derfor, og de knakk bena til den første og til den andre som var korsfestet med ham; men da de kom til Jesus, da de så at han allerede var død, knakk de ikke hans ben, men en av soldatene stakk hans side med et spyd, og straks kom det ut blod og vann. Og den som har sett har vitnet, og hans vitnesbyrd er sant, og han vet at han sier sant, så at også dere må tro. For disse tingene skjedde, så at skriften kunne bli oppfylt: ikke noe bein av ham skal bli knust. Og igjen sier en annen skrift: de skal se på ham som de gjennomboret. Etter disse tingene spurte Josef fra Arimatea Pilatus, som var en disippel av Jesus, men skjult på grunn av frykten for jødene, om han kunne ta bort kroppen til Jesus, og Pilatus tillot det. Han kom derfor og tok kroppen til Jesus. Men det kom også Nikodemus, han som hadde kommet til

Jesus om natten den første gangen, bærende en blanding av myrra og aloer, omkring hundre pund. De tok derfor Jesu kropp og bandt den i linkleder med krydderiene, slik skikken er blant jødene å begrave. Det var også på stedet hvor han ble korsfestet en hage, og i hagen en ny grav, i hvilken ingen ennå var blitt lagt; der derfor, på grunn av jødenes forberedelse, fordi graven var nær, la de Jesus.

20

Den ene dagen av sabbatene kommer Maria Magdalenske tidlig om morgenen, mens det ennå er mørkt, til graven, og ser at steinen er tatt bort fra graven. Hun løper derfor og kommer til Simon Peter og til den andre disippelen som Jesus elsket, og sier til dem: De tok Herren fra graven, og vi vet ikke hvor de la ham. Peter og den andre disippelen gikk derfor ut og var på vei til graven. De to løp sammen, og den andre disippelen løp foran raskere enn Peter og kom først til graven, og da han bøyde seg ned ser han linklærne liggende, men han gikk likevel ikke inn. Simon Peter kommer derfor og følger ham, og han gikk inn i graven og ser linklærne liggende, og ansiktskledet som var på hodet hans, ikke liggende sammen med linklærne, men separat brettet sammen på ett sted. Da gikk derfor også den andre disippelen inn, han som kom først til graven, og han så og trodde; for de visste ennå ikke skriften at han måtte stå opp fra de døde. Disiplene gikk derfor igjen hjem. Mary stod gråtende utenfor ved graven. Som hun derfor gråt, bøyde hun seg ned inn

i graven og ser to budbringere i hvitt sittende, en ved hodet og en ved føttene, hvor Jesu legeme lå. Og de sier til henne: kvinne, hvorfor gråter du? Hun sier til dem: De tok min Herre, og jeg vet ikke hvor de la ham. Og etter å ha sagt dette, snudde hun seg om, og ser Jesus stående, og visste ikke at det var Jesus. Jesus sier til henne: Kvinne, hvorfor gråter du? Hvem søker du? Hun, som trodde at han var gartneren, sier til ham: herre, hvis du har båret ham bort, si meg hvor du la ham, og jeg vil løfte ham opp. Jesus sier til henne: Maria. Etter å ha snudd seg sier hun til ham: Rabboni, som betyr lærer. Jesus sier til henne: Ikke rør meg, for jeg har ennå ikke steget opp til min Far. Men gå til mine brødre og si til dem: Jeg stiger opp til min Far og deres Far, og min Gud og deres Gud. Maria Magdalena kommer og rapporterer til disiplene at hun har sett Herren, og at han sa disse tingene til henne. Da det derfor var kveld den dagen, den første av sabbatene, og dørene var stengt der hvor disiplene var samlet på grunn av frykten for jødene, kom Jesus og sto i midten, og sier til dem: Fred være med dere. Og etter å ha sagt dette, viste han dem hendene sine og siden sin. Disiplene gledet seg derfor da de så Herren. Jesus sa derfor til dem igjen: Fred være med dere. Akkurat som Faderen har sendt meg, sender jeg dere. Og da han hadde sagt dette, pustet han og sier til dem: ta Den Hellige Ånd; hvis dere tilgir noen deres synder, er de tilgitt dem; hvis dere beholder noen, er de beholdt. Thomas, men en av de tolv, den som ble kalt Tvilling, var ikke med dem da Jesus kom. De andre disiplene sa derfor til ham: Vi har sett Herren. Men han sa til dem: Hvis jeg ikke ser merket av spikerne i hendene hans, og legger fingeren min inn i merket av spikerne, og legger

hånden min inn i siden hans, vil jeg ikke tro. Og etter åtte dager var disiplene hans igjen inne, og Tomas var med dem. Jesus kommer mens dørene har vært stengt, og stod i midten og sa: fred være med dere. Deretter sier han til Thomas: Kom med fingeren din hit og se mine hender, og kom med hånden din og legg den i min side, og bli ikke vantro, men trofast. Og Thomas svarte og sa til ham: Min Herre og min Gud. Jesus sier til ham: Fordi du har sett meg, har du trodd. Salige er de som ikke har sett og likevel har trodd. Mange andre tegn gjorde da Jesus foran disiplene hans, som ikke er skrevet i denne boken; men disse ting har blitt skrevet slik at dere må tro at Jesus er Kristus, Guds sønn, og slik at dere som tror må ha liv i hans navn.

21

Etter dette åpenbarte Jesus seg selv igjen for disiplene ved Tiberias-sjøen, og han åpenbarte seg slik. Simon Peter, Thomas kalt Tvillingen, Natanael fra Kana i Galilea, Sebedeus sønner og to andre av hans disipler var sammen. Simon Peter sier til dem: Jeg går for å fiske. De sier til ham: Vi kommer også, vi med deg. De gikk ut og gikk om bord i båten umiddelbart, og i den natten fanget de ingenting. Men da morgenen allerede var kommet, sto Jesus på stranden, men disiplene visste imidlertid ikke at det var Jesus. Jesus sier derfor til dem: Barn, har dere ikke noe mat? De svarte ham: nei. Men han sa til dem: Kast nettet på høyre side av båten, og dere vil finne. De kastet derfor, og de var ikke lenger i stand til å dra det inn på grunn av mengden av fisk. Derfor sier

den disippelen som Jesus elsket, til Peter: Det er Herren. Simon Peter, da han hadde hørt at det var Herren, bandt det ytre klesplagget om seg, for han var naken, og kastet seg ut i havet. Men de andre disiplene kom med den lille båten, for de var ikke langt fra land, men omtrent to hundre alen, dragende nettet med fiskene. Som derfor de gikk i land, ser de en kullild ligge der og fisk lagt på den og brød. Jesus sier til dem: Bring noen av fisken som dere nettopp har fanget. Simon Peter gikk opp og drog nettet på land, fullt av store fisker, hundre og femtiftre, og selv om det var så mange ble ikke nettet revet. Jesus sier til dem: Kom og spis frokost. Ingen av disiplene våget å spørre ham Hvem er du?, da de visste at det var Herren. Jesus kommer derfor og tar brødet og gir dem det, og fisken likeledes. Dette var allerede tredje gang Jesus viste seg for disiplene sine etter at han var oppstått fra de døde. Når de derfor hadde spist frokost, sier Jesus til Simon Peter: Simon Jonassønn, elsker du meg mer enn disse? Han sier til ham: Ja, Herre, du vet at jeg elsker deg. Han sier til ham: Fôr lammene mine. Han sier til ham igjen for andre gang: Simon, Jonas sønn, elsker du meg? Han sier til ham: Ja, Herre, du vet at jeg elsker deg. Han sier til ham: Gjete sauene mine. Han sier til ham for tredje gang: Simon, Jonas sønn, elsker du meg? Peter ble bedrøvet fordi han sa til ham den tredje gang, elsker du meg, og han sa til ham: Herre, du vet alle ting, du vet at jeg elsker deg. Jesus sier til ham: Før mine sauer. Sannelig, sannelig, jeg sier til deg: Da du var yngre, omgjordet du deg selv og gikk hvor du ville, men når du blir gammel, vil du strekke ut hendene dine, og en annen vil omgjorde deg og føre deg dit hvor du ikke vil. Men dette sa han for å antyde med hva slags død han

ville forherlige Gud. Og etter å ha sagt dette sier han til ham: Følg meg. Men Peter snudde seg og så disippelen som Jesus elsket, følge etter, han som også hadde ligget inntil brystet hans ved middagen og sagt: Herre, hvem er det som forråder deg? Da Peter så denne, sier han til Jesus: Herre, men hva med denne? Jesus sier til ham: Hvis jeg vil at han skal forbli til jeg kommer, hva angår det deg? Følg meg. Derfor gikk dette ordet ut blant brødrene at den disippelen ikke dør, og Jesus sa ikke til ham at han ikke dør, men: hvis jeg vil at han skal forbli inntil jeg kommer, hva angår det deg? Dette er disippelen som vitner om disse ting og har skrevet disse ting, og vi vet at hans vitnesbyrd er sant. Det er også mange andre ting som Jesus gjorde, som hvis de skrives ned én for én, tror jeg ikke engang verden selv kan romme de bøkene som blir skrevet. Amen.

Johannes' brev

1

Det som var fra begynnelsen, det vi har hørt, det vi har sett med våre øyne, det vi betraktet og våre hender rørte ved, angående livets ord; og livet ble åpenbart, og vi har sett og vitner og forkynner dere det evige liv, som var hos Faderen og ble åpenbart for oss; det vi har sett og hørt, forkynner vi dere, slik at også dere kan ha fellesskap med oss; og vårt fellesskap er med Faderen og med hans Sønn Jesus Kristus. Og vi skriver disse tingene til dere, så at vår glede skal være fylt. Og dette er budskapet som vi har hørt fra ham og kunngjør til dere, at Gud er lys og det er intet mørke i ham. Hvis vi sier at vi har fellesskap med ham og vi vandrer i mørket, lyver vi og vi gjør ikke sannheten; hvis derimot vi vandrer i lyset, som han selv er i lyset, har vi fellesskap med hverandre, og blodet av Jesus Kristus, sønnen hans, renser oss fra all synd. Hvis vi sier at vi ikke har synd, bedrar vi oss selv og sannheten er ikke i oss. Hvis vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han tilgir oss syndene og renser oss fra all urettferdighet. Hvis vi sier

at vi ikke har syndet, gjør vi ham til en løgner, og hans ord er ikke i oss.

2

Mine små barn, disse ting skriver jeg til dere så at dere ikke skal synde; og hvis noen synder, har vi en talsmann hos Faderen, Jesus Kristus den rettferdige; og han er soning for våre synder, ikke bare for våre, men også for hele verdens. Og ved dette vet vi at vi har kjent ham, dersom vi holder hans bud. Den som sier, jeg har kjent ham, og ikke holder hans bud, er en løgner, og i denne er ikke sannheten; men den som holder hans ord, sannelig i denne er Guds kjærlighet blitt fullkommet. I dette vet vi at vi er i ham. Den som sier at han forblir i ham, bør selv også gå slik som den gikk. Brødre, jeg skriver ikke et nytt bud til dere, men et gammelt bud som dere hadde fra begynnelsen. Det gamle budet er det ordet som dere hørte fra begynnelsen. Igjen skriver jeg et nytt bud til dere, noe som er sant i ham og i dere, fordi mørket går forbi og det sanne lyset allerede skinner. Den som sier å være i lyset, og hater sin bror, er i mørket inntil nå. Den som elsker sin bror forblir i lyset, og det er ingen snublestein i ham; men den som hater sin bror er i mørket og går i mørket, og vet ikke hvor han går, fordi mørket har blindet øynene hans. Jeg skriver til dere, små barn, fordi syndene er tilgitt dere på grunn av hans navn. Jeg skriver til dere, fedre, fordi dere har kjent ham fra begynnelsen. Jeg skriver til dere, unge menn, fordi dere har overvunnet den onde. Jeg skrev til

dere, barn, fordi dere har kjent Faderen. Jeg skrev til dere, fedre, fordi dere har kjent ham fra begynnelsen. Jeg skrev til dere, unge menn, fordi dere er sterke og Guds ord forblir i dere og dere har overvunnet den onde. Dere skal ikke elske verden, heller ikke tingene i verden. Hvis noen elsker verden, er ikke kjærligheten til Faren i ham; fordi alt det i verden, begjæret til kjøttet og begjæret til øynene og hovmodet til livet, ikke er fra Faren, men er fra verden. Og verden forgår og begjæret dens, men den som gjør Guds vilje forblir til evig tid. Barn, det er den siste time, og akkurat som dere hørte at Antikrist kommer, så har nå mange antikrister blitt til; derfor vet vi at det er den siste time. Fra oss gikk de ut, men de var ikke av oss, for hvis de hadde vært av oss, ville de ha forblitt hos oss, men dette skjedde så det kunne bli åpenbart at ikke alle er av oss. Og dere har salving fra den hellige, og dere vet alt. Jeg skrev ikke til dere fordi dere ikke kjenner sannheten, men fordi dere kjenner den, og fordi ingen løgn er fra sannheten. Hvem er løgneren hvis ikke den som benekter at Jesus er Kristus? Denne er Antikristen, den som fornekter Faderen og Sønnen. Hver den som fornekter Sønnen, har heller ikke Faderen. Derfor, la det dere hørte fra begynnelsen forbli i dere. Hvis det dere hørte fra begynnelsen forblir i dere, vil også dere forbli i Sønnen og i Faderen. Og dette er løftet som han selv lovet oss, det evige liv. Disse tingene skrev jeg til dere om de som bedrager dere. Og dere, den salvelsen som dere mottok fra ham, forblir i dere, og dere har ikke behov for at noen lærer dere, men som den samme salvelsen lærer dere om alt, og den er sann og er ikke løgn, og som den lærte dere, vil dere forbli i ham. Og nå, små barn, bli i ham, så at når han blir

åpenbart, kan vi ha frimodighet og ikke bli skamfulle fra ham ved hans tilstedeværelse. Hvis dere vet at han er rettferdig, vet dere at enhver som gjør rettferdighet er født av ham.

3

Se hva slags kjærlighet Faderen har gitt oss, så vi kan bli kalt Guds barn. På grunn av dette kjenner ikke verden dere, fordi den ikke kjente ham. Elskede, nå er vi Guds barn, og det er ennå ikke åpenbart hva vi skal være, men vi vet at hvis han åpenbares, skal vi være like ham, fordi vi skal se ham slik han er. og enhver som har dette håpet til ham, renser seg selv, slik som han er ren. Enhver som gjør synd gjør også lovløshet, og synd er lovløshet. Og dere vet at han ble åpenbart for å ta bort våre synder, og det er ikke synd i ham. Hver den som forblir i ham, synder ikke; hver den som synder, har ikke sett ham og heller ikke kjent ham. Små barn, la ingen bedra dere; den som gjør rettferdighet er rettferdig, akkurat som han er rettferdig; den som gjør synd er fra djevelen, fordi djevelen synder fra begynnelsen. Til dette ble Guds Sønn åpenbart, for å ødelegge djevelens gjerninger. Enhver som er født av Gud gjør ikke synd, fordi hans sæd forblir i ham, og han kan ikke synde, fordi han er født av Gud. I dette er Guds barn og djevelens barn synlige. Enhver som ikke gjør rettferdighet er ikke fra Gud, og den som ikke elsker broren sin. At dette er budskapet som dere hørte fra begynnelsen, at vi skal elske hverandre, ikke slik som Kain var av den onde og slaktet broren sin; og for hvis skyld slaktet han

ham? Fordi hans gjerninger var onde, men hans brors var rettferdige. Ikke undre dere, mine brødre, hvis verden hater dere. Vi vet at vi har gått over fra døden til livet, fordi vi elsker brødrene. Den som ikke elsker brøderen, forblir i døden. Hver den som hater sin bror er en morder, og dere vet at ingen morder har evig liv som forblir i seg selv. I dette har vi kjent kjærligheten, fordi han la ned sin sjel for oss, og vi skylder å legge ned våre sjeler for brødrene. Men den som har verdens goder og ser sin bror lide nød og lukker sitt hjerte for ham, hvordan kan Guds kjærlighet forbli i ham? Mine små barn, la oss ikke elske med ord eller med tungen, men i gjerning og sannhet. Og ved dette vet vi at vi er fra sannheten, og foran ham vil vi overbevise hjertene våre, at hvis hjertet fordømmer oss, at Gud er større enn hjertet vårt og vet alle ting. Elskede, hvis vårt hjerte ikke fordømmer oss, har vi frimodighet til Gud, og det vi ber om mottar vi fra ham, fordi vi holder hans bud og gjør det som er behagelig foran ham. Og dette er hans bud, at vi skal tro på navnet til hans Sønn Jesus Kristus og elske hverandre, slik som han ga budet. Og den som holder budene hans forblir i ham, og han forblir i den. Og ved dette vet vi at han forblir i oss, av den Ånd som han har gitt oss.

4

Elskede, ikke tro hver ånd, men prøv åndene om de er fra Gud, fordi mange falske profeter har gått ut i verden. I dette kjenner dere Guds ånd: hver ånd som bekjenner Jesus Kristus kommet i

kjøtt, er fra Gud; og hver ånd som ikke bekjenner Jesus Kristus kommet i kjøtt, er ikke fra Gud; og dette er det av Antikristen som dere har hørt at kommer, og nå er den allerede i verden. Dere er fra Gud, små barn, og dere har overvunnet dem, fordi den som er i dere er større enn den som er i verden. De selv er fra verden, derfor snakker de fra verden og verden hører dem. Vi er fra Gud; den som kjenner Gud hører oss. Den som ikke er fra Gud hører ikke oss. Av dette kjenner vi sannhetens ånd og villfarelsens ånd. Elskede, la oss elske hverandre, fordi kjærligheten er fra Gud, og hver den som elsker er født av Gud og kjenner Gud. Den som ikke elsker, har ikke kjent Gud, fordi Gud er kjærlighet. I dette ble Guds kjærlighet åpenbart i oss, fordi Gud har sendt sin enebårne sønn inn i verden, slik at vi kan leve gjennom ham. I dette er kjærligheten, ikke at vi elsket Gud, men at han elsket oss og sendte sin sønn som soning for våre synder. Elskede, hvis Gud således elsket oss, bør også vi elske hverandre. Ingen har noensinne sett Gud. Hvis vi elsker hverandre, forblir Gud i oss og hans kjærlighet er fullkommet i oss. I dette vet vi at vi forblir i ham og han i oss, fordi han har gitt oss av sin Ånd. Og vi har sett og vitner om at Faderen har sendt Sønnen som verdens frelser. Den som bekjenner at Jesus er Guds Sønn, i ham forblir Gud, og han i Gud. Og vi har kjent og trodd den kjærligheten som Gud har i oss. Gud er kjærlighet, og den som forblir i kjærligheten forblir i Gud og Gud i ham. I dette har kjærligheten blitt fullkommet med oss, slik at vi kan ha frimodighet på dommens dag, fordi slik som han er, er også vi i denne verden. Frykt er ikke i kjærligheten, men den fullkomne kjærlighet kaster frykten ut, fordi frykten har straff, men den

som frykter er ikke blitt fullkommet i kjærligheten. Vi elsker ham, fordi han først elsket oss. Hvis noen sier at jeg elsker Gud, og hater sin bror, er han en løgner, for den som ikke elsker sin bror som han har sett, hvordan kan han elske Gud som han ikke har sett? Og vi har denne befalingen fra ham, at den som elsker Gud, også skal elske sin bror.

5

Enhver som tror at Jesus er Kristus, er født av Gud, og enhver som elsker ham som har avlet, elsker også den som er født av ham. I dette vet vi at vi elsker Guds barn, når vi elsker Gud og holder hans bud. Dette er nemlig Guds kjærlighet, at vi holder hans bud, og hans bud er ikke tunge, fordi alt det som er født av Gud seirer over verden, og dette er seieren som har seiret over verden, vår tro. Hvem er den som overvinner verden, hvis ikke den som tror at Jesus er Guds Sønn? Dette er han som kom gjennom vann og blod, Jesus Kristus, ikke i vannet bare, men i vannet og blodet, og Ånden er den som vitner, fordi Ånden er sannheten. At tre er de som vitner i himmelen, Faderen, Ordet og den Hellige Ånd, og disse tre er én; og tre er de som vitner på jorden, Ånden og vannet og blodet, og de tre er til det ene. Hvis vi mottar menneskers vitnesbyrd, er Guds vitnesbyrd større, fordi dette er Guds vitnesbyrd som han har vitnet om sin sønn. Den som tror på Guds Sønn har vitnesbyrdet i seg, den som ikke tror på Gud har gjort ham til en løgner, fordi han ikke har trodd på det vitnesbyrdet som Gud har vitnet om sin Sønn. Og dette er

vitnesbyrdet, at Gud ga oss evig liv, og dette livet er i hans Sønn. Den som har Sønnen har livet, den som ikke har Guds Sønn har ikke livet. Disse ting skrev jeg til dere som tror på Guds Sønns navn, så dere kan vite at dere har evig liv, og så dere kan tro på Guds Sønns navn. Og dette er den åpenheten som vi har til ham, at hvis vi ber om noe i henhold til hans vilje, hører han oss. Og hvis vi vet at han hører oss, uansett hva vi ber om, vet vi at vi har de bønnene som vi ba ham om. Hvis noen ser sin bror synde en synd ikke til død, skal han be, og han vil gi ham liv, til de som synder ikke til død. Det er synd som fører til død; jeg sier ikke at han skal be om den. All urettferdighet er synd, og det er synd som ikke fører til død. Vi vet at hver den som er født av Gud ikke synder, men den som er født av Gud bevarer seg selv, og den onde rører ham ikke. Vi vet at vi er fra Gud, og hele verden ligger i det onde. Vi vet og at Guds Sønn har kommet og har gitt oss forstand slik at vi kjenner den sanne; og vi er i den sanne, i hans Sønn Jesus Kristus. Denne er den sanne Gud og evig liv. Små barn, vokt dere selv for avgudene, amen.

Opprinnelsen

1

I begynnelsen skapte Gud himmelen og jorden. Men jorden var usynlig og uformet, og mørke lå over avgrunnen, og Guds ånd svevde over vannet. Og Gud sa: La det bli lys, og det ble lys. Og Gud så lyset, at det var godt, og Gud skilte mellom lyset og mørket. Og Gud kalte lyset dag, og mørket kalte han natt. Og det ble kveld, og det ble morgen, dag én. Og Gud sa: La det bli et firmament midt i vannet, og la det skille mellom vann og vann. Og det skjedde slik. Og Gud gjorde firmamentet, og Gud skilte mellom vannet som var under firmamentet, og vannet som var over firmamentet. Og Gud kalte hvelvingen himmel, og Gud så at det var godt, og det ble kveld, og det ble morgen, den andre dag. Og Gud sa: La vannet under himmelen bli samlet i én forsamling, og la det tørre bli sett. Og det skjedde slik, og vannet under himmelen ble samlet i deres forsamlinger, og det tørre ble sett. Og Gud kalte det tørre land, og samlingene av vann kalte han hav, og Gud så at det var godt. Og Gud sa: La jorden spire fram urter og gress som sår frø etter sitt slag og sin likhet, og

fruktbærende trær som bærer frukt med sitt frø i seg etter sitt slag på jorden. Og det skjedde slik. Og jorden brakte fram urt av gress, som sådde frø etter sitt slag og etter sin likhet, og fruktbærende tre som bar frukt, med sitt frø i seg etter sitt slag på jorden, og Gud så at det var godt. Og det ble kveld, og det ble morgen, den tredje dag. Og Gud sa: La det bli lys i himmelens hvelving til å lyse på jorden, for å skille mellom dag og natt, og la dem være til tegn og til tider og til dager og til år. Og la dem være til lys i himmelens hvelv, så de kan lyse over jorden, og det skjedde slik. Og Gud gjorde de to store lys, det store lyset til å styre dagen, og det mindre lyset til å styre natten, og stjernene. Og Gud satte dem i himmelhvelvingen av himmelen, slik at de skulle skinne på jorden, og styre dagen og natten, og skille mellom lyset og mørket; og Gud så at det var godt. Og det ble kveld og det ble morgen, den fjerde dag. Og Gud sa: La vannene bringe frem krypende ting av levende sjeler, og fugler som flyr over jorden under himmelens hvelving. Og det skjedde slik. Og Gud gjorde de store sjøskapningene, og alle sjeler av dyr som kryper, som vannet førte ut etter deres slekter, og alle vingede fugler etter slekt, og Gud så at det var godt. Og Gud velsignet dem og sa: Voks og bli mange, og fyll vannet i havene, og la fuglene bli mange på jorden. Og det ble kveld, og det ble morgen, den femte dag. Og Gud sa: La jorden bringe frem levende sjel etter sitt slag, firføtte dyr, og krypende ting, og ville dyr av jorden etter sitt slag, og det skjedde slik. Og Gud gjorde de ville dyr på jorden etter deres art, og husdyrene etter deres art, og alle krypende dyr på jorden etter deres art, og Gud så at det var godt. Og Gud sa: La oss skape mennesket i vårt bilde, etter

vår likhet, og la dem herske over fiskene i havet, og over fuglene under himmelen, og over buskapen, og over hele jorden, og over alle krypende dyr som kryper på jorden. Og Gud skapte mannen etter Guds bilde, han skapte ham, mann og kvinne skapte han dem. Og Gud velsignet dem og sa: Voks og bli mange, og fyll jorden, og legg den under dere, og hersk over fiskene i havet, og over fuglene i himmelen, og over alt buskapet, og over hele jorden, og over alle krypende dyr som kryper på jorden. Og Gud sa: Se, jeg har gitt dere alle frøbærende planter som sår frø, som er over hele jorden; og alle trær som har i seg frukt av frøbærende frø, skal være til mat for dere, og for alle ville dyr på jorden, og for alle fugler under himmelen, og for alle krypende dyr som kryper på jorden, som har i seg en levende sjel, og alle grønne planter til mat; og det ble slik. Og Gud så alt som han hadde gjort, og se, det var meget godt, og det ble kveld, og det ble morgen, den sjette dag.

2

Og himmelen og jorden ble fullført, og hele deres verden. Og Gud fullførte på den sjette dagen sine gjerninger som han hadde gjort, og hvilte på den syvende dagen fra alle sine gjerninger som han hadde gjort. Og Gud velsignet den syvende dag og helliget den, fordi han på denne hvilte fra alle sine gjerninger som Gud hadde begynt å gjøre. Dette er boken om opprinnelsen til himmel og jord, da det ble til, den dagen Herren Gud gjorde himmelen og jorden, og alt grønt på marken før det ble til på

jorden, og alt gress på marken før det sprang opp; for Gud hadde ikke latt det regne på jorden, og det var ikke noe menneske til å arbeide den. En kilde steg opp fra jorden og vannet hele jordens overflate. Og Gud formet mannen av støv fra jorden, og pustet inn i hans ansikt livets pust, og mannen ble en levende sjel. Og Gud plantet et paradis i Eden mot øst, og der plasserte han mannen som han hadde formet. Og Gud lot ennå vokse fra jorden hvert tre som var vakkert å se på og godt til mat, og livets tre i midten av paradishagen, og treet til å kjenne det kjente av godt og ondt. En elv går ut fra Eden for å vanne paradishagen, og derfra deler den seg i fire armer. Navnet på den ene er Pishon, denne som omkranser hele landet Havilah, der hvor det er gull. Gullet fra det landet er godt, og der finnes karfunkelsteinen og den grønne steinen. Og navnet til den andre elven er Gihon, denne som omringer hele landet Etiopia. Og den tredje elven, Tigris, denne som går foran overfor assyrerne, og den fjerde elven, Eufrat. Og Herren Gud tok mannen som han hadde formet, og plasserte ham i lykkens paradis for å dyrke det og vokte det. Og Herren Gud befalte Adam og sa: Fra alle trær i paradis skal du fritt spise. Men fra treet som gir kunnskap om godt og ondt, skal dere ikke spise. Den dagen dere spiser av det, skal dere visselig dø. Og Herren Gud sa: Det er ikke godt at mannen er alene, la oss gjøre en hjelper til ham som passer for ham. Og Gud formet ennå fra jorden alle ville dyr av marken og alle fugler av himmelen, og ledet dem til Adam for å se hva han ville kalle dem, og alt det Adam kalte levende sjel, dette var dets navn. Og Adam kalte alle husdyrene, og alle himmelens fugler, og alle markens ville dyr ved navn, men for Adam ble det ikke

funnet en hjelper som var lik ham. Og Gud la en ekstase på Adam, og han sovnet, og tok en av sidene hans, og fylte opp med kjøtt i stedet for den. Og Gud bygget den siden han tok fra Adam til en kvinne, og førte henne til Adam. Og Adam sa: Dette er nå bein av mine bein og kjøtt av mitt kjøtt. Hun skal kalles kvinne, fordi hun ble tatt fra sin mann. På grunn av dette vil en mann forlate sin far og sin mor og bli føyet til sin hustru, og de to skal være ett kjøtt. Og de to var nakne, både Adam og hans kvinne, og de skammet seg ikke.

3

Men slangen var den viseste av alle de ville dyr på jorden som Herren Gud hadde skapt, og slangen sa til kvinnen: Hva, har Gud virkelig sagt at dere ikke skal spise av noe tre i paradis? Og kvinnen sa til slangen: Vi vil spise av frukten fra treet i paradis. Men fra frukten av treet som er midt i paradis, sa Gud, skal dere ikke spise av det, og heller ikke røre det, så dere ikke dør. Og slangen sa til kvinnen: Dere skal ikke dø. For Gud visste at den dagen dere spiser av det, skal deres øyne åpnes, og dere skal være som guder, kjennende godt og ondt. Og kvinnen så at treet var godt til mat, og at det var behagelig for øynene å se på, og vakkert var det å forstå, og hun tok av frukten dets, spiste, og ga også til mannen hennes som var med henne, og de spiste. Og øynene til de to ble åpnet, og de kjente at de var nakne, og de sydde fikenblader og laget seg lendekleder. Og de hørte stemmen til Herren Gud som gikk i paradishagen om kvelden, og Adam og

hans kvinne gjemte seg for Herrens Guds åsyn blant trærne i paradishagen. Og Herren Gud kalte på Adam og sa til ham: Adam, hvor er du? Og han sa til ham: Jeg hørte din stemme da du gikk i paradis, og jeg ble redd fordi jeg er naken, og jeg gjemte meg. Og Gud sa til ham: Hvem fortalte deg at du er naken? Har du spist av det treet som jeg befalte deg alene ikke å spise av? Og Adam sa: Kvinnen som du ga meg, hun ga meg av treet, og jeg spiste. Og Herren Gud sa til kvinnen: Hva er dette du har gjort? Og kvinnen sa: Slangen lurte meg, og jeg spiste. Og Herren Gud sa til slangen: Fordi du gjorde dette, skal du være forbannet fremfor alt buskap og fremfor alle ville dyr på jorden. På brystet ditt og på magen din skal du gå, og jord skal du ete alle dine livs dager. Og jeg vil skape fiendskap mellom deg og kvinnen, og mellom din ætt og hennes ætt; han skal knuse ditt hode, og du skal knuse hans hæl. Og til kvinnen sa han: Jeg vil mangfoldiggjøre dine smerter og din stønning, i smerter skal du føde barn, og mot din mann skal din lengsel være, og han skal herske over deg. Til Adam sa han: Fordi du hørte på stemmen til din kvinne, og du spiste fra det treet som jeg befalte deg alene ikke å spise fra, har du spist. Forbannet er jorden i dine gjerninger, i sorger skal du spise av den alle dine livs dager. Torner og tistler skal spire for deg, og du skal ete gresset på marken. I ditt ansikts svette skal du spise ditt brød, inntil du vender tilbake til jorden som du ble tatt fra, fordi du er jord, og til jord skal du vende tilbake. Og Adam kalte sin kvinne Liv, fordi hun er mor til alle levende. Og Herren Gud gjorde tuniker av skinn til Adam og hans kvinne, og kledde dem. Og Gud sa: Se, Adam har blitt som en av oss, til å kjenne godt og ondt, og nå må

han ikke noensinne strekke ut sin hånd og ta av livets tre og spise, og leve til evig tid. Og Herren Gud sendte ham ut fra lyksalighets paradis, for å arbeide jorden som han var tatt fra. Og han drev ut Adam, og bosatte ham overfor paradisets luksus, og plasserte kjerubene, og det flammende sverdet som snudde seg, for å vokte veien til livets tre.

4

Adam kjente sin kone Eva, og hun unnfanget og fødte Kain, og sa: Jeg har fått en mann gjennom Gud. Og hun fødte også broren hans, Abel, og Abel ble en hyrde for sauer, men Kain var en som dyrket jorden. Og det skjedde etter dager at Kain brakte fra fruktene av jorden et offer til Herren. Og Abel brakte også han selv fra de førstefødte av sauene sine, og fra fettdelene deres. Og Gud så på Abel, og på gavene hans. Men på Kain og på hans ofringer rettet han ikke oppmerksomheten, og Kain ble overmåte bedrøvet, og hans ansikt falt. Og Herren Gud sa til Kain: Hvorfor ble du så dypt bedrøvet, og hvorfor falt ditt ansikt? Hvis du ikke frembærer riktig, men ikke deler riktig, har du da ikke syndet? Vær stille; hans lengsel er mot deg, og du skal herske over ham. Og Kain sa til Abel, broren sin: La oss gå ut på sletten. Og det skjedde da de var på sletten, at Kain reiste seg mot Abel, broren sin, og drepte ham. Og Herren Gud sa til Kain: Hvor er Abel, broren din? Og han sa: Jeg vet ikke; er jeg vokteren av min bror? Og Herren sa, hva har du gjort? Stemmen til blodet til broren din roper til meg fra jorden. Og nå er du forbannet fra

jorden, som åpnet sin munn for å motta din brors blod fra din hånd. Når du arbeider jorden, vil den ikke lenger gi deg sin styrke, stønnende og skjelvende skal du være på jorden. Og Kain sa til Herren Gud: Min skyld er større enn at jeg kan bli forlatt. Hvis du kaster meg ut i dag fra jordens åsyn, og jeg blir skjult fra ditt åsyn, vil jeg være stønnende og skjelvende på jorden, og enhver som finner meg, vil drepe meg. Og Herren Gud sa til ham: Ikke slik; hver den som dreper Kain, skal lide syv ganger hevn. Og Herren Gud satte et tegn på Kain, for at ikke enhver som finner ham skulle drepe ham. Kain gikk ut fra Guds ansikt, og bodde i landet Naid, motsatt Eden. Og Kain kjente kona si, og hun ble med barn og fødte Enok. Og han bygde en by, og han kalte byen etter navnet til sønnen sin, Enok. Det skjedde for Enok at Gaidad ble født, og Gaidad avlet Mahalalel, og Mahalalel avlet Metusalah, og Metusalah avlet Lamek. Og Lamek tok seg to kvinner, den ene het Ada, og den andre het Sella. Og Ada fødte Jobel; denne var far til dem som bodde i telt og var kvegoppdrettere. Og navnet til broren hans var Jubal, denne var den som oppfant psalteret og lyren. Zillah, hun også fødte Tubal, og han var en hammerer, smed av bronse og jern. Søsteren til Tubal var Naama. Sa Lamech til sine egne kvinner, Ada og Sella: Hør min stemme, Lamechs kvinner, gi øre til mine ord, fordi jeg drepte en mann for mitt sår, og en ung mann for mitt blåmerke. Fordi syv ganger har blitt hevnet fra Kain, men fra Lamek sytti ganger syv. Adam kjente Eva, konen sin, og hun unnfanget og fødte en sønn, og han ga ham navnet Seth, og sa: Gud har reist opp for meg en annen sæd i stedet for Abel, som Kain drepte. Og for Set ble det en sønn, og han ga ham navnet Enos. Denne håpet

å påkalle Herren Guds navn.

5

Dette er boken om menneskers opprinnelse; på den dagen Gud skapte Adam, etter Guds bilde skapte han ham; mann og kvinne skapte han dem; og han velsignet dem; og han kalte deres navn Adam, på den dagen han skapte dem. Adam levde to hundre og tretti år, og avlet i henhold til sin form og i henhold til sitt bilde, og han kalte hans navn Set. Og dagene til Adam, som han levde etter at han avlet Seth, ble sju hundre år, og han avlet sønner og døtre. Og alle Adams dager som han levde ble ni hundre og tretti år, og han døde. Seth levde to hundre og fem år, og fikk sønnen Enos. Og Seth levde syv hundre og syv år etter at han fikk Enos, og han fikk sønner og døtre. Og alle Seths dager ble ni hundre og tolv år, og han døde. Og Enos levde hundre og nitti år, og avlet Kainan. Og Enos levde etter at han avlet Kainan, sju hundre og femten år, og han avlet sønner og døtre. Og alle Enos dager ble ni hundre og fem år, og han døde. Og Kainan levde hundre og sytti år, og fikk sønnen Mahalalel. Og Kainan levde etter at han avlet Mahalalel, sju hundre og førti år, og han avlet sønner og døtre. Og alle Kainans dager ble ni hundre og ti år, og han døde. Og Mahalalel levde hundre og sekstifem år, og han fikk sønnen Jared. Og Mahalalel levde etter at han avlet Jared, åtte hundre og tretti år, og han avlet sønner og døtre. Og alle Mahalalels dager ble åtte hundre og nitti-fem år, og han døde. Og Jared levde hundre og sekstito år, og avlet Enok. Og Jared levde åtte hundre

år etter at han fikk Enok, og han fikk sønner og døtre. Og alle Jareds dager ble ni hundre og seksti og to år, og han døde. Og Enok levde hundre og sekstifem år, og han fikk sønnen Metusalah. Enok vandret med Gud etter at han fikk Metusalah, i to hundre år, og han fikk sønner og døtre. Og alle Enoks dager ble tre hundre og seksti og fem år. Og Enok behaget Gud, og han ble ikke funnet, fordi Gud hadde flyttet ham. Og Methuselah levde hundre og sekstisyv år, og avlet Lamech. Og Methuselah levde etter at han fikk Lamech, åtte hundre og to år, og han fikk sønner og døtre. Og alle Metusalahs dager som han levde ble ni hundre og sekstini år, og han døde. Og Lamek levde hundre og åttiåtte år, og fikk en sønn. Og han ga ham navnet Noah, og sa: Denne vil gi oss hvile fra våre gjerninger og fra våre henders smerter, og fra jorden som Herren Gud forbannet. Og Lamek levde etter at han fikk Noa, fem hundre og sekstifem år, og fikk sønner og døtre. Og alle Lameks dager ble syv hundre og femti-tre år, og han døde. Og Noah var fem hundre år, og han avlet tre sønner: Sem, Kam og Jafet.

6

Og det skjedde da menneskene begynte å bli mange på jorden, og døtre ble født for dem. Etter å ha sett at menneskenes døtre var vakre, tok Guds sønner seg hustruer fra alle dem de valgte. Og Herren Gud sa: Min ånd skal ikke forbli i disse mennesker inn i evigheten, fordi de er kjøtt, men deres dager skal være hundre og tjue år. De kjempene var på jorden i de dagene, og

etter det, da Guds sønner gikk inn til menneskenes døtre og fødte for dem, de var kjempene fra gammel tid, de navnkundige menneskene. Etter å ha sett dette, Herren Gud, at ondskapen til menneskene ble mangfoldiggjort på jorden, og enhver tenker i sitt hjerte nøye på det onde alle dagene. Og Gud betraktet at han hadde skapt mennesket på jorden, og han betraktet. Og Gud sa: Jeg vil utslette mennesket som jeg skapte, fra jordens overflate, fra menneske til dyr, og fra krypdyr til himmelens fugler, fordi jeg angrer på at jeg skapte dem. Noah fant nåde for Herren Guds åsyn. Dette er slektene til Noah. Noah var en rettferdig mann, fullkommen i sin generasjon; Noah behaget Gud. Noah fikk tre sønner: Shem, Ham og Japheth. Men jorden ble ødelagt for Gud, og jorden ble fylt med urettferdighet. Og Herren Gud så jorden, og den var ødelagt, fordi alt kjøtt hadde ødelagt sin vei på jorden. Og Herren Gud sa til Noah: Tiden for hvert menneske har kommet for meg, fordi jorden ble fylt med urettferdighet fra dem, og se, jeg vil ødelegge dem og jorden. Gjør derfor for deg selv en ark av firkantet trevirke, du skal gjøre reder i arken, og du skal dekke den med bek innvendig og utvendig. Og således skal du gjøre arken: tre hundre alen skal lengden av arken være, og femti alen bredden, og tretti alen høyden av den. Sammenføyende skal du gjøre arken, og til en alen skal du fullføre den fra oven. Men døren til arken skal du gjøre fra siden. Nedre, andre og tredje etasjer skal du gjøre den. Men jeg, se, jeg bringer flommen, vann over jorden, for å ødelegge alt kjøtt som har livsånde under himmelen, og alt som er på jorden skal dø. Og jeg vil etablere min pakt med deg, og du skal gå inn i arken, du og dine sønner og din hustru og dine sønners hustruer

med deg. Og fra alt buskap, og fra alt kryp, og fra alle ville dyr, og fra alt kjøtt, to og to av alle, skal du føre inn i arken, slik at du kan holde dem i live med deg selv; hann og hunn skal de være. Fra alle fuglene etter art, og fra alt buskapen etter art, og fra alle krypende dyr som kryper på jorden etter deres art, to og to fra alle skal de komme inn til deg for å bli næret sammen med deg, hann og hunn. Du skal ta for deg selv av all maten som du skal spise, og du skal samle den til deg, og den skal være til mat for deg og for dem. Og Noah gjorde alt det Herren Gud hadde befalt ham, således gjorde han.

7

Og Herren Gud sa til Noah, gå inn du og hele ditt hus i arken, fordi jeg så deg rettferdig foran meg i denne generasjonen. Men av de rene husdyrene skal du bringe inn til deg sju par, hann og hunn, og av de urene husdyrene to par, hann og hunn. Og fra himmelens rene fugler syv og syv, hann og hunn, og fra alle de urene fuglene to og to, hann og hunn, for å bevare sæd på hele jorden. For ennå om syv dager vil jeg bringe regn over jorden, i førti dager og førti netter, og jeg vil utslette alle levende vesener som jeg har skapt fra hele jordens overflate. Og Noah gjorde alt som Herren Gud hadde befalt ham. Noah var seks hundre år gammel, og vannflommen kom over jorden. Noah gikk inn i arken sammen med sine sønner, sin kone og sine sønners koner, på grunn av flomvannet. Og fra de rene fuglene, og fra de urene fuglene, og fra de rene dyrene, og fra de urene dyrene, og fra

alle de krypende på jorden, gikk de inn to og to til Noah inn i arken, hann og hunn, slik som Gud hadde befalt Noah. Og det skjedde etter de syv dagene, og flommens vann kom over jorden. I det sekshundrede året i Noahs liv, i den andre måned, på den syttende og tyvende dag i måneden, på denne dagen brøt alle kildene i avgrunnen frem, og himmelens sluseporter ble åpnet. Og regnet falt over jorden i førti dager og førti netter. På denne dagen gikk Noah, Sem, Kam, Jafet, Noahs sønner, og Noahs hustru, og de tre hustruene til sønnene hans med ham, inn i arken. Og alle de ville dyrene etter sitt slag, og all buskapen etter sitt slag, og alt krypende som beveger seg på jorden etter sitt slag, og alle fuglene etter sitt slag, gikk inn til Noah inn i arken, to og to, hann og hunn, fra alt kjøtt som det er livsånde i. Og de som gikk inn, hann og hunn av alt kjøtt, inntrådte som Gud hadde befalt Noah, og Herren Gud lukket arken utenfra. Og flommen varte i førti dager og førti netter over jorden, og vannet steg, og løftet arken, og den ble hevet opp fra jorden. Og vannet steg, og økte svært på jorden, og arken ble båret oppover på vannet. Men vannet steg svært høyt over jorden, og dekket alle de høye fjellene som var under himmelen. Femten alen over ble vannet løftet opp, og det dekket alle de høye fjellene. Og alt kjøtt som beveget seg på jorden døde, av fuglene og av buskapen og av de ville dyrene og alt krypende som beveget seg på jorden, og hvert menneske. Og alt som hadde livspust, og alt som var på det tørre, døde. Og han utvisket alle levende vesener som var på jordens overflate, fra menneske til husdyr, krypdyr og himmelens fugler, og de ble utvisket fra jorden, og bare Noah ble etterlatt, og de som var med ham i arken. Og vannet ble løftet

opp på jorden i hundre og femti dager.

8

Og Gud husket Noah, og alle de ville dyr, og alt buskapet, og alle fuglene, og alle de krypende ting som krøp, så mange som var med ham i arken, og Gud brakte en vind over jorden, og vannet stilnet. Og kildene til avgrunnen ble dekket, og himmelens sluser, og regnet fra himmelen ble holdt tilbake. Og vannet var avtagende og gikk bort fra jorden, og vannet minket etter hundre og femti dager. Og arken satte seg i den syvende måned, på den syttende dag av måneden, på Ararats fjell. Men vannet minket inntil den tiende måneden. Og i den tiende måned, på den første dagen av måneden, ble toppene av fjellene sett. Og det skjedde etter førti dager at Noah åpnet vinduet på arken som han hadde laget. Og han sendte ravnen, og den gikk ut og returnerte ikke før vannet var tørket opp fra jorden. Og han sendte duen etter seg for å se om vannet hadde avtatt fra jorden. Og duen fant ikke hvile for føttene sine, så den vendte tilbake til ham inn i arken, fordi vann var over hele jordens overflate, og han strakte ut hånden og tok den, og førte den inn til seg selv i arken. Og etter å ha ventet ennå syv andre dager, sendte han igjen ut duen fra arken. Og duen vendte tilbake til ham mot kvelden, og den hadde et olivenblad i nebbet sitt, og Noah visste at vannet hadde sunket fra jorden. Og etter å ha ventet syv dager til, sendte han igjen ut duen, og den kom ikke tilbake til ham mer. Og det skjedde i det seks hundre og første året i Noahs

liv, i den første måneden, på den første av måneden, at vannet forsvant fra jorden. Og Noah avdekket taket av arken, som han hadde laget, og så at vannet hadde forsvunnet fra jordens overflate. I den andre måneden ble jorden tørket opp, den syv og tyvende dagen av måneden. Og Herren Gud sa til Noah: Gå ut fra arken, du og din kone og dine sønner og dine sønners koner med deg. Og alle ville dyr som er med deg, og alt kjøtt fra fugler til buskap, og alt krypende som beveger seg på jorden, før ut med deg. Og øk og former dere på jorden. Og Noah gikk ut, og kona hans, og sønnene hans, og konene til sønnene hans med ham. Og alle de ville dyrene, og all buskapen, og hver fugl, og hvert krypende dyr som beveger seg på jorden etter arten deres, gikk ut fra arken. Og Noah bygde et alter til Herren, og tok av alt det rene buskapet og av alle de rene fuglene, og brakte dem opp som brennoffer på alteret. Og Herren Gud luktet duften av vellukt. Og Herren Gud sa etter å ha tenkt: Jeg vil ikke lenger forbanne jorden på grunn av menneskenes gjerninger, fordi menneskets sinn ligger vendt mot det onde fra ungdommen av. Jeg vil derfor ikke lenger slå alt levende kjøtt, slik som jeg gjorde. Alle jordens dager, såkorn og høst, kulde og hete, sommer og vår, dag og natt, skal ikke opphøre.

9

Og Gud velsignet Noah og sønnene hans, og sa til dem: Øk og formere dere, og fyll jorden, og hersk over den. Og bevelsen og frykten for dere vil være over alle de ville dyr på jorden, over

alle fuglene i himmelen, og over alt som beveger seg på jorden, og over alle fiskene i havet; under deres hender har jeg gitt dem. Og alt krypende som er levende, skal være mat for dere, som grønnsaker av gress har jeg gitt dere alt. Unntatt kjøtt med blod av sjelen, skal dere ikke spise. Og for deres blod av deres sjeler vil jeg kreve det fra hånden av alle de ville dyr, og fra hånden av menneske, bror, vil jeg kreve sjelen av mennesket. Den som utøser menneskets blod, hans blod skal utøses i stedet, fordi jeg gjorde mennesket i Guds bilde. Dere men øk, og mangfoldiggjør, og fyll jorden, og ha herredømme over den. Og Gud sa til Noah og til sønnene hans, med ham, og sa: Se, jeg oppretter pakten min med dere, og med deres ætt etter dere, og med hver levende sjel hos dere, fra fuglene og fra feet, og alle ville dyr på jorden, så mange som er med dere av alle de som gikk ut fra arken. Og jeg vil etablere min pakt med dere, og alt kjøtt skal ikke lenger dø fra flodens vann, og det skal ikke lenger være noen vannflom for å ødelegge hele jorden. Og Herren Gud sa til Noah: Dette er tegnet på pakten som jeg gir mellom meg og dere, og mellom hver levende sjel som er med dere, inn i evige slekter. Buen min legger jeg i skyen, og den skal være et tegn på pakten mellom meg og jorden. Og det vil være når jeg samler skyer over jorden, at buen vil bli sett i skyen. Og jeg vil huske min pakt, som er mellom meg og dere, og mellom hver levende sjel i alt kjøtt, og vannet skal ikke lenger bli til en flom, slik at det utsletter alt kjøtt. Og min bue vil være i skyen, og jeg vil se den for å huske den evige pakten mellom meg og jorden, og mellom hver levende sjel i alt kjøtt som er på jorden. Og Gud sa til Noah: Dette er tegnet på pakten som jeg opprettet mellom meg og alt kjøtt

som er på jorden. Og sønnene til Noa, de som hadde gått ut fra arken, var Sem, Kam, Jafet. Ham var far til Kanaan. Tre disse er Noas sønner, fra disse ble spredt over hele jorden. Og Noah, en bonde av jorden, begynte og plantet en vingård. Og han drakk av vinen, og ble beruset, og ble avkledd i sitt hus. Og Ham, Kanaans far, så sin fars blottelse, og gikk ut og fortalte det til sine to brødre utenfor. Og Sem og Jafet tok kappen, la den på de to ryggene deres, og gikk baklengs, og dekket nakenheten til faren deres, og ansiktet deres var baklengs, og nakenheten til faren deres så de ikke. Noah våknet opp fra vinen og fikk vite hva hans yngste sønn hadde gjort mot ham. Og han sa, forbannet er Kanaan, barnet; en tjener skal han være for sine brødre. Og han sa: Velsignet være Herren, Sems Gud, og Kanaan skal være hans tjener. Måtte Gud utvide Jafet, og måtte han bo i husene til Sem, og måtte Kanaan bli hans tjener. Noah levde tre hundre og femti år etter flommen. Og alle Noahs dager ble ni hundre og femti år, og han døde.

10

Dette er slektene til Noahs sønner, Sem, Kam og Jafet, og det ble født dem sønner etter flommen. Jafets sønner: Gomer, Magog, Madai, Javan, Elisa, Tubal, Mesjek og Tiras. Og Gomers sønner: Ashkenaz, Riphath og Togarmah. Og Javans sønner: Elisha og Tarsis, Kittim, Rodanim. Fra disse ble øyene til nasjonene skilt ut i deres land, hver etter sitt tungemål i sine stammer og i sine nasjoner. Hams sønner var Kus, Misrajim, Put og Kanaan.

Sønnene til Kush: Sheba, Havilah, Sabatha, Regma og Sabathaka. Sønnene til Regma: Sheba og Dedan. Kush fikk sønnen Nimrod. Han begynte å bli en kjempe på jorden. Denne var en kjempe jeger for Herrens, Guds, åsyn; derfor skal de si: Som Nebrod, en kjempe jeger for Herrens åsyn. Og begynnelsen av riket hans var Babylon, og Orek, og Arkad, og Kalanne, i landet Senaar. Fra det landet dro Assur ut, og han bygde Ninive, og byen Rehoboth, og Kalak, og Resen mellom Ninive og Kalak; denne byen er stor. Og Misraim fikk Ludim og Naftali og anamittene og Lehabim og Patrusim og Kasluhim, hvorfra det gikk ut filistrene, og Kaftorim. Kanaan fikk Sidon, hans førstefødde, og hittitten, og jebusitten, og amoritten, og girgasitten, og hivitten, og arkitten, og sinitten, og arvaditten, og zemaritten, og hamattitten. Og etter dette ble kanaaneernes stammer spredt. Og grensene til kanaaneerne strakte seg fra Sidon til man kommer til Gerara og Gaza, til man kommer til Sodoma og Gomorra, Adama og Seboim til Lasha. Disse er sønnene til Kam, i deres stammer, etter deres tungemål, i deres land, og i deres nasjoner. Og til Shem ble det født, og han var far til alle sønnene til Eber, bror av Jafet den eldre. Shems sønner: Elam og Assyria og Arphaxad og Lud og Aram og Cainan. Og Arams sønner: Uz, Ul, Gater og Mesek. Og Arphaxad avlet Cainan, og Cainan avlet Sala, og Sala avlet Eber. Og for Eber ble det født to sønner, den enes navn var Faleg, fordi jorden ble delt i hans dager, og hans brors navn var Jektan. Joktan fikk Elmodad, og Sheleph, og Hazarmaveth, og Jerah, og Hadoram, og Uzal, og Diklah, og Obal, og Abimael, og Sheba, og Ophir, og Havilah, og Jobab; alle disse var sønnene til Joktan. Og deres bosetning var fra Masse inntil man kommer til Saphera,

fjellet i øst. Disse er sønnene til Sem, i deres stammer, etter deres tungemål, i deres land, og i deres nasjoner. Dette er stammene til Noas sønner ifølge deres slekter, ifølge deres nasjoner. Fra disse ble nasjonenes øyer spredt på jorden etter flommen.

11

Og hele jorden hadde ett tungemål, og alle hadde en stemme. Og det skjedde da de dro fra øst, at de fant en slette i landet Senaar, og de bosatte seg der. Og en mann sa til sin nabo: Kom, la oss lage murstein og brenne dem i ild. Og mursteinen ble til stein for dem, og asfalt var deres leire. Og de sa: Kom, la oss bygge for oss selv en by og et tårn, hvis hode skal nå til himmelen, og la oss gjøre oss et navn, før vi blir spredt over hele jordens overflate. Og Herren gikk ned for å se byen og tårnet som menneskenes sønner hadde bygd. Og Herren sa: Se, ett folk og ett språk har alle, og dette har de begynt å gjøre, og nå vil ingenting være umulig for dem av alt det de forsøker å gjøre. Kom, og etter å ha kommet ned, la oss forvirre deres tunge der, slik at ikke hver hører stemmen til sin neste. Og Herren spredte dem derfra over hele jordens overflate, og de sluttet å bygge byen og tårnet. Derfor ble den kalt Forvirring, fordi Herren der forvirret leppene til hele jorden, og derfra spredte Herren dem over hele jordens overflate. Og disse er Sems slekter, og Sem var hundre år gammel da han avlet Arfaksad, i det andre året etter flommen. Og Sem levde, etter at han avlet Arfaksad, fem hundre år, og han avlet sønner og døtre, og døde. Og Arfaksad levde hundre og

trettifem år, og han fikk sønnen Kainan. Og Arfaksad levde, etter at han fødte Kainan, fire hundre år, og han fødte sønner og døtre, og døde. Og Kainan levde hundre og tretti år, og fikk Sala; og Kainan levde, etter å ha fått Sala, tre hundre og tretti år, og fikk sønner og døtre, og døde. Og Sala levde hundre og tretti år, og fikk sønnen Eber. Og Sala levde etter at han avlet Eber, tre hundre og tretti år, og han avlet sønner og døtre, og døde. Og Eber levde hundre og trettfire år, og han fikk sønnen Faleg. Og Eber levde, etter at han avlet Faleg, to hundre og sytti år, og han avlet sønner og døtre, og døde. Og Phaleg levde hundre og tretti år, og avlet Ragau. Og Faleg levde, etter at han avlet Ragau, to hundre og ni år, og han avlet sønner og døtre, og døde. Og Ragau levde hundre og trettito år, og han fikk sønnen Serug. Og Ragau levde to hundre og syv år etter at han fikk Seruk, og han fikk sønner og døtre, og døde. Og Serug levde hundre og tretti år, og han fikk sønnen Nahor. Og Seruk levde, etter at han avlet Nakor, to hundre år, og han avlet sønner og døtre, og døde. Og Nahor levde hundre og syttini år, og fikk sønnen Terah. Og Nahor levde, etter at han hadde avlet Terah, hundre og tjuefem år, og han avlet sønner og døtre, og døde. Og Tharra levde i sytti år og fikk sønnene Abram, Nachor og Arran. Dette er slektene til Terah. Terah fikk sønnene Abram, Nahor og Haran, og Haran fikk sønnen Lot. Og Arran døde før sin far Terah i det landet hvor han ble født, i kaldeernes land. Og Abram og Nahor tok seg hustruer, navnet til Abrams hustru var Sara, og navnet til Nahors hustru var Melka, datter av Haran, og far til Melka, og far til Iska. Og Sarai var ufruktbar, og hun bar ikke barn. Og Thara tok sin sønn Abram, og Lot, sønn av Arran, sin sønnesønn,

og sin svigerdatter Sara, hustru til sin sønn Abram, og førte dem ut fra kaldeernes land for å dra til Kanaans land, og de kom til Haran, og han bosatte seg der. Og alle Terahs dager i landet Haran ble to hundre og fem år, og Terah døde i Haran.

12

Og Herren sa til Abram: Gå ut fra ditt land, og fra din slekt, og fra din fars hus, og kom hit til det landet som jeg vil vise deg. Og jeg vil gjøre deg til et stort folk, og jeg vil velsigne deg, og jeg vil gjøre ditt navn stort, og du skal være velsignet. Og jeg vil velsigne dem som velsigner deg, og dem som forbanner deg vil jeg forbanne, og alle jordens stammer skal bli velsignet i deg. Og Abram gikk, akkurat som Herren hadde talt til ham, og Lot gikk med ham. Abram var sytti-fem år da han dro ut fra Haran. Og Abram tok Sarai, konen hans, og Lot, sønnen til broren hans, og alle eiendelene deres som de hadde ervervet, og hver sjel som de hadde ervervet fra Haran, og de dro ut for å gå inn i landet Kanaan. Og Abram reiste gjennom landet i lengden av det inntil plassen Sikem, ved den høye eiken, og kanaaneerne bodde da i landet. Og Herren viste seg for Abram, og sa til ham: Til din ætt vil jeg gi dette landet, og Abram bygde der et alter for Herren som hadde vist seg for ham. Og han dro bort derfra til fjellet øst for Betel, og satte opp sitt telt der, med Betel mot vest og Ai mot øst, og bygde der et alter til Herren, og kalte på Herrens navn. Og Abram dro bort, og etter å ha dratt videre slo han leir i ødemarken. Og det skjedde en hungersnød på jorden, og Abram

dro ned til Egypt for å bo der, fordi hungersnøden ble sterk på jorden. Det skjedde at da Abram nærmet seg Egypt for å dra inn, sa Abram til Sara, sin hustru: Jeg vet at du er en vakker kvinne. Det vil derfor være slik at når egypterne ser deg, vil de si at denne er hans kvinne, og de vil drepe meg, men deg vil de spare. Jeg sa derfor at jeg er hans søster, slik at det ville gå meg godt på grunn av deg, og mitt liv vil bli spart for din skyld. Det skjedde, da Abram gikk inn i Egypt, at egypterne så hans kone, at hun var svært vakker. Og Faraos høvdinger så henne, og de priste henne for Farao, og de førte henne inn i Faraos hus. Og de behandlet Abram godt på grunn av henne, og han fikk sauer og kalver og esler og tjenere og tjenerinner og mulesler og kameler. Og Gud plaget Farao med store og onde plager, og hans hus, på grunn av Sara, Abrams hustru. Men Farao kalte Abram og sa: Hva er dette du har gjort mot meg, fordi du ikke fortalte meg at hun er din hustru? Hvorfor sa du at hun er min søster? Og jeg tok henne til kone for meg selv, og nå se, din kone er foran deg, ta henne og dra bort. Og Farao befalte menn angående Abram å sende ham bort, og hans kone, og alt det som var hans.

13

Abram gikk opp fra Egypt, han selv og hans hustru og alt hans, og Lot med ham, inn i ørkenen. Abram var meget rik på buskap, sølv og gull. Og han gikk fra hvor han kom til ørkenen til Betel, til det stedet hvor teltet hans var tidligere, mellom Betel og mellom Ai, til stedet for alteret som han hadde laget der i

begynnelsen, og Abram påkalte der Herrens navn. Og Lot, som reiste med Abram, hadde sauer og okser og telt. Og landet kunne ikke romme dem til å bo sammen, fordi eiendommene deres var mange, og landet kunne ikke romme dem til å bo sammen. Og det oppsto kamp mellom gjeterne til buskapen til Abram og mellom gjeterne til buskapen til Lot, men kanaaneerne og perisittene bodde da i landet. Sa Abram til Lot: La det ikke være kamp mellom meg og deg, og mellom mine gjetere og mellom dine gjetere, fordi vi er brødre. Er ikke hele landet foran deg? Skill deg fra meg; hvis du går til venstre, går jeg til høyre; hvis du går til høyre, går jeg til venstre. Og Lot løftet øynene sine og så hele regionen omkring Jordan, at hele var vannet, før Gud ødela Sodoma og Gomorra, som Guds paradis, og som Egypts land, inntil man kommer til Soar. Og Lot valgte for seg selv hele Jordans omkringliggende region, og Lot dro bort fra øst, og de ble skilt hver fra sin bror. Abram bodde i landet Kanaan, men Lot bodde i en by i den omkringliggende regionen og slo opp sitt telt i Sodoma. Men menneskene i Sodom var onde og syndere foran Gud i høy grad. Og Gud sa til Abram etter at Lot ble skilt fra ham: Se opp med øynene dine, og se fra stedet hvor du nå er mot nord og sør og øst og hav, fordi all jorden som du ser, til deg vil jeg gi den og til din sæd inntil evighet. Og jeg vil gjøre din ætt som sanden på jorden; hvis noen er i stand til å telle sanden på jorden, da skal også din ætt bli talt. Stå opp og dra gjennom landet i lengden og i bredden, for jeg vil gi det til deg og din ætt for evig. Og Abram flyttet teltet sitt, kom og bosatte seg ved eiken Mamre, som var i Hebron, og bygde der et alter for Herren.

14

Det skjedde i riket til Amrafel konge av Sinear, og Ariok konge av Ellasar, Kedorlaomer konge av Elam, og Tidal konge av nasjoner, de gjorde krig med Bera konge av Sodoma, og med Birsa konge av Gomorra, og med Sinab konge av Adma, og med Sjemeber konge av Seboim, og kongen av Bela; dette er Soar. Alle disse samtykte ved den salte dalen, dette er Salthavet. I tolv år tjente de Khedorlaomer, men i det trettende året vendte de seg bort. I det fjortende året kom Kedor-Laomer og kongene med ham, og de slo ned kjempene i Astarot og Karnaim, og sterke folkeslag sammen med dem, og ommeerne i byen Saue. Og horittene i Seir-fjellene, helt til terebinten ved Paran, som ligger i ørkenen. Og etter å ha snudd tilbake kom de til kilden av dommen; dette er Kades. Og de hogde ned alle herskerne av Amalek og amorittene som bodde i Asasonthamar. Men kongen av Sodoma dro ut, og kongen av Gomorra, og kongen av Adama, og kongen av Seboim, og kongen av Balak; dette er Soar. Og de stilte seg opp til krig mot dem i dalen, den salte, mot Kedorlaomer kongen av Elam, og Tidgal kongen av nasjoner, og Amrafel kongen av Sinear, og Ariok kongen av Ellasar, de fire kongene mot de fem. Dalen, den salte, hadde brønner av asfalt, men kongen av Sodoma og kongen av Gomorra flyktet, og de falt der, men de som ble igjen flyktet inn i fjellområdet. De tok alle hestene fra Sodoma og Gomorra, og all maten deres, og dro bort. De tok også Lot, sønnen til Abrams bror, og hans bagasje, og dro bort, for han bodde i Sodom. Etter å ha ankommet rapporterte en av de

reddede til Abram hebreeren, og han selv bodde ved eken til Mamre amoritten, broren til Eskol og broren til Onan, som var allierte av Abram. Etter å ha hørt at Lot, broren hans, hadde blitt tatt til fange, talte Abram sine egne husholdsmedlemmer, tre hundre og atten, og forfulgte dem til Dan. Og han falt over dem om natten, han selv og tjenerne hans, og han slo dem og forfulgte dem helt til Koba, som ligger nord for Damaskus. Og han vendte tilbake alle hestene fra Sodom, og Lot, hans nevø, vendte han tilbake, og alle hans eiendeler, og kvinnene, og folket. Kongen av Sodom gikk ut for å møte ham, etter at han hadde vendt tilbake fra nederlaget av Khedorlaomer og kongene som var med ham, inn i dalen Shaveh, dette var kongenes slette. Og Melkisedek, kongen av Salem, brakte ut brød og vin, og han var prest for den høyeste Gud. Og han velsignet Abram, og sa: Velsignet være Abram for den høyeste Gud, som skapte himmelen og jorden. Og velsignet være den høyeste Gud, som overga dine fiender underkastet til deg, og Abram ga til ham tiende av alt. Kongen av Sodom sa til Abram: Gi meg mennene, men ta hesten for deg selv. Og Abram sa til kongen av Sodoma: Jeg vil strekke ut min hånd til Herren, den høyeste Gud, som skapte himmelen og jorden, at jeg ikke vil ta fra en tråd til en sandalrem av alt ditt, så at du ikke skal si at jeg gjorde Abram rik. Unntatt det som de unge menn spiste, og av andelen til de menn som gikk sammen med meg, Eskol, Onan, Mamre, disse vil ta sin andel.

15

Men etter disse ordene skjedde det at Herrens ord kom til Abram i et syn, og sa: Frykt ikke, Abram, jeg er ditt skjold, din lønn skal bli overmåte stor. Og Abram sier: Herre Gud, hva vil du gi meg? Jeg dør barnløs; men sønnen av Masek av min hjemmefødde, denne Eliezer fra Damaskus. Og Abram sa: Siden du ikke har gitt meg avkom, vil en som er født i mitt hus arve meg. Og umiddelbart kom Herrens stemme til ham og sa: Denne vil ikke arve deg, men den som vil gå ut fra deg, denne vil arve deg. Han førte ham utenfor, og sa til ham: Se opp mot himmelen, og tell stjernene, hvis du er i stand til å telle dem. Og han sa: Slik skal din ætt være. Og Abram trodde Gud, og det ble regnet ham til rettferdighet. Men han sa til ham, jeg er Gud som førte deg ut fra Kaldeernes land, for å gi deg dette landet å arve. Han sa: Herre Gud, hvordan skal jeg vite at jeg skal arve den? Han sa til ham: Ta til meg en treårig kvige, en treårig geit, en treårig vær, en turteldue og en due. Han tok alle disse til seg, og delte dem i midten, og plasserte dem overfor hverandre, men fuglene delte han ikke. Men fugler kom ned på legemene, på stykkene av dem, og Abram satt ved dem. Om solnedgang falt en ekstase over Abram, og se, en stor, mørk frykt faller over ham. Og det ble sagt til Abram: Du skal vite at din ætt vil være fremmed i et land som ikke er deres eget, og de vil gjøre dem til træler, og de vil mishandle dem, og de vil ydmyke dem, fire hundre år. Men den nasjonen som de skal tjene, vil jeg dømme, og etter dette vil de dra ut herfra med mye gods. Men du skal gå bort til dine fedre i fred, oppfostret i god alderdom. Men i den fjerde generasjonen skal de vende tilbake hit, for amorittenes synder er ennå ikke fylt opp inntil nå. Siden solen gikk mot vest, oppsto en flamme,

og se, en røykende ovn og ildfakler som gikk gjennom mellom disse delte stykkene. På den dagen opprettet Herren en pakt med Abram, og sa: Til din ætt vil jeg gi dette landet, fra elven i Egypt til den store elven Eufrat: kenittene, og kenisittene, og kadmonittene, og hettittene, og perisittene, og refaittene, og amorittene, og kanaanittene, og hevittene, og girgasittene, og jebusittene.

16

Sarai, Abrams hustru, fødte ikke barn til ham. Hun hadde en egyptisk tjenestekvinne som het Hagar. Men Sarai sa til Abram: Se, Herren har stengt meg inne så jeg ikke kan føde. Gå derfor inn til tjenestekvinnen min, så jeg kan få barn gjennom henne. Og Abram lyttet til Sarais stemme. Og Sara, Abrams hustru, tok Hagar den egyptiske, sin egen tjenestepike, etter ti år da Abram hadde bodd i landet Kanaan, og ga henne til Abram, sin mann, som hustru. Og han gikk inn til Hagar, og hun ble gravid, og hun så at hun var med barn, og fruen ble vanæret i hennes øyne. Sara sa til Abram, jeg er urettferdig behandlet av deg; jeg har gitt min tjenestekvinne inn i din favn, men etter å ha sett at hun er med barn, ble jeg vanæret foran henne. Måtte Gud dømme mellom meg og deg. Og Abram sa til Sarai: Se, din tjenestepike er i dine hender, bruk henne som det måtte være behagelig for deg. Og Sara plaget henne, og hun flyktet fra ansiktet hennes. Men Herrens budbringer fant henne ved vannkilden i ørkenen, ved kilden på veien til Shur. Og budbringeren fra Herren sa til

henne: Hagar, Saras tjenestepike, hvor kommer du fra? Og hvor går du? Og hun sa: Jeg flykter fra min frue Sara. Men Herrens engel sa til henne: Vend tilbake til din herskerinne, og ydmyk deg under hennes hender. Og Herrens engel sa til henne: Jeg vil mangfoldiggjøre din ætt, og den skal ikke kunne telles på grunn av mengden. Og Herrens engel sa til henne: Se, du er med barn og skal føde en sønn, og du skal kalle ham Ismael, fordi Herren har hørt din ydmykelse. Denne vil være en vill mann, hans hender mot alle, og alles hender mot ham, og han vil bo midt imot alle sine brødre. Og hun kalte navnet til Herren som talte til henne, du Gud som så meg, fordi hun sa, og for foran så jeg ham som hadde vist seg for meg. På grunn av dette kalte han brønnen, brønnen der jeg så; se, mellom Kadesj og mellom Barad. Og Hagar fødte en sønn til Abram, og Abram kalte navnet på sønnen sin, som Hagar fødte til ham, Ismael. Abram var åttiseks år gammel da Hagar fødte Ismael til Abram.

17

Abram ble nittini år gammel. Og Herren viste seg for Abram, og sa til ham: Jeg er din Gud; vær velbehagelig foran meg, og bli ulastelig. Og jeg vil opprette min pakt mellom meg og deg, og jeg vil mangfoldiggjøre deg storlig. Og Abram falt på sitt ansikt. Og Gud talte til ham og sa: Og jeg, se, min pakt er med deg, og du skal være far til en mengde nasjoner. Og navnet ditt skal ikke lenger kalles Abram, men navnet ditt skal være Abraham, fordi jeg har gjort deg til far for mange nasjoner. Og jeg vil øke deg

svært, svært, og jeg vil gjøre deg til nasjoner, og konger vil gå ut fra deg. Og jeg vil opprette min pakt mellom deg og din ætt etter deg gjennom deres slekter, som en evig pakt, for å være din Gud og din ætts Gud etter deg. Og jeg vil gi deg og din ætt etter deg det landet du bor i, hele landet Kanaan, til evig eie, og jeg vil være deres Gud. Og Gud sa til Abraham: Men du... Du skal holde min pakt, du og din sæd etter deg inn i deres generasjoner. Og dette er pakten som du skal holde mellom meg og dere, og mellom din ætt etter deg gjennom deres slekter: hver mann av dere skal bli omskåret. Og dere skal omskjæres på kjøttet av forhudet deres, og det skal være et tegn på pakten mellom meg og dere. Og et barn på åtte dager skal omskjæres hos dere, hvert hankjønn gjennom generasjonene deres, både den husfødte og den kjøpt med sølv fra enhver fremmed sønn, som ikke er av din sæd. Den husfødte i ditt hus skal omskjæres, og den kjøpt med sølv, og min pakt skal være på deres kjøtt som en evig pakt. Og en uomskåret mann, som ikke blir omskåret i kjøttet av sin forhud på den åttende dagen, skal den sjelen utryddes fra sin slekt, fordi han har brutt min pakt. Og Gud sa til Abraham: Sarai, din kvinne, skal ikke lenger kalles Sarai, Sara skal være hennes navn. Jeg vil velsigne henne, og jeg vil gi deg et barn fra henne, og jeg vil velsigne det, og det vil bli til nasjoner, og konger av nasjoner vil komme fra ham. Og Abraham falt på ansiktet sitt, og lo, og sa i sinnet sitt: Skal det bli en sønn for den hundre år gamle? Og hvis Sara, som er nitti år gammel, vil føde? Sa Abraham til Gud: Måtte denne Ismael leve foran deg. Sa Gud til Abraham: Ja, se, Sara, din kvinne, vil føde deg en sønn, og du skal kalle ham Isak, og jeg vil opprette min pakt med ham, til en

evig pakt, å være hans Gud og hans ætt etter ham. Om Ismael, se, jeg har hørt deg, og se, jeg har velsignet ham, og jeg vil øke ham, og jeg vil mangfoldiggjøre ham svært. Tolv nasjoner vil han avle, og jeg vil gjøre ham til en stor nasjon. Men pakten min vil jeg opprette med Isak, som Sara skal føde til deg på denne tiden, i det andre året. Han fullførte å tale til ham, og Gud gikk opp fra Abraham. Og Abraham tok Ismael, sin egen sønn, og alle hans husholdsmedlemmer, og alle som var kjøpt med sølv, og hvert hankjønn blant mennene i Abrahams hus, og omskjær deres forhuder på den samme dag, slik som Gud hadde talt til ham. Abraham var nittini år da han omskjærte kjøttet av forhudet sitt. Ishmael, men sønnen hans, var tretten år gammel da han ble omskåret i kjøttet av forhuden sin. På den tiden av den dagen ble Abraham omskåret, og Ismael, sønnen hans, og alle mennene i huset hans, og de hjemmefødde hans, og de som var kjøpt med sølv fra fremmede nasjoner.

18

Gud viste seg for ham ved eiken i Mamre, mens han satt ved inngangen til teltet sitt midt på dagen. Han så opp med øynene sine, og se, tre menn sto foran ham. Da han så dem, løp han for å møte dem fra døren til teltet sitt og bøyde seg ned til jorden. Og han sa: Herre, hvis jeg har funnet nåde for dine øyne, så gå ikke forbi din tjener. La det bli hentet vann, og la dem vaske føttene deres, og kjøl dere ned under treet. Og jeg vil ta brød, og dere vil spise. Og etter dette vil dere fortsette på veien deres, som dere

vendte av fra for å komme til tjeneren deres. Og han sa: Gjør slik, akkurat som du har sagt. Og Abraham skyndte seg til teltet, til Sarah, og sa til henne: Skynd deg, og kna tre mål finmel, og lag askekaker. Og Abraham løp til oksene, og tok en mør og god kalv, og ga den til gutten, og han skyndte seg med å tilberede den. Han tok smør og melk og kalven som han hadde tilberedt, og satte det frem for dem, og de spiste, mens han selv sto ved siden av dem under treet. Han sa til ham: Hvor er Sara, konen din? Men han som svarte, sa: Se, i teltet. Han sa: Når jeg kommer tilbake til deg ved denne tiden neste år, vil Sara din kone ha en sønn. Sara hørte ved døren av teltet, og hun var bak ham. Abraham og Sarah var eldre og langt fremme i dager, men det hadde opphørt for Sarah å skje de kvinnelige ting. Sara lo i seg selv og sa: Det har ikke skjedd for meg ennå, og min herre er gammel. Og Herren sa til Abraham: Hvorfor lo Sara i seg selv og sa: Skal jeg virkelig føde? Men jeg har blitt gammel. Vil ikke noe ord være umulig hos Gud? På denne tiden vil jeg vende tilbake til deg om et år, og Sara skal ha en sønn. Men Sara benektet og sa: Jeg lo ikke, for hun var redd. Og han sa til henne: Jo, du lo. Etter å ha reist seg derfra så mennene ned mot Sodoma og Gomorra. Abraham reiste sammen med dem og fulgte dem på veien. Men Herren sa: Jeg vil ikke skjule for Abraham, min tjener, det som jeg gjør. Abraham vil bli til et stort og mektig folk, og alle jordens nasjoner vil bli velsignet i ham. Jeg visste at han ville befale sønnene sine og huset sitt etter ham, og de skal holde Herrens veier, å gjøre rettferdighet og rett, så Herren må bringe over Abraham alt det han talte til ham. Sa Herren: Ropet fra Sodoma og Gomorra har blitt mangedoblet mot meg, og syndene

deres er overmåte store. Etter å ha steget ned vil jeg derfor se om de, ifølge deres rop som kommer til meg, blir fullført, men hvis ikke, så jeg kan vite. Og mennene vendte seg bort derfra og kom til Sodom, men Abraham sto ennå foran Herren. Og Abraham nærmet seg og sa: Vil du ødelegge den rettferdige sammen med den ugudelige, og vil den rettferdige være som den ugudelige? Hvis det er femti rettferdige i byen, vil du ødelegge dem? Vil du ikke skåne hele stedet for de femti rettferdiges skyld, hvis de er der? På ingen måte skal du gjøre som dette ordet, å drepe den rettferdige sammen med den ugudelige, og den rettferdige vil være som den ugudelige, på ingen måte! Du som dømmer hele jorden, skal du ikke utøve rettferdighet? Sa Herren, hvis det er i Sodoma femti rettferdige i byen, vil jeg spare hele byen og hele stedet for deres skyld. Og Abraham svarte og sa: Nå har jeg begynt å tale til min Herre, men jeg er jord og aske. Men hvis de femti rettferdige skulle bli færre til førtifem, vil du ødelegge hele byen på grunn av de fem? Og han sa, jeg vil ikke ødelegge hvis jeg finner førtifem der. Og han fortsatte enda å tale til ham, og sa: Hvis det blir funnet førti der. Og han sa: Jeg vil ikke ødelegge på grunn av de førti. Og han sa, ingenting, Herre, hvis jeg snakker? Men hvis det finnes tretti der? Og han sa, Jeg vil ikke ødelegge på grunn av de tretti. Og han sa: Siden jeg har å tale til Herren, men hva hvis det finnes tjue der? Og han sa, jeg vil ikke ødelegge, hvis jeg finner tjue der. Og han sa: La det ikke være noe, Herre, hvis jeg snakker enda en gang? Men hvis det blir funnet ti der? Og han sa: Jeg vil ikke ødelegge på grunn av de ti. Herren gikk bort da han opphørte med å tale til Abraham, og Abraham vendte tilbake til sitt sted.

19

De to budsenderne kom til Sodoma om kvelden. Lot satt ved porten til Sodoma; og da Lot så dem, sto han opp for å møte dem, og bøyde seg med ansiktet mot jorden. Og han sa: Se, herrer, sving av inn i tjeneren deres sitt hus, og overnatt, og vask føttene deres, og når dere har stått opp tidlig vil dere dra bort på veien deres. Og de sa: Nei, men vi vil overnatte på gaten. Og han oppfordret dem innstendig, og de vendte seg mot ham og gikk inn i huset hans, og han laget drikke til dem, og usyret brød bakte han til dem, og de spiste. Men før de la seg, omringet mennene fra byen, Sodomittene, huset, fra ung mann til eldre mann, hele folket på samme tid. Og de ropte ut til Lot, og de sa til ham, hvor er mennene som kom inn til deg i natt? Før dem ut til oss, så at vi kan bli i slekt med dem. Lot gikk ut til dem ved terskelen, og lukket døren etter seg. Sa men til dem: På ingen måte, brødre, gjør ikke ondt. Men jeg har to døtre som ikke har kjent mann, jeg vil føre dem ut til dere, og bruk dem som det ville behage dere, bare mot disse menn må dere ikke gjøre urett, fordi de inngikk under mine bjelkers ly. De sa til ham, stå bort der; du kom inn for å oppholde deg midlertidig, ikke også for å dømme dom? Nå skal vi derfor behandle deg verre enn dem. Og de tvang mannen Lot voldsomt, og de nærmet seg for å knuse døren. Men mennene strakte ut hendene og trakk Lot inn til seg i huset, og de stengte døren til huset. De mennene som var ved døren til huset slo de med blindhet, fra liten til stor, og de ble lammet mens de søkte døren. Og mennene sa til Lot, har du her

svigersønner, eller sønner, eller døtre? Hvis noen annen er hos deg i byen, før dem ut fra dette stedet, fordi vi ødelegger dette stedet; fordi deres rop ble løftet opp for Herren, og Herren sendte oss for å ødelegge det. Lot gikk ut og talte til svigersønnene sine, de som hadde tatt døtrene hans, og sa: Stå opp og gå ut fra dette stedet, for Herren ødelegger byen. Men det virket som om han spøkte foran svigersønnene sine. Da daggry kom, oppfordret budbringerne Lot innstendig og sa: Stå opp, ta din hustru og dine to døtre som du har, og gå ut, slik at ikke også du skal omkomme sammen med byens lovløsheter. Og de nølte, og englene grep hans hånd, og hans kones hånd, og hans to døtres hender, fordi Herren viste ham nåde. Og det skjedde da de førte dem ut, og de sa: Redd din egen sjel, ikke se deg tilbake, heller ikke stå i hele det omkringliggende området, redd deg selv til fjellet, så du ikke blir revet med. Lot sa til dem, jeg ber Herre, siden din tjener fant nåde foran deg, og du har forstørret din rettferdighet som du gjør mot meg, for å la min sjel leve; men jeg vil ikke kunne bli reddet til fjellet, at ikke noen gang det onde griper meg, og jeg dør. Se, denne byen er nær for meg å ta tilflukt der, som er liten; og der vil jeg bli reddet; er den ikke liten? Og sjelen min vil leve på grunn av deg. Og han sa til ham: Se, jeg har tatt hensyn til deg og til dette ordet, å ikke ødelegge den byen som du talte om. Skynd deg derfor å bli reddet der, for jeg vil ikke være i stand til å gjøre noe før du kommer dit. På grunn av dette kalte han navnet til den byen Segor. Solen gikk opp over jorden, og Lot gikk inn i Zoar. Og Herren lot det regne svovel og ild over Sodoma og Gomorra fra Herren ut av himmelen. Og han ødela disse byene og hele den omkringliggende regionen og alle

innbyggerne i byene og det som vokste opp av jorden. Og kvinnen hans så seg tilbake, og hun ble en saltsøyle. Abraham stod opp tidlig om morgenen og gikk til det stedet hvor han hadde stått foran Herren. Og han så mot Sodom og Gomorrah, og mot den omkringliggende regionen, og han så, og se, det steg opp en flamme fra jorden, som dampen fra en ovn. Og det skjedde da Gud ødela alle byene i det omkringliggende området, at Gud husket Abraham, og sendte Lot ut fra midt i ødeleggelsen, da Herren ødela byene som Lot bodde i. Lot dro opp fra Zoar og slo seg ned på fjellet, han selv og hans to døtre med ham, for han fryktet å bo i Zoar, og han bodde i hulen, han selv og hans to døtre med ham. Sa den eldre til den yngre: Vår far er gammel, og det er ingen på jorden som vil komme til oss, slik som det er skikk over hele jorden. Kom, la oss gi vår far vin å drikke og ligge med ham, og la oss få avkom fra vår far. De ga sin far vin å drikke den natten, og den eldste gikk inn og lå med sin far den natten, og han visste det ikke da han la seg, og da han sto opp. Det skjedde den neste dagen, og den eldre sa til den yngre: Se, jeg sov i går med vår far. La oss gi ham vin å drikke også i denne natten, og gå inn og ligg med ham, og la oss reise opp sæd fra vår far. De ga også den natten deres far vin å drikke, og den yngre gikk inn og sov med sin far, og han visste det ikke da han la seg eller da han sto opp. Og de to døtrene til Lot ble gravide med sin far. Og den eldre fødte en sønn, og kalte navnet hans Moab, idet hun sa: Fra min far. Han er far til moabittene inntil den dag i dag. Og den yngre fødte også en sønn, og kalte navnet hans Ammon, og sa: sønn av min slekt, denne er far til ammonittene inntil denne dag i dag.

20

Og Abraham flyttet derfra inn i landet mot sør, og bodde mellom Kades og Sur, og oppholdt seg i Gerara. Abraham sa om Sara, konen hans, at hun var søsteren hans, for han fryktet å si at hun var konen hans, slik at ikke mennene i byen noensinne skulle drepe ham på grunn av henne, og kong Abimelek av Gerar sendte bud og tok Sara. Og Gud kom til Abimelek i søvnen om natten, og sa: Se, du skal dø på grunn av kvinnen som du tok, for hun er gift med en mann. Abimelech hadde imidlertid ikke rørt henne, og sa: Herre, vil du ødelegge et uvitende og rettferdig folk? Sa ikke han selv til meg: Hun er min søster? Og hun sa til meg, er han min bror? I et rent hjerte og i rettferdighet av hendene gjorde jeg dette. Sa Gud til ham i søvnen, og jeg visste at du gjorde dette med rent hjerte, og jeg skånet deg fra å synde mot meg, derfor lot jeg deg ikke røre henne. Men nå, gi tilbake kvinnen til mannen, fordi han er en profet, og han vil be for deg, og du skal leve. Men hvis du ikke gir henne tilbake, skal du vite at du vil dø, du og alle dine. Og Abimelek sto opp tidlig om morgenen, og kalte alle tjenerne sine, og talte alle disse ordene inn i ørene deres; og alle menneskene fryktet veldig. Og Abimelek kalte på Abraham og sa til ham: Hva er dette du har gjort mot oss? Har vi ikke syndet mot deg, at du brakte over meg og over riket mitt en stor synd? Et arbeid som ingen vil gjøre, har du gjort for meg. Men Abimelek sa til Abraham: Hva så du som gjorde at du gjorde dette? Sa Abraham, for jeg sa, da er det ikke gudsfrykt på dette stedet, og de vil drepe meg på grunn av

min kone. Og virkelig er hun min søster fra far, men ikke fra mor, og hun ble min kone. Det skjedde da Gud førte meg ut fra min fars hus, at jeg sa til henne: Denne rettferdigheten skal du gjøre mot meg: på hvert sted hvor vi kommer, si om meg at han er min bror. Og Abimelek tok tusen didrakmer, og sauer, og kalver, og tjenere, og kvinnelige tjenere, og ga dem til Abraham; og ga tilbake til ham Sara, kona hans. Og Abimelech sa til Abraham: Se, mitt land ligger foran deg; bor hvor det behager deg. Men til Sara sa han: Se, jeg har gitt tusen didrakmer til din bror. Dette skal være deg til ære for ditt ansikt, og for alle de som er med deg, og snakk sannferdig i alt. Men Abraham ba til Gud, og Gud helbredet Abimelek og hans hustru og hans tjenestepiker, og de fødte. Fordi Herren hadde stengt alle livmødre i Abimeleks hus fra utsiden, på grunn av Sara, Abrahams hustru.

21

Og Herren besøkte Sara, som han hadde sagt, og Herren gjorde for Sara som han hadde talt. Og etter å ha unnfanget fødte hun Abraham en sønn i alderdommen, på den tid som Herren hadde talt til ham. Og Abraham kalte navnet til sønnen hans som ble født til ham, som Sara fødte til ham, Isak. Og Abraham omskjærte Isak på den åttende dagen, slik som Gud hadde befalt ham. Og Abraham var hundre år gammel da hans sønn Isak ble født. Sa Sarah: Herren har gjort latter til meg, for hver den som hører vil glede seg med meg. Og hun sa: Hvem ville ha fortalt

Abraham at Sara ammer et barn? Fordi jeg fødte en sønn i min alderdom. Og barnet vokste, og ble avvent, og Abraham gjorde et stort gjestebud den dagen Isak, sønnen hans, ble avvent. Etter å ha sett sønnen til Hagar den egyptiske, som ble født til Abraham, leke med Isak, hennes sønn, sa Sara til Abraham: Driv ut denne trellkvinnen og hennes sønn, for sønnen til denne trellkvinnen skal ikke arve sammen med min sønn Isak. Men ordet virket svært hardt for Abraham angående hans sønn. Gud sa til Abraham: La det ikke være hardt for deg angående gutten og angående tjenestepiken; alt det Sarah sier til deg, hør på stemmen hennes; fordi i Isak skal din ætt kalles. Og sønnen til denne unge kvinnen vil jeg også gjøre til et stort folk, fordi han er din ætt. Abraham stod opp om morgenen, og tok brød og en skinnsekk med vann, og ga dem til Hagar, og la barnet på skulderen hennes, og sendte henne bort. Hun gikk bort og vandret i ørkenen, ved edens brønn. Vannet tok slutt fra vannsekken, og hun kastet barnet under en furu. Etter å ha gått bort satte hun seg overfor ham langt borte, som et bueskudd. For hun sa: Jeg vil ikke se døden til barnet mitt. Og hun satt overfor ham; og barnet ropt ut og gråt. Og Gud hørte barnets stemme fra stedet hvor det var; og Guds budbringer ropte til Hagar fra himmelen, og sa til henne, hva er det Hagar? Ikke vær redd, for Gud har hørt barnets stemme fra stedet hvor han er. Reis deg opp og ta barnet, og hold det fast med hånden din; for jeg vil gjøre det til et stort folk. Og Gud åpnet øynene hennes, og hun så en brønn med levende vann, og hun gikk og fylte vannsekken med vann, og ga barnet å drikke. Og Gud var med barnet, og han vokste, og han bodde i ørkenen, og han ble en

bueskytter. Og han bodde i ørkenen, og moren tok en hustru til ham fra Paran i Egypt. Det skjedde på den tiden at Abimelek og Okozat, hans rådgiver, og Fikol, øverstkommanderende for hans hær, sa til Abraham: Gud er med deg i alt du gjør. Nå derfor, sverg ved Gud til meg at du ikke skal skade meg, heller ikke min ætt, heller ikke mitt navn, men i henhold til den rettferdighet som jeg viste deg, skal du gjøre mot meg og mot det landet som du har bodd i. Og Abraham sa: Jeg vil sverge. Og Abraham irettesatte Abimelek angående vannbrønnene som Abimeleks tjenere hadde tatt bort. Og Abimelek sa til ham: Jeg visste ikke hvem som gjorde denne tingen til deg, heller ikke har du fortalt meg det, heller ikke har jeg hørt det, før i dag. Og Abraham tok sauer og kalver, og ga dem til Abimelek, og de begge inngikk en pakt. Og Abraham satte opp syv hunlam alene. Og Abimelech sa til Abraham: Hva er disse syv lammene av sauene som du har satt til side alene? Og Abraham sa at du skal ta de syv lammene fra meg, så at de skal være til vitnesbyrd for meg at jeg gravde denne brønnen. Derfor ga han det stedet navnet Edens brønn, fordi begge sverget der. Og de inngikk en pakt ved Edens brønn. Men Abimelek sto opp, Akussat hans rådgiver, og Fikol, øverstkommanderende for hans hær, og de vendte tilbake til filistrenes land. Og Abraham plantet en mark ved edens brønn, og kalte der på Herrens navn, den evige Gud. Abraham bodde i filistrenes land i mange dager.

22

Og det skjedde etter disse ordene at Gud testet Abraham, og sa til ham: Abraham, Abraham, og han sa: Se, her er jeg. Og han sa: Ta din elskede sønn, som du elsket, Isak, og gå til det høye landet, og ofre ham der som brennoffer på et av de fjellene som jeg vil si til deg. Abraham stod opp om morgenen og salte eselet sitt; og han tok med seg to tjenere og Isak sønnen sin; og etter å ha kløyvd ved til brennoffer, stod han opp og gikk, og han kom til stedet som Gud hadde sagt til ham, på den tredje dagen. Og Abraham så opp med sine øyne og så stedet langt borte. Og Abraham sa til tjenerne sine, bli sittende her med eselet; jeg og gutten vil gå videre dit bort; og etter å ha tilbedt vil vi vende tilbake til dere. Abraham tok veden til brennofferet og la den på Isak, sønnen sin, og han tok med seg ilden og sverdet, og de to gikk sammen. Isak sa til Abraham, faren sin: Far. Og han sa: Hva er det, barnet mitt? Han sa, og se, ilden og veden - hvor er sauen til helbrennofferet? Abraham sa: Gud vil skaffe seg selv sau til brennoffer, mitt barn. Etter å ha gått begge samtidig, kom de til stedet som Gud hadde sagt til ham; og Abraham bygde der alteret, og la på veden; og etter å ha bundet Isak, sønnen sin, la han ham på alteret oppå veden. Og Abraham strakte ut hånden sin for å ta sverdet, for å slakte sønnen sin. Og Herrens budbringer kalte på ham fra himmelen og sa: Abraham, Abraham! Og han svarte: Se, her er jeg. Og han sa: Ikke legg din hånd på den lille gutten, og ikke gjør ham noe; for nå vet jeg at du frykter Gud, og du sparte ikke din elskede sønn for min skyld. Og Abraham kikket opp med øynene sine og så, og se, en vær ble holdt fast i en busk ved hornene sine. Og Abraham gikk, og tok væren, og ofret ham opp til helbrennofferet i stedet for Isak,

sønnen sin. Og Abraham kalte navnet på det stedet Herren så, så de sier i dag: På fjellet ble Herren sett. Og Budbringeren av Herren kalte Abraham andre gang fra himmelen og sa: Ved meg selv sverget jeg, sier Herren, fordi du gjorde denne tingen og ikke sparte din elskede sønn for min skyld, Sannelig, velsignende vil jeg velsigne deg og mangfoldiggjørende vil jeg mangfoldiggjøre din sæd som stjernene på himmelen og som sanden ved havets kant; og din sæd vil arve motstandernes byer. Og alle jordens nasjoner skal bli velsignet i din sæd, fordi du adlød min stemme. Abraham vendte seg bort til tjenerne sine, og etter å ha reist seg opp gikk de sammen til Edens brønn. Og Abraham bosatte seg ved edens brønn. Det skjedde etter disse ordene, og det ble rapportert til Abraham, idet de sa: Se, Milka har også hun født sønner til Nahor, din bror: Uz, den førstefødte, og Buz, hans bror, og Kemuel, far til syrerne, og Kesed, og Haso, og Pildash, og Jidlaf, og Betuel. Betuel ble far til Rebekka. Disse åtte sønnene fødte Milka for Nakor, Abrahams bror. Og hans konkubine, som het Reuma, fødte også Tabek og Taam og Tokos og Moka.

23

Sarahs liv ble hundre og tjuesyv år. Og Sara døde i byen Arboc, som er i dalen, denne er Hebron i landet Kanaan, og Abraham kom for å sørge over Sara og klage. Og Abraham reiste seg opp fra den døde hans, og Abraham sa til sønnene av Het og sa: Jeg er en fremmed og midlertidig bosatt hos dere, gi meg derfor en

grav som eiendom hos dere, og jeg vil begrave min døde bort fra meg. Sønnene av Khet svarte Abraham og sa: Nei, herre. Hør oss, du er en konge fra Gud blant oss, begrav din døde i våre utvalgte graver, for ingen av oss vil hindre sin grav fra deg, fra å begrave din døde der. Men Abraham reiste seg og bøyde seg for folket i landet, sønnene til Het. Og Abraham talte til dem og sa: Hvis dere har det i deres sjel å begrave min døde fra mitt ansikt, så hør meg, og tal til Efron, sønn av Sohar, om meg. Og la ham gi til meg den doble hulen som tilhører ham, den som ligger i en del av hans mark; for sølv av verdig verdi, gi meg den blant dere til besittelse av en grav. Efron satt i midten av Hets sønner; og Efron hettitten svarte Abraham og sa, mens Hets sønner hørte, og alle de som gikk inn i byen, og sa: Vær hos meg, herre, og hør meg; marken og hulen som er i den, til deg gir jeg; foran alle mine borgere har jeg gitt deg den; begrav din døde. Og Abraham tilbad før folket i landet. Og han sa til Efron for ørene på folket i landet: Siden du er hos meg, hør meg, ta sølvet for marken fra meg, og jeg vil begrave min døde der. Og Efron svarte Abraham og sa: Ikke, herre; jeg har hørt, land på fire hundre didrakmer i sølv; men hva ville dette være mellom meg og deg? Men du, begrav din døde. Og Abraham hørte Efron, og Abraham ga til Efron sølvet som han hadde talt om i påhør av Hets sønner, fire hundre didrakmer av sølv godkjent blant kjøpmenn. Og Efrons mark sto fast, som var ved den doble hulen, som er overfor Mamre, marken og hulen som var i den, og hvert tre som var i marken, og alt som er innenfor grensene hans rundt omkring, til Abraham, som eiendom foran Hets sønner, og alle de som gikk inn i byen. Etter dette begravde Abraham Sarah, konen sin, i

hulen på den doble mark, som ligger overfor Mamre, dette er Hebron i landet Kanaan. Og marken og hulen som var i den ble ratifisert til Abraham som gravbesittelse, fra Hets sønner.

24

Og Abraham var gammel og høyt oppe i dager, og Herren velsignet Abraham i alle ting. Og Abraham sa til sin tjener, den eldste i hans hus, den som styrte over alt hans, plasser din hånd under mitt lår. Og jeg besvergjer deg ved Herren, himmelens Gud og jordens Gud, at du ikke tar en hustru til min sønn Isak fra kanaaneernes døtre, som jeg bor blant. Men du skal gå til mitt land, der jeg ble født, og til min stamme, og derfra ta en hustru til min sønn Isak. Og sønnen sa til ham: Hvis kvinnen ikke ønsker å gå med meg tilbake til dette landet, skal jeg føre din sønn tilbake til landet hvorfra du dro? Abraham sa til ham: Ta deg i vare for ikke å føre sønnen min tilbake dit. Herren, himmelens Gud og jordens Gud, som tok meg fra min fars hus og fra det landet hvor jeg ble født, som talte til meg og som sverget til meg og sa: Til deg vil jeg gi dette landet og til din ætt, han selv vil sende sin budbringer foran deg, og du skal ta en hustru til min sønn derfra. Hvis kvinnen ikke ønsker å dra med deg inn i dette landet, skal du være fri fra min ed, bare ikke send min sønn tilbake dit. Og gutten la hånden sin under låret til Abraham, sin herre, og sverget til ham angående dette ordet. Og gutten tok ti kameler av herrens kameler, og av alle herrens gode ting med seg, og han reiste seg opp og dro til Mesopotamia

til byen Nahor. Og han la kamelene ned utenfor byen ved vannbrønnen mot kvelden, når de som henter vann går ut. Og han sa: Herre, min herre Abrahams Gud, gi meg lykke i dag, og vis barmhjertighet mot min herre Abraham. Se, jeg står ved vannkilden, og døtrene til byens innbyggere kommer ut for å hente vann. Og det vil være den jomfruen som jeg sier til, hell din vannkrukke så jeg kan drikke, og hun sier til meg, drikk du, og dine kameler vil jeg gi å drikke, inntil de slutter å drikke, henne har du forberedt for din sønn Isak, og i dette vil jeg vite at du har gjort barmhjertighet med min herre Abraham. Og det skjedde før han hadde fullført å tale i sitt sinn, og se, Rebekka gikk ut, hun som var født av Betuel, sønn av Milka, konen til Nahor, Abrahams bror, og hun hadde vannkrukken på skuldrene sine. Men jomfruen var svært vakker av utseende, hun var jomfru, ingen mann hadde kjent henne, og hun gikk ned til kilden, fylte sin vannkrukke, og gikk opp. Gutten løp mot henne for å møte henne, og sa: Gi meg litt vann fra krukken din. Hun sa: Drikk, herre, og skyndte seg og senket vannkrukken ned på armen sin, og ga ham å drikke inntil han sluttet å drikke. Og hun sa: Jeg vil også gi vann til kamelene dine, inntil alle har drukket. Og hun skyndte seg og tømte vannkrukken inn i trauet, og løp til brønnen for å øse igjen, og trakk vann til alle kamelene. Men mannen observerte henne og holdt seg stille for å få vite om Herren hadde latt hans vei lykkes, eller ikke. Det skjedde at da alle kamelene hadde sluttet å drikke, tok mannen gylne øreringer på en drakmes vekt og to armbånd til hendene hennes, ti gylne i vekt. Og han spurte henne og sa: Datter av hvem er du? Fortell meg, om det er hos din far et sted for oss å

overnatte. Hun sa til ham: Jeg er datteren til Betuel, som Milka fødte for Nakor. Og hun sa til ham: Vi har både halm og rikelig med fôr, og plass til å overnatte. Og mannen var fornøyd, tilba Herren og sa: Velsignet er Herren, Abrahams Gud, min herres Gud, som ikke forlot sin rettferdighet og sin sannhet overfor min herre; og Herren førte meg til huset til min herres bror. Og jenta som hadde løpt, rapporterte inn i huset til moren hennes i henhold til disse ordene. Rebecca hadde en bror som het Laban, og Laban løp ut til mannen ved kilden. Og det skjedde da han så øreringene og armbåndene i hendene til søsteren sin, og da han hørte ordene til Rebekka, søsteren sin, som sa: Slik har mannen talt til meg, og han kom til mannen som sto ved kamelene ved kilden. Og han sa til ham, kom hit, gå inn, velsignet av Herren; hvorfor står du utenfor? Jeg har forberedt huset, og plass til kamelene. Mannen gikk inn i huset, og losset kamelene, og ga halm og fôr til kamelene, og vann til å vaske føttene hans, og føttene til mennene som var med ham. Og han satte brød foran dem å spise, og sa: Jeg vil ikke spise før jeg har talt mine ord. Og han sa: Tal. Og han sa: Jeg er Abrahams sønn. Herren velsignet min herre svært, og han ble opphøyet, og ga ham sauer og kalver og sølv og gull, barn og kvinnelige tjenere, kameler og esler. Og Sara, min herres hustru, fødte en sønn til min herre etter at han ble gammel, og han ga ham alt som var hans. Og min herre lot meg sverge og sa: Du skal ikke ta en hustru til min sønn fra døtrene til kanaanittene, som jeg bor blant som fremmed i deres land. Men du skal gå inn i min fars hus og inn i min stamme, og du skal ta en kvinne til min sønn derfra. Jeg sa til min herre: Kanskje kvinnen ikke vil følge med meg. Og han sa

til meg: Herren, den Gud som jeg har behaget, han skal selv sende ut sin Budbringer med deg, og han vil la din vei lykkes, og du skal ta en hustru til min sønn fra min stamme og fra min fars hus. Da vil du være uskyldig fra mine forbannelser, for når du kommer til min stamme, og de ikke gir til deg, da vil du være uskyldig fra min ed. Og da jeg kom i dag til kilden, sa jeg: Herre, Abrahams Gud, min herres Gud, hvis du gjør min vei vellykkende, den som jeg nå går på, se, jeg står ved vannkilden, og byens menns døtre går ut for å øse vann; og det skal være slik at den jomfru som jeg sier til: Gi meg litt vann å drikke fra krukken din, og hun sier til meg: Drikk du også, og jeg vil gi dine kameler vann, hun er den kvinne som Herren har forberedt for sin tjener Isak; og ved dette vil jeg vite at du har vist barmhjertighet mot min herre Abraham. Og det skjedde før jeg hadde fullført å tale i mitt sinn, at Rebekka umiddelbart gikk ut, med vannkrukken på skuldrene, og hun gikk ned til kilden og trakk vann, og jeg sa til henne: Gi meg å drikke. Og hun skyndte seg og senket vannkrukken ned på armen sin, og sa: Drikk du, og kamelene dine vil jeg gi å drikke, og han drakk, og kamelene ga hun å drikke. Og jeg spurte henne, og jeg sa: Datter av hvem er du? Fortell meg. Men hun sa: Jeg er datter av Betuel, sønn av Nakor, som Melka fødte til ham. Og jeg la øreringene rundt henne, og armbåndene om hendene hennes. Og da jeg var fornøyd, tilba jeg Herren, og jeg velsignet Herren, min herre Abrahams Gud, som har ført meg på sannhetens vei for å ta min herres brors datter til hans sønn. Hvis dere derfor viser barmhjertighet og rettferdighet mot min herre, men hvis ikke, så si fra til meg, slik at jeg kan vende meg til høyre eller venstre.

Laban og Betuel svarte og sa: Fra Herren gikk denne saken ut, vi vil ikke være i stand til å tale imot deg, verken ondt eller godt. Se, Rebekka er foran deg, ta henne og dra av sted, og la henne være hustru til din herres sønn, slik som Herren talte. Det skjedde at da Abrahams tjener hørte ordene deres, bøyde han seg ned til jorden for Herren. Og etter å ha brakt ut kar av sølv og gull og klær, ga tjeneren dem til Rebekka; og han ga gaver til broren hennes og til moren hennes. Og de spiste og drakk, både han selv og mennene som var med ham, og de sov. Og da han stod opp om morgenen, sa han: Send meg av sted, så jeg kan dra til min herre. Men hennes brødre og moren sa: La jomfruen forbli hos oss omtrent ti dager, og etter dette vil hun dra bort. Men han sa til dem: Hold meg ikke tilbake, og Herren har gjort min vei velstående for meg, send meg av sted, så jeg kan dra til min herre. De sa, La oss kalle på jenta, og la oss spørre munnen hennes. Og de kalte Rebekka, og de sa til henne: Vil du dra med denne mannen? Hun sa: Jeg vil dra. Og de sendte ut Rebekka, søsteren deres, og eiendelene hennes, og tjeneren til Abraham, og de som var med ham. Og de velsignet Rebekka, og de sa til henne: Vår søster, bli til tusener av titusener, og la din ætt arve fiendenes byer. Og Rebekka og tjenestepikene hennes sto opp, de satt opp på kamelene, og de dro av sted med mannen; og tjeneren tok Rebekka med seg og dro bort. Isak reiste gjennom ørkenen ved synets brønn, og han selv bodde i landet mot sør. Og Isak gikk ut for å samtale på sletten mot kvelden, og da han så opp med sine øyne, så han kameler som kom. Og Rebekka så opp med øynene og så Isak, og hun hoppet ned fra kamelen. Og hun sa til barnet: Hvem er den mannen der som går på sletten

for å møte oss? Og gutten sa: Denne er min herre. Og hun tok sommerkappen og kastet den rundt seg. Og barnet fortalte Isak alt som han hadde gjort. Isak gikk inn i sin mors hus, og tok Rebekka, og hun ble hans hustru, og han elsket henne, og Isak ble trøstet angående Sara, sin mor.

25

Men Abraham tok seg en hustru som het Keturah. Hun fødte til ham Zombran, og Iezan, og Madal, og Midian, og Iesbok, og Soie. Iezan avlet Saba og Dedan, og Dedans sønner var Asshurim, Letushim og Leummim. Sønnene av Midian var Gepher, Apher, Enoch, Abida og Eldaag; alle disse var sønner av Keturah. Abraham ga alle sine eiendeler til sin sønn Isak. Og til sønnene av medhustruene sine ga Abraham gaver, og sendte dem bort fra Isak, sønnen sin, mens han ennå levde, mot øst inn i østens land. Dette var årene av dagene i Abrahams liv som han levde, hundre og syttifem år. Og Abraham døde i en god alderdom som en gammel mann, full av dager, og ble samlet til sitt folk. Og de begravde ham, Isak og Ismael, sønnene hans, i den doble hulen, i marken til Efron, sønn av Soar den hettittiske, som er overfor Mamre, marken og hulen som Abraham kjøpte fra sønnene til Het; der begravde de Abraham og Sara, konen hans. Det skjedde etter at Abraham døde, at Gud velsignet Isak, hans sønn, og Isak bodde ved Synets brønn. Disse er slektene til Ismael, Abrahams sønn, som Hagar den egyptiske, Saras tjenestepike, fødte for Abraham. Og dette er navnene på sønnene til Ismael, etter

navnene på slektene hans: den førstefødde av Ismael, Nebajot, og Kedar, og Adbeel, og Mibsam, og Misma, og Duma, og Massa, og Hadad, og Tema, og Jetur, og Nafis, og Kedma. Disse er sønnene til Ismael, og dette er navnene deres i teltene deres og i leirene deres, tolv herskere etter nasjonene deres. Og dette var årene av Ismaels liv, hundre og trettisyv år, og han sviktet og døde, og ble samlet til sin slekt. Han bosatte seg fra Havilah til Shur, som ligger ved Egypt, helt til man kommer til assyrerne. Han bosatte seg overfor alle sine brødre. Og disse er generasjonene til Isak, Abrahams sønn. Abraham avlet Isak. Isak var førti år gammel da han tok Rebekka til hustru, datter av Betuel, syreren fra Mesopotamia i Syria, søster til Laban, syreren. Isak ba til Herren om Rebekka, konen hans, fordi hun var ufruktbar, og Gud hørte ham, og Rebekka, konen hans, unnfanget. Og barna hoppet i henne, og hun sa: Hvis det skal bli slik for meg, hvorfor da dette for meg? Hun gikk for å spørre Herren. Og Herren sa til henne: To nasjoner er i ditt liv, og to folk fra ditt liv vil bli skilt, og det ene folket vil overgå det andre, og den større vil tjene den mindre. Og dagene for at hun skulle føde ble oppfylt, og se, det var tvillinger i magen hennes. Den førstefødte kom ut rødaktig, helt som et hårete skinn, og han kalte ham Esau. Og etter dette kom broren hans ut, og hånden hans hadde tatt tak i hælen til Esau, og han kalte ham Jakob. Isak var seksti år gammel da Rebekka fødte dem. De unge mennene vokste opp, og Esau var en mann som kunne jakte, en som holdt til ute, men Jakob var en enkel mann som bodde hjemme. Men Isak elsket Esau, fordi hans jakt var mat for ham, men Rebekka elsket Jakob. Jakob kokte en stuing, og Esau kom

fra sletten utmattet. Og Esau sa til Jakob: Gi meg mat av denne røde kokte maten, for jeg er matt. Derfor ble hans navn kalt Edom. Sa Jakob til Esau: Selg meg din førstefødselsrett i dag. Og Esau sa: Se, jeg går for å dø, så hva gagner denne førstefødselsretten meg? Og Jakob sa til ham: Sver til meg i dag. Og han sverget til ham, og Esau solgte førstefødselsretten til Jakob. Jakob ga Esau brød og linsegryte, og han spiste og drakk, og han reiste seg og gikk, og Esau foraktet førstefødselsretten.

26

Det skjedde en hungersnød i landet, foruten den tidligere hungersnøden som skjedde i Abrahams tid, og Isak dro til Abimelek, filistrenes konge, i Gerar. Herren viste seg for ham og sa: Gå ikke ned til Egypt, men bo i det landet som jeg vil si til deg. Og opphold deg som fremmed i dette landet, og jeg vil være med deg, og jeg vil velsigne deg, for til deg og til din sæd vil jeg gi hele dette landet, og jeg vil opprette min ed, som jeg sverget til Abraham, din far. Og jeg vil mangfoldiggjøre den sæd din, som de stjerner av den himmel, og jeg vil gi til den sæd din all den land denne, og I stedet for dette, lydde Abraham, din far, min stemme og holdt mine befalinger, mine bud, mine forordninger og mine lover. Isak bosatte seg i Gerara. Men mennene av stedet spurte om Rebekka, konen hans, og han sa: Hun er min søster, for han fryktet å si at hun var hans kone, slik at ikke mennene av stedet noensinne skulle drepe ham på grunn av Rebekka, fordi hun var vakker av utseende. Det skjedde at han var der en

lang tid, og Abimelek, kongen av Gerar, bøyde seg ned og så gjennom vinduet Isak som lekte med Rebekka, hustruen hans. Og Abimelek kalte Isak, og sa til ham: Er hun da virkelig din kone? Hvorfor sa du at hun er søsteren min? Isak sa til ham: For jeg sa, at jeg ikke skulle dø på grunn av henne. Og Abimelek sa til ham: Hva er dette du har gjort oss? Nesten hadde noen fra folket mitt sovet med kona di, og du ville ha brakt uvitenhet over oss. Men Abimelek befalte alt folket sitt og sa: Enhver som rører denne mannen og hans hustru, skal være skyldig til døden. Isak sådde i det landet, og fant i det året hundredobbelt bygg, og Herren velsignet ham. Og mannen ble løftet opp, og han ble større og større, inntil han ble svært stor. Han fikk buskap av sauer, og buskap av okser, og mye jordbruk. Og filisterne misunnte ham. Og alle brønnene som barna til faren hans gravde i farens tid, dem stoppet filisterne til, og de fylte dem med jord. Men Abimelek sa til Isak: Gå bort fra oss, fordi du ble langt sterkere enn oss. Og Isak dro bort derfra, og slo leir i Gerara-dalen, og bodde der. Og igjen gravde Isak vannbrønnene som Abrahams, hans fars, tjenere hadde gravd, og som filistrene hadde tettet etter at Abraham hans far døde, og han ga dem navn etter de navnene som hans far hadde gitt dem. Og Isaks barn gravde i dalen ved Gerar, og de fant der en brønn med rennende vann. Og gjeterne fra Gerar kjempet med Isaks gjetere, og hevdet at vannet var deres, og de kalte brønnen Urettferdighet, for de forurettet ham. Etter å ha dratt derfra gravde han en annen brønn, og de kranglet også om den, og han ga den navnet Fiendskap. Etter å ha dratt derfra gravde han en annen brønn, og de kjempet ikke om den, og han kalte den

Romslig plass, og sa: fordi nå har Herren gitt oss rom, og latt oss vokse på jorden. Han gikk opp derfra til edens brønn. Og Herren viste seg for ham i den natten, og sa: Jeg er Abrahams Gud, din fars Gud. Frykt ikke, for jeg er med deg, og jeg vil velsigne deg og mangfoldiggjøre din sæd for Abrahams skyld, din far. Og han bygde der et alter, og han påkalte Herrens navn, og han satte opp teltet sitt der; og Isaks tjenere gravde der en brønn i Gerars dal. Og Abimelek gikk til ham fra Gerar, og Akussat, hans rådgiver, og Fikol, øverstkommanderende for hans hær. Og Isak sa til dem: Hvorfor kom dere til meg? Men dere hatet meg, og dere sendte meg bort fra dere. De sa, vi har sett at Herren var med deg, og vi sa, la det bli en ed mellom oss og mellom deg, og vi vil inngå en pakt med deg, at du ikke skal gjøre oss ondt, fordi vi ikke behandlet deg med fiendtlighet, og på den måten vi behandlet deg godt, og vi sendte deg bort i fred, og nå er du velsignet av Herren. Og han holdt et gjestebud for dem, og de spiste og drakk. Og da de hadde stått opp om morgenen, sverget hver til sin nabo, og Isak sendte dem ut, og de dro bort fra ham i fred. Det skjedde på den dagen, og etter å ha ankommet rapporterte Isaks sønner til ham om brønnen som de hadde gravd, og de sa: Vi fant ikke vann. Og han kalte det Ed. På grunn av dette kalte han den byen Brønn av Ed, helt til den dag i dag. Esau var førti år gammel, og han tok til hustru Judit, datter av Beeri hettitten, og Basemat, datter av Elon hettitten. Og de var til plage for Isak og Rebekka.

27

Det skjedde etter at Isak ble gammel, og øynene hans ble sløvet så han ikke kunne se, og han kalte Esau, sin eldste sønn, og sa til ham: Min sønn, og han sa: Se, her er jeg. Og han sa: Se, jeg har blitt gammel, og jeg vet ikke dagen for min død. Nå derfor, ta ditt utstyr, koggeret og buen, og gå ut på sletten og jakt vilt til meg. Og lag til meg retter, slik som jeg liker, og bring dem til meg, så jeg kan spise, så min sjel kan velsigne deg før jeg dør. Rebecca hørte Isak tale til Esau, sønnen hans, og Esau gikk ut på sletten for å jakte villebråd til sin far. Rebekka sa til Jakob, sønnen hennes den yngre: Se, jeg hørte faren din snakke til Esau, broren din, og si: Bring meg jakt, og gjør meg mat, så at jeg, etter å ha spist, vil velsigne deg foran Herren før jeg dør. Nå derfor, min sønn, hør meg, som jeg befaler deg. Og gå til sauene, ta til meg derfra to møre og gode kje, og jeg vil lage dem til retter for din far, slik som han liker. Og du skal bringe det inn til din far, og han vil spise, så din far kan velsigne deg før han dør. Sa men Jakob til Rebekka, moren hans: Esau, broren min, er en hårete mann, men jeg er en glatt mann. Ikke la noen gang faren røre meg, og jeg vil stå foran ham som en som forakter, og jeg vil bringe forbannelse over meg selv, og ikke velsignelse. Men moren sa til ham: La forbannelsen din komme over meg, mitt barn. Bare hør på min stemme, og gå og hent til meg. Han gikk og tok det, og brakte det til moren, og moren hans laget retter, slik som faren hans elsket. Og Rebekka tok den vakre kjortelen til Esau, hennes eldste sønn, som var hos henne i huset, og kledde Jakob, hennes yngre sønn, i den. Og hun la skinnene av kjeene rundt armene hans og på de nakne delene av nakken hans. Og hun gav delikatesser og brød som hun hadde laget, i

hendene til Jakob, hennes sønn. Og han brakte det inn til sin far og sa: Far. Men han sa: Se, her er jeg. Hvem er du, mitt barn? Og Jakob sa til sin far: Jeg er Esau, din førstefødte. Jeg har gjort som du talte til meg. Reis deg opp, sitt, og spis av mitt vilt, så at din sjel må velsigne meg. Isak sa til sønnen sin: Hva er dette som du fant så raskt, mitt barn? Men han sa: Det Herren din Gud overleverte foran meg. Men Isak sa til Jakob, kom nær til meg, og jeg vil føle deg, barn, for å se om du er sønnen min Esau, eller ikke. Jakob nærmet seg Isak, sin far, og han kjente på ham, og sa: Stemmen er Jakobs stemme, men hendene er Esaus hender. Og han kjente ham ikke, for hendene hans var lodne som hendene til Esau, broren hans, og han velsignet ham og sa: Er du sønnen min Esau? Men han sa: Jeg. Og han sa: Bring til meg, og jeg vil spise av ditt vilt, mitt barn, så min sjel kan velsigne deg. Og han brakte det til ham, og han spiste, og han brakte vin til ham, og han drakk. Og Isak, hans far, sa til ham: Kom nær til meg og kyss meg, mitt barn. Og han nærmet seg og kysset ham, og luktet lukten av klærne hans, og velsignet ham, og sa: Se, lukten av min sønn er som lukten av en full mark, som Herren har velsignet. Og må Gud gi deg av himmelens dugg og av jordens rikdom, og mengde av korn og vin. Og la nasjoner tjene deg, og la herskere tilbe deg, og bli herre over din bror, og din fars sønner skal tilbe deg, den som forbanner deg være forbannet, men den som velsigner deg være velsignet. Og det skjedde etter at Isak hadde opphørt med å velsigne Jakob, sønnen hans, og det skjedde, da Jakob gikk ut fra Isaks, farens hans, ansikt, at Esau, broren hans, kom fra jakten. Og han laget også delikatesser, og brakte dem til sin far, og sa til sin far: La min far reise seg, og la

ham spise av sin sønns jakt, slik at din sjel må velsigne meg. Og Isak, faren hans, sa til ham: Hvem er du? Men han sa, jeg er din sønn, den førstefødte, Esau. Isak ble veldig sterkt forbauset, og sa: Hvem er da den som har jaktet vilt for meg og brakt det inn til meg, og jeg spiste av alt før du kom? Og jeg velsignet ham, og velsignet skal han være. Det skjedde at da Esau hørte ordene fra sin far Isak, ropte han ut med stor og svært bitter stemme, og sa: Velsign da også meg, far. Han sa til ham: Din bror kom med svik og tok din velsignelse. Og han sa: Rettferdig ble hans navn kalt Jakob, for han har fortrengd meg, se, dette er andre gang. Han har tatt min førstefødselsrett, og nå har han tatt min velsignelse. Og Esau sa til sin far: Har du ikke etterlatt en velsignelse til meg, far? Men Isak svarte og sa til Esau: Hvis jeg har gjort ham til din herre, og alle hans brødre har jeg gjort til hans tjenere, med korn og vin har jeg opprettholdt ham, hva skal jeg da gjøre for deg, mitt barn? Esau sa til faren sin, har du ikke én velsignelse, far? Velsign da også meg, far; men da Isak ble dypt beveget, ropte Esau med høy stemme og gråt. Men Isak, hans far, svarte og sa til ham: Se, din bolig skal være fra jordens rikdom og fra himmelens dugg ovenfra. Og på ditt sverd skal du leve, og din bror skal du tjene, men det vil skje når du ødelegger og løsner hans åk fra din nakke. Og Esau bar nag til Jakob på grunn av velsignelsen som hans far hadde velsignet ham med, og Esau sa i sitt sinn: La dagene for sorg over min far nærme seg, så jeg kan drepe min bror Jakob. Det ble rapportert til Rebekka ordene fra Esau, hennes eldste sønn, og hun sendte bud og kalte på Jakob, hennes yngre sønn, og sa til ham: Se, Esau, din bror, truer med å drepe deg. Nå derfor, barn, hør min stemme, og reis deg og flykt

til Mesopotamia, til Laban, min bror, i Haran. Og bo med ham noen dager, inntil vreden vender seg bort, og sinnet til broren din fra deg, og han glemmer hva du har gjort mot ham; og når jeg sender bud vil jeg hente deg derfra, så jeg ikke blir barnløs av dere to på en dag. Sa Rebekka til Isak: Jeg er lei livet mitt på grunn av døtrene til sønnene av Khet. Hvis Jakob tar seg en hustru fra døtrene i dette landet, hva skal jeg da med livet?

28

Etter å ha kalt til seg Jakob, velsignet Isak ham og befalte ham og sa: Du skal ikke ta deg hustru av Kanaanittenes døtre. Stå opp og flykt til Mesopotamia, til huset til Betuel, din mors far, og ta deg derfra en hustru blant døtrene til Laban, din mors bror. Men min Gud velsigne deg, og øke deg, og mangfoldiggjøre deg, og du skal bli til forsamlinger av nasjoner. Og må han gi deg velsignelsen til Abraham, min far, til deg og dine etterkommere etter deg, å arve landet der du oppholder deg, som Gud ga til Abraham. Og Isak sendte Jakob, og han gikk inn i Mesopotamia til Laban, sønn av Betuel, syreren, bror av Rebekka, mor til Jakob og Esau. Se, men Esau så at Isak velsignet Jakob, og sendte ham til Mesopotamia i Syria for å ta seg en hustru derfra, da han velsignet ham, og befalte ham og sa: Du skal ikke ta en hustru fra døtrene til kanaanittene. Og Jakob hørte sin far og sin mor, og dro til Mesopotamia i Syria. Etter å ha sett, og Esau, at onde er døtrene av Kanaan foran Isak, faren hans, gikk Esau til Ismael, og tok Maeleth, datter av Ismael, sønnen av Abraham, søster av

Nebajot, til kvinnene hans som kone. Og Jakob dro ut fra Edens brønn, og han reiste til Haran. Og han møtte et sted, og han sov der, for solen hadde gått ned, og han tok av steinene fra stedet, og han la dem ved hodet sitt, og han sov på det stedet. Og han drømte, og se, en stige var reist på jorden, hvis topp nådde til himmelen, og Guds budbringere gikk opp og ned på den. Men Herren sto ved den, og sa: Jeg er Abrahams Gud, din fars Gud, og Isaks Gud. Frykt ikke, landet som du sover på, vil jeg gi til deg og til din ætt. Og din ætt skal være som sanden på jorden, og den skal bre seg ut mot havet, og mot sør, og mot nord, og mot øst, og alle jordens stammer skal bli velsignet i deg, og i din ætt. Og se, jeg er med deg, og vokter deg på hele veien, hvor enn du går, og jeg vil føre deg tilbake til dette landet, for jeg vil ikke forlate deg før jeg har gjort alt det jeg talte til deg. Og Jakob våknet fra søvnen sin, og sa: Herren er på dette stedet, men jeg visste det ikke. Og han fryktet, og sa: Hvor fryktelig er dette stedet! Dette er ikke annet enn Guds hus, og dette er himmelens port. Og Jakob stod opp om morgenen, og tok steinen som han hadde lagt der under hodet sitt, og reiste den som en søyle, og helte olje på toppen av den. Og han kalte navnet til det stedet Guds hus, og Luz var navnet til byen tidligere. Og Jakob ba en bønn og sa: Hvis Herren Gud er med meg, og bevarer meg på denne veien som jeg går, og gir meg brød å spise, og klær å ta på, og bringer meg tilbake med frelse til min fars hus, da vil Herren være min Gud. Og denne steinen, som jeg reiste som en søyle, skal være for meg Guds hus, og av alt som du gir meg, skal jeg gi tiende av det til deg.

29

Og Jakob løftet føttene og gikk inn i landet i øst, til Laban, sønn av Betuel, syreren, bror av Rebekka, mor til Jakob og Esau. Og han ser, og se, en brønn i sletten, og der var tre flokker sauer som hvilte ved den, for fra den brønnen vannet de flokkene, og en stor stein lå på munningen av brønnen. Og alle flokkene ble samlet der, og de rullet bort steinen fra brønnens munn, og vannet sauene, og satte steinen tilbake på brønnens munn til dens plass. Jakob sa til dem: Brødre, hvor er dere fra? Men de sa, vi er fra Haran. Han sa til dem, kjenner dere Laban, sønnen til Nahor? De sa, vi vet. Han sa til dem, er han frisk? De sa: Han har det bra, og se, Rakel, datteren hans, kommer med sauene. Og Jakob sa: Det er ennå mye dag igjen, det er ikke tid ennå til å samle buskapen. Vann sauene, gå bort og før dem på beite. De sa: Vi kan ikke før alle gjeterne er samlet, og de ruller bort steinen fra brønnens munn, og vi vanner sauene. Mens han ennå talte til dem, se, Rakel, datteren til Laban, kom med sauene til sin far, for hun gjetet sauene til sin far. Det skjedde at da Jakob så Rakel, datteren til Laban, sin mors bror, og sauene til Laban, sin mors bror, gikk Jakob fram og rullet steinen bort fra brønnens munn, og vannet sauene til Laban, sin mors bror. Og Jakob kysset Rachel, og han gråt med høy røst. Og han rapporterte til Rakel at han var bror av hennes far, og at han var sønn av Rebekka, og hun løp og rapporterte til sin far i samsvar med disse ordene. Det skjedde at da Laban hørte navnet Jakob, sønnen til søsteren hans, løp han for å møte ham, og omfavnet

ham og kysset ham, og førte ham inn i huset sitt, og Jakob fortalte Laban alle disse ordene. Og Laban sa til ham: Du er av mine knokler og av mitt kjøtt. Og han var hos ham en måneds tid. Sa men Laban til Jakob: Fordi du er min bror, skal du ikke tjene meg gratis. Fortell meg hva lønnen din er? Men Laban hadde to døtre, navnet til den eldste var Lea, og navnet til den yngste var Rakel. Men Leahs øyne var svake, Rachel derimot var vakker av form, og meget vakker av utseende. Men Jakob elsket Rachel, og sa: Jeg vil tjene deg i syv år for Rachel, din yngre datter. Sa Laban til ham: Det er bedre å gi henne til deg enn å gi henne til en annen mann. Bo hos meg. Og Jakob tjente i syv år for Rakel, og de var for ham som få dager, fordi han elsket henne. Jakob sa til Laban: Gi meg min kone, for dagene er fylt, så jeg kan gå inn til henne. Men Laban samlet alle mennene fra stedet og holdt bryllup. Og det ble kveld, og han tok Lea, datteren sin, og førte henne inn til Jakob, og Jakob gikk inn til henne. Og Laban ga Lea, datteren sin, Zelpha, tjenestekvinnen sin, som tjenestekvinne. Det ble morgen, og se, det var Lea; og Jakob sa til Laban: Hva er dette du har gjort mot meg? Har jeg ikke tjent hos deg for Rakel? Og hvorfor lurte du meg? Men Laban svarte: Det er ikke slik på vårt sted å gi den yngre før den eldre. Fullfør derfor uken av denne, og jeg vil gi deg også denne i stedet for det arbeidet du arbeider hos meg ennå syv andre år. Jakob gjorde således, og fylte opp uken hennes, og Laban ga ham Rakel, datteren sin, til hustru. Og Laban ga sin datter Bilha, sin tjenerinne, til henne som tjenerinne. Og han gikk inn til Rakel, men han elsket Rakel mer enn Lea, og han tjente ham syv andre år. Men da Herren Gud så at Lea ble hatet, åpnet han hennes

livmor, men Rakel var ufruktbar. Og Lea ble med barn og fødte en sønn til Jakob, og hun kalte hans navn Ruben, og sa: Fordi Herren så min ydmykelse og ga meg en sønn, vil min mann nå elske meg. Og hun unnfanget igjen, og hun fødte en annen sønn til Jakob, og hun sa: Fordi Herren hørte at jeg er hatet, har han også gitt meg denne, og hun kalte hans navn Simeon. Og hun unnfanget fremdeles, og fødte en sønn, og sa: Nå denne gang vil min mann være knyttet til meg, for jeg har født ham tre sønner. Derfor kalte hun navnet hans Levi. Og etter å ha unnfanget igjen fødte hun en sønn, og sa: Nå vil jeg enda en gang gi takk til Herren. Derfor kalte hun ham Juda. Og hun sluttet å føde.

30

Etter å ha sett at hun ikke hadde født barn til Jakob, ble Rakel sjalu på sin søster, og sa til Jakob: Gi meg barn, for hvis ikke, vil jeg dø. Blitt sint sa Jakob til Rachel: Er jeg ikke i stedet for Gud, som har fratatt deg livmors frukt? Men Rakel sa til Jakob: Se, min tjenestepike Balla, gå inn til henne, og hun vil føde på mine knær, og jeg vil også få barn gjennom henne. Og hun ga ham Bilhah, sin tjenerinne, til hustru, og Jakob gikk inn til henne. Og Bilhah, Rakels tjenerinne, ble med barn og fødte Jakob en sønn. Og Rakel sa: Gud har dømt for meg, og han hørte stemmen min, og ga meg en sønn; derfor kalte hun ham Dan. Og Bilhah, Rakels tjenestepike, ble igjen gravid og fødte en annen sønn til Jakob. Og Rakel sa: Gud har kjempet for meg, og jeg har kjempet med min søster, og jeg har seiret, og hun kalte hans navn Naftali. Lea

så at hun hadde stanset med å føde, og tok Zelfa, tjenestepiken hennes, og ga henne til Jakob som hustru, og han gikk inn til henne. Og Zelpha, Leahs tjenestepike, unnfanget og fødte Jakob en sønn. Og Lea sa: I lykke! Og hun kalte ham Gad. Og Zelphas, Leas tjenestepike, unnfanget atter, og fødte Jakob en annen sønn. Og Lea sa: Salig er jeg, fordi kvinnene vil kalle meg salig, og hun kalte hans navn Aser. Ruben gikk i hvetehøstens dager og fant alrunepler på marken, og brakte dem til Lea, sin mor. Men Rakel sa til Lea, sin søster: Gi meg av din sønns alruner. Lea sa: Er det ikke nok for deg at du tok mannen min? Vil du også ta alrunene til sønnen min? Men Rakel sa, ikke slik: la ham ligge med deg denne natten i stedet for alrunerottene til sønnen din. Jakob kom inn fra marken om kvelden, og Lea gikk ut for å møte ham, og sa: Til meg skal du komme i dag, for jeg har leid deg i stedet for min sønns alruner, og han sov med henne den natten. Og Gud hørte Lea, og hun ble med barn og fødte Jakob en femte sønn. Og Lea sa: Gud har gitt meg min lønn, fordi jeg ga min tjenerinne til min mann, og hun kalte ham Issakar, som betyr lønn. Og Lea unnfanget ennå, og fødte en sjette sønn til Jakob. Og Lea sa: Gud har gitt meg en god gave i denne tid, nå vil min mann velge meg, for jeg har født ham seks sønner, og hun kalte navnet hans Sebulun. Og etter dette fødte hun en datter, og han kalte hennes navn Dina. Gud husket Rachel, og Gud lyttet til henne, og åpnet hennes livmor. Og etter å ha unnfanget fødte hun Jakob en sønn, og Rakel sa: Gud har tatt bort min vanære. Og hun kalte ham Josef, og sa: Må Gud gi meg enda en sønn. Det skjedde da Rakel fødte Josef, at Jakob sa til Laban: Send meg, så jeg kan dra bort til mitt sted og til mitt land. Gi tilbake kvinnene

mine, og barna mine, for hvem jeg har tjent deg, så at jeg kan dra; for du vet den tjenesten som jeg har tjent deg. Men Laban sa til ham: Hvis jeg har funnet nåde for dine øyne, har jeg spådd det, for Gud har velsignet meg ved din ankomst. Spesifiser lønnen din til meg, og jeg vil gi den. Jakob sa: Du vet hva jeg har tjent for deg, og hvor mye kveg ditt som var hos meg. Lite var det som du hadde før jeg kom, og det vokste til en mengde, og Herren Gud velsignet deg ved min fot. Når skal da jeg også gjøre meg selv et hus? Og Laban sa til ham, hva skal jeg gi deg? Jakob sa til ham: Du trenger ikke gi meg noe. Hvis du gjør dette for meg, vil jeg igjen gjete og vokte sauene dine. La alle sauene dine passere i dag, og skill derfra hvert sau som er mørkt blant lammene, og alt som er stripet og flekket blant geitene, det skal være min lønn. Og min rettferdighet vil vitne for meg på den neste dag, fordi min lønn er foran deg: alt som ikke er flekket og stripet blant geitene, og mørkt blant lammene, skal regnes som stjålet hos meg. Sa Laban til ham: La det være etter ditt ord. Og han skilte ut den dagen hanngeitene som var spraglete og stripete, og alle geitene som var spraglete og stripete, og alt som var mørkt blant lammene, og alt som var hvitt blant dem, og ga dem i sønnenes hender. Og han satte tre dagers reise mellom seg og Jakob, men Jakob gjettet Labans gjenværende sauer. Jakob tok for seg selv en frisk stav av storaks og av valnøtt og av platantre, og Jakob flådde dem i hvite striper, og ved å skrape av det grønne viste det hvite seg på stavene, som han hadde flådd, broket. Og han plasserte stavene som han hadde skrellet, i trauene ved vanningstrug, slik at når sauene kom for å drikke, skulle de unnfange foran stavene når de kom for å drikke, og

sauene skulle unnfange ved stavene. Og sauene var i brunst ved stavene, og sauene fødte rent hvite og brokete og gråflekket. Men lammene skilte Jakob, og han satte opp foran sauene hver stripet vær og alt som var variert blant lammene, og han skilte for seg selv flokker for seg selv, og han blandet dem ikke inn i Labans sauer. Det skjedde i den tiden da sauene var i brunst og mottok liv, at Jakob plasserte stavene foran sauene i trauene, for at de skulle unnfange i henhold til stavene. Når sauene fødte, plasserte han dem ikke, og det skjedde at de umerkede ble Labans, men de merkede ble Jakobs. Og mannen ble svært, svært rik, og han fikk mye buskap, og okser, og barn, og tjenestepiker, og kameler, og esler.

31

Jakob hørte ordene til sønnene til Laban, som sa: Jakob har tatt alt som tilhører vår far, og av det som tilhører vår far har han skaffet seg all denne rikdommen. Og Jakob så Labans ansikt, og se, det var ikke mot ham som i går og i forgårs. Men Herren sa til Jakob: Vend tilbake til din fars land og til din slekt, og jeg vil være med deg. Etter å ha sendt bud kalte Jakob Lea og Rakel til sletten der flokkene var. Og han sa til dem: Jeg ser at deres fars ansikt ikke er vendt mot meg som i går og i forgårs, men min fars Gud var med meg. Og dere vet selv at jeg har tjent deres far med all min styrke. Men deres far bedratt meg og endret lønnen min ti ganger, og Gud ga ham ikke lov til å skade meg. Hvis han sier således, skal de spraglete være din lønn, og alle sauene vil

føde spraglete. Men hvis han sier, skal de hvite være din lønn, og alle sauene vil føde hvite. Og Gud tok bort all buskapen fra deres far og ga dem til meg. Og det skjedde når sauene ble drektige, som mottok i magen, og jeg så med mine øyne i søvnen, og se, bukkene og værrene som gikk opp på sauene og geitene, hvitstreket og spraglete og askefargede flekket. Og Guds budbringer sa til meg i søvnen: Jakob. Og jeg sa: Hva er det? Og han sa: Løft dine øyne og se bukkene og værrene som parer seg med sauene og geitene, stripete og brokete og askefargede flekket, for jeg har sett alt det Laban gjør mot deg. Jeg er den Gud som viste seg for deg på Guds sted, hvor du salvet en søyle til meg der, og du avla et løfte til meg der, nå derfor reis deg, og gå ut fra dette landet, og dra bort til ditt fødeland, og jeg vil være med deg. Og Rakel og Lea svarte og sa til ham: Er det ikke lenger noen del eller arv for oss i vår fars hus? Har vi ikke blitt regnet som fremmede av ham? For han har solgt oss, og ved å fortære det har han fortært sølvet vårt. All den rikdom og den ære som Gud tok bort fra vår far, vil være vår og våre barns. Nå derfor, gjør alt som Gud har sagt til deg. Etter å ha reist seg tok Jakob konene sine og barna sine på kamelene; Og han førte bort alle eiendelene sine, og all bagasjen sin, som han hadde skaffet seg i Mesopotamia, og alt sitt, for å dra til Isak, faren sin, til landet Kanaan. Laban gikk for å klippe sauene sine, men Rakel stjal avgudene til faren sin. Jakob skjulte det for syreren Laban ved ikke å kunngjøre til ham at han flyktet. Og han flydde selv, og alt det hans, og han krysset elven, og satte ut mot fjellet Gilead. Det ble rapportert til syreren Laban den tredje dagen at Jakob hadde flyktet. Og etter å ha tatt sine brødre med seg, forfulgte han ham

i syv dagers vei, og innhentet ham ved fjellet Gilead. Men Gud kom til Laban, syreren, i en drøm om natten, og sa til ham: Vakt deg selv, så du aldri snakker ondt til Jakob. Og Laban innhentet Jakob, men Jakob hadde slått opp sitt telt i fjellet, og Laban satte opp sine brødre i fjellet Gilead. Og Laban sa til Jakob, hva har du gjort? Hvorfor flyktet du hemmelig, og stjal meg bort, og førte bort døtrene mine som fanger ved sverd? Og hvis du hadde fortalt meg det, ville jeg ha sendt deg av sted med glede, og med musikk, og trommer, og lyre. Og jeg ble ikke ansett verdig til å kysse barna mine og døtrene mine; men nå har du handlet dumt. Og nå er min hånd sterk nok til å skade deg, men din fars Gud sa i går til meg: Vokt deg selv, så du aldri taler ondt med Jakob. Nå har du derfor dratt, for du begjærte å dra bort til din fars hus, hvorfor stjal du mine guder? Jakob svarte og sa til Laban: Fordi jeg var redd, for jeg tenkte at du kanskje ville ta bort dine døtre fra meg og alt mitt. Og Jakob sa: Hos hvem du finner gudene dine, skal ikke leve foran våre brødre. Kjenn igjen hva som er hos meg av dine ting, og ta det. Og han kjente ikke igjen noe hos ham. Men Jakob visste ikke at Rakel, hans hustru, hadde stjålet dem. Laban hadde gått inn og gjennomsøkte Leas hus, men fant ikke noe, og gikk ut fra Leas hus, og gjennomsøkte Jakobs hus, og i de to tjenestekvinners hus, men fant ikke noe, og han gikk også inn i Rakels hus. Rachel tok avgudsbildene og la dem i salsekkene på kamelen, og satt på dem. Og hun sa til sin far: La det ikke falle deg tungt, herre, jeg kan ikke reise meg foran deg, fordi jeg har kvinnenes skikk. Laban ransaket hele huset, og fant ikke avgudene. Jakob ble sint, og han kjempet med Laban; og Jakob svarte og sa til Laban, hva er min urett? Og hva

er synden min, at du forfulgte meg, og at du gjennomsøkte alle karene i huset mitt? Hva har du funnet av alle karene fra huset ditt? Plasser det her foran brødrene dine og brødrene mine, og la dem dømme mellom oss to. Disse tjue årene har jeg vært hos deg; sauene dine og geitene dine har ikke blitt barnløse; værer av sauene dine har jeg ikke spist opp. Det som ble drept av ville dyr har jeg ikke brakt til deg, jeg betalte tilbake av egen lomme tyverier om dagen og tyverier om natten. Jeg ble om dagen brent av varmen og av frosten om natten, og søvnen forlot mine øyne. Dette er tyve år jeg har vært i ditt hus, jeg tjente deg i fjorten år for dine to døtre, og seks år med dine sauer, og du har bedratt meg i min lønn ti ganger. Hvis ikke min far Abrahams Gud og Isaks frykt hadde vært med meg, ville du nå ha sendt meg bort tomhendt. Gud så min ydmykelse og mine henders strev, og han irettesatte deg i går. Laban svarte og sa til Jakob: Døtrene er mine døtre, og sønnene er mine sønner, og kvegen er mitt kveg, og alt du ser er mitt, og mine døtre - hva skal jeg gjøre med dem i dag, eller med deres barn som de har født? Nå derfor, kom, la meg inngå en pakt, jeg og du, og den skal være til vitnesbyrd mellom meg og deg, men han sa til ham, se, ingen er med oss, se, Gud er vitne mellom meg og deg. Men Jakob tok en stein og reiste den som en søyle. Sa Jakob til brødrene sine: Samle steiner, og de samlet steiner, og de gjorde en haug, og de spiste der på haugen, og Laban sa til ham: Denne haugen vitner mellom meg og deg i dag. Og Laban kalte den vitnesbyrdets haug, men Jakob kalte den vitnehaug. Men Laban sa til Jakob: Se, denne haugen og denne støtten som jeg har reist mellom meg og deg, denne haugen vitner, og denne støtten vitner, derfor ble

navnet kalt: Haugen vitner. Og det synet som han sa: Må Gud se på det mellom meg og deg, fordi vi vil skille oss fra hverandre. Hvis du ydmyker døtrene mine, hvis du tar kvinner i tillegg til døtrene mine, se, ingen er med oss som ser, Gud er vitne mellom meg og deg. Hvis jeg ikke krysser over til deg, skal heller ikke du krysse over til meg denne haugen og denne pilaren med onde hensikter. Abrahams Gud og Nahors Gud dømme mellom oss, og Jakob sverget ved frykten for sin far Isak. Og han ofret et offer på fjellet, og han kalte sine brødre, og de spiste og drakk, og de sov på fjellet.

32

Laban sto opp om morgenen, kysset sønnene og døtrene sine, og velsignet dem, og Laban vendte seg bort og dro til sitt sted. Og Jakob dro sin vei, og da han så opp, fikk han se Guds leir som hadde slått leir, og Guds engler møtte ham. Sa Jakob, da han så dem: Dette er Guds leir, og han kalte navnet på det stedet Leire. Og Jakob sendte budbringere foran seg til Esau, hans bror, inn i landet Seir, inn i landet Edom. Og han befalte dem og sa: Slik skal dere si til min herre Esau: Slik sier din tjener Jakob: Jeg har oppholdt meg hos Laban og blitt der til nå. Og jeg fikk okser, og esler, og sauer, og barn, og tjenestepiker; og jeg sendte bud for å kunngjøre til min herre Esau, slik at din tjener finner nåde hos deg. Og budbringerne returnerte til Jakob og sa: Vi kom til din bror Esau, og se, han kommer deg i møte, og fire hundre menn er med ham. Jakob fryktet svært og var bekymret, og han delte

folket som var med ham, og oksene, og kamelene, og sauene, inn i to leire. Og Jakob sa: Hvis Esau kommer inn i den ene leiren og slår den, vil den andre leiren bli reddet. Jakob sa: Gud til min far Abraham, og Gud til min far Isak, Herre, du som sa til meg: Dra tilbake til ditt opprinnelses land, og jeg vil gjøre deg vel. La det være nok for meg av all rettferdighet og av all sannhet som du viste din tjener; for med denne min stav krysset jeg denne Jordan, men nå har jeg blitt til to leire. Frels meg fra min brors hånd, fra Esaus hånd, fordi jeg frykter ham, at han ikke skal komme og slå meg, og mor med barn. Men du sa: Jeg vil gjøre det godt for deg, og jeg vil gjøre din sæd som sanden i havet, som ikke kan telles på grunn av mengden. Og han sov der den natten; og han tok av det han hadde med seg som gaver; og han sendte til Esau, broren sin, geiter to hundre, bukker tjue, sauer to hundre, værer tjue, kameler som diet og ungene deres tretti, okser førti, okser ti, esler tjue, og føll ti. Og han ga dem til barna sine, hver flokk for seg alene; og han sa til barna sine: Gå foran meg, og hold avstand mellom flokk og flokk. Og han befalte den første og sa: Hvis Esau, min bror, møter deg og spør deg: Hvem tilhører du? Og hvor går du? Og hvem tilhører disse tingene som går foran deg? Du vil si: Av din tjener Jakob; gaver har han sendt til min herre Esau; og se, han er bak oss. Og han befalte den første, og den andre, og den tredje, og alle de som gikk foran bak disse flokkene, og sa: I henhold til dette ordet skal dere snakke til Esau når dere finner ham. Og dere skal si: Se, din sønn Jakob kommer bak oss. For han sa: Jeg vil formilde ansiktet hans med gavene som går foran ham, og etter dette vil jeg se ansiktet hans. For kanskje vil han motta ansiktet mitt. Og gavene gikk foran

ham, men han selv sov den natten i leiren. Etter å ha stått opp den natten, tok han de to kvinnene, og de to tjenestekvinne, og de elleve barna hans, og krysset overgangen ved Jabbok. Og han tok dem, krysset bekken og brakte over alt det hans. Men Jakob ble igjen alene, og en mann brøt med ham inntil morgen. Han så at han ikke var i stand til å vinne over ham, og rørte ved det hule av låret hans, og Jakobs lårmuskel ble nummen mens han brøt med ham. Og han sa til ham: Send meg, for daggryet har gått opp. Men han sa: Jeg vil ikke sende deg hvis du ikke velsigner meg. Han sa til ham, hva er navnet ditt? Han sa: Jakob. Og han sa til ham: Ditt navn skal ikke lenger kalles Jakob, men Israel skal ditt navn være, fordi du har kjempet med Gud, og med mennesker skal du være mektig. Jakob spurte og sa: Fortell meg navnet ditt. Og han sa: Hvorfor spør du om navnet mitt? Og han velsignet ham der. Og Jakob kalte navnet til det stedet, form av Gud; for jeg så Gud ansikt til ansikt, og sjelen min ble reddet. Solen steg for ham da han hadde passert Guds åpenbaringssted, men han haltet på låret sitt. På grunn av dette skal Israels sønner ikke spise senen som ble nummen, som er på lårbredden, inntil denne dag, fordi han rørte ved lårbredden til Jakob, ved senen som ble nummen.

33

Jakob løftet opp øynene sine og så, og se Esau broren hans kom, og fire hundre menn med ham, og Jakob delte barna på Lea og på Rakel og de to trellkvinnene. Og han plasserte de to

kvinnelige tjenerne og sønnene deres først, og Lea og barna hennes bak, og Rakel og Josef sist. Han selv gikk fremover foran dem, og bøyde seg ned til jorden syv ganger, inntil han nærmet seg broren sin. Og Esau løp ham i møte, og omfavnet ham og falt om halsen hans, og kysset ham, og de gråt begge to. Og da Esau så opp, så han kvinnene og barna, og sa: Hva er dette for deg? Han sa: Barna som Gud har vist nåde din tjener. Og de unge kvinnene og deres barn nærmet seg, og de tilba. Og Lea og barna hennes nærmet seg og bøyde seg ned, og etter dette nærmet Rakel og Josef seg og bøyde seg ned. Og han sa: Hva betyr alle disse leirene for deg, som jeg har møtt? Og han sa: Så at din sønn må finne nåde for deg, herre. Men Esau sa: Jeg har mye, bror. La det som er ditt være ditt. Jakob sa, hvis jeg har funnet nåde hos deg, motta gavene fra mine hender; derfor så jeg ansiktet ditt, som en ville se Guds ansikt, og du vil være fornøyd med meg. Ta mine velsignelser som jeg brakte til deg, fordi Gud hadde miskunn med meg, og jeg har alt. Og han tvang ham, og han tok dem. Og han sa: La oss dra av sted og gå rett fram. Han sa til ham, min herre vet at barna er mer sarte, og sauene og oksene gir melk hos meg; hvis jeg derfor driver dem en dag, vil alt feet dø. La min herre gå foran barnet sitt; men jeg vil styrke meg på veien i henhold til roen av reisen som er foran meg, og i henhold til foten til de unge tjenerne, inntil jeg kommer til min herre til Seir. Og Esau sa: Jeg vil la noen av folket som er med meg bli hos deg. Men han sa: Hvorfor det? Det er nok at jeg fant nåde hos deg, herre. Men Esau vendte tilbake den dagen til sin vei til Seir. Og Jakob dro til Sukot, og han bygde seg hus der, og til buskapen sin laget han telt. Derfor kalte han stedet Sukot. Og Jakob kom til

Salem, Sikems by, som er i landet Kanaan, da han returnerte fra Mesopotamia i Syria, og han slo leir foran byen. Og han ervervet den delen av marken hvor han satte opp teltet sitt, fra Emmor, Sikems far, for hundre amnon. Og han etablerte et alter der, og kalte på Israels Gud.

34

Dina, datteren til Lea, som hun fødte til Jakob, gikk ut for å se døtrene til de innfødte. Og Sikem, sønnen til Emmor hivittene, landets hersker, så henne, og han tok henne, lå med henne, og ydmyket henne. Og han festet sin sjel til Dina, Jakobs datter, og han elsket jomfruen, og han talte til jomfruens hjerte. Sikem sa til Hamor, faren sin: Skaff meg denne jenta til kone. Jacob hørte at Emmors sønn hadde vanæret datteren hans Dinah, men sønnene hans var med buskapen hans på sletten, og Jacob holdt seg stille inntil de kom. Og Emmor, Sikems far, gikk ut til Jakob for å tale med ham. Men Jakobs sønner kom fra sletten, og da de hørte det, ble mennene dypt såret, og det var svært smertefullt for dem, fordi han hadde gjort en skammelig ting i Israel ved å ligge med Jakobs datter, og slik skal det ikke være. Og Hamor snakket til dem og sa: Sikem, min sønn, valgte med sjelen deres datter; gi derfor henne til ham som hustru, og gift dere inn i oss; gi døtrene deres til oss, og ta våre døtre til sønnene deres. Og bo hos oss, og se, landet ligger åpent foran dere, bo der, og driv handel i det, og erverv eiendom der. Men Sikem sa til faren hennes og til brødrene hennes: Måtte jeg finne gunst hos dere,

og det dere sier, vil vi gi. Øk medgiften svært mye, og jeg vil gi slik som dere måtte si til meg, og dere vil gi meg denne jenta til kone. Men Jakobs sønner svarte Sikem og Emmor, hans far, med svik, og de talte til dem, fordi de hadde besmittet Dina, deres søster. Og Simeon og Levi, Dinahs brødre, sa til dem: Vi kan ikke gjøre dette, å gi vår søster til en mann som har forhud, for det er en skam for oss. Bare i dette vil vi bli som dere, og vi vil bo blant dere, hvis dere blir som vi, ved at alle deres menn blir omskåret. Og vi vil gi våre døtre til dere, og vi vil ta deres døtre til oss som hustruer, og vi vil bo blant dere, og vi vil være som ett folk. Hvis dere ikke lytter til oss om å bli omskåret, vil vi ta vår datter og dra bort. Og ordene behaget Emmor og Sykem, Emmors sønn. Og den unge mannen forsinket ikke å gjøre dette, for han var påtrengende for Jakobs datter, og han selv var den mest berømte av alle i sin fars hus. Og Hamor kom og Sikem, sønnen hans, til porten av byen deres, og de talte til mennene i byen deres og sa: Disse menneskene er fredelige, la dem bo med oss i landet og handle i det; og landet, se, er bredt foran dem; døtrene deres vil vi ta til oss som kvinner, og døtrene våre vil vi gi til dem. I dette alene vil menneskene bli lik oss for å bo med oss, så vi kan være ett folk, ved at hver mannlig blant oss blir omskåret, slik som de selv er omskåret. Og buskapen deres, og de firbeinte dyrene, og eiendelene deres, vil de ikke bli våre? Bare i dette la oss bli gjort like dem, og de vil bo med oss. Og Emmor og Sykem, hans sønn, lyttet, alle de som handlet ved porten til deres by, og de ble omskåret i kjøttet av deres forhud, hver mann. Det skjedde på den tredje dagen, da de var i smerte, at de to sønnene til Jakob, Simeon og Levi, Dinas brødre, hver tok sitt sverd og gikk inn i

byen uten motstand, og drepte alle menn. Både Emmor og Sykem, sønnen hans, drepte de med sverdets munn, og de tok Dina fra Sykems hus, og de gikk ut. Men Jakobs sønner gikk inn blant de sårede og plyndret byen, der de hadde vanhelliget Dinah, deres søster. Og de tok sauene deres, oksene deres og eselene deres, alt som var i byen og alt som var på sletten. Og alle kroppene deres, og all bagasjen deres, og kvinnene deres tok de til fange, og de plyndret alt som var i byen, og alt som var i husene. Sa Jakob til Simeon og Levi: Dere har gjort meg forhatt, så at jeg er ond for alle de som bor i landet, både blant kanaanittene og blant feresittene. Jeg er få i tall, og hvis de samler seg mot meg, vil de slå meg ned, og jeg vil bli ødelagt, jeg og mitt hus. De sa: Men skal de bruke vår søster som en hore?

35

Sa Gud til Jakob: Reis deg og gå opp til stedet Betel, og bo der, og gjør der et alter for Gud som viste seg for deg da du flyktet fra din bror Esaus ansikt. Men Jakob sa til sitt hus og alle som var med ham: Fjern de fremmede gudene som er blant dere, rens dere selv, og skift klær. Og la oss reise oss og gå opp til Betel, og la oss gjøre der et alter for Gud som lyttet til meg på trengsels dag, som var med meg, og som reddet meg på den veien jeg gikk. Og de gav Jakob de fremmede gudene som var i deres hender, og øreringene som var i deres ører, og Jakob skjulte dem under terebinten i Sikem, og ødela dem, inntil den dag i dag. Og Israel brøt opp fra Sikem, og Guds frykt kom over byene rundt dem, og

de forfulgte ikke Israels sønner. Og Jakob kom til Luz som er i landet Kanaan, det er Betel, han selv og alt folket som var med ham. Og han bygde der et alter, og han kalte stedet Betel, for der hadde Gud vist seg for ham da han flyktet fra sin bror Esaus ansikt. Deborah, Rebekkas amme, døde og ble begravet nedenfor Betel ved eiken, og Jakob kalte den eik av sorg. Gud viste seg for Jakob fremdeles i Luz, da han kom fra Mesopotamia i Syria, og Gud velsignet ham. Og Gud sa til ham: Ditt navn skal ikke lenger kalles Jakob, men Israel skal være ditt navn, og han kalte hans navn Israel. Sa Gud til ham: Jeg er din Gud, øk og mangfoldiggjør deg, nasjoner og forsamlinger av nasjoner vil komme fra deg, og konger vil gå ut fra dine lender. Og det landet som jeg ga Abraham og Isak, til deg har jeg gitt det, til deg skal det være, og til din ætt etter deg vil jeg gi dette landet. Gud gikk opp fra ham, fra det stedet hvor han talte med ham. Og Jakob satte opp en søyle på det stedet hvor Gud talte med ham, en steinsøyle, og han utøste et drikkoffer på den, og han hellet olje på den. Og Jakob kalte navnet på det stedet, hvor Gud talte med ham der, Betel. Etter å ha dratt fra Betel, slo Jakob opp teltet sitt bortenfor Gader-tårnet, og det skjedde da han nærmet seg Kabratha for å komme til Efrata, at Rakel fødte, og hun hadde en vanskelig fødsel. Det skjedde, men da hun fødte under store smerter, sa jordmoren til henne: Ta mot, for også denne er en sønn til deg. Det skjedde at da hun slapp sjelen, for hun var døende, kalte hun navnet hans sønn av min smerte, men faren kalte navnet hans Benjamin. Rachel døde og ble begravet ved veien til hippodromen Efrata, dette er Betlehem. Og Jakob satte opp en søyle på hennes grav, denne er søylen på Rakels grav inntil

denne dag. Det skjedde da Israel bodde i det landet, at Ruben gikk og sov med Ballas, konkubinen til sin far Jakob, og Israel hørte det, og det fremsto som ondt for ham. Jakobs sønner var tolv. Leahs sønner: Jacobs førstefødte Reuben, Simeon, Levi, Judah, Issachar, Zebulun. Rachels sønner var Josef og Benjamin. Sønnene til Bilha, Rakels tjenestepike: Dan og Naftali. Sønnene til Zilpah, Leahs tjenestekvinner, var Gad og Asher. Dette var Jakobs sønner som ble født ham i Mesopotamia i Syria. Men Jakob kom til Isak, hans far, i Mamre, i byen på sletten, dette er Hebron i landet Kanaan, hvor Abraham og Isak oppholdt seg. Isaks dager ble hundre og åtti år, som han levde. Og da Isak sviktet, døde han, og ble lagt til sin slekt, gammel og mett av dager, og Esau og Jakob, hans sønner, begravde ham.

36

Disse er slektene til Esau, han er Edom. Esau tok seg hustruer fra kanaaneernes døtre: Ada, datter av hettitten Ailom, og Olibema, datter av Ana, sønn av hivitten Sebegon. Og Basemath, Ishmaels datter, Nebaioths søster. Ada fødte Elifas til ham, og Basemat fødte Raguel. Og Olibema fødte Ieous, og Ieglom, og Kore, disse sønnene til Esau, som ble født ham i landet Kanaan. Esau tok sine kvinner, sine sønner, sine døtre, alle menneskene i sitt hus, alle sine eiendeler, alt sitt buskap, og alt han hadde skaffet seg, og alt han hadde ervervet i landet Kanaan, og Esau dro fra landet Kanaan bort fra sin bror Jakob. For deres eiendeler var mange til å bo sammen, og landet der de oppholdt seg var ikke i

stand til å bære dem, på grunn av mengden av deres eiendeler. Esau bosatte seg i Seir-fjellet, Esau han er Edom. Dette er slektene til Esau, far til Edom, i fjellet Seir. Og disse er navnene på sønnene til Esau: Elifas, sønn av Adas, Esaus hustru, og Raguel, sønn av Basemat, Esaus hustru. Elifas sønner ble Taiman, Omar, Sofar, Gotom og Kenez. Thamna var medsøster til Eliphas, sønn av Esau, og hun fødte Amalek til Eliphas. Disse var sønner av Ada, Esaus hustru. Disse var sønnene til Raguel: Nahoth, Zare, Some og Moze. Disse var sønnene til Basemath, Esaus hustru. Disse er sønnene til Oholibamah, datter av Ana, sønn av Zibeon, hustru til Esau, og hun fødte for Esau Jeush, Jaalam og Korah. Disse lederne er sønner av Esau; sønnene av Elifas, den førstfødte til Esau; leder Teman, leder Omar, leder Zefon, leder Kenas, leder Korah, leder Gatam, leder Amalek; disse lederne av Elifas i landet Edom; disse er sønner av Ada. Og disse var sønnene til Raguel, sønn av Esau: leder Nahoth, leder Zare, leder Some, leder Moze. Disse var lederne til Raguel i landet Edom, disse var sønnene til Basemath, hustru til Esau. Disse var sønnene til Oholibamah, Esaus hustru: leder Jeush, leder Jaalam, leder Korah. Disse var lederne til Oholibamah, Anas datter, Esaus hustru. Disse er Esaus sønner, og disse er deres ledere, disse er Edoms sønner. Disse var sønnene til Seir horritten, den som bodde i landet: Lotan, Shobal, Zibeon, Ana, og Dishon, og Ezer, og Dishan; disse var lederne til horritten, sønn av Seir i landet Edom. Lotans sønner ble Chorri og Heman, og Lotans søster var Thamna. Disse var sønnene til Shobal: Golam, Manahath, Gaibel, Zophar og Omar. Og disse er sønnene til Sebegon: Aie og Ana. Denne er Ana som fant Iamein i ørkenen

da han gjette lastdyrene til Sebegon, faren hans. Og disse er sønnene til Ana: Dishon og Olibema, datteren til Ana. Disse var sønnene til Deson: Amadah, Asban, Ithran og Haran. Disse var sønnene til Asar: Balaam, Zoukam og Ioukam. Men disse var sønnene til Rison: As og Aran. Disse er lederne av Horri: leder Lotan, leder Shobal, leder Zibeon, leder Ana, leder Dishon, leder Ezer, leder Dishan; disse er lederne av Horri i deres lederskapsområder i landet Edom. Og disse er kongene som regjerte i Edom, før det regjerte en konge i Israel. Og Balak, sønn av Beor, regjerte i Edom, og navnet på byen hans var Dennaba. Balak døde, og Jobab, sønn av Zara fra Bosorra, regjerte i stedet for ham. Men Jobab døde, og Asom fra landet Thaiman regjerte i stedet for ham. Asom døde, og Adad, sønn av Barad, som slo ned Midian på sletten i Moab, regjerte i stedet for ham, og navnet på byen hans var Gethaim. Adad døde, og Samada fra Masrekah regjerte i hans sted. Samada døde, og Saul fra Rooboth ved elven regjerte i stedet for ham. Saul døde, og Ballenon, sønn av Achobor, regjerte i stedet for ham. Ballenon, sønn av Achobor, døde, og Arad, sønn av Barad, regjerte i hans sted, og navnet på hans by var Peor, og navnet på hans kone var Metebeel, datter av Matraith, sønn av Maizoob. Dette er navnene på lederne til Esau, i stammene deres, etter stedet deres, i landene deres, og i nasjonene deres: leder Timna, leder Alva, leder Jeter, leder Oholibama, leder Ela, leder Pinon, leder Kenas, leder Teman, leder Mibsar, leder Magdiel, leder Iram; disse er lederne til Edom, i bostedene i landet som var deres eiendom; dette er Esau, far til Edom.

37

Men Jakob bodde i det landet der faren hans hadde oppholdt seg, i landet Kanaan. Dette er Jakobs slekter. Josef var sytten år gammel og gjettet sauene til sin far sammen med sine brødre, idet han var ung, sammen med sønnene til Bilha og sammen med sønnene til Zilpa, sin fars hustruer, og Josef brakte ondt rykte om dem til Israel, sin far. Jacob elsket Josef mer enn alle sønnene sine, fordi han var sønn av hans alderdom, og han laget til ham en broket kjortel. Men da hans brødre så at faren elsket ham fremfor alle sine sønner, hatet de ham, og de kunne ikke tale fredelig til ham. Josef hadde drømt en drøm, og han fortalte den til brødrene sine. Og han sa til dem: Hør på denne drømmen som jeg har drømt. Jeg tenkte dere bandt knipper midt på sletten, og mitt knippe reiste seg og ble reist oppreist, men deres knipper snudde seg rundt og tilba mitt knippe. Brødrene hans sa til ham: Skal du virkelig regjere over oss, eller skal du virkelig herske over oss? Og de hatet ham enda mer på grunn av drømmene hans og på grunn av ordene hans. Han så en annen drøm, og han fortalte den til sin far og til sine brødre, og sa: Se, jeg drømte en annen drøm, der solen og månen og elleve stjerner bøyde seg ned for meg. Og faren hans irettesatte ham og sa til ham: Hva er denne drømmen som du drømte? Skal da virkelig vi komme, etter å ha kommet, jeg og din mor og dine brødre, for å tilbe deg på jorden? Brødrene hans misunnte ham, men faren hans holdt på ordet. Men brødrene hans dro for å gjete sauene til faren deres i Sikem. Og Israel sa til Josef: Gjeter

ikke dine brødre i Sikem? Hit vil jeg sende deg til dem; og han sa til ham: Se, her er jeg. Israel sa til ham: Gå og se om dine brødre og sauene har det bra, og fortell meg det. Og han sendte ham fra Hebrons dal, og han kom til Sikem. Og en mann fant ham vandrende på sletten, og mannen spurte ham og sa: Hva søker du? Men han sa: Jeg søker mine brødre. Fortell meg hvor de beiter. Mannen sa til ham: De har dratt herfra, for jeg hørte dem si: La oss dra til Dothaim. Og Josef dro etter brødrene sine, og fant dem i Dothaim. De så ham på forhånd fra langt borte før han nærmet seg dem, og de la onde planer om å drepe ham. Sa men hver til sin bror: Se, den drømmeren der kommer. Nå derfor, kom, la oss drepe ham og kaste ham i en av brønnene, og vi vil si at et ondt vilt dyr har fortært ham, og vi skal se hva det blir av drømmene hans. Men da Ruben hørte dette, reddet han ham ut av hendene deres og sa: La oss ikke slå ham i sjelen. Sa Ruben til dem: Ikke utøs blod, kast ham i en av disse brønnene i ørkenen, men legg ikke hånd på ham, så han kan redde ham ut av hendene deres og gi ham tilbake til hans far. Det skjedde at da Josef kom til brødrene sine, strippet de av Josef den brokete tunikaen som han hadde på seg. Og etter å ha tatt ham, kastet de ham inn i gropen, men gropen var tom, den hadde ikke vann. De satte seg ned for å spise brød, og de løftet blikket med øynene og så, og se, reisende ismaelitter kom fra Gilead, og kamelene deres var fulle av røkelse og harpiks og myrra. De dro for å føre ned til Egypt. Men Juda sa til brødrene sine: Hva gagn er det hvis vi dreper vår bror og skjuler hans blod? Kom, la oss selge ham til disse ismaelittene, og hendene våre må ikke være på ham, fordi han er vår bror og vårt kjøtt. Og brødrene hans hørte. Og

mennene, de midianittiske kjøpmennene, var på vei forbi, og de dro ut og brakte opp Josef fra brønnen, og de solgte Josef til ismaelittene for tjue gullmynter. Og de brakte Josef ned til Egypt. Ruben vendte tilbake til gropen, og ser ikke Josef i gropen, og rev klærne sine. Og han vendte tilbake til brødrene sine og sa: Barnet er ikke der; men hvor skal jeg gå? Etter å ha tatt Josefs tunika, slaktet de en geitebukk og tilsølte tunikaen med blodet. Og de sendte den varierte tunikaen, og de brakte den inn til sin far, og de sa: Denne har vi funnet. Kjenn igjen om det er tunikaen til din sønn, eller ikke. Og han gjenkjente ham og sa: Kjortelen til sønnen min er det. Et ondt dyr har fortært ham, et dyr har grepet Josef. Men Jakob rev klærne sine, og la sekkeklede på lendene sine, og sørget over sønnen sin i mange dager. Men alle hans sønner og døtre ble samlet, og de kom for å trøste ham, men han ville ikke la seg trøste, og sa at han ville gå ned til sin sønn i dødsriket, sørgende, og hans far gråt over ham. Men midianittene solgte Josef til Egypt, til Petifra, Faraos hoffmann og overkok.

38

Det skjedde i den tiden at Juda gikk ned fra sine brødre, og han kom til en viss mann, en adullamitt ved navn Hira. Og Juda så der datteren til en kanaaneisk mann ved navn Sua, og han tok henne og gikk inn til henne. Og etter å ha unnfanget fødte hun en sønn, og hun kalte ham Er. Og etter å ha unnfanget, fødte hun enda en sønn og kalte ham Onan. Og etter å ha lagt til fødte hun

en sønn, og hun kalte navnet hans Shiloh, men hun var i Chasbi da hun fødte dem. Og Juda tok en hustru til Er, sin førstefødte, hvis navn var Tamar. Det skjedde at Er, Judas førstefødte, var ond for Herrens øyne, og Gud drepte ham. Juda sa til Onan: Gå inn til din brors hustru og inngå svogerskap med henne, og reis opp avkom til din bror. Men da Onan visste at sæden ikke ville være hans, skjedde det at når han gikk inn til sin brors kone, helte han den ut på jorden for ikke å gi sæd til sin bror. Men det var ondt i Guds øyne at han gjorde dette, og han drepte også ham. Juda sa til Tamar, svigerdatteren hans: Sitt som enke i din fars hus, inntil Shela, sønnen min, blir stor. For han tenkte: Ikke skal også denne dø, akkurat som brødrene hans. Etter å ha dratt bort satt Tamar i huset til faren hennes. Dagene ble mange, og Shuas hustru, Judas kone, døde. Etter at Juda var blitt trøstet, dro han opp til dem som klippet sauene hans, han selv og Hira, hans hyrde, adullamitten, til Thamna. Og det ble rapportert til Tamar, hans svigerdatter, med ordene: Se, din svigerfar drar opp til Tamna for å klippe sauene sine. Og etter å ha tatt av seg enkeklærne, kledde hun på seg sommerklærne og pyntet seg, og hun satt ved portene til Ainan, som ligger ved veien til Thamna, for hun så at Shiloh var blitt stor, men han hadde ikke gitt henne til ham som kone. Og da Judah så henne, trodde han at hun var en prostituert, for hun hadde dekket ansiktet sitt, og han gjenkjente henne ikke. Han vendte av fra veien mot henne, og sa til henne: Tillat meg å komme inn til deg, for han visste ikke at hun var hans svigerdatter. Men hun sa: Hva vil du gi meg hvis du kommer inn til meg? Men han sa: Jeg sender deg et gjeitekje fra sauene mine. Men hun sa: Hvis du gir meg et pant, inntil du

sender det. Han sa, Hvilket pant skal jeg gi deg? Hun sa: Ringen din, og halskjeden, og staven som er i hånden din. Og han ga henne til ham, og han gikk inn til henne, og hun ble med barn av ham. Og hun reiste seg og gikk bort, og hun tok av seg sommerkappen sin, og hun kledde seg i enkeklærne sine. Men Judah sendte geitekidden med sin gjeter, Adullamitten, for å få tilbake pantet fra kvinnen, men han fant henne ikke. Han spurte mennene fra det stedet: Hvor er prostituerte som var i Enan ved veien? Og de sa: Det var ingen prostituert her. Og han vendte tilbake til Juda og sa: Jeg fant henne ikke, og mennene fra stedet sier at det ikke har vært noen prostituert her. Men Judah sa: La henne ha dem, men la oss ikke bli ledd av. Jeg har jo sendt denne geitebukken, men du har ikke funnet henne. Det skjedde etter tre måneder at det ble rapportert til Juda, idet de sa: Tamar, din svigerdatter, har drevet hor, og se, hun er med barn fra hor. Og Juda sa: Før henne ut, og la henne bli brent. Mens hun ble ført bort, sendte hun bud til sin svigerfar og sa: Av den mann som eier disse tingene, er jeg gravid. Og hun sa: Kjenn igjen hvem som eier denne signetringen, denne kjeden og denne staven. Judah gjenkjente, og sa: Tamar har blitt rettferdiggjort mer enn jeg, fordi jeg ikke ga henne til Shiloh, min sønn. Og han hadde ikke mer omgang med henne. Det skjedde at da hun fødte, var det tvillinger i livmoren hennes. Det skjedde da hun fødte, at den ene stakk frem hånden, og jordmoren tok og bandt skarlagen på hånden hans og sa: Denne vil komme ut først. Men da hun trakk tilbake hånden, gikk broren hans umiddelbart ut; og hun sa: Hva slags barriere ble brutt gjennom på grunn av deg? Og hun kalte ham Perez. Og etter dette gikk hans bror ut,

på hvis hånd det var skarlagenet, og han kalte navnet hans Zara.

39

Josef ble brakt ned til Egypt, og Petifres, Faraos evnukk, sjefskokkken, en egyptisk mann, kjøpte ham fra hendene på ismaelittene som hadde brakt ham dit. Og Herren var med Josef, og han var en mann som lyktes, og han var i huset hos sin herre, egypteren. Men hans herre visste at Herren var med ham, og alt han gjorde, lot Herren lykkes i hans hender. Og Josef fant gunst hos sin herre, og han gledet ham. Og han satte ham over huset sitt, og alt som tilhørte ham, ga han i Josefs hånd. Det skjedde at etter at han var blitt innsatt over hans hus og over alt som var hans, velsignet Herren egypterens hus på grunn av Josef, og Herrens velsignelse kom over alle hans eiendeler i huset og på marken hans. Og han betrodde alt som var hans, i Josefs hender; og han visste ingenting om sine egne saker, unntatt brødet som han selv spiste. Og Josef var vakker i utseendet og veldig vakker å se på. Og det skjedde etter disse ordene at herrens hustru kastet sine øyne på Josef og sa: Ligg med meg. Men han ville ikke; og han sa til sin herres hustru: Min herre vet ikke om noe i sitt hus på grunn av meg, og alt han har, har han gitt i mine hender, og ingen i dette huset er høyere enn meg, og ingenting er holdt tilbake fra meg, unntatt deg, fordi du er hans hustru, og hvordan skal jeg gjøre denne onde gjerningen og synde mot Gud? Når hun dag etter dag talte til Josef, og han ikke lystret henne om å sove med henne, om å ligge med henne. Det skjedde

en slik dag, og Josef gikk inn i huset for å gjøre sine gjerninger, og ingen av de i huset var inne. Og hun grep ham i klærne og sa: Ligg med meg. Men han forlot klærne sine i hendene hennes, flyktet og gikk ut. Og det skjedde da hun så at han hadde etterlatt klærne sine i hendene hennes og flyktet, og gikk ut, at hun kalte de som var i huset, og sa til dem: Se, han brakte inn til oss en hebraisk gutt for å spotte oss; han gikk inn til meg og sa: Ligg med meg; og jeg ropte med høy stemme. Men da han hørte at jeg hevet stemmen min og ropte ut, forlot han klærne sine hos meg, flyktet og gikk ut. Og hun forlot klærne hos seg, inntil herren kom hjem til sitt hus. Og hun talte til ham i henhold til disse ordene, og sa: Den hebraiske gutten som du brakte inn til oss, kom inn til meg for å spotte meg, og han sa til meg: Jeg vil ligge med deg. Men da han hørte at jeg hevet stemmen min og ropte ut, forlot han klærne sine hos meg, flyktet og gikk ut. Det skjedde, da herren hørte ordene til konen hans, alt hun talte til ham, og sa: Slik gjorde din tjener mot meg, at han ble sint med vrede. Og etter å ha tatt Josef, kastet herren ham i festningen, på det stedet hvor kongens fanger holdes der i festningen. Og Herren var med Josef, og utøste hans barmhjertighet, og ga ham nåde for den øverste fangevokterens øyne. Og den øverste fangevokteren ga fengselet i Josefs hånd, og alle de fengslede som var i fengselet, og alt som de gjorde der, det var han selv som gjorde. Den øverste fengselsvokteren kjente ikke til noe gjennom ham, for alt var gjennom Josefs hånd, fordi Herren var med ham, og alt han gjorde, gjorde Herren velstående i hans hender.

40

Det skjedde etter disse ordene at overvinnskjenken til kongen av Egypt og overbakeren syndet mot sin herre, kongen av Egypt. Og Farao ble sint på de to hoffmennene sine, på den øverste munnskjenken og på den øverste bakeren. Og han satte dem i fengsel i fengselet, på det stedet hvor Josef var fengslet. Og den øverste fangevokteren betrodde dem til Josef, og han tjente dem, og de var noen dager i fengselet. Og begge så en drøm i én natt; og synet av drømmen til overmunskjenken og overbakeren, som tilhørte kongen av Egypt, de som var i fengselet, var dette. Josef gikk inn til dem om morgenen, og han så dem, og de var urolige. Og han spurte Faraos hoffmenn, de som var med ham i fengselet hos hans herre, og sa: Hvorfor er ansiktene deres så mørke i dag? De sa til ham: Vi så en drøm, og det finnes ingen som kan tolke den. Josef sa til dem: Kommer ikke tolkningen fra Gud? Fortell meg derfor. Og den overste munnskjenken fortalte sin drøm til Josef, og sa: I min søvn var det et vintre foran meg. I vinranken var det tre grener, og den blomstret, hadde frembrakt skudd, og drueklasene var modne. Og Faraos beger var i min hånd, og jeg tok druen og presset den ut i begeret, og jeg ga begeret i Faraos hånd. Og Josef sa til ham: Dette er tolkningen: De tre grenene er tre dager. Om tre dager vil Farao huske din stilling, og han vil gjeninnføre deg i ditt embete som øverste munnskjenk, og du vil gi Farao koppen i hans hånd ifølge din tidligere stilling, som da du var munnskjenk. Men husk meg når det går deg godt, og vis meg barmhjertighet, og husk meg

overfor Farao, og du vil føre meg ut fra dette fengselet. At jeg ble stjålet ved tyveri fra hebreernes land, og her har jeg ikke gjort noe, men de kastet meg i denne gropen. Og øverbakeren så at han hadde tolket riktig, og sa til Josef, og jeg så en drøm og jeg trodde tre kurver av brød bære på hodet mitt. I den øverste kurven av alle slags, som Farao spiser, arbeid av en baker, og fuglene av himmelen spiste dem fra kurven den over hodet mitt. Josef svarte og sa til ham: Dette er tolkningen av den: De tre kurvene er tre dager. Om tre dager vil Farao ta bort hodet ditt fra deg, og han vil henge deg på et tre, og himmelens fugler vil spise kjøttet ditt fra deg. Det skjedde på den tredje dagen, det var Faraos fødselsdag, og han gjorde et drikkelag for alle sine tjenere, og han husket stillingen til munnskjenken og stillingen til bakeren blant sine tjenere. Og han gjeninnførte den øverste munnskjenken til hans embete, og ga begeret i Faraos hånd. Men overbakeren hengte han, slik som Josef hadde tolket for dem. Og overvinnskjenken husket ikke Josef, men glemte ham.

41

Det skjedde etter to år at Farao så en drøm; han tenkte han sto ved elven. Og se, akkurat som fra elven kom det opp syv kuer, vakre av utseende og fete av kjøtt, og de beitet i Achei. Andre syv kyr kom opp etter disse fra elven, stygge i utseende og magre i kjøttet, og de beitet ved kyrne på bredden av elven. Og de syv kyr, de stygge og tynne i kjøttet, fortærte de syv kyr, de gode i utseendet og de utvalgte i kjøttet, og Farao våknet. Og han

drømte for andre gang, og se, syv aks kom opp på én stilk, utvalgte og gode. Og se, syv tynne og vindskadde aks spiret opp sammen med dem. Og de syv tynne og vindødelegte aksene slukte de syv utvalgte og fulle aksene, men Farao våknet, og det var en drøm. Det skjedde om morgenen at hans sjel ble uroet, og han sendte bud og kalte alle Egypts tydere og alle landets vise, og Farao fortalte dem sin drøm, men det var ingen som kunne tyde den for Farao. Og overvinnskjenken talte til Farao og sa: Min synd husker jeg i dag. Farao ble sint på barna hans, og satte oss i fengsel, i huset til overkokkken, både meg og overbakeren. Og vi så begge en drøm i en natt, jeg og han, hver så vi i henhold til sin drøm. Det var og der med oss en ung mann, sønn av den hebraiske sjefkokken, og vi fortalte ham, og han tolket for oss. Det skjedde, som han tolket for oss, slik skjedde det også: jeg ble gjenopprettet til min stilling, men han ble hengt. Farao sendte bud og kalte Josef, og de hentet ham ut fra fengselet, og de barberte ham, og de skiftet kappen hans, og han kom til Farao. Farao sa til Josef: Jeg har sett en drøm, og det er ingen som tolker den. Men jeg har hørt om deg at folk sier at når du hører drømmer, tolker du dem. Men Josef svarte Farao: Uten Gud vil det ikke bli gitt noe frelsende svar til Farao. Men Farao snakket til Josef og sa: I min søvn tenkte jeg at jeg sto ved bredden av elven. Og akkurat som fra elven kom det opp syv kyr, vakre av utseende og fete av kjøtt, og de beitet i Achei. Og se, syv andre kyr kom opp etter dem fra elven, onde og stygge i utseende, og tynne i kjøttet, slike som jeg ikke hadde sett i hele Egypts land – styggere. Og de syv stygge og tynne kyrne slukte de syv første, de gode og utvalgte kyrne. Og de gikk inn i magene deres, men det

ble ikke tydelig at de hadde gått inn i magene deres, og utseendene deres var stygge, som i begynnelsen. Men etter å ha våknet, sov jeg. Og jeg så igjen i søvnen min, og likesom syv aks gikk opp på én stilk, fulle og vakre. Men syv andre aks, tynne og vindødelagte, spiret opp ved siden av dem. Og de syv tynne og vindødelegte aksene slukte de syv gode og fulle aksene, sa jeg derfor til tolkerne, og det var ingen som forklarte det til meg. Og Josef sa til Farao: Faraos drøm er én; alt det Gud gjør, har han vist Farao. De syv gode kyrne er syv år, og de syv gode aksene er syv år, Faraos drøm er én. Og de syv tynne kyrne som stiger opp etter dem, er syv år, og de syv tynne og vindødelegte aksene er syv år, det vil være syv år med hungersnød. Men det ord jeg har sagt til Farao, alt det Gud gjør, har han vist Farao. Se, syv år med stor overflod kommer i hele Egypts land. Men syv år med hungersnød vil komme etter disse, og de vil glemme metthet som skal være i hele Egypt, og hungersnøden vil fortære landet. Og overfloden vil ikke bli kjent på jorden på grunn av hungersnøden som vil komme etter dette, for den vil være overmåte sterk. Om at drømmen ble gitt til Farao to ganger, så vil ordet fra Gud være sant, og Gud vil skynde seg med å gjøre det. Nå derfor, betrakt en klok og intelligent mann, og sett ham over Egypts land. Og la Farao gjøre dette og la ham oppnevne guvernører over landet, og la dem samle inn en femtedel av all avlingen av Egypts land i de syv årene med overflod, og la dem samle all maten i disse syv kommende gode årene, og la kornet bli samlet under Faraos hånd, maten i byene skal bli oppbevart. Og maten som har vært lagret i landet vil være til de syv årene av hungersnøden som vil komme i Egypts land, og landet vil

ikke bli ødelagt i hungersnøden. Og ordet behaget Farao og alle tjenerne hans. Og Farao sa til alle barna sine, vil vi ikke finne en slik mann, som har Guds ånd i seg? Men Farao sa til Josef: Siden Gud har vist deg alt dette, finnes det ingen mann som er visere og mer intelligent enn deg. Du skal være over mitt hus, og etter din munn skal alt mitt folk rette seg, bare i tronen skal jeg være større enn deg. Sa Farao til Josef: Se, jeg utnevner deg i dag over hele Egypts land. Og Farao tok av ringen fra sin hånd og satte den på Josefs hånd, og kledde ham i en finkledd kjortel, og satte et gyllent halskjede om hans nakke. Og han lot ham stige opp i hans andre vogn, og en herold forkynte foran ham, og han oppnevnte ham over hele Egypts land. Sa Farao til Josef: Jeg er Farao, uten deg skal ingen løfte sin hånd over hele Egypts land. Og Farao kalte Josef ved navnet Psontomphanech, og ga ham Aseneth, datteren til Petefrē, presten i Heliopolis, til kone. Joseph var tretti år gammel da han stod foran Farao, kongen av Egypt. Joseph gikk ut fra Faraos ansikt og reiste gjennom hele landet Egypt. Og jorden ga knipper i de syv årene med velstand. Og han samlet all maten fra de syv årene, da det var overflod i landet Egypt, og han plasserte maten i byene; maten fra slettene rundt hver by plasserte han i den. Og Josef samlet korn som sanden i havet, svært mye, inntil det ikke lenger kunne telles, for det var uten tall. Men Josef fikk to sønner før de syv hungersnødsårene kom, som Asenat, datteren til Potifera, presten i Heliopolis, fødte for ham. Josef kalte den førstefødte Manasse, fordi Gud fikk meg til å glemme alle mine lidelser og alt som tilhørte min far. Og den andre kalte han Efraim, fordi Gud lot meg vokse i mitt fornedrelses land. Men de syv årene med velstand som var i

landet Egypt gikk forbi. Og de syv årene med hungersnød begynte å komme, som Josef hadde sagt, og det ble hungersnød i hele landet, men i hele Egypts land var det brød. Og hele landet Egypt var sultent, men folket ropte til Farao om brød, og Farao sa til alle egypterne: Gå til Josef, og det han sier til dere, gjør. Og hungersnøden var over hele jorden, men Josef åpnet alle kornlagrene og solgte til alle egypterne. Og alle landene kom til Egypt for å kjøpe fra Josef, for hungersnøden hersket i hele landet.

42

Men da Jakob hadde sett at det var salg i Egypt, sa han til sønnene sine: Hvorfor sitter dere ledige? Se, jeg har hørt at det er korn i Egypt. Gå ned dit og kjøp litt mat til oss, så vi kan leve og ikke dø. De ti brødrene til Josef dro ned for å kjøpe korn fra Egypt; men Benjamin, broren til Josef, sendte han ikke med brødrene hans; for han sa, det må ikke noen gang skje ham noe vondt. Men Israels sønner kom for å kjøpe sammen med de andre som kom, for det var hungersnød i landet Kanaan. Joseph var herskeren over landet, han solgte til alt folket i landet, og da Josephs brødre kom, tilba de ham med ansiktet mot jorden. Etter å ha sett brødrene sine, kjente Josef dem igjen, og han oppførte seg som en fremmed overfor dem, og han talte hardt til dem, og han sa til dem, hvor kommer dere fra? De sa, fra landet Kanaan, for å kjøpe mat. Josef gjenkjente brødrene sine, men de gjenkjente ikke ham. Og Josef husket drømmene sine som han

hadde sett, og han sa til dem: Dere er spioner, dere har kommet for å se landets svakheter. Men de sa: Nei, herre, dine tjenere kom for å kjøpe mat. Vi er alle sønner av en mann; vi er fredelige, dine barn er ikke spioner. Han sa til dem: Nei, men dere kom for å se landets svake punkter. Og de sa, vi er tolv, dine sønner, brødre i landet Kanaan; og se, den yngste er med faren vår i dag; men den andre eksisterer ikke. Josef sa til dem: Dette er det jeg har sagt til dere, at dere er spioner. I dette vil dere bli vist: Ved Faraos helse, dere skal ikke gå ut herfra, hvis ikke deres yngre bror kommer hit. Send en fra dere, og ta broren deres, men dere skal bli ført bort inntil ordene deres blir synlige, om dere taler sannhet eller ikke. Men hvis ikke, ved Faraos helse, sannelig er dere spioner. Og han satte dem i fengsel i tre dager. Han sa til dem den tredje dagen: Gjør dette, og dere vil leve, for jeg frykter Gud. Hvis dere er fredelige, la en av deres brødre bli holdt tilbake i fengselet, men dere selv gå, og før med dere kjøpet av kornforsyningen deres. Og bring den yngre broren deres til meg, og ordene deres vil bli trodd; men hvis ikke, vil dere dø. De gjorde slik. Og hver sa til sin bror: Ja, vi er i synd angående vår bror, fordi vi overså hans sjels trengsel da han bønnfalt oss, og vi lyttet ikke til ham, og på grunn av dette kom denne trengselen over oss. Etter å ha svart sa Reuben til dem: Snakket jeg ikke til dere og sa: Gjør ikke galt mot den lille gutten, og dere lyttet ikke til meg? Og se, hans blod blir krevd. De selv visste ikke at Josef hørte, for tolken var mellom dem. Josef vendte seg bort fra dem og gråt. Og igjen kom han til dem, og talte til dem. Og han tok Simeon fra dem, og bandt ham foran dem. Josef befalte å fylle karene deres med korn, og å gi tilbake

sølvet deres til hver i sekken hans, og å gi dem proviant til veien, og det skjedde for dem slik. Og etter å ha lastet kornet på eslene sine, dro de derfra. Men da en løsnet sekken sin for å gi fôr til eselene sine der de overnattet, så han sølvbunten sin, og den lå øverst i åpningen av sekken. Og han sa til brødrene sine: Sølvet ble gitt tilbake til meg, og se, dette er i sekken min. Og hjertet deres ble forbauset, og de ble urolige overfor hverandre og sa: Hva er dette Gud har gjort oss? De kom til Jakob, deres far, til landet Kanaan, og de rapporterte til ham alt som hadde hendt dem, og sa: Mannen, herren over landet, har snakket hardt til oss, og satte oss i fengsel, som om vi spionerte på landet. Vi sa til ham: Vi er fredelige, vi er ikke spioner. Vi er tolv brødre, sønner av vår far, den ene eksisterer ikke, men den yngste er med vår far i dag i landet Kanaan. Mannen, herren over landet, sa til oss: Ved dette vil jeg vite at dere er fredelige: La en bror bli her hos meg, men ta med dere kornet dere har kjøpt til deres hus og dra. Og bring til meg deres yngre bror, og jeg vil vite at dere ikke er spioner, men at dere er fredelige, og jeg vil gi deres bror tilbake til dere, og dere skal handle i landet. Det skjedde da de tømte sekkene sine, og hver manns bunt av sølv var i sekken sin, og de så buntene av sølv sine selv, og faren deres, og de ble redde. Jakob, deres far, sa til dem: Dere har berøvet meg barna mine. Josef er ikke her, Simeon er ikke her, og Benjamin vil dere ta? Alt dette skjedde over meg. Ruben sa til sin far: Drep mine to sønner hvis jeg ikke bringer ham tilbake til deg. Gi ham i min hånd, og jeg skal bringe ham tilbake til deg. Men han sa: Min sønn skal ikke dra ned med dere, fordi hans bror er død, og han alene er blitt tilbake, og hvis det skulle skje at han blir svekket på veien

som dere går, vil dere bringe min alderdom med sorg ned i dødsriket.

43

Men sulten ble sterkere over landet. Det skjedde at da de hadde fullført å fortære kornet som de hadde brakt fra Egypt, sa deres far til dem: Dra igjen og kjøp litt mat til oss. Men Juda sa til ham: Mannen, jordens herre, har høytidelig vitnet for oss og sagt: Dere skal ikke se mitt ansikt hvis ikke deres yngre bror er med dere. Hvis du derfor sender broren vår med oss, vil vi dra ned og kjøpe mat til deg. Hvis du ikke sender broren vår med oss, vil vi ikke dra, for mannen sa til oss: Dere vil ikke se mitt ansikt hvis ikke deres yngre bror er med dere. Men Israel sa: Hvorfor skadet dere meg ved å fortelle mannen at dere har en bror? Men de sa: Mannen spurte oss inngående om oss og vår slekt, og sa: Lever deres far ennå, og har dere en bror? Og vi svarte ham i samsvar med disse spørsmålene. Hvordan kunne vi vite at han ville si til oss: Ta med deres bror? Juda sa til Israel, faren hans: Send den lille gutten med meg, og når vi har reist oss opp vil vi gå, så at vi lever og ikke dør, både vi og du og bagasjen vår. Jeg vil vente på ham, fra min hånd skal du søke ham, hvis jeg ikke bringer ham til deg og stiller ham foran deg, skal jeg ha syndet mot deg alle dagene. Hvis vi ikke hadde forsinket oss, ville vi allerede ha returnert to ganger. Sa Israel, deres far, til dem: Hvis det er slik, så gjør dette: Ta av jordens frukter i deres kar, og bring ned til mannen gaver av harpiks og av honning, røkelse og

myrra og terebint og nøtter. Og ta dobbelt sølv i hendene deres, det sølvet som hadde blitt returnert i sekkene deres, returner det med dere, det kan være det var en feil. Og ta deres bror, og reis dere og gå ned til mannen. Men min Gud må gi dere gunst hos mannen og sende tilbake deres ene bror og Benjamin. Jeg er jo allerede berøvet mine barn, berøvet mine barn. Mennene tok disse gavene og det doble sølvet i sine hender og Benjamin, og de reiste seg og dro ned til Egypt, og de sto foran Josef. Josef så dem og Benjamin, hans bror av samme mor, og sa til den som var over hans hus: Før mennene inn i huset, og slakt offerdyr, og forbered, for mennene skal spise brød med meg til middag. Mannen gjorde som Josef sa, og førte mennene inn i Josefs hus. Da mennene så at de ble ført inn i Josefs hus, sa de: På grunn av sølvet som ble returnert i sekkene våre i begynnelsen, blir vi ført inn, for å anklage oss falskt og angripe oss, for å ta oss som slaver, og eselene våre. Etter å ha nærmet seg mannen over Josefs hus, talte de til ham i porten til huset og sa: Vi ber deg, herre; vi kom ned i begynnelsen for å kjøpe mat. Det skjedde at da vi kom til herberget og åpnet sekkene våre, så var sølvet til hver enkelt i hans sekk, vårt sølv i full vekt, og vi har nå brakt det tilbake i våre hender. Og vi brakte annet sølv med oss for å kjøpe mat, vi vet ikke hvem som kastet sølvet inn i sekkene våre. Han sa til dem: Vær nådige mot dere, frykt ikke. Deres Gud, og deres fedres Gud, ga dere skatter i sekkene deres, og deres sølv har jeg mottatt som godkjent. Og han førte Simeon ut til dem. Og han brakte vann til å vaske føttene deres, og ga fôr til eselene deres. De forberedte gavene inntil Josef skulle komme ved middagstid, for de hadde hørt at han skulle spise der. Josef gikk

inn i huset, og de brakte ham gavene som de hadde i hendene sine inn i huset, og de tilba ham med ansiktet mot jorden. Han spurte dem: Hvordan har dere det? Og han sa til dem: Er han frisk, deres far, den gamle mannen som dere fortalte om? Lever han fortsatt? De sa: Din sønn, vår far, er frisk. Han lever ennå. Og han sa, velsignet er den mannen av Gud, og de bøyde seg ned og tilba ham. Etter å ha sett opp med øynene sine, så Josef Benjamin, broren sin av samme mor, og sa: Er dette den yngre broren deres, som dere sa til meg dere skulle bringe? Og han sa: Gud ha miskunn med deg, barn. Josef ble forstyrret, for hans innvendige deler ble rørt ved hans bror, og han søkte å gråte, men da han hadde gått inn i kammeret, gråt han der. Og etter å ha vasket ansiktet, gikk han ut og behersket seg, og sa: Sett frem brød. Og de satte frem mat til ham alene, og til dem for seg selv, og til egypterne som spiste sammen med ham for seg selv, for egypterne var ikke i stand til å spise sammen med hebreerne, for det er en vederstyggelighet for egypterne. De satt foran ham, den førstfødte ifølge sine privilegier, og den yngre ifølge sin ungdom, og menneskene var forbauset, hver overfor sin bror. De tok opp porsjoner fra hans til seg selv, og Benjamins porsjon ble forstørret fra alle de andre porsjonene fem ganger sammenlignet med deres, og de drakk og ble glade sammen med ham.

44

Og Josef befalte den som var over hans hus, og sa: Fyll

mennenes sekker med mat, så mye som de kan bære, og legg hver manns sølv øverst i sekken. Og kast min sølvkopp inn i sekken til den yngre, og prisen for hans korn. Det skjedde i henhold til Josefs ord, som han sa. Morgenen brøt fram, og mennene ble sendt av sted, de selv og deres esler. Da de hadde gått ut av byen, hadde de ikke kommet langt, og Josef sa til den som var over huset hans: Stå opp, forfølg mennene, og når du innhenter dem, skal du si til dem: Hvorfor har dere gjengjeldt ondt i stedet for godt? Hvorfor stjal dere min sølvkopp? Er ikke dette det som min herre drikker av? Men han selv spår ved spådom i ham. Dere har fullført onde ting som dere har gjort. Etter å ha funnet dem, sa han til dem i samsvar med disse ordene. Men de sa til ham, hvorfor snakker herren slike ord? Måtte det ikke skje for barna dine å gjøre etter dette ordet. Hvis vi sannelig brakte tilbake til deg sølvet som vi fant i sekkene våre fra landet Kanaan, hvordan skulle vi da stjele sølv eller gull fra din herres hus? Hos hvem du måtte finne koppen av barna dine, la ham dø; og vi også vil være barn til herren vår. Han sa: Og nå, som dere sier, slik skal det være: hos hvem koppen blir funnet, han skal være min slave, men dere skal være rene. Og de skyndte seg, tok ned hver sin sekk på jorden og åpnet hver sin sekk. Han søkte og begynte fra den eldste, til han kom til den yngste. Og han fant koppen i posen til Benjamin. Og de rev klærne sine, og hver la sekken sin på eselet sitt, og de vendte tilbake til byen. Judah og brødrene hans gikk inn til Josef mens han ennå var der, og de falt ned for ham på jorden. Josef sa til dem: Hva er denne tingen dere har gjort? Vet dere ikke at mannen spår ved spådom, slik som jeg? Juda sa: Hva skal vi

svare herren, eller hva skal vi si, eller hvordan skal vi bli rettferdiggjort? Gud har funnet urettferdigheten til barna dine; se, vi er tjenere til herren vår, både vi og han hos hvem begeret ble funnet. Josef sa, men det må ikke skje for meg å gjøre denne tingen. Den mannen hos hvem begeret ble funnet, han selv skal være min tjener. Dere skal dra opp med frelse til deres far. Etter å ha nærmet seg ham sa Juda: Jeg ber deg, herre, la din tjener tale et ord foran deg, og ikke bli sint på din tjener, for du er som Farao. Herre, du spurte barna dine og sa: Har dere far eller bror? Og vi sa til herren: Vi har en eldre far, og et barn av hans alderdom, yngre enn ham, og broren hans døde, men han alene ble etterlatt til moren hans, og faren elsket ham. Men du sa til tjenerne dine: Bring ham ned til meg, og jeg vil ta vare på ham. Og vi sa til herren, barnet vil ikke være i stand til å forlate faren sin; men hvis han forlater faren, vil han dø. Du sa til barna dine: hvis ikke den yngre broren deres kommer ned med dere, vil dere ikke få se ansiktet mitt igjen. Det skjedde at da vi gikk opp til barnet ditt, faren vår, rapporterte vi til ham ordene til herren vår. Men vår far sa: Gå igjen og kjøp litt mat til oss. Vi sa: Vi vil ikke være i stand til å dra ned, men hvis vår yngre bror drar ned med oss, vil vi dra ned, for vi vil ikke være i stand til å se mannens ansikt når vår yngre bror ikke er med oss. Din sønn, vår far, sa til oss: Dere vet at kona mi fødte to til meg, og den ene gikk bort fra meg, og dere sa at han har blitt oppspist av ville dyr, og jeg har ikke sett ham til nå. Hvis dere derfor tar også denne fra mitt ansikt, og det skjer ham en ulykke på veien, vil dere bringe min alderdom med sorg ned i dødsriket. Nå derfor hvis jeg skulle gå inn til din sønn, vår far, og barnet ikke er med

oss, og hans sjel henger fra dennes sjel, og det vil være når han ser at barnet ikke er med oss, vil han dø, og dine sønner vil bringe ned din sønns alderdom, vår far, med sorg inn i dødsriket. For din sønn har mottatt barnet fra faren, og sier: hvis jeg ikke bringer ham til deg og stiller ham foran deg, vil jeg være en som har syndet mot faren alle dagene. Nå derfor vil jeg forbli hos deg som sønn i stedet for barnet, som tjener for herren; men la barnet gå opp med brødrene hans. For hvordan skal jeg gå opp til faren når barnet ikke er med oss? Slik at jeg ikke skal se de ondene som vil ramme faren min.

45

Og Josef var ikke i stand til å holde ut alle de som sto ved ham, men sa: Send bort alle fra meg. Og ingen sto ved Josef da han gjorde seg kjent for sine brødre. Og han slapp stemmen med gråt, og alle egypterne hørte det, og det ble hørbart i Faraos hus. Sa Josef til brødrene sine, jeg er Josef; lever faren min ennå? Og brødrene var ikke i stand til å svare ham, for de var foruroliget. Josef sa til brødrene sine: Kom nærmere til meg, og de kom nærmere, og han sa: Jeg er Josef, broren deres, som dere solgte til Egypt. Vær derfor ikke bedrøvet nå, og la det heller ikke fremstå som hardt for dere at dere solgte meg hit, for Gud sendte meg foran dere for livets skyld. Dette er for det andre året med hungersnød på jorden, og det er ennå fem år igjen, i hvilke det ikke vil være pløying, heller ikke høst. For Gud sendte meg foran dere, for å bevare en levning av dere på jorden, og for

å nære en stor bevarelse av dere. Nå derfor har ikke dere sendt meg hit, men Gud, og han gjorde meg som en far for Farao, og herre over hele hans hus, og hersker over hele Egypts land. Etter å ha skyndt dere, gå derfor opp til min far, og si til ham: Dette sier din sønn Josef: Gud har gjort meg til herre over hele Egypts land; kom derfor ned til meg, og ikke bli. Og du skal bo i Gosens land i Arabia, og du skal være nær meg, du og dine sønner og dine sønners sønner, dine sauer og dine okser, og alt som er ditt. Og jeg vil forsørge deg der, for det er ennå fem år med hungersnød, så at ikke du blir ødelagt, du og dine sønner og alle dine eiendeler. Se, deres øyne ser, og øynene til Benjamin, min bror, at det er min munn som taler til dere. Rapporter derfor til min far all min herlighet i Egypt og alt dere har sett, og skynd dere og bring min far hit. Og han falt på nakken til broren sin Benjamin og gråt, og Benjamin gråt på nakken hans. Og etter å ha kysset alle sine brødre, gråt han over dem, og etter dette talte hans brødre til ham. Og stemmen ble vidt hørt i Faraos hus, da de sa: Josefs brødre har kommet. Og Farao gledet seg, og hans tjenere. Men Farao sa til Josef, si til brødrene dine, gjør dette, fyll sekkene deres, og dra til landet Kanaan. Og når dere har hentet deres far og deres eiendeler, kom til meg, og jeg vil gi dere alle Egypts goder, og dere skal spise landets marv. Men du, befal dette: ta vogner fra landet Egypt for barna deres og for kvinnene deres, og etter å ha hentet faren deres, kom. Og dere skal ikke spare øynene deres på eiendelene deres, for alle Egypts gode ting skal være deres. Israels sønner gjorde således; og Josef ga dem vogner i henhold til det som var sagt av kong Farao; og han ga dem proviant til veien. Og til alle ga han to klær; men til

Benjamin ga han tre hundre gullmynter, og fem skift av klær. Og til sin far sendte han i henhold til det samme, og ti esler som bar av alle de gode tingene fra Egypt, og ti muldyr som bar brød til sin far for reisen. Han sendte bort brødrene sine, og de dro av sted, og han sa til dem: Vær ikke sinte på veien. Og de dro opp fra Egypt og kom til landet Kanaan, til Jakob, deres far. Og de rapporterte til ham og sa: Din sønn Josef lever, og han selv hersker over hele Egypt. Og Jakob ble forbløffet i sinnet, for han trodde dem ikke. De fortalte ham alt som var blitt sagt av Josef, alt han hadde sagt til dem. Da han hadde sett vognene som Josef hadde sendt for å hente ham, ble ånden til Jakob, deres far, gjenopplivet. Israel sa: Det er stort for meg hvis Josef, min sønn, ennå lever. Jeg vil dra og se ham før jeg dør.

46

Israel dro av sted med alt han eide, kom til Edens brønn, og ofret et offer til sin far Isaks Gud. Sa Gud til Israel i et syn om natten: Jakob, Jakob! Og han sa: Hva er det? Men han sier til ham: Jeg er dine fedres Gud, frykt ikke å dra ned til Egypt, for jeg vil gjøre deg til et stort folk der. Og jeg vil dra ned med deg til Egypt, og jeg vil føre deg opp igjen til slutten, og Josef vil legge sine hender på dine øyne. Jakob reiste seg fra Edens brønn, og Israels sønner tok med seg sin far, bagasjen og sine koner på vognene som Josef hadde sendt for å hente ham. Og etter å ha tatt med seg eiendelene sine og all den eiendom som de hadde ervervet fra landet Kanaan, gikk de inn til Egypt, Jakob og all hans ætt med

ham. Sønner, og sønner av sønnene hans med ham; døtre, og døtre av døtrene hans; og all sæden hans førte han inn i Egypt. Disse er navnene til sønnene av Israel som gikk inn i Egypt sammen med Jakob, faren deres. Jakob og sønnene hans; førstfødte av Jakob, Ruben. Sønnene til Reuben var Enoch, Pallu, Hezron og Charmi. Simeons sønner var Jemuel, Jamin, Ehud, Jachin, Zohar og Saul, sønn av den kanaanittiske kvinnen. Levis sønner var Gershon, Kath og Merari. Judas sønner var Er, Onan, Shiloh, Phares og Zerah, men Er og Onan døde i landet Kanaan, og Phares sønner ble Hezron og Jemuel. Sønner av Issakar: Tola, Phua, Hashum og Shimron. Zebuluns sønner var Sered, Allon og Achoel. Disse er Leahs sønner, som hun fødte for Jakob i Mesopotamia i Syria, og Dinah, hans datter. Alle sjelene, sønner og døtre, var trettetre. Sønner av Gad: Saphon, Angis, Sannis, Thasoban, Aedeis, Aroedeis og Areeleis. Sønnene til Asher: Imnah, Isjva, Isjvi, Beria, og Sara, søsteren deres. Og sønnene til Beria: Heber og Malkiel. Disse er sønnene til Zilpah, som Laban ga til Lea, datteren sin, og hun fødte disse til Jakob, seksten sjeler. Sønnene til Rachel, Jakobs hustru, Josef og Benjamin. Det ble også sønner til Josef i landet Egypt, som Aseneth, datter av Potiphera, prest i Heliopolis, fødte til ham: Manasse og Efraim. Det ble også sønner til Manasse, som den syriske medboren fødte til ham: Makir. Makir avlet Gilead. Sønner til Efraim, Manasses bror: Sutelah og Tahan. Sønner til Sutelah: Edom. Sønnene av Benjamin: Bala og Bochor og Ashbel. Og sønnene til Bala ble Gera, og Noeman, og Anchis, og Rosh, og Mamphim; og Gera ble far til Arad. Disse er Rakels sønner, som hun fødte til Jakob, alle sjeler atten i alt. Dans sønner: Asom. Og Naftalis

sønner: Asiel, Guni, Issakar og Sollem. Disse er sønnene til Bilha, som Laban ga til sin datter Rachel, og som fødte disse til Jakob, i alt syv sjeler. Alle sjelene som gikk inn med Jakob til Egypt, de som gikk ut fra lårene hans, bortsett fra kvinnene til sønnene til Jakob, alle sjelene, sekstiseks. Og sønnene til Josef som ble født ham i landet Egypt, ni sjeler. Alle sjeler av Jakobs hus, de som hadde kommet inn med Jakob til Egypt, syttifem sjeler. Men Judah sendte han foran seg til Josef, for å møte ham ved Heltenes by, inn i landet Ramesse. Etter å ha spent Josef sine vogner for, dro han opp for å møte Israel, sin far, ved Heroenes by, og da han viste seg for ham, falt han om halsen hans og gråt bitterlig. Og Israel sa til Josef: Nå kan jeg dø, siden jeg har sett ditt ansikt, for du lever ennå. Josef sa til brødrene sine: Jeg vil gå opp og melde Farao, og jeg vil si til ham: Mine brødre og min fars hus, som var i landet Kanaan, har kommet til meg. Mennene er gjetere, for de var husdyroppdrettere, og buskapet, oksene og alt deres har de brakt med seg. Hvis Farao derfor kaller på dere og sier til dere: Hva er arbeidet deres? Dere vil si, vi barna dine er kvegvoktere fra barndommen inntil nå, både vi og fedrene våre; slik at dere kan bo i landet Gosen i Arabia; for hver gjeter av sauer er en vederstyggelighet for egypterne.

47

Etter å ha kommet, rapporterte Josef til Farao og sa: Min far og mine brødre, og deres kveg og deres okser, og alt de eier, har kommet fra landet Kanaan, og se, de er i landet Goshen. Fra sine

brødre tok han med seg fem menn, og stilte dem frem for Farao. Og Farao sa til Josefs brødre: Hva er arbeidet deres? Og de sa til Farao: Tjenerne dine er gjetere av sauer, både vi og fedrene våre. De sa til Farao: For å oppholde oss i landet har vi kommet, for det er ikke beite for buskapen til barna dine, for hungersnøden har forsterket seg i landet Kanaan; nå derfor vil vi bo i landet Gosen. Og Farao sa til Josef: La dem bo i landet Gosen; og hvis du vet at det er dyktige menn blant dem, så utnevn dem til herskere over min buskap. Jakob kom til Egypt til Josef, og sønnene hans, og Farao, kongen av Egypt, hørte det. Og Farao sa til Josef: Din far og dine brødre har kommet til deg. Se, landet Egypt er foran deg, bosett din far og dine brødre i det beste landet. Josef førte inn sin far Jakob, og stilte ham opp foran Farao, og Jakob velsignet Farao. Farao sa til Jakob: Hvor mange år har ditt livs dager vart? Og Jakob sa til Farao: Dagene i årene av mitt liv, som jeg har levd som fremmed, er hundre og tretti år. Få og onde har dagene i årene av mitt liv vært. De har ikke nådd dagene i årene av mine fedres liv, de dager de levde som fremmede. Og etter å ha velsignet Farao, gikk Jakob ut fra ham. Og Josef bosatte sin far og sine brødre, og ga dem eiendom i landet Egypt, i det beste landet, i landet Rameses, som Farao hadde befalt. Og Josef målte ut korn til sin far og til brødrene og til hele sin fars hus, etter kropp. Korn var det ikke i hele landet, for hungersnøden var svært sterk, og landet Egypt og landet Kanaan sviktet på grunn av hungersnøden. Men Josef samlet alt sølvet som ble funnet i landet Egypt og i landet Kanaan, for kornet som de kjøpte, og han målte ut korn til dem, og Josef brakte alt sølvet inn i Faraos hus. Og alt sølvet tok slutt fra

landet Egypt og fra landet Kanaan; og alle egypterne kom til Josef og sa: Gi oss brød, og hvorfor dør vi foran deg? For pengene våre har tatt slutt. Josef sa til dem: Bring buskapen deres, og jeg vil gi dere brød i stedet for buskapen deres, hvis sølvet deres er gått ut. De brakte buskapen sin til Josef, og Josef ga dem brød i bytte mot hestene, og i bytte mot sauene, og i bytte mot oksene, og i bytte mot eselene, og han næret dem med brød i bytte mot all buskapen deres i det året. Det året gikk ut, og de kom til ham i det andre året, og de sa til ham: Skal vi noen gang bli ødelagt fra vår herre? Hvis sølvet vårt har tatt slutt, og eiendommene og buskapen har gått til deg herren, og det ikke er blitt igjen noe til oss foran vår herre, men bare vår egen kropp og vårt land, så at vi derfor ikke dør foran deg, og landet blir ødelagt, kjøp oss og vårt land i stedet for brød, og vi vil være, vi og vårt land, tjenere til Farao; gi såkorn, så at vi kan så, og leve og ikke dø, og landet ikke vil bli ødelagt. Og Josef ervervede all jorden av egypterne til Farao, for egypterne solgte jorden deres til Farao, for hungersnøden hersket over dem, og jorden ble Faraos. Og han gjorde folket til slaver for ham som barn, fra de ytterste grensene av Egypt til de ytterste, bortsett fra prestenes land bare; Josef ervervet ikke dette; for Farao ga gave til prestene, og de spiste gaven som Farao ga dem; på grunn av dette solgte de ikke sitt land. Sa Josef til alle egypterne: Se, jeg har kjøpt dere og deres land i dag til Farao. Ta dere selv frø og så landet. Og avlingen vil være dens, og dere skal gi den femte delen til Farao, men de fire delene vil være til dere selv til såkorn for jorden, og til mat for dere, og for alle de i husene deres. Og de sa: Du har reddet oss; vi fant nåde hos vår herre, og

vi vil være tjenere for Farao. Og Josef ga dem en befaling som varte til denne dag, over Egypts land, at Farao skulle motta en femtedel, bortsett fra prestenes jord alene, som ikke tilhørte Farao. Israel bosatte seg i landet Egypt, i landet Gesem, og de arvet det, og de vokste og ble mangedoblet overmåte. Jakob levde i landet Egypt i sytten år, og dagene til Jakob, årene av hans liv, ble hundre og førtisyv år. Og dagene nærmet seg for Israel å dø, og han kalte sønnen sin Josef, og sa til ham: Hvis jeg har funnet nåde for deg, legg hånden din under låret mitt, og du vil vise barmhjertighet mot meg og sannhet, så du ikke begraver meg i Egypt, men jeg vil sove med fedrene mine, og du vil ta meg fra Egypt, og du vil begrave meg i graven deres. Og han sa: Jeg vil gjøre etter ordet ditt. Han sa: Sver til meg, og han sverget til ham, og Israel bøyde seg ned over enden av staven sin.

48

Det skjedde etter disse ordene, og det ble rapportert til Josef at din far er syk, og han tok med seg sine to sønner Manasse og Efraim og kom til Jakob. Det ble rapportert til Jakob: Se, din sønn Josef kommer til deg. Og Israel styrket seg og satte seg opp i sengen. Og Jakob sa til Josef: Min Gud viste seg for meg i Luz i landet Kanaan, og velsignet meg, og sa til meg: Se, jeg vil øke deg og mangfoldiggjøre deg og gjøre deg til forsamlinger av nasjoner, og gi deg dette landet og til din ætt etter deg, til evig eiendom. Nå derfor er dine to sønner, som ble født til deg i landet Egypt før jeg kom til deg i Egypt, mine, Efraim og Manasse, som Ruben og

Simeon vil de være for meg. Men avkommet som du avler etter disse, vil være under brødrenes navn; de vil bli kalt under deres arvedeler. Men jeg, da jeg var på vei fra Mesopotamia i Syria, døde Rachel, din mor, i landet Kanaan, da jeg nærmet meg Chabratha hippodrom i landet, for å komme til Efrata, og jeg begravde henne ved veien til hippodromen, dette er Betlehem. Men da Israel så Josefs sønner, sa han: Hvem er disse til deg? Josef sa til faren sin: Sønnene mine er de som Gud ga meg her. Og Jakob sa: Bring dem til meg, så jeg kan velsigne dem. Israels øyne var blitt svake av alderdom, og han var ikke i stand til å se, og han førte dem nær til seg, og han kysset dem, og han omfavnet dem. Og Israel sa til Josef: Se, jeg har ikke blitt fratatt ditt ansikt, og se, Gud har vist meg også din ætt. Og Josef førte dem ut fra knærne hans, og de tilba ham med ansiktet mot jorden. Og Josef tok sine to sønner, Efraim ved sin høyre hånd, på Israels venstre side, og Manasse ved sin venstre hånd, på Israels høyre side, og førte dem nær til ham. Men Israel strukket ut den høyre hånden og la den på hodet til Efraim, og han var den yngste, og den venstre på hodet til Manasse, kryssvis med hendene. Og han velsignet dem, og sa: Gud, som mine fedre var velbehagelige for, Abraham og Isak, Gud som har næret meg fra ungdommen inntil denne dagen, Budbringeren som har reddet meg fra alt ondt, velsigne disse barna; og mitt navn skal bli kalt i dem, og mine fedres navn, Abraham og Isak; og må de bli mangedoblet til en stor mengde på jorden. Da Josef så at hans far la sin høyre hånd på Efraims hode, syntes det tungt for ham, og Josef tok tak i sin fars hånd for å flytte den fra Efraims hode til Manasses hode. Josef sa til sin far: Ikke slik, far, for denne er

den førstefødte. Legg din høyre hånd på hans hode. Og han ville ikke, men sa: Jeg vet, mitt barn, jeg vet, og denne vil bli til et folk, og denne vil bli opphøyet, men hans yngre bror vil bli større enn ham, og hans ætt vil bli til en mengde nasjoner. Og han velsignet dem på den dagen og sa: I dere vil Israel bli velsignet, idet de sier: Måtte Gud gjøre deg som Efraim og som Manasse. Og han plasserte Efraim foran Manasse. Sa Israel til Josef: Se, jeg dør, og Gud vil være med dere, og han vil føre dere tilbake til fedrenes land. Jeg gir deg Sikem som noe eksepsjonelt fremfor dine brødre, som jeg tok fra amorittenes hånd med mitt sverd og bue.

49

Men Jakob kalte sine sønner og sa til dem: Samles, så jeg kan fortelle dere hva som vil møte dere i de siste dager. Samle dere, og hør meg, Jakobs sønner, hør Israel, hør deres far. Reuben, min førstefødte, du min styrke og begynnelsen av mine barn, hard å bære og hard og selvrådig. Du har opptrådt arrogant som vann, kok ikke over, for du gikk opp på din fars seng, da vanhelliget du leiet hvor du gikk opp. Simeon og Levi, brødre, fullførte urettferdighet av deres fjerning. Til deres råd må ikke min sjel komme, og ved deres sammenslutning må ikke mine levere krangle, fordi de i deres vrede drepte menn, og i deres begjær lammet de en okse. Forbannet være deres vrede, fordi den er selvrådige, og deres harme, fordi den ble forherdet. Jeg vil dele dem i Jakob og spre dem i Israel. Judah, deg skal dine brødre prise, dine hender på dine fienders rygg, din fars sønner skal

bøye seg for deg. Løveunge av Juda, fra skuddet, min sønn, du gikk opp, du la deg ned og sov som en løve og som en unge, hvem vil reise ham opp? Herskeren fra Juda vil ikke svikte, og lederen fra hans lender, inntil det kommer det som er forbeholdt ham, og han er nasjonenes forventning. Han binder sin fole til vintreet, og sin eselunge til ranken. Han skal vaske sin kjortel i vin, og sitt dekke i druens blod. Øynene hans er glitrende av vin, og tennene hans er hvitere enn melk. Zebulun vil bo ved kysten, og han vil være ved skipshavn, og vil strekke seg helt til Sidon. Issachar ønsket det gode, hvilende mellom loddene. Og da han så at hvilen var god, og at jorden var fet, bøyde han sin skulder til å arbeide, og han ble en bonde. Dan vil dømme sitt folk, som enhver annen stamme i Israel. Og la Dan bli en slange på veien, sittende på stien, bitende hestens hæl, og rytteren vil falle bakover, ventende på Herrens frelse. Gad, en røverskare skal overfalle ham, men han skal overfalle dem i hælene. Asher, hans brød er fett, og han vil gi luksus til herskere. Naphtali er en utbredt stamme som gir skjønnhet i sitt avkom. Sønn som har vokst, Josef, min vokste misundte sønn, min yngste sønn, vend tilbake til meg. Mot han som dei rådla om, hånte dei, og pilenes herrar bar nag til han. Og deres buer ble knust med kraft, og senene i armene og hånden deres ble utmattet, gjennom Jakobs herskers hånd, derfra den mektige i Israel, fra din fars Gud. Og min Gud hjalp deg, og velsignet deg med himmelens velsignelse fra oven, og jordens velsignelse som har alt, på grunn av velsignelsen av bryst og livmor, velsignelsen av din far og din mor; den overgikk velsignelsen av de varige fjell, og velsignelsene av de evigvarende hauger; de skal være på Josefs

hode, og på toppen av ham som ledet brødrene. Benjamin er en rovdyraktig ulv; om morgenen skal han ennå spise, og om kvelden gir han næring. Alle disse var Jakobs tolv sønner, og dette talte deres far til dem, og han velsignet dem, hver etter sin velsignelse velsignet han dem. Og han sa til dem: Jeg blir lagt til mitt folk; begrav meg med mine fedre i hulen som er i marken til Efron hettitten, i den dobbelte hulen overfor Mamre i landet Kanaan, som Abraham kjøpte hulen fra Efron hettitten som eiendom til grav. Der begravde de Abraham og Sara, kona hans; der begravde de Isak og Rebekka, kona hans; der begravde de Lea; i eiendommen av åkeren og hulen som er i den, fra Hets sønner. Og Jakob opphørte med å befale sønnene sine, og løftet føttene sine opp på sengen, ga opp ånden, og ble samlet til sitt folk.

50

Og Josef falt over farens ansikt, gråt over ham og kysset ham. Og Josef befalte embalsmererne, barna sine, å balsamere faren sin, og embalsmererne balsamerte Israel. Og de fullførte hans førti dager, for således regnes dagene for begravelsen, og Egypt sørget over ham i sytti dager. Siden sørgedagene gikk forbi, talte Josef til Faraos herskere og sa: Hvis jeg har funnet nåde hos dere, tal om meg til Farao og si: Min far lot meg sverge og sa: I graven som jeg gravde for meg selv i landet Kanaan, der skal du begrave meg. Nå derfor, la meg dra opp og begrave min far, så vil jeg vende tilbake. Og Farao sa til Josef: Dra opp og begrav din far,

akkurat som han lot deg sverge. Og Josef dro opp for å begrave faren sin, og de dro opp sammen med ham alle tjenerne til Farao, og de eldste i huset hans, og alle de eldste i landet Egypt, og hele husholdningen til Josef, og brødrene hans, og hele farshuset hans, og slekten hans, og sauene og oksene lot de bli igjen i landet Gosen. Og stridsvogner og ryttere gikk opp sammen med ham, og leiren ble svært stor. Og de ankom treskegulvet ved Atad, som er bortenfor Jordan, og de sørget over ham med stor og svært sterk klage, og han holdt sorg for sin far i syv dager. Og innbyggerne av landet Kanaan så sorgen på treskeplassen Atad, og de sa: Dette er en stor sorg for egypterne. På grunn av dette kalte han det Egyptens Sorg, som er på den andre siden av Jordan. Og sønnene hans gjorde således til ham. Og hans sønner tok ham opp til landet Kanaan, og de begravde ham i den doble hulen, som Abraham erververde som gravsted fra Efron hettitten, overfor Mamre. Og Josef returnerte til Egypt, han og brødrene hans, og de som hadde dratt opp sammen for å begrave faren hans. Men da Josefs brødre så at deres far hadde dødd, sa de: Kanskje Josef vil bære nag til oss og gjengjelde oss alt det onde som vi har vist mot ham. Og etter å ha ankommet til Josef sa de: Din far lot oss sverge før han døde, og sa: Slik skal dere si til Josef: Tilgi dem deres urettferdighet og deres synd, fordi de viste deg onde ting; og nå, tilgi urettferdigheten til tjenerne til din fars Gud. Og Josef gråt da de talte til ham. Og da de hadde kommet til ham, sa de: Vi er dine tjenere. Og Josef sa til dem: Frykt ikke, for jeg tilhører Gud. Dere planla ondt mot meg, men Gud planla godt for meg, slik at det skulle skje som i dag, og et stort folk skulle næres. Og

han sa til dem: Frykt ikke, jeg vil forsørge dere og husene deres. Og han trøstet dem og talte til deres hjerte. Og Josef bodde i Egypt, han selv og brødrene hans, og hele farens husholdning, og Josef levde hundre og ti år. Og Josef så Efraims barn, inntil tredje generasjon; og sønnene til Makir, sønnen til Manasse, ble født på Josefs knær. Og Josef sa til brødrene sine: Jeg dør, men Gud vil visselig besøke dere og føre dere opp fra dette landet inn i det landet som Gud sverget til våre fedre, Abraham, Isak og Jakob. Og Josef lot Israels sønner sverge, og sa: Når Gud besøker dere, skal dere bære mine ben herfra med dere. Og Josef døde, hundre og ti år gammel, og de begravde ham og la ham i kisten i Egypt.

Utgangen

1

Dette er navnene på sønnene til Israel som dro inn i Egypt sammen med Jakob, deres far; hver av dem dro inn med hele sin husstand. Ruben, Simeon, Levi, Juda, Issakar, Sebulon, Benjamin, Dan og Naftali, Gad og Asher. Josef var i Egypt, og alle sjeler fra Jakob var fem og sytti. Josef døde, og alle brødrene hans, og hele den generasjonen. Men Israels sønner økte og ble mangfoldiggjort og ble tallrike og vokste overmåte sterkt, og landet mangfoldiggjorde dem. Det stod opp en annen konge over Egypt, som ikke kjente Josef. Han sa til sitt folk: Se, Israels barns ætt er en stor mengde, og de er sterkere enn oss. Kom derfor, la oss handle lurt mot dem, for at de ikke skal bli mange, og når det skulle skje oss krig, skal også disse slutte seg til fiendene, og etter å ha ført krig mot oss, skal de dra ut av landet. Og han satte oppsynsmenn over dem for arbeidene, for at de skulle plage dem med arbeidene. Og de bygde befestede byer for Farao, både Pitom og Rameses og On, som er Solbyen. Men jo mer de ydmyket dem, desto flere ble de, og de vokste overmåte sterke,

og egypterne avskydde Israels sønner. Og egypterne undertrykte Israels sønner med makt. Og de plaget deres liv med de harde arbeidene, med leire og mursteinsproduksjon, og med alle arbeidene i markene, med alle de arbeidene som de tvang dem til med vold. Og kongen av Egypt sa til jordmødrene for hebreerne, den ene av dem het Sippora, og navnet til den andre var Pua: Og han sa, når dere hjelper de hebraiske kvinnene med fødselen, og de er i ferd med å føde, hvis det er en gutt, drep det; men hvis det er en jente, bevar det. Men jordmødrene fryktet Gud, og de gjorde ikke slik som kongen av Egypt hadde befalt dem, og de holdt de mannlige barna i live. Men kongen av Egypt kalte jordmødrene og sa til dem: Hvorfor har dere gjort denne tingen og bevart guttebarna i live? Jordmødrene sa til Farao: De hebraiske kvinnene er ikke som Egypts kvinner, for de føder før jordmødrene kommer til dem, og de hadde allerede født. Vel, men Gud gjorde godt mot jordmødrene, og folket mangfoldiggjorde seg, og de ble overmåte sterke. Siden jordmødrene fryktet Gud, gjorde de seg hus. Farao befalte hele sitt folk og sa: Alle guttebarn som blir født av hebreerne, skal dere kaste i elven, men alle jentebarn skal dere la leve.

2

Det var en mann fra Levi stamme som tok en av Levis døtre. Og hun ble med barn, og fødte en gutt, og da de så at han var vakker, skjulte de ham i tre måneder. Siden de ikke lenger var i stand til å skjule det, tok moren hans en kurv for ham, og smurte

den med asfalt og bek, og la barnet inn i den, og plasserte den i myren ved elven. Og søsteren hans observerte fra langt borte, for å lære hva som ville skje med ham. Faraos datter gikk ned for å bade ved elven, og tjenestepikene hennes gikk forbi ved elven, og da hun så kurven i sumpen, sendte hun tjenestepiken og tok den opp. Etter å ha åpnet ser hun et barn som gråter i kurven, og Faraos datter fikk medlidenhet med ham, og sa, dette er fra hebreernes barn. Og søsteren hans sa til Faraos datter, vil du at jeg skal kalle på en ammende kvinne fra hebreerne, og hun vil amme barnet for deg? Og Faraos datter sa: Gå. Og den unge kvinnen kom og kalte på barnets mor. Sa Faraos datter til henne: Behold for meg dette barnet, og amme det for meg, og jeg vil gi deg lønnen. Og kvinnen tok barnet, og ammet det. Da barnet var blitt oppvokst, brakte hun det til Faraos datter, og det ble en sønn for henne; og hun kalte navnet hans Moses, og sa: Fra vannet tok jeg ham opp. Det skjedde i de mange dagene at Moses, som var blitt stor, gikk ut til sine brødre, Israels sønner, og da han hadde forstått deres slit, ser han en egyptisk mann som slår en hebraisk mann, en av hans egne brødre av Israels sønner. Etter å ha sett seg omkring her og der, og ikke sett noen, slo han egypteren og skjulte ham i sanden. Etter å ha gått ut den andre dagen, ser han to hebraiske menn som slåss, og han sier til den som gjør urett: Hvorfor slår du din neste? Men han sa, hvem har utnevnt deg til hersker og dommer over oss? Vil du ikke drepe meg, på den måten du drepte egypteren i går? Moses ble redd, og han sa: Hvis denne saken har blitt så synlig. Farao hørte dette ordet, og han søkte å drepe Moses. Moses trakk seg tilbake fra Faraos ansikt, og han bodde i Midians land; og etter å

ha kommet til Midians land, satte han seg ved brønnen. Men presten i Midian hadde syv døtre som gjette sauene til deres far Jetro, og da de kom, trakk de vann inntil de fylte reservoarene for å vanne sauene til deres far Jetro. Men da hyrdene kom, drev de dem bort, men Moses reiste seg og reddet dem, og han øste vann til dem, og han vannet sauene deres. De kom til Raguel, deres far, og han sa til dem: Hvorfor hastet dere med å komme i dag? De sa: En egyptisk mann reddet oss fra gjeterne, og han trakk vann til oss og vannet sauene våre. Han sa til døtrene sine, og hvor er han? Og hvorfor har dere forlatt mannen? Kall derfor på ham, så han kan spise brød. Moses ble bosatt hos mannen, og han ga sin datter Sippora til Moses som hustru. I livmoren, og etter å ha unnfanget, fødte kvinnen en sønn, og Moses kalte ham Gershom, idet han sa at han var en fremmed i et fremmed land. Men etter de mange dagene døde kongen av Egypt, og Israels sønner stønnet over arbeidene, og ropte ut, og deres rop steg opp til Gud fra arbeidene. Og Gud hørte deres stønning, og Gud husket sin pakt med Abraham og Isak og Jakob. Og Gud så på Israels sønner, og han ble kjent for dem.

3

Og Moses gjettet sauene til Jetro, svigerfaren hans, presten av Midian, og han ledet sauene ved ørkenen, og han kom til fjellet Horeb. En Herrens budbringer viste seg for ham i en ildslue fra busken, og han ser at busken brenner i ild, men busken ble ikke fortært. Moses sa: Jeg vil gå forbi og se dette store synet, fordi

busken ikke blir brent opp. Da Herren så at han nærmet seg for å se, kalte Herren ham fra busken og sa: Moses, Moses. Han svarte: Hva er det? Men han sa: Ikke kom nær hit; løs sandalen fra føttene dine, for stedet. Det du står på, er hellig jord. Og han sa: Jeg er din fars Gud, Abrahams Gud, Isaks Gud og Jakobs Gud. Men Moses vendte bort sitt ansikt, for han var redd for å se direkte på Gud. Og Herren sa til Moses, jeg har sett jeg har sett lidelsen til folket mitt som er i Egypt, og ropet deres har jeg hørt fra slavedriverne, for jeg kjenner smerten deres, og jeg gikk ned for å redde dem fra hånden til egypterne, og for å føre dem ut fra det landet, og for å føre dem inn i et godt og stort land, til et land som flyter med melk og honning, til stedet til kanaaneerne, og hettittene, og amorittene, og perissittene, og girgasittene, og hevittene, og jebusittene. Og nå, se, ropet fra Israels sønner har kommet til meg, og jeg har sett undertrykkelsen som egypterne undertrykker dem med. Og nå, kom hit, jeg vil sende deg til Farao, kongen av Egypt, og du skal føre mitt folk, Israels sønner, ut av Egypts land. Og Moses sa til Gud: Hvem er jeg, at jeg skal gå til Farao, kongen av Egypt, og at jeg skal føre Israels sønner ut av Egypt? Men Gud sa til Moses: Jeg vil være med deg, og dette skal være tegnet for deg på at jeg sender deg: Når du fører mitt folk ut av Egypt, skal dere tjene Gud på dette fjellet. Og Moses sa til Gud: Se, jeg vil gå ut til Israels barn, og jeg vil si til dem: Våre fedres Gud har sendt meg til dere. De vil spørre meg: Hva er navnet hans? Hva skal jeg si til dem? Og Gud sa til Moses: Jeg er den Værende, og han sa: Således skal du si til Israels sønner: Den Værende har sendt meg til dere. Og Gud sa igjen til Moses: Slik skal du si til Israels sønner: Herren, våre fedres Gud, Abrahams

Gud og Isaks Gud og Jakobs Gud, har sendt meg til dere. Dette er mitt evige navn, og mitt minne fra slekt til slekt. Etter å ha kommet, skal du derfor samle rådet av de eldste av Israels sønner, og du skal si til dem: Herren, våre fedres Gud, har vist seg for meg, Abrahams Gud og Isaks Gud og Jakobs Gud, og sagt: Jeg har besøkt dere og sett alt som har hendt dere i Egypt. Og han sa: Jeg vil føre dere opp fra egypternes lidelse, inn i kanaaneernes, hettittenes, amorittenes, ferizzittenes, girgasittenes, hivittenes og jebusittenes land, inn i et land som flyter med melk og honning. Og de vil høre din stemme, og du vil gå inn, og Israels eldsteråd, til Farao, kongen av Egypt, og du vil si til ham: Hebreernes Gud har kalt oss. Vi vil derfor gå tre dagers vei inn i ørkenen, slik at vi kan ofre til vår Gud. Jeg vet at Farao, kongen av Egypt, ikke vil slippe dere for å gå, med mindre det skjer med en mektig hånd. Og når jeg strekker ut min hånd, vil jeg slå egypterne med alle mine undergjerninger som jeg vil gjøre blant dem, og etter dette vil han sende dere bort. Og jeg vil gi gunst til dette folket hos egypterne. Når dere drar bort, vil dere ikke dra bort tomhendte. Men en kvinne vil be fra sin nabo og teltboer om sølvkar og gullkar og klær, og dere vil legge dem på sønnene deres og på døtrene deres, og dere vil plyndre egypterne.

4

Moses svarte og sa: Hvis de ikke tror meg, og heller ikke lytter til min stemme, vil de si: Gud har ikke vist seg for deg. Hva skal jeg

si til dem? Og Herren sa til ham, hva er dette i hånden din? Han sa: En stav. Og han sa: Kast den på jorden, og han kastet den på jorden, og den ble en slange, og Moses flyktet fra den. Og Herren sa til Moses: Strekk ut hånden din og ta tak i halen. Da han hadde strukket ut hånden, tok han tak i halen, og den ble til en stav i hans hånd. Så de måtte tro deg, at Gud til fedrene deres har vist seg for deg, Abrahams Gud og Isaks Gud og Jakobs Gud. Sa Herren til ham igjen: Legg hånden din inn i barmen din, og han la hånden sin inn i barmen sin, og tok hånden sin ut av barmen sin, og hånden hans ble som snø. Og han sa igjen: Legg hånden din inn i barmen din. Og han la hånden inn i barmen sin, og tok den ut fra barmen sin, og igjen ble den gjenopprettet til fargen av kjøttet dens. Hvis de ikke tror deg, og heller ikke lytter til stemmen av det første tegnet, vil de tro deg ved stemmen av det andre tegnet. Og det vil skje at hvis de ikke tror deg angående disse to tegnene, og heller ikke lytter til din stemme, skal du ta vann fra elven og helle det ut på det tørre, og vannet som du tar fra elven, vil bli til blod på det tørre. Moses sa til Herren: Jeg ber deg, Herre, jeg er ikke kapabel, verken før i går eller før den tredje dagen, heller ikke fra da du begynte å tale til din tjener. Jeg er svak av stemme og treg av tunge. Og Herren sa til Moses: Hvem ga munn til et menneske? Og hvem gjorde tunghørt og døv, seende og blind? Er ikke jeg Gud? Og nå, gå, og jeg vil åpne din munn, og jeg vil undervise deg i det du skal tale. Og Moses sa: Jeg ber deg, Herre, utnevn en annen som er i stand, en som du vil sende. Og Herren ble sint med vrede på Moses og sa: Er ikke Aron, din bror, levitten? Jeg vet at han vil snakke til deg; og se, han vil gå ut for å møte deg, og når han ser

deg vil han glede seg i sitt hjerte. Og du vil si til ham, og du vil gi mine ord inn i hans munn, og jeg vil åpne din munn og hans munn, og jeg vil instruere dere i hva dere skal gjøre. Og han vil tale til folket for deg, og han vil være din munn, men du vil være for ham det som angår Gud. Og denne staven, den som ble forvandlet til en slange, skal du ta i hånden din, som du skal gjøre tegnene med. Moses dro og vendte tilbake til Jetro, svigerfaren hans, og sier: Jeg vil dra og vende tilbake til brødrene mine i Egypt, og jeg vil se om de ennå lever. Og Jetro sa til Moses: Dra i god helse. Og etter disse mange dagene døde kongen av Egypt. Herren sa til Moses i Midian: Gå, dra til Egypt, for alle de som søkte din sjel har dødd. Etter å ha tatt med seg konen og barna, brakte Moses dem opp på lastdyrene, og vendte tilbake til Egypt; og Moses tok staven fra Gud i hånden sin. Sa men Herren til Moses: Når du går og vender tilbake til Egypt, se alle de undere som jeg har gitt i dine hender, du skal gjøre dem foran Farao, men jeg vil forherde hans hjerte, og han vil ikke sende folket ut. Men du skal si til Farao: Dette sier Herren: Israel er min førstefødte sønn. Jeg sa til deg, send ut mitt folk, så de kan tjene meg. Hvis du derfor ikke ønsker å sende dem ut, se, jeg vil drepe din førstefødte sønn. Det skjedde på veien ved herberget at Herrens engel møtte ham, og søkte å drepe ham. Og Sippora tok en stein, omskjærte forhuden til sønnen hennes, falt ned ved føttene hans og sa: Blodet av omskjærelsen til barnet mitt har stanset. Og han gikk bort fra ham, fordi hun sa: Blodet fra omskjærelsen av barnet mitt har stoppet. Men Herren sa til Aaron: Gå inn i ørkenen for å møte Moses. Og han gikk, og møtte ham ved Guds fjell, og de kysset hverandre. Og Moses

rapporterte til Aaron alle Herrens ord som han hadde sendt, og alle ordene som han hadde befalt ham. Moses og Aron gikk, og de samlet eldsterådet til Israels sønner. Og Aron talte alle disse ordene som Gud talte til Moses, og gjorde tegnene foran folket. Og folket trodde og gledet seg, fordi Gud hadde besøkt Israels sønner, og fordi han hadde sett deres trengsel, og folket bøyde seg og tilba.

5

Og etter dette gikk Moses og Aron inn til Farao, og sa til ham: Dette sier Herren, Israels Gud: Send ut mitt folk, så de kan feire for meg i ørkenen. Og Farao sa, hvem er det som jeg skal lytte til stemmen hans, så jeg sender bort Israels sønner? Jeg kjenner ikke Herren, og Israel sender jeg ikke ut. Og de sier til ham: Hebreernes Gud har kalt oss. Vi vil derfor gå tre dagers vei inn i ørkenen, så Og kongen av Egypt sa til dem: Hvorfor vender dere, Moses og Aron, folket bort fra arbeidene? Gå bort, hver enkelt av dere, til sitt arbeid. Og Farao sa: Se, nå er folket tallrikt, så la oss ikke stoppe dem fra arbeidene. Og Farao befalte oppsynsmennene over folket og skriverne, og sa: Dere skal ikke lenger gi halm til folket til mursteinsproduksjonen, akkurat som i går og i forgårs; men de skal selv gå og samle halm til seg selv. Og den daglige mengden murstein som de selv lager, skal du pålegge dem, du skal ikke ta bort noe, for de er ledige, derfor har de ropt ut og sagt: La oss reise oss og ofre til vår Gud. La arbeidene tynge disse mennene, og la dem være bekymret for

dette, og la dem ikke være bekymret for tomme ord. Oppsynsmennene og skriverne hastet dem, og sa til folket: Dette sier Farao: Jeg gir dere ikke lenger halm. Dere selv må gå og samle halm for dere selv, der dere kan finne det, for ingenting blir tatt bort fra deres oppgave. Og folket ble spredt i hele Egypt for å samle stubb til halm. Men oppsynsmennene presset dem og sa: Fullfør de pålagte arbeidene hver dag, akkurat som da halmen ble gitt dere. Og skriverne av Israels barns slekt, de som var innsatt over dem av Faraos oppseeere, ble pisket, idet de sa: Hvorfor har dere ikke fullført deres kvoter av mursteinsmakingen akkurat som i går og i forgårs, og i dag? Men skriverne til Israels sønner gikk inn og ropte til Farao og sa: Hvorfor gjør du slik med dine tjenere? Halm blir ikke gitt til tjenerne dine, og de sier til oss å lage mursteinen, og se, barna dine har blitt pisket, du vil derfor gjøre urett mot folket ditt. Og han sa til dem: Dere er ledige, dere er dovne. Derfor sier dere: La oss gå og ofre til vår Gud. Nå derfor, gå og arbeid, for halm vil ikke bli gitt til dere, og dere skal levere den fastsatte mengden murstein. Men skriverne av Israels sønner så seg selv i onder, sigende: Dere skal ikke forlate den foreskrevne mengden av mursteinsmakingen for dagen. De møtte Moses og Aron som kom for å møte dem, da de gikk ut fra Farao. Og de sa til dem: Måtte Gud se dere og dømme, fordi dere har gjort vår lukt avskyelig foran Farao og foran hans tjenere, for å gi sverd i hans hender, for å drepe oss. Moses vendte tilbake til Herren, og sa: Jeg ber deg, Herre, hvorfor har du plaget dette folket? Og hvorfor har du sendt meg? Og fra jeg gikk til Farao for å tale i ditt navn, har han plaget dette folket, og du har ikke reddet ditt

folk.

6

Og Herren sa til Moses: Nå skal du se hva jeg vil gjøre med Farao, for med mektig hånd skal han sende dem bort, og med høy arm skal han drive dem ut fra sitt land. Gud talte til Moses og sa til ham: Jeg er Herren. Og jeg viste meg for Abraham og Isak og Jakob som deres Gud, og mitt navn Herre åpenbarte jeg ikke for dem. Og jeg etablerte min pakt med dem, for å gi dem landet til kanaaneerne, det landet som de hadde oppholdt seg i, og som de bosatte seg i. Og jeg hørte klagen fra Israels sønner, som egypterne gjør til slaver, og jeg husket deres pakt. Gå, jeg sa til Israels sønner, og si, jeg er Herren, og jeg vil føre dere ut fra egypternes makt, og jeg vil befri dere fra slaveriet, og jeg vil forløse dere med høy arm og stor dom. Og jeg vil ta dere til meg selv som mitt folk, og jeg vil være deres Gud, og dere vil vite at jeg er Herren deres Gud, den som har ført dere ut fra egypternes undertrykkelse. Og jeg vil føre dere inn i det landet som jeg strakte ut min hånd for å gi til Abraham, Isak og Jakob, og jeg vil gi dere det som arv, jeg Herren. Moses talte slik til Israels sønner, men de lyttet ikke til Moses på grunn av motløsheten og på grunn av de harde gjerningene. Og Herren sa til Moses og sa: Gå inn, snakk til Farao, kongen av Egypt, slik at han skal sende ut Israels sønner fra landet hans. Og Moses talte før Herren og sa: Se, Israels sønner lyttet ikke til meg, og hvordan vil Farao lytte til meg? Men jeg er irrasjonell. Sa men Herren til Moses og Aron, og

befalte dem å gå til Farao, kongen av Egypt, så han skulle sende Israels sønner bort fra Egypts land. Og disse var ledere for deres fedrehus, sønnene til Ruben, Israels førstefødte: Enok og Pallu, Hesron og Karmi, dette var Rubens slekt. Og Simeons sønner: Jemuel, og Jamin, og Ehud, og Jachin, og Zohar, og Saul, sønn av den kanaanittiske kvinnen. Dette er familiene til Simeons sønner. Og dette er navnene på Levis sønner etter deres slektskap: Gershon, Kohath og Merari, og Levis leveår var hundre og trettisyv. Og disse var Gershons sønner: Libni og Shimei, deres familier. Og sønnene til Kaath: Ambram, Issaar, Chebron og Ozeiēl, og Kaaths leveår var hundre og trettitre år. Og sønnene til Merari: Mahli og Mushi. Disse er familiene til Levis fedre ifølge deres slekter. Og Amram tok Jokhebed, datter av hans fars bror, til hustru for seg selv, og hun fødte ham både Aaron og Moses, og Miriam deres søster. Og årene av Amrams liv var hundre og trettito år. Og sønnene til Issachar: Korah, Naphek og Zechri. Og Uzziels sønner: Mishael, Elizaphan og Segrei. Aaron tok Elizabeth, datter av Aminadab, søster til Nahshon, til hustru, og hun fødte ham Nadab og Abiud og Eleazar og Ithamar. Sønnene til Korah var Asir, Elkanah og Abiasar; dette er Korahs slekter. Og Eleazar, Arons sønn, tok en av Phutiel's døtre til hustru, og hun fødte ham Phinehas. Dette er familiehodene for levittene, etter deres slekter. Dette er Aaron og Moses, til hvem Gud sa at de skulle føre Israels sønner ut fra Egypt med deres styrke. Disse er de som snakket til Farao, kongen av Egypt, og de førte Israels sønner ut fra Egypts land, han selv Aron og Moses, på den dagen Herren talte til Moses i Egypts land. Og Herren talte til Moses og sa: Jeg er Herren, tal til Farao, kongen av Egypt,

alt jeg sier til deg. Og Moses sa før Herren: Se, jeg er svak i tale, og hvordan vil Farao høre meg?

7

Og Herren sa til Moses: Se, jeg har gjort deg til en gud for Farao, og Aron, din bror, skal være din profet. Du skal tale til ham alt det jeg befaler deg, og Aron, din bror, vil tale til Farao, så han sender Israels sønner bort fra hans land. Men jeg vil forherdes Faraos hjerte, og jeg vil mangfoldiggjøre mine tegn og mine under i Egypts land. Og Farao vil ikke høre på dere, og jeg vil legge min hånd på Egypt, og jeg vil føre ut med min styrke mitt folk, Israels sønner, fra Egypts land med stor hevn. Og alle egypterne vil kjenne at jeg er Herren, når jeg strekker ut min hånd over Egypt, og jeg vil føre Israels sønner ut fra deres midte. Moses og Aaron gjorde akkurat som Herren befalte dem, slik gjorde de. Moses var åtti år, og Aaron, hans bror, var åttitre år da de talte til Farao. Og Herren sa til Moses og Aron: Hvis Farao snakker til dere og sier, gi oss et tegn eller et under, da skal du si til Aron, din bror, ta staven og kast den på jorden foran Farao og foran tjenerne hans, og den vil bli en slange. Moses og Aron gikk inn foran Farao og hans tjenere, og de gjorde slik, akkurat som Herren hadde befalt dem, og Aron kastet staven foran Farao og foran hans tjenere, og den ble til en drage. Men Farao kalte sammen sofistene i Egypt og trollmennene, og egypternes besvergere gjorde likeså med sine trolldommer. Og hver kastet sin stav, og de ble til draker, og Arons stav slukte deres staver. Og

Faraos hjerte forherdet seg, og han lyttet ikke til dem, akkurat slik som Herren hadde befalt dem. Herren sa til Moses: Faraos hjerte har blitt forherdet, så han ikke vil sende folket bort. Gå til Farao om morgenen, se han går ut til vannet, og du skal møte ham ved bredden av elven, og staven som ble vendt til en slange skal du ta i din hånd. Og du vil si til ham: Herren, de hebreernes Gud, har sendt meg til deg og sier: Send ut mitt folk, så de kan tjene meg i ørkenen, og se, du har ikke lyttet inntil nå. Dette sier Herren: Ved dette skal du kjenne at jeg er Herren. Se, jeg slår med staven som er i min hånd på vannet i elven, og det skal forvandles til blod. Og fisken i elven vil dø, og elven vil stinke, og egypterne vil ikke være i stand til å drikke vann fra elven. Sa Herren til Moses: Si til Aron, din bror: Ta din stav i din hånd og strekk ut din hånd over vannene i Egypt, og over elvene deres, og over kanalene deres, og over myrene deres, og over alt samlet vann deres, og det vil bli blod. Og det ble blod i hele landet Egypt, både i trærne og i steinene. Og Moses og Aron gjorde således, akkurat som Herren hadde befalt dem, og han løftet staven sin og slo vannet i elven foran Farao og foran tjenerne hans, og forandret alt vannet i elven til blod. Og fisken i elven døde, og elven stanket, og egypterne var ikke i stand til å drikke vann fra elven, og det var blod i hele Egypts land. De gjorde likeså også trollmennene fra Egypt med sine trolldommer, og Faraos hjerte ble forherdet, og han lyttet ikke til dem, akkurat som Herren sa. Etter å ha snudd seg gikk Farao inn i sitt hus, og han festet ikke sin oppmerksomhet på dette heller. Men alle egypterne gravde rundt elven for å drikke vann, og de var ikke i stand til å drikke vann fra elven. Og syv dager ble fullført, etter

at Herren slo elven. Sa Herren til Moses, gå inn til Farao, og du skal si til ham: Dette sier Herren, send ut mitt folk, så de kan tjene meg. Hvis du ikke ønsker å sende dem bort, se, jeg slår alle dine grenser med frosker. Og elven vil spy ut frosker, og de vil stige opp og komme inn i husene dine, og inn i lagringsrommene til soveværelsene dine, og på sengene dine, og på husene til tjenerne dine og folket ditt, og i deigtrauene dine, og i ovnene dine. Og på deg, og på dine tjenere, og på ditt folk, vil froskene stige opp.

8

Sa Herren til Moses, si til Aron, din bror, strekk ut din hånd med din stav over elvene, og over kanalene, og over sumpene, og bring opp froskene. Og Aron strukket ut hånden over vannene i Egypt, og brakte opp froskene, og frosken kom opp og dekket landet Egypt. Men trollmennene i Egypt gjorde likeså med sine trolldommer, og brakte froskene opp over Egypts land. Og Farao kalte Moses og Aron, og sa: Be for meg til Herren, og la ham fjerne froskene fra meg og fra mitt folk, og jeg vil sende dem ut, og de skal ofre til Herren. Moses sa til Farao: Bestem når jeg skal be for deg, for dine tjenere og for ditt folk, om å ødelegge froskene fra deg, fra ditt folk og fra deres hus, unntatt i elven skal de bli igjen. Han sa: Til i morgen. Han sa derfor: Som du har sagt, så at du kan vite at det ikke finnes noen annen unntatt Herren. Og froskene vil bli fjernet fra deg og fra husene deres og fra gårdene og fra tjenerne dine og fra folket ditt, unntatt i elven

vil de bli igjen. Moses og Aron gikk ut fra Farao, og Moses ropte til Herren om avtalen angående froskene, slik som Farao hadde satt den. Herren gjorde akkurat som Moses sa, og froskene døde i husene, og i gårdene, og i markene. Og de samlet dem i hauger på hauger, og landet stanket. Da Farao så at det hadde blitt lindring, ble hjertet hans forherdet, og han lyttet ikke til dem, akkurat som Herren hadde talt. Sa Herren til Moses: Si til Aron: Strekk ut hånden med staven din, og slå støvet på jorden, og det skal bli mygg blant menneskene og blant firføttene og i hele landet Egypt. Aron strakte derfor ut hånden med staven, og slo jordens støv, og myggene ble til blant menneskene og blant de firføtte dyrene, og i alt jordens støv ble myggene til. De gjorde likeså, og trollmennene med sine trolldomskunster forsøkte å føre ut myggene, men de var ikke i stand til det, og myggene ble både på menneskene og på de firføtte dyrene. Sa derfor trollmennene til Farao: Dette er Guds finger, og Faraos hjerte ble forherdet, og han lyttet ikke til dem, akkurat som Herren hadde talt. Sa men Herren til Moses: Reis opp tidlig om morgenen og stå foran Farao, og se, han selv vil gå ut til vannet, og du skal si til ham: Dette sier Herren: Send ut mitt folk, så de kan tjene meg i ørkenen. Hvis du men ikke ønsker å sende bort folket mitt, se, jeg sender hundefluer på deg, og på dine tjenere, og på ditt folk, og på deres hus, og husene til egypterne vil bli fylt av hundefluene, og inn i landet som de er på. Og jeg vil gjøre underfulle gjerninger på den dagen i landet Gesem, hvor mitt folk bor, der hvor hundefluen ikke skal være, så du kan vite at jeg er Herren, Gud over hele jorden. Og jeg vil gjøre en forskjell mellom mitt folk og ditt folk, og i morgen skal dette skje på

jorden. Men Herren gjorde således, og hundefluemengden kom inn i Faraos hus, og inn i husene til hans tjenere, og inn i hele Egypts land, og landet ble ødelagt av hundefluen. Farao kalte Moses og Aron og sa: Kom og ofre til Herren deres Gud i landet. Og Moses sa: Det er ikke mulig å gjøre slik, for vi skal ofre vederstyggelighetene til egypterne til Herren vår Gud. Hvis vi ofrer vederstyggelighetene til egypterne foran dem, vil vi bli steinet. Vi vil gå tre dagers vei inn i ørkenen, og vi vil ofre til vår Gud, akkurat som Herren sa til oss. Og Farao sa: Jeg sender dere, og dere skal ofre til deres Gud i ørkenen, men dere skal ikke gå langt bort. Be derfor for meg til Herren. Sa Moses: Men jeg vil gå ut fra deg, og jeg vil be til Gud, og hundefluene vil forlate dine tjenere og ditt folk i morgen. Men Farao må ikke fortsette å bedra ved å nekte å sende folket bort for å ofre til Herren. Moses gikk ut fra Farao, og ba til Gud. Men Herren gjorde akkurat som Moses sa, og fjernet hundefluen fra Farao og hans tjenere og hans folk, og det ble ikke etterlatt en eneste. Og Farao gjorde hjertet sitt tungt også denne gangen, og han var ikke villig til å sende folket bort.

9

Sa men Herren til Moses, gå inn til Farao, og du skal si til ham, dette sier Herren, de hebreernes Gud, send ut mitt folk, så de kan tjene meg. Hvis du da ikke ønsker å sende bort folket mitt, men fremdeles holder ham tilbake, se, Herrens hånd vil komme over buskapen din som er på slettene, over hestene, og over

lastdyrene, og kamelene, og oksene, og sauene, en svært stor død. Og jeg vil gjøre underverker i den tiden mellom egypternes buskap og Israels sønners buskap; ikke vil noe uttalt ord dø fra alle Israels sønner. Og Gud satte en grense og sa: I morgen vil Herren gjøre dette på jorden. Og Herren gjorde dette ordet den neste dag, og alt kveg av egypterne døde, men av kveg av Israels sønner døde ingenting. Men da Farao så at ikke noe av alt buskapen til Israels sønner hadde dødd, ble Faraos hjerte forherdet, og han sendte ikke folket bort. Herren sa til Moses og Aron: Ta dere fulle hender med sot fra ovnen, og la Moses strø det mot himmelen foran Farao og hans tjenere. Og la det bli støv over hele landet Egypt, og det vil være over menneskene og over de firføtte dyrene såre, blemmer som bryter ut både hos menneskene og hos de firføtte dyrene, i hele landet Egypt. Og Moses tok soten fra ovnen foran Farao og spredte den mot himmelen, og det oppsto sår og blemmer som brøt ut på menneskene og på firbeinte dyr. Og trollmennene var ikke i stand til å stå foran Moses på grunn av verkene, for verkene hadde oppstått på trollmennene og i hele Egypts land. Men Herren forherdet Faraos hjerte, og han lyttet ikke til dem, slik som Herren hadde befalt. Herren sa til Moses: Stå opp tidlig om morgenen og still deg foran Farao, og du skal si til ham: Så sier Herren, de hebreernes Gud: Send ut mitt folk, slik at de kan tjene meg. For i den nå tiden sender jeg ut alle mine plager inn i ditt hjerte, og dine tjeneres, og ditt folks, så at du må vite at det ikke finnes noen annen som jeg i hele landet. Nå, for jeg har sendt ut min hånd, vil jeg slå deg og ditt folk vil jeg drepe, og du vil bli utslettet fra jorden. Og på grunn av dette ble du bevart, så

jeg kunne vise min styrke i deg, og så mitt navn kunne bli forkynt over hele jorden. Holder du fortsatt mitt folk tilbake og nekter å sende dem bort? Se, jeg lar det regne hagl i morgen denne tiden, svært mye hagl, slik som det ikke har vært i Egypt fra den dagen det ble skapt til denne dagen. Nå derfor skynd deg å samle sammen buskapen din, og alt som du har på sletten; for alle menneskene og buskapen, så mye som blir funnet på slettene og ikke går inn i hus, men haglet faller på dem, vil dø. Den som fryktet Herrens ord blant Faraos tjenere, samlet buskapen sin inn i husene. Men den som ikke festet sitt sinn til Herrens ord, forlot buskapen ute på markene. Sa Herren til Moses: Strekk ut din hånd mot himmelen, og det vil komme hagl over hele Egypt, over menneskene og buskapen og over alle urter på jorden. Moses strakte ut hånden mot himmelen, og Herren ga lyder og hagl, og ilden løp over jorden, og Herren lot hagl regne over hele Egypts land. Det var hagl og ild som flammet i haglet, og haglet var svært kraftig, slik som det ikke hadde vært i Egypt fra den dag nasjonen ble grunnlagt der. Haglet slo i hele Egypts land, fra menneske til dyr, og haglet slo all urtevekst som var på sletten, og haglet knuste alle trærne som var på slettene. Unntatt i landet Gesem, hvor Israels sønner var, kom det ikke hagl. Etter å ha sendt bud kalte Farao Moses og Aron, og sa til dem: Jeg har syndet nå, Herren er rettferdig, men jeg og mitt folk er ugudelige. Be derfor for meg til Herren, og la Guds stemmer, hagl og ild opphøre, og jeg vil sende dere bort, og dere skal ikke lenger bli holdt tilbake. Men Moses sa til ham: Så snart jeg går ut av byen, vil jeg rekke ut mine hender mot Herren, og tordenen vil opphøre, og haglet og regnet vil ikke

være mer, så du må vite at jorden tilhører Herren. Og du og tjenerne dine, jeg vet at dere ennå ikke har fryktet Herren. Men linet og bygget ble slått, for bygget stod der, og linet var i aks. Men hveten og spelten ble ikke slått, for de var sene. Moses gikk ut fra Farao utenfor byen, og strakte ut hendene mot Herren, og stemmene opphørte, og haglet og regnet falt ikke lenger på landet. Men da Farao så at regnet og haglet og stemmene hadde opphørt, syndet han igjen, og han forherdet sitt hjerte og sine tjeneres hjerter. Og Faraos hjerte ble forherdet, og han sendte ikke ut Israels sønner, akkurat som Herren hadde talt til Moses.

10

Og Herren sa til Moses, og sa, gå inn til Farao, for jeg har forherdet hans hjerte og hans tjeneres hjerte, slik at disse tegnene kan komme over dem etter hverandre; slik at dere kan fortelle i ørene til deres barn, og til barna til deres barn, alt jeg har spottet egypterne med, og mine tegn, som jeg gjorde blant dem; og dere skal vite at jeg er Herren. Moses og Aron gikk inn foran Farao, og de sa til ham: Dette sier Herren, hebreernes Gud: Hvor lenge ønsker du ikke å bli ydmyket av meg? Send ut folket mitt, så at de kan tjene meg. Men hvis du ikke ønsker å sende ut folket mitt, se, jeg bringer i morgen på denne tiden mange gresshopper over alle grensene dine. Og det vil dekke synet av jorden, og du vil ikke være i stand til å se jorden, og det vil fortære alt det overskytende av jorden som er igjen, som haglet forlot til dere, og det vil fortære hvert tre som vokser for dere på

jorden. Og dine hus vil bli fylt, og husene til dine tjenere, og alle husene i hele egypternes land, som dine fedre aldri har sett, heller ikke deres oldefedre, fra den dagen de ble til på jorden, inntil denne dagen. Og Moses vendte seg bort og gikk ut fra Farao. Og Faraos tjenere sier til ham: Hvor lenge skal dette være en snare for oss? Send ut mennene, så at de kan tjene Guden sin; eller ønsker du å vite at Egypt har gått til grunne? Og de vendte Moses og Aron tilbake til Farao, og han sa til dem: Gå og tjen Herren deres Gud, men hvem og hvem er de som skal gå? Og Moses sier: Med de unge menn og de eldre vil vi gå, med sønnene og døtrene, og sauene og oksene våre, for det er Herrens fest. Og han sa til dem: La Herren være med dere slik, akkurat som jeg sender dere, ikke også bagasjen deres? Se at ondskap er lagt til dere. Ikke således, men la mennene gå, og la dem tjene Gud, for dette er det dere selv søker, men de kastet dem ut fra Faraos ansikt. Men Herren sa til Moses: Strekk ut din hånd over Egypts land, og la gresshoppen stige opp over landet, og den skal fortære all urt av jorden, og all frukt av trærne, som haglet etterlot. Og Moses løftet staven mot himmelen, og Herren brakte en sørvind over landet, hele den dagen og hele natten; om morgenen skjedde det, og sørvinden tok opp gresshoppene og brakte dem over hele Egypts land; og de slo seg ned over hele Egypts grenser i svært store mengder; før den hadde det ikke vært en slik gresshoppe, og etter dette vil det ikke være slik. Og det dekket synet av jorden, og jorden ble ødelagt, og det fortærte all urten av jorden, og all frukten av trærne som ble igjen fra haglet. Ikke noe grønt ble igjen i trærne, og i all urten på sletten, i hele landet Egypt. Farao hastet med å kalle Moses og Aron, og

sa: Jeg har syndet mot Herren deres Gud, og mot dere. Aksepter derfor min synd ennå nå, og be til Herren deres Gud, og la ham fjerne fra meg denne døden. Moses gikk ut fra Farao, og ba til Gud. Og Herren forandret vinden fra havet til en sterk vind, og den tok opp gresshoppene og kastet dem inn i det Røde hav, og det ble ikke igjen en eneste gresshoppe i hele Egypts land. Og Herren forherdet Faraos hjerte, og han sendte ikke Israels sønner ut. Men Herren sa til Moses: Strekk ut hånden din mot himmelen, og la det bli mørke over Egypts land, et følbart mørke. Moses strakte ut hånden sin mot himmelen, og det ble mørke, dysterhet, storm over hele Egypts land i tre dager. Og ingen så sin bror i tre dager, og ingen reiste seg fra sin seng i tre dager, men alle Israels sønner hadde lys i alle steder hvor de bodde. Og Farao kalte Moses og Aron og sa: Gå og tjen Herren deres Gud, men sauene og oksene skal bli igjen, og bagasjen deres kan gå med dere. Og Moses sa: Men du må også gi oss brennoffer og slaktoffer, som vi skal ofre til Herren, vår Gud. Og vårt kveg vil gå med oss, og vi vil ikke etterlate en hov, for fra dem vil vi ta for å tjene Herren vår Gud, men vi vet ikke hva vi vil tjene Herren vår Gud med, inntil vi kommer dit. Herren herdet Faraos hjerte, og han ønsket ikke å sende dem bort. Og Farao sier: Gå bort fra meg! Pass på deg selv, ikke våg å se mitt ansikt igjen, for den dag du viser deg for meg, skal du dø. Men Moses sier: Du har sagt at jeg ikke lenger vil vise meg for deg ansikt til ansikt.

11

Herren sa til Moses: Ennå en plage vil jeg bringe over Farao og over Egypt, og etter dette skal han sende dere bort herfra. Men når han sender dere ut med alt, vil han drive dere ut med makt. Snakk derfor i hemmelighet til folket, og la hver enkelt be sin nabo om sølvkar og gullkar og klær. Herren ga sitt folk gunst hos egypterne, og de lånte til dem, og mannen Moses ble meget stor hos egypterne, og hos Farao, og hos hans tjenere. Og Moses sa: Dette sier Herren: Omkring midnatt går jeg inn i midten av Egypt, og hver førstfødt i landet Egypt vil dø, fra Faraos førstfødte som sitter på tronen og til den førstfødte til tjenestekvinnen som er ved kvernen og til den førstfødte av hvert dyr. Og det vil være et stort rop over hele Egypts land, som aldri har vært slik, og slik vil det aldri mer bli. Og blant alle Israels sønner skal ikke en hund knurre med sin tunge, fra menneske til dyr, slik at du må vite hvor mye Herren vil gjøre et skille mellom egypterne og Israel. Og alle disse tjenerne dine vil komme ned til meg og bøye seg for meg og si: Gå ut du, og alt folket ditt som du leder. Og etter dette vil jeg gå ut. Og Moses gikk ut fra Farao med vrede. Herren sa til Moses: Farao vil ikke høre på dere, så jeg kan mangfoldiggjøre mine tegn og undere i Egypts land. Moses og Aron gjorde alle disse tegnene og underene i landet Egypt foran Farao, men Herren forherdet Faraos hjerte, og han ville ikke sende Israels sønner bort fra Egypts land.

12

Sa Herren til Moses og Aron i landet Egypt: Denne måneden er for dere begynnelsen av måneder; den er den første for dere i årets måneder. Snakk til hele Israels barns forsamling og si: Den tiende dag i denne måneden skal hver ta et lam etter sine fedres hus, hver et lam for hvert hus. Hvis de er for få i huset, så de ikke er tilstrekkelige for et sau, skal han ta med seg sin nabo, den nærmeste naboen. I henhold til antall sjeler skal hver bli talt inn for et sau etter det som er tilstrekkelig for ham. Et perfekt hannkjønn sau, ett år gammelt, skal dere ha, fra lammene og geitene skal dere ta det. Og det skal holdes av dere inntil den fjortende dag i denne måneden, og hele mengden av Israels sønners forsamling skal slakte det mot kvelden. Og de skal ta av blodet og sette det på de to dørstolpene og på overliggeren, i de husene hvor de skal spise det. Og de vil spise kjøttet denne natten stekt over ild, og usyret brød på bitre urter skal de spise. Dere skal ikke spise av det rått, heller ikke kokt i vann, men stekt over ild, hodet med føttene og innvollene. Dere skal ikke etterlate noe av det til morgenen, og dere skal ikke bryte ben av det, men det som blir etterlatt av det til morgenen skal dere brenne i ild. Således skal dere spise det: med lendene ombundet, sandalene på føttene, og stavene i hendene, og dere skal spise det i hast. Det er påske for Herren. Og jeg vil passere gjennom landet Egypt i denne natten, og jeg vil slå alle førstefødte i landet Egypt, fra menneske til dyr, og over alle egypternes guder vil jeg utføre hevn, jeg Herren. Og blodet skal være for dere et tegn på husene der dere er, og jeg vil se blodet og beskytte dere, og det skal ikke være blant dere noen plage til ødeleggelse når jeg slår landet Egypt. Og denne dagen skal være et minne for dere, og

dere skal feire den som en fest for Herren gjennom alle deres generasjoner; som en evig lov skal dere feire den. Syv dager usyret brød skal dere ete, fra den første dagen skal dere fjerne surdeig fra husene deres, hver den som eter surdeig, den sjelen skal utryddes fra Israel, fra den første dagen til den syvende dagen. Og den første dagen skal kalles hellig, og den syvende dagen skal være kalt hellig for dere, intet trellarbeid skal dere gjøre på dem, unntatt det som skal gjøres for hver sjel, dette alene skal gjøres for dere. Og dere skal holde dette budet; for på denne dagen vil jeg føre deres styrke ut fra Egypts land, og dere skal gjøre denne dagen til en evig lov for deres generasjoner, begynnende på den fjortende dagen av den første måneden, fra kvelden skal dere spise usyret brød, inntil den tjueførste dagen av måneden, inntil kvelden. I syv dager skal det ikke finnes surdeig i husene deres. Enhver som spiser surdeigbrød, den sjelen skal utryddes fra Israels forsamling, både blant de fremmede og de innfødte i landet. Ethvert syret brød skal dere ikke spise, men i ethvert bosted deres skal dere spise usyret brød. Men Moses kalte hele eldsterådet til Israels sønner, og sa til dem: Gå bort, ta dere sau etter deres slekter, og ofre påskelammet. Dere skal ta en bunt isop, og etter å ha dyppet den i blodet som er ved døren, skal dere stryke det på dørstolpen og på begge dørstolpene, med blodet som er ved døren, men dere skal ikke gå ut, hver fra døren til sitt hus, før morgenen. Og Herren vil passere forbi for å slå egypterne, og vil se blodet på dørstolpen og på begge dørstolpene, og Herren vil passere forbi døren, og ikke tillate ødeleggeren å entre inn i husene deres for å slå. Og vokt dette ordet som en lov for deg selv og for sønnene

dine, inntil evig tid. Hvis dere går inn i det landet som Herren vil gi dere, slik som han talte, skal dere holde denne tjenesten. Og det vil skje hvis deres sønner sier til dere: Hva er denne tjenesten? Og dere skal si til dem: Dette påskeoffer er for Herren, som dekket husene til Israels sønner i Egypt, da han slo egypterne, men reddet våre hus. Og folket bøyde seg og tilba. Og Israels sønner gikk bort og gjorde som Herren hadde befalt Moses og Aron, således gjorde de. Det skjedde midt i natten, og Herren slo alle førstefødte i landet Egypt, fra Faraos førstefødte som satt på tronen, til den fangne kvinnens førstefødte som var i gropen, og til alle dyrs førstefødte. Og Farao reiste seg om natten, og hans tjenere, og alle egypterne, og det oppsto et stort rop i hele landet Egypt, for det var ikke noe hus der det ikke var en død i det. Og Farao kalte Moses og Aron om natten, og sa til dem: Stå opp og gå ut fra mitt folk, både dere og Israels sønner, gå og tjen Herren deres Gud, som dere sier. Og ta med dere sauene og oksene deres og dra, og velsign også meg. Og egypterne presset på folket med iver for å kaste dem ut av landet, for de sa: Vi dør alle. Folket tok opp deigen sin før den ble surdeiet, den knedet deigen deres bundet opp i klærne deres på skuldrene. Men Israels sønner gjorde som Moses hadde befalt dem, og de ba egypterne om kar av sølv og gull og klær. Og Herren ga sitt folk gunst hos egypterne, og de lånte til dem, og de plyndret egypterne. Israels sønner dro ut fra Rameses til Sukkot, seks hundre tusen mann til fots, bortsett fra bagasjen. Og en stor blandet flokk gikk opp med dem, og sauer, og okser, og svært mye buskap. Og de bakte deigen som de hadde brakt ut fra Egypt, til usyrede askekaker, for den var ikke syret. Egypterne

hadde drevet dem ut, og de hadde ikke kunnet bli værende, og de hadde heller ikke laget proviant for seg selv til veien. Bosetningen av Israels sønner, som de bodde i landet Egypt og i landet Kanaan, var fire hundre og tretti år. Og det skjedde etter de fire hundre og tretti år, at all Herrens makt gikk ut fra Egypts land om natten. En vakt er til Herren, for å føre dem ut fra Egypts land. Den natten, denne vakten til Herren, skal være for alle Israels sønner gjennom deres generasjoner. Og Herren sa til Moses og Aron, dette er loven om påsken: ingen fremmed skal spise av den. Og enhver tjener eller sølvkjøpt skal du omskjære, og da skal han spise av den. En innbygger eller leiearbeider skal ikke spise av den. I ett hus skal det spises, og dere skal ikke bringe kjøttet ut fra huset, og dere skal ikke knuse noe bein av det. Hele Israels barns forsamling skal gjøre det. Hvis en fremmed nærmer seg dere for å feire påsken for Herren, skal du omskjære alle hans menn, og da skal han få nærme seg for å feire den, og han skal være akkurat som den innfødte i landet. Ingen uomskåret skal spise av den. En lov vil være for den innfødte og for den fremmede som har kommet til dere. Og Israels sønner gjorde som Herren hadde befalt Moses og Aron til dem, således gjorde de. Og det skjedde på den dagen at Herren førte Israels sønner ut fra Egypts land med deres makt.

13

Og Herren sa til Moses: Hellige meg hver førstfødt, den førstefødte som åpner hver livmor blant Israels sønner, fra

menneske til dyr - det er mitt. Moses sa til folket: Husk denne dagen, da dere gikk ut fra Egypts land, fra slaveriets hus, for med mektig hånd førte Herren dere ut herfra, og surdeig skal ikke spises. I dag drar dere ut i de unges måned. Og det skal skje når Herren din Gud fører deg inn i landet til kanaaneerne, hettittene, amorittene, hivittene, jebusittene, girgasittene og perisittene, som han sverget til dine fedre å gi deg, et land som flyter med melk og honning, da skal du holde denne tjenesten i denne måneden. I seks dager skal dere spise usyret brød, men den syvende dagen er Herrens fest. Usyret brød skal dere spise i syv dager, syret brød skal ikke bli sett hos deg, heller ikke skal det være surdeig hos deg innenfor alle dine grenser. Og du skal kunngjøre det til din sønn på den dagen, og si: På grunn av dette gjorde Herren Gud dette for meg, da jeg gikk ut fra Egypt. Og det skal være for deg et tegn på din hånd, og et minne foran dine øyne, slik at Herrens lov blir i din munn, for med mektig hånd førte Herren Gud deg ut fra Egypt. Og vokt denne loven ifølge fastsatte tider, fra dag til dag. Og det vil være slik at når Herren din Gud bringer deg inn i kanaaneernes land, på den måten han sverget til dine fedre, så vil han gi deg det. Og du skal sette av alt som åpner livmoren, hannkjønnene til Herren, alt som åpner livmoren fra buskaper eller i buskapen din, så mange som måtte bli til deg, hannkjønnene skal du hellige til Herren. Hver esel som åpner livmoren skal du bytte med et sau, men hvis du ikke bytter det, skal du løskjøpe det, hver førstfødt av menneske blant sønnene dine skal du løskjøpe. Hvis din sønn spør deg etter dette og sier, hva er dette? Og du skal si til ham at med en mektig hånd førte Herren oss ut fra landet Egypt, fra slaveriets

hus. Når Farao forherdet seg og nektet å sende oss bort, drepte han alle førstefødte i landet Egypt, fra førstefødte av mennesker til førstefødte av kveg. På grunn av dette ofrer jeg alle som åpner livmoren, hannkjønnene, til Herren, og alle førstefødte av mine sønner vil jeg løskjøpe. Og det skal være til et tegn på din hånd, og urokkelig for dine øyne, for med mektig hånd førte Herren deg ut fra Egypt. Da Farao sendte folket ut, ledet Gud dem ikke veien gjennom filistrenes land, fordi den var nær, for Gud sa: For at ikke folket skal angre når de ser krig, og vende tilbake til Egypt. Og Gud ledet folket på veien inn i ørkenen, til det Røde hav, og i den femte generasjon dro Israels sønner opp fra Egypts land. Og Moses tok Josefs bein med seg, for han hadde med ed latt Israels sønner sverge, idet han sa: Herren vil visselig besøke dere, og dere skal bære mine bein herfra med dere. Men Israels sønner brøt opp fra Sukkot og slo leir i Etam ved ørkenen. Men Gud ledet dem, om dagen i en skysøyle for å vise dem veien, og om natten i en ildsøyle. Søylen av skyen om dagen og søylen av ilden om natten opphørte ikke foran hele folket.

14

Og Herren talte til Moses og sa: Tal til Israels sønner, og etter å ha vendt tilbake la dem slå leir overfor gårdsplassen, mellom Migdol og mellom havet, overfor Baal Zefon; foran dem skal du slå leir ved havet. Og Farao vil si til folket sitt: Disse Israels sønner vandrer villt i landet, for ørkenen har stengt dem inne. Jeg vil forherde Faraos hjerte, og han vil forfølge dem, og jeg vil

bli herliggjort i Farao og i hele hans hær, og alle egypterne vil vite at jeg er Herren, og de gjorde slik. Og det ble rapportert til kongen av egypterne at folket hadde flyktet, og hjertet til Farao og hans tjenere ble snudd mot folket, og de sa: Hva er dette vi har gjort, å sende bort Israels sønner så de ikke tjener oss? Farao spennte derfor stridsvoegnene sine, og samlet alt folket sitt med seg selv, og han tok seks hundre utvalgte stridsvogner, og alle hestene til egypterne, og offiserer over alle. Og Herren forherdet hjertet til Farao, kongen av Egypt, og hans tjeneres hjerter, og han forfulgte Israels sønner, men Israels sønner dro ut med oppreist hånd. Og egypterne forfulgte dem, og fant dem leiret ved havet, og alle hestene og vognene til Farao, og rytterne, og hæren hans lå overfor leiren, overfor Beelsefon. Og Farao nærmet seg, og Israels sønner så opp med øynene, og egypterne hadde slått leir bak dem, og de fryktet svært, og Israels sønner ropte til Herren. Og de sa til Moses: Fordi det ikke fantes graver i Egypt, har du ført oss ut for å dø i ørkenen? Hva er dette du har gjort mot oss ved å føre oss ut fra Egypt? Var ikke dette det ordet som vi talte til deg i Egypt, da vi sa: La oss være, så vi kan tjene egypterne? Det er bedre for oss å tjene egypterne enn å dø i denne ørkenen. Og Moses sa til folket: Ta mot, stå og se frelsen fra Herren, som han vil gjøre for oss i dag; for på den måten dere har sett egypterne i dag, vil dere ikke lenger se dem inn i evighetens tid; Herren vil kjempe for dere, og dere vil tie. Og Herren sa til Moses, hva roper du til meg? Snakk til Israels sønner, og la dem bryte leir. Og du, løft din stav og strekk ut din hånd over havet og del det, og la Israels sønner gå inn i midten av havet på det tørre. Og se, jeg vil forherde hjertet til Farao og

alle egypterne, og de vil entre etter dem, og jeg vil bli herliggjort i Farao og i hele hans hær og i vognene og i hestene hans. Og alle egypterne skal kjenne at jeg er Herren, når jeg blir herliggjort i Farao, og i hans vogner og hester. Men Guds engel, som gikk foran Israels barns leir, flyttet seg og gikk bak dem, og skystøtten flyttet seg fra deres forside og stilte seg bak dem. Og den gikk inn mellom egypternes leir og mellom egypternes leir og mellom Israels leir, og den sto der, og det ble mørke og mørke, og natten gikk, og de blandet seg ikke med hverandre hele natten. Men Moses strakte ut hånden over havet, og Herren drev havet tilbake med en voldsom sørvind hele natten, og gjorde havet til tørt land, og vannet ble delt. Og Israels sønner gikk inn midt i havet på det tørre, og vannet var en mur på høyre side og en mur på venstre side. Og egypterne forfulgte dem, og de gikk inn etter dem – alle Faraos hester, streidevognene og rytterne – inn i midten av havet. Det skjedde i morgenvakten, og Herren så ned på leiren til egypterne i ildstøtten og skystøtten, og kastet leiren til egypterne i forvirring, og bandt akslene til vognene deres, og ledet dem med makt. Og egypterne sa: La oss flykte fra Israels ansikt, for Herren kjemper for dem mot egypterne. Sa Herren til Moses: Strekk ut hånden din over havet, og la vannet vende tilbake, og la det dekke egypterne, både vognene og rytterne. Moses strakte ut hånden over havet, og vannet vendte tilbake ved daggry over landet. Egypterne flyktet mot vannet, og Herren kastet egypterne midt i havet. Og vannet som vendte tilbake dekket stridsvognene og rytterne, og hele Faraos styrke, de som hadde gått inn etter dem i havet, og det ble ikke etterlatt av dem en eneste en. Men Israels sønner gikk gjennom det tørre i

midten av havet, og vannet var for dem en vegg på høyre side og en vegg på venstre side. Og Herren reddet Israel på den dagen fra egypternes hånd, og Israel så egypterne døde ved havets kant. Israel så den store hånden som Herren gjorde mot egypterne, og folket fryktet Herren, og de trodde på Gud og på Moses, hans tjener.

15

Da sang Moses og Israels sønner denne sangen til Gud, og de sa: La oss synge for Herren, for han er blitt herliggjort, hest og rytter kastet han i havet. En hjelper og beskytter ble han for meg til frelse, denne er min Gud, og jeg vil forherlige ham, min fars Gud, og jeg vil opphøye ham. Herren knuser kriger, Herre er hans navn. Faraos vogner, og styrken hans, kastet inn i havet, utvalgte ryttere tredje rangs menn; ble slukt opp i det røde hav; havet dekket dem; sank inn i dypet som stein. Din høyre hånd, Herre, har blitt herliggjort i styrke; din høyre hånd, Herre, knuste fiender. Og i din herlighets mengde knuste du motstanderne, du sendte din vrede som fortærte dem som stubb. Og gjennom din vredes ånd delte vannet seg, vannene stivnet som en vegg, bølgene stivnet midt i havet. Fienden sa: Jeg vil forfølge og innhente, jeg vil dele byttet, jeg vil fylle min sjel, jeg vil drepe med mitt sverd, min hånd vil herske. Du sendte din ånd, havet dekket dem, de sank som bly i mektige vann. Hvem er lik deg blant gudene, Herre? Hvem er lik deg? Herliggjort blant de hellige, vidunderlig i herlighet, som gjør undere. Du

strakte ut din høyre hånd, jorden slukte dem. Du ledet med din rettferdighet dette ditt folk som du forløste, du trøstet dem med din styrke inn til ditt hellige herberge. Nasjonene hørte det, og de ble sinte; smerter grep beboerne av Filistea. Da skyndte lederne av Edom seg, og herskerne over moabittene – skjelving tok dem, alle som bodde i Kanaan smeltet. Måtte skjelving og frykt falle over dem, ved din arms storhet la dem bli som stein, inntil ditt folk passerer, Herre, inntil ditt folk passerer, dette som du har ervervet. Etter å ha ført dem inn, plant dem på din arvs fjell, i den ferdige boligen din som du forberedte, Herre, helligdommen, Herre, som dine hender forberedte. Herren regjerer i evighet, og til evighet, og fremdeles. Fordi Faraos hest med vogner og ryttere gikk inn i havet, og Herren lot havets vann komme over dem, men Israels sønner gikk gjennom på tørt land midt i havet. Men Miriam, profetinnen, Arons søster, tok tamburinen i hånden, og alle kvinnene gikk ut etter henne med trommer og dans. Miriam begynte foran dem og sa: La oss synge til Herren, for han har blitt herliggjort på herlig vis; hest og rytter kastet han i havet. Moses førte Israels sønner bort fra det røde hav, og ledet dem inn i ørkenen Shur, og de gikk tre dager i ørkenen, og de fant ikke vann å drikke. De kom til Marah, og de kunne ikke drikke fra Marah, for det var bittert. Derfor ga han stedet navnet Bitterhet. Og folket murret mot Moses og sa: Hva skal vi drikke? Moses ropte til Herren, og Herren viste ham et tre, og han kastet det i vannet, og vannet ble søtt. Der satte han for ham lover og dommer, og der prøvde han ham, og sa: Hvis du virkelig hører Herrens din Guds røst, og gjør det som er behagelig for ham, og lytter til hans bud, og holder alle hans

lover, all sykdom som jeg brakte over egypterne, vil jeg ikke bringe over deg, for jeg er Herren din Gud som helbreder deg. Og de kom til Elim, og der var tolv vannkilder og sytti palmestammer, og de slo leir der ved vannet.

16

De dro ut fra Elim, og hele forsamlingen av Israels sønner kom inn i ørkenen Sin, som er mellom Elim og Sinai. På den femtende dagen, i den andre måneden, etter at de hadde dratt ut fra Egypts land, knurret hele forsamlingen av Israels sønner mot Moses og Aron. Og Israels sønner sa til dem: Gid vi hadde dødd, slått av Herren i Egypts land, når vi satt ved kjøttgrytene og spiste brød til metthet, fordi dere brakte oss inn i denne ørkenen for å drepe hele denne forsamlingen i hungersnød. Og Herren sa til Moses: Se, jeg lar det regne brød til dere fra himmelen; og folket skal gå ut, og de skal samle det som trengs for dagen, dag for dag, så jeg kan teste dem om de vil følge min lov, eller ikke; Og på den sjette dagen skal det være slik at de skal forberede det de bringer inn; og det skal være dobbelt så mye som det de samler dag for dag. Og Moses og Aron sa til hele forsamlingen av Israels sønner: Om kvelden skal dere vite at Herren førte dere ut fra Egypts land, og om morgenen skal dere se Herrens herlighet når han hører deres knurring mot Gud. Men vi, hva er vi, at dere knurrer mot oss? Og Moses sa, når Herren gir dere kjøtt å spise om kvelden, og brød om morgenen til metthet, fordi Herren hører deres knurring som dere knurrer mot oss; men hva er vi?

For knurringen deres er ikke mot oss, men mot Gud. Moses sa til Aaron: Si til hele forsamlingen av Israels sønner: Kom frem for Gud, for han har hørt deres knurring. Når Aron talte til hele forsamlingen av Israels sønner, og de vendte seg mot ørkenen, viste Herrens herlighet seg i en sky. Og Herren talte til Moses og sa: Jeg har hørt knurringen til Israels sønner; tal til dem og si: Mot kvelden skal dere spise kjøtt, og om morgenen skal dere fylles av brød; og dere skal vite at jeg er Herren, deres Gud. Det skjedde om kvelden at vaktler steg opp og dekket leiren. Om morgenen, da duggen opphørte rundt leiren, skjedde det. Og se, på ørkenens overflate lå det noe tynt som koriander, hvitt som frost på jorden. Etter å ha sett det, sa Israels sønner, den ene til den andre: Hva er dette? For de visste ikke hva det var; men Moses sa til dem: Dette er brødet som Herren ga dere å spise. Dette er det ordet som Herren befalte: Samle fra det hver en til de passende omer, etter hode etter antall av sjelene deres, hver en med teltboerne deres skal dere samle. De gjorde således, Israels sønner, og de samlet, den ene det mye og den andre det mindre. Og da de hadde målt med gomor, hadde ikke den som samlet mye noe til overs, og den som samlet lite manglet ingenting; hver enkelt hadde samlet etter sitt behov. Men Moses sa til dem: Ingen skal la noe bli igjen av det til morgenen. Og de lyttet ikke til Moses, men noen forlot noe av det til morgenen, og det fikk mark, og det stank, og Moses ble bitter på dem. Og de samlet det hver morgen, hver den foreskrevne mengde for seg, og når solen oppvarmet, smeltet det. Det skjedde på den sjette dagen, de samlet det nødvendige dobbelt, to gomer for hver enkelt; og alle lederne av forsamlingen kom inn, og de

rapporterte til Moses. Og Moses sa til dem: Er ikke dette det ordet som Herren talte? Sabbaten er hvile hellig for Herren i morgen; alt dere baker, bak; og alt dere koker, kok; og alt det overskytende legg til side inn i oppbevaring til morgenen. Og de lot det ligge til om morgenen, som Moses hadde befalt dem, og det stanket ikke, og det ble heller ikke orm i det. Men Moses sa: Spis i dag, for i dag er det sabbat for Herren, det vil ikke bli funnet på sletten. Seks dager skal dere samle, men den syvende dag er sabbat, fordi det ikke vil være noe da. Det skjedde på den syvende dagen at noen fra folket gikk ut for å samle, men de fant ikke. Men Herren sa til Moses: Hvor lenge vil dere ikke lytte til mine bud og min lov? Se, for Herren ga dere sabbaten denne dagen, derfor ga han dere på den sjette dagen brød for to dager, bli sittende hver i deres hus, ingen skal gå ut fra sitt sted på den syvende dagen. Og folket holdt sabbat den syvende dagen. Og Israels sønner ga det navnet Manna, og det var som hvitt korianderfrø, og smaken var som kake med honning. Og Moses sa: Dette er ordet som Herren befalte: Fyll en gomer av manna til oppbevaring for deres generasjoner, slik at de kan se brødet som dere spiste i ørkenen, da Herren førte dere ut fra Egypts land. Og Moses sa til Aron, ta en gyllen krukke, og kast inn i den en full omer av manna, og du skal plassere den foran Gud, til bevaring for deres generasjoner, på den måten Herren befalte Moses; og Aron plasserte den foran vitnesbyrdet til bevaring. Men Israels sønner spiste mannaen i førti år, inntil de kom inn i den beboelige verden. De spiste mannaen inntil de ankom en del av Fønikia. Og gomoren var den tiende av de tre målene.

17

Og hele Israels barns forsamling dro bort fra ørkenen Sin etter deres leire, på Herrens ord, og de slo leir i Rafidim, men det var ikke vann til folket å drikke. Og folket kranglet med Moses og sa: Gi oss vann, så vi kan drikke. Og Moses sa til dem: Hvorfor krangler dere med meg, og hvorfor prøver dere Herren? Og folket tørstet der etter vann, og folket knurret der mot Moses og sa, hvorfor dette? Du brakte oss opp fra Egypt for å drepe oss og barna våre og buskapen med tørst? Moses ropte til Herren og sa: Hva skal jeg gjøre med dette folket? Om litt til, og de vil steine meg til døde. Og Herren sa til Moses: Gå foran dette folket, og ta med deg noen av folkets eldste, og staven som du slo elven med, ta den i hånden din, og du skal gå. Se, jeg står der foran deg på klippen i Horeb, og du vil slå klippen, og det vil komme ut vann fra den, og folket vil drikke. Og Moses gjorde slik foran Israels sønner. Og han ga det stedet navnet Prøvelse og Bebreidelse, på grunn av Israels sønners bebreidelse, og på grunn av at de prøvde Herren, idet de sa: Er Herren blant oss, eller ikke? Amalek kom og kjempet mot Israel i Rafidim. Sa Moses til Josva: Velg for deg selv mektige menn, og gå ut og kjempe mot Amalek i morgen, og se, jeg står på toppen av høyden, og Guds stav er i min hånd. Og Josva gjorde akkurat som Moses sa til ham, og han gikk ut og stilte opp til slag mot Amalek, og Moses og Aron og Hur gikk opp på toppen av høyden. Og det skjedde at når Moses løftet hendene, seiret Israel, men når han senket hendene, seiret Amalek. Hendene til Moses var tunge, og de tok en stein og la

den under ham, og han satt på den, og Aron og Hur støttet hendene hans fra den ene siden, og fra den andre siden, og hendene til Moses ble støttet fast inntil solens nedgang. Og Josva slo Amalek på flukt, og alt folket hans med sverdets egg. Sa Herren til Moses: Skriv ned dette til minne i en bok, og gi det i Josvas ører, at jeg fullstendig vil viske ut minnet om Amalek fra det som er under himmelen. Og Moses bygde et alter for Herren, og han ga det navnet: Herren er min tilflukt. Fordi Herren kjemper med hemmelig hånd mot Amalek fra slekt til slekt.

18

Jetro, prest i Midian, Moses svigerfar, hørte om alt det Herren hadde gjort for Israel, sitt eget folk, for Herren hadde ført Israel ut fra Egypt. Og Jetro, svigersønnen til Moses, tok Sippora, kona til Moses, etter frigjøringen hennes, og de to sønnene hennes; navnet til den ene av dem var Gersom, som sier, fremmed var jeg i et fremmed land; og navnet til den andre var Elieser, som sier, for min fars Gud var min hjelper, og reddet meg fra Faraos hånd. Og Jetro, Moses svigerfar, og sønnene og hustruen gikk ut til Moses inn i ødemarken, der han hadde slått leir ved Guds fjell. Det ble rapportert til Moses: Se, din svigerfar Jetro kommer til deg, og din hustru og dine to sønner er med ham. Moses gikk ut for å møte sin svigerfar, og han bøyde seg for ham, og kysset ham, og de hilste på hverandre, og han førte dem inn i teltet. Og Moses fortalte svigerfaren alt det Herren hadde gjort mot Farao og alle egypterne for Israels skyld, og all den møye som hadde

rammet dem på veien, og at Herren hadde utfridd dem fra Faraos hånd og fra egypternes hånd. Jetro ble forbauset over alle de gode ting som Herren hadde gjort for dem, fordi han hadde reddet dem fra egypternes hånd og fra Faraos hånd. Og Jetro sa: Velsignet være Herren, fordi han utfridde dem fra egypternes hånd og fra Faraos hånd. Nå visste jeg at Herren er stor fremfor alle gudene, på grunn av dette, at de angrep dem. Og Jetro, Moses svigerfar, tok brennoffer og ofringer til Gud, og Aron og alle Israels eldste kom for å spise brød sammen med Moses svigerfar, foran Gud. Og det skjedde den neste dag at Moses satt ned for å dømme folket, og alt folket sto ved Moses fra morgen til kveld. Og da Jetro hadde sett alt det han gjorde for folket, sier han, hva er dette som du gjør for folket? Hvorfor sitter du alene, men alle folkene står ved siden av deg fra morgen til kveld? Og Moses sier til svigerfaren: Folket kommer til meg for å søke dom fra Gud. Når det oppstår en tvist mellom dem, og de kommer til meg, dømmer jeg hver enkelt, og jeg gjør Guds bud og hans lov kjent for dem. Sa men Moses svigerfar til ham: Du gjør ikke dette riktig. Med ødeleggelse vil du bli ødelagt av utålmodighet, både du og alt dette folket som er med deg. Denne saken er for tung for deg; du vil ikke være i stand til å gjøre dette alene. Nå derfor lytt til meg, og jeg vil råde deg, og Gud vil være med deg, bli du for folket det som angår Gud, og du skal bære deres ord opp til Gud. Og du skal høytidelig advare dem om Guds bud og hans lov, og du skal vise dem de veiene som de skal gå på, og de gjerningene som de skal gjøre. Og du skal selv velge ut fra hele folket mektige menn, gudfryktige, rettferdige menn som hater arroganse, og du skal utnevne over dem befal over tusen og

befal over hundre og befal over femti og befal over ti. Og de skal dømme folket hele tiden, men det overdrevent arrogante ordet skal de bringe til deg, og de små sakene skal de dømme selv, og de vil lette din byrde, og de vil hjelpe deg. Hvis du gjør dette, vil Gud styrke deg, og du vil være i stand til å stå, og alt dette folket vil komme til sitt eget sted med fred. Moses hørte stemmen til svigerfaren, og han gjorde alt han sa til ham. Og Moses valgte mektige menn fra hele Israel og gjorde dem til tusenbefal, hundrebefal, femtibefal og tibefal over dem. Og de dømte folket hele tiden, men hver tyngende sak brakte de til Moses, mens hver lett sak dømte de selv. Og Moses sendte ut sin egen svigersønn, og han dro bort til sitt land.

19

I den tredje måned etter Israels barns avreise fra Egypt, på denne dag, kom de inn i Sinai ørken. Og de dro fra Rafidein, og de kom inn i Sinai-ørkenen, og Israel slo leir der overfor fjellet. Og Moses gikk opp på Guds fjell, og Gud kalte ham fra fjellet og sa: Dette skal du si til Jakobs hus, og du skal forkynne for Israels sønner. Dere selv har sett alt jeg har gjort med egypterne, og jeg tok dere opp som på ørnvinger, og jeg brakte dere til meg selv. Og nå, hvis dere virkelig hører min stemme og holder min pakt, skal dere være mitt spesielle folk blant alle nasjoner, for hele jorden er min. Men dere skal være for meg et kongelig presteskap og et hellig folk. Disse ordene skal du si til Israels sønner. Men Moses kom, og kalte de eldste av folket, og la frem

for dem alle disse ordene som Gud hadde befalt dem. Men hele folket svarte i enighet, og de sa: Alt det Gud har sagt, vil vi gjøre og vi vil høre. Og Moses brakte disse ordene til Gud. Sa Herren til Moses: Se, jeg kommer til deg i en skysøyle, så at folket hører meg tale til deg, og tror på deg til evig tid. Og Moses rapporterte folkets ord til Herren. Og Herren sa til Moses, Gå ned og advar folket, og rens dem i dag og i morgen, og la dem vaske klærne, og la dem være klare til den tredje dagen; for på den tredje dagen vil Herren komme ned på fjellet Sinai, foran hele folket. Og du skal skille folket rundt omkring, og si: Pass på dere selv, så dere ikke går opp på fjellet og ikke rører noe av det. Hver den som rører fjellet, skal dø. Ingen hånd skal røre ham, for han skal bli steinet med steiner, eller skutt med pil, enten det er dyr eller menneske, skal han ikke leve. Når stemmene og trompetene og skyen går bort fra fjellet, skal de gå opp på fjellet. Moses gikk ned fra fjellet til folket, og helliget dem, og de vasket klærne. Og han sa til folket: Bli klare, i tre dager skal dere ikke nærme dere kvinne. Det skjedde på den tredje dagen ved daggry, og det ble stemmer og lyn og en mørk sky på fjellet Sinai, trompetens stemme lydet sterkt, og alt folket i leiren ble forferdet. Og Moses førte folket ut fra leiren til møte med Gud, og de sto ved fjellet. Fjellet Sinai røykte helt, fordi Gud hadde kommet ned på det i ild, og røyken steg opp som røyk fra en ovn, og alt folket ble meget forbløffet. Og lydene fra trompeten ble sterkere og sterkere mens de fortsatte. Moses talte, og Gud svarte ham med stemme. Herren kom ned på fjellet Sinai, på toppen av fjellet, og Herren kalte Moses til toppen av fjellet, og Moses gikk opp. Og Gud sa til Moses og sa: Gå ned og advar høytidelig folket, at de

ikke noensinne nærmer seg Gud for å forstå, og en mengde av dem faller. Og prestene som nærmer seg Herren Gud, la dem bli helliget, for at ikke Herren fjerner seg fra dem. Og Moses sa til Gud: Folket vil ikke være i stand til å stige opp til fjellet Sinai, for du har vitnet for oss og sagt: Sett av fjellet og hellige det. Sa Herren til ham: Gå, gå ned, og gå opp igjen, du og Aron med deg, men prestene og folket må ikke trenge seg frem for å gå opp til Gud, så ikke Herren skal ødelegge noen av dem. Moses gikk ned til folket og sa til dem.

20

Og Herren talte alle disse ordene og sa: Jeg er Herren din Gud, som førte deg ut fra landet Egypt, fra slaveriets hus. Du skal ikke ha andre guder enn meg. Du skal ikke gjøre deg noe bilde, heller ikke noen likhet av alt som er i himmelen der oppe, og alt som er på jorden der nede, og alt som er i vannet under jorden. Du skal ikke tilbe dem, heller ikke skal du tjene dem; for jeg er Herren din Gud, en nidkjær Gud, som gir tilbake fedrenes synder på barna, inntil tredje og fjerde generasjon til dem som hater meg, og som viser barmhjertighet mot tusenvis til dem som elsker meg, og til dem som holder mine bud. Du skal ikke ta Herrens, din Guds, navn forfengelig, for Herren, din Gud, vil ikke holde den uskyldig som tar hans navn forfengelig. Husk sabbatsdagen og hellighold den. I seks dager skal du arbeide og gjøre alt ditt arbeid. Men den syvende dagen, sabbat til Herren din Gud; du skal ikke gjøre noe arbeid på den, du, og sønnen din, og datteren

din, tjeneren din, og tjenestepiken din, oksen din, og lastdyret ditt, og alle dyrene dine, og den fremmede som bor hos deg. For på seks dager gjorde Herren himmelen og jorden og havet og alt som er i dem, og han hvilte på den syvende dagen. Derfor velsignet Herren den syvende dagen og helliget den. Ær din far og din mor, slik at det går deg godt, og slik at du blir langlivet på den gode jord som Herren din Gud gir deg. Du skal ikke begå ekteskapsbrudd. Du skal ikke stjele. Du skal ikke myrde. Du skal ikke bære falskt vitnesbyrd mot din neste. Du skal ikke begjære kona til naboen din; du skal ikke begjære huset til naboen din, hverken åkeren hans, hverken barnet hans, hverken tjenestejenta hans, hverken oksen hans, hverken lastdyret hans, hverken noe dyr hans, hverken noe som naboen din har. Og alt folket så stemmen og faklene og stemmen av trompeten og fjellet som røykte, og alt folket sto langt borte, fylt av frykt. Og de sa til Moses: Snakk du til oss, og la ikke Gud snakke til oss, så vi ikke dør. Og Moses sier til dem: Ta mot, for Gud kom til dere for å teste dere, slik at frykten for ham ville bli i dere, slik at dere ikke skal synde. Folket stod langt borte, men Moses gikk inn i mørket hvor Gud var. Herren sa til Moses: Disse ting skal du si til Jakobs hus, og du skal forkynne for Israels sønner: Dere har sett at jeg har talt til dere fra himmelen. Dere skal ikke lage dere guder av sølv, og guder av gull skal dere ikke lage dere. Et alter av jord skal dere gjøre til meg, og dere skal ofre på det deres brennoffer, og deres frelseoffer, og deres sauer, og deres kalver på hvert sted hvor jeg lar mitt navn bli nevnt der, og jeg vil komme til deg, og jeg vil velsigne deg. Hvis du men gjør et alter av steiner til meg, skal du ikke bygge dem av hugget stein, for du

har svunget din dolk over dem, og de har blitt vanhelliget. Du skal ikke gå opp med trinn til alteret mitt, så du ikke avdekker din nakenhet på det.

21

Og disse er de bestemmelsene som du skal legge frem for dem. Hvis du anskaffer et hebraisk barn, skal han tjene deg i seks år; men i det syvende året skal han dra bort fri uten vederlag. Hvis han selv alene inngår, skal han også gå ut alene. Men hvis en kvinne inngår med ham, skal også hans kvinne gå ut. Og hvis herren gir ham en kone, og hun føder ham sønner eller døtre, skal konen og barna være hans herres, men han alene skal gå ut. Hvis men svarende skulle si sønnen, jeg har elsket min herre, og konen, og barna, jeg løper ikke bort fri; vil hans herre bringe ham til Guds domstol, og da vil han bringe ham til døren ved dørstolpen, og hans herre vil gjennombore øret hans med en syl, og han vil tjene ham for alltid. Hvis noen selger sin egen datter som tjener, skal hun ikke avreise slik som de kvinnelige slavene gjør. Hvis hun ikke skulle behage hennes herre, som han hadde avtalt med henne, skal han løskjøpe henne. Til et fremmed folk har han ikke rett til å selge henne, fordi han brøt avtalen med henne. Hvis han derimot lover henne til sønnen, skal han gjøre med henne i henhold til døtrenes rett. Hvis han tar en annen for seg selv, skal han ikke frata henne de nødvendige ting og klærne og omgangen. Hvis han ikke gjør disse tre tingene for henne, skal hun gå ut fritt uten sølv. Hvis noen slår en annen og han

dør, skal han straffes med døden. Den som ikke gjorde det villig, men som Gud overleverte i hans hender – jeg vil gi deg et sted hvor morderen kan flykte. Hvis noen angriper sin neste for å drepe ham ved svik og tar tilflukt, skal du ta ham fra mitt alter for å drepe ham. Den som slår sin far eller sin mor, skal drepes. Den som taler ondt om sin far eller sin mor, skal dø. Hvis noen skulle stjele en av Israels sønner, og etter å ha undertrykt ham selger ham, og han blir funnet hos ham, skal han dø. Hvis to menn krangles, og de slår naboen med stein eller med neve, og han ikke dør, men legger seg til sengs, hvis mannen reiser seg opp og går ute med stav, skal den som slo være uskyldig; bortsett fra hans arbeidstap skal han betale tilbake, og legebehandlingen. Hvis noen slår barnet sitt eller tjenestekvinnen sin med stav, og han dør under hendene hans, skal det straffes med rettferdighet. Hvis hun skulle overleve en dag eller to, skal han ikke straffes, for det er hans sølv. Hvis to menn slåss, og de slår en kvinne som er med barn, og barnet hennes kommer ut ikke fullt utviklet, skal han bøtelegges; slik som kvinnens mann pålegger, skal han gi med verdighet. Hvis det og er fullt formet, vil han gi sjel i stedet for sjel, øye i stedet for øye, tann i stedet for tann, hånd i stedet for hånd, fot i stedet for fot, brannsår i stedet for brannsår, sår i stedet for sår, blåmerke i stedet for blåmerke. Hvis noen slår øyet til sin tjener, eller øyet til sin tjenestekvinne, og blinder det, skal han sende dem bort som frie i stedet for øyet deres. Hvis han slår ut tannen til tjeneren, eller tannen til tjenerinnen hans, skal han sende dem bort som frie i stedet for tannen deres. Hvis en okse stanger en mann eller en kvinne og han/hun dør, skal oksen steines med

steiner, og kjøttet hans skal ikke spises; men eieren av oksen skal være uskyldig. Hvis oksen er en stanger fra før i går og før den tredje dag, og de vitner til herren hans, og han ikke fjerner den, men den dreper en mann eller kvinne, skal oksen bli steinet, og herren hans skal bli drept. Hvis det derimot blir pålagt ham løsepenger, skal han gi løsepenger for sitt liv, så mye som de pålegger ham. Men hvis den stanger en sønn eller datter, skal de gjøre med ham i henhold til denne loven. Hvis oksen stanger et barn eller en kvinnelig tjener, skal han gi tretti sølv-didrakmer til deres herre, og oksen skal steines. Hvis noen åpner en grop eller graver en grop, og ikke dekker den, og en kalv eller et esel faller der, skal eieren av gropen betale tilbake, han skal gi sølv til eieren deres; men det døde skal være hans. Hvis en viss okse stanger oksen til naboen, og den dør, skal de selge den levende oksen og dele sølvet hans, og den døde oksen skal de dele. Hvis det blir gjort kjent at oksen er stangande fra før i går og før den tredje dag, og de har vitnet til dens eier, og han ikke fjerner den, skal han betale okse i stedet for okse, men den døde oksen skal være hans. Hvis noen stjeler en kalv eller et sau, og slakter eller selger den, skal han betale fem kalver i stedet for kalven og fire sauer i stedet for sauen.

22

Hvis tyven blir funnet under innbruddet og blir slått og dør, er det ikke drap mot ham. Hvis solen går opp over ham, er han skyldig og skal dø i gjengjeld. Men hvis han ikke har noe, skal

han selges i stedet for tyveriet. Hvis det stjålne blir funnet i hans hånd, fra esel til sau, levende, skal han betale dem dobbelt. Hvis noen beiter ned en mark eller vingård, og slipper dyret sitt til å beite ned en annens mark, skal han betale fra sin egen mark i henhold til dens avling. Men hvis han beiter ned hele marken, skal han betale med det beste fra sin egen mark og det beste fra sin egen vingård. Hvis ild som har gått ut finner torner, og brenner opp treskegulv eller aks eller slette, skal den som har tent ilden betale. Hvis noen gir sin nabo sølv eller kar å vokte, og det blir stjålet fra mannens hus, hvis tyven blir funnet, skal han betale det dobbelte. Hvis men tyven ikke blir funnet, skal husets herre tre frem for Gud og sverge at han sannelig ikke har handlet ondt mot hele naboens depositum, i henhold til enhver nevnt urett, angående både kalv og lastdyr og sau og plagg og alt tap som blir krevd; hva det enn måtte være, skal dommen av begge komme for Gud, og den som blir funnet skyldig gjennom Gud, skal betale dobbelt til naboen. Hvis noen gir til naboen et lastdyr eller en kalv eller et sau eller et dyr å vokte, og det blir knust eller dør eller blir tatt til fange, og ingen vet det, skal en ed ved Gud være mellom dem begge, at han sannelig ikke har handlet ondt i det hele tatt med naboens depositum, og slik skal eieren akseptere det, og han skal ikke betale tilbake. Men hvis det blir stjålet fra ham, vil han betale tilbake til herren. Men hvis det blir revet av ville dyr, vil han føre ham til det som ble revet, og han vil ikke betale tilbake. Hvis noen ber om noe fra naboen, og det blir knust eller dør eller blir tatt til fange, men eieren ikke er med ham, skal han betale. Men hvis herren er med ham, skal han ikke betale, men hvis han er leid arbeider, vil det være til

ham i stedet for lønnen hans. Hvis noen bedrar en uforfestet jomfru og ligger med henne, skal han utstyre henne med medgift som hustru til seg. Hvis faren nekter bestemt og ikke ønsker å gi henne til ham som kone, skal han betale sølv til faren i henhold til så mye som medgiften til jomfruene er. Trollmenn skal dere ikke holde i live. Enhver som ligger med et dyr skal dere drepe. Den som ofrer til guder skal bli utryddet ved døden, unntatt til Herren alene. Og dere skal ikke mishandle den fremmede, heller ikke skal dere undertrykke ham, for dere var fremmede i landet Egypt. Dere skal ikke mishandle noen enke eller foreldreløs. Hvis dere med ondskap mishandler dem, og de ropende roper ut til meg, vil jeg virkelig høre stemmen deres, og jeg vil bli sint med vrede, og jeg vil drepe dere med sverd, og kvinnene deres vil være enker, og barna deres foreldreløse. Hvis du låner ut sølv til den fattige broren hos deg, skal du ikke presse ham, du skal ikke legge rente på ham. Hvis du tar naboens kappe som pant, skal du gi den tilbake til ham før solnedgang; For dette er hans dekning, bare dette er kappen for hans nakenhet; i hva skal han sove? Hvis derfor han roper høyt til meg, vil jeg høre ham; for jeg er barmhjertig. Guder skal du ikke snakke ondt om, og en hersker av folket ditt skal du ikke tale vondt om. Førstegrøden av treskegulvet og vinpressen din skal du ikke forsinke, de førstefødte av sønnene dine skal du gi til meg. Således skal du gjøre med kalven din og sauen din og pakdyret ditt: syv dager skal det være hos moren, men på den åttende dagen skal du gi det tilbake til meg. Og dere skal være hellige menn for meg, og kjøtt som er drept av ville dyr skal dere ikke spise, kast det til hunden.

23

Du skal ikke motta falsk rykte, du skal ikke inngå avtale med den urettferdige om å bli et urettferdig vitne. Du skal ikke være med de flere i ondskap, du skal ikke slutte deg til mengden for å vende deg bort med de flere, slik at dommen blir forvrengt. Og du skal ikke ha medlidenhet med den fattige i dommen. Hvis du møter oksen til fienden din, eller lastdyret hans som vandrer, skal du vende tilbake og gi det tilbake til ham. Hvis du ser lastedyret til fienden din falt under lasten hans, skal du ikke gå forbi det, men du skal hjelpe å løfte det sammen med ham. Ikke skal du forvrenge dommen til den fattige i hans rettssak. Fra ethvert urettferdig ord skal du holde deg borte, den uskyldige og rettferdige skal du ikke drepe, og du skal ikke rettferdiggjøre den ugudelige på grunn av gaver. Og du skal ikke ta gaver, for gaver blinder øynene til dem som ser, og ødelegger rettferdige ord. Og dere skal ikke undertrykke den fremmede, for dere vet den fremmedes sjel, dere selv var jo fremmede i landet Egypt. I seks år skal du så din jord, og du skal samle inn dens avlinger. I det syvende året skal du gi frigjøring, og du skal la den hvile, og de fattige av folket ditt skal spise, og det som blir igjen skal de ville dyrene spise. Slik skal du gjøre med vingården din og olivenlunden din. I seks dager skal du gjøre dine gjerninger, men den syvende dag hvile, så at din okse må hvile, og ditt pakdyr, og så at sønnen til din tjenestepike og den fremmede må bli forfrisket. Alt som jeg har sagt til dere, skal dere holde, og navn på andre guder skal dere ikke minnes, heller ikke skal det høres

fra munnen deres. Tre ganger i året skal dere feire til meg. Hold festen for de usyrede brød i syv dager. Dere skal ete usyret brød, akkurat som jeg befalte deg, på den fastsatte tiden i den nye månedens måned, for i den gikk du ut fra Egypt. Du skal ikke vises tom for meg. Og du skal holde høstfest for førstegrøden av dine gjerninger, som du sår i din mark, og fullførelsesfest ved årets utgang i forsamlingen av dine gjerninger fra din mark. Tre ganger i året skal alt mannkjønn hos deg vise seg for Herren din Gud. Når jeg driver ut nasjonene fra ditt ansikt og utvider dine grenser, skal du ikke ofre mitt blod på surdeig, og heller ikke skal fettet av min fest ligge til morgen. Førstegrøden av de første avlingene fra landet ditt skal du bringe inn i Herrens, din Guds hus, du skal ikke koke lam i melken til moren hans. Og se, jeg sender min budbringer foran deg, så han skal vokte deg på veien, så han kan føre deg inn i det landet som jeg har forberedt for deg. Ta vare på deg selv, og lytt til ham, og vær ikke ulydig mot ham, for han vil ikke holde tilbake deg, for mitt navn er over ham. Hvis dere virkelig hører min stemme, og du gjør alt det jeg befaler deg, og dere holder min pakt, skal dere være mitt spesielle folk blant alle nasjoner, for hele jorden er min, og dere skal være for meg et kongerike av prester og et hellig folk. Disse ord skal du si til Israels sønner: Hvis dere virkelig hører min stemme, og dere gjør alt det jeg sier til deg, skal jeg være fiende av dine fiender, og jeg skal motsette meg dine motstandere. For min budbringer vil gå foran deg som leder, og han vil føre deg til amorittene og hettittene og perissittene og kanaanittene og girgasittene og hivittene og jebusittene, og jeg vil ødelegge dem. Du skal ikke tilbe deres guder, heller ikke tjene dem, du skal ikke

gjøre etter deres gjerninger, men du skal rive dem ned i ødeleggelse, og du skal knuse deres søyler fullstendig. Og du skal tjene Herren din Gud, og jeg vil velsigne ditt brød og din vin og ditt vann, og jeg vil vende sykdom bort fra dere. Det vil ikke være noen ufruktbar, heller ikke noen steril i ditt land; antallet av dine dager vil jeg fylle opp. Og jeg vil sende frykten foran deg, og jeg vil slå alle de nasjoner med panikk som du går inn i, og jeg vil gjøre alle dine fiender til flyktninger. Og jeg vil sende hornettene foran deg, og du vil drive ut amorittene, hivittene, kanaaneerne og hettittene fra deg. Jeg vil ikke drive dem ut på ett år, så at ikke landet blir øde, og de ville dyr av jorden blir mange mot deg. Litt etter litt vil jeg drive dem ut fra deg, inntil du vokser og arver landet. Og jeg vil sette dine grenser fra Det røde hav til Filistrenes hav, og fra ørkenen til den store elven Eufrat, og jeg vil overgi innbyggerne i landet i deres hender, og jeg vil drive dem ut fra deg. Ikke skal du inngå pakt med dem og deres guder. Og de skal ikke bosette seg i ditt land, så de ikke får deg til å synde mot meg, for hvis du tjener deres guder, vil disse være en snublestein for deg.

24

Og Moses sa: Gå opp til Herren, du og Aron, og Nadab, og Abiud, og sytti av Israels eldste, og de skal tilbe Herren fra langt borte. Og Moses alene vil komme nær til Gud, men de selv vil ikke nærme seg, og folket vil ikke gå opp sammen med dem. Moses gikk inn og fortalte folket alle Guds ord og forordningene, og

hele folket svarte med én stemme og sa: Alle de ordene som Herren talte, vil vi gjøre, og vi vil høre. Og Moses skrev alle Herrens ord, og Moses sto tidlig opp om morgenen og bygde et alter ved foten av fjellet, og tolv steiner for de tolv stammene av Israel. Og han sendte ut de unge mennene av Israels sønner, og de brakte brennoffer og ofret frelseoffer til Gud, kalver. Etter å ha tatt den ene halvdelen av blodet, helte Moses det i boller, men den andre halvdelen av blodet helte han ut mot alteret. Og etter å ha tatt paktens bok, leste han den for folkets ører, og de sa: Alt det Herren har talt, vil vi gjøre og vil vi høre. Etter å ha tatt blodet stenket Moses det på folket og sa: Se, blodet av pakten som Herren gjorde med dere angående alle disse ordene. Og Moses og Aaron gikk opp, og Nadab, og Abiud, og sytti av Israels eldsteråd. Og de så stedet hvor Israels Gud stod, og det under føttene hans var som et verk av safirstein, og som utseendet av himmelens hvelving i renhet. Og av Israels utvalgte omkom ikke en eneste, og de ble sett på Guds sted, og de spiste og drakk. Og Herren sa til Moses: Gå opp til meg på fjellet og vær der, og jeg vil gi deg steintavlene, loven og budene som jeg skrev for å lovgi for dem. Og Moses reiste seg, og Josva som sto ved hans side, og de gikk opp på Guds fjell. Og til de eldste sa de: Vær stille her, inntil vi vender tilbake til dere, og se, Aron og Hur er med dere. Hvis det oppstår noen dom, la dem nærme seg dem. Og Moses og Josva gikk opp på fjellet, og skyen dekket fjellet. Og Guds herlighet kom ned på fjellet Sinai, og skyen dekket det i seks dager, og Herren kalte på Moses på den syvende dag fra midten av skyen. Formen av Herrens herlighet var som brennende ild på toppen av fjellet, foran Israels sønner. Og Moses gikk inn i

midten av skyen, og gikk opp på fjellet, og var der på fjellet i førti dager og førti netter.

25

Og Herren talte til Moses og sa: Si til Israels sønner, og ta førstegrøde fra alle som det synes godt for i hjertet, og dere skal ta min førstegrøde. Og dette er førstegrøden som dere vil ta fra dem: gull, og sølv, og bronse, og hyasint, og purpur, og dobbelt skarlagen, og spunnet fint lin, og geitehår, og rødfarget værskinn, og blå skinn, og uforgjengelig tre, og Sardius-steiner, og steiner til graveringa til skulderstykket, og den lange kjortelen. Og du vil gjøre en helligdom til meg, og jeg vil vise meg blant dere. Og du skal gjøre for meg i henhold til alt det jeg viser deg på fjellet, mønsteret for teltet og mønsteret for alle dets kar, slik skal du gjøre. Og du skal gjøre en ark for vitnesbyrdet av uforgjengelig tre, to og en halv alen i lengden, og en og en halv alen i bredden, og en og en halv alen i høyden. Og du skal overlegge det med rent gull, innvendig og utvendig skal du overlegge det, og du skal lage gullne, vridde lister rundt det. Og du skal lage fire gullringer til den, og du skal feste dem på de fire sidene, to ringer på den ene siden, og to ringer på den andre siden. Du vil lage bærestenger av uforgjengeleg tre, og du vil overtrukke dem med gull. Og du vil sette inn bærestengene i ringene som er i sidene av arken, for å løfte arken med dem. I ringene på arken skal stengene være ubevegelige. Og du skal legge inn i arken de vitnesbyrdene som jeg vil gi deg. Og du skal

lage et nådestol som dekke av rent gull, to og en halv alen i lengden, og en og en halv alen i bredden. Og du skal lage to keruber av hamret gull, og du skal sette dem på begge sider av nådestolen. De skal bli gjort: én kjerub fra den ene siden, og én kjerub fra den andre siden av nådestolen, og du skal gjøre de to keruber på de to sidene. Kjerubene vil strekke vingene sine ovenfra, og overskygge nådestolen med vingene sine, og ansiktene deres vil være vendt mot hverandre; mot nådestolen vil kjerubenes ansikter være. Og du skal plassere nådestolen på arken ovenfra, og inn i arken skal du legge vitnene som jeg gir deg. Og jeg vil gjøre meg kjent for deg derfra, og jeg vil tale til deg fra over nådesetet, mellom de to kjerubene som er på vitnebyrdet ark, og i samsvar med alt det jeg befaler deg angående Israels sønner. Og du skal lage et gyllent bord av rent gull, to alen i lengde, og én alen i bredde, og halvannen alen i høyde. Og du skal lage vridde gylne bølgemønstre rundt omkring den, og du skal lage en kant på en håndflatebred rundt omkring den. Og du skal lage et vridd bølgemønster rundt omkring kanten. Og du skal lage fire gullringer, og du skal sette de fire ringene på de fire delene av føttene dens ved kronen. Og ringene skal være til hylstre for bærestengene, slik at bordet kan løftes med dem. Og du skal lage stengene av uforgjengelig tre, og du skal overlegge dem med rent gull, og bordet skal bæres med dem. Og du skal lage skålene dens, og røkelseskarene, og drikkoffer-skålene, og koppene som du skal helle i dem, av rent gull skal du lage dem. Og du skal plassere skuebrød på bordet foran meg kontinuerlig. Og du skal lage en lysestake av rent gull, hamret skal du lage lysestaken, dens skaft, og grenene, og

bollene, og knoppene, og liljene skal være av den. Seks grener gikk ut fra sidene, tre grener av lysestaken fra den ene siden av den, og tre grener av lysestaken fra den andre siden. Og tre boller gravert mandelformet, i den ene grenen en knopp og en lilje, således for de seks grenene som går ut fra lysestaken. Og i lysestaken fire boller gravert mandelformet; i den ene grenen knotter og liljene av den. Knoppen ved de to rørene fra den, og knoppen ved de fire rørene fra den, således for de seks grenene som går ut fra lysestaken, og i lysestaken fire boller gravert mandelformet. Knoppene og grenene skal være ut av den, hele som drevet arbeid av ett stykke rent gull. Og du skal lage syv lamper til den, og du skal sette lampene på plass, og de skal lyse fra den ene siden. Og du skal gjøre røkelseskaret dens og basene dens av rent gull. Alle disse karene veide ett talent av rent gull. Se, du skal gjøre det i henhold til den formen som ble vist deg på fjellet.

26

Og teltet skal du gjøre av ti forhenger av tvinnet finlin, og blått, og purpur, og skarlagen tvinnet, med keruber i vevet arbeid skal du gjøre dem. Lengden av det ene teppet skal være åtte og tyve alen, og bredden fire alen skal det ene teppet være, det samme målet skal være for alle teppene. Fem tepper skal være festet sammen, det ene til det andre, og fem tepper skal være sammenfestet, det ene til det andre. Og du skal gjøre blå løkker på kanten av det ene gardinets ene del ved sammenføyningen,

og slik skal du gjøre på kanten av det ytre gardinet ved den andre sammenføyningen. Femti kroker skal du gjøre på det ene forhenget, og femti kroker skal du gjøre på den delen av forhenget ved sammenføyningen av det andre, motsatte som faller mot hverandre på hver. Og du skal lage femti gullringer, og du skal sammenføye forhenget, det ene til det andre, med ringene, og teltet vil være ett. Og du skal lage hårete skinn som dekning over teltet; elleve skinn skal du lage. Lengden av det ene teppet skal være tretti alen, og bredden av det ene teppet fire alen; det samme målet skal være for de elleve teppene. Og du skal føye sammen de fem hudene, og de seks hudene, og du skal brette den sjette huden dobbelt foran teltet. Og du skal lage femti kroker på kanten av det ene teppet, det som er i midten ved sammenføyningen, og femti kroker skal du lage på kanten av teppet som føyer sammen det andre. Og du skal lage femti bronseringer, og du skal føye ringene gjennom løkkene, og du skal føye skinnene sammen, og det vil være ett. Og du skal legge det overskytende av teltets tepper under, den gjenværende halvdelen av teppet skal du dekke over det overskytende av teltets tepper, du skal dekke baksiden av teltet. En alen fra denne siden og en alen fra den siden, av det overskytende av gardinene, av lengden av gardinene til teltet, skal henge ned over sidene av teltet på begge sider, slik at det dekker. Og du skal lage et dekke til teltet av værhud farget rødt, og dekker av hyasintblå skinn ovenpå. Og du skal lage pilarer til teltet av uforgjengelig tre. Ti alen skal du gjøre den ene søylen, og én og en halv alen bredden av den ene søylen. To tapper til hver stolpe, tilsvarende den ene til den andre, slik skal du gjøre for

alle stolpene til teltet. Og du skal gjøre søyler til teltet, tjue søyler på siden som vender mot nord. Og du skal lage førti sølvbaser til de tyve søylene, to baser til hver søyle på begge sider av den, og to baser til hver søyle på begge sider av den. Og den andre siden mot sør, tjue søyler, og førti sølvbaser til dem; to baser til hver søyle på begge sider av den, og to baser til hver søyle på begge sider av den. Og bak på teltet, på den delen som vender mot havet, skal du gjøre seks søyler. Og du skal gjøre to søyler på hjørnene av teltet på baksiden. Og det vil være likt nedenfra, i samsvar med det samme vil de være like fra hodene inn i ett møte. Slik skal du gjøre med begge de to hjørnene, la dem være like. Og det skal være åtte søyler, og basene deres skal være av sølv, seksten, to baser for den ene søylen på begge sider av den, og to baser for den ene søylen. Og du skal lage bommer av uforgjengelig tre: fem til den ene søylen på den ene siden av teltet, og fem bommer til søylen på den andre siden av teltet, og fem bommer til søylen på baksiden av teltet mot havet. Og den midtre stangen mellom søylene skal strekke seg fra den ene siden til den andre siden. Og søylene skal du overlegge med gull, og ringene skal du gjøre av gull, som du skal føre stengene inn i, og stengene skal du overlegge med gull. Og du skal reise opp teltet ifølge den form som ble vist deg på fjellet. Og du skal lage et forheng av blått, purpur og spunnet skarlagen, og vevd fint lin; et vevd arbeid skal du gjøre det med kjeruber. Og du skal plassere det på fire uforgjenelige søyler overtrukket med gull, og kapitelene deres skal være av gull, og de fire basene deres skal være av sølv. Og du skal plassere forhenget på søylene, og du skal bringe arken med vitnesbyrdet inn der, innenfor forhenget,

og forhenget skal skille for dere mellom det hellige og det aller helligste. Og du skal dekke arken med vitnesbyrdet med forhenget i det Aller helligste. Og du skal plassere bordet utenfor forhenget, og lysestaken overfor bordet på den delen av teltet som vender mot sør, og bordet skal du plassere på den delen av teltet som vender mot nord. Og du skal lage et dekke til døren av teltet av blått og purpur og skarlagen spunnet garn og tvinnet fint lin, et brodert arbeid. Og du skal lage fem søyler til forhenget, og du skal overlegge dem med gull, og kapitelene deres skal være gylne, og du skal støpe fem bronsebaser til dem.

27

Og du skal gjøre et alter av uforgjengelig tre, fem alen i lengde og fem alen i bredde, alteret skal være firkantet, og tre alen i høyde. Og du skal lage hornene på de fire hjørnene, hornene skal være ut av det, og du skal dekke dem med bronse. Og du skal lage en krans til alteret, og dets dekke, og dets skåler, og dets kjøttkroker, og dets ildkar, og alle dets kar skal du lage av bronse. Og du skal gjøre til det et rist i nettverk av bronse, og du skal gjøre til risten fire bronseringer under de fire sidene. Og du skal legge dem under alterets rist fra nedenfor, og risten skal nå til alterets halvdel. Og du skal lage bærestenger til alteret av uforgjengelig tre, og du skal overtrekke dem med bronse. Og du skal føre stengene inn i ringene, og la dem være stenger langs siden av alteret når det skal løftes. Hult og sømløst skal du gjøre det, i henhold til det som ble vist deg på fjellet, slik skal du gjøre

det. Og du skal gjøre en gård til teltet, på den siden som vender mot sør, forheng til gården av tvinnet fint lin, lengde hundre alen på den ene siden. Og søylene deres var tjue, og basene deres var tjue av bronse, og ringene deres og holderne var av sølv. Således på den siden som vender mot øst: tepper på hundre alens lengde, og deres søyler var tjue, og deres baser var tjue av bronse, og ringene og hektene på søylene, og deres baser var overtrukket med sølv. Men bredden av gården mot havet: forheng på femti alen, deres søyler ti, og deres baser ti. Og bredden av gården mot sør: forheng på femti alen, deres søyler ti, og deres baser ti. Og forhenget på den ene siden var femten alen høyt, med tre pilarer og tre baser. Og den andre siden femten alen av gardinene i høyden, søylene deres tre, og basene deres tre. Og ved porten til gården var det et dekke, tjue alen i høyden, av blått, purpur og skarlagen tvinnet garn, og fint lin tvinnet med brodereriets mangfoldighet, deres søyler var fire, og deres baser var fire. Alle søylene i gården rundt var overtrukket med sølv, og kapitelene deres var av sølv, og basene deres var av bronse. Men lengden av gården var hundre på hundre, og bredden femti på femti, og høyden fem alen av tvinnet fin lin, og basene deres var av bronse. Og hele konstruksjonen og alle verktøyene og pluggene til gården var av bronse. Og du, befal Israels sønner, og la dem ta til deg olje fra oliventrær, ren, uten bunnfall, banket, til lys å brenne, slik at lampen brenner kontinuerlig i vitnesbyrdets telt; utenfor forhenget det ved pakten skal Aron og sønnene hans brenne den fra kveld til morgen, foran Herren, en evig lov for deres generasjoner fra Israels sønner.

28

Og du skal bringe nær til deg selv både Aaron, din bror, og hans sønner, fra Israels sønner, for å tjene som prester for meg: Aaron, og Nadab, og Abiud, og Eleazar, og Ithamar, Aarons sønner. Og du skal gjøre en hellig kjortel til Aaron, din bror, til ære og herlighet. Og du, snakk til alle de vise i sinn, som jeg fylte med visdoms ånd og oppfatning, og de skal lage den hellige kjortelen til Aron for det hellige, som han skal tjene som prest for meg i. Og disse er klærne som de skal lage: brystplaten, skulderplagget, langkjolen, den vevde tunikaen, turbanen og beltet, og de skal lage hellige klær til Aron og hans sønner for å tjene som prester for meg. Og de selv skal ta gullet, hyasinten, purpuret, skarlagenet og finlinnet. Og de skal lage skulderplagget av tvunnet finlin, et vevd arbeid av en vever. To skulderstykker som sammenføyer vil være til ham, den ene til den andre, tilpasset på de to delene. Og stoffet til skulderstykkene som er på den, skal i henhold til arbeidet være av rent gull, og blått, og purpur, og skarlagen tvinnet garn, og tvinnet finlin. Og du skal ta de to smaragdsteinene og gravere navnene til Israels sønner i dem. Seks navn på den ene steinen, og de seks gjenværende navnene på den andre steinen etter deres fødsler. Steinhuggingsarbeid, gravering av segl skal du skjære inn i de to steinene med navnene til Israels sønner. Og du skal plassere de to steinene på skuldrene av efoden, steiner til minne er de for Israels sønner, og Aron skal bære navnene til Israels sønner foran Herren på sine to skuldre, til minne om

dem. Og du skal lage skulderstykker av rent gull. Og du skal lage to frynsede kjeder av rent gull, sammenvevd med blomster, et arbeid av fletting, og du skal feste de frynsede, flettede kjedene på skulderstykkene, ved deres skulderstykker på forsiden. Og du skal lage en brystplate for dommene, et vevers arbeid, i samsvar med efodens mønster skal du lage den av gull, og blått, og purpur, og skarlagen tvinnet garn, og fint lin tvinnet. Du skal gjøre det firkantet, det vil være dobbelt, et spann i lengde og et spann i bredde. Og du skal veve i det et stoff satt med steiner i fire rader; en rad av steiner vil være sardius, topas og smaragd, den første raden. Og den andre raden: karfunkel, safir og jaspis. Og den tredje raden: ligurium, agat, ametyst. Og den fjerde raden: krysoлitt, beryll og onyks, innkapslet i gull og bundet sammen i gull, skal de være ordnet etter sin rad. Og steinene skal være fra navnene til Israels sønner, tolv i henhold til deres navn, inngraveringer av segl, hver i henhold til navnet skal de være for tolv stammer. Og du skal lage flettede kanter på oraklet, et kjedeliknende arbeid av rent gull. Og Aaron skal ta navnene på Israels sønner på dommens brystsmykke på brystet, når han går inn i helligdommen, som et minne foran Gud. Og du skal plassere manifestasjonen og sannheten på dommens brystplate, og den skal være på Arons bryst når han går inn i det hellige foran Herren, og Aron skal bære Israels sønners dommer på brystet foran Herren kontinuerlig. Og du skal lage et helt blått underplagg som er en lang kjortel. Og åpningen skal være i midten av den, med en kant rundt åpningen, vevd arbeid, sammenføyningen sammenvevd av den, slik at den ikke skal revne. Og du skal lage under kanten av kjortelen nedenfra, som

blomstrende granatepler, små granatepler av blått, og purpur, og skarlagen spunnet, og fint lin tvinnet, under kanten av kjortelen rundt; den samme form, gylne små granatepler, og bjeller mellom disse rundt omkring. Fra granateple gyllen bjelle, og blomstret på kanten av kjortelen rundt. Og Aron vil være hørbar med stemmen sin når han tjener, når han går inn i det hellige foran Herren, og går ut, slik at han ikke skal dø. Og du skal lage en ren gylden plate, og du skal gravere på den en seglgravering: Helligdom for Herren. Og du skal plassere det på tvinnet blått stoff, og det skal være på turbanen, på forsiden av turbanen skal det være. Og det vil være på Arons panne, og Aron vil løfte bort syndene ved de hellige ting, så mange som Israels sønner ville hellige av alle deres hellige gaver, og det vil være på Arons panne kontinuerlig, akseptabelt for dem foran Herren. Og de prydede kjortlene av fint lin, og du skal lage en turban av fint lin, og et belte skal du lage, et brodert arbeid. Og til Aarons sønner skal du gjøre tuniker og belter, og turbaner skal du gjøre til dem til ære og herlighet. Og du skal kle dem på Aron, din bror, og hans sønner med ham, og du skal salve dem, og du skal fylle deres hender, og du skal hellige dem, så de kan tjene som prester for meg. Og du skal lage linen bukser til dem for å dekke deres kropps nakenhet; fra midjen til lårene skal de være. Og Aron og hans sønner skal ha dem når de går inn i vitnesbyrdets telt, eller når de nærmer seg for å tjene ved det hellige alter, og de skal ikke bringe synd over seg selv, så de ikke dør. Dette er en evig lov for ham og for hans ætt etter ham.

29

Og dette er det du skal gjøre for dem; du skal hellige dem, så de kan tjene som prester for meg; du skal ta en kalv fra oksene, og to værer uten lyte, og usyrede brød blandet med olje, og usyrede kaker salvet med olje; av fin mel fra hvete skal du lage dem. Og du skal plassere dem i en kurv, og du skal bringe dem i kurven, og kalven, og de to værene. Og du skal bringe Aaron og sønnene hans til døren av vitnesbyrdets telt, og du skal vaske dem med vann. Og etter å ha tatt klærne, skal du kle Aron, din bror, med den lange kjortelen, skulderstykket og brystplaten, og du skal feste brystplaten til skulderstykket på ham. Og du skal plassere turbanen på hodet hans, og du skal plassere den hellige platen på turbanen. Og du skal ta salvingsoljen, og du skal helle den på hodet hans, og du skal salve ham. Og du skal bringe hans sønner fram, og du skal kle dem i tuniker. Og du skal binde beltene på dem, og du skal sette turbanene på dem, og prestedømmet skal være deres til meg for evig tid, og du skal innvie Arons hender og hendene til sønnene hans. Og du skal bringe kalven til døren av vitnesbyrdets telt, og Aron og hans sønner skal legge sine hender på kalvens hode, foran Herren, ved døren av vitnesbyrdets telt. Og du skal slakte kalven foran Herren, ved døren til vitnesbyrdets telt. Og du skal ta av blodet fra kalven, og du skal plassere det på hornene av alteret med fingeren din, men alt det gjenværende blodet skal du helle ut ved foten av alteret. Og du skal ta alt fettet som er på magen, og lappen av leveren, og de to nyrene, og fettet som er på dem, og du skal

legge det på alteret. Men kjøttet av kalven, og huden, og møkken skal du brenne opp med ild utenfor leiren, for det er synd. Og du skal ta den ene væren, og Aron og hans sønner skal legge sine hender på værens hode. Og du skal slakte ham, og etter å ha tatt blodet skal du helle det rundt alteret. Og væren skal du skjære i to etter lemmene, og du skal vaske innvollene og føttene med vann, og du skal legge dem på stykkene sammen med hodet. Og du skal ofre hele væren på alteret, et brennoffer til Herren, til en duft av vellukt, det er røkelse til Herren. Og du skal ta den andre væren, og Aron og hans sønner skal legge sine hender på værens hode. Og du skal slakte ham, og du skal ta av hans blod, og du skal legge det på loben av Arons høyre øre, og på spissen av den høyre hånden, og på spissen av den høyre foten, og på lobene av hans sønners høyre ører, og på spissene av deres høyre hender, og på spissene av deres høyre føtter. Og du skal ta av blodet fra alteret og av salvingsoljen, og du skal sprinkle på Aron og på hans kjortel, og på hans sønner og på hans sønners kjortler sammen med ham, og han selv skal bli helliggjort og hans kjortel, og hans sønner og hans sønners kjortler sammen med ham, men blodet av væren skal du helle rundt alteret. Og du skal ta fra væren fettet hans, og fettet som dekker buken, og lappen av leveren, og de to nyrene, og fettet som er på dem, og den høyre armen, for dette er fullførelse. Og ett brød med olje, og en kake fra kurven med det usyrede brødet som var satt frem for Herren. Og du skal plassere alt på hendene til Aron og på hendene til sønnene hans, og du skal avsondre dem som et offer foran Herren. Og du skal ta dem fra hendene deres, og du skal ofre dem opp på brennofferets alter til en velluktende duft foran

Herren; det er et offer til Herren. Og du skal ta brystplaten fra innvielsens vær, som er Arons, og du skal avsondre den som en gave foran Herren, og den skal være din del. Og du skal hellige brystet som er et bidrag, og armen som er et heveofferet, som er skilt ut og som er tatt bort fra innvielsens vær, fra Aron og fra sønnene hans. Og det skal være for Aron og hans sønner en evig lov fra Israels barn, for dette er et bidrag, og det skal være en offergave fra Israels barn av frelsesofringene fra Israels barn, en offergave til Herren. Og den hellige kledningen som tilhører Aron, skal tilhøre sønnene hans etter ham, for å salve dem i den og innvie hendene deres. Syv dager skal den prest av hans sønner som trer i hans sted iføre seg dem, han som skal gå inn i vitnesbyrdets telt for å tjene i helligdommen. Og du skal ta innvielsesværen, og du skal koke kjøttet på et hellig sted. Og Aron og hans sønner skal spise kjøttet av væren og brødene i kurven ved døren til vitnesbyrdets telt. De skal ete dem som de ble helliget med, for å innvie deres hender og hellige dem, og en fremmed skal ikke ete av dem, for de er hellige. Hvis noe blir etterlatt av kjøttet fra innvielsesofferet og av brødene til om morgenen, skal du brenne opp restene med ild, det skal ikke spises, for det er hellig. Og du skal gjøre med Aaron og sønnene hans således ifølge alt det jeg befalte deg, i syv dager skal du innvie deres hender. Og syndekalven skal du gjøre på renselsens dag, og du skal rense alteret når du helliger deg ved det, og du skal salve det for å hellige det. Syv dager skal du rense alteret, og du skal hellige det, og alteret vil være hellig av det hellige, enhver som rører ved alteret, skal bli helliggjort. Og dette er det du skal gjøre på alteret: to årsgamle lam uten lyte hver dag på

alteret kontinuerlig, et kontinuerlig offer. Det ene lammet skal du gjøre om morgenen, og det andre lammet skal du gjøre om kvelden. Og en tiendedel fin mel blandet i slått olje, en fjerdedel av en hin, og et drikkoffer på en fjerdedel av en hin vin til det ene lammet. Og det andre lammet skal du ofre om kvelden, i henhold til morgenofferet og i henhold til dets drikkoffer, du skal gjøre det til en velluktende duft, et offer til Herren, et stadig offer for deres generasjoner, ved døren til vitnesbyrdets telt foran Herren, der hvor jeg vil åpenbare meg for deg, for å tale til deg. Og jeg vil utnevne der for Israels sønner, og jeg vil bli helliget i min herlighet. Og jeg vil hellige vitnesbyrdets telt og alteret, og Aron og hans sønner vil jeg hellige til å tjene som prester for meg. Og jeg skal bli påkalt blant Israels sønner, og jeg vil være deres Gud. Og de skal kjenne at jeg er Herren deres Gud, han som førte dem ut fra Egypts land, for å bli påkalt av dem og være deres Gud.

30

Og du skal gjøre et alter for røkelse av uforgjengelig ved. Og du skal gjøre det én alen i lengde og én alen i bredde, det skal være firkantet, og to alen i høyde, hornene skal være ut fra det. Og du skal overlegge med rent gull risten hans, og veggene hans rundt omkring, og hornene hans, og du skal lage til den en vridd gyllen krone rundt omkring. Og du skal lage to rene gullringer under den vridde kronen, på de to sidene skal du lage dem, og de skal være holdere for stengene, slik at man kan bære det med dem.

Og du skal lage stenger av uforgjengelig tre, og du skal overlegge dem med gull. Og du skal plassere det foran forhenget som er over vitnebyrdens ark, der jeg vil åpenbare meg for deg. Og Aron skal brenne fin sammensatt røkelse på det hver morgen, når han stelle lampene, skal han brenne røkelse på det. Og når Aron tender lampene sent, skal han brenne røkelse på det. Kontinuerlig røkelse stadig foran Herren for deres generasjoner. Og han skal ikke bringe annen røkelse på det, offering, offer, og drikkoffer skal du ikke helle på det. Og Aron skal gjøre soning på dets horn en gang i året med renselsens blod, han skal rense det for deres generasjoner, det er det aller helligste for Herren. Og Herren talte til Moses og sa: Hvis du tar tellingen av Israels sønner i mønstringen deres, og hver enkelt gir løsepenger for sjelen sin til Herren, da vil det ikke være noe fall blant dem i mønstringen deres. Og dette er det de vil gi, så mange som passerer over inspeksjonen: den halve didrakma, det som er i henhold til den hellige didrakma, tjue oboler er didrakmaen, og den halve didrakma er et bidrag til Herren. Alle som passerer gjennom mønstringen fra tjue år og oppover, skal gi bidraget til Herren. Den rike skal ikke legge til, og den fattige skal ikke gi mindre enn halvparten av didrakmen når de gir bidraget til Herren, for å sone for sjelene deres. Og du skal ta sølvet fra bidragene fra Israels sønner, og du skal gi det til tjenesten ved vitnesbyrdets telt, og det skal være et minnemerke for Israels sønner foran Herren, til å sone for deres sjeler. Og Herren talte til Moses og sa: Gjør et kar av bronse, og en base til det av bronse, slik at man kan vaske seg, og du skal plassere det mellom vitnesbyrdets telt og alteret, og du skal helle vann i det.

Og Aron og sønnene hans skal vaske hendene og føttene med vann fra det. Når de går inn i vitnesbyrdets telt, skal de vaske seg med vann, og de skal ikke dø, når de nærmer seg alteret for å tjene og ofre brennofrene til Herren. De skal vaske hendene og føttene med vann når de går inn i vitnesbyrdets telt, de skal vaske seg med vann, så de ikke dør, og det skal være en evig lov for dem, for ham og hans etterkommere etter ham. Og Herren talte til Moses og sa: Og du, ta krydder, blomsten av utvalgt myrra fem hundre sikler, og av velluktende kanel halvparten av dette, to hundre femti, og av velluktende rør to hundre femti, og av iris fem hundre sikler av det hellige, og olje fra oliventrær én hin. Og du skal lage det til en hellig salvingsolje, en salve laget med salvemakeres kunst, en hellig salvingsolje skal det være. Og du vil salve med det teltet av vitnesbyrdet, og arken til teltet av vitnesbyrdet, og alle karene til det, og lysestaken og alle karene til det, og alteret for røkelsen, og alteret for brennofrene og alle karene til det, og bordet og alle karene til det, og vaskekarret. Og du skal hellige dem, og de vil være det aller helligste, alle som rører ved dem vil bli helliget. Og du skal salve Aaron og sønnene hans, og du skal hellige dem til å tjene som prester for meg. Og til Israels sønner skal du tale og si: Hellig salvingsolje skal dette være for dere gjennom deres generasjoner. På menneskets kjøtt skal det ikke salves, og i henhold til denne sammensetningen skal dere ikke gjøre det samme for dere selv, hellig er det, og en helligdom skal det være for dere. Den som gjør likeledes, og den som gir av det til en fremmed, skal bli utryddet fra sitt folk. Og Herren sa til Moses: Ta for deg selv krydderier, myrra, onyks, velluktende galbanum og gjennomsiktig røkelse, det skal være

like deler av hver. Og de vil lage røkelse til ham, salveblanders arbeid, blandet, et rent og hellig arbeid. Og du skal slå noe fint fra disse, og du skal plassere det foran vitnebyrdet i vitnesbyrdets telt, hvorfra jeg vil gjøre meg kjent for deg, det aller helligste skal røkelsen være for dere. I henhold til denne sammensetningen skal dere ikke gjøre for dere selv; en helligdom skal det være for dere for Herren; Den som gjør likeså slik at han lukter på det, skal bli utryddet fra sitt folk.

31

Og Herren talte til Moses og sa: Se, jeg har kalt ved navn Besalel, sønn av Uri, sønn av Hur, fra Judas stamme. Og jeg fylte ham med guddommelig ånd av visdom og forstand og kunnskap, i hver gjerning å tenke og å designe, å arbeide med gull og sølv og bronse og hyasint og purpur og det spunnede skarlagen og steinarbeid og i snekkerarbeid av tre, å arbeide etter alle gjerninger. Og jeg ga ham og Eliab, sønn av Akisamak, fra Dans stamme, og til hvert forstandig hjerte har jeg gitt forstand, og de vil lage alt det jeg befalte deg: vitnesbyrdets telt, og paktens ark, og nådestolen som er på den, og teltets utstyr, og altrene, og bordet og alle karene til det, og den rene lysestaken og alle karene til den, og vaskekarret og basen til det, og de liturgiske klærne til Aron, og klærne til sønnene hans for å tjene som prester for meg, og salvingsoljen, og røkelsen av den hellige sammensetning. I henhold til alt jeg befalte deg, vil de gjøre det. Og Herren talte til Moses og sa: Og du skal befale Israels sønner

og si: Se, og mine sabbater skal dere holde; det er et tegn mellom meg og dere gjennom deres generasjoner, så dere kan vite at jeg er Herren som helliggjør dere. Og dere skal holde sabbatene, fordi dette er hellig for Herren for dere. Den som vanhelliger det, skal døden dø. Enhver som gjør arbeid på det, den sjel skal bli utryddet fra midten av sitt folk. I seks dager skal du gjøre gjerninger, men den syvende dag er sabbat, en hellig hvile for Herren. Enhver som gjør arbeid på den syvende dag skal drepes. Og Israels sønner skal holde sabbatene, gjøre dem gjennom generasjonene deres. En evig pakt mellom meg og Israels sønner, et evig tegn er det mellom meg og dem, fordi på seks dager gjorde Herren himmelen og jorden, og på den syvende dagen stoppet han og hvilte. Og han gav Moses, da han sluttet å tale til ham på fjellet Sinai, de to tavlene med vitnesbyrdet, steintavler skrevet med Guds finger.

32

Og da folket så at Moses hadde forsinket å gå ned fra fjellet, kom folket sammen ved Aron, og de sier til ham: Stå opp og gjør oss guder som vil gå foran oss, for denne Moses, mannen som førte oss ut fra Egypts land, vi vet ikke hva som har blitt med ham. Og Aaron sier til dem: Ta av de gylne øreringene som er i ørene til kvinnene deres og døtrene, og bring dem til meg. Og alt folket tok av seg de gylne øreringene som var i ørene deres, og brakte dem til Aron. Og han mottok dem fra deres hender, og formet dem med griffelen, og gjorde dem til en støpt kalv, og sa: Disse er

dine guder, Israel, som førte deg opp fra Egypts land. Og da Aaron hadde sett dette, bygde han et alter foran det, og Aaron forkynte og sa: I morgen er det fest for Herren. Og han stod tidlig opp neste dag, brakte opp brennoffer og bar fram frelseoffer, og folket satte seg ned for å spise og drikke, og de reiste seg for å leke. Og Herren talte til Moses og sa: Gå med hast, stig ned herfra, for ditt folk som du førte ut fra Egypts land, har handlet lovløst. De overtrådte raskt fra den veien som jeg befalte dem. De gjorde seg selv en kalv, og de har tilbedt den, og de har ofret til den, og de sa: Disse er dine guder, Israel, som førte deg opp fra Egypts land. Og nå, tillat meg, og i min vrede mot dem vil jeg ødelegge dem, og jeg vil gjøre deg til et stort folk. Og Moses ba inntrengende foran Herren Gud, og sa: Hvorfor, Herre, vredes du i vrede mot ditt folk, som du førte ut fra Egypts land med stor styrke og med din høye arm? La ikke noen gang egypterne si Med ondskap førte han dem ut for å drepe dem i fjellene og for å fortære dem fra jorden. Stopp din vredes sinne, og bli nådig over ditt folks ondskap, idet du husker Abraham og Isak og Jakob, dine tjenere, som du sverget ved deg selv til, og talte til dem og sa: Jeg vil mangfoldiggjøre deres ætt som stjernene på himmelen i mengde, og hele dette landet som du sa å gi dem, skal de besitte inn i evigheten. Og Herren ble forsont for å bevare sitt folk. Og Moses snudde seg bort, gikk ned fra fjellet, og de to tavlene av vitnesbyrdet var i hendene hans, steintavler innskrevet på begge sider deres, på den ene siden og på den andre siden var de skrevet, og tavlene var Guds verk, og skriften var Guds skrift risset inn i tavlene. Og da Josva hadde hørt stemmen av folket som ropte ut, sier han til Moses: Det er

stemme av krig i leiren. Og han sier: Det er ikke stemmen til de som leder i styrke, heller ikke stemmen til de som leder flukten, men stemmen til de som leder vinsangen hører jeg. Og da han nærmet seg leiren, så han kalven og dansene, og Moses ble sint av vrede og kastet de to tavlene fra hendene sine, og knuste dem ved fjellet, og han tok kalven som de hadde laget, brente den i ild, og malte den til pulver, og strødde den på vannet, og ga den til Israels sønner å drikke. Og Moses sa til Aaron: Hva har dette folket gjort mot deg, siden du har brakt en så stor synd over dem? Og Aron sa til Moses: Ikke vær sint, herre, for du vet jo dette folkets drift. De sier nemlig til meg: Gjør oss guder som skal gå foran oss, for denne Moses, mannen som førte oss ut av Egypt, vi vet ikke hva som har skjedd med ham. Og jeg sa til dem: Hvis noen har gullsmykker, ta dem av, og de ga dem til meg, og jeg kastet dem inn i ilden, og denne kalven kom ut. Og da Moses så at folket hadde blitt spredt; for Aron hadde spredt dem til latter for motstanderne deres, og Moses sto ved porten til leiren, og sa: Hvem er for Herren? La ham gå til meg. De kom derfor sammen til ham, alle Levis sønner. Og han sier til dem: Dette sier Herren, Israels Gud: Sett hver sitt sverd på låret, og gå gjennom og vend tilbake fra port til port gjennom leiren, og drep hver sin bror, og hver sin nabo, og hver sin nærmeste. Og Levis sønner gjorde som Moses talte til dem, og det falt av folket på den dagen omkring tre tusen menn. Og Moses sa til dem: Dere har fylt deres hender i dag for Herren, hver i sin sønn eller i sin bror, for å få gitt over dere velsignelse. Og det skjedde dagen etter at Moses sa til folket: Dere har syndet en stor synd, og nå vil jeg gå opp til Gud, så jeg kan gjøre soning for synden deres.

Moses returnerte til Herren og sa: Jeg ber deg, Herre, dette folket har syndet en stor synd, og de har gjort seg selv gylne guder. Og nå, hvis du virkelig forlater dem deres synd, så forlat den, men hvis ikke, så utslett meg fra din bok som du har skrevet. Og Herren sa til Moses: Hvis noen har syndet for meg, vil jeg viske dem ut fra min bok. Men nå gå, kom ned, og led dette folket til det stedet som jeg sa til deg; se, min budbringer vil gå foran deg; men på den dagen jeg besøker, vil jeg bringe deres synd over dem. Og Herren slo folket på grunn av makingen av kalven som Aron gjorde.

33

Og Herren sa til Moses: Gå foran, dra opp herfra, du og ditt folk, som du førte ut fra Egypts land, inn i det landet som jeg sverget til Abraham og Isak og Jakob, da jeg sa: Til deres ætt vil jeg gi det. Og jeg vil sende min budbringer foran deg, og han vil drive ut amorittene, hettittene, perissittene, girgasittene, hivittene, jebusittene og kanaaneerne. Og jeg vil føre deg inn i et land som flyter med melk og honning, men jeg vil ikke gå opp med deg, fordi du er et stivnakket folk, så jeg ikke skal fortære deg på veien. Og da folket hørte dette onde ordet, sørget de. Og Herren sa til Israels sønner: Dere er et stivnakket folk, se til, at jeg ikke bringer en annen plage over dere og fortærer dere. Ta derfor nå av dere deres prydelseskapper og verdslige pynt, og jeg vil vise deg hva jeg vil gjøre med deg. Og Israels sønner tok av seg sine prydelser og sine klær fra fjellet Horeb. Og Moses tok sitt telt og

slo det opp utenfor leiren, langt fra leiren, og det ble kalt Vitnesbyrdets telt, og det skjedde at alle som søkte Herren gikk ut til teltet som var utenfor leiren. Når Moses gikk inn i teltet utenfor leiren, sto alle folket og så på, hver ved døren til sitt telt, og de observerte Moses som gikk bort inntil han gikk inn i teltet. Så når Moses gikk inn i teltet, kom skystøtten ned, og stod ved døren til teltet, og talte til Moses; og talte til Moses. Og hele folket så skystøtten stående ved døren til teltet, og hele folket sto opp og tilba, hver enkelt fra døren til sitt telt. Og Herren talte til Moses, ansikt til ansikt, som når noen taler til sin egen venn, og han returnerte til leiren, men tjeneren Josva, Nuns sønn, en ung mann, forlot ikke teltet. Og Moses sa til Herren: Se, du sier til meg: Før dette folket opp, men du har ikke gjort kjent for meg hvem du vil sende med meg. Men du sa til meg: Jeg kjenner deg fremfor alle, og du har nåde hos meg. Hvis jeg derfor har funnet nåde for ditt åsyn, så åpenbar deg selv for meg, slik at jeg tydelig må se deg, så jeg må være en som har funnet nåde for ditt åsyn, og slik at jeg må vite at ditt folk er denne store nasjonen. Og han sier: Selv vil jeg gå foran deg, og jeg vil gi deg hvile. Og han sier til ham: Hvis ikke du selv går med, så før meg ikke opp herfra. Og hvordan vil det være kjent sannelig, at jeg har funnet nåde hos deg, jeg og folket ditt, hvis ikke ved at du går med oss? Og jeg vil bli herliggjort, både jeg og ditt folk, blant alle nasjonene som er på jorden. Og Herren sa til Moses: Også dette ordet som du har talt, vil jeg gjøre. For du har funnet nåde for mitt åsyn, og jeg kjenner deg fremfor alle andre. Og han sier: Vis deg selv for meg. Og han sa: Jeg vil passere forbi foran deg i min herlighet, og jeg vil kalle på mitt navn, Herren, foran deg, og jeg vil vise

miskunn mot den jeg viser miskunn, og jeg vil ha medfølelse med den jeg har medfølelse med. Og han sa: Du vil ikke være i stand til å se mitt ansikt, for intet menneske kan se mitt ansikt og leve. Og Herren sa: Se, et sted ved meg, du skal stå på klippen; Når min herlighet passerer forbi, så vil jeg sette deg i en åpning i klippen, og jeg vil dekke med min hånd over deg, inntil jeg passerer forbi. Og jeg vil fjerne hånden, og da vil du se det som er bak meg, men ansiktet mitt skal ikke sees av deg.

34

Og Herren sa til Moses: Hugg ut for deg selv to steintavler, som de første, og gå opp til meg på fjellet, og jeg vil skrive på tavlene de ord som var på de første tavlene, som du knuste. Og bli klar til morgenen, og du skal gå opp på fjellet Sinai, og du skal stå for meg der på toppen av fjellet. Og ingen skal gå opp med deg, heller ikke skal noen bli sett på hele det fjellet, og sauene og oksene skal ikke beite i nærheten av det fjellet. Og han hugg ut to steintavler, akkurat som de første, og Moses stod tidlig opp og gikk opp på fjellet Sinai, slik som Herren hadde befalt ham, og Moses tok med seg de to steintavlene. Og Herren gikk ned i en sky, og sto ved ham der, og kalte på Herrens navn. Og Herren gikk forbi foran ansiktet hans, og Herren Gud kalte: medfølende og barmhjertig, langmodig og rik på barmhjertighet og sann, og bevarende rettferdighet og barmhjertighet til tusener, fjernende lovløsheter og urettferdigheter og synder, og han vil ikke rense den skyldige, bringende fedrenes lovløsheter på barn og på

barns barn til tredje og fjerde generasjon. Og Moses skyndte seg og bøyde seg ned mot jorden og tilba, og han sa: Hvis jeg har funnet nåde for dine øyne, la min Herre gå sammen med oss, for folket er stivnakket, og du vil ta bort våre synder og våre lovløsheter, og vi vil være dine. Og Herren sa til Moses: Se, jeg inngår en pakt med deg foran hele ditt folk, jeg vil gjøre herlige ting som ikke har skjedd i hele jorden og i noen nasjon, og hele folket som du er blant skal se Herrens gjerninger, for vidunderlige er de ting som jeg vil gjøre for deg. Gi akt, du, på alt som jeg befaler deg. Se, jeg driver ut foran dere amoritten og kanaaneeren og perissitten og hettitten og hivitten og girgasitten og jebusitten. Ta vare på deg selv, at du aldri inngår pakt med innbyggerne i det landet som du drar inn i, så det ikke blir en snublestein for dere. Altrene deres skal dere rive ned, søylene deres skal dere knuse, lundene deres skal dere hugge ned, og de utskårne bildene av gudene deres skal For dere skal ikke tilbe andre guder, for Herren Gud har et nidkjært navn, Gud er nidkjær. Aldri noensinne inngå pakt med de som bor i landet, og de prostituerer seg etter deres guder, og de ofrer til deres guder, og de inviterer deg, og du spiser av deres ofre, og du tar av deres døtre til dine sønner, og av dine døtre gir til deres sønner, og dine døtre prostituerer seg etter deres guder, og dine sønner prostituerer seg etter deres guder. Og du skal ikke gjøre støpte guder for deg selv. Og du skal holde de usyrede brøds fest i syv dager, du skal spise usyret brød, akkurat som jeg har befalt deg, på den fastsatte tid i de unges måned, for i de unges måned gikk du ut fra Egypt. Hvert hankjønn som åpner livmoren skal tilhøre meg, hver førstfødte kalv og førstfødte sau. Og førstfødte av

lastdyr skal du løse med et sau. Men hvis du ikke løser det, skal du gi pris. Hver førstfødt av sønnene dine skal du løskjøpe; du skal ikke vises foran meg tom. I seks dager skal du arbeide, men den syvende skal du hvile, i såingen og i høstingen skal det være hvile. Og du skal gjøre en fest for ukene til meg, begynnelsen av hvetehøsten, og en fest for forsamlingen midt på året. Tre ganger i året skal hver mann av dine fremtre for Herren, Israels Gud. Når jeg driver ut nasjonene foran deg og utvider dine grenser, skal ingen begjære ditt land når du går opp for å vise deg for Herren din Gud tre ganger i året. Du skal ikke slakte blodet av mitt offer på surdeig, og påskehøytidens offer skal ikke bli liggende til om morgenen. Førstegrøden av din jord skal du legge i Herrens, din Guds hus, du skal ikke koke lam i melken til moren hans. Og Herren sa til Moses: Skriv ned disse ordene for deg selv, for på grunnlag av disse ordene har jeg inngått en pakt med deg og med Israel. Og Moses var der foran Herren i førti dager og førti netter, han spiste ikke brød og han drakk ikke vann, og han skrev på tavlene disse ordene av pakten, de ti ordene. Da Moses kom ned fra fjellet med de to tavlene i hendene sine, visste ikke Moses, mens han steg ned fra fjellet, at synet av fargen på ansiktet hans var blitt herliggjort når han talte til ham. Og Aron og alle de eldste i Israel så Moses, og utseendet av fargen på ansiktet hans var herliggjort. Og de fryktet å nærme seg ham. Og Moses kalte dem, og Aron og alle herskerne av forsamlingen vendte tilbake til ham, og Moses talte til dem. Og etter dette kom alle Israels sønner til ham. Og han befalte dem alt det Herren hadde befalt ham på fjellet Sinai. Og siden han sluttet å tale til dem, la han et dekke over ansiktet sitt.

Når Moses gikk inn for Herren for å tale med ham, ble dekket tatt bort inntil han gikk ut, og etter å ha gått ut talte han til alle Israels sønner alt som Herren hadde befalt ham. Og Israels sønner så Moses ansikt, at det hadde blitt herliggjort, og Moses la et dekke over sitt eget ansikt, inntil han skulle gå inn for å snakke med ham.

35

Og Moses samlet hele Israels barns forsamling, og sa: Dette er de ord som Herren har befalt å gjøre. I seks dager skal du gjøre arbeider, men den syvende dag er hvile, hellig, sabbat, hvile for Herren; enhver som gjør arbeid på den, la ham dø. Dere skal ikke tenne ild i noen av deres boliger på sabbatens dag, jeg er Herren. Og Moses sa til hele forsamlingen av Israels sønner: Dette er ordet som Herren befalte, og sa: Ta fra dere selv en gave til Herren; alle som er villige i hjertet, skal bringe førstegrøden til Herren: gull, sølv, bronse, hyasint, purpur, skarlagen dobbelt spunnet, og fint lin spunnet, og geitehår, og skinn av værer farget røde, og blå skinn, og uforgjengelig tre, og sardiussteiner, og steiner til gravering til skulderplagg og lang kjortel. Og alle som er vise i hjertet blant dere, la dem komme og arbeide med alt det Herren befalte: Teltet, og gardinene, og dekningene, og forhenget, og bommene, og stolpene, og vitnebyrdsarken, og bærestengene til den, og nådestolen til den, og forhenget, og bordet og alle karene til det, og lysestaken for lyset og alle karene til den, og alteret og alle karene til det, og de hellige

klærne til Aron presten, og klærne som de skal tjene i, og kjortlene til Arons sønner for prestedømmet, og salvingsoljen, og den sammensatte røkelsen. Og hele Israels barns forsamling gikk ut fra Moses. Og hver brakte det som hjertet deres bar, og så mange som det syntes godt for sjelen deres, brakte en gave, og de brakte en gave til Herren til alle arbeidene ved vitnesbyrdets telt, og til all tjeneste ved det, og til alle de hellige klær. Og mennene brakte fra kvinnene, hver som det syntes godt for i sinnet, de brakte segl og øreringer og ringer og sammenflettede kjeder og armbånd, hver gjenstand av gull. Og alle som brakte gullbidrag til Herren, og hos hvem det ble funnet fin lin, og hyasintblå skinn og rødfarget værhud, brakte dem. Og alle som ga et offer, brakte sølv og bronse som offergaver til Herren, og de hos hvem det ble funnet uforgjengeligt trevirke, brakte det til alle arbeidene med forberedelsen. Og hver vis kvinne spant med sine hender og brakte det spunne: hyasinten, purpuret, skarlagenet og det fine linet. Og alle kvinnene som det syntes riktig for deres sinn i visdom, spant geitehårene. Og lederne brakte smaragdsteinene og innfatningssteinene til skulderplagget og brystplagget, og krydderiene, og til salvingsoljen, og krydderiene til røkelsen. Og hver mann og kvinne, hvis sinn brakte dem til å gå inn for å gjøre alle de gjerninger som Herren befalte å gjøre gjennom Moses, brakte Israels sønner som en offergave til Herren. Og Moses sa til Israels sønner: Se, Gud har kalt ved navn Besalel, sønn av Uri, sønn av Hur, fra Judas stamme, og fylte ham med guddommelig ånd av visdom og forstand, og kunnskap om alt, å designe etter alle verkene av håndverket, å arbeide med gull og sølv og

bronse, og å hugge stein, og å bearbeide tre, og å gjøre alt verk med visdom. Og han ga evnen til å undervise i sinnet til ham og til Eliab, sønn av Ahisamak, fra Dans stamme. Og han fylte dem med visdom, forstand og innsikt til å forstå og gjøre alle verkene til helligdommen, og de vevde og broderte tingene, å veve med skarlagen og med fint lin, å gjøre alt arbeid med håndverk og kunstnerisk utførelse.

36

Og Besalel og Eliab gjorde, og alle vise i sinnet, hvem det ble gitt visdom og kunnskap, å forstå å gjøre alle gjerningene, i henhold til de hellige plikter, i henhold til alt det som Herren befalte. Og Moses kalte Besalel og Eliab, og alle dem som hadde visdom, som Gud ga kunnskap i hjertet, og alle dem som villig ønsket å komme til arbeidet, så de kunne fullføre det. Og de tok fra Moses alle bidragene som Israels sønner hadde brakt til alt arbeidet med helligdommen for å utføre det, og de mottok fortsatt de gavene som ble brakt av dem som kom om morgenen. Og alle de vise som gjorde arbeidet for helligdommen kom, hver i henhold til sitt arbeid som de selv utførte. Og han sa til Moses at folket bringer i overflod i henhold til de arbeidene som Herren befalte å gjøre. Og Moses befalte, og han forkynte i leiren og sa: Mann og kvinne skal ikke lenger arbeide med førstefrukter til det hellige. Og folket ble forhindret fra fremdeles å ofre. Og arbeidene var tilstrekkelige for dem til å utføre konstruksjonen, og de hadde til overs. Og alle vise blant de arbeidende gjorde de

hellige klærne, som er for Aron presten, slik som Herren befalte Moses. Og han laget skulderstykket av gull, og blått, og purpur, og skarlagen spunnet, og fint lin tvinnet; og platene av gullet ble kuttet til tråder, slik at de kunne veves sammen med det blå, og purpuren, og med det skarlagenet som var grundig spunnet, og det fine linet som var tvinnet; de laget det som et vevd arbeid; skulderstykker som sammenføyde fra begge sider, et vevd arbeid sammenvevd inn i hverandre. Fra det gjorde de det i henhold til hans arbeid, av gull, og blått, og purpur, og skarlagen tvinnet, og fint lin tvinnet, slik som Herren befalte Moses; og de gjorde begge steinene av smaragd festet sammen og omgitt med gull, gravert og utskåret med en gravering av et segl fra navnene til Israels sønner; og han plasserte dem på skuldrene av efoden, steiner til minne om Israels sønner, slik som Herren befalte Moses. Og de gjorde et brystskjold, et vevd arbeid i mangfold i henhold til arbeidet av efoden, av gull, og blått, og purpur, og skarlagen spunnet, og fint lin tvinnet; firkantet og dobbelt gjorde de brystskjoldet; et spann i lengden, og et spann i bredden, dobbelt. Og det ble vevd sammen i ham et stoff satt med steiner i fire rader; rad av steiner, sardius og topas og smaragd, den første raden; og den andre raden, karfunkel og safir og jaspis; og den tredje raden, ligur og agat og ametyst; og den fjerde raden, krysolitt og beryll og onyks omgitt med gull, og bundet sammen med gull. Og steinene var fra navnene til Israels sønner, tolv, fra deres navne gravd inn som segl, hver med sitt eget navn for de tolv stammene. Og de laget på brystplaten sammenflettet frynser, et flettet arbeid, av rent gull. Og de laget to gylne skulderstykker og to gylne ringer, og de festet de to gylne

ringene på begge endene av brystplaten. Og de plasserte de flettede snorene av gull på ringene på begge sider av brystskjoldet, og de to flettede snorene inn i de to sammenfestningene. Og de plasserte dem på de to små skjoldene, og de plasserte dem på skuldrene av efoden på motsatt side foran. Og de gjorde to gullringer, og de plasserte dem på de to kantene ved enden av brystskjoldet, og på enden av baksiden av livkjortelen innvendig. Og de gjorde to gullringer, og de plasserte dem på begge skuldrene av livkjortelen nedenfra den, foran ved sammenføyningen ovenfra det vevde beltet av livkjortelen. Og han festet brystskjoldet fra ringene på det til ringene av livkjortelen, holdt sammen med det blå, vevd sammen i stoffet av livkjortelen, slik at ikke brystskjoldet skulle løsne fra livkjortelen, slik som Herren befalte Moses. Og de laget underkjortelen under skulderstykket, et vevd arbeid, helt blå; og åpningen av underkjortelen i midten var gjennomvevd og sammenvevd, med en kant rundt åpningen som var uoppløselig; Og de laget på sømmen av underkjortelen nedenfra som blomstrende granatepler, små granatepler av blått og purpur og skarlagen spunnet og fint lin tvinnet. Og de gjorde gullbjeller, og de plasserte bjellene på kanten av kjortelen rundt mellom granateplene; gullbjelle og granateple på kanten av kjortelen rundt, for å tjene, slik som Herren befalte Moses. Og de gjorde kjoler av fint lin, vevd arbeid, for Aron og sønnene hans, og turbaner av fint lin, og turbanen av fint lin, og underbukser av tvinnet fint lin, og beltene deres av fint lin og blått og purpur og skarlagen spunnet, brodert arbeid, slik som Herren befalte Moses. Og de laget den gylne platen, den atskilte delen av det

hellige, av rent gull, og han skrev på den inngraverte bokstaver, som et segl, Helligdom for Herren. Og de festet den på den blå snoren, slik at den skulle ligge på turbanen ovenfra, på den måten Herren befalte Moses.

37

Og de gjorde ti tepper til teltet; åtte og tjue alen lengde av det ene teppet; det samme var for alle; og fire alen bredde av det ene teppet. Og de gjorde forhenget av blått, og purpur, og skarlagen spunnet, og fint lin tvinnet, vevd arbeid med keruber, og de plasserte det på fire uforgjengelige søyler overtrukket med gull, og kapitelene deres var gullne, og de fire basene deres var av sølv. Og de gjorde forhenget til døren av vitnesbyrdets telt av blått, og purpur, og skarlagen spunnet, og fint lin tvinnet, vevd arbeid med kjeruber; og deres fem stolper, og ringene; og deres kapiteler, og deres bånd overtrukket de med gull; og deres fem baser var av bronse. Og de laget gården mot sør, tepper til gården av tvinnet fint lin hundre på hundre, og stolpene deres var tjue, og fotplatene deres var tjue. Og siden mot nord, hundre på hundre; og siden mot sør, hundre på hundre; og søylene deres tjue, og basene deres tjue; Og siden mot havet gardiner på femti alen; søylene deres ti, og basene deres ti; Og siden mot øst femti alen, gardiner på femten alen ved baksiden; og søylene deres tre, og basene deres tre; Og på den andre baksiden på begge sider ved porten til gården, gardiner på femten alen; søylene deres tre, og basene deres tre; alle gardinene til teltet av

tvinnet fint lin. Og basene til søylene deres var av bronse, og krokene deres var av sølv, og kapitelene deres var overtrukket med sølv, og søylene var overtrukket med sølv, alle søylene til gården. Og forhenget til porten til gården var arbeid av en broderer av blått og purpur og skarlagen spunnet og fint lin tvinnet, tjue alen i lengden, og høyden og bredden fem alen tilsvarende seilene til gården. Og søylene deres var fire, og basene deres var fire av bronse, og krokene deres var av sølv, og kapitelene deres var overtrukket med sølv. Og alle pluggene til gården rundt var av bronse, og de selv var overtrukket med sølv. Og dette er ordningen for vitnebyrdet telt, som ble befalt Moses, at tjenesten skulle være av levittene gjennom Ithamar, Arons sønn, presten. Og Besalel, sønn av Uri, fra Judas stamme, gjorde som Herren befalte Moses, og Eliab, sønn av Ahisamak, fra Dans stamme, som var mesterhåndverker for de vevde tingene og de broderte tingene og de brokete arbeidene, for å veve med skarlagenet og det fine linnet.

38

Og Besalel laget arken, og overtrukket den med rent gull innvendig og utvendig; og støpte fire gullringer til den; to på den ene siden, og to på den andre siden, brede for bærestengene, slik at den kunne løftes med dem. Og han laget nådestolen ovenpå arken av rent gull, og de to gullkjerubene; én kjerub på den ene enden av nådestolen, og én kjerub på den andre enden av nådestolen, overskyggende med sine vinger over nådestolen. Og

han laget bordet som skulle settes frem, av rent gull, og han støpte fire ringer til det, to på den ene siden og to på den andre siden, brede, slik at man kunne løfte det med bærestengene i dem. Og han laget stengene til arken og til bordet, og overtrukket dem med gull. Og han laget karene til bordet, både skålene og røkelseskarene og begrene og drikkoffer-karene som han skal helle ut drikkoffer med, av gull. Og han gjorde lysestaken som gir lys, gylden, med solid stamme, og greinene fra begge sider av den; fra greinene dens skuddene, fra greinene dens skuddene som stikker ut; tre fra denne siden, og tre fra denne siden, gjort like med hverandre. Og lampene deres, som er på endene, mandelformet fra dem, og innfestingene fra dem, slik at lampene kan være på dem, og den syvende innfestingen, den på enden av lampestaken, på toppen ovenfra, solid helt gyllen. Og syv lamper på den, gylne, og tangene dens, gylne, og lysesaksene deres, gylne. Denne overtrukket pilarene med sølv, og støpte gylne ringer til pilaren, og forgylte stengene med gull, og overtrukket forhengets pilarer med gull, og laget gylne kroker. Han laget gullringene til teltet, og ringene til gården, og bronsringer til å strekke ut dekket ovenfra. Han støpte de sølvne kapitelene til teltet, og de bronsne kapitelene til døren til teltet, og porten til gården. Og han laget sølvkroker til søylene, på søylene overtrukket han dem med sølv. Han laget pluggene til teltet, og pluggene til gården bronsne. Han laget bronsalteret fra de bronsne ildpannene, som tilhørte mennene som gjorde opprør med Korahs forsamling. Han laget alle karene til alteret, og ildpannen hans, og basen, og skålene, og de bronsne kjøttkrokene. Han laget til alteret et gitter, et nettverksarbeid

nedenfra ildpannen under det til halvparten av det. Og han satte på det fire bronsringer fra de fire delene av gitteret til alteret, brede til stengene, slik at å løfte alteret med dem. Han laget den hellige salvingsoljen, og den rene blandingen av røkelsen, verk av en salvemaker. Han laget bronsvaskekarret, og basen hans bronsne fra speilene til de fastende kvinnene, som fastet ved dørene til vitnesbyrdets telt, på den dagen han reiste det. Og han gjorde bassenget, slik at Moses og Aron og hans sønner kunne vaske sine hender og føtter fra det, når de gikk inn i vitnesbyrdets telt, eller når de nærmet seg alteret for å tjene, vasket de fra det, akkurat som Herren befalte Moses.

39

Alt gullet som ble bearbeidet til verkene etter alt arbeidet med de hellige tingene, ble gull av førstegrøden, ni og tjue talenter, og sju hundre tjue sikler etter den hellige sikelen. Og sølv som offering fra de tallede mennene i forsamlingen, hundre talenter, og tusen sju hundre syttifem sikler; en drakme per hode, det halve av en sikel, etter den hellige sikelen. Alle som passerte gjennom undersøkelsen fra tjue år gammel og oppover, til de seksti ti tusener, og tre tusen fem hundre og femti. Og de hundre talentene av sølvet ble til støpingen av de hundre soklene av teltet, og til soklene av forhenget, hundre sokler til de hundre talentene, ett talent til soklen. Og de tusen sju hundre sytti fem siklene gjorde han til krokene til søylene, og han overtrukk med gull soklene deres, og han prydet dem. Og bronsen av offergaven

var sytti talenter og tusen fem hundre sikler. Og de laget av den basene til døren av vitnesbyrdets telt, og basene til gården rundt, og basene til porten av gården, og pluggene til teltet, og pluggene til gården rundt, og bronse-gitteret til alteret, og alle karene til alteret, og alle verktøyene til vitnesbyrdets telt. Og Israels sønner laget, som Herren befalte Moses, slik laget de. Men det gjenværende gullet av offergaven laget de kar for å tjene med dem foran Herren. Og den etterlatte hyasinten, og purpuren, og skarlagenet laget de tjenestekapper for Aron, for å tjene i dem i helligdommen. Og de brakte kappene til Moses, og teltet, og karene til det, basene og stengene til det, og søylene, og alteret, og alle karene til det. Og salvingsoljen, og røkelsen av sammensetningen, og den rene lysestaken, og lampene dens, lampene for brenningen, og oljen for lyset. Og bordet for fremleggelsen, og alle karene dens, og brødene som var fremlagt. Og klærne til den hellige, som er Arons, og klærne til sønnene hans, til prestedømmet. Og teppene til gården, og søylene, og forhenget til døren til teltet, og til porten til gården. Og alle karene til teltet, og alle verktøyene dens, og skinnene, skinn av værer farget røde, og dekkene av blått, og av de gjenværende dekkene, og pluggene, og alle verktøyene til arbeidene til vitnesbyrdets telt. Så mye som Herren befalte Moses, slik gjorde Israels sønner alt utstyret. Og Moses så alle arbeidene, og de hadde gjort dem på den måten Herren befalte Moses, slik gjorde de dem, og Moses velsignet dem.

40

Og Herren talte til Moses og sa: På den første dagen av den første måneden, på nymånen, skal du sette opp vitnesbyrdets telt. Og du skal plassere vitnebyrds ark, og du skal dekke arken med forhenget. Og du skal bringe inn bordet, og du skal sette frem det som hører til det, og du skal bringe inn lysestaken, og du skal tenne lampene på den. Og du skal plassere det gylne alteret for å brenne røkelse foran arken, og du skal plassere forhengets dekke på døren til vitnesbyrdets telt. Og alteret for offergavene skal du plassere ved døren til vitnesbyrdets telt, og du skal sette opp teltet, og alt som hører til det skal du hellige rundt omkring. Og du skal ta salvingsoljen, og du skal salve teltet og alt som er i det, og du skal hellige det og alle dets kar, og det skal være hellig. Og du skal salve offergavenes alter og alle dets kar, og du skal hellige alteret, og alteret skal være det aller helligste. Og du skal bringe Aaron og sønnene hans til døren av vitnesbyrdets telt, og du skal vaske dem med vann. Og du skal kle Aaron i de hellige klærne, og du skal salve ham, og du skal hellige ham, og han vil tjene som prest for meg. Og du skal bringe hans sønner fram, og du skal kle dem i tuniker. Og du skal salve dem på samme måte som du salvet deres far, og de skal tjene som prester for meg, og det skal være slik at salvingen til prestedømmet skal være deres til evig tid, gjennom deres generasjoner. Og Moses gjorde alt som Herren hadde befalt ham, således gjorde han. Og det skjedde i den første måneden, det andre året, da de dro ut fra Egypt, på nymånedagen ble teltet satt opp. Og Moses satte opp teltet, la på kapitelene, satte inn stengene og reiste stolpene. Og han strakte ut gardinene over teltet, og la dekket over teltet oppå det ovenfra, slik som Herren

hadde befalt Moses. Og etter å ha tatt vitnesbyrdene kastet han dem inn i arken, og han plasserte stengene under arken, og han brakte arken inn i teltet, og han plasserte dekket av forhenget, og han dekket vitnesbyrdets ark, på den måten Herren befalte Moses. Og han plasserte bordet inn i vitnesbyrdets telt, mot nord utenfor forhenget av teltet. Og han la skuebrødene på den foran Herren, på den måten Herren befalte Moses. Og han plasserte lysestaken i vitnesbyrdets telt, på den siden av teltet som vender mot sør. Og han plasserte lampene foran Herren, på den måten Herren hadde befalt Moses. Og han plasserte det gylne alteret i vitnesbyrdets telt foran forhenget, og han brente røkelse på det, røkelse av blandingen, akkurat som Herren befalte Moses. Og han plasserte offergavenes alter ved døren til teltet. Og han satte opp gården rundt teltet og alteret, og Moses fullførte alle verkene. Og skyen dekket vitnesbyrdets telt, og Herrens herlighet fylte teltet. Og Moses var ikke i stand til å gå inn i vitnesbyrdets telt, fordi skyen overskygget det, og teltet ble fylt av Herrens herlighet. Når skyen steg opp fra teltet, brøt Israels sønner opp med sin bagasje. Men hvis skyen ikke steg opp, brøt de ikke leir før den dagen da skyen steg opp. En sky var over teltet om dagen, og ild var over det om natten foran hele Israel ved alle deres avreiser.

Tallene

1

Og Herren talte til Moses i Sinai ørken, i vitnesbyrdets telt, på den første dag av den andre måneden, i det andre året etter at de hadde dratt ut fra Egypts land, og sa: Ta en telling av hele Israels forsamling etter deres slekter, etter deres fedrenes hus, etter antall av deres navn, etter deres hode; hver mann fra tjue år gammel og oppover, hver den som drar ut i styrke i Israel, tell dem med deres styrke; du og Aron skal telle dem. Og med dere vil det være én fra hver stamme, herskere over sine fedrenes hus. Og dette er navnene på mennene som vil stå ved deres side: fra Ruben, Elizur, sønn av Sediour; fra Simeon, Salamiel, sønn av Surisadai. Av Judah: Nahshon, sønn av Aminadab. Fra Issakar, Natanael sønn av Sogar; fra Sebulon, Eliab sønn av Kelon; fra Josefs sønner fra Efraim, Elisama sønn av Ammihud; fra Manasse, Gamaliel sønn av Pedasur. Av Benjamins stamme, Abidan, sønn av Gideoni. Av Dan, Ahiezer sønn av Ammishaddai. Av Asher, Phagaiel, sønn av Echran. Av Gad, Elisaph, sønn av Raguel. Av Naphtali, Ahira, sønn av Enan. Disse

var utpekt av menigheten, herskere over stammene etter deres familier, Israels tusenbefal. Og Moses og Aaron tok disse mennene som var kalt ved navn. Og hele forsamlingen samlet de på den første dagen av måneden i det andre året, og de registrerte seg etter sine slekter, etter sine familier, etter antall av sine navn, fra tjue år gammel og oppover, hver mann etter sitt hode, på den måten Herren befalte Moses, og de ble mønstret i Sinai ørken. Og sønnene til Ruben, Israels førstfødte, ble registrert etter deres slektskap, etter deres klaner, etter deres fedrenes hus, etter antall av deres navn, etter deres hode, alle menn fra tjue år gammel og oppover, hver den som går ut i hæren, deres mønstring fra Rubens stamme var seks og førti tusen og fem hundre. Sønnene til Simeon etter deres slektskap, etter deres klaner, etter deres fedrenes hus, etter antall av deres navn, etter deres hode, alle menn fra tjue år gammel og oppover, hver den som går ut i styrken, deres mønstring fra stammen Simeon, ni og femti tusen og tre hundre. Judas sønner etter slektskap deres, etter klanene deres, etter fedrenes hus deres, etter antall navn deres, etter hode deres, alle menn fra tjue år gammel og oppover, hver den som går ut i styrken, mønstringen deres fra stammen Juda, fire og sytti tusen og seks hundre. Sønnene til Issakar etter slektene deres, etter klanene deres, etter fedrenes hus deres, etter antall navn deres, etter hode deres, alle menn fra tjue år gammel og oppover, alle som dro ut i hæren, mønstringen deres fra stammen Issakar, fire og femti tusen og fire hundre. Sønnene til Sebulon etter deres slektskap, etter deres klaner, etter deres fedrenes hus, etter antall av deres navn, etter deres hode, alle menn fra tjue år og oppover, hver

den som går ut i hæren, deres mønstring fra stammen Sebulon, syv og femti tusen og fire hundre. Til Josefs sønner, Efraims sønner, etter deres slektskap, etter deres klaner, etter deres fedres hus, etter antall av deres navn, etter deres hode, alle menn fra tjue år og oppover, hver den som går ut i hæren, deres mønstring fra Efraims stamme, førti tusen og fem hundre. Til sønnene av Manasse etter deres slektskap, etter deres klaner, etter deres fedrenes hus, etter antall av deres navn, etter deres hode, alle menn, fra tjue år gammel og oppover, hver den som går ut i hæren, deres mønstring fra Manasses stamme, to og tretti tusen og to hundre. Benjamins sønner etter deres slektskap, etter deres klaner, etter deres fedrenes hus, etter antall av deres navn, etter deres hode, alle menn fra tjue år gammel og oppover, hver den som går ut i hæren, deres mønstring fra Benjamins stamme, fem og tretti tusen og fire hundre. Gads sønner etter deres slektskap, etter deres klaner, etter deres fedrenes hus, etter antall av deres navn, etter deres hode, alle menn fra tjue år gammel og oppover, hver den som går ut i hæren, deres mønstring: fra Gads stamme, førti-fem tusen seks hundre og femti. Dans sønner etter deres slektskap, etter deres klaner, etter deres fedres hus, etter antall av deres navn, etter deres hode, alle menn fra tjue år gammel og oppover, hver den som går ut i hæren, deres mønstring fra Dans stamme, to og seksti tusen og syv hundre. Sønnene til Asher etter deres slektskap, etter deres klaner, etter deres fedrenes hus, etter antall av deres navn, etter deres hode, alle menn fra tjue år gammel og oppover, hver den som går ut i hæren, deres mønstring fra stammen Asher, én og førti tusen og fem hundre.

Sønnene til Naftali etter deres slektskap, etter deres klaner, etter deres fedres hus, etter antall av deres navn, etter deres hode, alle menn fra tjue år gammel og oppover, hver den som går ut i styrken, deres mønstring fra stammen Naftali, tre og femti tusen og fire hundre. Dette var tellingen som Moses og Aron og Israels herskere foretok, tolv menn, en mann for hver stamme, for hver stamme av familiers hus. Og hele mønstringen av Israels sønner med deres styrke fra tjue år gammel og oppover, hver den som drar ut for å stille seg opp til kamp i Israel, ble seks hundre tusen og tre tusen og fem hundre og femti. Men levittene fra deres familiestamme ble ikke talt blant Israels sønner. Og Herren talte til Moses og sa: Se, stammen Levi skal du ikke telle med, og tallet deres skal du ikke ta, blant Israels sønner. Og du skal sette Levittene over vitnesbyrdets telt, og over alle karene som hører til det, og over alt som er i det. De selv skal bære teltet og alle karene som hører til det, og de selv skal tjene ved det, og rundt teltet skal de slå leir. Og når teltet skal fjernes, skal levittene ta det ned, og når teltet skal slås opp, skal de reise det. Og den fremmede som nærmer seg, la ham dø. Og Israels sønner skal slå leir, hver mann i sin egen orden og hver mann i henhold til sitt eget lederskap, med deres styrke. Men levittene skal slå leir rundt vitnesbyrdets telt, og det skal ikke være synd blant Israels sønner. Og levittene selv skal holde vakt over vitnesbyrdets telt. Og Israels sønner gjorde i henhold til alt som Herren befalte Moses og Aron, slik gjorde de.

2

Og Herren talte til Moses og Aron og sa: hver mann skal holde seg til sin egen etter avdeling, etter banner, etter deres fedrenes hus, la Israels sønner slå leir overfor; rundt vitnesbyrdets telt skal Israels sønner slå leir. Og de som slo leir først mot øst, leiren til Juda i sin orden med deres styrke, og herskeren over Judas sønner, Naassson, sønn av Aminadab. Hans styrke, de som ble mønstret, var fire og sytti tusen og seks hundre. Og de som slår leir ved siden av Issakars stamme, og herskeren over Issakars sønner, Natanael, Sogars sønn. Hans styrke, de som ble inspisert: fire og femti tusen og fire hundre. Og de som slår leir ved siden av Sebuluns stamme, og herskeren over Sebuluns sønner, Eliab, sønn av Helon. Hans styrke som ble inspisert: syvogfemti tusen og fire hundre. Alle de inspekterte fra Judas leir, hundre og åtti tusen og seks tusen og fire hundre, skal med sin styrke sette ut først. Rubens leir-legioner mot sør, deres styrke, og herskeren over Rubens sønner, Elisur, sønn av Sediur. Hans styrke, de som ble inspisert, var seks og førti tusen og fem hundre. Og de som slår leir ved siden av hans stamme Simeon, og herskeren over Simeons sønner, Salamiel, sønn av Surisadai. Hans styrke, de som ble mønstret, var femtini tusen og tre hundre. Og de som slår leir ved siden av hans stamme Gad, og herskeren over Gads sønner, Elisaf, sønn av Raguel. Hans styrke, de som ble mønstret, var førtifem tusen seks hundre og femti. Alle de som ble inspisert av Rubens leir, hundre og femti-en tusen fire hundre og femti, skal med deres styrke bryte opp som nummer to. Og vitnesbyrdets telt vil bli tatt bort, og levittenes leir midt mellom leirene, som de slår leir, således skal de også bryte opp hver holdende seg til lederskapet. Efraims leirorden ved havet med

deres styrke, og herskeren over Efraims sønner, Elisama, sønn av Ammiud. Hans styrke, de som ble inspisert, var førti tusen og fem hundre. Og de som leirer seg ved siden av Manasses stamme, og herskeren over Manasses sønner, Gamaliel, sønn av Phadassur. Hans styrke som ble inspisert, to og tretti tusen og to hundre. Og de som slår leir ved siden av Benjamins stamme, og herskeren over Benjamins sønner, Abidan, sønn av Gideoni. Hans styrke, de som ble inspisert: trettifem tusen fire hundre. Alle de inspekterte av Efraims leir, hundre tusen og åtte tusen og hundre, skal med deres styrke sette ut som tredje. Avdelingen av Dans leir mot nord med deres styrke, og herskeren over Dans sønner, Akieser, sønn av Ammisaddai. Hans styrke, de som ble inspisert: seksti-to tusen og sju hundre. Og de som leirer seg ved siden av hans stamme er Asher, og herskeren over Ashers sønner er Phagiel, sønn av Echran. Hans styrke, de som ble mønstret, var én og førti tusen og fem hundre. Og de som slo leir ved siden av Neftalims stamme, og herskeren over Neftalims sønner, Akire, sønn av Ainan. Hans styrke, de som ble inspisert: femtitre tusen fire hundre. Alle de mønstrede av Dans leir, hundre og femtisyv tusen og seks hundre; de vil dra ut sist etter sine divisjoner. Dette er tellingen av Israels sønner ifølge deres fedres hus, hele tellingen av leirene med deres styrker, seks hundre tusen og tre tusen fem hundre og femti. Men Levittene ble ikke talt sammen med dem, slik som Herren hadde befalt Moses. Og Israels sønner gjorde alt det Herren hadde befalt Moses, således slo de leir i henhold til sin orden, og således brøt de opp, hver ved sin klan, i henhold til sine fedrehus.

3

Og dette er generasjonene til Aaron og Moses, på den dagen Herren talte til Moses på fjellet Sinai. Og dette er navnene på Arons sønner: den førstefødte Nadab, og Abihu, Eleasar og Itamar. Dette er navnene på Arons sønner, prestene de salvede, som de innvidde til å tjene som prester. Og Nadab og Abihu døde for Herren, da de bar frem fremmed ild for Herren i Sinai ørken, og de hadde ingen barn, og Eleasar og Itamar tjente som prester sammen med Aron, faren deres. Og Herren talte til Moses og sa: Ta Levis stamme, og du skal stille dem opp foran Aron presten, og de skal tjene ham, og de skal holde hans vakter, og vaktene til Israels sønner foran vitnesbyrdets telt, for å utføre teltets arbeider. Og de skal ta vare på alle karene i vitnesbyrdets telt og vaktene for Israels sønner, i samsvar med alt arbeidet ved teltet. Og du skal gi levittene til Aron og til sønnene hans, prestene; disse er gitt som gave til meg fra Israels sønner. Og Aaron og hans sønner skal du innsette over vitnesbyrdets telt, og de skal vokte sitt prestedømme, og alt som hører til alteret, og innenfor forhenget, og den fremmede som rører ved skal dø. Og Herren talte til Moses og sa: Se, jeg har tatt levittene fra Israels sønner i stedet for alle førstefødte som åpner livmoren blant Israels sønner; de skal være løsepenger for dem, og levittene skal være mine. For meg tilhører hver førstfødt, på den dagen jeg slo hver førstfødt i Egypts land, helliget jeg til meg hver førstfødt i Israel, fra menneske til dyr skal de være mine, jeg Herren. Og Herren talte til Moses i ørkenen Sinai og sa: Tell sønnene av Levi etter

deres fedres hus, etter deres klaner; hvert hankjønn fra en måned gammel og oppover, tell dem. Og Moses og Aron besøkte dem gjennom Herrens stemme, på den måten Herren hadde befalt dem. Og disse var Levis sønner etter deres navn: Gershon, Kohath og Merari. Og dette er navnene på Gershons sønner etter deres klaner: Lobeni og Shimei. Og Kaaths sønner ifølge deres klaner: Amram og Issaar, Chebron og Oziel. Og Meraris sønner ifølge deres klaner, Mooli og Mushi, disse er Levittenes klaner ifølge deres fedrenes hus. Til Gershon: folket av Lobeni og folket av Shimei; disse er folkene av Gershon. Tellingen av dem etter antall av alle menn fra én måned gammel og oppover, deres telling, var sju tusen fem hundre. Og Gershons sønner skal slå leir bak teltet ved havet. Og herskeren over familiens hus av Gershons folk, Elisaph, sønn av Dael. Og vakten til Gershons sønner i vitnesbyrdets telt, teltet og dekket, og dekket av døren til vitnesbyrdets telt, og teppene til gården, og forhenget av porten til gården som er ved teltet, og restene av alle hans arbeider. Til Kahat: folket Amram ett, og folket Issar ett, og folket Hebron ett, og folket Ussiel ett. Disse er folkene til Kahat, etter tall. Alle menn fra én måned gammel og oppover, åtte tusen seks hundre, som voktet de hellige ting. Kahatittenes folkestammer skal slå leir på sørsiden av teltet. Og herskeren over fedrenes hus av Kaaths folk var Elisafan, sønn av Ussiel. Og deres vakt var arken, og bordet, og lysestaken, og altrene, og de hellige kar som de tjener med, og dekket, og alt deres arbeid. Og herskeren over Levittenes herskere, Eleasar, sønn av presten Aron, oppnevnt til å vokte vaktene over de hellige ting. Til Merari: folket Mooli og folket Mushi. Disse er folkene av Merari.

Tellingen av dem etter antall, alle menn fra én måned og oppover, seks tusen og femti. Og herskeren over fedrenes hus av Meraris folk, Zuriel, sønn av Abihail, skal slå leir på nordsiden av teltet. Mønstringen av vakten til Meraris sønner: kapitelene til teltet, og bommene dens, og søylene dens, og basene dens, og alle karene deres, og arbeidene deres, og søylene til gården rundt, og basene deres, og pluggene, og tauene deres. De som slår leir foran vitnebyrdet telt fra øst, Moses og Aron og hans sønner, som vokter vaktene av det hellige for vaktene av Israels sønner, og den fremmede som rører ved det, han skal dø. All tellingen av levittene, som Moses og Aron talte gjennom Herrens røst ifølge deres klaner, alle menn fra én måned gammel og oppover, to og tjue tusen. Og Herren sa til Moses: Undersøk alle førstefødte hanner blant Israels sønner fra én måned og oppover, og ta opp deres tall etter navn. Og du skal ta levittene til meg, jeg Herren, i stedet for alle de førstefødte av Israels sønner, og levittenes kveg i stedet for alle de førstefødte i kvegen til Israels sønner. Og Moses besøkte hver førstfødt blant Israels sønner på den måten Herren hadde befalt. Og alle de førstefødte hannene ble i henhold til antall fra navn, fra én måned gammel og oppover, fra tellingen deres, tjueto tusen to hundre og syttitré. Og Herren talte til Moses og sa: Ta levittene i stedet for alle de førstefødte sønnene av Israel, og levittenes buskap i stedet for deres buskap, og levittene skal være mine. Jeg er Herren. Og løsepengene for de to hundre og sytti og tre som overstiger levittene, fra de førstefødte av Israels sønner. Og du skal ta fem sikler per hode, etter den hellige didrakmen skal du ta, tjue oboler per sikel. Og du skal gi sølvet til Aron og til sønnene hans,

som løsepenger for de overskytende blant dem. Og Moses tok sølvet, løsepengene for de overskytende, til innløsning av levittene. Fra de førstefødte av Israels sønner tok han sølvet, tusen tre hundre og sekstifem sikler, etter den hellige sikkelen. Og Moses gav løsepengene for de overskytende til Aron og hans sønner, gjennom Herrens stemme, på den måten Herren hadde befalt Moses.

4

Og Herren talte til Moses og Aron og sa: Ta summen av Kahats sønner fra blant Levis sønner, etter deres klaner, etter deres fedrenes hus, fra tjuefem år og oppover inntil femti år, hver den som går inn for å tjene, for å gjøre alle gjerningene i vitnesbyrdets telt. Og disse er gjerningene til sønnene av Kahat i vitnesbyrdets telt, de aller helligste ting. Og Aron og sønnene hans vil gå inn når leiren bryter opp, og de vil ta ned det skjermende forhenget, og de vil dekke med det vitnearken, og de vil legge på den et dekke av blått skinn, og de vil legge på den et helt blått klede ovenfra, og de vil sette inn bærestengene. Og på det fremlagte bordet skal de legge et helt purpurfarget klede, og skålene, og røkelseskarene, og begrene, og drikkofrene som han heller i, og brødene som stadig skal være på det. Og de skal legge et skarlagenplagg på den, og de skal dekke den med et blått lærsdekke, og de skal sette stengene gjennom den. Og de vil ta et blått plagg, og de vil dekke lysestaken som gir lys, og lampene dens, og saksen dens, og karene for helling dens, og alle

oljekarene som de tjener med. Og de skal legge den og alle karene dens i et blått lærsdekke, og de skal plassere den på bærestenger. Og på det gylne alteret skal de legge et blått klede, og de skal dekke det med et blått lærovertrekk, og de skal sette stengene gjennom. Og de skal ta alle de tjenestelige kar som de tjener med i de hellige steder, og de skal legge dem i et blått klede, og de skal dekke dem med et blått lærtepper, og de skal legge dem på bærestenger. Og han skal legge dekket på alteret, og de vil dekke det med et helt purpurrødt plagg. Og de vil legge på det alle karene som de tjener på det med, og ildpannene, og kjøttkrokene, og skålene, og dekket, og alle karene til alteret; og de vil legge på det et dekke av blått lær, og de vil sette inn bærestengene; og de vil ta et purpurklede, og de vil dekke over vaskekarret og basen dets, og de vil legge det inn i et dekke av blått lær, og de vil legge det på bærestenger, og Aron og sønnene hans vil fullføre, dekkende de hellige tingene, og alle de hellige karene, når leiren skal fjernes; og etter dette vil sønnene til Kahat gå inn for å bære, og de vil ikke røre de hellige tingene, så de ikke skal dø; disse tingene vil sønnene til Kahat bære i vitnesbyrdets telt. Tilsynsmann Eleazar, sønn av presten Aaron, olien til lyset, og røkelsen av sammensetningen, og offeret som bringes hver dag, og salvingsolien, tilsynet med hele teltet, og alt som er i det i det hellige, i alle gjerningene. Og Herren talte til Moses og Aron og sa: Dere skal ikke ødelegge Kahats folk av stammen fra blant levittene. Gjør dette for dem, og de vil leve og ikke dø, når de nærmer seg de hellige av de hellige; Aron og sønnene hans skal nærme seg, og de vil utnevne dem hver etter hans oppgave, og de skal ikke gå inn for å se de hellige tingene

plutselig, og de vil dø. Og Herren talte til Moses og sa: Ta tellingen av Gersons sønner, og disse etter deres fedres hus, etter deres klaner, fra tjuefem år gammel og oppover inntil femti år gammel, mønstre dem, hver den som går inn for å tjene, for å gjøre sitt arbeid i vitnesbyrdets telt. Dette er tjenesten til Gershons folk, å tjene og å bære. Og han skal løfte hudene av teltet, og teltet av vitnesbyrdet, og dekket av det, og det blå dekket som er på det ovenfra, og dekket av døren av teltet av vitnesbyrdet, og teppene av gården, så mange som er på teltet av vitnesbyrdet, og de overskytende tingene, og alle de liturgiske karene som de tjener med i dem, skal de gjøre. I henhold til Arons og hans sønners ord skal Gersons sønners tjeneste være, i henhold til alle deres tjenester og i henhold til alle deres arbeider, og du skal føre tilsyn med dem ved navn over alt som er forberedt av dem. Dette er tjenesten til sønnene av Gershon i vitnesbyrdets telt, og deres vakt er i hånden til Ithamar, sønn av Aron, presten. Sønnene til Merari etter klanene deres, etter fedrehusene deres, tell dem, fra tjuefem år gammel og oppover inntil femti år gammel, tell dem, hver den som går inn for å tjene i arbeidene til vitnesbyrdets telt. Og disse ansvarsområdene av de tingene som blir båret av dem i henhold til alle deres arbeider i vitnesbyrdets telt: kapitelene til teltet, og bommene, og stolpene dens, og basene dens, og dekket, og basene deres, og stolpene deres, og dekket til døren til teltet, og stolpene til gårdsplassen rundt, og basene deres, og stolpene til forhenget til porten til gårdsplassen, og basene deres, og pluggene deres, og tauene deres, og alle redskapene deres, og alle tjenestene deres; ved navn skal dere inspisere dem, og alle

redskapene til vakten av de tingene som blir båret av dem. Dette er tjenesten til Meraris sønner i alle deres gjerninger i vitnesbyrdets telt, under Itamars hånd, sønn av Aron, presten. Og Moses og Aron og Israels herskere besøkte sønnene av Kahat ifølge deres klaner, ifølge deres fedres hus, fra fem og tjue år gammel og oppover inntil femti år gammel, hver den som gikk inn for å tjene og arbeide i vitnesbyrdets telt. Og tellingen deres ifølge deres klaner ble to tusen syv hundre og femti. Dette er tellingen av Kohaths folk, alle som tjenestegjorde i vitnesbyrdets telt, slik Moses og Aron talte dem etter Herrens befaling gjennom Moses. Og sønnene av Gershon ble mønstret etter deres klaner, etter deres fedres hus, fra femogtyve år gammel og oppover inntil femti år gammel, hver den som går inn for å tjene og gjøre arbeidene i vitnesbyrdets telt. Og tellingen deres skjedde, i henhold til deres klaner, i henhold til deres fedrenes hus, to tusen seks hundre og tretti. Dette er tellingen av folket, Gershons sønner, alle som tjente i vitnesbyrdets telt, som Moses og Aron talte gjennom Herrens stemme, ved Moses hånd. De ble mønstret, og folket av Meraris sønner etter deres klaner, etter deres fedrenes hus, fra fem og tyve år gammel og oppover inntil femti år gammel, hver den som gikk inn for å tjene ved arbeidene til vitnesbyrdets telt. Og tellingen deres skjedde ifølge deres klaner, ifølge deres fedrenes hus, tre tusen og to hundre. Dette er tellingen av folket, Meraris sønner, som Moses og Aron besøkte gjennom Herrens stemme, ved Moses hånd. Alle de mønstrede, som Moses og Aron og Israels herskere mønstret levittene, etter klaner og etter fedrenes hus, fra fem og tjue år gammel og oppover inntil femti år gammel, hver den som går

inn til arbeidet av arbeidene, og arbeidene som bæres i vitnesbyrdets telt. Og de som ble talt, ble åtte tusen fem hundre og åtti. Gjennom Herrens stemme besøkte han dem ved Moses hånd, mann for mann angående deres gjerninger, og angående det de bærer, og de ble talt, på den måten Herren befalte Moses.

5

Og Herren talte til Moses og sa: Befal Israels sønner at de skal sende ut fra leiren alle spedalske, og alle med utflod, og alle som er urene på grunn av sjel. Fra mann til kvinne, send dem ut utenfor leiren, så de ikke skal vanhellige leirene sine, der jeg bor blant dem. Og Israels sønner gjorde således, og de sendte dem bort utenfor leiren, som Herren talte til Moses, således gjorde Israels sønner. Og Herren talte til Moses og sa: Tal til Israels sønner og si: Mann eller kvinne, hvem som helst som skulle gjøre noen av alle de menneskelige syndene, og ved å overse skulle overse og den sjelen skulle være skyldig, skal bekjenne synden som han gjorde, og skal gi tilbake for overtredelsen; hovedsummen, og hans femtedel skal han legge til på det, og skal gi tilbake til den han overtrådte mot. Hvis det ikke er noen hevner for mannen, slik at overtredelsen kan gjengjeldes til ham, skal overtredelsen som gjengjeldes tilhøre Herren, det vil si presten, bortsett fra forsoningens vær, som han skal gjøre soning med angående ham. Og all førstegrøde i henhold til alle de ting som blir helliget blant Israels sønner, så mange som de måtte ofre til Herren, skal tilhøre presten. Og av hver de

helligede ting, skal det være hans, og mann som skulle gi til presten, skal det tilhøre ham. Og Herren talte til Moses og sa: Tal til Israels sønner, og du skal si til dem: Hvis en manns kone overtrer og forakter og overser ham, og noen ligger med henne i seng med sæd, og det unnslipper øynene til hennes mann, og hun skjuler det, og hun er blitt tilsmusset, og det var ikke noe vitne med henne, og hun er ikke blitt tatt, og en ånd av sjalusi kommer over ham, og han blir sjalu på sin kone, og hun er blitt tilsmusset, eller en ånd av sjalusi kommer over ham, og han blir sjalu på sin kone, og hun er ikke blitt tilsmusset, da skal mannen føre sin kone til presten, og han skal bringe en gave for henne, en tiendedel av en efa byggmel; han skal ikke helle olje på det, heller ikke skal han legge virak på det; for det er et offer av sjalusi, et offer til minne, som bringer synd til minne. Og presten skal bringe henne, og han skal stille henne foran Herren. Og presten vil ta rent, levende vann i et leirkar, og av jorden som er på gulvet i vitnesbyrdets telt, og presten vil, etter å ha tatt det, kaste det inn i vannet. Og presten skal stille kvinnen foran Herren, og avdekke hodet til kvinnen, og legge i hennes hender minneofferet, sjalusiofferet, men i prestens hånd skal det være irettesettelsens vann av denne forbannelsen. Og presten skal sette henne under ed, og vil si til kvinnen: Hvis ingen har ligget med deg, hvis du ikke har overtrådt og blitt besmittet under din egen mann, vær uskyldig fra dette vannet av bebreidelse, av forbannelse. Men hvis du har overtrådt mens du var gift, eller har blitt besmittet, og noen ga sin seng i deg, unntatt din mann. Og presten skal besvergje kvinnen med edene av denne forbannelsen, og presten skal si til kvinnen, måtte Herren gi deg

i forbannelse og ed blant folket ditt, når Herren lar ditt lår falle bort, og din mage hovne opp. Og det forbannede vannet vil gå inn i din buk for å svelle buken og få din lår til å falle bort, og kvinnen vil si: Måtte det skje, måtte det skje. Og presten skal skrive disse forbannelsene i en bok, og han skal viske dem ut i forbannelsens bitre vann. Og han skal gi kvinnen å drikke vannet av den forbannede irettesettelsen, og det forbannede vannet av irettesettelsen skal gå inn i henne. Og presten vil ta sjalusiens offer fra kvinnens hånd, og han vil plassere offeret foran Herren, og han vil bringe det til alteret. Og presten vil ta en håndfull av offeret, minnegaven av det, og vil bringe det opp på alteret, og etter. Dette vannet vil gi kvinnen å drikke. Og det vil være hvis hun er besmittet og det unnslipper hennes mann, og vannet av irettesettelse, det forbannende, vil entre inn i henne, og magen vil bli oppblåst, og hennes lår vil falle fra hverandre, og kvinnen vil være til forbannelse for sitt folk. Hvis kvinnen ikke er besmittet og er ren, da vil hun være uskyldig og vil unnfange sæd. Dette er loven om sjalusi, når en gift kvinne overtrer den og blir uren. Eller en mann som, hvis en ånd av sjalusi kommer over ham, og han blir sjalu på kona si, og han stiller kona si foran Herren, og presten gjør med henne hele denne loven, og mannen skal være uskyldig fra synd; og den kvinnen skal ta synden sin.

6

Og Herren talte til Moses og sa: Tal til Israels sønner, og du skal

si til dem: En mann eller en kvinne som sterkt avlegger et løfte om å vie seg i renhet til Herren, skal rense seg fra vin og sterk drikk; og eddik av vin og eddik av sterk drikk skal han ikke drikke; og alt som produseres av druer skal han ikke drikke; og ferske druer og rosiner skal han ikke spise alle dagene av hans løfte; av alt som kommer fra vintreet, vin fra drueskall til frø, skal han ikke spise alle dagene av renselsen; barberkniv skal ikke komme på hans hode, inntil dagene blir oppfylt, så mange som han lovte Herren; hellig skal han være og la håret på hans hode vokse alle dagene av løftet til Herren; ved noen sjel som har dødd skal han ikke gå inn, til far og mor, og til bror og til søster, skal han ikke bli uren ved dem når de dør, fordi hans Guds løfte er på ham, på hans hode. Alle dagene av hans løfte skal han være hellig for Herren. Hvis noen plutselig dør hos ham, vil umiddelbart hodet av hans løfte bli urent, og han skal barbere hodet sitt den dagen han blir renset, på den syvende dagen skal han barberes. Og på den åttende dagen skal han bringe to turtelduene eller to dueunger til presten, ved døren til vitnesbyrdets telt. Og presten vil gjøre ett offer for synd, og ett til brennoffer; og presten vil gjøre soning for ham for det han syndet angående sjelen; og han vil hellige hodet hans på den dagen, da han ble helliget til Herren, dagene av løftet; og han vil bringe et årsgammelt lam for overtredelse; og de tidligere dagene vil være ugyldige, fordi hodet av løftet hans ble vanhelliget. Og dette er loven for den som har bedt, på den dagen han fyller sine løfters dager, skal han selv bringe ved dørene til vitnesbyrdets telt. Og han vil bringe gaven sin til Herren: ett årsgammelt lam uten lyte til brennoffer, og ett

årsgammelt hunlam uten lyte til syndoffer, og en vær uten lyte til frelseoffer, og en kurv med usyret finmel, brød blandet i olje, og usyrede kaker salvet i olje, og offeret deres, og drikkeofferet deres. Og presten skal bringe det frem for Herren, og han skal gjøre soningen for hans synd og hans brennoffer. Og væren vil han gjøre til et frelsesoffer for Herren på kurven med det usyrede brødet, og presten vil gjøre hans offer og hans drikkoffer. Og den som har avlagt løfte skal barbere sitt hode ved døren til vitnets telt, og han skal legge hårene på ilden som er under frelsesofferet. Og presten vil ta den kokte armen fra væren, og ett usyret brød fra kurven, og en usyret flatbrødkake, og han vil legge dem på hendene til den som har avlagt løfte etter at han har barbert av sitt løfte, og presten vil bringe dem som et offer foran Herren; hellig vil det være for presten ved brystet av offeret, og ved armen av offeret; og etter dette vil den som har avlagt løfte drikke vin. Dette er loven for den som har bedt, som ville avlegge løfte til Herren om sin gave til Herren angående sitt løfte, bortsett fra det hans hånd ville finne, i samsvar med styrken av sitt løfte som han ville avlegge i henhold til renhetens lov. Og Herren talte til Moses og sa: Tal til Aron og sønnene hans og si: Slik skal dere velsigne Israels sønner og si til dem: Herren velsigne deg og bevare deg. Måtte Herren la sitt ansikt skinne over deg og være deg nådig. Måtte Herren løfte sitt ansikt mot deg og gi deg fred. Og de skal legge mitt navn på Israels sønner, og jeg, Herren, vil velsigne dem.

7

Og det skjedde den dagen Moses fullførte reisingen av teltet, at han salvet det og helliget det, og alle karene som hørte til det, og alteret, og alle karene som hørte til det, og han salvet dem og helliget dem. Og Israels herskere brakte fram, tolv herskere over deres fedrehus, disse stammenes herskere, disse som stod ved inspeksjonen. Og de brakte gaven sin foran Herren: seks dekkede vogner og tolv okser, én vogn fra to herskere og én kalv fra hver, og de brakte dem foran teltet. Og Herren sa til Moses: Ta imot fra dem, og de skal brukes til tjenestens arbeider ved vitnesbyrdets telt, og du skal gi dem til levittene, hver etter hans tjeneste. Og Moses tok vognene og oksene og ga dem til levittene. Og han ga de to vognene og de fire oksene til Gershons sønner i henhold til deres tjeneste. Og de fire vognene og de åtte oksene ga han til Meraris sønner i henhold til deres tjeneste, gjennom Ithamar, sønn av Aron, presten. Og til Kahats sønner ga han ikke noe, fordi de har de hellige tjenestegjenstandene som de skal bære på skuldrene. Og herskerne brakte gaver til innvielsen av alteret på den dagen det ble salvet, og herskerne brakte sine gaver foran alteret. Og Herren sa til Moses: En leder for hver dag, en leder for hver dag, skal de bringe sine gaver til innvielsen av alteret. Og den som frembar sin gave på den første dagen var Nahshon, sønn av Aminadab, herskeren over Judas stamme. Og han brakte sin gave: en sølvbolle, hundre og tretti i vekt, en sølvskål på sytti sikler etter den hellige sikel, begge fulle av fint mel blandet i olje til offer. Ett røkelseskar av ti gull, fullt av røkelse. En kalv fra okser, en vær, et lam ett år gammelt til brennoffer, og en geitebukk fra geiter angående synd. Og til frelseoffer: to kviger, fem vær, fem geitebukker, fem årsgamle

hunlam. Dette var gaven fra Nasson, sønn av Aminadab. Den andre dagen brakte Natanael, sønn av Sogar, herskeren over Issakars stamme, sitt offer. Og han brakte sin gave: en sølvbolle, hundre og tretti i vekt, en sølvskål på sytti sikler etter den hellige sikel, begge fulle av fint mel blandet i olje til offer. Ett røkelseskar av ti gull, fullt av røkelse. En kalv fra okser, en vær, ett lam ett år gammelt til brennoffer, og en geitebukk fra geiter angående synd. Og til frelseoffer: to kviger, fem vær, fem geitebukker, fem årsgamle hunlam. Dette var gaven fra Natanael, Sogars sønn. Den tredje dagen hersker av Zebuluns sønner, Eliab, Helons sønn. Gaven hans, en sølvbolle, hundre og tretti i vekt; en sølvskål, sytti sikler etter den hellige sikkelen; begge fulle av finmel blandet med olje til offer; ett røkelsekar på ti gull, fullt av røkelse. En kalv fra okser, en vær, et lam ett år gammelt til brennoffer, og en geitebukk fra geiter angående synd. Og til frelseoffer: to kviger, fem vær, fem geitebukker, fem årsgamle hunlam. Dette var gaven fra Eliab, Helons sønn. Den fjerde dagen hersker av Rubens sønner, Elisur, sønn av Sediur. Gaven hans, en sølvbolle, hundre og tretti i vekt, en sølvskål, sytti sikler etter den hellige sikkel, begge fulle av finmel blandet med olje til offer, ett røkelsekar på ti gull, fullt av røkelse. En kalv fra okser, en vær, et lam ett år gammelt til brennoffer, og en geitebukk fra geiter angående synd. Og til frelseoffer: to kviger, fem vær, fem geitebukker, fem årsgamle hunlam. Dette var gaven fra Elisur, sønn av Sediur. Den femte dagen herskeren av Simeons sønner, Salamiel, sønn av Surisadai. Gaven hans: en sølvbolle, vekten hans hundre og tretti, en sølvskål på sytti sikler etter den hellige sikelen, begge fulle av finmel blandet i olje til

offer. Ett røkelseskar på ti gull, fullt av røkelse. En kalv fra okser, en vær, et lam ett år gammelt til brennoffer, og en geitebukk fra geiter angående synd. Og til frelseoffer: to kviger, fem vær, fem geitebukker, fem årsgamle hunlam. Dette var gaven fra Salamiel, sønn av Surisadai. Den sjette dagen, herskeren over Gads sønner, Eliasaph, sønn av Raguel. Gaven hans: en sølvbolle, vekten hans hundre og tretti, en sølvskål på sytti sikler etter den hellige sikelen, begge fulle av fint mel blandet i olje til offer. Ett røkelseskar av ti gull, fullt av røkelse. En kalv fra okser, en vær, et lam ett år gammelt til brennoffer, og en geitebukk fra geiter angående synd. Og til frelseoffer: to kviger, fem vær, fem geitebukker, fem årsgamle hunlam. Dette var gaven fra Elisaf, sønn av Raguel. Den syvende dag: herskeren av Efraims sønner, Elisama, sønn av Ammihud. Gaven hans: en sølvbolle, vekten hans hundre og tretti, en sølvskål på sytti sikler etter den hellige sikelen, begge fulle av fint mel blandet i olje til offer. Ett røkelseskar av ti gull, fullt av røkelse. En kalv fra okser, en vær, et lam ett år gammelt til brennoffer, og en geitebukk fra geiter angående synd. Og til frelseoffer: to kviger, fem vær, fem geitebukker, fem årsgamle hunlam. Dette var gaven fra Elisama, sønn av Ammiud. Den åttende dagen hersker over Manasses sønner, Gamaliel, sønn av Fadasur. Gaven hans: en sølvbolle, vekten hans hundre og tretti, en sølvskål på sytti sikler etter den hellige sikelen, begge fulle av fint mel blandet i olje til offer. Et røkelseskar på ti gull, fullt av røkelse. En kalv fra okser, en vær, ett lam ett år gammelt til brennoffer, og en geitebukk fra geiter angående synd. Og til fredsoffer to kviger, fem værer, fem geitebukker, fem hunlam ett år gamle. Dette var gaven fra

Gamaliel, sønn av Pedasur. Den niende dag, herskeren over Benjamins sønner, Abidan, sønn av Gideoni. Gaven hans, en sølvbolle, hundre og tretti i vekt, en sølvskål, sytti sikler etter den hellige sikkel, begge fulle av finmel blandet med olje til offer, ett røkelsekar på ti gull, fullt av røkelse. En kalv fra okser, en vær, et lam ett år gammelt til brennoffer, og en geitebukk fra geiter angående synd. Og til frelseoffer: to kviger, fem vær, fem geitebukker, fem årsgamle hunlam. Dette var gaven fra Abidan, sønn av Gideoni. Den tiende dagen herskeren av Dans sønner, Ahiezer sønn av Ammisaddai. Gaven hans: en sølvbolle, vekten hans hundre og tretti, en sølvskål på sytti sikler etter den hellige sikelen, begge fulle av fint mel blandet i olje til offer. Ett røkelseskar av ti gull, fullt av røkelse. En kalv fra okser, en vær, et lam ett år gammelt til brennoffer, og en geitebukk fra geiter angående synd. Og til frelseoffer: to kviger, fem vær, fem geitebukker, fem årsgamle hunlam. Dette var gaven fra Akieser, sønn av Ammisaddai. Den ellevte dagen kom herskeren over Ashers sønner, Phagiel, sønn av Echran. Gaven hans: en sølvbolle, vekten hans hundre og tretti, en sølvskål på sytti sikler etter den hellige sikelen, begge fulle av fint mel blandet i olje til offer. Et røkelseskar på ti gull, fullt av røkelse. En kalv fra storfe, en vær, ett årsgammelt lam til brennoffer, og en geitebukk fra geiter til syndoffer. Og til frelseoffer: to kviger, fem vær, fem geitebukker, fem årsgamle lam. Dette var gaven fra Fagiel, Ekrans sønn. Den tolvte dagen hersker over Naftalis sønner, Akire, Ainans sønn. Gaven hans: en sølvbolle, vekten hans hundre og tretti, en sølvskål på sytti sikler etter den hellige sikelen, begge fulle av fint mel blandet i olje til offer. Ett

røkelseskar av ti gull, fullt av røkelse. En kalv fra okser, en vær, et lam ett år gammelt til brennoffer, og en geitebukk fra geiter angående synd. Og til frelseoffer: to kviger, fem vær, fem geitebukker, fem årsgamle hunlam. Dette var gaven fra Akire, Ainans sønn. Dette var innvielsen av alteret den dagen han salvet det, fra herskerne av Israels sønner: tolv sølvskåler, tolv sølvboller, tolv gullene røkelseskar. Hundre og tretti sikler, den ene bollen, og sytti sikler den ene skålen, alt sølvet av karene, to tusen fire hundre sikler, etter den hellige sikel. Tolv gylne røkelseskar fulle av røkelse, alt gullet av røkelseskarene, hundre og tjue gylne. Alle oksene til brennoffer: tolv kalver, tolv vær, tolv årsgamle lam, og deres matofringer, og deres drikkofringer, og tolv gjetebukker av geiter til syndoffer. Alle oksene til frelseoffer: tjuefire kviger, seksti vær, seksti årsgamle bukker, seksti årsgamle lam uten lyte. Dette var innvielsen av alteret, etter at hans hender ble fylt, og etter at han ble salvet. I det Moses gikk inn i vitnesbyrdets telt for å tale til ham, hørte han Herrens stemme som talte til ham fra ovenifra nådestolen, som er på vitnesbyrdets ark, mellom de to kjeruber, og han talte til ham.

8

Og Herren talte til Moses og sa: Snakk til Aron, og du skal si til ham: Når du setter opp lampene, skal de syv lampene lyse mot forsiden av lysestaken. Og Aron gjorde således: fra den ene siden foran lysestaken tente han lampene dens, slik som Herren

befalte Moses. Og dette er konstruksjonen av lysestaken: solid, gyllen, stammen dens, og liljene dens, solid i det hele; i henhold til formen som Herren viste Moses, således gjorde han lysestaken. Og Herren talte til Moses og sa: Ta levittene fra midten av Israels sønner, og du skal rense dem. Og således skal du gjøre med deres renselse: du skal sprinkle dem med renselsesvann, og en barberhøvel skal komme over hele deres kropp, og de skal vaske sine klær, og de skal være rene. Og de skal ta en kalv fra oksene, og av denne et offer av finmel blandet i olje, og en ettårig kalv fra oksene skal du ta angående synd. Og du skal bringe levittene frem foran vitnets telt, og du skal samle hele forsamlingen av Israels sønner. Og du skal bringe levittene frem foran Herren, og Israels sønner skal legge sine hender på levittene. Og Aron skal skille ut levittene som en gave foran Herren fra Israels sønner, og de skal være slik at de arbeider Herrens gjerninger. Men levittene skal legge hendene på hodene til kalvene, og du skal ofre den ene som syndoffer og den ene som brennoffer til Herren, for å sone for dem. Og du skal stille opp levittene foran Herren, og foran Aron, og foran sønnene hans, og du skal gi dem som gave foran Herren. Og du skal skille ut levittene fra midten av Israels sønner, og de skal være mine. Og etter dette skal levittene entre for å utføre arbeidet ved vitnesbyrdets telt, og du skal rense dem og fremstille dem for Herrens åsyn. fordi disse er gitt til meg som en gave fra Israels sønner, i stedet for alle de førstefødte som åpner hver livmor blant Israels sønner, har jeg tatt dem til meg. Fordi hver førstefødt blant Israels sønner tilhører meg, fra mennesker til fe; den dagen jeg slo hver førstefødt i Egypts land, helliget jeg dem

for meg, og jeg tok levittene istedenfor hver førstefødt blant Israels sønner. Og jeg har gitt levittene som gave til Aron og hans sønner fra Israels barns midte, for å utføre arbeidene til Israels barn i vitnesbyrdets telt, og for å sone for Israels barn, og det skal ikke være blant Israels barn noen som nærmer seg de hellige ting. Og Moses og Aron og hele Israels barns menighet gjorde med levittene som Herren hadde befalt Moses angående levittene, således gjorde Israels barn med dem. Og levittene renset seg selv, og de vasket klærne sine, og Aron ga dem som en gave for Herrens åsyn, og Aron sonet for dem for å rense dem. Og etter dette gikk levittene inn for å utføre sin tjeneste i vitnesbyrdets telt foran Aron og foran hans sønner, slik som Herren hadde befalt Moses angående levittene, således gjorde de med dem. Og Herren talte til Moses og sa: Dette er det om levittene: fra femogtyve år gammel og oppover, skal de gå inn for å arbeide i vitnesbyrdets telt. Og fra femti år gammel skal han trekke seg tilbake fra tjenesten, og ikke arbeide lenger. Og hans bror skal tjene i vitnesbyrdets telt for å holde vakt, men han skal ikke utføre arbeid. Slik skal du gjøre med levittene i deres vakter.

9

Og Herren talte til Moses i ørkenen Sinai i det andre året, etter at de hadde gått ut fra landet Egypt, i den første måneden, og sa: Si, og la Israels sønner gjøre påsken i dens tid, på den fjortende dagen i den første måneden mot kvelden, du skal gjøre det i de

fastsatte tidene; i henhold til dens lov, og i henhold til dens forskrift skal du gjøre det. Og Moses talte til Israels sønner om å holde påsken som begynte den fjortende dag i måneden, i Sinais ørken. Som Herren befalte Moses, slik gjorde Israels sønner. Og de kom, mennene som var urene på grunn av en manns sjel, og de var ikke i stand til å holde påsken på den dagen; og de kom fram foran Moses og Aron på den dagen. Og de mennene sa til ham, vi er urene på grunn av en manns sjel; skal vi derfor holdes tilbake fra å ofre gaven til Herren på hans tid blant Israels sønner? Og Moses sa til dem: Stå her, og jeg vil høre hva Herren vil befale om dere. Og Herren talte til Moses og sa: Tal til Israels sønner og si: Enhver mann som blir uren ved en manns sjel, eller er på en lang reise, dere eller deres generasjoner, og han vil holde påske for Herren i den andre måneden på den fjortende dagen; mot kvelden skal de holde den, med usyret brød og bitre urter skal de spise den. De skal ikke etterlate noe av det til morgenen, og de skal ikke knuse noe ben av det, i henhold til påskeloven skal de gjøre det. Og en mann som er ren, og ikke er på en lang reise, og forsømmer å holde påsken, den sjel skal bli utryddet fra sitt folk, fordi han ikke brakte gaven til Herren i rett tid, den mann skal bære sin synd. Hvis en fremmed nærmer seg dere i deres land, og holder påske for Herren, i henhold til loven om påsken og i henhold til dens ordning, skal han gjøre det, én lov skal være for dere og for den fremmede og for den innfødte i landet. Og den dagen teltet ble reist, dekket skyen teltet, vitnesbyrdets hus, og om kvelden var det over teltet som en form av ild inntil morgenen. Således var det kontinuerlig: skyen dekket den om dagen, og ildskikkelse om

natten. Og når skyen steg opp fra teltet, dro Israels sønner bort, og på det stedet hvor skyen stod stille, der slo Israels sønner leir. Gjennom Herrens befaling skal Israels sønner slå leir, og gjennom Herrens befaling skal de dra ut. Alle de dagene som skyen overskygger teltet, skal Israels sønner slå leir. Og når skyen er trukket over teltet i flere dager, skal Israels sønner holde Guds vakt, og de skal ikke bryte opp. Og det vil være slik at når skyen dekker over teltet i et antall dager, skal de slå leir etter Herrens stemme, og etter Herrens befaling skal de bryte opp. Og det vil være slik at når skyen er der fra kveld til morgen, og skyen stiger opp om morgenen, da skal de bryte opp, dag eller natt. Når skyen ble værende over den i en måneds dager, slo Israels sønner leir, og de dro ikke bort. Fordi de dro ut gjennom Herrens befaling, holdt de Herrens vakt gjennom Herrens befaling ved Moses hånd.

10

Og Herren talte til Moses og sa: Gjør deg to sølvtrompeter; du skal gjøre dem hamret; og de skal være for deg til å kalle sammen forsamlingen og til å bryte opp leirene. Og du vil blåse i trompet i dem, og hele forsamlingen vil bli samlet ved døren til vitnesbyrdets telt. Men hvis de blåser i trompet i én, vil alle herskerne, lederne av Israel, komme til deg. Og dere skal blåse et signal, og de som slår leir i øst skal bryte opp, og dere skal blåse et annet signal, og leirene som slår leir i sør skal bryte opp, og dere skal blåse et tredje signal, og leirene som slår leir ved havet

skal bryte opp, og dere skal blåse et fjerde signal, og leirene som slår leir mot nord skal bryte opp; med et signal skal de blåse når de bryter opp. Og når dere samler forsamlingen, skal dere blåse i trompet, men ikke med signal. Og Arons sønner, prestene, skal blåse i trompetene, og det skal være dere en evig lov for deres generasjoner. Hvis dere drar ut i krig i deres land mot motstanderne som har motsatt seg dere, og dere blåser i trompetene, da skal dere bli husket for Herrens åsyn, og dere skal bli frelst fra deres fiender. Og i deres gledesdager, og i deres høytider, og ved deres nymåner, skal dere blåse i trompetene over brennofrene og over frelseofrene deres, og det skal være til erindring for dere foran deres Gud, jeg Herren deres Gud. Og det skjedde i det andre året, i den andre måneden, på den tjuende dagen av måneden, at skyen steg opp fra vitnesbyrdets telt. Og Israels sønner brøt opp med sine forsyninger i Sinai ørken, og skyen stod stille i Parans ørken. Og de brøt opp først etter Herrens befaling gjennom Moses hånd. Og de brøt opp, leiren til Judas sønner først med sin styrke, og over deres styrke var Nasson, sønn av Aminadab. og over styrken til Issakars sønners stamme, Natanael, sønn av Sogar. og over makten til stammen av Sebuluns sønner, Eliab, sønn av Helon. Og de vil rive ned teltet, og Gedsons sønner og Meraris sønner, som bærer teltet, vil bryte opp. Og de satte ut divisjonen av leiren til Ruben med deres styrke, og over deres styrke var Elizur, sønn av Sjedeur. Og over styrken av stammen av Simeons sønner var Sjelumiel, sønn av Sjurisaddai. Og over styrken til Gads sønners stamme, Elisaf, sønn av Raguel. Og Kahats sønner skal sette ut bærende de hellige tingene, og de skal sette opp teltet inntil de ankommer.

Og de skal sette ut leiren til Efraim i orden med deres styrke, og over deres styrke, Elisama, sønn av Ammiud. Og over styrken til stammen av Manasses sønner, Gamaliel, sønn av Fadasur. Og over styrken til Benjamins sønners stamme, Abidan, sønn av Gideoni. Og de vil bryte opp divisjonen av leiren av Dans sønner, sist av alle leirene, med deres styrke, og over deres styrke, Akieser, sønn av Ammisaddai. Og over styrken til stammen av Asers sønner, Fagiel, sønn av Ekran. Og over styrken til Naftalis sønners stamme var Akira, sønn av Enan. Disse hærene til Israels sønner dro ut med sin styrke. Og Moses sa til Hobab, sønn av Raguel, midianitteren, Moses svigerfar: Vi drar bort til det stedet som Herren sa: Dette vil jeg gi dere. Kom med oss, og vi vil gjøre godt mot deg, fordi Herren har talt godt om Israel. Og han sa til ham: Jeg vil ikke gå, men til mitt land og til min slekt. Og han sa: Ikke forlat oss, fordi du var med oss i ørkenen, og du vil være en eldste blant oss. Og det vil være slik at hvis du går med oss, så vil de gode tingene som Herren vil gjøre mot oss, også komme deg til gode, og vi vil gjøre godt mot deg. Og de brøt opp fra Herrens fjell tre dagers reise, og Herrens pakts ark gikk foran dem tre dagers reise for å speide ut hvilested for dem. Og det skjedde når arken ble løftet opp, at Moses sa: Våkn opp, Herre, og la dine fiender bli spredt, la alle som hater deg flykte. Og i hvilen sa han: Vend tilbake, Herre, til tusenvis og titusener i Israel. Og skyen ble en overskyggelse over dem om dagen, når de brøt opp fra leiren.

11

Og folket var knurrende ondt foran Herren, og Herren hørte det, og ble sint i vrede, og ild fra Herren ble tent blant dem, og fortærte en del av leiren. Og folket ropte til Moses, og Moses ba til Herren, og ilden opphørte. Og det stedet ble kalt Brann, fordi ilden ble tent blant dem fra Herren. Og den blandede flokken blant dem begjærte sterkt, og de satte seg ned og gråt, også Israels sønner, og de sa: Hvem skal gi oss kjøtt å spise? Vi husket fisken som vi spiste i Egypt uten å betale. Og gresskarene, og melonene, og purrene, og løkene, og hvitløken. Nå er sjelen vår fullstendig uttørret, våre øyne ser ingenting unntatt manna. Men mannaen var som korianderfrø, og utseendet til den var som krystall. Og folket reiste omkring og samlet, og malte det i kvernen, og gned det i mortelen, og kokte det i gryten, og gjorde det til kaker, og smaken var som kake av olje. Og når duggen gikk ned på leiren om natten, kom mannaen ned på den. Og Moses hørte deres gråt ifølge deres klaner, hver ved sin dør, og Herren ble svært sint i vrede, og det var ondt for Moses. Og Moses sa til Herren: Hvorfor har du mishandlet din tjener, og hvorfor har jeg ikke funnet nåde for ditt åsyn, så du legger dette folkets byrde på meg? Tok ikke jeg alt dette folket i magen, eller fødte jeg dem? Fordi du sier til meg, ta ham inn i fanget ditt, som om en amme løfter det diende barnet, inn i landet som du sverget til fedrene deres? Hvorfra skal jeg få kjøtt til å gi til alle disse folkene? Fordi de gråter over meg og sier: Gi oss kjøtt, slik at vi kan spise. Jeg vil ikke være i stand til alene å bære dette folket, fordi dette ordet er for tungt for meg. Hvis du gjør slik mot meg, drep meg med en gang, dersom jeg har funnet nåde hos deg, slik at jeg ikke ser min plage. Og Herren sa til Moses:

Samle til meg sytti menn fra Israels eldste, som du selv vet at er folkets eldste og skrivere, og du skal føre dem til vitnesbyrdets telt, og de skal stå der sammen med deg. Og jeg vil gå ned, og jeg vil tale der med deg, og jeg vil ta bort fra ånden som er på deg, og jeg vil legge den på dem, og de vil hjelpe deg med folkets byrde, og du skal ikke bære den selv alene. Og til folket skal du si: Rens dere selv til i morgen, og dere skal spise kjøtt, fordi dere gråt foran Herren og sa: Hvem vil mate oss kjøtt? At det er godt for oss i Egypt, og Herren vil gi dere å spise kjøtt, og dere vil spise kjøtt. Ikke én dag skal dere spise, ikke heller to, ikke heller fem dager, ikke heller ti dager, ikke heller tjue dager, inntil en måned av dager skal dere spise, inntil det går ut fra neseborene deres, og det skal være for dere til kvalme, fordi dere var ulydige mot Herren, som er blant dere, og dere gråt foran ham og sa, hvorfor gikk vi ut fra Egypt? Og Moses sa: Seks hundre tusen fotfolk er folket som jeg er blant dem, og du sa: Kjøtt vil jeg gi dem å spise, og de vil spise en måned av dager. Skal ikke sauer og okser bli slaktet for dem, og vil det være nok for dem? Eller skal all fisken i havet samles til dem, og vil den være nok til dem? Og Herren sa til Moses: Vil ikke Herrens hånd være nok? Du vil snart vite om ordet mitt vil innhente deg eller ikke. Og Moses gikk ut og talte til folket Herrens ord, og han samlet sytti menn fra folkets eldste, og han stilte dem opp rundt teltet. Og Herren kom ned i en sky og talte til ham, og tok bort fra ånden som var på ham og la den på de sytti menn, de eldste. Og da ånden hvilte på dem, profeterte de, men de fortsatte ikke lenger. Og to menn ble igjen i leiren, den enes navn var Eldad, og den andres navn var Medad, og ånden hvilte på dem, og disse var

blant de registrerte, og de kom ikke til teltet, og de profeterte i leiren. Og den unge mannen løp til og rapporterte til Moses, og sa: Eldad og Medad profeterer i leiren. Og Josva, Nuns sønn, som sto ved Moses, den utvalgte, svarte og sa: Herre Moses, stopp dem. Og Moses sa til ham: Er du ikke sjalu på meg? Og hvem måtte gi alle Herrens folk profeter, når Herren gir sin ånd over dem? Og Moses gikk bort inn i leiren, han selv og Israels eldste. Og en ånd gikk ut fra Herren, og brakte vaktler fra havet, og la dem over leiren en dagsreise herfra, og en dagsreise herfra, rundt leiren, omtrent to alen fra jorden. Og folket reiste seg og samlet vakler hele dagen og hele natten og hele den neste dagen, og den som samlet lite, samlet ti kor, og de kjølte dem for seg selv rundt leiren. Kjøttet var ennå i tennene deres før det sviktet, og Herren ble sint på folket, og Herren slo folket med et meget stort slag. Og det stedet ble kalt Begjærets graver, fordi de der begravet folket som begjærte. Fra Gravmælenes begjær brøt folket opp til Aseroth, og folket var i Aseroth.

12

Og Miriam og Aron talte mot Moses, på grunn av den etiopiske kvinnen som Moses tok, fordi han tok en etiopisk kvinne, og de sa: Har ikke Herren talt til Moses alene? Snakket han ikke også til oss? Og Herren hørte. Og mannen Moses var svært ydmyk fremfor alle mennesker som var på jorden. Og Herren sa umiddelbart til Moses og Aron og Miriam: Gå ut, dere tre, til vitnesbyrdets telt. Og de tre gikk ut til vitnesbyrdets telt, og

Herren kom ned i en skysøyle, og sto ved døren til vitnesbyrdets telt, og Aron og Miriam ble kalt, og de gikk begge ut. Og han sa til dem: Hør mine ord. Hvis det blir en profet blant dere for Herren, vil jeg bli kjent for ham i et syn, og i søvn vil jeg tale til ham. Ikke slik er min tjener Moses, i hele mitt hus er han trofast; Munn til munn vil jeg tale til ham, i skikkelse, og ikke gjennom gåter, og herligheten til Herren så han; og hvorfor fryktet dere ikke å tale imot min tjener Moses? Og Herrens vrede og sinne kom over dem, og han gikk bort. Og skyen vendte bort fra teltet, og se, Miriam var spedalsk som snø, og Aron så på Miriam, og se, hun var spedalsk. Og Aron sa til Moses, jeg ber deg herre, ikke legg synd på oss, fordi vi handlet uvitende i det at vi syndet. La henne ikke bli som lik døden, som et misfoster som kommer ut fra mors livmor, og som fortærer halvparten av kjøttet hennes. Og Moses ropte til Herren og sa: Gud, jeg ber deg, helbred henne. Og Herren sa til Moses, hvis faren hennes hadde spyttet henne i ansiktet, ville hun ikke vært skamfull i syv dager? La ham bli holdt adskilt syv dager utenfor leiren, og etter dette vil han komme inn. Og Miriam ble holdt atskilt utenfor leiren i syv dager, og folket brøt ikke opp før Miriam ble renset. Og etter dette brøt folket opp fra Aseroth, og de slo leir i ørkenen Paran.

13

Og Herren talte til Moses og sa: Send ut menn for deg selv, og la dem speide ut kanaaneernes land, som jeg gir til Israels sønner til eiendom; en mann per stamme, etter deres fedreklaner skal

du sende dem, hver en leder blant dem. Og Moses sendte dem ut fra ørkenen Paran gjennom Herrens stemme; alle disse menn var ledere av Israels sønner. Og dette er navnene deres, av Rubens stamme: Samuel, sønn av Zakkur. Av Simeons stamme, Saphat, sønn av Souri. Av stammen Juda: Kaleb, sønn av Jefunne. Av stammen Issakar, Igal, sønn av Josef. Av stammen Efraim, Hosea, sønn av Nun. Av stammen Benjamin, Palti sønn av Raphu. Av stammen Zebulun, Gudi'el, sønn av Sudi. Av Josefs stamme, av Manasses sønner, Gaddi, sønn av Susi. Av stammen Dan, Ammiel sønn av Gamaliel. Av stammen Asher, Sathour, sønn av Michael. Av stammen Naftali, Nabi, sønn av Sabi. Av stammen Gad, Gudiel, sønn av Makki. Dette er navnene på de mennene som Moses sendte for å utspionere landet, og Moses ga Hoshea, Nuns sønn, navnet Joshua. Og Moses sendte dem for å speide ut landet Kanaan, og sa til dem: Dra opp gjennom denne ørkenen, og dere vil dra opp til fjellet, og dere vil se landet hva det er, og folket som bor på det, om det er sterkt eller svakt, eller om de er få eller mange. Og hva slags land er det som disse bor i, er det godt eller ondt, og hva slags byer er det som disse bor i, om de er i befestede eller i ubefestede steder. Og hva slags jord, enten fruktbar eller ødelagt; om det er trær i den, eller ikke; og ved å holde ut vil dere ta av fruktene fra jorden. Og dagene, vårdager, forløpere av druen. Og etter å ha gått opp, utforsket de landet fra ørkenen Sin helt til Rehob, ved inngangen til Hamath. Og de gikk opp gjennom ørkenen, og de gikk bort til Hebron, og der var Ahiman, og Sheshai, og Talmai, etterkommere av Anak, og Hebron ble bygget syv år før Tanis i Egypt. Og de kom til Drueklasedalen, og de utforsket den, og de skar ned derfra en

gren med en drueklase på, og de bar den på bærestenger, og også granatepler og fikener. Og de kalte det stedet Druklasdalen, på grunn av drueklase som Israels sønner skar ned derfra. Og de vendte tilbake derfra etter å ha utforsket landet i førti dager. Og etter å ha gått kom de til Moses og Aron og til hele forsamlingen av Israels sønner, inn i ørkenen Paran Kadesj; og de svarte dem ord og hele forsamlingen, og de viste frukten av landet, og de fortalte ham, og de sa: Vi kom inn i landet som du sendte oss til, et land som flyter med melk og honning; og dette er frukten av det. Men nasjonen som bor der er dristig, og byene er befestede, murede og svært store, og vi har sett Anaks ætt der. Og Amalek bor i landet mot sør, og hittittene, hivittene, jebusittene og amorittene bor i fjellområdet, og kanaanittene bor ved havet og ved elven Jordan. Og Kaleb stilnet folket overfor Moses, og sa til ham: Nei, men vi vil dra opp, og vi skal ta det i arv, for vi er sterke nok til å beseire dem. Og menneskene som hadde gått opp sammen med ham, sa: Vi går ikke opp, fordi vi ikke er i stand til å gå opp mot nasjonen, siden den er sterkere enn oss. Og de brakte forbløffende rapport om landet som de hadde utforsket til Israels sønner, og sa: Landet som vi dro gjennom for å utforske det, er et land som fortærer dem som bor i det, og alle menneskene som vi så der, var menn av stor størrelse. Og der har vi sett kjempene, og vi var for dem som gresshopper, men slik var vi også for dem.

14

Og hele forsamlingen ga seg til å rope høyt, og folket gråt hele den natten. Og alle Israels sønner knurret mot Moses og Aron, og hele forsamlingen sa til dem: Gid vi hadde dødd i landet Egypt, eller i denne ørkenen, om vi hadde dødd, og hvorfor fører Herren oss inn i dette landet for å falle i krig? Kvinnene våre og barna vil bli plyndret; nå er det derfor bedre å vende tilbake til Egypt. Og den ene sa til den andre: La oss velge en leder og vende tilbake til Egypt. Og Moses og Aaron falt på sitt ansikt foran hele forsamlingen av Israels sønner. Josva, sønn av Nun, og Kaleb, sønn av Jefunne, av de som hadde speidet ut landet, rev i stykker klærne sine, og sa til hele forsamlingen av Israels sønner: Landet som vi speidet ut, er svært, svært godt. Hvis Herren velger oss, vil han føre oss inn i dette landet og gi det til oss, et land som flyter med melk og honning. Men bli ikke opprørere mot Herren, og dere skal ikke frykte landets folk, fordi de er mat for dere, for deres tid er gått bort fra dem, og Herren er hos oss, frykt dem ikke. Og hele forsamlingen sa å steine dem med steiner, og Herrens herlighet ble sett i skyen over vitnesbyrdets telt for alle Israels sønner. Og Herren sa til Moses: Hvor lenge skal dette folket provosere meg? Og hvor lenge vil de ikke tro på meg til tross for alle tegnene jeg gjorde blant dem? Jeg vil slå dem i hjel, og jeg vil ødelegge dem, og jeg vil gjøre deg og din fars hus til et stort folk, og mye større enn dette. Og Moses sa til Herren, og Egypt vil høre at du førte dette folket opp fra dem med din styrke. Men alle de som bor på denne jorden har hørt at du, Herre, er blant dette folket, du som viser deg øye til øye, Herre, og din sky står over dem, og du går foran dem i en skysøyle om dagen og i en ildsøyle om natten. Og

du vil ødelegge dette folket som én mann; og nasjonene, så mange som har hørt ditt navn, vil si: Fordi Herren ikke var i stand til å føre dette folket inn i landet som han sverget til dem, la han dem ned i ørkenen. Og nå la din styrke bli opphøyet, Herre, på den måten du sa, da du sa: Herren er langmodig og rik på barmhjertighet og sann, tar bort lovløshet og urettferdighet og synd, og ved renselse vil han ikke rense den skyldige, gir tilbake fedres synder på barn inntil tredje og fjerde generasjon. Forlat synden til dette folket i henhold til din store barmhjertighet, akkurat som du var nådig mot dem fra Egypt inntil nå. Og Herren sa til Moses: Jeg er nådig mot dem i henhold til ditt ord. Men jeg lever, og mitt navn lever, og Herrens herlighet vil fylle hele jorden. At alle mennene som så min herlighet, og tegnene som jeg gjorde i Egypt, og i ørkenen, og de prøvde meg denne tiende gang, og ikke lyttet til min stemme, sannelig ikke skal de se landet som jeg sverget til deres fedre; men barna deres som er med meg her, så mange som ikke kjenner godt eller ondt, hver yngre uerfaren, til disse skal jeg gi landet; men alle som provoserte meg, skal ikke se det. Men min sønn Kaleb, fordi det er en annen ånd i ham, og han fulgte meg, vil jeg føre ham inn i landet som han gikk inn i der, og hans ætt vil arve det. Men amalekittene og kanaaneerne bor i dalen. I morgen skal dere vende tilbake og dra ut i ørkenen, veien mot det røde hav. Og Herren sa til Moses og Aron: Hvor lenge skal denne onde forsamlingen vare? Det som de selv knurrer foran meg, knurringen til Israels sønner som de knurret om dere, har jeg hørt. Jeg sa til dem: Så sant jeg lever, sier Herren, sannelig, på den måten dere har talt inn i mine ører, slik vil jeg gjøre mot

dere. I denne ørkenen vil deres lemmer falle; og hele deres opptelling, og deres talte fra tjue år gammel og oppover, så mange som knurret mot meg; om dere vil gå inn i landet som jeg strakte ut min hånd for å la dere bo på det; men Kaleb sønn av Jefunne, og Josva sønn av Nun. Og barna, som dere sa ville være i plyndring, jeg vil føre dem inn i landet; og de vil arve landet som dere vendte dere bort fra. Og deres lemmer vil falle i denne ødemarken. Sønnene deres vil være beboende i ørkenen i førti år, og de vil bære horkjeriet deres, inntil lemmene deres blir fortært i ørkenen. Etter tallet på dagene som dere speidet ut landet, førti dager, en dag for året, vil dere ta syndene deres i førti år, og dere vil kjenne vreden av sinnet mitt. Jeg, Herren, talte: Sannelig, således vil jeg gjøre med denne onde forsamlingen som har samlet seg mot meg. I denne ødemark skal de bli fortært, og der skal de dø. Og de menneskene som Moses sendte ut for å speide ut landet, og etter å ha kommet tilbake knurret de mot det til forsamlingen for å bringe frem onde ord om landet, og de menneskene døde som talte ondt mot landet i plagen foran Herren. Og Josva, Nuns sønn, og Kaleb, Jefunnes sønn, levde av de mennene som hadde gått for å speide ut landet. Og Moses talte disse ordene til alle Israels sønner, og folket sørget dypt. Og da de hadde stått opp tidlig om morgenen, gikk de opp til toppen av fjellet og sa: Se, vi vil gå opp til det stedet som Herren sa, for vi har syndet. Og Moses sa, hvorfor overtreder dere Herrens ord? Det vil ikke bli vellykkede for dere. Ikke gå opp, for Herren er ikke med dere, og dere vil falle for fiendenes ansikt. Fordi amalekittene og kanaaneerne er der foran dere, og dere vil falle for sverdet, fordi dere vendte dere

bort og var ulydige mot Herren, og Herren vil ikke være med dere. Og etter å ha tvunget seg frem, gikk de opp på toppen av fjellet, men paktens ark fra Herren og Moses ble ikke flyttet fra leiren. Og amalekittene og kanaaneerne som bodde i det fjellet kom ned, og de slo dem på flukt, og de hugg dem ned helt til Horma, og vendte tilbake til leiren.

15

Og Herren sa til Moses: Snakk til Israels sønner, og du skal si til dem: Når dere går inn i bosetningslandet deres, som jeg gir dere, og dere skal gjøre brennoffer til Herren, heloffer eller offer, for å oppfylle et løfte, eller frivillig, eller på festene deres for å gjøre en velluktende lukt til Herren, enten fra oksene eller fra sauene. Og han som frembærer skal bringe sin gave til Herren, et offer av finmel, en tiendedel av efaen, blandet i olje, en fjerdedel av hinen. Og vin til drikkoffer, den fjerde del av en hin, skal dere gjøre på det helbrente offeret, eller på offeret, til det ene lammet. Du skal gjøre så mye som et offer, en lukt av vellukt til Herren. Og til væren, når dere gjør ham til et helbrennofferet eller til et offeret, skal du gjøre et offeret av fint mel to tiendedeler blandet i olje en tredjedel av en hin. Og vin til drikkoffer en tredjedel av en hin skal dere bringe til en behagelig lukt for Herren. Hvis dere gjør fra oksene til brennoffer eller til offer for å oppfylle et løfte, eller til frelseoffer til Herren, da skal han bringe på oksekalven et offer av finmel, tre tiendedeler blandet i olje, en halv hin. Og vin til drikkoffer,

den halve hin, et offer med velluktende duft til Herren. Slik skal du gjøre med den ene kalven, eller med den ene væren, eller med det ene lammet fra sauene eller fra geitene. I henhold til antallet som dere gjør, slik skal dere gjøre med hver enkelt, i henhold til deres antall. Hver innfødt vil gjøre slik for å ofre slike gaver til en velluktende duft for Herren. Hvis en fremmed blant dere kommer til i deres land, eller den som måtte bli blant dere i deres generasjoner, og vil gjøre et offer med vellukt til Herren, på den måten som dere gjør, slik skal forsamlingen gjøre for Herren. En lov skal gjelde for dere og for de fremmede som bor blant dere, en evig lov for deres generasjoner; som dere, så skal den fremmede være for Herren. En lov vil være og en rett vil være for dere og for den fremmede som bor blant dere. Og Herren talte til Moses og sa: Snakk til Israels sønner, og du skal si til dem: Når dere kommer inn i landet som jeg fører dere inn i, og det skal skje når dere spiser av landets brød, skal dere sette av en gave, en avsondret del til Herren, førstegrøden av deigen deres. Brød skal dere sette av som offer; som offer fra treskeplassen, slik skal dere sette det av, førstegrøden av deigen deres, og dere skal gi Herren offer gjennom generasjonene deres. Når dere synder og ikke gjør alle disse budene som Herren talte til Moses, slik som Herren befalte dere ved Moses hånd, fra den dagen som Herren befalte dere og videre inn i deres generasjoner, og det skal være hvis det skjer utilsiktet fra forsamlingens øyne, og hele forsamlingen skal gjøre en kalv fra storfe uten lyte til brennoffer til en velluktende duft for Herren, og matofferet av dette og drikkofferet av det i henhold til forskriften, og en geitebukk fra geiter en angående synd. Og

presten skal sone for hele Israels barns forsamling, og det skal bli tilgitt dem, fordi det er ufrivillig, og de har brakt sin gave som offer til Herren angående sin synd foran Herren, angående sine ufrivillige handlinger. Og det skal bli tilgitt hele Israels barns menighet, og den fremmede som bor blant dere, fordi det var ufrivillig for hele folket. Hvis en sjel synder ufrivillig, skal han bringe en ettårig geit angående synd. Og presten skal gjøre soning for den sjel som har syndet utilsiktet, og som har syndet utilsiktet foran Herren, for å gjøre soning for ham. For den innfødte blant Israels sønner og for den fremmede som bor blant dem, skal det være én lov for dem som handler ufrivillig. Og en sjel som handler i arrogansens hånd, enten fra de innfødte eller fra proselyttene, denne provoserer Gud, den sjelen skal bli utryddet fra sitt folk, fordi den foraktet Herrens ord og spredte hans bud; den sjelen skal fullstendig bli ødelagt, synden hennes er i henne. Og Israels sønner var i ørkenen, og de fant en mann som samlet ved på sabbatsdagen. Og de som hadde funnet ham samle ved på sabbatsdagen, brakte ham til Moses og Aron, og til hele forsamlingen av Israels sønner. Og de satte ham i fengsel, for de hadde ikke avgjort hva de skulle gjøre med ham. Og Herren talte til Moses og sa: Mannen skal døden dø, hele forsamlingen skal steine ham med steiner. Og hele forsamlingen førte ham utenfor leiren, og hele forsamlingen steinet ham med steiner utenfor leiren, slik som Herren hadde befalt Moses. Og Herren sa til Moses: Snakk til Israels sønner, og du skal si til dem, og la dem gjøre for seg selv dusker på hjørnene av klærne deres for deres generasjoner, og dere skal sette en blå tråd på duskene av hjørnene. Og det vil være for

dere i duskene, og dere vil se dem, og dere vil huske alle Herrens bud, og dere vil gjøre dem, og dere vil ikke bli ledet bort etter deres tanker og etter øynene som dere horer etter, så at dere vil huske og gjøre alle mine bud, og dere vil være hellige for deres Gud. Jeg er Herren deres Gud som førte dere ut fra Egypts land, for å være deres Gud, jeg er Herren deres Gud.

16

Og Korah, sønn av Izhar, sønn av Kahat, sønn av Levi, talte, og Datan og Abiram, sønner av Eliab, og On, sønn av Pelet, sønn av Ruben, og de reiste seg opp foran Moses, og menn av Israels sønner, to hundre og femti, ledere av forsamlingen, innkalte til rådet, og berømte menn. De samlet seg mot Moses og Aron, og de sa: La det være nok for dere, for hele forsamlingen, de er alle hellige, og Herren er blant dem, så hvorfor opphøyer dere dere over Herrens forsamling? Og da Moses hørte dette, falt han på sitt ansikt. Og han talte til Korah og til hele hans forsamling og sa: Gud har besøkt og kjent de som er hans og de hellige, og han har brakt dem nær til seg selv, og dem han utvalgte for seg selv, har han brakt nær til seg selv. Gjør dette: ta dere selv ildkar, Korah og hele hans forsamling, og legg ild på dem, og legg røkelse på dem foran Herren i morgen; og det vil være mannen som Herren har valgt, denne er hellig; la det være nok for dere, Levis sønner. Og Moses sa til Korah: Lytt til meg, Levis sønner. Er ikke dette lite for dere, at Gud skilte dere ut fra Israels forsamling, og brakte dere nær til seg selv for å utføre tjenestene

ved Herrens telt, og for å stå foran teltet for å tjene dem? Og han vant deg over og alle dine brødre, Levis sønner, sammen med deg, og dere søker også å tjene som prester? Således er du og hele din menighet samlet mot Gud, og hvem er Aron at dere knurrer mot ham? Og Moses sendte bud for å kalle Dathan og Abiram, sønnene til Eliab, og de sa: Vi går ikke opp. Er det ikke lite dette, at du brakte oss opp til et land som flyter av melk og honning, for å drepe oss i ørkenen, fordi du hersker over oss? Er du en hersker? Og du brakte oss inn i et land som flyter med melk og honning, og ga oss arv av mark og vingårder? Ville du ha stukket ut øynene til de mennene? Vi går ikke opp. Og Moses ble svært bedrøvet, og sa til Herren: Vend ikke oppmerksomheten mot deres offer, jeg har ikke tatt noe begjærlig fra noen av dem, heller ikke har jeg gjort urett mot noen av dem. Og Moses sa til Korah, helliggjør din forsamling, og bli klare foran Herren du og Aron og de selv i morgen; Og ta hver sin ildpanne, og legg på dem røkelse, og bær fram foran Herren hver sin ildpanne, to hundre og femti ildpanner, og du og Aron hver sin ildpanne. Og hver tok sitt røkelseskar, og de plasserte ild på dem, og de la røkelse på dem, og de sto ved dørene til vitnesbyrdets telt, Moses og Aron. Og Korah samlet hele sin forsamling mot dem ved døren til vitnesbyrdets telt, og Herrens herlighet viste seg for hele forsamlingen. Og Herren talte til Moses og Aron og sa: Skill dere fra denne forsamlingen, og jeg vil fortære dem på en gang. Og de falt på sitt ansikt, og sa: Gud, Gud over åndene og alt kjøtt, hvis en mann har syndet, skal da Herrens vrede komme over hele menigheten? Og Herren talte til Moses og sa: Tal til forsamlingen og si: Trekk dere bort

rundt omkring fra Korahs forsamling. Og Moses reiste seg og gikk til Dathan og Abiram, og alle Israels eldste gikk sammen med ham. Og han talte til forsamlingen og sa: Separer dere fra teltene til disse harde mennene, og rør ikke ved noe av det som tilhører dem, så dere ikke omkommer sammen med dem i all deres synd. Og de trakk seg tilbake fra Korahs telt rundt omkring, og Dathan og Abiram gikk ut og sto ved dørene til teltene sine, sammen med kvinnene sine, barna sine og bagasjen sin. Og Moses sa: I dette vil dere kjenne at Herren sendte meg for å gjøre alle disse gjerningene, og at det ikke er fra meg selv. Hvis disse vil dø i henhold til alle menneskers død, hvis deres undersøkelse vil være i henhold til alle menneskers undersøkelse, har ikke Herren sendt meg. Men eller i et syn vil Herren vise, og jorden vil åpne sin munn og sluke dem ned, og deres hus, og deres telt, og alt som tilhører dem, og de vil gå ned levende til dødsriket, og dere vil vite at disse menneskene provoserte Herren. Da han opphørte å tale alle disse ordene, ble jorden brutt under dem. Og jorden ble åpnet, og svelget dem, og husene deres, og alle menneskene som var med Korah, og husdyrene deres. Og de gikk ned, og alt som var deres, levende, inn i dødsriket, og jorden dekket dem, og de gikk til grunne fra forsamlingens midte. Og hele Israel rundt dem flyktet fra deres stemme, fordi de sa: Må ikke jorden noen gang sluke oss. Og ild gikk ut fra Herren og fortærte de to hundre og femti mennene som frembærer røkelsen.

17

Og Herren sa til Moses og til Eleasar, sønn av presten Aron, ta opp de bronse ildpannene fra midten av de oppbrente, og spre denne fremmede ilden der, fordi de helliget ildpannene til disse synderne med sine sjeler, og gjør dem til hamrede plater som et dekke til alteret, fordi de ble brakt frem foran Herren og ble helliget, og de ble til et tegn for Israels sønner. Og Eleasar, sønn av Aron presten, tok de bronsepannene som de oppbrente hadde brakt, og de la dem som et dekke på alteret, et minne for Israels sønner, slik at ingen fremmed som ikke er av Arons ætt skulle komme nær for å legge røkelse foran Herren, og han ikke skulle være som Korah og hans opprør, slik som Herren talte ved Moses hånd til ham. Og Israels sønner knurret den neste dagen mot Moses og Aron og sa: Dere har drept Herrens folk. Og det skjedde da forsamlingen samlet seg mot Moses og Aron, og de stormet mot vitnesbyrdets telt, og skyen dekket det, og Herrens herlighet viste seg. Og Moses og Aaron gikk inn foran vitnesbyrdets telt. Og Herren talte til Moses og Aron og sa: Trekk dere tilbake fra midten av denne forsamlingen, og jeg vil fortære dem på en gang. Og de falt ned på ansiktet. Og Moses sa til Aaron: Ta røkelseskaret, og legg ild fra alteret på det, og kast røkelse på det, og bær det hurtig inn i leiren, og gjør soning for dem, for vrede har gått ut fra Herrens ansikt, han har begynt å ødelegge folket. Og Aaron tok akkurat som Moses talte til ham, og løp inn i forsamlingen, og allerede hadde plagen begynt blant folket, og han kastet røkelsen og sonet for folket. Og han stod mellom de døde og de levende, og plagen opphørte. Og de døde i plagen ble fjorten tusen og syv hundre, foruten de døde på grunn av Korah. Og Aaron returnerte til Moses ved døren til

vitnesbyrdets telt, og plagen opphørte. Og Herren talte til Moses og sa: Tal til Israels sønner, og ta fra dem en stav, en stav for hver fedrenes hus fra alle deres høvdinger, etter deres fedrenes hus, tolv staver, og skriv hver manns navn på hans stav. Og Aarons navn skal du skrive på Levis stav, for det er én stav for hver stamme av deres fedrehus som de skal gi. Og du skal plassere dem i vitnesbyrdets telt, overfor vitnesbyrdet, der hvor jeg vil gjøre meg kjent for deg. Og det vil være den mann som jeg velger, hans stav vil spire, og jeg vil fjerne fra meg Israels sønners knurring, som de selv knurrer mot dere. Og Moses talte til Israels sønner, og alle deres herskere ga ham en stav, til hver hersker én stav i henhold til hersker, i henhold til deres fedres hus, tolv staver, og Arons stav var mellom deres staver. Og Moses la stavene foran Herren i vitnesbyrdets telt. Og det skjedde den neste dag at Moses og Aron gikk inn i vitnesbyrdets telt, og se, Arons stav hadde spiret for Levis hus, og den brakte frem skudd, og den blomstret med blomster, og den bar nøtter. Og Moses brakte ut alle stavene fra Herrens ansikt til alle Israels sønner, og de så, og hver tok sin stav. Og Herren sa til Moses: Legg bort Arons stav foran vitnesbyrdene til bevaring, som et tegn for de ulydiges sønner, og la deres knurring mot meg opphøre, så de ikke skal dø. Og Moses og Aaron gjorde som Herren hadde befalt Moses, således gjorde de. Og Israels sønner sa til Moses: Se, vi blir fortært, vi har omkommet, vi blir ødelagt. Enhver som rører teltet til Herren dør, skal vi da til slutt dø?

18

Og Herren sa til Aron: Du og dine sønner og din fars hus skal ta på dere syndene ved de hellige ting, og du og dine sønner skal ta på dere syndene ved deres prestedømme. Og bring dine brødre, Levis stamme, ditt fars folk, nær til deg selv, og la dem bli føyet til deg, og la dem tjene deg, og du og dine sønner med deg foran vitnesbyrdets telt. Og de vil holde dine vakter og vaktene til teltet. Men til de hellige kar og til alteret skal de ikke komme nær, så skal verken disse eller dere dø. Og de vil bli føyd til deg, og de skal holde vakt ved vitnesbyrdets telt i all tjeneste ved teltet, og den fremmede skal ikke nærme seg deg. Og dere skal holde vakt over de hellige ting og vakt over alteret, og det skal ikke være vrede blant Israels sønner. Og jeg har tatt deres brødre, levittene, fra midten av Israels sønner som en gave gitt til Herren, for å tjene med tjenestene ved vitnesbyrdets telt. Og du og dine sønner med deg skal bevare deres prestedømme i henhold til all måte ved alteret og det som er innenfor forhenget, og dere skal tjene tjenestene som gave av deres prestedømme, og den fremmede som nærmer seg skal dø. Og Herren talte til Aron, og se, jeg har gitt dere ansvaret for førstegrødene fra alt det som er helliget til meg av Israels sønner. Til deg har jeg gitt dem som en ære, og til dine sønner med deg, som en evig lov. Og dette skal være til dere av de helliggjorte hellige ting, av ofringene, fra alle gavene deres, og fra alle ofrene deres, og fra alle overtredelsene deres, og fra alle syndene deres, så mye som de gir tilbake til meg av alle de hellige tingene, til deg skal det være og til sønnene dine. I det aller helligste skal dere spise dem, hver mann skal spise dem, du og dine sønner, det skal være hellig for deg. Og dette skal være

til dere som førstegrøde av deres gaver, fra alle offergavene til Israels sønner. Til deg har jeg gitt dem, og til dine sønner og til dine døtre med deg, en evig lov. Alle som er rene i ditt hus skal spise dem. Alle førstegrøden av olje, og alle førstegrøden av vin, førstegrøden av korn, alt de gir til Herren, har jeg gitt til deg. Alle førstefruktene som er i deres land, så mange som de bringer til Herren, skal være dine. Enhver som er ren i ditt hus skal spise dem. Alt som er viet blant Israels sønner, skal tilhøre deg. Og hver åpnende livmor fra alt kjøtt, så mange som de frembærer til Herren, fra menneske til dyr, skal være til deg, men de førstefødte av menneskene skal løskjøpes med løsepenger, og de førstefødte av de urene dyrene skal du løskjøpe. Og innløsningen hans, fra én måned gammel, verdsettelsen er fem sikler, i henhold til den hellige sikel som er tyve oboler. Unntatt de førstefødte av kalver og de førstefødte av sauer, og de førstefødte av geiter, skal du ikke innløse; de er hellige, og blodet deres skal du helle ut mot alteret, og fettet skal du ofre som et offer til en velluktende duft for Herren. Og kjøttet skal være ditt, likesom brystet av svingofferet og den høyre armen skal være ditt. Hver offergave av de hellige ting, som Israels sønner framsetter for Herren, har jeg gitt til deg og til dine sønner og til dine døtre med deg, som en evig lov. Det er en evig saltpakt foran Herren, til deg og til din ætt etter deg. Og Herren talte til Aron: I deres land skal du ikke arve, og du skal ikke ha noen del blant dem, fordi jeg er din del og din arv blant Israels sønner. Og til Levis sønner, se, jeg har gitt all tiende i Israel som arv i stedet for deres tjenester, så mange som de selv utfører tjeneste i vitnesbyrdets telt. Og Israels sønner skal ikke lenger komme til

vitnesbyrdets telt for å pådra seg dødelig synd. Og Levitten skal selv utføre tjenesten ved vitnesbyrdets telt, og de skal selv bære deres synder, en evig lov for deres generasjoner, og blant Israels sønner skal de ikke arve noen arv. Fordi tiendene av Israels sønner, så mange som de setter av for Herren som en offergave, har jeg gitt til levittene som arv, derfor har jeg sagt til dem at de ikke skal arve noen arv blant Israels sønner. Og Herren talte til Moses og sa: Og til levittene skal du tale, og du skal si til dem: Hvis dere tar fra Israels sønner tiendedelen som jeg har gitt dere fra dem i arv, skal dere ta bort fra den en gave til Herren, en tiendedel fra tiendedelen. Og deres fradrag vil bli regnet til dere som korn fra treskegulvet, og som en gave fra vinpressen. Således skal dere sette dem til side, også dere, fra alle Herrens offergaver, fra alle deres tiender, så mange som dere mottar fra Israels sønner, og dere skal gi fra dem en offergave til Herren, til Aron presten. Fra alle gavene deres skal dere sette til side et offer til Herren, eller fra alle førstegrødene det helligede fra dem. Og du skal si til dem: Når dere tar bort førstegrøden fra den, skal det regnes for levittene som avling fra treskeplassen og som avling fra vinpressen. Og dere skal spise det på ethvert sted, dere og deres hjem, fordi denne lønnen er til dere i stedet for deres tjenester i vitnesbyrdets telt. Og dere skal ikke pådra dere synd gjennom det, fordi dere tar bort førstegrøden fra det, og dere skal ikke vanhellige de hellige ting av Israels sønner, så dere ikke dør.

19

Og Herren talte til Moses og Aron og sa: Dette er utvidelsen av loven, så mye som Herren befalte, og sa: Snakk til Israels sønner, og la dem ta til deg en rød kvige uten lyte, som ikke har lyte i seg, og som det ikke har blitt lagt åk på. Og du skal gi den til presten Eleazar, og de skal føre den ut utenfor leiren til et rent sted, og de skal slakte den foran ham. Og Eleasar skal ta av blodet, og han skal sprinkle foran vitnesbyrdets telt av blodet syv ganger. Og de skal brenne den opp foran ham, og dens hud og kjøtt og blod skal bli brent sammen med dens møkk. Og presten vil ta sedertre og ysop og skarlagen, og de vil kaste dem inn i midten av brenningen av kvigen. Og presten skal vaske sine klær, og han skal bade sitt legeme i vann, og etter dette vil han gå inn i leiren, og presten vil være uren inntil kvelden. Og den som brenner den skal vaske klærne sine, og han skal bade kroppen sin, og han vil være uren inntil kvelden. Og en ren mann skal samle asken av kvigen, og han skal legge den utenfor leiren på et rent sted, og den skal være for Israels barns menighet til bevaring. Vann til sprengning, det er renselse. Og den som samler asken av kvigen, skal vaske klærne sine, og han vil være uren inntil kvelden, og det skal være for Israels sønner og for de fremmede som bor blant dem en evig lov. Den som rører den døde av enhver menneskesjel, skal være uren i syv dager. Denne skal renses den tredje dagen og den syvende dagen, og han skal være ren, men hvis han ikke renses den tredje dagen og den syvende dagen, skal han ikke være ren. Enhver som rører den døde fra en menneskesjel, hvis han dør og ikke blir renset, har besmittet Herrens telt. Den sjel skal bli utryddet fra Israel, fordi renselsens vann ikke ble sprengt på

ham. Han er uren, ennå er hans urenhet i ham. Og dette er loven: hvis en mann dør i et hus, skal alle som går inn i huset, og alt som er i huset, være urene i syv dager. Og hvert åpent kar som ikke har bånd bundet på seg, er urent. Og enhver som berører en drept mann eller en død eller et menneskelig bein eller en grav på markens overflate, skal være uren i syv dager. Og de skal ta til den urene av asken fra det brente renselsesofferet, og de skal helle rennende vann over det i et kar. Og han skal ta isop, og en ren mann skal dyppe den i vannet, og han skal sprinkle på huset og på karene og på sjelene, så mange som måtte være der, og på den som har rørt det menneskelige beinet, eller den sårede, eller den døde, eller graven. Og den rene skal stenke på den urene på den tredje dagen og på den syvende dagen, og han skal bli renset på den syvende dagen, og han skal vaske sine klær, og han skal bade i vann, og han vil være uren inntil kvelden. Og den mann som blir urenset og ikke blir renset, den sjel skal bli utryddet fra forsamlingens midte, fordi han urenset Herrens helligdom, fordi renselsens vann ikke ble stenket på ham, han er uren. Og det skal være for dere en evig lov, og den som stenker renselsesvannet, skal vaske sine klær, og den som rører ved renselsesvannet, skal være uren inntil kvelden. Og alt som den urene berører, vil være urent, og den sjel som berører, vil være uren inntil kveld.

20

Og Israels sønner kom, hele forsamlingen, inn i ørkenen Sin i

den første måned, og folket ble i Kadesh, og Miriam døde der, og hun ble begravet der. Og det var ikke vann til menigheten, og de samlet seg mot Moses og Aron. Og folket kranglet med Moses og sa: Gid vi hadde dødd da våre brødre omkom foran Herren. Og hvorfor brakte dere Herrens forsamling inn i denne ørkenen for å drepe oss og vårt kveg? Og hvorfor dette? Dere brakte oss opp fra Egypt for å komme til dette onde stedet; et sted hvor det ikke sås, hverken fikentrær, hverken vinranker, hverken granatepler, hverken det er vann å drikke. Og Moses og Aron kom fra forsamlingens ansikt til døren av vitnesbyrdets telt, og de falt på sitt ansikt, og Herrens herlighet viste seg for dem. Og Herren talte til Moses og sa: Ta staven din, og samle forsamlingen, du og Aron, broren din, og tal til klippen foran dem, og den vil gi sitt vann, og dere skal bringe ut vann fra klippen for dem, og dere skal gi forsamlingen å drikke, og buskapen deres. Og Moses tok staven som var foran Herren, slik som Herren hadde befalt. Og Moses og Aron samlet menigheten foran klippen, og sa til dem: Hør meg, dere ulydige! Skal vi ikke fra denne klippen bringe ut vann til dere? Og Moses løftet sin hånd og slo klippen med staven to ganger, og det kom ut mye vann, og menigheten drakk, og deres kveg. Og Herren sa til Moses og Aron: Fordi dere ikke trodde så dere kunne hellige meg før Israels sønner, derfor skal ikke dere bringe denne forsamlingen inn i det landet som jeg har gitt til dem. Dette er vannet av Motsigelse, fordi Israels sønner ble hånet foran Herren, og han ble helliget i dem. Og Moses sendte budbringere fra Kades til kongen av Edom og sa: Dette sier din bror Israel: Du vet om all den møye som har rammet oss. Og våre fedre dro ned til Egypt, og vi oppholdt oss i

Egypt i mange dager, og egypterne mishandlet oss og våre fedre. Og vi ropte til Herren, og Herren hørte vår stemme, og han sendte en budbringer og førte oss ut av Egypt, og nå er vi i byen Kadesj ved grensen til ditt område. Vi vil passere gjennom landet ditt, vi vil ikke gå gjennom marker, heller ikke gjennom vingårder, heller ikke skal vi drikke vann fra brønnen din, vi vil gå den kongelige vei, vi vil ikke vike av til høyre eller til venstre, inntil vi passerer gjennom dine grenser. Og Edom sa til ham: Du skal ikke passere gjennom mitt land, men hvis du gjør det, vil jeg gå ut i krig for å møte deg. Og Israels sønner sier til ham: Vi vil passere ved fjellet. Hvis jeg og min buskap skulle drikke av ditt vann, vil jeg gi deg betaling, men saken er ingenting, vi vil passere ved fjellet. Men han sa: Du skal ikke passere gjennom meg. Og Edom gikk ut for å møte ham med en stor folkemengde og med sterk hånd. Og Edom var ikke villig til å gi Israel lov til å passere gjennom hans grenser, og Israel vendte seg bort fra ham. Og de dro bort fra Kadesh, og Israels sønner, hele forsamlingen, kom til fjellet Hor. Og Herren sa til Moses og Aron på fjellet Hor ved grensene til landet Edom: La Aron bli lagt til sitt folk, fordi dere ikke skal gå inn i landet som jeg har gitt til Israels sønner, fordi dere provoserte meg ved kranglingens vann. Ta Aron og Eleasar, sønnen hans, og før dem opp til fjellet Hor foran hele forsamlingen, og ta av Aron kappen hans og kle på Eleasar, sønnen hans, og Aron, etter å ha blitt samlet, la ham dø der. Og Moses gjorde akkurat som Herren befalte ham, og han brakte ham opp til fjellet Hor, foran hele forsamlingen, og han kledde av Aaron klærne hans, og han kledde dem på Eleasar, sønnen hans, og Aron døde på toppen av fjellet, og Moses og Eleasar gikk

ned fra fjellet. Og hele menigheten så at Aron var død, og de gråt over Aron i tretti dager, hele Israels hus.

21

Og den kanaaneiske kongen Arad, som bodde i ørkenen, hørte at Israel kom veien til Atarein, og han kjempet mot Israel og tok noen av dem til fange. Og Israel ba en bønn til Herren, og sa: Hvis du overgir dette folket i min hånd, vil jeg fullstendig ødelegge dem og deres byer. Og Herren hørte Israels stemme, og overleverte kanaaneeren under deres kontroll, og viet ham til ødeleggelse, og byene hans, og de kalte det stedet Forbannelse. Og etter å ha dratt fra Hor-fjellet på veien mot Det røde hav, omringet de landet Edom; og folket ble motløst på veien. Og folket talte mot Gud og mot Moses, og sa: Hvorfor dette? Du førte oss ut fra Egypt for å drepe oss i ørkenen? Fordi det ikke er brød, heller ikke vann; men sjelen vår har blitt lei av dette tomme brødet. Og Herren sendte de dødelige slangene inn blant folket, og de bet folket, og mange av Israels sønner døde. Og da folket hadde kommet til Moses, sa de: Vi har syndet, fordi vi talte imot Herren og imot deg. Be derfor til Herren, og la ham ta bort slangen fra oss. Og Moses ba til Herren angående folket, og Herren sa til Moses: Gjør deg selv en slange, og sett den på et tegn, og det skal være slik at hvis en slange biter en mann, skal hver den som har blitt bitt leve når han ser den. Og Moses gjorde en slange av bronse og satte den opp på et tegn, og det skjedde at når en slange bet en mann og han så på

bronseormen, så levde han. Og Israels sønner dro bort, og de slo leir i Oboth. Og etter å ha brutt opp fra Oboth, slo de leir i Achalga på den andre siden i ørkenen, som ligger mot Moab, mot soloppgang. Og derfra dro de bort, og de slo leir i Zared-dalen. Og derfra dro de ut og slo leir på den andre siden av Arnon i ørkenen, det området som stikker fram fra amorittenes grenser, for Arnon er grensen til Moab, mellom Moab og amoritten. Derfor er det sagt i boken: Herrens krig satte Zahab i brann, og strømmene ved Arnon. Og han oppnevnte fossene til å bosette Er, og det ligger inntil Moabs grenser. Og derfra kom brønnen, denne brønnen som Herren talte om til Moses: Samle folket, og jeg vil gi dem vann å drikke. Da sang Israel denne sangen ved brønnen: Begynn for den, brønn! Herskere gravde den, konger av nasjoner hugg den ut i deres kongerike, da de hersket. Og fra brønnen til Mattana, og fra Mattana til Nahaliel, og fra Nahaliel til Bamot, og fra Bamot til Jahaz, som er i sletten Moab, fra toppen av det uthugne, det som ser mot ansiktet av ørkenen. Og Moses sendte sendebud til Sihon, kongen av amorittene, med fredelige ord, og sa: Vi vil passere gjennom landet ditt, på veien vil vi gå; vi vil ikke vike av verken til åker eller til vingård; vi vil ikke drikke vann fra brønnen din; på den kongelige veien vil vi passere, inntil vi passerer gjennom grensene dine. Og Sihon ga ikke Israel lov til å passere gjennom hans grenser, og Sihon samlet alt sitt folk, og dro ut for å kjempe mot Israel i ørkenen, og kom til Jahaz, og stilte seg opp til kamp mot Israel. Og Israel slo ham med sverdets mord, og tok besittelse av hans land, fra Arnon til Jabbok, til Ammons sønner, fordi Jazer er grensene til Ammons sønner. Og Israel tok alle

disse byene, og Israel bodde i alle byene til amorittene, i Hesbon, og i alle de som grenset til denne. For Hesbon er byen til Sihon, kongen av amorittene, og han kjempet mot kongen av Moab tidligere, og de tok hele hans land, fra Aroer til Arnon. På grunn av dette vil gåtesnakkerne si, kom til Hesbon, slik at byen Sihon kan bli bygget og opprettet; fordi ild gikk ut fra Hesbon, flamme fra byen Sihon, og fortærte til Moab, og slukte søylene av Arnon. Ve deg Moab, du har gått til grunne, folk av Kamos; sønnene deres ble gitt opp for å redde seg selv, og døtrene deres ble fanger til kongen av amorittene Sihon, og deres ætt vil gå til grunne, Hesbon inntil Dibon; og kvinnene ytterligere tente ild over Moab. Israel bosatte seg i alle amorittenes byer. Og Moses sendte folk for å speide ut Jazer, og de inntok den og landsbyene dens, og de drev ut amorittene som bodde der. Og etter å ha vendt tilbake, gikk de opp veien inn i Basan, og Og, kongen av Basan, gikk ut for å møte dem, og hele hans folk til krig i Edrei. Og Herren sa til Moses: Frykt ham ikke, for jeg har gitt ham i dine hender, og alt hans folk, og hele hans land, og du skal gjøre med ham som du gjorde med Sihon, amorittenes konge, som bodde i Hesbon. Og de slo ham og sønnene hans og hele folket hans, inntil det ikke var noen overlevende igjen, og de arvet landet hans.

22

Og etter å ha dratt av sted slo Israels sønner leir vest for Moab ved Jordan, ved Jeriko. Og da Balak, sønn av Sippor, hadde sett

alt det som Israel gjorde mot amoritten, fryktet Moab folket svært fordi de var mange, og Moab var plaget på grunn av Israels sønner. Og Moab sa til de eldste i Midian: Nå vil denne forsamlingen slikke opp alt rundt oss, som kalven slikker opp det grønne fra sletten, og Balak, sønn av Sepphor, var konge av Moab på den tiden. Og han sendte ambassadører til Bileam, sønn av Beor i Petor, som ligger ved elven i hans folks sønners land, for å kalle ham, og sa: Se, et folk har kommet ut fra Egypt, og se, det har dekket jordens overflate, og dette folket har slått seg ned ved siden av meg. Og nå kom hit og forbann for meg dette folket, fordi dette er sterkere enn vi, hvis vi skal være i stand til å slå dem, og jeg vil drive dem ut fra landet, fordi jeg vet at de som du velsigner er velsignet, og de som du forbanner er forbannet. Og eldsterådet fra Moab og eldsterådet fra Midian dro av sted med spådommer i hendene, og de kom til Bileam og sa til ham Balaks ord. Og han sa til dem: Losjér her i natt, og jeg vil svare dere i de saker som Herren vil tale til meg. Og herskerne fra Moab ble hos Bileam. Og Gud kom til Bileam og sa til ham: Hva vil disse mennene hos deg? Og Bileam sa til Gud: Balak, sønn av Sippor, konge av Moab, sendte dem til meg og sa: Se, et folk har kommet ut fra Egypt og har dekket landets overflate, og dette folket sitter ved siden av meg, og nå kom og forbann det for meg, om jeg da kanskje vil være i stand til å slå det og drive det ut fra landet. Og Gud sa til Balaam: Du skal ikke gå med dem, heller ikke forbanne folket, for det er velsignet. Og Bileam sto opp om morgenen og sa til Balaks herskere: Dra tilbake til deres herre, Gud slipper meg ikke å gå med dere. Og Moabs herskere reiste seg og kom til Balak, og de sa: Balaam vil

ikke dra med oss. Og Balak sendte enda flere herskere, som var mer ærede enn disse. Og de kom til Bileam, og de sa til ham: Dette sier Balak, Sippors sønn: Jeg ber deg, ikke nøl med å komme til meg. Ærefullt vil jeg ære deg, og alt du sier vil jeg gjøre for deg, så kom og forbann dette folket for meg. Og Bileam svarte og sa til Balaks herskere: Hvis Balak gir meg sitt hus fullt av sølv og gull, vil jeg ikke være i stand til å overtre Herrens, Guds, ord, å gjøre det lite eller stort i mitt sinn. Og nå vent dere også her denne natten, så jeg vil få vite hva Herren videre vil tale til meg. Og Gud kom til Balaam om natten, og sa til ham: Hvis disse menneskene er kommet for å kalle deg, så stå opp og følg dem, men det ordet som jeg vil tale til deg, dette skal du gjøre. Og Bileam stod opp om morgenen, salte eselet sitt, og dro av sted med herskerne fra Moab. Og Gud ble sint i vrede fordi han selv gikk, og Guds budbringer reiste seg for å bakvaske ham, og han selv red på eselet sitt, og de to tjenerne hans var med ham. Og da eselet hadde sett Guds budbringer stå i veien med sverdet trukket i hånden, vendte eselet til side fra veien og gikk inn på sletten, og han slo eselet med sin stav for å lede det tilbake på veien. Og Guds budbringer sto i furene av vinmarkene, gjerde herfra og gjerde herfra. Og eselet, da det hadde sett Guds budbringer, presset seg selv mot veggen, og knuste Bileams fot mot veggen, og han fortsatte å piske det. Og Guds budbringer la til, og etter å ha gått bort stod han fast på et trangt sted, hvor det ikke var mulig å vike til høyre eller venstre. Og da eselinnen hadde sett Guds budbringer, satte den seg ned under Bileam, og Bileam ble sint, og slo eselinnen med staven. Og Gud åpnet munnen til eselet, og det sier til Bileam: Hva har

jeg gjort mot deg, siden du har slått meg tre ganger? Og Bileam sa til eselet: Du har spottet meg, og hvis jeg hadde hatt et sverd i hånden, ville jeg allerede ha gjennomboret deg. Og eselet sier til Bileam: Er ikke jeg eselet ditt som du har ridd på fra din ungdom til i dag? Vil du ikke overse at jeg gjorde deg slik etter å ha sett ned på deg? Men han sa: Nei. Og Gud åpnet øynene til Bileam, og han ser Herrens budbærer stående imot på veien, og sverdet trukket i hånden hans, og han bøyde seg ned og kastet seg ned på ansiktet sitt. Og Guds budbringer sa til ham: Hvorfor slo du eselet ditt denne tredje gangen? Og se, jeg gikk ut mot deg, fordi din vei ikke var riktig foran meg, og eselet som så meg, vendte bort fra meg tre ganger. Og hvis hun ikke hadde vendt seg bort, så ville jeg nå ha drept deg, men henne ville jeg ha spart. Og Balaam sa til Herrens budbringer: Jeg har syndet, for jeg visste ikke at du hadde stilt deg imot meg på veien for å møte meg, og nå, hvis det ikke er nok for deg, vil jeg vende tilbake. Og Guds budbringer sa til Bileam, gå med mennene; men det ordet som jeg måtte si til deg, det skal du passe på å si. Og Bileam dro med Balaks herskere. Og da Balak hadde hørt at Bileam var kommet, gikk han ut for å møte ham, til en by i Moab, som ligger ved grensene til Arnon, som er ved den ytterste delen av grensene. Og Balak sa til Bileam: Sendte jeg ikke bud til deg for å kalle på deg? Hvorfor kom du ikke til meg? Vil jeg virkelig ikke være i stand til å ære deg? Og Bileam sa til Balak: Se, jeg har kommet til deg nå. Vil jeg være i stand til å si noe? Det ordet som Gud legger i munnen min, det vil jeg si. Og Bileam dro med Balak, og de kom til byer i utmarksområdene. Og Balak ofret sauer og kalver, og sendte til Balaam og til herskerne som var med ham. Og det

skjedde om morgenen, og Balak tok Balaam med seg og førte ham opp på Baals søyle, og viste ham derfra en del av folket.

23

Og Bileam sa til Balak: Bygg til meg her syv altere, og forbered til meg her syv kalver og syv vær. Og Balak gjorde slik som Balaam sa til ham, og ofret opp en kalv og en vær på alteret. Og Bileam sa til Balak: Stå ved offeret ditt, og jeg vil gå hvis Gud vil vise seg for meg i møte, og det ord han viser meg, vil jeg kunngjøre for deg. Og Balak sto ved offeret sitt. Og Bileam gikk for å spørre Gud, og han gikk rett frem, og Gud viste seg for Bileam, og Bileam sa til ham: De syv altrene har jeg forberedt, og jeg har ofret opp en kalv og en vær på alteret. Og Gud la ord i munnen til Bileam, og sa, vendt mot Balak: Slik skal du tale. Og han vendte seg mot ham, og han sto ved sine brennoffer, og alle Moabs herskere var med ham, og Guds ånd kom over ham. Og han tok opp sin lignelse og sa: Fra Mesopotamia sendte Balak, Moabs konge, bud etter meg fra fjellene i øst, og sa: Kom og forbann Jakob for meg, og kom og forbann Israel for meg. Hva skal jeg forbanne som Herren ikke forbanner? Eller hva skal jeg forbanne som Gud ikke forbanner? Fordi jeg vil se ham fra fjellenes topp, og jeg vil observere ham fra høydene, se, folket vil bo alene, og blant nasjonene vil det ikke bli regnet. Hvem har nøyaktig talt sæden til Jakob, og hvem vil telle klanene til Israel? Måtte min sjel dø blant sjelene til rettferdige, og måtte min sæd bli som sæden til disse. Og Balak sa til Bileam, hva har du gjort

mot meg? Til å forbanne mine fiender har jeg kalt deg, og se, du har velsignet med velsignelse. Og Balaam sa til Balak: Skal jeg ikke tale det som Gud legger i min munn? Og Balak sa til ham: Kom enda med meg til et annet sted hvorfra du ikke vil se ham, men bare en del av ham vil du se, men ikke alle, og forbann ham for meg derfra. Og han tok ham med til feltets vokttårn på toppen av det uthugne, og han bygget der syv altere, og ofret opp en kalv og en vær på alteret. Og Bileam sa til Balak: Stå ved offeret ditt, men jeg vil gå for å spørre Gud. Og Gud møtte Bileam, og la et ord i munnen hans, og sa: Vend tilbake til Balak, og dette skal du tale. Og han vendte seg mot ham, og han sto ved sitt brennoffer, og alle Moabs herskere var med ham, og Balak sa til ham: Hva talte Herren? Og han tok opp sin lignelse og sa: Stå opp, Balak, og lytt, gi øre, du vitne, Sippors sønn. Gud er ikke som et menneske, slik at han skulle lyve, heller ikke som en menneskesønn, slik at han skulle true. Har han selv sagt det, vil han da ikke gjøre det? Skal han tale og ikke holde det? Se, jeg har påtatt meg å velsigne, jeg vil velsigne, og jeg vil ikke vende tilbake. Det vil ikke være strev i Jakob, heller ikke vil møye bli sett i Israel. Herren hans Gud er med ham, de herrlige herskere er i ham. Gud som førte ham ut av Egypt, som en enhjørnings herlighet for ham. For det er ikke spådom i Jakob, heller ikke spådom i Israel; i rette tid vil det bli sagt til Jakob og til Israel: Hva vil Gud fullføre? Se, et folk vil reise seg som en løveunge, og juble som en løve; det vil ikke sove før det spiser bytte, og drikker blod av sårede. Og Balak sa til Balaam: Verken forbann ham for meg, eller velsign ham. Og Bileam svarte og sa til Balak: Talte jeg ikke til deg og sa: Det ord som Gud taler, det vil jeg

gjøre? Og Balak sa til Balaam: Kom, jeg skal ta deg til et annet sted, hvis det vil behage Gud, og forbann ham for meg derfra. Og Balak tok Balaam med seg til toppen av Peor, som strekker seg ut mot ørkenen. Og Balaam sa til Balak: Bygg til meg her syv altarer, og forbered til meg her syv kalver og syv værer. Og Balak gjorde likesom Bileam sa til ham, og ofret opp en kalv og en vær på alteret.

24

Og da Bileam så at det var godt for Herren å velsigne Israel, gikk han ikke som han pleide til møte med varslene, og han vendte ansiktet sitt mot ørkenen. Og da Bileam løftet opp sine øyne, ser han Israel leiret etter stammer, og Guds ånd kom over ham. Og etter å ha tatt opp lignelsen sin, sa han, sier Bileam, sønn av Beor, sier mannen som virkelig ser, sier hørende ord fra den sterke, som så Guds syn i søvn, hans øyne avdekket. Hvor vakre dine hjem er, Jakob, dine telt, Israel; Som daler som gir skygge, og som hager ved en elv, og som telt som Herren slo opp, og som sedrer ved vann. En mann vil gå ut fra hans sæd, og han vil herske over mange nasjoner, og Gog-riket vil bli opphøyet, og hans rike vil vokse. Gud ledet ham ut av Egypt, som en enhjørnings herlighet. Han skal fortære sine fienders nasjoner og suge margen ut av deres ben, og med sine piler skal han skyte gjennom fienden. Etter å ha lagt seg ned hvilte han som en løve og som en løveunge; hvem skal reise ham opp? De som velsigner deg, er velsignet, og de som forbanner deg, er forbannet. Og

Balak ble sint på Balaam, og slo hendene sine sammen, og Balak sa til Balaam: For å forbanne min fiende har jeg kalt deg, og se, du har velsignet dem for tredje gang. Nå derfor, flykt til ditt sted. Jeg sa: Jeg vil ære deg, men nå har Herren fratatt deg æren. Og Balaam sa til Balak: Talte jeg ikke også til budbringerne dine som du sendte til meg, og sa: Hvis Balak gir meg huset sitt fullt av sølv og gull, vil jeg ikke være i stand til å overtre Herrens ord for å gjøre det godt eller ondt av meg selv; hva Gud sier, det vil jeg si. Og nå, se, jeg drar bort til mitt sted; kom, jeg vil gi deg råd om hva dette folket vil gjøre mot ditt folk i de siste dager. Og etter å ha tatt opp lignelsen sin, sa han: Sier Bileam, sønn av Beor, sier mannen som virkelig ser, som hører Guds ord, som kjenner kunnskap fra den høyeste, og som har sett Guds syn i søvn; hans øyne er åpnet. Jeg vil vise ham, men ikke nå, jeg vil velsigne, men det nærmer seg ikke. En stjerne vil stige opp fra Jakob, en mann vil reise seg fra Israel, og han vil knuse lederne av Moab, og vil plyndre alle Sets sønner. Og Edom skal bli en arv, og Esau, hans fiende, skal bli en arv, og Israel handlet i styrke. Og en vil bli vekket fra Jakob, og vil ødelegge den som blir frelst fra byen. Og da han så Amalek, og tok opp sin lignelse, sa han: Begynnelsen av nasjoner er Amalek, og deres sæd vil forgå. Og etter å ha sett kenittene, og etter å ha tatt opp sin lignelse, sa han: Sterk er din bolig; og hvis du plasserer ditt reir i klippen, og hvis det blir reir av list for Beor, vil assyrerne ta deg til fange. Og da han hadde sett Og og tatt opp sin lignelse, sa han: O, o, hvem vil leve når Gud setter disse ting? Og det vil gå ut fra Kittims hånd, og de vil mishandle Assyria, og de vil mishandle hebreerne, og de selv vil enstemmig omkomme. Og Bileam reiste

seg og dro bort, idet han vendte tilbake til sitt sted, og Balak dro bort til sitt.

25

Og Israel slo seg ned i Shittim, og folket ble vanhelliget ved å bedrive hor med Moabs døtre. Og de kalte dem til offringene av avgudene deres, og folket spiste av offringene deres, og de tilba avgudene deres. Og Israel ble innviet til Baal Peor, og Herren ble sint med vrede mot Israel. Og Herren sa til Moses: Ta alle lederne av folket og henrett dem for Herren i solens påsyn, og Herrens brennende vrede vil vende bort fra Israel. Og Moses sa til Israels stammer: Drep hver den av deres egne som ble innviet til Baal-peor. Og se, en mann av Israels sønner kom og brakte sin bror til midianittkvinnen foran Moses og foran hele Israels barns forsamling, mens de selv gråt ved døren til vitnesbyrdets telt. Og da Pinehas, sønn av Eleasar, sønn av Aron presten, så dette, reiste han seg opp fra midten av forsamlingen, og tok et spyd i hånden, gikk inn etter den israelittiske mannen inn i kammeret, og gjennomboret dem begge, både den israelittiske mannen og kvinnen gjennom livmoren hennes; og plagen opphørte fra Israels sønner. Og de døde i plagen ble fire og tjue tusen. Og Herren talte til Moses og sa: Pinehas, sønn av Eleasar, sønn av Aron presten, stoppet min vrede fra Israels sønner, ved å vise min nidkjærhet blant dem, og jeg ødela ikke Israels sønner i min nidkjærhet. Således sa jeg, se, jeg gir ham en fredspakt, og det vil være for ham og hans ætt etter ham en evig

prestedømmepakt, fordi han var nidkjær for sin Gud, og han sonet for Israels sønner. Men navnet på mannen, israelitten som ble slått ned, som ble slått ned sammen med den midianittiske kvinnen, var Zambri, sønn av Salmon, hersker over familiens hus av Simeon. Og navnet til den midianittiske kvinnen som ble slått, var Chasbi, datter av Zur, en hersker over nasjonen Ommoth, av familiens hus i Midian. Og Herren talte til Moses og sa: Tal til Israels sønner og si: Vær fiendtlige mot midianittene og slå dem, fordi de er fiendtlige mot dere med list, så mye som de lurer dere gjennom Peor, og gjennom Kosbi, datteren til høvdingen av Midian, søsteren deres, hun som ble slått ned på dagen for plagen på grunn av Peor.

26

Og det skjedde etter slaget, og Herren talte til Moses og Eleasar presten og sa: Ta tellingen av hele forsamlingen av Israels sønner fra tjue år gammel og oppover etter deres fedres hus, hver den som går ut for å stille opp til kamp i Israel. Og Moses og presten Eleasar talte i Moabs sletter ved Jordan overfor Jeriko, og sa: fra tjue år gammel og oppover, på den måten Herren befalte Moses; og Israels sønner som gikk ut fra Egypt: Ruben, førstefødt av Israel; og sønnene til Ruben: Enok, og Enoks folk; til Pallu, Pallus folk. Til Asron, folket av Asronei; til Charmi, folket av Charmi. Disse var folkene til Ruben, og deres folketelling ble tre og førti tusen, sju hundre og tretti. Og Pallus sønner: Eliab. Og sønnene til Eliab: Nemuel, og Dathan, og

Abiram. Disse var kalt av forsamlingen, disse er de som reiste seg opp mot Moses og Aaron i Korahs forsamling, i oppreisningen mot Herren. Og jorden åpnet munnen sin og svelget dem og Korah, i døden til forsamlingen hans, da ilden fortærte de to hundre og femti, og de ble til et tegn; men Korahs sønner døde ikke. Og sønnene til Simeon, folket av sønnene til Simeon: til Nemuel, folket av nemuelittene; til Jamin, folket av jaminittene; til Jakin, folket av jakinittene; til Zerah, folket av zerahittene; til Saul, folket av saulittene. Disse folkene til Simeon fra deres folketelling, to og tjue tusen og to hundre. Sønner av Juda: Er og Onan, og Er og Onan døde i landet Kanaan. Og Judas sønner ble inndelt etter sine klaner: til Shiloh, Shelanittenes folk, til Phares, Perezittenes folk, til Zerah, Zerahittenes folk. Og sønnene av Phares ble: til Hezron, folket asronittene; til Iamun, folket iamunittene. Disse folkene av Juda i henhold til deres undersøkelse: seks og sytti tusen og fem hundre. Og sønnene til Issakar etter deres ætter: til Tola, ætten av tolaittene; til Pua, ætten av puaittene; til Jasjub, ætten av jasjubittene; til Simron, ætten av simronittene. Disse folk av Issakar fra deres telling: fire og seksti tusen og fire hundre. Zebuluns sønner etter deres klaner: til Sered, folket Seredittene; til Allon, folket Allonittene; til Allel, folket Allelittene. Disse folkene fra Zebulun etter deres folketelling: seksti tusen og fem hundre. Gads sønner etter deres klaner: til Sefon, folket sefonittene; til Haggi, folket haggittene; til Shuni, folket shunittene; til Osni, folket osnittene; til Eri, folket erittene; til Arod, folket arodittene; til Ariel, folket arielittene. Disse var folkene av Gads sønner fra deres telling: førti-fire tusen og fem hundre. Ashers sønner etter deres klaner: til Jamin,

folket Jaminittene, til Jesou, folket Jesouittene, til Baria, folket Bariaittene. Til Kober, folket Koberi, til Melchiel, folket Melchieli. Og navnet på Ashers datter var Sarai. Disse folkene fra Asher fra deres telling, tre og førti tusen og fire hundre. Josefs sønner ifølge deres klaner, Manasse og Efraim. Manasses sønner. Til Makir, folket de makirittiske; og Makir avlet Gilead; til Gilead, folket de gileadittiske. Og disse var Gileads sønner: Ahiezer, Ahiezerittenes folk, Cheleg, Chelegittenes folk. Til Esriel, folket esrielittene; til Sykem, folket sykemittene; til Symaer, folket symaerittene; og til Ofer, folket oferittene. Og Salpaad, sønn av Opher, fikk ikke sønner, men døtre, og disse er navnene på døtrene til Salpaad: Mala, Noua, Egla, Melcha og Thersa. Disse folkene til Manasse fra deres telling: to og femti tusen og sju hundre. Og disse var Efraims sønner: til Sutala, folket sutalittene, til Tanák, folket tanakittene. Disse er sønnene av Suthala, til Eden, folket av Eden. Disse folkene til Efraim fra deres telling, to og tretti tusen og fem hundre, disse folkene til Josefs sønner etter deres klaner. Benjamins sønner etter deres klaner: til Bale, Balitt-klanen, til Asjber, Asjberitt-klanen, til Jakiran, Jakiranitt-klanen. Til Sophan, folket til Sophanes. Og sønnene til Bale ble Adar og Noeman; til Adar hørte folket Adari, og til Noeman hørte folket Noemani. Disse er Benjamins sønner etter deres klaner, fra deres folketelling: trettifem tusen og fem hundre. Og Dans sønner etter deres klaner: til Samah, Shameittenes klan; disse er Dans klaner etter deres klaner. Alle Shuhamittenes folk ifølge deres mønstring: fire og seksti tusen og fire hundre. Naftalis sønner ifølge deres klaner: til Asiel, Asielittenes folk, til Gauni, Gunittenes folk. Til Jeser, folket Jeseri,

til Sellem, folket Sellemi. Disse folk av Naftali fra deres telling, førti tusen og tre hundre. Dette var folketellingen av Israels sønner: seks hundre tusen og tusen og syv hundre og tretti. Og Herren talte til Moses og sa: Til disse skal landet bli delt, å arve etter antall av navn. Til de flere skal du øke arven, og til de færre skal du minske deres arv; til hver skal deres arv gis slik som de ble talt. Gjennom lodder skal landet bli delt etter navnene, i henhold til deres fedrestammer skal de arve. Fra loddet skal du dele deres arv mellom mange og få. Og Levis sønner etter deres klaner: til Gershon, Gershonittenes folk, til Kahat, Kahatittenes folk, til Merari, Merarittenes folk. Disse er folkene til Levis sønner: folket Lobeni, folket Hebroni, folket Kore og folket Mousi, og Kaat avlet Amram. Navnet på hans hustru var Jokabed, datter av Levi, som fødte disse til Levi i Egypt, og hun fødte til Amram Aron og Moses, og Mirjam deres søster. Og Aaron fikk Nadab, og Abiud, og Eleazar, og Ithamar. Og Nadab og Abiud døde da de ofret fremmed ild for Herren i Sinai ødemark. Og de ble fra deres folketelling tre og tjue tusen, hver hankjønn fra én måned gammel og oppover, for de ble ikke talt sammen blant Israels sønner, fordi det ikke er gitt dem lodd blant Israels sønner. Og dette var tellingen av Moses og Eleazar, presten, som tellet Israels sønner i Moabs Araboth, ved Jordan overfor Jeriko. Og blant disse var det ikke noen mann av dem som ble inspisert av Moses og Aron, da de besøkte Israels sønner i Sinai ørken. Fordi Herren sa til dem: Ved død skal de dø i ørkenen, og det ble ikke etterlatt en eneste av dem, unntatt Kaleb, sønn av Jefunne, og Josva, sønn av Nun.

27

Og døtrene til Salpaad, sønn av Ofer, sønn av Gilead, sønn av Makir, av folket Manasse, av sønnene til Josef, kom nær, og disse var navnene deres: Maala, og Noua, og Egla, og Melka, og Tersa, og de sto foran Moses, og foran Eleasar presten, og foran herskerne, og foran hele forsamlingen ved døren til vitnesbyrdets telt, og sa: Vår far døde i ørkenen, og han selv var ikke i midten av forsamlingen som samlet seg mot Herren i Koras forsamling, fordi han døde gjennom sin synd, og sønner ble ikke til for ham; la ikke navnet til vår far bli utslettet fra midten av hans folk, fordi det ikke er en sønn for ham; gi oss eiendom blant vår fars brødre. Og Moses brakte deres sak frem for Herren. Og Herren talte til Moses og sa: Selofhads døtre har talt rettelig; du vil gi dem besittelse av arv som gave blant deres fars brødre, og du vil overføre deres fars arvelodd til dem. Og til Israels sønner skal du snakke og si: Hvis en mann dør og han ikke har en sønn, skal dere overføre arven hans til datteren hans. Men hvis han ikke har en datter, skal dere gi arven til broren hans. Hvis han ikke har brødre, skal dere gi arven til hans fars bror. Hvis det men ikke er brødre av hans far, skal dere gi arven til den nærmeste slektning fra hans stamme, for å arve hans eiendeler, og dette skal være en rettferdig dom for Israels sønner, slik som Herren befalte Moses. Og Herren sa til Moses: Gå opp på fjellet som er på den andre siden av Jordan, dette fjellet Nabau, og se landet Kanaan, som jeg gir til Israels sønner i besittelse. Og du vil se den, og du vil bli samlet til folket ditt, du

også, slik som Aron, din bror, ble samlet på fjellet Hor. Fordi dere vendte dere bort fra mitt ord i ørkenen Sin, da forsamlingen motsatte seg, skulle dere hellige meg, men dere helliget meg ikke ved vannet foran dem. Dette er motsigelseens vann i Kades i ørkenen Sin. Og Moses sa til Herren, la Herren Gud av åndene og alt kjøtt utnevne en mann over denne forsamlingen, som vil gå ut foran dem, og som vil gå inn foran dem, og som vil føre dem ut, og som vil føre dem inn, og Herrens forsamling vil ikke være som sauer som ikke har hyrde. Og Herren talte til Moses og sa: Ta til deg Josva, sønn av Nun, en mann som har ånd i seg, og du skal legge dine hender på ham. Og du skal stille ham foran presten Eleasar, og du skal gi ham befaling foran hele forsamlingen, og du skal gi befaling om ham foran dem. Og du vil gi av din herlighet på ham, slik at Israels sønner må adlyde ham. Og han vil stå før Eleazar, presten, og de skal spørre ham om dommen ved visningen før Herren. På hans ord skal de gå ut, og på hans ord skal de gå inn, han selv og Israels sønner i enighet, og hele forsamlingen. Og Moses gjorde akkurat som Herren hadde befalt ham, og han tok Josva og stilte ham foran presten Eleasar og foran hele forsamlingen, og han la sine hender på ham, og han innsatte ham akkurat som Herren hadde befalt Moses.

28

Og Herren talte til Moses og sa: Befal Israels sønner, og du skal si til dem: Mine gaver, mine gaver, mine offergaver til velluktende

duft skal dere sørge for å ofre til meg på mine fester. Og du skal si til dem: Dette er de offergavene som dere skal bringe til Herren: to årsgamle lam uten lyte hver dag som brennoffer, kontinuerlig. Lammet, det ene, skal du gjøre om morgenen, og lammet, det andre, skal du gjøre mot kvelden. Og du skal gjøre en tidel av en efa finmel til et offer blandet i olje, i en firedel av en hin. Vedvarende brent offer, det som ble gitt på fjellet Sinai til en velluktende duft for Herren. Og drikkofferet hans den fjerde del av en hin til det ene lammet; i helligdommen skal du helle ut drikkoffer av sterk drikk til Herren; og det andre lammet skal du gjøre mot kvelden; i henhold til offeret hans og i henhold til drikkofferet hans skal dere gjøre det til en lukt av vellukt til Herren. Og på sabbatsdagen skal dere bringe to årsgamle lam uten lyte, og to tiendedeler av finmel blandet i olje til speiseoffer og drikkoffer, sabbatenes brennoffer på sabbatene i tillegg til det kontinuerlige brennofferet og drikkofferet som hører til. Og i nymånene skal dere bringe brennoffer til Herren, to unge okser fra storfe, og én vær, syv ettårige lam uten lyte. Tre tiendedeler finmel blandet i olje til den ene unge oksen, og to tiendedeler finmel blandet i olje til den ene væren. En tiendedel finmel blandet i olje til hvert lam, et offer, en velluktende duft, en gave til Herren. Drikkeofferet deres skal være en halv hin til den ene kalven, og en tredjedel av en hin skal være til den ene væren. Og den fjerde del av en hin vin vil være til det ene lammet; dette brennofferet måned fra måned i månedene av året. Og en geit fra geitene om synd til Herren, ved det stadig brennofferet skal det bli gjort, og dets drikkoffer. Og i den første måned, på den fjortende dag av måneden, er det påske for Herren. Og på den

femtende dagen av denne måneden er det fest, i syv dager skal dere spise usyret brød. Og den første dagen skal kalles hellig for dere, dere skal ikke gjøre noe trellarbeid. Og dere skal bringe brennoffer som gave til Herren: to kalver av okser, én vær, syv årgamle lam; de skal være uten lyte for dere. Og deres offer skal være finmel blandet i olje, tre tiendedeler til den ene kalven, og to tiendedeler til den ene væren. En tiendedel skal du gjøre til hvert lam, til de syv lammene. Og en geitebukk fra geitene angående synd, for å sone for dere; Bortsett fra det kontinuerlige morgen-brennofferet, som er det kontinuerlige brennofferet. Disse ting skal dere gjøre i henhold til dette hver dag i de syv dagene, en gave, et offer til en velluktende duft for Herren; på det stadig helbrente offeret skal du gjøre dets drikkoffer. Og den syvende dag skal være kalt hellig for dere, dere skal ikke gjøre noe trelaktig arbeid på den. Og på de unges dag, når dere bringer et nytt offer til Herren for ukene, skal det være en hellig sammenkomst for dere, dere skal ikke gjøre noe tjenerarbeid. Og dere skal frembære brennoffer til en velluktende duft for Herren: to kalver av okser, én vær, syv årsgamle lam uten lyte. Offeret deres av finmel blandet i olje, tre tiendedeler til den ene kalven, og to tiendedeler til den ene væren. En tiendedel til hvert av de syv lammene; og en geitebukk fra geitene angående synd, for å sone for dere; bortsett fra det kontinuerlige brennofferet; og offeret deres skal dere gjøre for meg, de skal være uten lyte for dere, og drikkofferne deres.

29

Og i den syvende måned, på den første dag av måneden, skal det være en hellig sammenkomst for dere. Dere skal ikke gjøre noe trelaktig arbeid. Det skal være en signaldag for dere. Og dere skal gjøre brennoffer til en velluktende duft for Herren: en kalv av okser, en vær, syv årgamle lam uten lyte. Offeret deres finmel blandet i olje; tre tiendedeler til den ene oksekalven, og to tiendedeler til den ene væren; En tiendedel til det ene lammet, til de syv lammene; Og en geitebukk fra geiter, en angående synd, å sone for dere; Bortsett fra brennofrene ved nymånen; og ofrene deres, og drikkofrene deres, og det stadige brennofferet; og ofrene deres og drikkofrene deres ifølge forskriften deres til en duft av vellukt for Herren. Og den tiende av denne måneden skal være kalt hellig for dere, og dere skal plage deres sjeler, og dere skal ikke gjøre noe arbeid. Og dere skal bringe brennoffer til en duftende lukt for Herren, offer til Herren: en kalv av okser, en vær, syv årgamle lam; de skal være uten lyte for dere. Offeret deres er finmel blandet i olje; tre tiendedeler til den ene kalven, og to tiendedeler til den ene væren; en tiendedel til hvert lam, til de syv lammene; og en geitebukk fra geitene angående synd, for å sone for dere; bortsett fra syndofferet for soning, og det kontinuerlige brennofferet; offeret dets, og drikkeofferet dets ifølge forskriften til velluktende duft, et offer til Herren. Og på den femtende dag av denne syvende måned skal det være en hellig sammenkomst for dere, dere skal ikke gjøre noe tjenestearbeid, og dere skal feire denne fest for Herren i syv

dager. Og dere skal bringe brennoffer som offer til en velluktende duft for Herren, på den første dag tretten kalver av okser, to vær, fjorten årsgamle lam; de skal være uten lyte. Matoffrene deres var fint mel blandet i olje: tre tiendedeler til hver kalv, til de tretten kalvene; og to tiendedeler til hver vær, til de to værene; en tiendedel til hvert lam, til de fjorten lammene; og en geitebukk angående synd; bortsett fra det kontinuerlige brennofferet; matoffrene deres og drikoffrene deres. Og på den andre dagen tolv kalver, to vær, fjorten ettårige lam uten lyte. Offeret deira og drikkeofferet deira til kalvane og til værane og til lamma i samsvar med talet deira, i samsvar med tolkinga deira. og en geitebukk fra geiter om synd, unntatt det stadig helbrente offeret, deres ofringar og deres drikkofringar. På den tredje dagen: elleve kalver, to vær, fjorten årsgamle lam uten lyte. Offeret deira og drikkeofferet deira til kalvane og til værane og til lamma i samsvar med talet deira, i samsvar med tolkinga deira. Og en geit fra geitene angående synd, foruten det stadige brennofferet, deres ofringer og deres drikkoffer. På den fjerde dagen ti kalver, to vær, fjorten årsgamle lam uten lyte. Deres offergaver og drikkeoffergaver til kalvene og værrene og lammene i henhold til deres antall, i henhold til deres forskrift. Og en geit fra geitene angående synd, foruten det stadige brennofferet, deres ofringer og deres drikkoffer. Den femte dagen: ni kalver, to vær, fjorten ettårige lam uten lyte. Ofringene deres og drikkeofringene deres til kalvene og værane og lamma etter tallet deres, etter forskriften deres. Og en geit fra geitene angående synd, unntatt det stadige brennofferet, deres offere og deres drikkoffer. Den sjette dagen: åtte kalver, to vær, fjorten

ettårige lam uten lyte. Ofringene deres og drikkeofringene deres til kalvene og værane og lamma etter tallet deres, etter forskriften deres. Og en geitebukk fra geitene om synd, unntatt det stadige brennofferet, deres ofringer og deres drikkoffer. Den syvende dagen: syv kalver, to vær, fjorten ettårige lam uten lyte. Ofringene deres og drikkeofringene deres til kalvene og værane og lamma i samsvar med tallet deres, i samsvar med tolkingen deres. Og en geit fra geitene angående synd, foruten det stadige brennofferet, deres ofringer og deres drikkoffer. Og på den åttende dag skal det være en avslutningsforsamling for dere, dere skal ikke gjøre noe trellearbeid på den. Og dere skal bringe brennoffer til Herren som en velluktende duft, offergaver: en kalv, en vær, syv årgamle lam uten lyte. Deres offere og deres drikkeoffere til kalven og til væren og til lammene i henhold til deres antall, i henhold til deres ordning. Og en geit fra geitene for synd, foruten det stadig brennofferet, deres ofringer og deres drikkoffer. Disse ting skal dere gjøre for Herren i deres fester, unntatt deres bønner, og deres frivillige offer, og deres brennoffer, og deres slaktoffer, og deres drikkoffer, og deres frelseoffer.

30

Og Moses talte til Israels sønner i samsvar med alt det Herren hadde befalt Moses. Og Moses talte til herskerne over Israels sønners stammer og sa: Dette er det ord som Herren befalte. En mann som lover et løfte til Herren, eller sverger en ed, eller

binder seg med en forpliktelse angående sin sjel, skal ikke vanhellige sitt ord, alt som går ut fra hans munn, skal han gjøre. Hvis en kvinne lover et løfte til Herren, eller binder en forpliktelse i farens hus i sin ungdom, og faren hennes hører løftene hennes og forpliktelsene hennes som hun bandt mot sin sjel, og faren hennes tier stille, da skal alle løftene hennes stå, og alle forpliktelsene som hun bandt mot sin sjel, skal forbli for henne. Men hvis faren hennes nekter, på den dagen han hører alle løftene hennes og forpliktelsene som hun bandt mot sin sjel, skal de ikke stå. Og Herren skal rense henne, fordi faren hennes nektet. Hvis men etter å ha blitt gift blir til en mann, og bønnene hennes er på henne i henhold til skillet av leppene hennes, som hun bandt mot sjelen hennes, og mannen hennes hører, og tier til henne på den dagen han hører, og således vil alle bønnene hennes stå, og forpliktelsene hennes, som hun bandt mot sjelen hennes, vil stå. Hvis hennes mann nekter på den dagen han hører det, så forblir ikke alle hennes bønner og de forpliktelser hun har pålagt sin sjel, fordi mannen nektet henne, og Herren vil rense henne. Og en enkes og en utstøtts løfte, alt hun måtte love ved sin sjel, skal forbli for henne. Hvis men i huset til mannen hennes er løftet hennes, eller den bindende forpliktelsen mot sjelen hennes med ed, og mannen hennes hører, og tier til henne, og ikke nekter henne, så vil alle løftene hennes stå, og alle de bindende forpliktelsene hennes som hun bandt mot sjelen hennes, vil de stå mot henne. Hvis mannen hennes fjerner det den dagen han hører det, så vil ikke alt som går ut fra hennes lepper ifølge hennes bønner og ifølge forpliktelsene angående hennes sjel forbli; mannen hennes har

fjernet det, og Herren vil rense henne. Hver bønn og hver ed av binding til å skade sjelen, mannen hennes vil sette opp for henne, og mannen hennes vil fjerne den. Men hvis han taus forblir taus for henne dag fra dag, så vil han sette opp for henne alle bønnene hennes, og forpliktelsene som er på henne vil han sette opp for henne, fordi han var taus for henne den dagen da han hørte det. Hvis mannen hennes fjerner det etter den dagen han hørte det, da vil han ta på seg sin synd. Dette er de lovene som Herren befalte Moses, mellom en mann og hans hustru, og mellom en far og hans datter i hennes ungdom i farens hus.

31

Og Herren talte til Moses og sa: Hevn hevnen for Israels sønner på midianittene, og etterpå skal du samles til ditt folk. Og Moses talte til folket og sa: Væpne menn fra deres rekker, og still dem opp i slagorden foran Herren mot Midian, for å utføre Herrens hevn mot Midian. Tusen fra hver stamme, tusen fra hver stamme, fra alle Israels sønners stammer, send dem til kamp. Og de talte ut fra Israels tusener tusen fra hver stamme, tolv tusen bevæpnet til kamp. Og Moses sendte dem, tusen fra hver stamme, tusen fra hver stamme med deres styrke, og Pinehas, sønn av Eleasar, sønn av Aron, presten, og de hellige kar, og signaltrompetene i deres hender. Og de stilte seg opp til kamp mot Midian, slik som Herren hadde befalt Moses, og de drepte alle menn. Og kongene av Midian drepte de samtidig med de sårede deres: Evi, Rekem, Zur, Hur og Reba, fem konger av

Midian. Og Bileam, sønn av Beor, drepte de med sverd sammen med de sårede deres. Og de plyndret kvinnene av Midian, og bagasjen deres, og buskapen deres, og alle eiendeler deres, og styrken deres plyndret de. Og alle byene deres i bostedene deres, og gårdene deres brente de med ild. Og de tok alt plyndringsgodset deres og alt byttet deres, fra menneske til husdyr. Og de brakte til Moses og til Eleazar, presten, og til alle Israels sønner, fangene og byttet og plyndringen inn i leiren i Araboth Moab, som er ved Jordan, ved Jeriko. Og Moses og presten Eleazar og alle lederne av forsamlingen gikk ut for å møte dem utenfor leiren. Og Moses ble sint på tilsynsmennene over hæren, tusenførerne og hundreførerne som kom fra krigens slaglinje. Og Moses sa til dem: Hvorfor har dere spart alle kvinnene? Disse var for Israels sønner i henhold til Bileams ord, for å vende dem bort og få dem til å overse Herrens ord på grunn av Peor, og plagen rammet Herrens forsamling. Og nå drep alle menn blant alt byttet, og alle kvinner som har kjent manns seng, drep dem. Og ta som bytte alle kvinner som ikke har hatt samleie med en mann, og la dem leve. Og dere skal slå leir utenfor leiren i syv dager. Hver den som har drept og den som rører den drepte skal bli renset på den tredje dagen og på den syvende dagen, dere og deres fanger. Og hvert dekke og hvert kar av skinn, og alt arbeid av geiteskinn, og hvert kar av tre skal dere rense. Og Eleasar, presten, sa til mennene i hæren som kom fra krigens slagorden: Dette er lovens forskrift som Herren befalte Moses. Bortsett fra gullet og sølvet og bronse og jern og bly og tinn, skal hver ting som vil gå gjennom ild bli renset, men med renselsens vann skal den bli renset; og alle ting

som ikke går gjennom ild, skal gå gjennom vann. Og dere skal vaske klærne på den syvende dag, og dere vil bli renset, og etter dette skal dere gå inn i leiren. Og Herren talte til Moses og sa: Ta summen av byttet fra fangenskapet, fra menneske til dyr, du og Eleasar, presten, og høvdingene over fedrene til forsamlingen. Og dere skal dele byttet mellom krigerne som dro ut til kamp, og hele forsamlingen. Og dere skal sette av en avgift til Herren fra mennene, krigerne som har dratt ut i kamp, én sjel av fem hundre, fra mennene, og fra dyra, og fra oksene, og fra sauene, og fra eselene; og fra deres halvdel skal dere ta. Og du skal gi presten Eleasar førstegrøden til Herren. Og fra halvdelen av Israels sønner skal du ta én fra femti av menneskene, og av oksene, og av sauene, og av eslene, og av alt buskapet, og du skal gi dem til levittene som holder vakt i Herrens telt. Og Moses og presten Eleazar gjorde som Herren hadde befalt Moses. Og overskuddet av byttet som krigsmennene hadde plyndret ble, fra sauene, seks hundre og sytti og fem tusen. Og okser, to og sytti tusen. Og esler, en og seksti tusen. Og sjeler av mennesker fra kvinnene som ikke hadde kjent en manns seng, alle sjeler, to og tretti tusen. Og halvdelen, porsjonen av dem som hadde dratt ut i krigen, utgjorde av antallet sauer tre hundre og syttiogtrettisju tusen og fem hundre. Og avgiften til Herren fra sauene ble seks hundre og sytti-fem. Og okser, seks og tretti tusen, og avgiften til Herren, to og sytti. Og esler, tretti tusen og fem hundre, og avgiften til Herren, en og seksti. Og sjeler av mennesker, seksten tusen, og avgiften av dem til Herren, to og tretti sjeler. Og Moses ga offeret til Gud til presten Eleasar for Herren, slik som Herren befalte Moses; fra halvdelen til Israels

sønner, som Moses skilte fra mennene, krigerne. Og halvparten fra forsamlingen av sauene ble tre hundre og tretti tusen og syv tusen og fem hundre; Og okser, seks og tretti tusen; Esler, tretti tusen og fem hundre; Og sjeler av mennesker, seksten tusen. Og Moses tok fra Israels sønners halvdel én fra femti, både av menneskene og av buskapen, og ga dem til levittene som holdt vakt ved Herrens telt, slik som Herren hadde befalt Moses. Og de kom til Moses, alle de som var utnevnt til å lede tusenmannsavdelingene i hæren, tusenførerne og hundreførerne, og de sa til Moses: Dine tjenere har tatt opptelling av mennene, krigerne som var hos oss, og ikke en eneste har vært savnet blant dem. Og vi har frembåret gaven til Herren, hver mann det han fant av gullkar: armbånd og ankelring og ring og armring og halskjede, for å sone for oss for Herrens åsyn. Og Moses og presten Eleazar tok imot gullet fra dem, alle de forarbeidede kar. Og alt gullet som var offergaven som de tok til Herren, ble seksten tusen sju hundre og femti sikler fra befalsmennene over tusen og fra befalsmennene over hundre. Og krigerne plyndret hver for seg selv. Og Moses og presten Eleazar tok gullet fra høvedsmennene over tusen og fra høvedsmennene over hundre, og brakte det inn i vitnesbyrdets telt, et minne for Israels sønner for Herrens åsyn.

32

Og Rubens sønner og Gads sønner hadde en mengde buskap, en svært stor mengde; og de så landet Jaser og landet Gilead; og

plassen var en plass for buskap. Og Rubens sønner og Gads sønner nærmet seg og sa til Moses og til presten Eleasar og til forsamlingens ledere, og sa: Atarot og Dibon og Jaser og Nimra og Hesbon og Eleale og Sebam og Nebo og Beon, landet som Herren har overgitt foran Israels sønner, er land for buskap-oppdrett, og dine tjenere har buskap. Og de sa: Hvis vi har funnet nåde for dine øyne, la dette landet bli gitt til dine tjenere i eie, og la oss ikke krysse over Jordan. Og Moses sa til Gads sønner og til Rubens sønner: Deres brødre går ut i krigen, og dere skal sitte her? Og hvorfor forvrir dere sinnet til Israels sønner, så de ikke krysser inn i landet som Herren gir dem? Gjorde ikke fedrene deres slik da jeg sendte dem fra Kadesh Barnea for å utforske landet? Og de gikk opp til Druklusters dal, og de utspeidet landet, og de vendte hjertene til Israels sønner bort, slik at de ikke skulle gå inn i det landet som Herren hadde gitt dem. Og Herren ble sint i vrede på den dagen, og han sverget og sa: Hvis disse menneskene som gikk opp fra Egypt, fra tjue år gammel og oppover, de som kjenner det gode og det onde, skal se landet som jeg sverget til Abraham og Isak og Jakob, for de fulgte ikke fullt etter meg; unntatt Kaleb, sønn av Jefunne, den som er skilt ut, og Josva, sønn av Nun, fordi han fulgte fullt etter Herren. Og Herren ble sint i vrede på Israel, og spredte dem i ørkenen i førti år, inntil hele generasjonen som gjorde det onde for Herrens åsyn ble fortært. Se, dere har reist dere opp i stedet for fedrene deres, en ødeleggelse av syndige mennesker, for å legge ennå mer til Herrens vredesharme over Israel. Fordi dere vil vende dere bort fra ham for enda å forlate ham i ørkenen, og dere vil handle lovløst mot hele denne forsamlingen. Og de

nærmet seg ham og sa: Vi vil bygge sauegårder her til buskapen vår, og byer til vårt gods. Og vi har bevæpnet oss som forvakt foran Israels sønner, inntil vi fører dem inn til deres eget sted, og bagasjen vår vil bo i befestede byer på grunn av de som bor i landet. Ikke skal vi vende tilbake til våre hus før Israels sønner blir fordelt, hver til sin arv. Og vi skal ikke lenger arve sammen med dem fra den andre siden av Jordan og videre, fordi vi har mottatt våre lodder på den andre siden av Jordan i øst. Og Moses sa til dem, hvis dere gjør i henhold til dette ordet, hvis dere væpner dere for Herren til krig, og hver væpnet soldat av dere vil krysse Jordan for Herren, inntil fienden hans blir ødelagt fra hans ansikt, og landet blir underlagt for Herren, og etter dette vil dere vende tilbake, og dere vil være uskyldige for Herren og for Israel; og dette landet vil være deres i besittelse for Herren. Hvis dere ikke gjør således, vil dere synde for Herren, og dere vil kjenne deres synd når det onde overtaker dere. Og dere vil bygge for dere selv byer for bagasjen deres og gårder for kvegen deres, og det som går ut fra munnen deres vil dere gjøre. Og sønnene til Ruben og sønnene til Gad sa til Moses: Dine barn vil gjøre som vår Herre befaler. Bagasjen vår, konene våre og all buskapen vår vil være i byene i Gilead. Men barna dine vil passere forbi alle bevæpnet og oppstilt i orden foran Herren til krigen, på den måten Herren sier. Og Moses oppnevnte for dem Eleazar, presten, og Josva, sønn av Nun, og høvdingene over familiene til Israels stammer. Og Moses sa til dem: Hvis Rubens sønner og Gads sønner krysser over Jordan med dere, alle bevæpnet til krig foran Herren, og dere underlegger landet foran dere, så skal dere gi dem landet Gilead i besittelse. Hvis de

men ikke krysser over væpnet sammen med dere inn i krigen foran Herren, så skal dere bringe deres bagasje, deres kvinner og deres buskap før dere inn i landet Kanaan, og de skal arve sammen med dere i landet Kanaan. Og Rubens sønner og Gads sønner svarte og sa: Alt det Herren sier til sine tjenere, det vil vi gjøre. Vi skal krysse væpnet før Herren inn i landet Kanaan, og dere skal gi besittelsen til oss på den andre siden av Jordan. Og Moses gav til dem, til Gads sønner og til Rubens sønner og til den halve stammen Manasse, Josefs sønner, riket til Sihon, amorittenes konge, og riket til Og, kongen av Basan, landet og byene med deres grenser, byene i landet rundt omkring. Og Gads sønner bygget Dibon, og Atarot, og Aroer, og Sofar, og Jazer, og de løftet dem opp, og Nimra, og Bet-Haran, befestede byer, og sauefjøs. Og sønnene til Ruben bygde Hesbon, og Eleale, og Kirjataim, og Baal Meon, omgitt, og Sibma; og de ga byene som de bygde navn etter deres egne navn. Og sønnen av Makir, sønn av Manasse, gikk til Gilead og tok den, og ødela amorittene som bodde i den. Og Moses gav Gilead til Makir, sønn av Manasse, og han bodde der. Og Jair, sønn av Manasseh, gikk og tok gårdene deres, og kalte dem Jairs gårder. Og Nabau dro av sted, og tok Kaath og landsbyene som hørte til, og kalte dem Naboth etter sitt eget navn.

33

Og dette er etappene til Israels sønner, da de dro ut fra Egypt med sin styrke under Moses og Arons ledelse. Og Moses skrev

ned deres avreiser og deres etapper etter Herrens ord, og dette er etappene av deres reise. De dro bort fra Rameses i den første måneden, på den femtende dagen av den første måneden, dagen etter påsken gikk Israels sønner ut med høy hånd foran alle egypterne. Og egypterne begravde alle sine døde som Herren hadde slått, hver førstefødt i landet Egypt, og mot deres guder utførte Herren hevn. Og etter å ha dratt ut fra Rameses, slo Israels sønner leir i Sukkot. Og etter å ha dratt fra Sukkot, slo de leir i Etam, som er en del av ørkenen. Og de dro fra Etam, og slo leir ved munningen av Irot, som er overfor Baal-Sefon, og de slo leir overfor Migdol. Og de dro bort fra stedet overfor Eiroth, og de krysset gjennom midten av havet inn i ørkenen, og de gikk tre dagers vei gjennom ørkenen, og de slo leir i Pikríais. Og de dro fra de Bitre vannene, og de kom til Elim, og i Elim var det tolv vannkilder og sytti palmestammer, og de slo leir der ved vannet. Og de dro bort fra Elim, og de slo leir ved Det røde hav. Og de dro bort fra det røde hav, og de slo leir i ørkenen Sin. Og de dro bort fra ørkenen Sin, og de slo leir i Rephaka. Og de dro bort fra Rafaka og slo leir i Ailus. Og de dro bort fra Ailous, og de slo leir i Rafidim, og det var ikke vann der til folket å drikke. Og de dro bort fra Raphidin og slo leir i Sinai ørken. Og de dro bort fra ørkenen Sinai, og de slo leir ved begjerets graver. Og de dro bort fra begjærets graver, og de slo leir i Aseroth. Og de dro bort fra Aseroth og slo leir i Ratama. Og de dro bort fra Ratama og slo leir i Remmon Fares. Og de dro bort fra Remmon Phares, og de slo leir i Lebona. Og de dro bort fra Lebona og slo leir i Ressan. Og de dro bort fra Ressan og slo leir i Makellath. Og de dro bort fra Makellath og slo leir i Safar. Og de dro bort fra Safar og slo

leir i Karadat. Og de dro bort fra Charadath og slo leir i Makeloth. Og de dro bort fra Makeloth og slo leir i Kataath. Og de dro bort fra Kataath og slo leir i Tarath. Og de dro bort fra Tarath og slo leir i Mathekka. Og de dro bort fra Mathekka og slo leir i Selmona. Og de dro bort fra Selmona, og de slo leir i Masuruth. Og de dro bort fra Masuruth og slo leir i Banaia. Og de avreiste fra Banaia, og de slo leir ved fjellet Gadgad. Og de dro bort fra fjellet Gadgad, og de slo leir i Etebatha. Og de dro fra Etebatha, og de slo leir i Ebronah. Og de dro bort fra Ebronah og slo leir i Ezion Geber. Og de dro bort fra Ezion-Geber, og de slo leir i ørkenen Sin. Og de dro bort fra ørkenen Sin, og de slo leir i ørkenen Paran; dette er Kadesh. Og de dro bort fra Kadesj, og de slo leir ved fjellet Hor nær landet Edom. Og Aron, presten, gikk opp på grunn av Herrens befaling, og døde der i det førtiende året av Israels sønners utgang fra Egypts land, i den femte måned, den første dagen av måneden. Og Aron var hundre og tjuetre år gammel da han døde på fjellet Hor. Og da den kanaanittiske kongen Arad hørte, og han bodde i landet Kanaan, da Israels sønner var på vei inn, og de dro fra fjellet Hor, og de slo leir i Selmona. Og de dro bort fra Selmona og slo leir i Phinon. Og de dro bort fra Finon og slo leir i Oboth. Og de dro bort fra Oboth, og de slo leir i Ai, på den andre siden av Moabs grenser. Og de dro bort fra Ai og slo leir i Dibon-Gad. Og de dro bort fra Daibon Gad og slo leir i Gelmon Deblathaim. Og de dro bort fra Gelmon Deblathaim, og de slo leir på Abarim-fjellene, overfor Nabau. Og de dro bort fra Abarims fjell, og de slo leir vest for Moab, ved Jordan overfor Jeriko. Og de slo leir ved Jordan mellom Aesimoth og Belsa vest i Moab. Og Herren talte

før Moses ved vest av Moab ved Jordan i nærheten av Jeriko, og sa: Snakk til Israels sønner, og du skal si til dem: Dere krysser over Jordan inn i landet Kanaan. Og dere skal ødelegge alle de som bor i landet foran dere, og dere skal fjerne deres utkikkspunkter, og alle deres støpte avgudsbilder skal dere ødelegge, og alle deres søyler skal dere fjerne. Og dere skal ødelegge alle som bor i landet, og dere skal bo i det, for til dere har jeg gitt deres land ved lodd. Og dere skal arve deres land ved loddkasting ifølge deres stammer. Til de flere skal dere øke deres besittelse, og til de færre skal dere minske deres besittelse. Der navnet hans går ut, der skal hans være. Ifølge deres fedres stammer skal dere arve. Hvis dere ikke ødelegger innbyggerne i landet fra deres ansikt, vil de som dere forlater av dem være torner i deres øyne og piler i deres sider, og de vil være fiender mot dere i landet hvor dere skal bo. Og det vil være slik at som jeg bestemte å gjøre med dem, vil jeg gjøre med dere.

34

Og Herren talte til Moses og sa: Befall Israels sønner, og du skal si til dem: Dere går inn i landet Kanaan; dette skal være dere til arv, landet Kanaan med dets grenser. Og den sørlige siden skal være deres fra ørkenen Sin inntil grensen mot Edom, og den sørlige grensen skal være deres fra den østlige delen av Salthavet. Og grensen skal gå rundt dere fra sør mot Akrabbims høyde, og den skal passere forbi Ennak, og utløpet skal være mot sør til Kadesh-Barnea, og den skal gå ut til bosetningen Arad, og

den skal passere forbi Asemona. Og grensene vil gå rundt fra Asemona til Egypts bekk, og utløpet vil være havet. Og grensene ved havet vil være til dere, det store havet skal markere grensen, dette vil være til dere grensene ved havet. Og dette vil være deres grenser mot nord: fra det store hav skal dere måle for dere selv ved fjellet. Og fra fjellet skal dere måle fjellet til dem når de går inn i Hamath, og dets utløp vil være grensene til Saradak. Og grensene vil gå ut fra Dephrona, og utgangen hans vil være Arsenain, dette vil være for dere grenser fra nord. Og grensene vil gå ned fra Sephephamar til Bela fra øst til kildene, og grensene vil gå ned fra Bela på ryggen av Chinnereth-havet fra øst. Og grensene vil gå ned fra Sephamar til Bela fra øst ved kildene, og grensene vil gå ned fra Bela på ryggen av Chinnereth-havet fra øst. Og grensene vil gå ned til Jordan, og utløpet vil være Salthavet, dette vil være til dere landet og dets grenser rundt omkring. Og Moses befalte Israels sønner og sa: Dette er det landet som dere skal arve ved lodd, slik som Herren befalte å gi det til de ni stammene og den halve stammen Manasse. Fordi Rubens sønners stamme og Gads sønners stamme ifølge deres fedres hus tok, og den halve Manasses stamme mottok deres lodder. To stammer og en halv stamme tok sine lodder på den andre siden av Jordan ved Jeriko, sør mot øst. Og Herren talte til Moses og sa: Disse er navnene på mennene som skal fordele landet til dere: presten Eleasar og Josva, Nuns sønn. Og dere skal ta én leder fra hver stamme for å fordele landet til dere som arv. Og dette er navnene på mennene av Judas stamme: Kaleb, sønn av Jefunne. Av stammen Simeon, Salamiel, sønn av Semiud. Av stammen Benjamin, Eldad sønn av

Chaslon; av stammen Dan, høvding Bakchir sønn av Egli. Av Josefs sønner, Manasses sønners stamme, hersker Aniel, sønn av Souphi. Av Efraims sønners stamme, herskeren Kamuel, Sabathans sønn. Av stammen Zebulun, høvdingen Elisaphan, sønn av Parnach. Av Issakars sønners stamme, hersker Faltiel, sønn av Osa. Av stammen til Ashers sønner, herskeren Achior, sønn av Selemi. Av stammen Naftali, herskeren Fadael, sønn av Iamioud. Disse befalte Herren å dele til Israels sønner i landet Kanaan.

35

Og Herren talte til Moses vest for Moab ved Jordan i nærheten av Jeriko, og sa: Befal Israels sønner, og de skal gi levittene fra deres arvelodders besittelse byer å bo i, og byenes forsteder rundt dem skal de gi til levittene. Og byene skal være til dem for å bo i, og innhegningene deres skal være til buskapen deres og alle deres firføtte dyr. Og de tilstøtende områdene av de byene som dere skal gi til levittene, fra byens mur og utover to tusen alen rundt omkring. Og du skal måle utenfor byen: siden mot øst to tusen alen, og siden mot sør to tusen alen, og siden mot havet to tusen alen, og siden mot nord to tusen alen, og byen skal være i midten av dette for dere, og grensene til byene. Og byene dere skal gi til levittene: de seks tilfluktsbyene som dere skal gi for at morderen kan flykte dit, og i tillegg til disse førtito byer. Alle byene dere skal gi til levittene er førtiåtte byer, disse og deres forsteder. Og byene som dere skal gi fra Israels sønners

besittelse, fra dem som har mye, mange, og fra dem som har mindre, færre, hver i henhold til sin arv som de vil ta i besittelse, skal de gi fra byene til levittene. Og Herren talte til Moses og sa: Snakk til Israels sønner, og du skal si til dem: Dere krysser over Jordan inn i Kanaans land. Og dere skal sette av for dere byer, tilfluktssteder vil være for dere å flykte dit for drapsmannen, enhver som har slått en sjel ufrivillig. Og byene skal være tilfluktssteder for dere fra blodhevneren, og morderen skal ikke dø før han står foran menigheten til doms. Og de seks byene som dere skal gi, skal være tilfluktssteder for dere. De tre byene skal dere gi på den andre siden av Jordan, og de tre byene skal dere gi i landet Kanaan. Et tilflukt vil være for Israels sønner, og for den fremmede, og for den bosatte blant dere, disse byene vil være til tilflukt, å flykte dit for enhver som har slått en sjel ufrivillig. Hvis noen slår ham med et jernredskap, og han dør, er han en morder; morderen skal drepes. Men hvis han slår ham med en stein fra hånden, som han kan dø av, og han dør, er han en morder; morderen skal straffes med døden. Hvis noen slår en annen med et trekar i hånden som kan drepe, og han dør, er han en morder; morderen skal straffes med døden. Blodhevneren vil drepe morderen når han møter ham. Hvis men gjennom fiendskap skyver ham, og kaster på ham ethvert redskap fra bakhold, og han dør, eller gjennom vrede slo ham med hånden, og han dør, skal den som slo drepes med død, en morder er han; den som dreper skal drepes med død; den nærmeste slektning av blodet skal drepe den som drepte når han møter ham. Men hvis han plutselig, ikke gjennom fiendskap, skyver ham, eller kaster en gjenstand på ham, ikke fra bakhold,

eller med en stein som han kan dø av, uten å vite det, og den faller på ham, og han dør, men han ikke var hans fiende, heller ikke søkte å skade ham; da skal forsamlingen dømme mellom den som slo og blodshevneren, i henhold til disse dommene. Og forsamlingen skal utfri draperen fra blodhevneren, og forsamlingen skal føre ham tilbake til hans tilfluktsstad, dit han flyktet, og han skal bo der inntil den store presten dør, han som de salvet med den hellige oljen. Hvis morderen går ut av grensene til byen som han flyktet til der, og blodhevneren finner ham utenfor grensene til hans tilflukts-by, og blodhevneren dreper morderen, er han ikke skyldig. I tilfluktsbyen skal han bo inntil den store presten dør, og etter at den store presten dør, skal drapsmannen vende tilbake til sitt eiendomsland. Og dette skal være for dere en rettens forordning gjennom alle deres slekter i alle deres bosetninger. Hver som har slått en sjel, gjennom vitner skal du myrde morderen, og ett vitne skal ikke vitne mot en sjel til å dø. Og dere skal ikke ta løsepenger for sjelen fra morderen som er skyldig til å bli drept, for han skal drepes. Dere skal ikke ta løsepenger for å flykte til en tilfluktsstad, for igjen å bo i landet, før den store presten dør. Og dere skal ikke myrde landet som dere bor i, for dette blodet myrder landet, og landet vil ikke bli sonet fra det blodet som ble utøst på det, men ved blodet til den som utøser det. Og dere skal ikke vanhellige landet som dere bor i, der jeg bor blant dere, for jeg er Herren som bor midt blant Israels sønner.

36

Og lederne av stammen til sønnene av Gilead, sønn av Makir, sønn av Manasse, fra stammen til sønnene av Josef kom fram, og de talte foran Moses og foran presten Eleasar og foran lederne av fedrenes hus til Israels sønner, og de sa: Til vår herre befalte Herren å gi landet av arven ved lodd til Israels sønner, og til herren befalte Herren å gi arven til Selofhad, vår bror, til hans døtre. Og de vil være hustruer til en av Israels sønners stammer, og deres lodd vil bli tatt bort fra våre fedres besittelse, og vil bli lagt til arven av den stammen som de blir hustruer til, og fra vår arvs lodd vil det bli tatt bort. Hvis det derimot skjer en frigjøring av Israels sønner, vil deres arv bli lagt til arven til den stammen som de blir kvinner til, og fra arven til vår families stamme vil deres arv bli tatt bort. Og Moses befalte Israels sønner gjennom Herrens befaling og sa: Således sier Josefs sønners stamme. Dette er ordet som Herren befalte døtrene til Salpaad, og sa: Hvem som behager dem, la dem bli hustruer, men bare fra deres fars folk skal de bli hustruer. Og arven skal ikke overføres til Israels sønner fra stamme til stamme, fordi hver av Israels sønner skal holde fast ved arven til sin families stamme. Og hver datter som arver arv fra stammene til Israels sønner, skal bli koner for en av folket til hennes far, så at Israels sønner hver kan arve sin faderlige arv. Og lodden skal ikke bli overført fra stamme til en annen stamme, men hver skal holde fast ved sin arv, Israels sønner. På den måten Herren befalte Moses, således gjorde Salpaads døtre. Og Tirsa og Hogla og Milka og Noa og Mahla, døtrene til Selofhad, ble hustruer til fettene deres fra folket til Manasse, sønnene til Josef, og arven deres ble hos stammen til folket til faren deres. Disse er budene og

forordningene og dommene som Herren befalte gjennom Moses hånd vest for Moab ved Jordan, like ved Jeriko.

Andre Lov

1

Dette er de ordene som Moses talte til hele Israel bortenfor Jordan i ørkenen mot vest, nær det Røde hav, mellom Paran, Tofel, Lobon, Aulon og Katakrysea. Elleve dagers vei fra Horeb ved fjellet Seir til Kadesh Barnea. Og det skjedde i det førtiende året i den ellevte måneden på den første dagen av måneden, Moses talte til alle Israels sønner, i henhold til alt som Herren hadde befalt ham til dem; etter å ha slått Sihon, amorittenes konge, som hadde bodd i Hesbon, og Og, Basans konge, som hadde bodd i Astarot og i Edrei, på den andre siden av Jordan i Moabs land, begynte Moses å forklare denne loven og sa: Herren vår Gud talte til oss i Horeb og sa: La det være nok for dere å bo på dette fjellet. Vend tilbake og dra av sted, og gå inn i amorittenes fjell, og til alle naboene i Arabah, i fjell og slette, og til sør, og kystlandet til kanaaneerne, og Anti-Libanon inntil den store elven, elven Eufrat. Se, han har gitt landet over til dere. Gå inn og ta i besittelse det landet som jeg sverget til deres fedre, Abraham, Isak og Jakob, å gi til dem og til deres etterkommere

etter dem. Og jeg sa til dere på den tiden: Jeg vil ikke være i stand til alene å bære dere. Herren deres Gud har mangfoldiggjort dere, og se, dere er i dag som stjernene på himmelen i mengde. Herren, deres fedres Gud, må legge til dere tusenfoldig som dere er, og velsigne dere slik han talte til dere. Hvordan skal jeg alene kunne bære deres byrde og deres grunnlag og deres tvister? Gi dere selv vise, kyndige og forstandige menn fra deres stammer, og jeg vil sette dem over dere som deres ledere. Og dere svarte meg og sa: Det er godt det ordet du talte, å gjøre. Og jeg tok fra dere menn som var vise og kunnskapsrike og forstandige, og jeg utnevnte dem til å lede over dere som tusenførere, og hundreførere, og femtiførere, og tiførere, og skrivere for dommerne deres. Og jeg befalte dommerne deres på den tiden og sa: Hør sakene mellom brødrene deres, og døm rettferdig mellom en mann og en annen, og mellom en bror og en annen, og mellom ham og hans fremmede. Du skal ikke vise personsanseelse i dommen, du skal dømme den lille og den store likt, du skal ikke vise partiskhet overfor noe menneske, fordi dommen tilhører Gud, og den sak som er for vanskelig for dere, skal dere bringe til meg, og jeg vil høre den. Og jeg befalte dere på den tiden alle de ordene som dere skal gjøre. Og etter å ha dratt ut fra Horeb, gikk vi gjennom hele den store og fryktelige ørkenen som dere så, på veien til amorittenes fjell, slik Herren vår Gud hadde befalt oss, og vi kom til Kadesh Barnea. Og jeg sa til dere: Dere kom til amorittenes fjell, som Herren vår Gud gir dere. Se, Herren deres Gud har gitt landet over til dere foran deres ansikt. Gå opp og ta det i besittelse, slik som Herren, deres fedres Gud, sa til dere.

Frykt ikke og vær ikke redd. Og dere kom alle til meg og sa: La oss sende menn foran oss, og la dem speide ut landet for oss, og la dem forkynne for oss svar om veien som vi skal gå opp på, og byene som vi skal gå inn i. Og det behaget meg, og jeg tok fra dere tolv menn, én mann fra hver stamme. Og etter å ha vendt tilbake, gikk de opp i fjellet, og de kom til Druklasdalen og speidet den ut. Og de tok i hendene sine av fruktene fra landet, og de brakte dem til dere, og de sa: Godt er det landet som Herren vår Gud gir oss. Og dere var ikke villige til å gå opp, men dere var ulydige mot ordet fra Herren vår Gud. Og dere murret i teltene deres og sa: Fordi Herren hater oss, førte han oss ut fra Egypt for å overgi oss i amorrittenes hender og ødelegge oss. Hvor går vi opp? Men brødrene deres tok motet fra dere og sa: Et folk stort og tallrikt og sterkere enn oss, og byer store og befestet helt til himmelen; men vi har også sett sønner av kjemper der. Og jeg sa til dere: Vær ikke forferdet, og vær heller ikke redd for dem. Herren deres Gud som går foran dere, han vil kjempe sammen med dem for dere i samsvar med alt det han gjorde for dere i landet Egypt, og i denne ørkenen som dere så, på veien til amorittenes fjell; som Herren din Gud bar deg, som en mann bærer sin sønn, på hele veien som dere gikk inntil dere kom til dette stedet. Og i dette ordet stolte dere ikke på Herren vår Gud, som går foran dere først på veien for å velge et sted for dere, leder dere i ild om natten, viser dere veien som dere skal gå på, og i sky om dagen. Og Herren hørte stemmen av ordene deres, og ble provosert og sverget og sa: Hvis noen av disse mennene vil se dette gode landet som jeg sverget til fedrene deres, unntatt Kaleb, sønn av Jefunne - han vil se det, og til ham

vil jeg gi landet som han trådte på, og til sønnene hans, fordi han holdt seg til Herren. Og Herren ble sint på meg på grunn av dere, og sa: Heller ikke du skal gå inn der. Josva, Nuns sønn, som står ved din side, han vil entre der. Styrk ham, for han skal gi den som arv til Israel. Og alle unge barn som ikke vet i dag godt eller ondt, disse skal gå inn der, og til disse skal jeg gi det, og de selv skal arve det. Og dere vendte tilbake og slo leir i ørkenen, på veien ved Det røde hav. Og dere svarte og sa: Vi har syndet mot Herren vår Gud. Vi vil dra opp og kjempe i samsvar med alt det Herren vår Gud har befalt oss. Og hver av dere tok sine krigsvåpen, og dere samlet dere og dro opp til fjellet. Og Herren sa til meg: Si til dem: Dere skal ikke gå opp, og dere skal ikke kjempe, for jeg er ikke med dere, og dere skal ikke bli knust foran deres fiender. Og jeg talte til dere, og dere lyttet ikke til meg, og dere overtrådte Herrens ord, og dere handlet trotsig og gikk opp på fjellet. Og amoritten som bodde i det fjellet gikk ut for å møte dere, og forfulgte dere som bier ville gjøre, og såret dere fra Seir til Horma. Og da dere hadde satt dere ned, gråt dere for Herrens, vår Guds, åsyn, og Herren hørte ikke deres stemme, heller ikke gav han akt på dere. Og dere satt i Kadesh mange dager, så mange dager som dere noensinne satt.

2

Og etter å ha vendt tilbake, dro vi bort inn i ørkenen, veien mot det røde hav, på den måten Herren talte til meg, og vi gikk rundt fjellet Seir i mange dager. Og Herren sa til meg: La det være nok

for dere å gå rundt dette fjellet; vend dere derfor mot nord. Og befall folket og si: Dere drar gjennom grensene til deres brødre, Esaus sønner, som bor i Seir, og de vil frykte dere, og de vil være svært forsiktige med dere. Ikke engasjer i krig mot dem, for jeg gir dere ikke noe fra deres land, heller ikke en fotbred, fordi jeg ved loddkasting har gitt Esaus sønner fjellet Seir. For sølv skal dere kjøpe mat fra dem og spise, og vann skal dere ta fra dem ved mål for sølv og drikke. For Herren vår Gud velsignet deg i all dine henders gjerning. Legg merke til hvordan du gikk gjennom den store og fryktelige ørkenen. Se, i førti år var Herren din Gud med deg, du manglet ingenting. Og vi gikk forbi våre brødre, Esaus sønner, som bodde i Seir, fra veien gjennom Arabah fra Aijalon og fra Ezion Geber, og etter å ha vendt om gikk vi forbi ørkenen Moab. Og Herren sa til meg: Vær ikke fiendtlig mot moabittene, og gå ikke i krig mot dem, for jeg vil ikke gi dere noe av deres land som arvelodd, for jeg har gitt Aroer til Lots sønner til arv. De Ommin hadde tidligere bosatt seg der, et stort og tallrikt og sterkt folk, akkurat som anakittene. De vil bli regnet som Rephaim, og disse akkurat som Anakim, og moabittene kaller dem Emim. Og i Seir bodde horittene tidligere, og Esaus sønner ødela dem, og utryddet dem fra deres ansikt. Og de ble bosatt i stedet for dem, på samme måte som Israel gjorde med sitt arveland, som Herren hadde gitt dem. Nå derfor, reis dere og dra av sted, og pass gjennom dalen Zaret. Og dagene som vi reiste fra Kadesj Barnea inntil vi passerte ravinen Zered, var trettiåtte år, inntil hele generasjonen av krigermenn hadde omkommet døende fra leiren, slik som Herren Gud hadde sverget mot dem. Og Guds hånd var over dem for å ødelegge

dem fullstendig fra midten av leiren inntil de falt. Og det skjedde da alle mennene, krigerne, falt døende fra midten av folket, og Herren talte til meg og sa: Du skal passere i dag grensene til Moab, Aroer, og dere skal komme nær sønnene av Ammon; ikke vær fiendtlige mot dem, og heller ikke gå i krig med dem; for jeg vil ikke gi deg noe av landet til sønnene av Ammon som arv, fordi jeg har gitt den til sønnene av Lot som arv. Landet Rephaim vil bli regnet som det, for på det bodde Rephaim tidligere, og Ammonittene kaller dem Zamzummim. En stor og tallrik nasjon, sterkere enn dere, akkurat som Enakeim, og Herren ødela dem foran deres ansikt, og de arvet og ble bosatt i stedet for dem inntil denne dag. Akkurat som de gjorde for Esaus sønner som bodde i Seir, på den måten de utryddet horittene fra deres ansikt, og de arvet dem, og de bosatte seg i stedet for dem inntil denne dag. Og euaioene som bodde i Asedoth helt til Gaza, og kappadokierne som hadde dratt ut fra Kappadokia, utryddet dem og bosatte seg i stedet for dem. Nå derfor, reis dere og dra av sted, og kryss over dalen Arnon. Se, jeg har gitt Sihon, kongen av Hesbon, amoritten, og landet hans i dine hender. Begynn å ta det i besittelse, innled krig mot ham på denne dagen. Begynn å legge din skjelving og din frykt over alle folkeslagene under himmelen, som når de har hørt ditt navn, vil bli foruroliget og ha smerter på grunn av deg. Og jeg sendte ambassadører fra ørkenen Kedemot til Sihon, kongen av Hesbon, med fredelige ord, og sa: Jeg vil passere gjennom landet ditt; på veien vil jeg gå, jeg vil ikke snu til høyre eller til venstre. Mat for sølv du vil selge meg, og jeg vil spise; og vann for sølv du vil selge meg, og jeg vil drikke; bortsett fra at jeg vil passere

gjennom til fots. Akkurat som Esaus sønner som bor i Seir gjorde for meg, og moabittene som bor i Aroer; inntil jeg passerer Jordan inn i landet som Herren vår Gud gir oss. Og Sihon, kongen av Heshbon, var ikke villig til å la oss passere gjennom hans land, fordi Herren vår Gud forherdet hans ånd og styrket hans hjerte, slik at han skulle bli levert i dine hender, som på denne dag. Og Herren sa til meg: Se, jeg har begynt å overlevere Sihon, kongen av Hesbon, amoritten, og landet hans foran deg, og begynn å arve landet hans. Og Sihon, kongen av Hesbon, gikk ut for å møte oss, han og alt folket hans, til krig ved Jahaz. Og Herren vår Gud utleverte ham for oss, og vi slo ham og hans sønner og hele hans folk. Og vi tok alle byene hans på den tiden, og vi ødela fullstendig hver by, og kvinnene deres og barna deres – vi lot ingen i live. Unntatt buskapen plyndret vi, og byttet fra byene tok vi fra Aroer, som er ved bredden av bekken Arnon, og byen som var i dalen, og helt til fjellet Gilead; det ble ikke en by som unnslapp oss. Herren, vår Gud, overgav dem alle i våre hender. Unntatt nær Ammons sønner nærmet vi oss ikke alle de tilstøtende ved strømmen Jabbok, og byene i fjellområdet, slik som Herren vår Gud befalte oss.

3

Og vi vendte tilbake og gikk opp veien inn i Basan, og Og, kongen av Basan, gikk ut for å møte oss, han selv og hele hans folk, til krig i Edraim. Og Herren sa til meg: Frykt ham ikke, for jeg har gitt ham i dine hender, og alt hans folk, og hele hans land, og du

skal gjøre med ham akkurat som du gjorde med Sihon, amorittenes konge, som bodde i Hesbon. Og Herren vår Gud utleverte ham i våre hender, og Og, kongen av Basan, og hele hans folk, og vi slo ham, så vi ikke lot hans sæd bli igjen. Og vi tok alle hans byer på den tiden; det var ikke noen by som vi ikke tok fra dem; seksti byer, alle omegnsområdene til Argob, kong Og i Basan; Alle byene var befestet, med høye murer, porter og bommer; bortsett fra perissittenes byer, som var svært mange. Vi utslette fullstendig, akkurat som vi gjorde med Sihon, kongen av Heshbon, og vi utslette fullstendig hver by etter hverandre, og kvinnene, og barna, og alt buskapet; og byttet fra byene plyndret vi for oss selv. Og vi tok i den tiden det landet fra hendene til to konger av amorittene, som var bortenfor Jordan fra bekken Arnon og inntil Hermon. Fønikerne kaller Hermon Sanior, og amoritten kalte det Sanir. Alle byer i Misor, og hele Gilead, og hele Basan inntil Elcha og Edraim, byer i riket til Og i Basan. Fordi bortsett fra Og, konge av Basan, ble etterlatt fra refaittene. Se, sengen hans, en seng av jern, se, denne er i borgen til sønnene av Ammon. Ni alen er lengden av den, og fire alen er bredden av den i alen til en mann. Og det landet arvet vi på den tiden, fra Aroer som ligger ved bredden av bekken Arnon, og halvdelen av fjellet Gilead og byene der gav jeg til Ruben og til Gad. Og resten av Gilead, og hele Bashans rike under Og, ga jeg til den halve stamme av Manasse, og hele området rundt Argob, hele dette Bashan, vil bli regnet som Refaittenes land. Og Jair, sønn av Manasse, tok hele den omkringliggende regionen Argob inntil grensene til Gargasi og Machathi, han kalte dem etter sitt navn, Bashan Thauoth Jaeir,

inntil denne dag. Og til Machir ga jeg Gilead. Og til Ruben og til Gad har jeg gitt fra Gilead til bekken Arnon, midten av bekken som grense, og til Jabbok; bekken er grensen til sønnene av Ammon. Og Araba og Jordan som grense ved Kinneret, og til havet Araba, salthavet, ved Asdot-Pisga i øst. Og jeg befalte dere på den tiden og sa: Herren deres Gud ga dere dette landet som arv, bevæpnet skal dere gå foran deres brødre, Israels sønner, alle som er kampføre. Unntatt kvinnene deres og barna deres og buskapen deres, jeg vet at dere har mye buskap, la dem bo i byene deres som jeg ga dere, inntil Herren deres Gud gir ro til brødrene deres, akkurat som til dere, og de også arver landet som Herren vår Gud gir dem på den andre siden av Jordan, og dere vil vende tilbake hver til sin arv som jeg ga dere. Og til Josva befalte jeg på den tid, og sa: Deres øyne har sett alt det som Herren vår Gud gjorde med disse to kongene, således vil Herren vår Gud gjøre med alle de kongeriker som du krysser over til der. Dere skal ikke frykte dem, fordi Herren vår Gud selv vil kjempe for dere. Og jeg ba til Herren på den tiden, og sa: Herre Gud, du begynte å vise din tjener din styrke og din makt og den mektige hånden og den høye armen; for hvem er Gud i himmelen eller på jorden, som vil gjøre som du gjorde, og i samsvar med din styrke? Etter å ha krysset vil jeg derfor se dette gode landet som ligger på den andre siden av Jordan, dette gode fjellet og Antilibanon. Og Herren overså meg på grunn av dere, og hørte ikke på meg, og Herren sa til meg: La det være nok for deg, ikke tal mer om denne saken. Gå opp på toppen av den huggede fjellkammen, og løft blikket ditt mot havet og nord og sør og øst, og se med dine egne øyne, for du skal ikke krysse

denne Jordan. Og befal Josva og styrk ham og oppmuntre ham, fordi han vil krysse over foran dette folket, og han vil gi dem som arv hele landet som du har sett. Og vi slo oss ned i dalen nær Peors hus.

4

Og nå, Israel, lytt til forordningene og dommene som jeg lærer dere i dag å gjøre, så dere må leve og bli mangfoldiggjort, og når dere går inn, må dere arve landet som Herren, deres fedres Gud, gir dere. Dere skal ikke legge til det ord som jeg befaler dere, og dere skal ikke ta bort fra det, hold Herrens vår Guds bud, så mange som jeg befaler dere i dag. Deres øyne har sett alt det Herren vår Gud gjorde med Baal Peor, fordi Herren deres Gud utslettet fra dere hver mann som gikk etter Baal Peor. Men dere som holder fast ved Herren deres Gud, lever alle den dag i dag. Se, jeg har vist dere forskrifter og dommer, slik som Herren befalte meg, for å gjøre slik i landet som dere går inn i der for å arve det. Og dere skal holde og gjøre dette, fordi dette er deres visdom og forstand foran alle nasjonene, så mange som hører alle disse forordningene, og de vil si: Se, et vist og kunnskapsrikt folk, denne store nasjonen. Fordi hvilket stort folk har en Gud som nærmer seg dem, slik som Herren vår Gud gjør i alt når vi kaller på ham? Og hvilken stor nasjon har forordninger og rettferdige dommer i henhold til hele denne loven, som jeg gir dere i dag? Pass på deg selv, og vakt din sjel meget; ikke glem alle de ordene som dine øyne har sett, og la dem ikke vike fra

ditt hjerte alle dagene i ditt liv; og du skal lære dine sønner og dine sønners sønner, den dagen da dere sto foran Herren vår Gud i Horeb på forsamlingens dag; da Herren sa til meg, samle folket til meg, og la dem høre mine ord, så de kan lære å frykte meg alle de dagene de lever på jorden, og de skal lære sine sønner. Og dere nærmet dere og sto ved fjellet, og fjellet brant med ild helt til himmelen – mørke, mørke, storm. Og Herren talte til dere fra midten av ilden med en stemme av ord, som dere hørte; og dere så ingen skikkelse, men bare en stemme. Og han forkynte for dere sin pakt, som han befalte dere å gjøre, de ti ordene, og han skrev dem på to steintavler. Og Herren befalte meg på den tiden å lære dere forordninger og dommer, slik at dere skulle gjøre dem i det landet som dere går inn i der for å arve det. Og dere skal bevare deres sjeler svært nøye, fordi dere ikke så noen likhet på den dagen da Herren talte til dere i Horeb på fjellet fra midten av ilden. Ikke handle lovløst og gjøre dere selv et utskåret bilde, noen likhet, et bilde som likner en hann eller hunn, en likhet av et dyr som er på jorden, en likhet av en vinget fugl som flyr under himmelen, en likhet av et krypdyr som kryper på jorden, en likhet av en fisk av de som er i vannene under jorden. Og ikke ha sett opp til himmelen, og ha sett solen og månen og stjernene, og hele himmelens verden, og blitt ført vill, tilbe dem og tjene dem, som Herren din Gud tildelte dem til alle nasjonene under himmelen. Men dere tok Gud, og han førte dere ut fra Egypts land, fra jernovnen, for å være hans eiendomsfolk, som på denne dag. Og Herren Gud ble sint på meg på grunn av det som ble sagt av dere, og sverget at jeg ikke skulle krysse over denne Jordan, og at jeg ikke skulle gå

inn i det landet som Herren din Gud gir deg som arv. Jeg dør nemlig i dette landet, og jeg krysser ikke denne Jordan, men dere krysser over, og dere skal arve dette gode landet. Pass på dere selv, at dere ikke glemmer pakten til Herren vår Gud, som han inngikk med dere, og handler lovløst og lager for dere selv et utskåret bilde av alt det som Herren din Gud befalte deg. Fordi Herren din Gud er en fortærende ild, en nidkjær Gud. Hvis du føder sønner og sønner av dine sønner, og dere blir lenge i landet, og dere handler lovløst, og dere gjør et utskåret bilde av alt, og dere gjør det onde for Herren deres Guds åsyn for å provosere ham, vitner jeg for dere i dag både himmelen og jorden, at dere skal fullstendig gå til grunne fra landet som dere krysser over Jordan der for å arve; dere skal ikke leve lenge dager på det, men dere skal fullstendig bli utryddet. Og Herren vil spre dere blant alle nasjonene, og dere vil bli etterlatt få i antall blant alle nasjonene som Herren vil føre dere inn i der. Og dere vil tjene der andre guder, verk av menneskers hender, tre og steiner, som ikke vil se, og heller ikke vil høre, og heller ikke vil spise, og heller ikke vil lukte. Og dere vil søke der Herren, deres Gud, og dere vil finne ham når dere søker ham av hele ditt hjerte og av hele din sjel i din trengsel. Og alle disse ordene vil finne deg ved dagenes ende, og du vil vende tilbake til Herren, din Gud, og du vil høre hans stemme. Fordi Herren, din Gud, er en barmhjertig Gud. Han vil ikke forlate deg, heller ikke vil han ødelegge deg. Han vil ikke glemme pakten med dine fedre, som Herren sverget til dem. Spør om de tidligere dagene som har skjedd før deg, fra den dagen da Gud skapte mennesket på jorden, og fra den ene enden av himmelen til den andre enden

av himmelen, om det har skjedd i henhold til dette store ordet, om slikt har blitt hørt; om et folk har hørt stemmen til den levende Gud som taler fra midten av ilden, på den måten som du har hørt og levde; om Gud har prøvd ved å gå inn å ta for seg selv et folk fra midten av et folk i prøvelse, og i tegn, og i undere, og i krig, og i mektig hånd, og i høy arm, og i store syner, i henhold til alt det som Herren vår Gud gjorde i Egypt foran deg som så; slik at du skal vite at Herren din Gud, denne er Gud, og det er ikke noen annen utenom ham. Fra himmelen ble stemmen hans hørbar for å undervise deg, og på jorden viste han deg sin store ild, og du hørte hans ord fra midten av ilden. Fordi han elsket dine fedre, og han valgte deres avkom etter dem, dere, og han førte deg ut selv i sin store styrke fra Egypt, for å fullstendig ødelegge nasjoner store og sterkere enn deg foran ditt ansikt, for å bringe deg inn for å gi deg deres land til å arve, slik som du har det i dag. Og du skal vite i dag, og vende om i ditt sinn, at Herren din Gud, han er Gud i himmelen der oppe og på jorden der nede, og det finnes ingen annen enn ham. Og hold hans bud og hans forskrifter, så mange som jeg befaler deg i dag, så det går deg godt og dine sønner etter deg, så dere blir langlevde på den jord som Herren din Gud gir deg alle dager. Da satte Moses av tre byer bortenfor Jordan mot solens oppgang, for at drapsmenn skulle flykte dit, den som ville drepe sin neste uten å vite det, og denne ikke hatet ham før i går og i forgårs, og han vil flykte til en av disse byene, og han vil leve: Bosor i ørkenen i slettelandet til Ruben, og Ramot i Gilead til Gad, og Golan i Basan til Manasse. Dette er loven som Moses la fram for Israels sønner. Disse vitnene, og lovene, og dommene,

så mange som Moses talte til Israels sønner, da de hadde dratt ut fra Egypts land, på den andre siden av Jordan, i dalen, nær Peors hus, i landet til Sihon, amorittenes konge, som bodde i Hesbon, som Moses og Israels sønner slo, da de hadde dratt ut fra Egypts land. Og de arvet landet hans, og landet til Og, kongen av Basan, to konger av amorittene, som var bortenfor Jordan mot solens oppgang, fra Aroer, som er på bredden av bekken Arnon, og på fjellet Sihon, som er Hermon, hele Araba bortenfor Jordan mot solens oppgang under Asedot den uthugne.

5

Og Moses kalte hele Israel sammen, og sa til dem: Hør, Israel, de forordninger og dommer som jeg taler i deres ører på denne dag, og dere skal lære dem, og dere skal holde dem og gjøre dem. Herren deres Gud gjorde en pakt med dere i Horeb. Ikke til deres fedre gjorde Herren denne pakten, men til dere, dere som alle lever her i dag. Ansikt til ansikt talte Herren til dere på fjellet fra midten av ilden. Og jeg sto mellom Herren og dere på den tiden for å kunngjøre dere Herrens ord, fordi dere fryktet ildens ansikt, og dere gikk ikke opp på fjellet, og sa: Jeg er Herren din Gud, den som førte deg ut fra Egypts land, fra slaveriets hus. Du skal ikke ha andre guder foran mitt ansikt. Du skal ikke gjøre deg noe bilde, heller ikke noen likhet av alt som er i himmelen der oppe, og av alt som er på jorden der nede, og av alt som er i vannet under jorden. Du skal ikke tilbe dem, heller ikke skal du tjene dem, fordi jeg er Herren din Gud, en

nidkjær Gud, som gir tilbake fedrenes synder på barna i tredje og fjerde generasjon til dem som hater meg, og som viser barmhjertighet mot tusenvis av dem som elsker meg, og som holder mine bud. Du skal ikke ta Herrens, din Guds, navn forfengelig, for Herren, din Gud, vil ikke la den ustraffet som tar hans navn forfengelig. Vokt sabbatsdagen for å helligholde den, slik som Herren din Gud befalte deg. Seks dager skal du arbeide og gjøre alle dine gjerninger; men den syvende dagen er sabbat for Herren din Gud; du skal ikke gjøre noe arbeid på den, verken du eller din sønn eller din datter, din tjener eller din tjenestepike, din okse eller ditt lastdyr, eller alt ditt fe, eller den fremmede som bor hos deg; slik at din tjener og din tjenestepike og ditt lastdyr kan hvile, akkurat som du. Og du skal huske at du var tjener i landet Egypt, og Herren din Gud førte deg ut derfra med mektig hånd og med høy arm, på grunn av dette befalte Herren din Gud deg å holde sabbatens dag og å hellige den. Ær din far og din mor, slik Herren din Gud befalte deg, så det går deg godt, og så du blir langlivet på den jord som Herren din Gud gir deg. Du skal ikke myrde. Du skal ikke begå ekteskapsbrudd. Du skal ikke stjele. Du skal ikke bære falskt vitnesbyrd mot din neste. Du skal ikke begjære kona til din neste; du skal ikke begjære huset til din neste, hverken åkeren hans, hverken barnet hans, hverken tjenestejenta hans, hverken oksen hans, hverken lastdyret hans, hverken noe dyr hans, hverken alt som tilhører din neste. Disse ordene talte Herren til hele deres forsamling på fjellet fra ildens midte, mørke, mørke, storm, stor stemme, og han la ikke til mer, og han skrev dem på to steintavler og ga dem til meg. Og det skjedde da dere hørte

stemmen fra midten av ilden, og fjellet brant med ild, og dere kom nær til meg, alle lederne av stammene deres og rådet av eldste deres, og dere sa: Se, Herren vår Gud viste oss herligheten sin, og vi hørte stemmen hans fra midten av ilden. På denne dagen så vi at Gud vil tale til menneske, og han vil leve. Og nå, la oss ikke dø, fordi denne store ilden vil fortære oss hvis vi fortsetter å høre stemmen til Herren vår Gud, og vi vil dø. For hvem er det av kjød som har hørt stemmen til den levende Gud tale fra midten av ilden, som vi, og vil leve? Kom nær du, og hør alt det Herren vår Gud vil si, og du skal tale til oss alt det Herren vår Gud vil tale til deg, og vi vil høre, og vi vil gjøre. Og Herren hørte stemmen av deres ord da de talte til meg, og Herren sa til meg: Jeg hørte stemmen av ordene til dette folket, alt det de talte til deg; riktig alt det de talte. Hvem vil gi dem et slikt hjerte, så de frykter meg og holder alle mine bud alle dagene, så det går dem godt, og deres sønner, gjennom evigheten? Gå, sa jeg til dem, vend dere tilbake til husene deres; men du, stå her med meg, og jeg vil tale til deg budene og forordningene og dommene som du vil lære dem, og la dem gjøre slik i landet som jeg gir dem i arv. Og dere skal holde å gjøre på den måten som Herren din Gud befalte deg; dere skal ikke vike til høyre eller til venstre, i henhold til hele veien som Herren din Gud befalte deg å vandre på, så at han gir deg hvile, og det går deg vel, og dere må leve lenge i landet som dere skal arve.

6

Og disse er budene og forordningene og dommene som Herren vår Gud befalte å lære dere å gjøre i det landet som dere går inn i for å arve det. Så dere må frykte Herren deres Gud, holde alle hans forordninger og hans bud som jeg befaler deg i dag, du og dine sønner og dine sønnesønner, alle ditt livs dager, så dere må leve lenge. Og hør Israel, og pass på å gjøre, så at det går deg vel, og så at dere blir mangfoldiggjort svært, akkurat som Herren din fedres Gud talte om å gi deg et land som flyter med melk og honning; og disse forordningene og dommene, så mange som Herren befalte til Israels sønner i ørkenen, da de hadde gått ut fra Egypts land. Hør, Israel, Herren vår Gud, Herren er én. Og du skal elske Herren din Gud av hele ditt sinn, og av hele din sjel, og av hele din styrke. Og disse ordene, så mange som jeg befaler deg i dag, vil være i ditt hjerte og i din sjel. Og du skal lære dem til sønnene dine, og du skal tale om dem når du sitter i huset, og når du går på veien, og når du legger deg ned, og når du står opp. Og du skal binde dem som et tegn på hånden din, og det vil være urokkelig foran øynene dine. Og dere skal skrive dem på dørstolpene til husene deres og på portene deres. Og det vil være når Herren din Gud bringer deg inn i landet som han sverget til dine fedre, til Abraham, og til Isak, og til Jakob, å gi deg store og gode byer som du ikke bygde, hus fulle av alle gode ting som du ikke fylte, uthugde brønner som du ikke hugde ut, vingårder og olivenlunder som du ikke plantet, og når du har spist og er blitt mett, pass på deg selv at du ikke glemmer Herren din Gud som førte deg ut fra Egypts land, fra trelldomshuset. Herren din Gud skal du frykte, og ham alene skal du tjene, og til ham skal du holde deg, og ved hans navn skal du sverge. Dere skal ikke gå

etter andre guder fra gudene til nasjonene som er rundt dere, fordi Gud er nidkjær, Herren din Gud er i deg; for at ikke Herren din Gud skal bli sint i vrede mot deg og ødelegge deg fra jordens overflate. Du skal ikke friste Herren din Gud, slik som dere fristet ham i fristelsen. Voktende skal du vokte budene til Herren din Gud, vitnesbyrdene og forordningene, så mange som han befalte deg. Og du vil gjøre det behagelige og det gode foran Herren din Gud, så at det går deg godt, og du går inn og arver det gode landet, som Herren sverget til fedrene dine, å drive ut alle fiendene dine foran ansiktet ditt, slik som Herren talte. Og det vil være når din sønn spør deg i morgen og sier: Hva er vitnesbyrdene, og forordningene og dommene, som Herren vår Gud befalte oss? Og du skal si til din sønn: Vi var tjenere for Farao i landet Egypt, og Herren førte oss ut derfra med mektig hånd og med høy arm. Og Herren ga tegn og store og onde undere i Egypt mot Farao og i huset hans foran oss, og han førte oss ut derfra for å gi oss dette landet, som han sverget å gi fedrene våre. Og Herren befalte oss å gjøre alle disse forordningene, å frykte Herren vår Gud, slik at det går oss godt alle dagene, slik at vi lever akkurat som i dag. Og det vil være barmhjertighet til oss hvis vi holder å gjøre alle disse budene foran Herren vår Gud, som han befalte oss.

7

Hvis Herren din Gud bringer deg inn i landet som du går inn i der for å arve det, og fjerner store nasjoner fra ditt ansikt,

hettitten og girgasitten og amoritten og kanaanitten og perisitten og hivitten og jebusitten, syv nasjoner mange og sterkere enn dere. Og Herren din Gud vil overlevere dem i dine hender, og du vil slå dem; med ødeleggelse vil du ødelegge dem; du vil ikke gjøre en pakt med dem, og heller ikke skal dere vise barmhjertighet mot dem, og heller ikke skal dere inngå ekteskap med dem; din datter skal du ikke gi til hans sønn, og hans datter skal du ikke ta til din sønn. For han vil vende din sønn bort fra meg, og han vil tjene andre guder, og Herren vil bli vred i sinne mot dere, og han vil ødelegge deg raskt. Men således skal dere gjøre med dem: deres altarer skal dere rive ned, og deres pilarer skal dere knuse, og deres lunder skal dere hugge ned, og de utskårne bilder av deres guder skal dere brenne opp med ild. Fordi du er et hellig folk for Herren din Gud, og Herren din Gud utvalgte deg til å være for ham et folk som en skatt blant alle nasjonene som er på jordens overflate. Det var ikke fordi dere er tallrike blant alle nasjonene at Herren valgte dere, og Herren valgte dere, for dere er få blant alle nasjonene. Men fordi Herren elsker dere, og fordi han holder den eden som han sverget til deres fedre, førte Herren dere ut med mektig hånd, og Herren frigjorde deg fra slaveriets hus, fra Faraos, Egypts konges hånd. Og du vil kjenne at Herren din Gud, denne er Gud; en trofast Gud, den som holder pakt og barmhjertighet til de som elsker ham og til de som holder hans bud inn i tusen slekter, og som gir gjengjeldelse til de som hater ansikt til ansikt for å ødelegge dem fullstendig; og han forsinker ikke overfor de som hater; ansikt til ansikt vil han gi gjengjeldelse til dem. Og du skal holde disse budene, forordningene og dommene, så mange som

jeg befaler deg i dag å gjøre. Og det vil skje når dere hører disse forordningene, og dere holder dem og gjør dem, da vil Herren din Gud beskytte for deg pakten og barmhjertigheten som han sverget til deres fedre. Og han vil elske deg, og velsigne deg, og formere deg, og velsigne ditt livs avkom, og din jords frukt, ditt korn, og din vin, og din olje, dine oksehjorder, og dine saueflokker på den jord som Herren sverget til dine fedre å gi deg. Velsignet skal du være fremfor alle folkene, det skal ikke være noen ufruktbar blant dere, heller ikke noen ufruktbar, og heller ikke blant buskapen din. Og Herren din Gud skal fjerne fra deg all sykdom og alle Egypts onde sykdommer som du har sett og så mange som du kjente. Han skal ikke legge dem på deg, men han skal legge dem på alle dem som hater deg. Og du skal ete alt byttet fra de nasjonene som Herren din Gud gir deg, ditt øye skal ikke spare dem, og du skal ikke tjene deres guder, fordi dette er en snare for deg. Hvis du sier i ditt sinn at denne nasjonen er mye større enn jeg, hvordan skal jeg være i stand til å ødelegge dem? Du skal ikke frykte dem; med erindring skal du huske alt det Herren din Gud gjorde mot Farao og alle egypterne; de store prøvelsene som dine øyne så, tegnene og de store underverkene, den mektige hånden og den høye armen; som Herren din Gud førte deg ut, slik skal Herren din Gud gjøre mot alle folkene som du frykter på grunn av deres ansikt. Og hvepsene vil Herren din Gud sende mot dem, inntil de som er blitt etterlatt og de skjulte fra deg blir fullstendig ødelagt. Du vil ikke bli såret av dem, fordi Herren din Gud er i deg, en stor og mektig Gud. Og Herren din Gud vil fortære disse nasjonene fra ditt ansikt litt etter litt. Du vil ikke være i stand til å ødelegge

dem raskt, så at ikke landet blir øde, og de ville dyrene multipliseres mot deg. Og Herren din Gud vil overlevere dem i hendene dine, og du vil ødelegge dem med stor ødeleggelse, inntil du fullstendig utrydder dem. Og han vil overlevere kongene deres i hendene deres, og dere vil ødelegge navnet deres fra det stedet. Ingen vil stå imot deg, inntil du fullstendig utrydder dem. De utskårne bildene av deres guder skal dere brenne med ild, du skal ikke begjære sølv, heller ikke gull fra dem skal du ta for deg selv, så du ikke snubler gjennom det, fordi det er en vederstyggelighet for Herren din Gud. Og du skal ikke bringe noen vederstyggelighet inn i ditt hus, og du vil bli forbannet akkurat som dette. Du skal avsky det som en vederstyggelighet, og du skal avsky det som en vederstyggelighet, fordi det er forbannet.

8

Alle budene som jeg befaler dere i dag, skal dere holde og gjøre, så dere lever og blir mangfoldiggjort, og går inn og arver det landet som Herren deres Gud sverget til deres fedre. Og du skal huske hele den veien som Herren din Gud ledet deg i ørkenen, for at han kunne ydmyke deg og prøve deg, og for at det skulle bli kjent hva som var i ditt hjerte, om du ville holde hans bud eller ikke. Og han plaget deg, og han lot deg sulte, og han matet deg med manna, som dine fedre ikke kjente, for at han kunne kunngjøre for deg at mennesket ikke skal leve av brød alene, men av hvert ord som utgår fra Guds munn skal mennesket

leve. Plaggene dine ble ikke gamle på deg, sandalene dine ble ikke slitt ut på deg, føttene dine ble ikke hard av hud – se, førti år. Og du skal kjenne i ditt hjerte at som en mann oppdrar sin sønn, slik vil Herren din Gud oppdra deg. Og du skal holde budene til Herren din Gud, å vandre i hans veier og å frykte ham. For Herren din Gud vil føre deg inn i et godt og stort land, hvor strømmer av vann og kilder fra avgrunnene flyter ut gjennom slettene og gjennom fjellene. Et land av hvete og bygg, vintrær, fikentrær, granatepler. Et land av oliventrær, olje og honning. Et land hvor du ikke vil spise ditt brød i fattigdom, og du ikke vil mangle noe på det. Et land hvor steinene er jern, og fra fjellene dets vil du grave ut bronse. Og du skal spise og bli fylt, og du skal velsigne Herren din Gud for det gode landet som han har gitt deg. Pass på deg selv at du ikke glemmer Herren din Gud, ved å ikke holde budene hans, og dommene og forordningene hans, så mange som jeg befaler deg i dag; ikke, når du har spist og blitt mett, og har bygget gode hus og bosatt deg i dem, og ditt storfe og dine sauer har blitt mangfoldiggjort for deg, sølv og gull har blitt mangfoldiggjort for deg, og alt så mye som det vil være for deg har blitt mangfoldiggjort for deg, at du blir opphøyet i hjertet, og glemmer Herren din Gud, som førte deg ut fra Egypts land, fra trelldomshuset; som ledet deg gjennom ørkenen, den store og den fryktelige, hvor det var bitende slange, og skorpion, og tørst, hvor det ikke var vann; som førte ut for deg fra den bratte klippen en kilde av vann; som ga deg mat, manna i ørkenen, som du ikke kjente, og dine fedre ikke kjente, for at han skulle ydmyke deg, og prøve deg, og gjøre deg vel i de siste av dine dager. Ikke si i ditt hjerte: Min styrke og

min hånds makt har gitt meg denne store kraften. Og du skal huske Herren din Gud, fordi han selv gir deg styrke til å gjøre kraft, og for at han skal opprette sin pakt som Herren sverget til dine fedre, som i dag. Og det vil skje hvis du glemmer Herren din Gud, og du går etter andre guder, og du tjener dem, og du tilber dem, så vitner jeg for dere i dag med himmelen og jorden, at dere vil omkomme i ødeleggelse. Som de gjenværende nasjonene som Herren Gud ødelegger foran deres ansikt, slik skal dere omkomme, fordi dere ikke hørte Herrens, deres Guds, stemme.

9

Hør Israel du krysser i dag Jordan for å gå inn og arve nasjoner store og sterkere enn dere byer store og befestede opp til himmelen et folk stort og tallrikt og høyt sønnene av Anak som du kjenner og du har hørt hvem vil stå imot sønnene av Anak ansikt til ansikt Og du vil vite i dag at Herren din Gud, denne vil gå foran deg, han er en fortærende ild, han vil ødelegge dem, og han vil vende dem bort fra ditt ansikt, og han vil ødelegge dem i hast, akkurat som Herren sa til deg. Ikke si i ditt hjerte når Herren din Gud ødelegger disse nasjonene foran deg, sigende: På grunn av min rettferdighet har Herren ført meg inn for å arve dette gode landet. Ikke på grunn av din rettferdighet, heller ikke på grunn av ditt hjertes hellighet, går du inn for å arve deres land, men på grunn av disse nasjonenes ugudelighet vil Herren ødelegge dem fra ditt ansikt, og for at han skal opprette

pakten som Herren sverget til våre fedre, til Abraham og til Isak og til Jakob. Og du skal vite i dag at det ikke er på grunn av din rettferdighet at Herren din Gud gir deg dette gode landet å arve, for du er et stivnakket folk. Husk, glem ikke hvor mye du provoserte Herren din Gud i ørkenen, fra den dagen dere dro ut fra Egypt og til dere kom til dette stedet, dere fortsatte å være ulydige mot Herren. Og i Horeb provoserte dere Herren, og Herren ble sint på dere for å ødelegge dere, da jeg gikk opp på fjellet for å ta steintavlene, paktens tavler som Herren etablerte med dere, og jeg ble på fjellet i førti dager og førti netter, jeg spiste ikke brød og jeg drakk ikke vann. Og Herren ga meg de to steintavlene skrevet med Guds finger, og på dem var skrevet alle ordene som Herren talte til dere på fjellet på forsamlingens dag. Og det skjedde etter førti dager og førti netter at Herren ga meg de to steintavlene, paktens tavler. Og Herren sa til meg: Stå opp, gå raskt ned herfra, fordi ditt folk, som du førte ut fra Egypts land, har handlet lovløst. De har raskt forlatt den veien som jeg befalte dem, og de har laget seg et støpebilde. Og Herren sa til meg: Jeg har talt til deg en gang og to ganger og sagt: Jeg har sett dette folket, og se, folket er stivnakket. Og nå, tillat meg å ødelegge dem fullstendig, og jeg vil utslette navnet deres fra under himmelen, og jeg vil gjøre deg til en stor og sterk nasjon, og mye mer enn dette. Og etter å ha vendt tilbake, gikk jeg ned fra fjellet, og fjellet brant med ild helt til himmelen, og de to tavlene med vitnesbyrdene var i mine to hender. Og da jeg så at dere hadde syndet mot Herren deres Gud, og dere hadde laget dere selv et støpt bilde, og dere hadde overtrådt veien som Herren hadde befalt dere å følge; og da jeg grep de to tavlene,

kastet jeg dem fra mine to hender, og knuste dem foran dere. Og jeg ba til Herren andre gang, akkurat som den første, i førti dager og førti netter. Jeg spiste ikke brød og jeg drakk ikke vann, på grunn av alle deres synder som dere syndet ved å gjøre det onde for Herrens, Guds, øyne og provosere ham. Og jeg er redd på grunn av vreden og sinnet, fordi Herren ble provosert mot dere til å ødelegge dere, og Herren hørte meg også denne gangen. Og Herren ble sint på Aaron for å ødelegge ham, og jeg ba også for Aaron på den tid. Og synden deres som dere gjorde, kalven, tok jeg den og brente den i ild, og jeg knuste den ved å male den grundig inntil den ble fin, og den ble som støv, og jeg kastet støvet inn i bekken som strømmet ned fra fjellet. Og i brenningen, og i prøvelsen, og ved begjærets graver provoserte dere Herren. Og da Herren sendte dere ut fra Kades Barne og sa: Gå opp og ta i besittelse det landet som jeg gir dere, var dere ulydige mot Herrens, deres Guds, ord, og dere stolte ikke på ham, og dere lyttet ikke til hans stemme. Dere var ulydige mot Herren fra den dagen han ble kjent av dere. Og jeg ba før Herren i førti dager og førti netter, så lenge som jeg ba, for Herren hadde sagt at han ville ødelegge dere. Og jeg ba til Gud, og jeg sa: Herre, gudenes konge, måtte du ikke fullstendig ødelegge ditt folk og din del, som du forløste, dem du førte ut fra Egypts land i din store styrke, og i din mektige hånd, og i din høye arm. Husk Abraham og Isak og Jakob, dine tjenere, som du sverget til ved deg selv. Se ikke på hardheten til dette folket, og de ugudelige gjerningene, og på deres synder. La ikke de som bor i landet hvorfra du førte oss ut derfra, si: Fordi Herren ikke var i stand til å bringe dem inn i landet som han lovet dem, og fordi han

hatet dem, førte han dem ut i ørkenen for å drepe dem. Og disse er ditt folk og din lodd, som du førte ut fra Egypts land med din store styrke, og med din mektige hånd, og med din høye arm.

10

I den tiden sa Herren til meg: Hugg ut for deg to steintavler, akkurat som de første, og gå opp til meg på fjellet, og du skal lage for deg en ark av tre. Og du skal skrive på tavlene de ordene som var på de første tavlene som du knuste, og du skal legge dem inn i arken. Og jeg laget en ark av uforgjengelig tre, og jeg hugg steintavlene som de første, og jeg gikk opp på fjellet med de to tavlene i mine hender. Og han skrev på tavlene i henhold til den første skriften de ti ordene som Herren talte til dere på fjellet fra midten av ilden, og Herren ga dem til meg. Og etter å ha vendt tilbake gikk jeg ned fra fjellet, og jeg la tavlene inn i arken som jeg hadde laget, og de var der, slik som Herren hadde befalt meg. Og Israels sønner dro bort fra Beeroth, Jakans sønners Moserah. Der døde Aron, og ble begravet der, og Eleasar, hans sønn, tjente som prest i hans sted. Derfra dro de til Gadgad, og fra Gadgad til Etebatha, et land med vannstrømmer. I den tiden avsatte Herren Levi stamme til å bære paktens ark, til å stå for Herrens åsyn, til å tjene og til å be i hans navn inntil denne dag. Derfor har ikke levittene del og lodd blant sine brødre, Herren selv er deres lodd, slik han sa til ham. Og jeg sto på fjellet i førti dager og førti netter. Og Herren hørte meg også denne gangen, og Herren ønsket ikke å ødelegge dere fullstendig. Og

Herren sa til meg: Gå, sett ut foran dette folket, og la dem dra inn og ta i besittelse det landet som jeg sverget å gi til deres fedre. Og nå, Israel, hva ber Herren din Gud om fra deg, annet enn å frykte Herren din Gud, og å vandre i alle hans veier, og å elske ham, og å tjene Herren din Gud av hele ditt hjerte, og av hele din sjel, å holde budene til Herren din Gud, og hans forordninger, så mange som jeg befaler deg i dag, for at det skal gå deg vel. Se, Herrens din Guds er himmelen og himlenes himmel, jorden og alt som er i den. Unntatt fedrene deres valgte Herren å elske dem, og han valgte deres ætt etter dem, dere, blant alle folkeslagene, slik som det er denne dag. Og dere skal omskjære hjertets hårdhet, og dere skal ikke herde nakken deres. For Herren deres Gud, han er Gud over guder og herre over herrer, den store Gud, sterk og fryktinngytende, som ikke ser på person og heller ikke tar imot gaver; som gjør rett for den fremmede og den foreldreløse og enken, og elsker den fremmede og gir ham brød og klær. Og dere skal elske den fremmede, for dere var fremmede i landet Egypt. Herren din Gud skal du frykte, og ham skal du tjene, og til ham skal du holde deg, og på hans navn skal du sverge. Han er din stolthet, og han er din Gud, som gjorde hos deg de store og herlige ting, som dine øyne så. I sytti sjeler dro dine fedre ned til Egypt, men nå har Herren din Gud gjort deg som himmelens stjerner i mengde.

11

Og du skal elske Herren din Gud, og du skal holde hans

forordninger, hans lover, hans bud og hans dommer alle dager. Og dere skal vite i dag, at det ikke er barna deres, de som ikke vet og heller ikke så tukten til Herren din Gud, og hans store gjerninger, og den mektige hånden, og den høye armen, og hans tegn, og hans underverker, som han gjorde midt i Egypt mot Farao kongen av Egypt, og hele hans land, og det han gjorde mot egypternes makt, og deres vogner, og deres hester, og deres styrke, da vannet fra det Røde hav oversvømmet dem i ansiktet mens de forfulgte dere bakfra, og Herren ødela dem inntil denne dag, og det han gjorde for oss i ørkenen inntil dere kom til dette stedet, og det han gjorde mot Datan og Abiram, sønnene til Eliab, sønn av Ruben, som jorden åpnet munnen sin og slukte dem, og deres hus, og deres telt, og all deres eiendom som var med dem midt i hele Israel. For deres øyne har sett alle Herrens store gjerninger som han gjorde blant dere i dag. Og dere skal holde alle hans bud som jeg befaler deg i dag, slik at dere kan leve og bli mangfoldiggjort og gå inn og arve landet som dere krysser over Jordan for å arve. Slik at dere kan leve lenge på landet som Herren sverget til fedrene deres å gi dem og deres ætt etter dem, et land som flyter med melk og honning. For landet som du drar inn i for å arve det, er ikke slik som landet Egypt, hvorfra dere har dratt ut, når de sår såkornet og vanner med føttene sine, som en grønnsakshage. Men landet som du drar inn i for å arve det, er et fjellaktig og flatt land, det drikker vann fra himmelens regn. Et land som Herren din Gud kontinuerlig overvåker, Herrens din Guds øyne er på det fra årets begynnelse og inntil årets slutt. Hvis dere virkelig hører alle budene som jeg befaler deg i dag, å elske Herren din Gud og å tjene ham av hele ditt

hjerte og av hele din sjel, så vil han gi regnet til ditt land i rett tid, tidlig og sent, og du vil bringe inn ditt korn og din vin og din olje, og han vil gi fôr i dine marker til ditt kveg. Og etter å ha spist og blitt mettet, pass på deg selv at ikke ditt hjerte blir utvidet, og dere overtrer og dere tjener andre guder og dere tilber dem, og Herren blir sint med vrede over dere, og han stenger himmelen, og det vil ikke være regn, og jorden vil ikke gi sin frukt, og dere vil gå til grunne i hast fra det gode landet som Herren ga dere. Og dere skal legge disse ordene inn i hjertet deres og inn i sjelen deres, og dere skal binde dem til et tegn på hånden deres, og det skal være urokkelig foran øynene deres. Og dere skal lære barna deres å snakke om dem når du sitter i huset, og når du går på veien, og når du sover, og når du står opp. Og dere skal skrive dem på dørstolpene til husene deres og på portene deres, så dere kan leve lenge, og sønnenes deres dager på det landet som Herren sverget til fedrene deres å gi dem, akkurat som himmelens dager på jorden. Og det vil skje hvis dere virkelig hører alle disse budene som jeg befaler deg i dag å gjøre, å elske Herren vår Gud, og å vandre i alle hans veier, og å klamre dere til ham, da vil Herren drive ut alle disse folkeslagene foran dere, og dere vil arve nasjoner større og sterkere enn dere. Alle steder hvor fotsporet deres tråkker, skal være deres, fra ørkenen og Antilibanus, og fra den store elven, elven Eufrat, og inntil havet i vest skal grensene dine være. Ingen vil stå imot dere, og Herren deres Gud vil legge frykt for dere og skrekk for dere over hele jorden som dere trer på, slik som han talte til dere. Se, jeg gir foran dere i dag velsignelsen og forbannelsen: Velsignelsen, hvis dere hører budene til Herren

deres Gud, så mange som jeg befaler dere i dag; og forbannelsen, hvis dere ikke hører budene til Herren deres Gud, så mange som jeg befaler dere i dag, og dere blir ført vill fra veien som jeg befalte dere, idet dere har gått for å tjene andre guder, som dere ikke kjenner. Og det skal skje når Herren din Gud fører deg inn i det landet som du krysser over til der for å arve det, da skal du gi velsignelsen på fjellet Garizim, og forbannelsen på fjellet Ebal. Er ikke disse hinsides Jordan, bak veien mot solens vest i landet Kanaan, det som bor i vest, ved siden av Golgol, nær den høye eik? Dere krysser jo over Jordan for å gå inn og arve det landet som Herren vår Gud gir dere som arv for alle dager, og dere skal bo i det. Og dere skal holde alle hans bud og disse dommer, så mange som jeg gir for dere i dag.

12

Og disse er befalingene og dommene som dere skal holde for å gjøre i det landet som Herren, deres fedres Gud, gir dere i arv, alle de dager dere lever på jorden. Med ødeleggelse skal dere ødelegge alle stedene hvor de tjente gudene deres, som dere arver, på de høye fjellene, og på haugene, og under tette trær. Og dere skal rive ned altrene deres, og dere skal knuse søylene deres, og lundene deres skal dere hugge ned, og de utskårne bildene av gudene deres skal dere brenne opp med ild, og dere skal ødelegge navnet deres fra det stedet. Dere skal ikke gjøre således til Herren, deres Gud. Men eller inn til det stedet som Herren din Gud ville velge i en av byene deres for å navngi sitt

navn der og bli påkalt, og dere skal søke og dere skal komme dit. Og dere skal bringe dit deres brennoffer, deres offer, deres førstegrøde, deres bønner, deres frivillige gaver, deres løfter, det førstefødte av deres okser og av deres sauer. Og dere skal spise der foran Herren deres Gud, og dere vil glede dere over alt som dere legger hånd på, dere og deres husholdninger, fordi Herren din Gud har velsignet deg. Dere skal ikke gjøre alt det vi gjør her i dag, hver det som er behagelig i egne øyne. For dere har ikke kommet frem til hvilen ennå, og til arven som Herren vår Gud gir dere. Og dere vil krysse Jordan, og dere vil bo i det landet som Herren vår Gud gir dere som arv, og han vil gi dere hvile fra alle deres fiender rundt omkring, og dere vil bo i trygghet. Og det vil være det stedet som Herren din Gud skal velge for å la sitt navn bli kalt der, der skal dere bringe alt det jeg befaler dere i dag, deres brennoffer og deres slaktoffer og deres tiender og førstegrøden av deres hender og alle utvalgte av deres gaver, så mange som dere måtte love Herren deres Gud. Og dere skal glede dere foran Herren deres Gud, dere og sønnene deres og døtrene deres og tjenerne deres og tjenestepikene deres og levitten ved portene deres, fordi han ikke har del eller arv med dere. Ta vare på deg selv, ikke bring dine brennoffer på ethvert sted du ser. Men inn i det stedet som Herren din Gud vil velge i en av dine stammer, der skal dere bringe opp deres brennoffer, og der skal du gjøre alt det jeg befaler deg i dag. Men i all din begjær skal du ofre, og du skal spise kjøtt i henhold til den velsignelsen fra Herren din Gud, som han ga deg i hver by. Den urene blant dere og den rene skal spise det på samme måte, som gaselle eller hjort. Unntatt blodet skal dere ikke spise, på jorden

skal dere helle det ut som vann. Du vil ikke kunne spise i dine byer tiendedelen av ditt korn, og av din vin, og av din olje, de førstefødte av ditt storfe, og av dine sauer, og alle de løfter som dere måtte avlegge, og deres avtaler, og førstefrukten av dine hender. Men du skal spise det foran Herren din Gud på det stedet som Herren din Gud vil velge, du og din sønn og din datter, din tjener og din tjenestepike og fremlingen i dine byer, og du skal glede deg foran Herren din Gud over alt som du legger din hånd på. Ta vare på deg selv at du ikke forlater levitten i all den tid du lever på jorden. Hvis Herren din Gud utvider dine grenser, akkurat som han talte til deg, og du sier: Jeg vil spise kjøtt, hvis din sjel begjærer å spise kjøtt, så skal du spise kjøtt etter all din sjels begjær. Hvis stedet er langt fra deg, som Herren din Gud ville velge der for å la sitt navn bli kalt der, og du skal ofre av oksene dine og av sauene dine som Gud gir deg, slik som jeg befalte deg, og du skal spise i dine byer etter din sjels begjær. Som gasellen og hjorten spises, slik skal du spise det, den urene hos deg og den rene skal likeledes spise. Ta sterkt vare på ikke å spise blod, fordi blod er hans sjel; sjelen skal ikke spises sammen med kjøttet. Dere skal ikke spise det, dere skal helle det ut på jorden som vann. Ikke spis det, så det går deg godt og dine sønner etter deg, hvis du gjør det gode og det behagelige for Herren din Gud. Unntatt dine hellige ting, hvis de blir til deg, og havende tatt dine bønner, skal du komme til det stedet som Herren din Gud ville velge for at hans navn skal bli påkalt der. Og du skal gjøre dine brennoffer, kjøttet skal du ofre opp på alteret til Herren din Gud, og blodet av dine ofringer skal du helle ut mot bunnen av alteret til Herren din Gud, og kjøttet

skal du spise. Vokt deg og hør, og du skal gjøre alle de ordene som jeg befaler deg, så det går deg vel og dine sønner gjennom evigheten, hvis du gjør det som er behagelig og godt for Herren din Gud. Hvis Herren din Gud utrydder folkene som du går inn der for å arve landet deres, fra ditt ansikt, og du tar det i besittelse, og du bor i landet deres, pass på deg selv at du ikke søker å følge etter dem etter at de blir utryddet fra ditt ansikt, og sier: Hvordan gjør disse folkene for sine guder? Jeg vil også gjøre det. Ikke skal du gjøre således mot din Gud, for de stygghetene som Herren hatet, de gjorde til sine guder, fordi de brenner sine sønner og sine døtre i ild til sine guder.

13

Hvert ord som jeg befaler dere i dag, skal du holde og gjøre. Du skal ikke legge noe til det, heller ikke skal du ta noe bort fra det. Hvis men det står opp blant dere en profet eller en som drømmer drømmen, og gir deg et tegn eller et under, og tegnet eller underet som han talte til deg kommer, og sier, la oss gå og la oss tjene andre guder som dere ikke kjenner, skal dere ikke høre på ordene til den profeten eller den som drømmer den drømmen; fordi Herren deres Gud prøver dere, for å vite om dere elsker deres Gud av hele deres hjerte, og av hele deres sjel. Etter Herren deres Gud skal dere gå, og ham skal dere frykte, og hans røst skal dere høre, og til ham skal dere holde fast. Og den profeten eller den som drømmer den drømmen, han skal dø, for han talte for å villede deg fra Herren din Gud, som førte deg ut

fra Egypts land, som innløste deg fra slaveriet, for å drive deg bort fra den veien som Herren din Gud befalte deg å gå på, og du skal fjerne det onde fra dere. Hvis men din bror fra din far eller fra din mor, eller din sønn, eller din datter, eller din kone i din favn, eller en venn lik din sjel hemmelig sier, la oss gå og la oss tjene andre guder, som du ikke kjente og dine fedre, fra gudene til nasjonene rundt dere, de som nærmer seg deg eller de langt fra deg, fra ende av jorden til ende av jorden, skal du ikke samtykke med ham, og du skal ikke høre på ham, og ditt øye skal ikke spare ham, du skal ikke ha medlidenhet med ham, og du skal ikke skjule ham; du skal rapportere om ham, og dine hender skal være på ham først for å drepe ham, og hendene til hele folket til slutt. Og de skal stene ham med steiner, og han skal dø, fordi han søkte å vende deg bort fra Herren din Gud, som førte deg ut fra landet Egypt, fra trelldomshuset. Og hele Israel, når de hører det, vil frykte, og de vil ikke lenger gjøre denne onde gjerningen blant dere. Hvis du hører i en av byene dine, som Herren din Gud gir deg å bo i der, at de sier, lovløse menn gikk ut fra dere, og de fikk alle innbyggerne i landet deres til å falle fra, og sa, la oss gå og tjene andre guder, som dere ikke kjente, og du undersøker og spør og gransker meget, og se, ordet er sant og klart, denne vederstyggeligheten har skjedd blant dere; skal du drepe alle innbyggerne i det landet med sverd i drap, du skal forbanne den fullstendig med forbannelse, og alt som er i den. Og alt byttet fra den skal du samle i gatene dens, og du skal brenne byen i ild, og alt byttet fra den med hele folket foran Herren din Gud, og den skal være ubebodd til evig tid, den skal ikke bli gjenoppbygd igjen. Og ingenting fra den viede

tingen skal feste seg i hånden din, slik at Herren vender seg bort fra sin vredes sinne, og gir deg barmhjertighet, og forbarmer seg over deg, og formerer deg, på den måten han sverget til dine fedre, hvis du hører stemmen til Herren din Gud, å holde hans bud, så mange som jeg befaler deg i dag, å gjøre det gode og det behagelige foran Herren din Gud.

14

Dere er sønner av Herren deres Gud, dere skal ikke lage skallet mellom øynene deres på grunn av en død. Fordi du er et hellig folk for Herren din Gud, og Herren din Gud valgte deg til å bli et folk for ham, en særegen eiendom, fra alle nasjonene på jordens overflate. Dere skal ikke spise noen vederstyggelighet. Dette er dyra som dere skal spise: kalv fra okser, og lam fra sauer, og geit fra geiter, hjort, og gaselle, og pygarg, oryks, og giraff. Hvert dyr som deler hoven og kløver to hover, og tygger drøv blant dyra, disse skal dere ete. Og disse skal dere ikke spise av de som tygger drøv, og av de som har kløvde hover, og har kløer: kamelen, og haren, og fjellgrevlingen, fordi de tygger drøv, men ikke har kløvde hover, urene er disse for dere. Og grisen, fordi den deler hoven og kløver klørne av hoven, men ikke tygger drøv, er uren for dere. Av kjøttet deres skal dere ikke spise, og de døde kroppene deres skal dere ikke røre. Og disse skal dere spise av alt det som er i vannet: alt som har finner og skjell, det skal dere spise. Og alt som ikke har finner og skjell, skal dere ikke spise, det er urent for dere. Hver ren fugl skal dere spise. Og disse skal

dere ikke spise av dem: ørnen, og gribben, og havørnen, og gribben, og glenten, og de som ligner den, og spurven, og uglen, og måken, og hegren, og svanen, og ibisen, og skarven, og hauken, og de som ligner den, og hærfuglen, og nattravnen, og pelikanen, og prærieløperen, og de som ligner den, og purpurhønen, og flaggermusen. Alle de krypende tingene av fuglene er urene for dere, dere skal ikke spise av dem. Hver ren fugl skal dere spise. Dere skal ikke spise noe åtsel; til den fremmede som er i byene dine skal det gis og han skal spise det, eller du skal selge til den fremmede, fordi du er et hellig folk for Herren din Gud. Du skal ikke koke et lam i morens melk. Tiende skal du gi av all avling av din sæd, avlingen av din mark, år etter år. Og du skal spise det på det stedet som Herren din Gud velger for å la sitt navn bli kalt der. Dere skal bringe tiendelene av kornet ditt, og av vinen din, og av oljen din, de førstefødte av oksene dine og av sauene dine, så du kan lære å frykte Herren din Gud alle dine dager. Hvis men veien blir lang fra deg, og du ikke er i stand til å bringe dem opp, fordi stedet er langt fra deg, som Herren din Gud vil velge at hans navn skal bli kalt der, fordi Herren din Gud vil velsigne deg, så skal du selge dem for sølv, og du skal ta sølvet i dine hender, og du skal gå til stedet som Herren din Gud vil velge. Og du vil gi sølv for alt hva din sjel begjærer, for okser eller for sau, eller enda vin eller for sterk drikk, eller for sterk drikk, eller for alt hva din sjel begjærer, og du vil spise der foran Herren din Gud, og du vil glede deg, du og ditt hus, og levitten i dine byer, fordi det ikke er for ham noen del og heller ikke noen arvelodd med deg. Etter tre år skal du bringe ut hele tienden av dine produkter, i det året skal du

plassere den i dine byer. Og Levitten vil komme, fordi han ikke har noen del eller lodd med deg, og den fremmede og den foreldreløse og enken som er i dine byer, og de skal spise og bli mettet, så at Herren din Gud må velsigne deg i alle de gjerninger som du gjør.

15

Hvert syvende år skal du gjøre frigivelse. Og således er befalingen om frigivelsen: Du skal frigi all gjeld som din neste skylder deg, og du skal ikke kreve noe av din bror, for det er kalt en frigivelse for Herren din Gud. Den fremmede skal du kreve tilbake fra alt som er hos ham til deg, men din bror skal du gi ettergivelse av gjelden. Fordi det ikke vil være noen manglende blant deg, for Herren din Gud vil velsigne deg i det landet som Herren din Gud gir deg som arvelodd til å arve. Hvis dere ved hørsel lytter til stemmen av Herren deres Gud for å holde og gjøre alle disse budene, så mange som jeg befaler deg i dag, fordi Herren din Gud velsignet deg på den måten han talte til deg, og du vil låne ut til mange nasjoner, men du vil ikke låne, og du vil herske over mange nasjoner, men over deg vil de ikke herske. Hvis det blir en manglende blant dine brødre i en av dine byer i det landet som Herren din Gud gir deg, skal du ikke forherde ditt hjerte, heller ikke skal du lukke din hånd for din trengende bror. Du skal åpne hendene dine for ham, og du skal låne ham så mye som han trenger, fordi han er i nød. Ta vare på deg selv at det ikke blir et skjult ord i hjertet ditt, en lovløshet, som sier: Det

syvende året nærmer seg, frigivelsens år, og at øyet ditt blir ondt mot din bror som er i nød, og du ikke vil gi til ham, og han vil rope ut mot deg til Herren, og det vil være en stor synd i deg. Du skal gi til ham, og du skal låne til ham så mye som han trenger, fordi han er i nød, og du skal ikke bli bedrøvet i ditt hjerte når du gir til ham, fordi på grunn av dette ordet vil Herren din Gud velsigne deg i alle dine gjerninger og i alt du legger din hånd på. For den fattige skal ikke mangle i ditt land, derfor befaler jeg deg å gjøre dette og sier: Du skal åpne dine hender til din bror, den fattige og den som er i nød i ditt land. Hvis din hebraiske bror eller hebraiske søster blir solgt til deg, skal han tjene deg i seks år, og i det syvende året skal du sende ham fri fra deg. Når du sender ham bort som fri fra deg, skal du ikke sende ham bort tomhendt. Du skal forsyne ham rikelig fra dine sauer, fra ditt korn og fra din vin; som Herren din Gud har velsignet deg, skal du gi til ham. Og du skal huske at du var tjener i Egypts land, og Herren din Gud fridde deg derfra. Derfor befaler jeg deg å gjøre dette. Hvis han derimot sier til deg: Jeg vil ikke gå fra deg, fordi han har elsket deg og ditt hus, fordi det er godt for ham hos deg. Og du skal ta alen, og du vil bore øret hans mot døren, og han vil være din tjener for alltid, og med din tjenestepike skal du gjøre likeledes. Det skal ikke være hardt for deg når de sendes bort som frie fra deg, fordi han har tjent deg i seks år for den årlige lønnen til en leid arbeider, og Herren din Gud vil velsigne deg i alt det du gjør. Hver hannlig førstfødt som blir født blant oksene dine og blant sauene dine, skal du hellige til Herren din Gud. Du skal ikke arbeide med den førstfødte kalven din, og du skal ikke klippe de førstfødte av sauene dine. Før Herren skal du spise det

år etter år på det sted Herren din Gud velger, du og ditt hus. Hvis det men er en lyte i det, halt eller blind, en ond lyte, skal du ikke ofre det til Herren din Gud. I byene dine skal du spise det, den urene blant dere og den rene skal likeledes spise det som gaselle eller hjort. Unntatt blod skal dere ikke spise; på jorden skal dere helle det ut som vann.

16

Vokt måneden for de unge, og du skal holde påsken for Herren din Gud, fordi du i måneden for de unge gikk ut fra Egypt om natten. Og du skal ofre påsken til Herren din Gud, sauer og okser, på det stedet som Herren din Gud velger for å la sitt navn bli påkalt der. Du skal ikke spise surdeig på det, syv dager skal du spise usyret brød på det, trengselsbrød, fordi dere i hast gikk ut fra Egypt, så dere skal huske dagen for deres utgang fra Egypts land alle dagene i deres liv. Surdeig skal ikke sees hos deg innenfor alle dine grenser i syv dager, og intet av kjøttet som du ofrer om kvelden den første dagen skal bli liggende til morgenen. Du vil ikke kunne ofre påsken i noen av byene dine som Herren din Gud gir deg, men bare på det stedet som Herren din Gud vil velge å la sitt navn bli kalt der, skal du ofre påsken om kvelden mot solens nedgang, på den tiden da du dro ut fra Egypt. Og du skal koke og steke og spise på det stedet som Herren din Gud velger, og du skal vende tilbake om morgenen og komme til ditt hus. I seks dager skal du ete usyret brød, og på den syvende dag er det avslutningshøytid, en fest for Herren din

Gud. Du skal ikke gjøre noe arbeid på denne dagen, unntatt det som skal gjøres for hver sjel. Syv uker skal du telle for deg selv. Når du begynner med sigden på høsten, skal du begynne å telle syv uker. Og du skal holde ukenes fest for Herren din Gud, etter som din hånd makter, så mye som Herren din Gud gir deg. Og du skal glede deg foran Herren din Gud, du og din sønn og din datter, din tjener og din tjenestepike, og levitten, og den fremmede, og den farløse, og enken som er blant dere, på det stedet som Herren din Gud velger for å la sitt navn bli kalt der. Og du skal huske at du ble tjener i landet Egypt, og du skal holde og gjøre disse budene. Løvhyttefesten skal du holde i sju dager når du samler inn fra din treskegulv og fra din vinpresse. Og du vil glede deg i festen din, du og sønnen din, og datteren din, tjeneren din, og tjenestepiken din, og levitten, og tilflytteren, og den foreldreløse, og enken som er i byene dine. Syv dager skal du feire for Herren din Gud på det stedet som Herren din Gud måtte velge, hvis Herren din Gud velsigner deg i all din avling og i alt dine henders gjerning, og du skal være gledende. Tre ganger i året skal hver mann av dine vises for Herren din Gud på det stedet som Herren velger, i de usyrede brøds høytid, og i ukenes høytid, og i løvhyttenes høytid. Du skal ikke vises for Herren din Gud tomhendt. Hver etter kraften i deres hender, i samsvar med velsignelsen fra Herren din Gud som han ga deg. Dommere og skriftlærde skal du innsette for deg selv i dine byer, som Herren din Gud gir deg ifølge stammene, og de skal dømme folket med rettferdig dom. De vender ikke bort dommen, og de vil heller ikke ta imot gaver, for gaver blinder de vises øyne og fjerner de rettferdiges ord. Rettferdig skal du forfølge det rettferdige, slik at

dere kan leve og, etter å ha gått inn, arve det landet som Herren din Gud gir deg. Du skal ikke plante for deg selv en lund, intet tre ved alteret til din Gud skal du gjøre for deg selv. Du skal ikke reise deg en støtte, som Herren din Gud hatet.

17

Du skal ikke ofre til Herren din Gud en kalv eller sau som har en lyte, noe ondt, for det er en vederstyggelighet for Herren din Gud. Hvis det blir funnet i en av byene dine, som Herren din Gud gir deg, en mann eller kvinne som gjør det onde for Herren din Gud, ved å bryte hans pakt, og som kommer og tjener andre guder, og tilber dem, solen, eller månen, eller noe av himmelens hær, som han ikke befalte deg, og det blir rapportert til deg og du undersøker grundig, og se, sannelig har saken vist seg sann, denne vederstyggeligheten har skjedd i Israel: Da skal du føre ut den mannen, eller den kvinnen, og dere skal steine dem med steiner, og de skal dø. På grunnlag av to vitner eller tre vitner skal den dødsdømte dø, han skal ikke dø på grunnlag av ett vitne. Og vitnenes hånd skal være på ham først for å drepe ham, og folkets hånd til sist, og du skal fjerne det onde fra dere selv. Hvis det er umulig for deg å avgjøre i dom mellom blod og blod, og mellom dom og dom, og mellom berøring og berøring, og mellom tvist og tvist, saker av dom i byene dine, så skal du stå opp og gå opp til det stedet som Herren din Gud vil velge der, og du skal komme til prestene levittene og til dommeren som vil være i de dagene, og etter å ha søkt vil de forkynne deg

dommen. Og du skal gjøre ifølge den sak som de rapporterer til deg fra det sted som Herren din Gud velger, og du skal passe på å gjøre alt som blir foreskrevet til deg. I henhold til loven og dommen som de sier til deg, skal du gjøre. Du skal ikke vende deg bort fra det ordet som de rapporterer til deg, verken til høyre eller til venstre. Og den mann som handler i arroganse, så han ikke adlyder presten som står og tjener i Herrens, din Guds, navn, eller dommeren som er der i de dager, den mann skal dø, og du skal fjerne det onde fra Israel. Og alt folket som har hørt det vil frykte, og ikke handle ugudelig lenger. Hvis du går inn i landet som Herren din Gud gir deg, og du arver det, og du bor i det, og du sier, jeg vil sette en hersker over meg selv, akkurat som de andre nasjonene rundt meg; da skal du sette over deg selv en hersker som Herren din Gud velger; fra dine brødre skal du sette over deg selv en hersker; du skal ikke kunne sette over deg selv en fremmed mann, fordi han ikke er din bror. Fordi han ikke skal mangfoldiggjøre hester for seg selv, og heller ikke vende folket tilbake til Egypt, slik at han ikke skal mangfoldiggjøre hester for seg selv, men Herren sa: Dere skal ikke vende tilbake på denne veien lenger. Og han skal ikke ta seg mange hustruer, så at ikke hans hjerte vender seg bort, og sølv og gull skal han ikke samle seg i store mengder. Og når han sitter på sitt styre, og han vil skrive for seg selv denne andre loven i en bok fra prestene levittene, og den vil være med ham, og han vil lese i den alle dagene av sitt liv, så at han lærer å frykte Herren din Gud, og holde alle disse budene, og gjøre disse forordningene; så at ikke hans hjerte blir opphøyet fra hans brødre, så at ikke han overtrer fra budene til høyre eller til

venstre, så at han forlenger sitt styre, han selv og hans sønner blant Israels sønner.

18

Prestene, levittene, hele Levis stamme, skal ikke ha noen del eller lodd sammen med Israel. Herrens offergaver er deres lodd, dem skal de spise. Men de skal ikke ha noen lodd blant sine brødre, Herren selv er deres lodd, slik som han sa til dem. Og dette er dommen for prestene fra folket, fra de som ofrer ofrene, enten det er kalv eller sau: du skal gi armen til presten, og kjevene, og magen, og førstegrødene av kornet ditt, og av vinen din, og av oljen din, og førstegrøden av klippingene av sauene dine skal du gi ham. Fordi Herren utvalgte ham fra alle stammene dine, til å stå foran Herren Gud, til å tjene og til å velsigne i hans navn, han og sønnene hans blant Israels sønner. Hvis levitten kommer fra en av byene blant alle Israels sønner, hvor han selv bor, i samsvar med at hans sjel ønsker, til det stedet som han ville velge, skal han tjene i Herrens hans Guds navn, akkurat som alle hans brødre levittene som står der foran Herren din Gud. En delt porsjon skal han spise, bortsett fra salget som følger slekten. Hvis du går inn i det landet som Herren din Gud gir deg, skal du ikke lære å gjøre etter vederstyggelighetene til de folkeslagene. Det skal ikke finnes i deg en som renser sønnen sin og datteren sin i ild, en som spår spådom, en som tolker varsler, og en som tar varsler, en som synger besvergelser over med gifter, en buksnakker, og en som

tolker tegn, en som spør de døde. For det er en vederstyggelighet for Herren din Gud, alle som gjør disse ting, for på grunn av disse vederstyggelighetene vil Herren ødelegge dem for ditt ansikt. Perfekt skal du være for Herren din Gud. For disse nasjonene, som du fordriver, de vil høre på varsler og spådommer, men til deg har ikke Herren din Gud gitt slik. En profet fra dine brødre, som meg, vil Herren din Gud reise opp for deg; ham skal dere høre; I henhold til alt som du ba om fra Herren din Gud i Horeb på forsamlingens dag, da dere sa: Vi vil ikke fortsette å høre stemmen til Herren din Gud, og denne store ilden vil vi ikke se lenger, så vi ikke dør. Og Herren sa til meg: Alt de talte til deg var riktig. En profet vil jeg reise opp for dem fra deres brødre, akkurat som deg, og jeg vil gi ordene i hans munn, og han vil tale til dem i henhold til alt jeg befaler ham. Og den mann som ikke hører alt det profeten taler i mitt navn, jeg vil straffe ham. Unntatt den profeten som handler ugudeligt ved å tale i mitt navn et ord som jeg ikke befalte å tale, og som taler i andre guders navn, skal den profeten dø. Hvis du men sier i ditt hjerte, hvordan skal vi vite det ordet som ikke Herren talte? Alt som den profeten taler i Herrens navn, og det ikke blir, og det ikke skjer, dette er det ord som Herren ikke talte. I ugudelighet talte den profeten, dere skal ikke frykte ham.

19

Hvis Herren din Gud ødelegger de nasjonene som Gud gir deg landet av, og dere arver dem, og dere bor i deres byer og i deres

hus, skal du skille ut tre byer for deg selv midt i ditt land, som Herren din Gud gir deg. Sikt deg ut veien, og du skal dele grensene av landet ditt i tre deler, som Herren din Gud fordeler til deg, og det skal være tilflukt for enhver morder. Dette vil være befalingen angående drapsmannen som flykter dit og vil leve: den som slår sin nabo uten å vite det, og som ikke hatet ham før i går og i forgårs. Og hvis noen går inn med sin nabo inn i skogen for å samle ved, og hans hånd skulle gli med øksen når han hugger veden, og jernet faller av treet og treffer naboen, og han dør, da skal denne fly til en av disse byene, og han vil leve. Så at ikke blodets hevner forfølger drapsmannen, fordi hjertet har blitt opphetet, og innhenter ham hvis veien er lengre, og slår hans sjel, og denne ikke har dødsdom, fordi han ikke hatet ham før i går, heller ikke før den tredje dagen. Gjennom dette befaler jeg deg dette ordet, idet jeg sier: Tre byer skal du skille ut for deg selv. Hvis Herren din Gud utvider dine grenser, på den måten han sverget til dine fedre, og Herren gir deg hele landet som han sa han ville gi til dine fedre, hvis du adlyder og gjør alle disse budene som jeg befaler deg i dag, å elske Herren din Gud, å vandre på alle hans veier alle dine dager, skal du legge til for deg selv enda tre byer til disse tre. Og uskyldig blod skal ikke bli utøst i det landet som Herren din Gud gir deg til arv, og du skal ikke være skyldig i blod. Hvis det blir i deg en mann som hater den nære, og han legger bakhold for ham, og reiser seg opp mot ham, og slår hans sjel, og han dør, og han flyr inn i en av disse byene, og de eldste i hans by vil sende, og de vil ta ham derfra, og de vil overlevere ham i hendene til blodhevnerne, og han vil dø. Ditt øye skal ikke spare ham, og du skal rense det uskyldige

blod fra Israel, og det vil gå deg godt. Ikke skal du flytte grensene til din nabo, som dine fedre satte i den arv du har arvet i det land som Herren din Gud gir deg i lodd. Ett vitne skal ikke forbli for å vitne mot en mann angående all urettferdighet og angående hver synd og angående all synd som han synder. På to vitners munn og på tre vitners munn skal hvert ord stå fast. Hvis men det står et urettferdig vitne mot en mann, som anklager ham for ugudeligheit, så skal de to mennene som har tvisten mellom seg stå foran Herren og foran prestene og foran dommerne som er i de dagene. Og dommerne skal granske nøye, og se, et urettferdig vitne har vitnet urettferdig, han har stått mot sin bror. Og dere skal gjøre med ham på den måten han handlet ondt for å gjøre mot sin bror, og du skal fjerne det onde fra dere selv. Og de gjenværende som har hørt vil frykte, og de skal ikke lenger gjøre etter dette onde ordet blant dere. Ditt øye skal ikke spare ham, sjel for sjel, øye for øye, tann for tann, hånd for hånd, fot for fot.

20

Hvis du drar ut i krig mot dine fiender, og du ser hest og rytter og et folk større enn ditt, skal du ikke frykte dem, fordi Herren din Gud er med deg, han som førte deg opp fra Egypts land. Og det skal skje når du nærmer deg krigen, og presten har nærmet seg, skal han tale til folket, og han skal si til dem: Hør, Israel! Dere går i dag inn i krigen mot fiendene deres. La ikke hjertet deres bli svakt, frykt ikke, og bli heller ikke knust, og vend dere

heller ikke bort fra deres ansikt. Fordi Herren deres Gud, som går foran dere, skal kjempe sammen med dere mot deres fiender for å redde dere. Og de skriftlærde vil tale til folket og si: Hvem er mannen som har bygget nytt hus og ikke har innvidd det? La ham gå og la ham vende tilbake til huset sitt, så han ikke dør i krigen, og en annen mann innvier det. Og hvem er den mannen som har plantet en vingård og ikke har gledet seg over den? La ham gå og la ham vende tilbake til huset sitt, så han ikke dør i krigen, og en annen mann vil glede seg over det. Og hvem er den mannen som er forlovet med en kvinne, og ikke har tatt henne? La ham gå og la ham vende tilbake til huset sitt, så han ikke dør i krigen, og en annen mann vil ta det. Og skriftlærerne vil fortsette å snakke til folket, og de vil si: Hvem er den mannen som er redd og feig i hjertet? La ham gå og la ham vende tilbake til huset sitt, slik at han ikke gjør broderens hjerte redd, akkurat som sitt eget. Og det vil skje når skriftlærde slutter å tale til folket, og de vil utnevne hærførere til å lede folket. Hvis du nærmer deg en by for å føre krig mot dem, skal du først tilkalle dem med fred. Hvis de virkelig svarer deg fredelig og åpner for deg, vil alt folket som finnes der være dine tributære og undersåtter. Men hvis de ikke adlyder deg, og de gjør krig mot deg, skal du beleire den, inntil Herren din Gud skulle overlevere den i hendene dine, og du skal slå alle hankjønn av den med sverdets drap, unntatt kvinnene og bagasjen, og all buskapen, og alt som skulle være i byen, og alt byttet skal du plyndre for deg selv, og du skal spise alt byttet av fiendene dine, som Herren din Gud gir deg. Således skal du gjøre med alle byene som er svært langt fra deg, ikke fra byene til disse folkeslagene, som Herren

din Gud gir deg til å arve landet deres. Dere skal ikke ta i live noe som puster, men dere skal fullstendig ødelegge dem med en forbannelse, hettitten og amoritten og kanaaneeren og perissitten og hivitten og jebusitten og girgasitten, på den måten Herren din Gud befalte deg, slik at de ikke skal lære dere å gjøre alle deres vederstyggeligheter, så mange som de gjorde for deres guder, og dere vil synde mot Herren deres Gud. Hvis du beleirer en by i flere dager for å føre krig mot den til du inntar den, skal du ikke ødelegge trærne ved å legge jern på dem, men du skal spise fra dem, men du skal ikke hugge dem ned. Er ikke treet på marken et menneske som skal gå inn fra ditt ansikt inn i palisaden? Men treet som du vet at ikke er fruktbærende, dette skal du ødelegge og hugge ned, og du skal bygge beleringsverk mot den byen som fører krig mot deg, inntil den blir overgitt.

21

Hvis det blir funnet en såret i landet som Herren din Gud gir deg å arve, liggende falt i sletten, og de ikke vet hvem som slo ham, skal ditt eldsteråd og dine dommere gå ut, og de skal måle ut til byene rundt den sårede. Og det skal være byen som er nærmest den sårede, og eldsterådet i den byen skal ta en kvige fra storfeet, som ikke har arbeidet, og som ikke har dratt åk. Og eldsterådet i den byen skal føre kvigen ned til en ru kløft, som ikke har blitt arbeidet og heller ikke blir sådd, og de skal brekke nakken på kvigen i kløften. Og prestene, levittene, skal komme, fordi Herren Gud valgte dem til å stå foran ham og til å velsigne

i hans navn, og ved deres munn skal all tvist og all berøring avgjøres. Og hele eldsterådet av den byen, de som nærmer seg den sårede mannen, vil vaske hendene over hodet av kvigen som har blitt halshugget i dalen, og etter å ha svart, vil de si: Hendene våre har ikke utøst dette blodet, og øynene våre har ikke sett. Vær nådig mot ditt folk Israel, som du frikjøpte, Herre, så uskyldiges blod ikke blir i ditt folk Israel, og blodet vil bli sonet for dem. Du skal fjerne det uskyldige blodet fra dere, hvis du gjør det gode og det behagelige for Herren din Gud. Hvis du drar ut til krig mot dine fiender, og Herren din Gud overgir dem i dine hender, og du tar deres bytte, og du ser i byttet en kvinne vakker i utseende, og du begjærer henne, og du tar henne for deg selv til hustru, og du fører henne inn i ditt hus, og du barberer hennes hode, og du klipper hennes negler, og du fjerner fangenskapets klær fra henne, og hun skal sitte i ditt hus, og hun skal gråte over faren og moren en måneds dager, og etter dette skal du gå inn til henne og leve sammen med henne, og hun skal være din hustru. Og det skal være slik at hvis du ikke vil ha henne, skal du sende henne bort som fri, og hun skal ikke bli solgt for sølv. Du skal ikke behandle henne som verdiløs, fordi du ydmyket henne. Hvis en mann får to kvinner, en av dem elsket, og en av dem hatet, og de føder barn til ham, den elskede og den hatede, og det blir en førstfødt sønn av den hatede; Og det vil være slik at den dagen han deler arven til sønnene sine, eiendelene sine, vil han ikke kunne behandle sønnen av den elskede som førstfødt, ved å se bort fra sønnen av den hatede, den førstfødte; Men den førstfødte sønnen av den hatede skal han erkjenne og gi ham dobbelt av alt som finnes hos ham, fordi

denne er begynnelsen av barna hans, og til denne tilhører førstefødselsretten. Hvis noen har en sønn som er ulydig og opprørsk, som ikke lyder farens stemme og morens stemme, og de tukterer ham, og han ikke lytter til dem. Og når faren hans og moren hans har grepet ham, og de vil føre ham ut til eldsterådet i byen hans, og til porten av stedet. Og de vil si til mennene i byen deres: Denne sønnen vår er ulydig og opprører, han lyder ikke vår stemme, han fråtser og er en drukkenbolten. Og mennene i hans by skal stene ham med steiner, og han skal dø, og du skal fjerne det onde fra dere, og de gjenværende som hører det vil frykte. Hvis det men blir i noen synd, dom av død, og han dør, og dere henger ham på et tre, skal ikke kroppen hans ligge på treet, men med begravelse skal dere begrave den på den dagen, fordi forbannet av Gud er hver hengende på tre, og dere skal ikke vanhellige landet som Herren din Gud gir deg i arv.

22

Når du ser kalven til din bror, eller sauen hans, gå villfaren på veien, skal du ikke overse dem, men vende dem tilbake til din bror og gi dem til ham. Hvis din bror ikke bor i nærheten av deg, eller du ikke kjenner ham, skal du ta det inn i ditt hus, og det skal være hos deg inntil din bror søker etter det, og du skal gi det tilbake til ham. Således skal du gjøre med eselet hans, og således skal du gjøre med kappen hans, og således skal du gjøre med alt som er tapt av din bror, alt som skulle gå tapt fra ham og som du finner – du skal ikke kunne overse det. Du skal ikke se eselet til

din bror eller kalven hans falt i veien og overse dem, du skal reise dem opp sammen med ham. Det skal ikke være mannsklær på en kvinne, heller ikke skal en mann kle seg i kvinneklær, fordi det er en vederstyggelighet for Herren din Gud, hver den som gjør disse ting. Hvis du møter et fuglereir foran deg på veien eller i et tre eller på jorden, med unger eller egg, og moren ruger på ungene eller på eggene, skal du ikke ta moren sammen med ungene. Du skal sende bort moren, men barna skal du ta for deg selv, så det kan gå deg godt og du kan bli langlivet. Hvis du bygger et nytt hus, skal du gjøre et rekkverk til taket ditt, så du ikke bringer blodskyld over huset ditt hvis noen faller ned fra det. Du skal ikke så forskjellige frø i vingården din, så ikke avlingen og sæden du sår blir helliget sammen med vingårdens avling. Du skal ikke pløye med kalv og esel sammen. Du skal ikke kle deg i forfalsket stoff, ull og lin sammen. Vridde snorer skal du gjøre for deg selv på de fire kantene av dine klær, som du kler deg i. Hvis noen tar en kvinne og bor sammen med henne, og hater henne, og legger på henne falske ord, og bringer mot henne et ondt navn, og sier, denne kvinnen har jeg tatt, og da jeg kom til henne fant jeg ikke hennes jomfrudom. Og faren til jenta og moren skal bringe ut jomfrudommen til jenta til eldsterådet ved porten. Og faren til barnet vil si til rådet: Denne datteren min har jeg gitt til denne mannen som kone, og etter å ha hatet henne legger han nå falske anklager på henne, og sier: Jeg har ikke funnet jomfrudom hos datteren din. Og dette er jomfrudommen til datteren min. Og de vil brette ut kappen foran byens eldreråd. Og eldrerådet i den byen skal ta den mannen, og de skal disiplinere ham, og de skal bøtelegge ham

hundre sikler, og de skal gi dem til faren til den unge kvinnen, fordi han brakte et ondt rykte over en israelittisk jomfru, og hun skal være hans hustru; han skal ikke kunne sende henne bort i all sin tid. Men hvis dette ordet blir sant, og jomfrudommen ikke blir funnet hos den unge kvinnen, så skal de føre ut den unge kvinnen til dørene av farens hus, og de skal steine henne med steiner, og hun skal dø, fordi hun gjorde dårskap blant Israels sønner ved å hore farens hus, og du skal fjerne det onde fra dere selv. Hvis en mann blir funnet sovende med en kvinne som er gift med en mann, skal dere drepe begge, mannen som sover med kvinnen, og kvinnen, og du skal fjerne det onde fra Israel. Hvis det blir en jomfru trolovet til en mann, og en mann finner henne i byen og ligger med henne, skal dere bringe begge ut til porten av deres by, og de skal bli steinet med steiner, og de skal dø; den unge kvinnen, fordi hun ikke ropte i byen; og mannen, fordi han ydmyket naboens kvinne; og du skal fjerne det onde fra dere selv. Hvis en mann i sletten finner den forlovede jenta, og tvinger seg på henne og ligger med henne, skal dere drepe den som ligger med henne alene. Og for den unge kvinnen er det ikke en synd som fortjener døden; som hvis en mann reiser seg opp mot sin neste og dreper hans sjel, slik er denne saken, fordi han fant henne i marken; den trolovede unge kvinnen ropte, og det var ingen som kunne hjelpe henne. Hvis noen finner jenta, jomfruen, som ikke er forlovet, og tvinger henne og ligger med henne, og blir funnet, skal mannen som har ligget med henne gi til faren til den unge kvinnen femti sølvdidrakmer, og hun skal være hans kone, fordi han ydmyket henne; han skal ikke kunne sende henne bort i all tid.

23

En mann skal ikke ta sin fars kone, og han skal ikke avsløre sin fars dekke. Ingen som er knust i testiklene, heller ikke noen avskåret, vil entre inn i Herrens forsamling. Ingen fra en prostituert vil entre inn i Herrens forsamling. En ammonitt og en moabitt skal ikke komme inn i Herrens forsamling, og inntil tiende generasjon skal han ikke komme inn i Herrens forsamling, og inntil i evigheten; fordi de ikke møtte dere med brød og vann på veien, da dere gikk ut fra Egypt, og fordi de leide mot deg Bileam, sønn av Beor, fra Mesopotamia til å forbanne deg. Og Herren din Gud var ikke villig til å lytte til Bileam, og Herren din Gud snudde forbannelsene til velsignelse, fordi Herren din Gud elsket deg. Du skal ikke tilby dem fred eller fordeler alle dine dager, i evighet. Ikke skal du avsky en idumeer, fordi han er din bror; ikke skal du avsky en egypter, fordi du var fremmed i hans land. Sønner, hvis de er født til dem, vil i tredje generasjon entre inn i Herrens forsamling. Hvis du går ut for å slå leir mot dine fiender, skal du holde deg fra hvert ondt ord. Hvis det er blant dere en mann som ikke vil være ren fra hans utflod om natten, skal han gå ut utenfor leiren, og han skal ikke entre inn i leiren. Og mot kvelden skal han bade sitt legeme i vann, og når solen har gått ned, skal han gå inn i leiren. Og et sted skal være for deg utenfor leiren, og du skal gå ut dit utenfor. Og en pinne skal du ha på beltet ditt, og det skal være slik at når du setter deg ned utenfor, skal du grave med den, og når du har gjort det skal du dekke over skammen din. Fordi Herren din Gud

vandrer omkring i leiren din for å redde deg og overgi fienden din foran deg, og leiren din skal være hellig, og det skal ikke sees noen skammelig sak hos deg, og han skal vende seg bort fra deg. Du skal ikke utlevere barnet til herren hans, som er lagt til deg fra herren hans. Med deg skal han bo, i dere skal han bo hvor det måtte behage ham, du skal ikke plage ham. Det skal ikke være noen prostituert blant Israels døtre, og det skal ikke være noen som prostituerer seg blant Israels sønner, det skal ikke være noen innvier blant Israels døtre, og det skal ikke være noen som blir innviet blant Israels sønner. Du skal ikke bringe betaling fra en prostituert, heller ikke bytte fra en hund, inn i Herrens, din Guds hus, for noe løfte, fordi det er en vederstyggelighet for Herren din Gud, både det ene og det andre. Du skal ikke låne ut med rente til din bror: rente av sølv, og rente av matvarer, og rente av enhver ting som du låner ut. Til den fremmede skal du kreve rente, men til din bror skal du ikke kreve rente, så at Herren din Gud må velsigne deg i alle dine gjerninger på den jorden som du går inn i der for å arve den. Hvis du lover et løfte til Herren din Gud, skal du ikke forsinke å innfri det, fordi Herren din Gud vil kreve det av deg, og det vil være synd hos deg. Men hvis du ikke vil be, er det ikke synd i deg. Det som utgår gjennom leppene dine skal du holde, og du skal gjøre på den måten du lovet Herren din Gud en gave, det du talte med din munn. Hvis du går inn i høsten til naboen din og samler aks i hendene dine, skal du ikke legge sigd på høsten til naboen din. Hvis du går inn i vingården til naboen din, skal du spise druer, så mye som din sjel trenger for å bli mettet, men i kar skal du ikke legge noe.

24

Hvis noen tar en kvinne og bor sammen med henne, og det skjer at han ikke finner nåde for hans øyne fordi han fant noe skammelig hos henne, og han skriver henne et skilsmissebrev og gir det i hennes hender og sender henne bort fra sitt hus, og hun går bort og blir en annen manns hustru, og den siste mannen hater henne og skriver henne et skilsmissebrev og gir det i hennes hender og sender henne bort fra sitt hus, og den siste mannen dør, han som tok henne til hustru for seg selv, da skal ikke den første mannen som sendte henne bort kunne ta henne tilbake til hustru for seg selv etter at hun ble besmittet, fordi det er en vederstyggelighet for Herren din Gud, og dere skal ikke besmitte landet som Herren din Gud gir deg som arv. Hvis noen nylig tar seg en kone, skal han ikke dra ut i krig, og ingen sak skal legges på ham. Han skal være fri i sitt hus i ett år og glede sin kone som han tok. Du skal ikke ta en kvernstein som pant, heller ikke en øvre kvernstein, fordi denne tar en sjel som pant. Hvis en mann blir grepet i å stjele en sjel fra sine brødre av Israels sønner, og har undertrykt ham og selger ham, skal den tyven dø, og du skal fjerne det onde fra dere. Pass på deg selv ved berøring av spedalskhet. Du skal nøye følge hele loven som prestene, levittene, kunngjør for deg, slik som jeg befalte deg. Vokt deg for å gjøre dette. Husk alt Herren din Gud gjorde med Miriam på veien, da dere dro ut fra Egypt. Hvis det er gjeld hos din nabo, gjeld av hva som helst slag, skal du ikke gå inn i hans hus for å ta hans pant. Utenfor skal du stå, og den mann som har

lånet ditt hos seg, skal bringe pantet ut til deg. Hvis mannen er fattig, skal du ikke ligge i pantet hans. Ved solnedgang skal du returnere pantet hans, og han vil sove i kappen sin, og han vil velsigne deg, og det vil være barmhjertighet for deg foran Herren din Gud. Du skal ikke gjøre urett mot lønnen til fattig og manglende fra dine brødre, eller fra de fremmede i dine byer. På samme dag skal du gi tilbake lønnen hans, solen skal ikke gå ned over ham, fordi han er fattig, og i den har han sitt håp, og han vil rope ut mot deg til Herren, og det vil være synd hos deg. Fedre skal ikke dø for barn, og sønner skal ikke dø for fedre, hver skal dø for sin egen synd. Du skal ikke vri dommen til en fremmed og en foreldreløs og en enke; du skal ikke ta en enkes klær som pant, og du skal huske at du var en tjener i landet Egypt, og Herren din Gud forløste deg derfra; derfor befaler jeg deg å gjøre denne tingen. Hvis du høster høsten i marken din, og du glemmer et neg i marken din, skal du ikke vende tilbake for å ta det. Det skal være til den fremmede og til den foreldreløse og til enken, så at Herren din Gud må velsigne deg i alle dine henders gjerninger. Hvis du plukker oliven, skal du ikke vende tilbake for å samle det som er igjen etter deg. Det skal være til den fremmede og til den foreldreløse og til enken, og du skal huske at du var tjener i landet Egypt. På grunn av dette befaler jeg deg å gjøre dette. Hvis du høster vingården din, skal du ikke høste den igjen bak deg; den skal være for den fremmede og den foreldreløse og enken; og du skal huske at du var tjener i landet Egypt; på grunn av dette befaler jeg deg å gjøre dette.

25

Hvis det oppstår en tvist mellom menn, og de kommer til dom, og de dømmer, og de rettferdiggjør den rettferdige, og de fordømmer den ugudelige, og det skal være, hvis den ugudelige er verdig slag, skal du legge ham ned foran dommerne, og de skal piske ham foran dem i henhold til hans ugudelighet. Og i antall førti skal de piske ham, ikke legge til mer. Men hvis du legger til å piske utover disse slagene, vil din bror bli vanæret foran deg. Ikke skal du munnkurve en okse som tresker. Hvis brødre bor sammen, og en av dem dør uten å ha avkom, skal ikke den dødes hustru giftes med en fremmed mann. Hennes manns bror skal gå inn til henne og ta henne til hustru for seg selv, og bo sammen med henne. Og barnet som hun føder, vil bli opprettet etter navnet til den avdøde, og navnet hans vil ikke bli utslettet fra Israel. Hvis mannen ikke ønsker å ta sin brors kone, skal kvinnen gå opp til porten, til eldsterådet, og si: Broren til min mann vil ikke reise opp sin brors navn i Israel, broren til min mann var ikke villig. Og eldsterådet i byen hans vil kalle ham, og de vil si til ham, og når han står og sier: Jeg ønsker ikke å ta henne, og konen til broren hans kommer frem foran eldsterådet, og hun vil løsne den ene sandalen hans fra foten hans, og hun vil spytte ham i ansiktet, og hun vil svare og si: Slik skal de gjøre med mannen som ikke vil bygge huset til broren sin i Israel. Og navnet hans skal kalles i Israel: huset til den som har løst sandalen. Hvis menn slåss på det samme, mann med broren sin, og konen til en av dem kommer for å redde mannen

sin fra hånden til den som slår ham, og strekker ut hånden og griper tak i testiklene hans, skal du kutte av hånden hennes; øyet ditt skal ikke spare henne. Du skal ikke ha i posen din to forskjellige vekter, en stor eller en liten. Det skal ikke være i ditt hus to mål, ett stort eller ett lite. Vekt sann og rettferdig skal du ha, og mål sann og rettferdig skal du ha, slik at du kan leve lenge på den jorden som Herren din Gud gir deg i arv. Fordi enhver som gjør disse ting er en vederstyggelighet for Herren din Gud, enhver som gjør urett. Husk alt det Amalek gjorde deg på veien, da du gikk ut fra landet Egypt, hvordan han stod imot deg på veien, og han kuttet ned din baktropp, de som slet bak deg, men du var sulten og du var utmattet, og han fryktet ikke Gud. Og det skal skje, når Herren din Gud gir deg hvile fra alle dine fiender rundt deg i det landet som Herren din Gud gir deg til arv, skal du utslette Amaleks navn fra det som er under himmelen, og du skal ikke glemme.

26

Og det skal skje hvis du går inn i landet som Herren din Gud gir deg å arve, og du tar det i besittelse, og du bor i det, og du tar av førstegrøden av fruktene fra ditt land som Herren din Gud gir deg, og du legger det i en kurv, og du går til det stedet som Herren din Gud velger å la hans navn bli påkalt der. Og du skal gå til den prest som vil være der i de dager, og du skal si til ham: Jeg kunngjør i dag for Herren min Gud at jeg har kommet inn i det land som Herren sverget til våre fedre å gi oss. Og presten vil

ta kurven fra hendene dine, og han vil plassere den foran alteret til Herren din Gud. Og svarende vil han si før Herren din Gud: Syria forlot min far, og han dro ned til Egypt, og oppholdt seg der i lite antall, og det skjedde der til en stor nasjon og en stor mengde. Og egypterne mishandlet oss, og de ydmyket oss, og de la harde arbeider på oss. Og vi ropte til Herren vår Gud, og Herren hørte vår stemme, og han så vår ydmykelse, og vårt slit, og vår undertrykkelse. Og Herren førte oss ut fra Egypt, han selv med sin store styrke, og med mektig hånd, og med høy arm, og med store syner, og med tegn, og med undere. Og han brakte oss inn i dette stedet, og han gav oss dette landet, et land som flyter med melk og honning. Og nå, se, jeg har brakt førstegrøden av avlingen av landet som du ga meg, Herre, et land som flyter med melk og honning. Og du skal legge det foran Herren din Gud, og du skal tilbe foran Herren din Gud, og du skal glede deg i alt det gode som Herren din Gud har gitt deg, og ditt hus, og levitten, og den fremmede som er hos deg. Hvis du fullfører å tiende hele tienden av din avling i det tredje året, skal du gi den andre tienden til levitten og til den fremmede og til den foreldreløse og til enken, og de skal spise i dine byer, og de skal glede seg. Og du skal si foran Herren din Gud: Jeg har fjernet de hellige tingene fra mitt hus, og jeg ga dem til levitten og til den fremmede og til den farløse og til enken, i henhold til alle budene som du befalte meg. Jeg har ikke overtrådt ditt bud, og jeg har ikke glemt. Og jeg spiste ikke av dem i min smerte, jeg tok ikke frukt av dem til noe urent, jeg ga ikke av dem til den døde, jeg adlød Herrens, vår Guds stemme, jeg gjorde som du befalte meg. Se ned fra ditt hellige hus fra himmelen, og velsign ditt folk Israel, og det landet

som du gav til dem, slik som du sverget til våre fedre, å gi oss et land som flyter med melk og honning. I denne dagen befalte Herren din Gud deg å gjøre alle disse forordningene og dommene, og dere skal holde og gjøre dem av hele deres hjerte og av hele deres sjel. Du har i dag valgt Gud til å være din Gud, og å gå i alle hans veier, og å holde forordningene og dommene, og å adlyde hans stemme. Og Herren valgte deg i dag til å bli for ham et folk, en skatt, akkurat som han sa, til å holde budene hans, og til å være over alle nasjonene, som han gjorde deg berømt og en ros og herlig, til å være et hellig folk for Herren din Gud, akkurat som han talte.

27

Og Moses og Israels eldsteråd befalte og sa: Hold alle disse budene som jeg befaler dere i dag. Og det vil være den dagen dere krysser over Jordan inn i landet som Herren din Gud gir deg, og du skal reise for deg selv store steiner, og du skal pusse dem med kalk. Og du skal skrive på disse steinene alle ordene av denne loven, når dere krysser over Jordan, når dere går inn i landet som Herren, dine fedres Gud, gir deg, et land som flyter med melk og honning, slik som Herren, dine fedres Gud, sa til deg. Og det skal skje når dere krysser over Jordan, skal dere reise disse steinene som jeg befaler deg i dag, på fjellet Ebal, og du skal kalkstryke dem med kalk. Og du skal bygge der et alter for Herren din Gud, et alter av steiner; du skal ikke legge jern på det; av hele steiner skal du bygge alteret for Herren din Gud, og

du skal ofre brennoffer på det til Herren din Gud. Og du skal ofre der et frelseoffer, og du skal spise og bli mett, og du skal glede deg for Herren din Gud. Og du skal skrive på steinene hele denne loven meget tydelig. Og Moses og prestene, levittene, talte til hele Israel og sa: Vær stille og hør, Israel! På denne dagen har du blitt til et folk for Herren din Gud, og du skal høre Herrens din Guds stemme, og du skal gjøre alle hans bud og hans forskrifter, så mange som jeg befaler deg i dag. Og Moses befalte folket på den dagen og sa: disse skal stå for å velsigne folket på fjellet Garizim etter å ha krysset Jordan: Simeon, Levi, Juda, Issakar, Josef og Benjamin. Og disse vil stå ved forbannelsen på fjellet Ebal: Ruben, Gad og Asher, Sebulon, Dan og Naftali. Og levittene vil svare og si til hele Israel med høy stemme: Forbannet er den mann som gjør et utskåret og støpt bilde, en vederstyggelighet for Herren, et verk av håndverkeres hender, og setter det på et skjult sted. Og hele folket skal svare og si: Så skal det være. Forbannet er den som vanærer sin far eller sin mor, og alt folket skal si: Så være det. Forbannet er den som flytter naboens grenser, og hele folket skal si: Så være det. Forbannet er den som villeder en blind på veien, og alt folket skal si: Måtte det skje. Forbannet er den som vender bort dommen til en fremmed, en foreldreløs og en enke, og alt folket skal si: Så skal det være. Forbannet den som ligger med kvinnen til faren sin, fordi han avdekket dekket til faren sin; og alt folket skal si, måtte det skje. Forbannet er den som ligger med et dyr, og alt folket skal si: Så være det. Forbannet er den som sover med søsteren sin fra far eller mor. Og alt folket vil si: Måtte det skje. Forbannet er den som ligger med sin svigerdatter, og hele

folket skal si: Så skal det være. Forbannet er den som ligger med sin kones søster, og hele folket skal si: Så skal det være. Forbannet er den som slår sin neste med svik, og hele folket skal si: Måtte det skje. Forbannet er den som tar gaver for å slå en uskyldig sjel til blods, og hele folket skal si: Så være det. Forbannet er enhver mann som ikke holder fast ved alle ordene i denne loven for å gjøre dem, og alt folket skal si: Måtte det skje.

28

Og det vil være hvis du virkelig hører stemmen til Herren din Gud, å holde og å gjøre alle disse budene, som jeg befaler deg i dag, og Herren din Gud vil sette deg høyt over alle folkene på jorden, og alle disse velsignelsene vil komme over deg, og de vil finne deg; hvis du virkelig hører stemmen til Herren din Gud, velsignet er du i byen, og velsignet er du i marken. Velsignet er avkommet av ditt liv, og avlingen av din jord, og hjordene av ditt storfe, og flokkene av dine sauer. Velsignet være dine forrådshus og dine rester. Velsignet skal du være når du går inn, og velsignet skal du være når du går ut. Herren din Gud skal gi dine fiender som har motsatt seg deg, knuste over til deg før ditt ansikt. På én vei skal de gå ut mot deg, og på syv veier skal de flykte fra ditt ansikt. Herren skal sende velsignelsen over deg i dine forrådskamre og over alt du legger din hånd på, i det landet som Herren din Gud gir deg. Herren vil reise deg opp for seg selv som et hellig folk, slik han sverget til fedrene dine; hvis du hører Herrens din Guds stemme, og går på alle hans veier, og

alle jordens nasjoner vil se deg, fordi Herrens navn har blitt kalt over deg, og de vil frykte deg. Og Herren din Gud vil formere deg til gode ting i din livmors avkom, og i ditt buskaps avkom, og i din jords avkom, på ditt land som Herren sverget til dine fedre å gi deg. Herren vil åpne for deg sitt gode skattkammer, himmelen, for å gi regn til ditt land i rette tid; velsigne alle dine henders verk; og du vil låne ut til mange nasjoner, men du vil ikke låne. Og du vil herske over mange nasjoner, men over deg vil de ikke herske. Herren din Gud skal gjøre deg til hode og ikke til hale, og du skal da være over og ikke under, hvis du lyder Herrens din Guds stemme, alt jeg befaler deg i dag å holde. Du skal ikke overtre noen av budene som jeg befaler deg i dag, verken til høyre eller til venstre, ved å gå etter andre guder for å tjene dem. Og det vil skje hvis du ikke lytter til stemmen av Herren din Gud, å holde alle hans bud som jeg befaler deg i dag, så vil alle disse forbannelsene komme over deg og overta deg. Forbannet skal du være i byen, og forbannet skal du være på marken. Forbannede være dine lagerhus og dine rester. Forbannet avkommet av din mage, og avlingen av din jord, flokkene av ditt storfe, og flokkene av ditt får; Forbannet er du når du går inn, og forbannet er du når du går ut. Herren skal sende på deg mangel og svinning og fortæring på alt du legger din hånd på, inntil han ødelegger deg, og inntil han ødelegger deg i hast på grunn av dine onde gjerninger, fordi du forlot meg. Må Herren la døden klynge seg til deg, inntil han fullstendig fortærer deg fra det landet som du går inn i for å arve det. Herren skal slå deg med hjelpeløshet, feber, skjelving, betennelse, kornbrand og bleghet, og de skal forfølge deg inntil

de ødelegger deg. Og himmelen over hodet ditt vil være bronse, og jorden under deg vil være jern. Måtte Herren din Gud gi regnet over ditt land som støv, og støv fra himmelen skal komme ned, inntil han utsletter deg og inntil han ødelegger deg i hast. Må Herren gi deg nederlag foran dine fiender. På en vei vil du dra ut mot dem, og på syv veier vil du flykte fra deres ansikt, og du vil være en spredning i alle jordens kongeriker. Og deres døde vil være mat til himmelens fugler og jordens dyr, og det vil ikke være noen som skremmer dem bort. Herren skal slå deg med egyptisk sår på setet, og med vill skabb, og med kløe, slik at du ikke skal kunne bli helbredet. Herren skal slå deg med galskap, blindhet og sinnets forvirring. Og du vil famle ved middagstid, som en blind som famler i mørket, og du vil ikke lykkes på dine veier, og du vil da bli urettferdig behandlet og plyndret alle dagene, og det vil ikke være noen som hjelper. Du skal ta deg en kone, og en annen mann vil ha henne, du vil bygge et hus, og ikke bo i det, du vil plante en vingård, og ikke høste den. Din kalv slaktet foran deg, og du vil ikke spise av den; ditt esel tatt fra deg, og det vil ikke bli gitt tilbake til deg; dine sauer gitt til dine fiender, og det vil ikke være noen som hjelper deg. Sønnene dine og døtrene dine gitt til et annet folk, og øynene dine vil se henvisnende etter dem, hånden din vil ikke ha styrke. Avlingen av jorden din og alle arbeidene dine skal en nasjon som du ikke kjenner spise, og du skal være urettferdig behandlet og knust alle dager. Og du vil bli slått med galskap på grunn av de synene dine øyne ser, som du vil skue. Herren skal slå deg med ondt sår på knærne og på leggene, slik at du ikke skal kunne bli helbredet fra sålen av dine føtter inntil toppen av

ditt hode. Herren måtte lede deg bort og dine herskere som du ville utnevne over deg selv, til et folk som verken du eller dine fedre kjenner, og der skal du tjene andre guder av tre og stein. Og du vil være der som en gåte og lignelse og fortelling blant alle de folkene som Herren fører deg bort til. Du vil bære ut mye frø til sletten, og lite vil du bære inn, fordi gresshoppen vil fortære det. Vingård vil du plante og dyrke, og vin vil du ikke drikke og heller ikke glede deg av den, fordi ormen vil fortære den. Oliventrær vil du ha i alle dine grenser, men olje vil du ikke salve, fordi ditt oliventre vil flyte ut. Sønner og døtre skal du føde, men de skal ikke være dine, for de skal gå bort i fangenskap. All ditt trevirke og avlingene fra din jord vil rusten fortære. Den fremmede som er hos deg, vil stige høyere og høyere, men du vil synke dypere og dypere. Denne vil låne til deg, men du vil ikke låne til denne, denne vil være hodet, men du vil være halen. Og alle disse forbannelsene vil komme over deg, og de vil forfølge deg, og de vil innhente deg, inntil han ødelegger deg, og inntil han ødelegger deg, fordi du ikke lyttet til Herrens, din Guds, stemme, for å vokte hans bud og de forordninger som han befalte deg. Og det vil være tegn i deg, og undere i din ætt inntil evigheten, fordi du ikke tjente Herren din Gud med glede og med godt hjerte på grunn av overfloden av alt. Og du skal tjene dine fiender, som Herren vil sende på deg, i sult og tørst og nakenhet og mangel på alt, og du vil legge jernlenke på nakken din, inntil han ødelegger deg. Herren vil bringe over deg en nasjon fra langt borte fra jordens ende, som et ørns angrep, en nasjon hvis stemme du ikke vil høre, en nasjon skamløs i ansiktet, som ikke vil respektere en gammel

manns ansikt, og ikke vil ha miskunn med den unge. Og den vil fortære avkommet av husdyrene dine og avlingene av jorden din, så den ikke etterlater til deg korn, vin, olje, besetningene av oksene dine og flokkene av sauene dine, inntil den ødelegger deg. Og han vil ødelegge deg i dine byer, inntil de høye og befestede murene som du har satt din lit til, blir revet ned i hele ditt land, og han vil plage deg i dine byer som han ga deg. Og du skal spise avkommet av ditt liv, kjøttet av dine sønner og døtre, så mange som han ga deg, i din nød og i din trengsel som din fiende trenger deg med. Den myke mannen blant dere og den svært delikate, vil se med misunnelse på broren sin, og konen i fanget sitt, og de gjenværende barna som er igjen til ham, så han ikke gir til en av dem av kjøttet av barna sine, som han spiser, fordi ingenting er igjen til ham i din trengsel, og i din nød, som fiendene dine plager deg i alle byene dine. Og den ømme blant dere og den delikate, som ikke tok erfaring med at hennes fot gikk på jorden på grunn av delikatheten og på grunn av ømheten, vil se med misunnelse med hennes øye på hennes mann i hennes fang, og hennes sønn og hennes datter, og hennes etterbyrde som gikk ut gjennom hennes lår, og hennes barn som hun føder; for hun vil fortære dem på grunn av mangelen på alt i hemmelighet i din nød, og i din trengsel, som din fiende vil trenge deg i dine byer, hvis du ikke lytter til å gjøre alle ordene i denne loven, de som er skrevet i denne boken, å frykte dette ærede vidunderlige navnet, HERREN din GUD. Og Herren vil gjøre slagene dine underfulle, og slagene til din ætt, store og underfulle slag, og onde og vedholdende sykdommer. Og han vil vende tilbake all den onde smerten fra Egypt, som du unngikk

fra deres ansikt, og den vil klebe seg til deg. Og all sykdom, og all plage som ikke er skrevet, og all som er skrevet i denne lovens bok, vil Herren bringe over deg, inntil han ødelegger deg. Og dere vil bli etterlatt i lite antall, i stedet for at dere var som stjernene på himmelen i mengde, fordi dere ikke lyttet til stemmen til Herren din Gud. Og det vil være slik at på samme måte som Herren gledet seg over dere for å gjøre vel mot dere og mangfoldiggjøre dere, slik vil Herren glede seg over dere for å ødelegge dere, og dere vil bli tatt bort i hast fra det landet som dere går inn i for å arve det. Og Herren din Gud vil spre deg blant alle nasjonene, fra den ene enden av jorden til den andre enden av jorden, og du vil tjene der andre guder, av tre og stein, som verken du eller dine fedre stolte på. Men selv i de nasjonene vil han ikke gi deg hvile, og det vil ikke bli ro for din fots fotsåle, og Herren vil gi deg der et annet ulydende hjerte, og sviktende øyne, og en hentærende sjel. Og livet ditt vil henge foran øynene dine, og du skal frykte dag og natt, og du vil ikke tro på livet ditt. Om morgenen vil du si: Hvordan kunne det bli kveld? Og om kvelden vil du si: Hvordan kunne det bli morgen? På grunn av frykten i ditt hjerte som du skal frykte, og på grunn av synene for dine øyne som du vil se. Og Herren vil føre deg tilbake til Egypt i skip, på den veien som jeg sa, du vil ikke se den mer; og dere vil bli solgt der til fiendene deres som slaver og slavinner, og det vil ikke være noen kjøper. Dette er ordene i pakten som Herren befalte Moses å etablere med Israels sønner i Moabs land, i tillegg til pakten som han gjorde med dem i Horeb.

29

Og Moses kalte alle Israels sønner, og sa til dem: Dere har sett alt det Herren gjorde i landet Egypt foran dere, til Farao og hans tjenere, og hele hans land, de store prøvelsene som dine øyne har sett, de store tegnene og underverkene. Og Herren Gud gav ikke til dere hjerte å vite, og øyne å se, og ører å høre inntil denne dag. Og han ledet dere førti år i ørkenen, deres klær ble ikke gamle, og deres sandaler ble ikke slitt ut på føttene deres. Brød spiste dere ikke, vin og sterk drikk drakk dere ikke, så dere skulle vite at jeg er Herren, deres Gud. Og dere kom til dette stedet, og Sihon, kongen av Heshbon, og Og, kongen av Bashan, gikk ut for å møte oss i krig. Og vi slo dem, og vi tok deres land, og jeg ga den i lodd til Ruben, og til Gad, og til den halve stamme Manasse. Og dere skal holde alle ordene i denne pakten og gjøre dem, så dere vil forstå alt det dere skal gjøre. Dere står alle i dag foran Herren deres Gud, stammehøvdingene deres og eldsterådet deres og dommerne deres og skriverne deres, hver mann i Israel, kvinnene deres og barna deres og den fremmede i midten av leiren deres, fra vedhoggeren deres og til vannbæreren deres, for å gå inn i pakten til Herren deres Gud og i forbannelsene hans, så mange som Herren din Gud inngår med deg i dag, for at han skal opprette deg for seg til et folk, og han skal være din Gud, på den måten han sa til deg, og på den måten han sverget til fedrene dine Abraham og Isak og Jakob. Og ikke med dere alene inngår jeg denne pakten og denne forbannelsen, men også med dem som er her med dere i dag

foran Herren deres Gud, og med dem som ikke er med dere her i dag. Fordi dere vet hvordan vi bodde i Egypt, hvordan vi passerte gjennom midten av de folkeslagene som dere passerte. Og se deres vederstyggeligheter og deres avguder, tre og stein, sølv og gull, som er hos dem. Ikke noen er blant dere, mann eller kvinne eller slekt eller stamme, hvis sinn har vendt seg bort fra Herren deres Gud for å gå og tjene gudene til de folkeslagene; ikke noen er blant dere en rot som vokser oppover i galle og bitterhet. Og det vil skje hvis han hører ordene til denne forbannelsen og velsigner seg selv i sitt hjerte og sier: Hellige ting måtte bli meg, fordi jeg vil gå i mitt hjertes villfarelse, så synderen ikke ødelegger den syndfrie sammen med seg. Gud vil ikke ønske å være nådig mot ham, men da vil Herrens vrede bli tent og hans nidkjærhet mot det mennesket; og alle forbannelsene til denne pakten vil klynge seg til ham, de som er skrevet i denne boken; og Herren vil utslette hans navn fra det under himmelen. Og Herren vil skille ham ut til det onde fra alle Israels sønner, i henhold til alle paktens forbannelser som er skrevet i denne lovens bok. Og de vil si, den andre generasjonen, sønnene deres, som vil reise seg opp etter dere, og den fremmede som kommer fra landet langt borte, og de vil se plagene til det landet og sykdommene dens, som Herren sendte på det, svovel og salt oppbrent, hele landet dens vil ikke bli sådd, heller ikke vil det springe opp, heller ikke skal noe grønt gå opp på det. Akkurat som Sodoma og Gomorra, Adma og Seboim ble ødelagt, som Herren ødela i vrede og sinne. Og alle nasjonene vil si, hvorfor gjorde Herren slik mot dette landet? Hvem er denne store sinnevreden? Og de vil si at de forlot pakten til Herren,

deres fedres Gud, som han inngikk med deres fedre da han førte dem ut fra Egypts land, og de gikk bort og tjente andre guder som de ikke kjente, og som han ikke hadde tildelt dem. Og Herren ble sint med vrede over det landet for å bringe over det alle forbannelsene som er skrevet i denne lovens bok. Og Herren fjernet dem fra deres land i sinne og vrede og svært stort raseri, og han drev dem ut til et annet land som nå. De skjulte ting tilhører Herren vår Gud, men de synlige ting tilhører oss og våre barn til evig tid, for å gjøre alle ordene i denne loven. De skjulte ting tilhører Herren vår Gud, men de synlige ting tilhører oss og våre barn til evig tid, for å gjøre alle ordene i denne loven.

30

Og det vil skje at når alle disse ordene kommer over deg, velsignelsen og forbannelsen, som jeg satte foran deg; Og du vil ta det inn i hjertet ditt i alle nasjonene hvor Herren sprer deg, og du vil vende tilbake til Herren din Gud, og du vil høre hans stemme i samsvar med alt det jeg befaler deg i dag, av hele ditt hjerte og av hele din sjel, og Herren vil helbrede dine synder, og han vil ha barmhjertighet med deg, og igjen vil han samle deg fra alle nasjonene som Herren spredte deg i. Hvis spredningen din er fra den ene ende av himmelen til den andre ende av himmelen, derfra vil Herren din Gud samle deg, og derfra vil Herren din Gud ta deg. Og din Gud vil bringe deg derfra inn i det landet som dine fedre arvet, og du skal arve det, og han vil gjøre deg vel, og han vil gjøre deg mer tallrik enn dine fedre. Og

Herren vil grundig rense ditt hjerte og ditt avkoms hjerte, til å elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel, så at du må leve. Og Herren din Gud vil gi disse forbannelsene på dine fiender og på dem som hater deg, de som forfulgte deg. Og du vil vende tilbake og vil høre Herrens, din Guds stemme, og du vil gjøre hans bud, så mange som jeg befaler deg i dag. Og Herren din Gud vil velsigne deg i all gjerning av hendene dine, i avkommet av ditt liv, og i avkommet av buskapen din, og i avlingene av landet ditt, fordi Herren din Gud vil vende tilbake for å glede seg over deg til gode ting, slik som han gledet seg over fedrene dine. Hvis du lytter til stemmen til Herren din Gud, for å holde budene hans, og forordningene hans, og dommene hans som er skrevet i boken av denne loven, hvis du vender tilbake til Herren din Gud av hele ditt hjerte, og av hele din sjel. Fordi denne befalningen som jeg befaler deg i dag, ikke er for vanskelig, heller ikke er den langt fra deg. Det er ikke i himmelen der oppe, så man sier: Hvem vil stige opp for oss til himmelen og hente den til oss, så vi, etter å ha hørt den, vil gjøre den? Heller ikke er det bortenfor havet, med å si: Hvem vil krysse over for oss til det bortenfor havet, og ta det til oss, og gjøre det hørbart for oss, og vi vil gjøre det? Ordet er svært nær deg, i din munn og i ditt hjerte og i dine hender, for å gjøre det. Se, jeg har i dag lagt frem for deg livet og døden, det gode og det onde. Hvis du lytter til budene fra Herren din Gud, som jeg befaler deg i dag, å elske Herren din Gud, å vandre i alle hans veier, og å holde hans forordninger og hans dommer, da vil dere leve, og dere vil bli mange, og Herren din Gud vil velsigne deg i hele det landet som du går inn i der for å arve det. Og hvis

hjertet ditt vender seg bort, og du ikke lytter, og etter å ha blitt ført på villspor tilber andre guder og tjener dem, erklærer jeg deg i dag at dere vil gå til grunne i ødeleggelse, og dere vil ikke bli langlivede på landet som dere krysser over Jordan for å arve. Jeg vitner høytidelig for dere i dag og kaller både himmelen og jorden til vitne, livet og døden har jeg gitt foran ansiktet deres, velsignelsen og forbannelsen; velg livet du, så at du kan leve du og din ætt, å elske Herren din Gud, å lytte til hans stemme, og å holde fast ved ham; fordi dette er ditt liv og lengden av dine dager, å bo på landet som Herren sverget til dine fedre Abraham og Isak og Jakob å gi dem.

31

Og Moses fullførte å tale alle disse ordene til alle Israels sønner, og han sa til dem: Hundre og tjue år gammel er jeg i dag; jeg vil ikke lenger være i stand til å gå inn og gå ut; men Herren sa til meg: Du vil ikke krysse denne Jordan. Herren din Gud, som går foran deg, han vil ødelegge disse nasjonene for deg, og du skal arve dem, og Josva går foran deg, slik som Herren talte. Og Herren din Gud vil gjøre med dem som han gjorde med Sihon og Og, de to kongene av amorittene som var bortenfor Jordan, og med deres land, da han fullstendig ødela dem. Og Herren leverte dem til dere, og dere skal gjøre med dem slik som jeg befalte dere. Vær modig og vær sterk, ikke frykt, og ikke vær redd, og ikke vær forferdet for deres ansikt, fordi Herren din Gud, han som går foran dere, er med dere. Han vil verken forlate deg eller

svikte deg. Og Moses kalte Josva, og sa til ham foran hele Israel: Vær modig og vær sterk, for du vil gå foran dette folket inn i landet som Herren sverget til deres fedre å gi til dem, og du skal gi det til dem som arv. Og Herren som følger med deg, vil ikke slippe deg, heller ikke vil han forlate deg, frykt ikke, heller ikke vær feig. Og Moses skrev ordene av denne loven inn i en bok, og ga den til prestene, Levis sønner, som bar Herrens pakts ark, og til de eldste av Israels sønner. Og Moses befalte dem på den dagen og sa: Etter syv år, i frigjøringsårets tid, i løvhyttefesten, når hele Israel reiser sammen for å vise seg for Herren deres Gud, på det stedet som Herren velger, skal dere lese denne loven for hele Israel i deres ører, etter å ha samlet folket, mennene og kvinnene og barna og den fremmede som er i deres byer, så de kan høre, og så de kan lære å frykte Herren deres Gud, og de skal høre for å gjøre alle ordene i denne loven. Og sønnene deres som ikke vet, vil høre og vil lære å frykte Herren din Gud alle de dager som de lever på den jord som dere krysser over Jordan for å arve den. Og Herren sa til Moses: Se, dine dødsdager har nærmet seg. Kall Josva, og stå ved dørene til vitnesbyrdets telt, og jeg vil befale ham. Og Moses og Josva gikk inn i vitnesbyrdets telt, og de sto ved dørene til vitnesbyrdets telt. Og Herren kom ned i en sky, og sto ved dørene til vitnesbyrdets telt, og skysøylen sto ved dørene til vitnesbyrdets telt. Og Herren sa til Moses: Se, du skal sove med dine fedre, og dette folket vil reise seg og bedrive hor etter fremmede guder i det landet som de går inn i, og de vil forlate meg og bryte min pakt som jeg opprettet med dem. Og jeg vil bli sint i vrede mot dem på den dagen, og jeg vil forlate dem, og jeg vil vende mitt ansikt bort fra dem, og det vil

bli til fortæring, og mange onder og trengsler vil finne ham, og han vil si på den dagen: fordi Herren min Gud ikke er hos meg, har disse ondene funnet meg. Jeg vil vende bort mitt ansikt fra dem på den dagen, på grunn av all den ondskap som de gjorde, fordi de vendte seg til fremmede guder. Og nå, skriv ordene av denne sangen, og lær den til Israels sønner, og legg den i deres munn, så at denne sangen blir for meg et vitne overfor Israels sønner. For jeg vil føre dem inn i det gode landet som jeg sverget til deres fedre å gi dem, et land som flyter med melk og honning, og de vil spise og bli mette og tilfredse, og de vil vende seg til fremmede guder og tjene dem, og de vil provosere meg og bryte min pakt. Og denne sangen vil stå som et vitne mot dem, for den skal ikke bli glemt fra deres munn, og fra deres etterkommeres munn, for jeg vet deres ondskap, alt det de gjør her i dag, før jeg bringer dem inn i det gode landet, som jeg sverget til deres fedre. Og Moses skrev denne sangen på den dagen, og lærte den til Israels sønner. Og han befalte Josva og sa: Vær modig og vær sterk, for du skal føre Israels sønner inn i det landet som Herren sverget til dem, og han vil være med deg. Når Moses fullførte å skrive alle ordene av denne loven inn i en bok helt til slutten, og han befalte levittene som bar Herrens pakts ark, og sa: Etter å ha tatt denne lovens bok, skal dere plassere den ved siden av Herrens, deres Guds, pakts ark, og den skal være der hos dere til vitnesbyrd. Fordi jeg kjenner din provokasjon og din harde nakke, for ennå mens jeg lever med dere i dag, var dere opprørske mot Gud, hvordan vil dere ikke være det etter min død? Samle til meg deres stammehøvdinger og deres eldste og deres dommere og deres skrivere, så jeg kan tale alle disse

ordene inn i deres ører, og jeg kaller både himmelen og jorden til vitne mot dem. Jeg vet at etter min død vil dere handle lovløst i lovløshet, og dere skal vende dere bort fra den veien som jeg befalte dere, og ondene vil møte dere i de siste dagene, fordi dere vil gjøre det onde for Herrens åsyn, for å provosere ham med deres henders gjerninger. Og Moses talte inn i ørene til hele forsamlingen ordene av denne sangen helt til slutten.

32

Gi akt, himmel, og jeg vil tale, og la jorden høre ord fra min munn. La mitt utsagn bli ventet som regn, og la mine ord komme ned som dugg, som regn på gress, og som snøfall på gress. Fordi jeg påkalte Herrens navn, gi storhet til vår Gud. Gud, sanne er hans gjerninger, og alle hans veier er dommer. Gud er trofast, og det er ingen urettferdighet. Rettferdig og hellig er Herren. De syndet, ikke hans barn – klanderverdige, en kroket og pervertert generasjon. Tilbakebetaler dere disse tingene til Herren? Er dere et slikt dåraktig folk og ikke vist? Har ikke han, denne din far, skaffet deg og gjort deg og formet deg? Husk dagene fra evigheten, forstå årene fra generasjon til generasjon. Spør din far, og han vil forkynne for deg, dine eldre, og de vil si til deg. Da den Høyeste delte nasjonene, da han spredte Adams sønner, satte han grenser for nasjonene etter antallet av Guds budbringere. Og hans folk Jakob ble Herrens del, Israel ble hans målte arv. Han gjorde ham tilfreds i ørkenen, i tørst av hete i et vannløst land; han omringet ham og oppdro ham, og bevarte

ham som pupillen i øyet; Som en ørn dekker reiret sitt, og over ungene sine lengtet han, spredte ut vingene sine, tok han imot dem, og løftet dem opp på skuldrene sine. Herren alene ledet dem, det var ikke noen fremmed gud med dem. Han brakte dem opp på jordens styrke, han fødte dem med markenes avlinger, de diet honning fra klippen og olje fra den faste klippen. Smør av okser og melk av sauer, med fett av lam og vær, sønner av okser og geitebukker, med fett av nyrer av hvete, og blod av drue drakk han vin. Og Jakob åt og ble fylt, og den elskede sparket bort, ble fet, ble tykk, ble bred, og forlot Gud som hadde skapt ham, og vendte seg bort fra Gud, hans frelser. De provoserte meg med fremmede guder, med sine vederstyggeligheter forbittret de meg. De ofret til demoner og ikke til Gud, til guder som de ikke kjente, nye og nylige som har kommet, som deres fedre ikke kjente. Gud, den som avlet deg, forlot du, og du glemte Gud, den som nærer deg. Og Herren så, og han var sjalu, og han ble provosert til sinne på grunn av sine sønner og døtre, og han sa: Jeg vil vende mitt ansikt bort fra dem, og jeg vil vise hva som vil skje med dem i de siste dager, fordi det er en pervers generasjon, sønner som det ikke er tro i. De selv gjorde meg sjalu på det som ikke er Gud, de provoserte meg med avgudene sine, og jeg skal gjøre dem sjalue på det som ikke er et folk, på et uforstandig folk skal jeg provosere dem til vrede. Fordi ild har blitt tent fra min vrede, vil den brenne ned til hades, vil fortære jorden og dens avlinger, vil sette fjellenes fundamenter i brann. Jeg vil samle onder over dem, og mine piler vil jeg bruke i kamp mot dem. Hensvinnende av sult og ved fuglenes mat, og uhelbredelig stivkrampe, ville dyrs tenner vil jeg sende mot dem, med raseri

av de som sleper på jorden. Utenfra vil sverdet gjøre dem barnløse, og fra forrådskamrene frykt, den unge mannen med jomfruen, det diende barnet med den gamle mannen. Jeg sa: Jeg vil spre dem, jeg vil utrydde deres minne blant menneskene. Hvis ikke på grunn av fiendenes sinne, så de ikke skulle forlenge det, så motstanderne ikke skulle angripe sammen, så de ikke skulle si: Vår høye hånd, og ikke Herren, gjorde alt dette. En nasjon som har mistet råd, og det er ikke kunnskap i dem. De tenkte ikke på å forstå, la dem ta imot disse tingene i den kommende tid. Hvordan vil én forfølge tusen, og to fortrenge titusener, hvis ikke Gud solgte dem, og Herren utleverte dem? Fordi deres guder ikke er som vår Gud, men våre fiender er uforstandige. For fra Sodomas vintre kommer deres vintre, og deres gren fra Gomorra; deres drue er en drue av galle, en klase av bitterhet for dem. Vreden av drager er vinen deres, og vreden av aspider er uhelbredelig. Er ikke disse ting samlet hos meg og forseglet i mine skatter? På hevnens dag vil jeg gjengjelde, når deres fot snubler, fordi ødeleggelsens dag er nær for dem, og det som er beredt er tilstede for dere. Fordi Herren vil dømme sitt folk, og over sine tjenere vil han bli trøstet; for han så dem svekket, og forlatt i fangenskap, og utmattet. Og Herren sa: Hvor er deres guder, som de hadde satt sin lit til, hvis fett fra deres ofringer dere spiste, og dere drakk vinen fra deres drikkoffer? La dem reise seg og hjelpe dere og bli dere beskyttere. Se, se at jeg er, og det er ikke noen Gud unntatt meg. Jeg dreper, og jeg gir liv, jeg slår, og jeg helbreder, og det er ingen som kan befri fra mine hender. At jeg vil løfte opp hånden min til himmelen, og sverge ved min høyre hånd, og jeg vil si: Jeg lever til evig tid. At

jeg vil skjerpe sverdet mitt som lyn, og min hånd vil holde fast ved dommen, og jeg vil betale tilbake rettferdighet til fiendene, og til dem som hater meg vil jeg gjengjelde. Jeg vil gjøre pilene mine drukne av blod, og sverdet mitt vil ete kjøtt av blod fra de sårede og de fangne, fra fiendenes herskers hode. Gled dere, himler, sammen med ham, og la alle Guds budbringere tilbe ham. Gled dere, nasjoner, med hans folk, og la alle Guds sønner bli styrket ved ham, fordi blodet til hans sønner blir hevnet, og han vil hevne og gjengjelde straff til fiendene, og til dem som hater vil han gjengjelde, og Herren vil rense sitt folks land. Og Moses skrev denne sangen på den dagen, og lærte den til Israels sønner, og Moses gikk inn, og talte alle ordene av denne loven inn i folkets ører, han selv og Josva, Nuns sønn. Og Moses fullførte å tale til hele Israel. Og han sa til dem: Gi akt med hjertet på alle disse ordene som jeg vitner for dere i dag, som dere skal befale deres sønner å vokte og gjøre alle ordene i denne loven. Fordi dette ikke er et tomt ord for dere, for dette er deres liv, og på grunn av dette ord skal dere leve lenge på den jord som dere krysser over Jordan for å arve der. Og Herren talte til Moses på denne dagen og sa: Gå opp til Abarim-fjellet, dette Nebo-fjellet som er i Moabs land overfor Jeriko, og se Kanaans land, som jeg gir til Israels sønner, og dø på fjellet som du går opp til der, og bli samlet til ditt folk; på den måten som Aron din bror døde på Hor-fjellet, og ble samlet til sitt folk. Fordi dere var ulydige mot mitt ord blant Israels sønner ved tvistevannet i Kades i ørkenen Sin, fordi dere ikke helliget meg blant Israels sønner. Du vil se landet foran deg, men der vil du ikke entre.

33

Og dette er den velsignelsen som Moses, Guds mann, velsignet Israels sønner med før sin død. Og han sa: Herren har kommet fra Sinai, og har vist seg for oss fra Seir, og skyndte seg fra Parans fjell, med myriader fra Kades, ved hans høyre hånd var hans engler med ham. Og han skånte folket sitt, og alle de helligede er ved dine hender; og disse er under deg; og han mottok fra hans ord en lov, som Moses befalte oss, en arv for Jakobs forsamlinger. Og det vil være i den elskede hersker, når herskere av folkene er samlet sammen med Israels stammer. La Ruben leve, og la ham ikke dø, og la han være tallrik. Og dette er Juda, hør Herre Judas stemme, og måtte du komme til hans folk, hans hender skal kjempe for ham, og du skal være en hjelper mot fiendene. Og til Levi sa han, gi Levi hans klare ting, og hans sannhet til den hellige mann, som de testet ham i prøvelse; de spottet ham ved vannets strid; Den som sier til faren og til moren, jeg har ikke sett deg, og hans brødre kjente han ikke, og hans sønner fornektet han; han holdt dine ord, og din pakt bevarte han. De skal erklære dine forordninger til Jakob, og din lov til Israel. De skal legge røkelse i din vrede stadig på ditt alter. Velsign, Herre, hans styrke, og motta hans henders gjerninger, knus lendene til fiendene som har reist seg opp mot ham, og la ikke dem som hater ham reise seg opp. Og til Benjamin sa han: Den elskede av Herren vil bo trygt, og Gud overskygger ham alle dager, og mellom hans skuldre hvilte han. Og til Josef sa han: Fra Herrens velsignelse hans land, fra himmelens timer og dugg, og

fra avgrunnens kilder nedenfra, og etter årstid solens avlinger og vendinger, og fra månedenes sammenkomster, fra fjellenes topp fra begynnelsen, og fra de evigvarende høydenes topp, og etter jordens fyllings årstid, og det som var akseptabelt for ham som ble sett i busken, måtte de komme på Josefs hode, og på toppen av ham som ble herliggjort over brødrene. Førstefødde okses skjønnhet er hans, enhjørningens horn er hans horn, med dem vil han stange nasjoner sammen, inntil jordens ende, disse er Efraims titusener, og disse er Manasses tusener. Og til Zebulun sa han: Gled deg, Zebulun, i din avreise, og Issakar i sine telt. Nasjoner skal de ødelegge, og dere skal kalle der, og dere skal ofre der et offer av rettferdighet, fordi havets rikdom skal nære deg, og handelen fra kystboerne. Og til Gad sa han: Velsignet er den som utvider Gad. Som en løve hvilte han, og knuste arm og hersker. Og han så sin førstegrøde, fordi der ble landet delt av herskere som var samlet sammen med ledere av folk. Herren gjorde rettferdighet, og hans dom med Israel. Og til Dan sa han: Dan er en løveunge, og han vil springe frem fra Basan. Og til Naphtali sa han: Naphtali, full av akseptable ting, og la det bli fylt med velsignelse fra Herren, havet og sørlandet skal han arve. Og til Asher sa han: Velsignet av barn er Asher, og han vil være akseptabel for sine brødre, han vil dyppe sin fot i olje. Jern og bronse skal sandalen hans være, og som dine dager, så din styrke. Det er ingen som Gud til den elskede, han som treder på himmelen som din hjelper, og den praktfulle i himmelhvelvingen. Og Guds begynnelse vil dekke deg, og ved de evige armers styrke, og han vil kaste ut fienden fra ditt ansikt og si: Må du forgå. Og Israel vil bo trygt, alene på Jakobs jord, med

korn og vin, og himmelen vil være skyet med dugg for deg. Velsignet er du Israel; hvem er lik deg, et folk som blir frelst av Herren? Din hjelper vil forsvare, og sverdet ditt er din ros, og fiendene dine vil lyve til deg, og du vil tre på nakken deres.

34

Og Moses gikk opp fra Moabs sletter på fjellet Nebo, på toppen av Pisga, som er overfor Jeriko, og Herren viste ham hele landet Gilead til Dan, og hele landet Naftali, og hele landet Efraim, og Manasse, og hele landet Juda til det ytterste havet, og ørkenen, og områdene rundt Jeriko, palmenes by, til Soar. Og Herren sa til Moses: Dette er landet som jeg sverget til Abraham og Isak og Jakob, da jeg sa: Til deres ætt vil jeg gi det. Jeg har vist det for dine øyne, men dit skal du ikke gå inn. Og Moses, Herrens tjener, døde i Moabs land gjennom Herrens ord. Og de begravde ham i Ai nær Peors hus, og ingen så hans grav inntil denne dag. Moses var hundre og tjue år gammel da han døde, hans øyne ble ikke formørket, og heller ikke ble hans skilpadder ødelagt. Og Israels sønner gråt over Moses i Araboth Moab ved Jordan ved Jeriko i tretti dager, og dagene med sorg og gråt over Moses ble fullført. Og Josva, Nuns sønn, ble fylt av forstandens ånd, for Moses hadde lagt sine hender på ham, og Israels sønner lyttet til ham, og de gjorde slik som Herren hadde befalt Moses. Og det stod ikke opp ennå noen profet i Israel som Moses, som Herren kjente ham ansikt til ansikt i alle de tegn og undere som Herren sendte ham til å gjøre dem i landet Egypt til Farao og til tjenerne

hans og til hele landet hans, de store undere og den mektige hånd som Moses gjorde foran hele Israel.

Josvas bok

1

Og det skjedde etter Moses død, Herren sa til Josva, sønn av Nun, Moses tjener: Moses, min tjener, har dødd. Nå derfor, stå opp, kryss over Jordan, du og hele dette folket, inn i landet som jeg gir dem. Hvert sted som dere trer på med fotsålen av føttene deres, til dere vil jeg gi det, på den måten jeg har sagt til Moses: Ørkenen og Antilibanon, inntil den store elven, elven Eufrat, og inntil det ytterste havet; fra solens nedgang vil grensene deres være. Ingen mann vil stå imot deg alle dine livs dager, og akkurat som jeg var med Moses, slik vil jeg være med deg, og jeg vil ikke forlate deg eller overse deg. Vær sterk og vær modig, for du skal dele ut til dette folket det landet som jeg sverget til deres fedre å gi dem. Vær sterk derfor og vær modig, hold og gjør slik som Moses, min tjener, befalte deg, og du skal ikke vike fra dem til høyre eller til venstre, slik at du kan ha suksess i alt som du gjør. Og lovens bok skal ikke vike fra din munn, og du skal grunde på den dag og natt, så du kan vite å gjøre alt det som er skrevet, da skal du lykkes, og du skal gjøre dine veier vellykkede,

og da skal du forstå. Se, jeg har befalt deg: vær sterk og vær modig, ikke vær feig og ikke frykt, fordi Herren din Gud er med deg overalt hvor du går. Og Josva befalte folkets skrivere og sa: Gå inn midt i folkets leir og befal folket og si: Forbered proviant, fordi om tre dager skal dere krysse over denne Jordan for å gå inn og ta i besittelse landet som Herren, deres fedres Gud, gir dere. Og til Ruben, og til Gad, og til den halve stammen av Manasse sa Josva: Husk det ordet som Moses, Herrens tjener, befalte dere, da han sa: Herren deres Gud har gitt dere hvile, og har gitt dere dette landet. Kvinnene deres og barna deres og buskapen deres skal bo i landet som han ga dere; men dere skal krysse over lett bevæpnet foran brødrene deres, hver den som er sterk; og dere skal kjempe ved siden av dem, inntil Herren vår Gud gir brødrene deres hvile, akkurat som han også ga dere, og de også arver landet som Herren vår Gud gir dem; og dere skal dra bort, hver til sin arv som Moses ga dere på den andre siden av Jordan mot soloppgang. Og de svarte Josva og sa: Alt det du befaler oss, vil vi gjøre, og til alle steder du sender oss, vil vi gå. I henhold til alt vi hørte Moses, vil vi høre deg, bare må Herren vår Gud være med deg, slik han var med Moses. Den mann som ulyder deg, og som ikke hører dine ord når du befaler ham, la ham dø, men vær sterk og modig.

2

Og Josva, Nuns sønn, sendte to unge menn fra Shittim for å spionere, og sa: Gå opp og se landet og Jeriko. Og de to unge

mennene dro av sted og gikk inn i Jeriko, og de gikk inn i huset til en kvinne som var prostituert, hvis navn var Rahab, og de overnattet der. Og det ble rapportert til kongen av Jeriko: Menn av Israels sønner har kommet hit for å utspionere landet. Og kongen av Jeriko sendte bud og sa til Rahab: Før ut de mennene som gikk inn i huset ditt i natt, for de har kommet for å spionere ut landet. Og kvinnen tok de to mennene og gjemte dem, og sa: Mennene har kommet inn til meg, men da porten ble stengt i mørket, gikk mennene ut. Jeg vet ikke hvor de har gått. Forfølg dem, hvis dere vil innhente dem. Men hun brakte dem opp på taket og skjulte dem i linhalmene som var stablet opp der på taket. Og mennene forfulgte etter dem på veien til Jordan ved vadestedene, og porten ble stengt. Og det skjedde da de som forfulgte gikk ut etter dem, og før de selv la seg, gikk hun opp til dem på taket, og sa til dem: Jeg vet at Herren har gitt dere landet, for frykten for dere har falt over oss. Vi har hørt at Herren Gud tørket ut det røde havet foran dere da dere dro ut fra Egypts land, og alt han gjorde mot de to kongene av amorittene som var på den andre siden av Jordan, Sihon og Og, som dere ødela. Og da vi hørte dette, ble vi forbauset i vårt hjerte, og det stod ikke lenger ånd i noen av oss på grunn av deres ansikt, fordi Herren deres Gud er Gud i himmelen oppe og på jorden nede. Og nå, sverg ved Herren Gud for meg, at jeg gjør barmhjertighet mot dere, og gjør også dere barmhjertighet mot huset til faren min, og bevar i live huset til faren min, moren min, og brødrene mine, og hele huset mitt, og alt som tilhører dem, og befri sjelen min fra døden. Og mennene sa til henne: Vår sjel i stedet for deres inn i døden. Og hun sa: Når Herren gir

dere byen, skal dere vise meg barmhjertighet og sannhet. Og hun firte dem ned gjennom vinduet, og sa til dem: Dra bort til fjellområdet, så forfølgerne ikke skal møte dere, og dere skal skjule dere der i tre dager inntil forfølgerne vender tilbake fra å være bak dere, og etter dette skal dere dra bort til deres vei. Og mennene sa til henne: Vi er uskyldige i denne eden din. Se, vi går inn i en del av byen, og du skal plassere tegnet, denne skarlagensrøde snoren skal du la ned i vinduet som du lot oss ned gjennom, men din far og din mor og dine brødre og hele din fars hus skal du samle til deg i ditt hus. Og alle som går ut døren av huset ditt til utsiden, vil være skyldige for seg selv, men vi vil være uskyldige angående denne eden din, og for så mange som blir med deg i huset ditt, vil vi være skyldige. Hvis noen skader oss eller avslører disse ordene våre, vil vi være uskyldige overfor denne eden din. Og han sa til dem: La det være i henhold til deres ord, og han sendte dem ut, og de gikk. Og de kom inn i fjellområdet og ble der i tre dager, og forfulgende søkte alle veiene, men de fant dem ikke. Og de to unge mennene returnerte, og de gikk ned fra fjellet, og de krysset over til Josva, sønn av Nun, og de fortalte ham om alle hendelsene som hadde skjedd med dem. Og de sa til Josva at Herren har gitt hele landet i vår hånd, og alle som bor i det landet har smeltet bort for oss.

3

Og Josva stod tidlig opp om morgenen, og dro bort fra Sittim, og de kom til Jordan, og de overnatte der før de krysset over. Og det

skjedde etter tre dager at de skriftlærde gikk gjennom leiren, og de befalte folket og sa: Når dere ser paktens ark til Herren vår Gud, og prestene våre og levittene som bærer den, skal dere dra bort fra stedene deres, og dere skal gå etter den. Men la det være langt mellom dere og den, så mye som to tusen alen skal dere stå, dere skal ikke nærme dere den, så at dere kan vite veien som dere skal gå, for dere har ikke gått veien fra i går og i forgårs. Og Josva sa til folket: Hellige dere til i morgen, fordi Herren i morgen vil gjøre underfulle ting blant dere. Og Josva sa til prestene: Løft Herrens pakts ark, og gå foran folket. Og prestene løftet Herrens pakts ark, og de gikk foran folket. Og Herren sa til Josva: På denne dag begynner jeg å opphøye deg foran alle Israels sønner, så de skal vite at slik som jeg var med Moses, således vil jeg være med deg. Og nå befal prestene som bærer paktens ark, og si: Når dere går inn i en del av Jordans vann, skal dere stå stille i Jordan. Og Josva sa til Israels sønner: Kom hit, og hør Herrens, vår Guds, ord. I dette skal dere kjenne at den levende Gud er i dere, og han vil ødelegge fra vårt ansikt kanaanittene, hettittene, perissittene, hivittene, amorittene, girgasittene og jebusittene. Se, paktkisten til hele jordens Herre krysser Jordan. Velg til dere tolv menn fra Israels sønner, én fra hver stamme. Og det vil skje, når føttene til prestene som bærer Herrens pakts ark over hele jorden hviler i Jordans vann, vil Jordans vann svikte, og vannet som strømmer ned vil stanse. Og folket dro bort fra teltene sine for å krysse Jordan, og prestene bar Herrens pakts ark foran folket. Da prestene som bar paktens ark gikk inn mot Jordan, og føttene til prestene som bar Herrens paktens ark ble dyppet i en del av vannet i Jordan; men Jordan

var fylt over hele bredden sin, som i dager av hvetehøst; Og vannet som kom ned ovenfra stod stille, stod som en haug langt borte, svært langt til en del av Kirjat-Jearim; men det som kom ned gikk ned i Araba-havet, salthavet, til det til slutt opphørte; og folket stod overfor Jeriko. Og prestene som bar paktens ark med Herren sto på tørt land midt i Jordan, og alle Israels sønner krysset gjennom på tørt land, inntil hele folket var ferdig med å krysse Jordan.

4

Og da alt folket hadde fullført å krysse over Jordan, sa Herren til Josva: Ta menn fra folket, en fra hver stamme, befall dem, og ta opp tolv steiner som er klare fra midten av Jordan, og bær disse over sammen med dere selv, legg dem i leiren deres, der hvor dere slår leir for natten. Og Josva kalte sammen tolv menn av de berømte fra Israels sønner, en fra hver stamme, og sa til dem: Kom frem foran meg, foran Herrens ansikt, inn i midten av Jordan; og hver skal ta opp derfra en stein og bære den på sine skuldre i henhold til tallet av de tolv stammene av Israel, slik at disse kan være for dere et tegn som ligger der bestandig; slik at når din sønn spør deg i morgen og sier: Hva er disse steinene for oss? Og du skal vise din sønn, og si: Jordan-elven opphørte fra ansiktet til paktsarken til Herren over hele jorden, da den krysset den, og disse steinene skal være et minnemerke for dere, for Israels sønner, inntil tidsalderens ende. Og Israels sønner gjorde således, fordi Herren hadde befalt Joshua, og de tok opp

tolv steiner fra midten av Jordan, akkurat som Herren hadde befalt Joshua ved fullførelsen av Israels sønners kryssing, og de bar dem over sammen med seg selv inn i leiren, og de plasserte dem der. Josva satte også opp tolv andre steiner i selve Jordan, på det stedet under føttene til prestene som bar Herrens pakts ark, og de er der inntil denne dag. Men prestene som bar paktens ark stod i Jordan, inntil Josva hadde fullført alt som Herren hadde befalt å kunngjøre til folket, og folket skyndte seg, og de krysset over. Og det skjedde da hele folket hadde fullført å krysse, at Herrens pakts ark krysset, og steinene foran dem. Og Rubens sønner, Gads sønner og den halve stamme av Manasse krysset over forberedt foran Israels sønner, akkurat som Moses hadde befalt dem. Førti tusen væpnede menn krysset over foran Herren til krig mot byen Jeriko. I den dagen økte Herren Josvas anseelse foran hele Israels folk, og de fryktet ham, akkurat som de fryktet Moses, så lenge han levde. Og Herren sa til Josva: Befal prestene som bærer Herrens paktens vitnesbyrdark, å gå opp fra Jordan. Og Josva befalte prestene og sa: Kom ut av Jordan. Og det skjedde da prestene som bar paktens ark til Herren gikk ut fra Jordan, og de satte føttene på jorden, styrtet vannet i Jordan tilbake til sitt sted, og det gikk som i går og i forgårs gjennom hele bredden. Og folket gikk opp fra Jordan den tiende dagen av den første måneden, og Israels sønner slo leir i Gilgal på den østre delen mot solen fra Jeriko. Og disse tolv steinene, som han tok fra Jordan, satte Josva opp i Gilgal, og sa: Når sønnene deres spør dere og sier: Hva er disse steinene? Forkynn til sønnene deres at Israel krysset denne Jordan på tørt land, da Herren vår Gud tørket ut vannet i Jordan foran dem,

inntil de krysset; akkurat som Herren vår Gud gjorde med det røde havet, som Herren vår Gud tørket ut foran oss, inntil vi gikk forbi; så at alle folkene på jorden kan vite at Herrens kraft er sterk, og så at dere kan frykte Herren vår Gud i all gjerning.

5

Og det skjedde da kongene av amorittene som var bortenfor Jordan, og kongene av Fønikia som var ved havet, hørte at Herren Gud hadde tørket ut elven Jordan foran Israels sønner da de krysset over, smeltet deres sinn, og de ble slått med frykt, og det var ingen klokskap i dem overfor Israels sønner. På denne tiden sa Herren til Josva: Gjør deg steinsverd av skarpkantet stein, og sett deg ned og omskjær Israels sønner for andre gang. Og Josva laget skarpe steinsverd, og omskjærte Israels sønner på det stedet som kalles Forhudenes haug. Den måten som Josva renset grundig Israels sønner: så mange som noen gang ble på veien, og så mange som noen gang var uomskårne av de som hadde gått ut fra Egypt, alle disse omskjærte Josva; for i førti og to år hadde Israel vandret omkring i ørkenen Mabdaritis. Derfor var de fleste av deres krigsmenn som hadde kommet ut fra Egypts land uomskårne, de som var ulydige mot Guds bud, til hvem han også fastsatte at de ikke skulle se det landet som Herren hadde sverget til deres fedre å gi, et land som flyter med melk og honning. I stedet for disse innsatte han sønnene deres, som Josva omskjærte, fordi de var blitt født uomskårne underveis. Etter å ha blitt omskåret, hadde de ro der, sittende i

leiren, inntil de ble helbredet. Og Herren sa til Josva, Nuns sønn: I dag har jeg fjernet Egypts vanære fra dere. Og han kalte det stedet Gilgal. Og Israels sønner holdt påske den fjortende dag i måneden fra kvelden ved vest for Jeriko, på den andre siden av Jordan, på sletten. Og de spiste usyret brød og nytt korn fra jorden. På denne dagen opphørte mannaen etter at de hadde spist av kornet fra landet, og det var ikke lenger manna til Israels sønner, men de høstet landet med palmene i det året. Og det skjedde da Josva var i Jeriko, og han så opp med øynene og så en mann stående foran seg, og sverdet var trukket i hånden hans, og Josva nærmet seg og sa til ham: Er du vår, eller av motstanderne? Han sa til ham: Jeg er øverstkommanderende for Herrens styrke, nå har jeg kommet. Og Josva falt på ansikt på jorden, og sa til ham: Herre, hva befaler du din tjener? Og Herrens øverstkommanderende sier til Josva: Løsne sandalen fra føttene dine, for stedet du nå står på er hellig.

6

Og Jeriko var stengt og befestet, og ingen gikk ut fra den, og heller ikke gikk noen inn. Og Herren sa til Josva: Se, jeg gir Jeriko i din hånd, og kongen av den, de mektige som er i styrke. Men du, stasjonér de krigerske mennene rundt denne i en sirkel. Og det vil være slik at når dere lyder i trompeten, skal alt folket rope sammen, og når de har ropt, vil murene til byen falle av seg selv, og alt folket skal gå inn, hver mann rett fram, inn i byen. Og Josva, Nuns sønn, gikk inn til prestene og sa til dem: Befall folket

å gå rundt og omringe byen, og la stridsmennene gå forbi bevæpnet foran Herren. Og syv prester som har syv hellige trompeter, la dem passere likeledes foran Herren, og la dem lyde kraftig, og Herrens pakts ark la den følge. Men krigsmennene skal marsjere foran, og prestene som følger etter Herrens pakts ark, skal blåse i trompetene. Og til folket befalte Josva og sa: Ikke rop ut, og la ingen høre stemmen deres, inntil den dagen han selv forkynner at dere skal rope ut, og da skal dere rope ut. Og etter å ha gått rundt gikk Guds pakts ark umiddelbart bort til leiren, og hvilte der. Og den andre dagen stod Josva opp tidlig om morgenen, og prestene løftet Herrens pakts ark. Og de syv prestene som bar de syv trompetene gikk foran Herren, og etter dette gikk krigsmennene inn, og den gjenværende folkemengden bak paktens ark til Herren, og prestene blåste i trompetene, og hele den gjenværende folkemengden omringet byen seks ganger tett ved, og gikk bort igjen inn i leiren. Slik gjorde de i seks dager. Og på den syvende dagen sto de opp ved daggry, og marsjerte rundt byen den dagen syv ganger. Og det skjedde ved den syvende omgangen at prestene blåste, og Josva sa til Israels sønner: Rop ut, for Herren har overgitt byen til dere. Og byen vil være forbannet, den selv og alt som er i den, for Herren Sebaot, unntatt skjøgen Rahab - spar henne og alt som er i hennes hus. Men dere skal holde dere svært unna de viede tingene, for at ikke dere selv, etter å ha betraktet det, tar fra de viede tingene, og gjør Israels sønners leir til en forbannelse, og ødelegger oss. Og alt sølv eller gull, eller bronse eller jern, skal være hellig for Herren og bringes inn i Herrens skattkammer. Og prestene blåste i trompetene, og da folket hørte

trompetene, ropte hele folket sammen med et stort og sterkt krigsrop, og hele muren falt rundt omkring, og hele folket gikk opp inn i byen. Og Josva viede den til ødeleggelse, og alt som var i byen, fra mann til kvinne, fra ung mann til gammel mann, og kalv og lastdyr, med sverdets munn. Og til de to unge mennene som hadde spionert, sa Josva: Gå inn i kvinnens hus, og før henne ut derfra, og alt som er hennes. Og de to unge mennene som hadde speidet ut byen, gikk inn i kvinnens hus og førte ut Rahab, skjøgen, og hennes far og hennes mor og hennes brødre og hennes slektninger og alt som var hennes, og brakte dem utenfor Israels leir. Og byen ble brent i ild med alt som var i den, unntatt sølv og gull og bronse og jern som de ga for å bli brakt inn i Herrens skattkammer. Og Rahab, prostituerte, og hele hennes farshus reddet Josva i live, og de bosatte seg i Israel inntil den dag i dag, fordi hun gjemte spionene som Josva hadde sendt for å utspionere Jeriko. Og Josva lot sverge på den dagen for Herren, og sa: Forbannet er den mannen som vil bygge den byen; med sin førstefødte skal han grunnlegge den, og med sin yngste skal han sette opp portene dens. Og således gjorde Hiel fra Betel; med Abiron den førstefødte grunnla han den, og med den minste som ble bevart satte han opp portene dens. Og Herren var med Josva, og hans navn var kjent i hele landet.

7

Og Israels sønner begikk en stor forbrytelse, og de tilegnet seg noe av de viede tingene, og Akar, sønn av Karmi, sønn av

Sambri, sønn av Sara, fra Judas stamme, tok av de viede tingene, og Herren ble sint med vrede på Israels sønner. Og Josva sendte menn til Ai, som ligger ved Betel, og sa: Spioner ut Ai. Og mennene gikk opp og spionerte ut Ai. Og de kom tilbake til Josva, og de sa til ham: La ikke hele folket gå opp, men omtrent to tusen eller tre tusen menn, la dem gå opp og la dem beseire byen. Ikke før hele folket opp dit, for de er få. Og omtrent tre tusen menn dro opp, og de flyktet for Ai-mennene. Og mennene fra Ai drepte omkring trettiseks av deres menn, og de forfulgte dem fra porten, og de knuste dem på nedoverbakken, og folkets hjerte ble forferdet, og det ble som vann. Og Josva rev sine klær, og Josva falt på jorden på sitt ansikt foran Herren inntil kvelden, han selv og Israels eldste, og de kastet støv på sine hoder. Og Josva sa, jeg ber, Herre; hvorfor transporterte din tjener dette folket over Jordan for å overlevere dem til amorittene, for å ødelegge oss? Og hvis vi hadde forblitt og bosatt oss ved Jordan. Og hva skal jeg si siden Israel vendte nakken overfor sin fiende? Og når kanaaneeren og alle som bor i landet hører dette, vil de omringe oss, og de vil utslette oss fra jorden, og hva vil du gjøre med ditt store navn? Og Herren sa til Josva: Stå opp, hvorfor har du falt på ditt ansikt? Folket har syndet og overtrådt pakten som jeg inngikk med dem, idet de stjal fra de viede tingene og la dem i sine egne kar. Og Israels sønner vil ikke være i stand til å motstå sine fienders ansikt, de vil snu nakken tilbake foran sine fiender, fordi de ble en forbannelse. Jeg vil ikke lenger være med dere, hvis dere ikke fjerner forbannelsen fra dere. Stå opp og helliggjør folket, og si at de skal bli helliggjort i morgen. Dette sier Herren, Israels Gud: Den forbannede tingen er blant dere.

Dere vil ikke være i stand til å stå imot fiendene deres før dere fjerner den forbannede tingen fra dere. Og dere skal alle samles om morgenen etter stammer, og den stamme som Herren viser, skal dere føre frem etter klaner, og den klan som Herren viser, skal dere føre frem etter hus, og det hus som Herren tar, skal dere føre frem mann for mann. Og den som blir vist frem, skal brennes i ild, og alt som tilhører ham, fordi han overtrådte Herrens pakt, og gjorde en lovløs handling i Israel. Og Josva sto tidlig opp og brakte folket frem etter stammer, og stammen Juda ble utpekt. Og han ble brakt frem etter klaner, og Zerah-klanen ble utpekt. Og han ble brakt frem mann for mann, og Akar, sønn av Simri, sønn av Serah, ble vist. Og Josva sa til Akar: Gi ære i dag til Herren, Israels Gud, og avlegg din bekjennelse, og fortell meg hva du har gjort, og skjul det ikke for meg. Og Akar svarte Josva og sa: Sannelig, jeg har syndet mot Herren, Israels Gud, slik og slik har jeg gjort. Jeg så i byttet en bar broket kappe, og to hundre sølv didrakmer, og en gyllen tunge på femti didrakmer, og etter å ha tenkt på dem tok jeg dem, og se de er skjult i teltet mitt, og sølvet er skjult under dem. Og Josva sendte budbringere, og de løp inn i teltet i leiren, og disse tingene var skjult i hans telt, og sølvet under dem. Og de brakte dem ut fra teltet, og de brakte dem til Josva og Israels eldste, og de plasserte dem foran Herren. Og Josva tok Akar, Zaras sønn, og førte ham opp til Akor-dalen, og hans sønner, og hans døtre, og hans kalver, og hans lastdyr, og alle hans sauer, og hans telt, og alle hans eiendeler, og alt folket med ham, og førte dem opp til Emek-akor. Og Josva sa til Akar: Hvorfor har du brakt ødeleggelse over oss? Herren har fullstendig ødelagt deg akkurat som i dag. Og hele Israel steinet

ham med steiner, og de reiste en stor steinhaug over ham, og Herren opphørte fra sin brennende vrede. På grunn av dette kalte han det Emekachor inntil denne dagen.

8

Og Herren sa til Josva: Frykt ikke og vær ikke redd. Ta med deg alle mennene, krigerne, og stå opp og gå opp til Ai. Se, jeg har gitt kongen av Ai i dine hender, og hans land. Og du skal gjøre med Ai på samme måte som du gjorde med Jeriko, og med kongen dens, og du skal plyndre kveg for deg selv, men sett et bakhold for byen bakfra. Og Josva stod opp og alle krigerfolkene for å gå opp til Ai. Og Josva valgte tretti tusen menn mektige i styrke, og sendte dem om natten. Og han befalte dem og sa: Dere skal ligge i bakhold bak byen, ikke vær langt fra byen, og dere skal alle være klare. Og jeg og alle de som er med meg vil nærme oss byen, og det vil skje at når innbyggerne i Ai drar ut for å møte oss, akkurat som nylig, da vil vi flykte fra dem. Og når de går ut etter oss, vil vi trekke dem bort fra byen, og de vil si: Disse flykter fra vårt ansikt, på samme måte som før. Men dere vil reise dere opp fra bakholdet, og dere skal gå inn i byen. I følge dette ordet skal dere gjøre, se, jeg har befalt dere. Og Josva sendte dem, og de gikk til bakholdet og satte seg mellom Betel og Ai, vest for Ai. Og Josva stod opp tidlig om morgenen og mønstret folket, og han selv og de eldste gikk opp foran folket mot Ai. Og alle krigerne med ham gikk opp, og de kom gående mot byen fra øst. Og bakholdet lå fra havet ved byen. Og det

skjedde da kongen av Ai så det, skyndte han seg og dro ut for å møte dem, rett fram til krigen, han selv og alle folket som var med ham. Og han visste ikke at det var et bakhold mot ham bak byen. Og han så, og Josva og Israel trakk seg tilbake fra dem. Og de forfulgte Israels sønner, og de selv trakk seg tilbake fra byen. Ikke én ble etterlatt i Gai, som ikke forfulgte Israel; og de forlot byen åpen, og de forfulgte Israel. Og Herren sa til Josva, strekk ut hånden din med spydet som er i hånden din mot byen, for i hendene dine har jeg overgitt den; og bakholdet vil reise seg opp i hast fra sitt sted. Og Josva strakte ut hånden sin med spydet mot byen; og bakholdet reiste seg raskt fra stedet sitt; og de gikk ut da han strakte ut hånden, og de gikk inn i byen, og de tok den; og de skyndte seg og satte fyr på byen. Og da innbyggerne i Ai så seg tilbake, så de røyk stige opp fra byen mot himmelen, og de hadde ikke lenger noe sted å flykte, verken hit eller dit. Og Josva og hele Israel så at bakholdet hadde tatt byen, og at røyken fra byen steg opp til himmelen, og de snudde seg og slo mennene fra Ai. Og disse gikk ut fra byen for å møte dem, og de ble fanget mellom leiren, disse herfra og disse herfra, og de slo dem til det ikke ble etterlatt av dem noen overlevende og ingen som slapp unna. Og de grep kongen av Ai levende og brakte ham til Josva. Og da Israels sønner sluttet å drepe alle i Ai, og de på slettene, og på fjellet ved nedstigningen, hvor de forfulgte dem derfra til ende, da vendte Josva tilbake til Ai, og slo den med sverdets egg. Og de som falt den dagen, fra mann til kvinne, ble tolv tusen, alle innbyggerne i Ai. Unntatt byttene i byen tok Israels sønner alt de plyndret for seg selv i henhold til Herrens befaling, slik som Herren hadde befalt Josva. Og Josva brente byen i ild, han

gjorde den til en ubebodd haug for alltid inntil denne dag. Og kongen av Ai hengte han på et tvillingtre, og han var på treet inntil kvelden, og da solen gikk ned befalte Josva, og de tok ned kroppen hans fra treet, og de kastet den inn i gropen, og reiste over ham en haug av steiner, inntil denne dag.

9

Da kongene av amorittene hørte dette, de på den andre siden av Jordan, de i fjellområdet, og de i lavlandet, og de ved hele kysten av det store havet, og de mot Antilibanon, og hettittene, og kanaaneerne, og perissittene, og hivittene, og amorittene, og girgasittene, og jebusittene, samlet de seg sammen for å føre krig mot Josva og Israel, alle sammen samtidig. Og de som bodde i Gibeon hørte alt det Herren hadde gjort med Jeriko og Ai. Og de handlet selv med list, og etter å ha kommet forsynte de seg og forberedte seg, og de tok gamle sekker på skuldrene sine og gamle vinsekker som var revne og bundet sammen, og sandalene deres var hule og gamle og lappet på føttene sine, og klærne deres var utslitt på seg, og brødet deres til forsyning var tørt og muggent og oppspist. Og de kom til Josva i Israels leir i Gilgal, og de sa til Josva og Israel: Fra et land langt borte har vi kommet, og nå, inngå en pakt med oss. Og Israels sønner sa til horitten: Se, bor du ikke blant oss, og hvordan skal jeg da inngå pakt med deg? Og de sa til Josva: Vi er dine tjenere. Og Josva sa til dem: Hvor er dere fra, og hvor har dere kommet fra? Og de sa, fra et land langt borte har dine tjenere kommet i Herren din

Guds navn; for vi har hørt hans navn, og alt han gjorde i Egypt, og alt han gjorde mot kongene av amorittene, som var på den andre siden av Jordan, mot Sihon kongen av amorittene, og mot Og kongen av Basan, som bodde i Astarot og i Edrei. Og da de hadde hørt dette, sa våre eldste og alle som bor i vårt land til oss: Ta med dere proviant for reisen, og gå dem i møte, og si til dem: Vi er dine tjenere, og gjør nå en pakt med oss. Disse brødene, vi forsynte dem varme den dagen vi gikk ut for å komme til dere, men nå er de tørket opp og har blitt spist. Og disse vinsekkene som vi fylte nye, har sprukket, og våre klær og våre sandaler har blitt utslitt fra den svært lange reisen. Og herskerne tok av forsyningene deres, og de spurte ikke Herren. Og Josva gjorde fred med dem, og de inngikk en pakt med dem for å redde dem, og herskerne over forsamlingen sverget til dem. Og det skjedde etter tre dager etter at de hadde inngått pakt med dem, at de hørte at de var fra nær dem, og at de bodde blant dem. Og Israels sønner dro bort, og de kom til byene deres. Deres byer var Gibeon og Kefira og Beerot og Jarins byer. Og Israels sønner kjempet ikke mot dem, fordi alle herskerne hadde sverget ved Herren, Israels Gud, og hele forsamlingen knurret mot herskerne. Og herskerne sa til hele forsamlingen: Vi har sverget til dem ved Herren, Israels Gud, og nå vil vi ikke være i stand til å røre dem. Dette vil vi gjøre: fange dem levende, og vi vil bevare dem, og det vil ikke være vrede mot oss på grunn av eden som vi sverget til dem. De vil leve, og de vil være vedhuggere og vannbærere for hele forsamlingen, akkurat som herskerne sa til dem. Og Josva kalte dem sammen og sa til dem: Hvorfor lurte dere meg og sa: Vi er meget langt fra deg, når dere

er naboer av de som bor blant oss? Og nå er dere forbannede, det skal aldri opphøre å være blant dere slaver, heller ikke vedhoggere, heller ikke vannbærere til meg og til min Gud. Og de svarte Josva og sa: Det ble rapportert til oss alt det Herren din Gud befalte Moses, hans tjener, å gi dere dette landet, og å ødelegge oss fullstendig og alle som bor på det for dere, og vi fryktet svært for våre liv for dere, og vi gjorde denne tingen. Og nå, se, vi er underlagt dere; som det behager dere og som det synes riktig for dere, gjør med oss. Og de gjorde således med dem, og Josva reddet dem på den dagen fra Israels sønners hender, og de drepte dem ikke. Og Josva utnevnte dem på den dagen til vedhoggere og vannbærere for hele menigheten, og for Guds alter, på grunn av dette ble de som bodde i Gibeon vedhoggere og vannbærere for Guds alter inntil den dag i dag, og for det stedet som Herren ville velge.

10

Da Adoni-Bezek, kongen av Jerusalem, hørte at Josva tok Ai og fullstendig ødela den, på den måten de gjorde med Jeriko og kongen dens, slik gjorde de også med Ai og kongen dens, og at de som bodde i Gibeon deserterte til Josva og til Israel, fryktet han dem svært mye; for han visste at Gibeon var en stor by, som en av hovedbyene, og alle mennene dens var sterke. Og Adonibezek, kongen av Jerusalem, sendte til Elam, kongen av Hebron, og til Fidon, kongen av Jarmut, og til Jefta, kongen av Lakis, og til Dabein, kongen av Adullam, og sa: Kom, dra opp til

meg, og hjelp meg, og la oss kjempe mot Gibeon; for de deserterte til Josva og til Israels sønner. Og de fem kongene av jebusittene gikk opp, kongen av Jerusalem, og kongen av Hebron, og kongen av Jarmut, og kongen av Lakisj, og kongen av Adullam, de selv og alt folket deres. Og de slo leir rundt Gibeon, og de beleired det. Og de som bodde i Gibeon sendte bud til Josva i Israels leir i Gilgal og sa: Ikke slipp hendene dine fra tjenerne dine; kom opp til oss raskt, og hjelp oss, og frels oss; fordi alle kongene av amorittene som bor i fjellområdet er samlet mot oss. Og Josva gikk opp fra Gilgal, han og alt krigsfolket med ham, alle mektige i styrke. Og Herren sa til Josva: Frykt dem ikke, for jeg har gitt dem i dine hender, ingen av dem vil bli igjen foran dere. Og siden Josva kom plutselig over dem, hadde han marsjert hele natten fra Gilgal. Og Herren forvirret dem fra Israels sønners ansikt, og Herren knuste dem med stor knusing i Gibeon, og de forfulgte dem på oppstigningsveien til Bet-horon, og de slo dem ned helt til Aseka og helt til Makkeda. Men da de flyktet fra Israels sønners ansikt på nedstigningen ved Horonin, kastet Herren haglsteiner på dem fra himmelen helt til Aseka, og de som døde på grunn av haglsteinene ble flere enn dem som Israels sønner drepte med sverd i krigen. Da talte Josva til Herren den dagen Gud overgav amorittene under Israels hånd, da han knuste dem i Gibeon, og de ble knust for Israels sønners ansikt, og Josva sa: La solen stå stille over Gibeon, og månen over Ajalons dal. Og solen stod stille og månen i stillstand, inntil Gud forsvarte deres fiender, og solen stod midt på himmelen og gikk ikke fremover mot vest før enden av én dag. Og det skjedde ikke en slik dag, hverken før

eller siden, så at Gud hørte på et menneske, fordi Herren kjempet sammen med Israel. Og disse fem kongene flyktet, og de gjemte seg i hulen i Makkeda. Og det ble rapportert til Josva: De fem kongene er blitt funnet skjult i hulen i Makkeda. Og Josva sa: Rull steiner foran inngangen til hulen, og utnevn menn til å vokte dem. Dere skal ikke stå stille, men forfølge fiendene deres bakfra, og gripe baktroppen deres, og ikke tillate dem å entre inn i byene deres, for Herren vår Gud har overgitt dem i våre hender. Og det skjedde da Josva og hver sønn av Israel hvilte fra å hugge dem med svært store hugg helt til enden, og de overlevende flyktet inn i de befestede byene. Og alt folket vendte tilbake til Josva i Makkeda trygge, og ingen av Israels sønner knurret med tungen sin. Og Josva sa: Åpne hulen og før disse fem kongene ut fra hulen. Og de førte ut de fem kongene fra hulen: kongen av Jerusalem, kongen av Hebron, kongen av Jarmuth, kongen av Lakisj og kongen av Odollam. Og siden de førte dem ut til Josva, kalte Josva sammen hele Israel og krigens ledere som hadde fulgt ham, og sa til dem: Gå fram og sett føttene deres på nakkene deres. Og de gikk fram og satte føttene sine på nakkene deres. Og Josva sa til dem: Ikke frykt dem, og vær ikke redde. Vær modige og sterke, fordi slik vil Herren gjøre med alle deres fiender som dere kjemper mot. Og Josva drepte dem, og hengte dem på fem trær, og de var hengende på trærne inntil kveld. Og det skjedde mot solnedgang at Josva befalte, og de tok dem ned fra trærne, og de kastet dem inn i hulen som de hadde flyktet til, og de rullet steiner på hulen inntil denne dag. Og de tok Makkedah på den dagen, og de drepte alt i den med sverdets munn, og de ødela fullstendig alt som pustet som var i

den, og ingen ble etterlatt i den, verken reddet eller unnsluppet, og de gjorde med kongen av Makkedah på samme måte som de hadde gjort med kongen av Jeriko. Og Josva og hele Israel med ham dro bort fra Makkeda til Libna, og beleired Libna. Og Herren overgav den i Israels hender, og de tok den og kongen dens, og de myrdet den med sverdets munn, og alt som pustet i den, og det ble ikke etterlatt noen reddet eller unnsluppet i den, og de gjorde med kongen dens på samme måte som de gjorde med kongen av Jeriko. Og Josva og hele Israel med ham dro bort fra Lebna til Lakis, og beleiret den. Og Herren overleverte Lakisj i Israels hender. Og han tok den på den andre dagen, og de drepte den med sverdets munn, og de utslette den fullstendig, på samme måten som de gjorde med Libna. Da gikk Elam, kongen av Gezer, opp for å hjelpe Lakis, og Josva slo ham med sverdets egg, og folket hans, inntil det ikke ble etterlatt noen overlevende eller underkommen av dem. Og Josva dro bort, og hele Israel med ham, fra Lakis til Odollam, og beleiret den og inntok den. Og Herren overga den i Israels hånd, og de tok den på den dagen, og de myrdet den med sverdets munn, og alle pustende vesener myrdet de i ødeleggelse, på samme måte som de gjorde med Lakis. Og Josva og hele Israel med ham dro til Hebron, og beleiret den. Og de slo den med sverd, og alle levende vesener som var i den, ingen ble spart, på samme måte som de gjorde med Odollam, de ødela den fullstendig, og alle som var i den. Og Josva og hele Israel vendte tilbake til Debir, og de beleiret den, tok den og kongen dens og landsbyene dens, og slo den med sverdets munn, og utslettet den og alt som pustet i den, og de lot ikke noen overlevende være i den; på den måten de gjorde med

Hebron og kongen dens, slik gjorde de med Debir og kongen dens. Og Josva slo hele landet i fjellregionen, og Negev, og lavlandet, og Asedot, og kongene deres; de lot ikke noen av dem bli reddet; og alt som pustet liv utryddet han fullstendig, på den måten Herren Israels Gud befalte, fra Kades Barnea til Gaza, hele Gosen til Gibeon. Og alle deres konger og deres land slo Josva på en gang, fordi Herren, Israels Gud, kjempet med Israel.

11

Da Jabis, kongen av Asor, hørte dette, sendte han til Jobab, kongen av Maron, og til kongen av Symoon, og til kongen av Aziph, og til kongene ved Sidon den store, inn i fjellområdet og inn i Araba overfor Kinerot, og inn i sletten, og inn i Phenaeddor, og til de kystboende kanaanittene fra øst, og til de kystboende amorittene, og hettittene, og perizzittene, og jebusittene i fjellet, og hivittene, og de under Hermon inn i landet Massyma. Og de gikk ut, og kongene deres med dem, akkurat som sanden i havet i mengde, og hester og vogner, svært mange. Og alle kongene kom sammen og ankom til samme sted, og de slo leir ved vannet Maron for å kjempe mot Israel. Og Herren sa til Josva: Frykt ikke for dem, for i morgen ved denne tiden vil jeg overgi dem rutet foran Israel. Du skal skjære hasene på hestene deres, og vognene deres skal du brenne opp i ild. Og Josva kom, og alle krigsfolket, plutselig over dem ved vannet Maron, og de falt over dem i fjellområdet. Og Herren leverte dem i Israels hender, og de slo dem og forfulgte dem inntil det store Sidon, og inntil Maseron,

og inntil slettene ved Massoch mot øst, og de slo dem ned inntil det ikke ble etterlatt noen overlevende av dem. Og Josva gjorde med dem slik som Herren hadde befalt ham: deres hester hamstrengte han, og deres vogner brente han med ild. Og Josva vendte tilbake i den tiden, og grep Hasor og kongen av den. Men Hasor var tidligere herskende over alle disse rikene. Og de drepte alt som pustet i byen med sverd, og de utslettede alle, og det ble ikke etterlatt noe som pustet i den, og Hasor brente de i ild. Og alle byene i kongerikene, og kongene deres tok Josva, og drepte dem med sverdets munn; og de utryddet fullstendig dem, på den måten Moses, Herrens tjener, hadde befalt. Men alle de befestede byene brente ikke Israel; unntatt Hasor alene brente Israel, og alt byttet derfra plyndret Israels sønner for seg selv; men dem alle utryddet de fullstendig med sverdets munn, inntil han ødela dem; de etterlot ikke noe som pustet av dem. På den måten som Herren befalte Moses, tjeneren sin, og Moses likeledes befalte Josva, og slik gjorde Josva, han overtrådte ikke noe av alt som Moses befalte ham. Og Josva tok hele fjellandet, og hele landet Negev, og hele landet Goshen, og lavlandet, og det mot vest, og Israels fjell, og de lave områdene ved fjellet fra fjellet Halak, og det som stiger opp mot Seir, og helt til Baal-Gad, og slettene i Libanon under fjellet Hermon; og alle kongene deres tok han, og drepte dem, og drepte dem. Og Josva førte krig mot disse kongene i mange dager. Og det var ikke noen by som Israel ikke tok, de tok alle i krig. At det gjennom Herren skjedde å styrke deres hjerte til å møte Israel i krig, så at de skulle bli ødelagt, så at det ikke skulle bli gitt dem barmhjertighet, men så at de skulle bli ødelagt, på den måten Herren sa til Moses. Og

Josva kom i den tid, og utryddet anakittene fra fjellbygdene, fra Hebron og fra Debir og fra Anaboth og fra hele Juda med deres byer, og Josva utryddet dem. Ingen av anakittene ble etterlatt fra Israels sønner, men unntatt i Gaza, og i Gath, og i Ashdod ble de etterlatt. Og Josva tok hele landet, slik som Herren hadde befalt Moses, og Josva ga dem i arv til Israel i fordeling etter deres stammer, og landet fikk hvile fra krig.

12

Og disse er kongene av landet som Israels sønner drepte, og de tok i arv deres land bortenfor Jordan fra solens oppgang, fra Arnons dal til Hermon-fjellet, og hele landet Araba i øst. Sihon, kongen av amorittene, som bodde i Hesbon og hersket fra Arnon, som ligger i dalen ved den delen av dalen, og halvdelen av Gilead inntil Jabbok, grensene til Ammons barn. Og Arabah inntil havet Chinnereth mot øst, og inntil havet Arabah, salthavet fra øst, veien mot Beth-jeshimoth, fra Teman ved Asedoth Phasga. Og konge av Basan ble igjen fra gigantene, han som bodde i Astarot og i Edrei, hersker fra fjellet Hermon og fra Salka, og hele Basan til grensene av Gergesi, og Maki, og halvparten av Gilead ved grensene av Sihon konge av Hesbon. Moses, Herrens tjener, og Israels sønner slo dem, og Moses ga det i arv til Ruben og Gad og den halve stammen av Manasse. Og disse kongene av amorittene, som Josva og Israels sønner drepte på den andre siden av Jordan ved havet Baalgad i sletten av Libanon, og inntil fjellet Halak som går opp til Seir; og Josva ga

det til Israels stammer å arve etter deres lodd, i fjellet, og i sletten, og i Araba, og i Asedot, og i ørkenen, og Negev; hettitten, og amoritten, og kanaanitten, og perissitten, og hivitten, og jebusitten. Kongen av Jeriko, og kongen av Ai, som er nær Betel, kongen av Jerusalem, kongen av Hebron, kongen av Jarmut, kongen av Lakis, kongen av Elam, kongen av Geser, kongen av Debir, kongen av Geder, kongen av Horma, kongen av Ader, kongen av Libna, kongen av Adullam, kongen av Elat, kongen av Tappua, kongen av Hefer, kongen av Afek av Saron, kongen av Asom, kongen av Simron, kongen av Madon, kongen av Aksaf, kongen av Kades, kongen av Jokneam, kongen av Maresot, kongen av Jokneam av Karmel, kongen av Adullam av Fenneador, kongen av Galilea, kongen av Tirsa; alle disse kongene tjueni.

13

Og Josva var gammel, fremskredet i dager, og Herren sa til Josva: Du er fremskredet i dager, og det gjenstår mye land til arv. Og dette landet er forlatt: grensene til filisterne, gesiritten og kanaaneeren, fra den ubebodde som er foran Egypt inntil grensene til Ekron fra venstre av kanaaneerne regnes til de fem satrapiene til filisterne, gazaeren og asdoditten og askelonitten og gittitten og ekronitten og avvitten, fra Teman og hele landet Kanaan foran Gaza, og sidonierne inntil Afek, inntil grensene til amorittene, og hele landet Galiath av filisterne, og hele Libanon fra solens oppgang fra Gilgal under fjellet Hermon inntil

inngangen til Hamat, alle som bor i fjellområdet fra Libanon inntil Maseref-Memfomaim. Alle sidonierne, jeg vil ødelegge dem fra Israels ansikt; men fordel det som lodd til Israel, på den måten jeg befalte deg. Og nå del dette landet som arv til de ni stammene og til den halve stammen Manasse. Fra Jordan til det store havet mot vest skal du gi det; det store havet skal være grensen. Til de to stammene, og til den halve stammen av Manasse, til Ruben og til Gad, ga Moses land på den andre siden av Jordan. Mot solens oppgang ga Moses, Herrens tjener, til dem fra Aroer, som ligger på kanten av bekken Arnon, og byen i midten av dalen, og hele Misor fra Medeba. Alle byene til Sihon, amorittenes konge, som regjerte i Hesbon inntil grensene til Ammons sønner. Og Gilead, og grensene til Gesir, og makatittene, hele fjellet Hermon, og hele Basan inntil Saleka. Hele riket til Og i Basan, som regjerte i Astarot og i Edrei. Denne ble etterlatt fra gigantene, og Moses slo ham og utryddet ham. Og Israels sønner utryddet ikke gesurittene, maakittene og kanaaneerne, og kongen av Gesur og maakittene bodde blant Israels sønner inntil den dag i dag. Unntatt for Levi stamme ble det ikke gitt noen arv, Herren Israels Gud, han er deres arv, slik Herren sa til dem, og dette er fordelingen som Moses fordelte til Israels sønner i Araboth Moab på den andre siden av Jordan ved Jeriko. Og Moses ga stammen Ruben land etter deres klaner. Og det ble deres grenser fra Aroer, som er ved kanten av Arnon-kløften, og byen som er i Arnon-kløften, og hele Misor, til Hesbon, og alle byene som er i Misor, og Dibon, og Bamot-Baal, og Bet-Meelbot, og Basan, og Bakedmot, og Mefaat, og Kirjataim, og Sibma, og Serada, og Sion på Enab-fjellet, og Bet-Peor, og Asdot-Pisga, og

Bet-Jesjimot, og alle byene i Misor, og hele riket til Sihon, kongen av amorittene, som Moses slo, både ham og lederne av Midian, og Evi, og Rekem, og Sur, og Hur, og Reba, fyrsten over Sions bytte, og de som bodde i Sion. Og de drepte seeren Balaam, sønn av Beor, i vendingen. Det skjedde at grensene til Ruben ble Jordan som grense. Dette var arven til Rubens sønner i henhold til deres klaner, deres byer og deres gårder. Moses ga til Gads sønner etter deres klaner. Og grensene deres ble Jazer, alle byene i Gilead, og halvparten av Ammons sønners land inntil Arabah, som er overfor Arad. Og fra Hesbon til Araboth ved Mizpa, og Botanim, og Maan til grensene av Dibon, og Enadom og Othargai og Bainthanabra og Sukkot og Shafan og det gjenværende kongedømmet til Sihon, kongen av Hesbon; og Jordan vil markere grensen til delen av havet Kinneret på den andre siden av Jordan fra øst. Dette er arven til Gads sønner ifølge deres klaner og ifølge deres byer, ifølge deres klaner. Nakken vil de vende foran sine fiender, fordi det skjedde ifølge deres klaner, deres byer og deres gårder. Og Moses gav til den halve stammen Manasse ifølge deres klaner. Og grensene deres ble fra Maan, og hele kongeriket Basan, og hele kongeriket til Og, kongen av Basan, og alle landsbyene til Jair, som er i Basan, seksti byer. Og den halve del av Gilead, og i Ashtaroth, og i Edrei, byene i Ogs kongerike i Bashan, til sønnene av Machir, sønnene av Manasseh, og til den halve del av sønnene av Machir, sønnene av Manasseh, i henhold til deres klaner. Disse som Moses ga arv bortenfor Jordan i Araboth Moab, bortenfor Jordan ved Jeriko fra øst.

14

Og disse var de som fordelte arv til Israels sønner i landet Kanaan, som Eleasar presten, og Josva, Nuns sønn, og stammehøvdingene til Israels sønners familier fordelte som arv til dem. Etter lodd arvet de, på den måten Herren befalte gjennom Josvas hånd, til de ni stammene og til den halve stammen fra den andre siden av Jordan. Og til levittene ga han ikke arvelodd blant dem, fordi sønnene av Josef var to stammer, Manasse og Efraim, og det ble ikke gitt noen del i landet til levittene, men bare byer å bo i, og deres beiteområder til buskapen, og buskapen deres. På den måten Herren befalte Moses, således gjorde Israels sønner, og de delte landet. Og Judas sønner nærmet seg Josva i Gilgal, og Kaleb, sønn av Jefunne, kenisitten, sa til ham: Du vet det ord som Herren talte til Moses, Guds mann, om meg og deg i Kades Barnea. Førti år gammel var jeg da Moses, Guds tjener, sendte meg fra Kadesh Barnea for å spionere ut landet, og jeg svarte ham med ord i samsvar med hans sinn. Mine brødre som gikk opp med meg, forandret folkets hjerte, men jeg var fullt bestemt på å følge Herren min Gud. Og Moses sverget på den dagen og sa: Landet som du trådte på, skal være din arvelodd og dine barns inn i evigheten, fordi du var hengiven til å følge etter Herren vår Gud. Og nå har Herren holdt meg ved like på den måten han sa; dette er det førtifemte året, fra da Herren talte dette ordet til Moses; og Israel gikk i ørkenen; og nå se, jeg er i dag åttifem år; Ennå er jeg i dag sterk, som da Moses sendte meg, på samme måte er jeg sterk nå til å gå

ut og gå inn i krigen. Og nå ber jeg deg om dette fjellet, som Herren sa den dagen, fordi du har hørt dette ordet den dagen. Men nå er Anakim der, befestede og store byer. Hvis derfor Herren er med meg, vil jeg ødelegge dem, slik som Herren sa til meg. Og Josva velsignet ham, og ga Hebron til Kaleb, sønn av Jefunne, sønn av Kenas, som arvelodd. Derfor ble Hebron gitt til Kaleb, sønn av Jefunne, kenisitten, som arv inntil denne dag, fordi han fulgte befalingen fra Herren, Israels Gud. Men navnet på Hebron var tidligere byen Argob, anakittenes hovedstad, og landet fikk fred fra krigen.

15

Og det skjedde at grensene for Judas stamme, ifølge deres klaner, gikk fra grensene av Idumea, fra ørkenen Sin inntil Kades mot sør. Og deres grenser ble fra Sør til den delen av Salthavet fra den ryggen som fører mot Sør. Og den passerer gjennom overfor oppgangen til Akrabbim, og den går rundt Sena, og den går opp fra sør til Kadesh Barnea, og den går ut fra Hezron, og den går opp til Addar, og den går ut vest for Kadesh, og den går ut til Azmon, og den strekker seg til Egypts ravin, og dens utgang av grensene vil være ved havet, dette er deres grenser fra sør. Og grensene fra øst: hele det salte havet inntil Jordan. Og grensene deres fra nord, og fra åskammen ved havet og fra den delen av Jordan. Den stiger opp til grensene ved Bethaglaam, og den går forbi fra nord ved Betharabah, og grensene stiger opp til steinen til Bohan, sønn av Ruben. Og grensene stiger opp til den fjerde

del av Akor-kløften, og den går ned til Gilgal, som er overfor Adummim-skråningen, som er sør for kløften, og den strekker seg til vannet ved solens kilde, og dens utløp vil være Rogel-kilden. Og grensene stiger opp til Hinnom-kløften, ved ryggen av jebusitten fra sør; dette er Jerusalem. Og grensene strekker seg til toppen av fjellet, som er overfor Hinnom-kløften mot havet, som er fra delen av Refaim-landet i nord. Og grensen strekker seg fra toppen av fjellet til Naftho-vannkilden, og den strekker seg til Efron-fjellet, og den vil føre grensen til Baal; dette er Jarim-byen. Og grensen vil gå rundt fra Baal til havet, og vil passere inn i fjellet Assar på baksiden av byen Jarin fra nord; dette er Chaslon; og vil gå ned til solens by, og vil passere til sør. Og grensen strekker seg ved baksiden av Ekron mot nord, og vil strekke seg grensene til Sukkot, og vil passere grensene til sør, og vil strekke seg til Lebna, og utgangen av grensene vil være ved havet. Og deres grenser fra havet, det store havet vil markere grensen. Dette var grensene til Judas sønner rundt omkring etter klanene deres. Og til Kaleb, sønn av Jefonne, ga han en del midt blant Judas sønner på grunn av Guds befaling, og Josva ga ham byen Arbok, Anaks hovedstad, denne er Hebron. Og Kaleb, sønn av Jefunne, ødela derfra de tre sønnene av Anak: Sesai og Talmai og Akiman. Og Kaleb gikk opp derfra mot innbyggerne i Debir, og Debirs navn var tidligere Skriftenes by. Og Kaleb sa: Den som tar og inntar Skriftenes by og tar den i besittelse, ham vil jeg gi min datter Aksa til kone. Og Otniel, sønn av Kenaz, Kalebs bror, tok den, og han ga ham Aksa, sin datter, til hustru. Og det skjedde da hun dro ut, at hun rådførte seg med ham og sa: Jeg skal be min far om jord. Og hun ropte fra eselet, og Kaleb sa til

henne: Hva er det med deg? Og hun sa til ham: Gi meg en velsignelse, fordi du har gitt meg land i Negeb, gi meg Bothanis. Og han ga henne Gonathlah i høyden og Gonathlah i lavlandet. Dette er arven til Judas sønners stamme. Deres byer ble byer mot stammen av Judas sønner ved grensene av Edom i ørkenen, og Beseleel, og Ara, og Hasor, og Ikam, og Regma, og Aruel, og Kadesh, og Asorionain, og Mainam, og Balmainan, og deres landsbyer, og byene Aseron, dette er Hasor, og Sen, og Salmaa, og Molada, og Seri, og Baiphalath, og Cholaseola, og Beersheba; og deres landsbyer, og deres gårder, Bala, og Bakok, og Asom, og Elboidad, og Betel, og Horma, og Ziklag, og Macharim, og Sethennak, og Labos, og Sale, og Eromoth; tjueni byer, og deres landsbyer. I sletten: Ashtaol, Zorah og Eshtaol. Og Ramen, og Tano, og Iluthoth, og Maiani, og Iermouth, og Adullam, og Membra, og Saocho, og Iazeka, og Sakarim, og Gadera, og gårdene dens; fjorten byer, og landsbyene deres. Senna, og Adasan, og Migdal Gad, og Dalad, og Mispa, og Iakareel, og Basedot, og Ideadalea, og Kabra, og Makes, og Maakos, og Geddor, og Bagadiel, og Noman, og Makedan; seksten byer, og landsbyene deres; Lebna, og Itak, og Anok, og Jana, og Nasib, og Keilam, og Akiezi, og Kezib, og Batesar, og Ailom; ti byer, og landsbyene deres; Ekron, og landsbyene dens, og gårdene deres, fra Ekron Gemna; og alle som er nær Asdod; og landsbyene deres, Asiedot, og landsbyene dens, og gårdene dens; Gasa, og landsbyene dens, og gårdene dens inntil Egypts bekk, og det store havet avgrenser. Og i fjellområdet Samir, og Jeter, og Soka, og Renna, og byen Skriftene, dette er Debir, og Anon, og Es, og Man, og Aisam, og Gosen, og Kalou, og Kanna, og Gelom; elleve

byer, og landsbyene deres; Airem, og Remna, og Soma, og Jemain, og Baitakou, og Fakoua, og Euma, og byen Arbok, dette er Hebron, og Soraith; ni byer, og gårdene deres; Maor, og Karmel, og Ozib, og Itan, og Jariel, og Arikam, og Zakanaim, og Gibea, og Tamnata; ni byer, og landsbyene deres; Ailoua, og Betsur, og Geddon, og Magarot, og Baitanam, og Tekoum; seks byer, og landsbyene deres; Kariatbaal, dette er byen Jarim, og Soteba; to byer, og gårdene deres; og Baddargeis, og Tarabaam, og Ainon, og Aiochioza, og Naflazon, og byene Sadon, og Arkades; syv byer, og landsbyene deres. Og jebusitten bodde i Jerusalem, og Judas sønner var ikke i stand til å ødelegge dem, og jebusittene bodde i Jerusalem inntil denne dag.

16

Og grensene til Josefs sønner ble fra Jordan ved Jeriko fra øst, og vil gå opp fra Jeriko inn i fjellandet, ørkenen, inn i Betel Luz. Og den vil gå ut til Betel, og vil passere over grensene til Ahatarthi. Og den vil gå gjennom til havet ved grensene til Aptalim inntil grensene til Baithoron den nedre, og utløpet deres vil være ved havet. Og Josephs sønner, Ephraim og Manasseh, arvet. Og grensene for Efraims sønner ble fastlagt ifølge deres klaner, og grensene for deres arv gikk fra øst Atarot og Erok til Bet-horon den øvre, og Gasara. Og grensene vil komme til havet ved Icasmon fra Nord Therma; den vil gå rundt mot øst til Thenasa, og Selles, og vil passere fra øst til Ianoka, og til Macho, og Ataroth, og landsbyene deres; og den vil komme til Jeriko, og vil

strekke seg til Jordan. Og fra Grav vil grensene gå til havet ved Chelkana, og deres utgang vil være ved havet, dette er arven til Efraims stamme ifølge deres klaner. Og byene som ble satt av til Efraims sønner mellom Manasses sønners arv, alle byene og deres landsbyer. Og Efraim ødela ikke kanaaneeren som bodde i Gezer, og kanaaneeren bodde i Efraim inntil denne dag, inntil Farao, kongen av Egypt, gikk opp og tok den og brente den i ild, og de gjennomboret kanaaneerne og feresittene og de som bodde i Geser, og Farao ga den som medgift til datteren hans.

17

Og det skjedde at grensene for Manasses sønners stamme, fordi denne var førstfødt til Josef, til Makir, Manasses førstfødte, far til Gilead – for han var en krigsmann – var i Gilead og i Basan. Og det skjedde for de gjenværende sønnene av Manasse ifølge deres klaner, for sønnene av Iezi, og for sønnene av Kelez, og for sønnene av Ieziel, og for sønnene av Sychem, og for sønnene av Symarim, og for sønnene av Ofer, disse menn ifølge deres klaner. Og Salpaad, sønn av Hepher, hadde ikke sønner, men døtre, og disse er navnene på Salpaads døtre: Maala, Noua, Egla, Melcha og Thersa. Og de sto før Eleasar presten, og før Josva, og før herskerne, og sa: Gud befalte gjennom Moses hånd å gi oss arv blant våre brødre, og det ble gitt dem gjennom Herrens befaling en lodd blant deres fars brødre. Og loddtildelingen deres falt fra Anassa, og sletten Labek fra landet Gilead, som er på den andre siden av Jordan; Fordi døtrene til Manasses sønner arvet

arvelodd blant brødrene sine; men landet Gilead ble til de gjenværende sønnene til Manasse. Og grensene til Manasses sønner ble Delehanath, som er ved Anaths sønners område, og går til grensene ved Jamin og Jassib ved kilden Taphthoth. Til Manasse vil det være, og Tafet på grensene av Manasse, til sønnene av Efraim. Og grensene vil gå ned til Karana-kløften mot sør ved Jariel-kløften; terebinten tilhører Efraim mellom Manasses by; og Manasses grenser går mot nord til bekken; og utløpet vil være havet. Fra sør tilhører det Efraim, og mot nord Manasse; og havet vil være grense for dem; og ved Aser vil de møtes mot nord, og med Issakar fra øst. Og Manasse vil få i Issakar og i Asher Baitan og landsbyene deres, og de som bor i Dor og landsbyene dens, og de som bor i Megiddo og landsbyene dens, og den tredje del av Mapheta og landsbyene dens. Og Manassehs sønner var ikke i stand til å ødelegge disse byene, og kanaaneeren begynte å bo i dette landet. Og det skjedde at da Israels sønner seiret, gjorde de kanaaneerne til undersåtter, men dem ødela de ikke fullstendig. Josefs sønner talte imot til Josva og sa: Hvorfor tildelte du oss én lodd og én målt del? Jeg er et stort folk, og Gud har velsignet meg. Og Josva sa til dem: Hvis dere er et stort folk, gå opp i skogen og rydd for dere selv, hvis Efraims fjell inneslutter dere. Og de sa: Efraims fjell behager oss ikke, og kanaanittene som bor der i Betsan og i landsbyene der, i Jisreeldalen, har utvalgte hester og jern. Og Josva sa til Josefs sønner: Hvis du er et stort folk og har stor styrke, skal du ikke ha én arvelodd. For skogen skal være din, fordi det er en skog og du skal rydde den, og den skal være din. Og når du utrydder kanaaneeren, selv om han har utvalgte hester, for du er sterkere

enn ham.

18

Og hele forsamlingen av Israels sønner ble samlet i Shiloh, og de slo opp der vitnesbyrdets telt, og landet ble underlagt av dem. Og Israels sønner som ikke hadde arvet ble igjen, syv stammer. Og Josva sa til Israels sønner: Hvor lenge vil dere nøle med å arve landet som Herren vår Gud ga? Gi fra dere tre menn fra hver stamme, og når de har stått opp, la dem gå gjennom landet, og la dem beskrive det foran meg, slik som det vil være nødvendig å dele det. Og de kom til ham, og han delte syv porsjoner til dem. Juda skal stå som grense for dem fra sør, og Josefs sønner skal stå for dem fra nord. Dere skal dele landet i sju deler og bringe dem hit til meg, og jeg vil kaste lodd for dere før Herren, vår Gud. For Levis sønner har ikke noen del blant dere; presteskapet er hans del fra Herren. Og Gad og Ruben og den halve stammen av Manasse tok sin arv på den andre siden av Jordan mot øst, som Moses, Herrens tjener, ga dem. Og mennene reiste seg og gikk, og Josva befalte mennene som gikk for å kartlegge landet, og sa: Gå og kartlegg landet, og kom til meg, og her vil jeg kaste lodd for dere foran Herren i Silo. Og de dro av sted og gjennomvandret landet, og de så det og skrev det ned etter byer, syv deler i en bok, og de brakte den til Josva. Og Josva kastet lodd for dem i Silo foran Herren. Og loddet gikk ut for Benjamins stamme først, i henhold til deres klaner, og grensene for deres lodd gikk ut mellom Judas sønner og Josefs

sønner. Og deres grenser var fra nord, fra Jordan skal grensene gå opp langs baksiden av Jeriko fra nord, og vil gå opp til fjellet mot havet, og utløpet vil være Mabdaritis Bethon. Og grensene vil passere derfra til Luz på baksiden av Luz fra sør av den, dette er Betel, og grensene vil gå ned til Matarot Orech på fjellområdet, som er mot sør til Bet-horon den nedre. Og grensen vil passere gjennom og vil gå forbi den delen som vender mot sjøen fra sør, fra fjellet ved Bet-horon mot sør, og dens utløp vil være ved Kirjat-Baal, dette er Kirjat-jearim, Judas sønners by, dette er delen mot sjøen. Og delen mot sør fra Kariath Baal, og den vil gå gjennom grensene inn i Gasin, ved vannkilden Naphto. Og den vil gå ned til grensene ved en del, dette er mot ansiktet av dalen Sonnam, som er fra delen Emek Refaim fra nord, og den vil gå ned til Gehenna på ryggen av jebusittene fra sør; den vil gå ned til kilden Rogel; Og den vil passere gjennom til kilden Bet-Sjemesj; og den vil passere forbi Galilot, som er overfor oppgangen til Adummim; og den vil gå ned til steinen til Bohan, sønnene av Ruben; og den vil passere gjennom bak Bet-Araba fra nord, og den vil gå ned til grensene på baksiden av havet fra nord. Og utløpet av grensene vil være ved ryggen av Salthavet mot nord, ved den delen av Jordan fra sør; dette er grensene fra sør. Og Jordan skal danne grensen fra østsiden, dette er Benjamins sønners arv, dens grenser rundt etter deres klaner. Og byene til Benjamins sønner ble etter ættene deres Jeriko, og Betegaio, og Amekasis, og Baitabara, og Sara, og Besana, og Aiein, og Fara, og Efrata, og Karafa, og Kefira, og Moni, og Gibea, tolv byer; og landsbyene deres, Gibeon, og Rama, og Beerot, og Massema, og Miron, og Amoke, og Fira, og

Kafan, og Nakan, og Selekan, og Tareela, og Jebus; dette er Jerusalem; og Gabaot, Jarim, tretten byer, og landsbyene deres; dette er arven til Benjamins sønner etter ættene deres.

19

Og den andre lodden gikk ut til Simeons sønner, og arven deres ble mellom Judas sønners lodder. Og det ble deres lodd Beersheba, og Samaa, og Kaladam, og Arsola, og Bola, og Jason, og Erthoula, og Boula, og Horma, og Sikelag, og Baitmahereb, og Sarsousin, og Batharot, og deres marker; tretten byer, og deres landsbyer. Eremmon, og Thalcha, og Jether, og Asan; fire byer og landsbyene deres, rundt byene deres inntil Balek, gående Bameth mot sør; dette var arven til stammen av Simeons sønner etter klanene deres. Fra Judas lodd kom arven til Simeons sønners stamme, fordi Judas sønners del ble større enn deres, og Simeons sønner arvet midt i deres lodd. Og det tredje loddet gikk ut til Sebulun etter klanene deres; grensene til arven deres vil være Esedekgola, grensene deres, havet og Magelda, og det vil forene ved Baitharaba inn i kløften som er overfor Jekman. Og den returnerte fra Seddouk fra øst, motsatt Betsjemesj, ved grensene til Khaselotait, og den vil passere gjennom Dabirot, og den skal gå opp til Fanggai. Og derfra vil den gå rundt fra motsatt side mot øst til Gebe, til byen Katasem, og vil passere gjennom til Remmona Matharaoza. Og den vil gå omkring grensene mot nord ved Amot, og utgangen deres vil være ved Gaifael, og Katanat, og Nabaal, og Symoon, og Jeriko, og Baitman.

Dette er arven til Zebuluns sønners stamme etter deres klaner, byene og landsbyene deres. Og den fjerde lodd gikk ut til Issakar. Og grensene deres ble Jazel, og Kesalot, og Sunem, og Agin, og Siona, og Reerot, og Anakeret, og Dabiron, og Kisjon, og Rebes, og Remmas, og Jeon, og Tomman, og Aimarek, og Bersafes. Og grensene vil møtes ved Gathbor og ved Salim mot havet, og Beth-shemesh, og utløpet av grensene hans vil være Jordan. Dette er arven til Issakars sønners stamme ifølge deres klaner, byene og landsbyene deres. Og den femte lodden gikk ut til Asher etter deres klaner. Og grensene deres ble Exeleketh, og Aleph, og Baithok, og Keaph, og Elimelech, og Ammiel, og Maasa; og det vil slutte seg til Karmel ved havet, og til Zion, og Labanath. Og den vil snu fra solens oppgang og Baithgeneth, og den vil slutte seg til Zebulun og Ekgai, og Phthael mot nord, og den vil entre grensene til Saphthaibethme, og Inael, og den vil passere gjennom til Chobamasomel, og Elbon, og Rahab, og Ememaon, og Kanthan helt til det store Sidon. Og grensene vil vende tilbake til Rama, og inntil kilden Masphassat, og av tyrerne; og grensene vil vende tilbake til Iasif, og utgangendens vil være havet, og Apoleb, og Ekozob, og Arkob, og Afek, og Raau. Dette er arven til Asher stamme ifølge deres klaner, byene og landsbyene deres. Og til Naphtali gikk den sjette lodd ut. Og grensene deres ble Moolam, og Mola, og Besemiin, og Arme, og Nabok, og Iephthamai, inntil Dodam, og gjennomgangene hans ble Jordan. Og grensene vil vende mot havet ved Aththabor, og derfra vil den passere Iakana, og den vil møte Zebulun fra sør, og Asher vil møte ved havet, og Jordan fra solens oppgang. Og de befestede byene til tyrerne: Tyrus, og Omathadaketh, og Kenereth, og

Armaith, og Arael, og Hasor, og Kades, og Assari, og kilden Asor, og Keroe, og Megalaarim, og Baiththame, og Thessamys. Dette er arven til Naftalis sønners stamme. Og til Dan gikk det syvende loddet ut. Og grensene deres ble Sarath, og Asa, og byene Sammaus, og Salamin, og Ammon, og Silatha, og Elon, og Thamnatha, og Akkaron, og Alkatha, og Begethon, og Gebeelan, og Azor, og Banaibakat, og Gethremmon, og fra havet Hierakon grense nær Joppa. Dette var arveloddet til stammen Dans sønner etter deres distrikter, deres byer og deres landsbyer. Og Dans sønner dro og kriget mot Lakis, og grep den, og slo den med sverdets munn, og bosatte seg i den og kalte dens navn Lasendan. Og de dro for å ta landet i besittelse etter deres grense. Og Israels sønner ga arvelodd til Josva, Nuns sønn, blant dem gjennom Guds befaling, og ga ham byen som han ba om, Tamnasakar, som er i Efraims fjell, og han bygde byen, og bodde i den. Dette er inndelingene som Eleasar presten, og Josva, Nuns sønn, og familiehodene i Israels stammer tildelte som arv ved loddkasting i Silo foran Herren, ved inngangen til vitnesbyrdets telt, og de dro for å ta landet i besittelse.

20

Og Herren talte til Josva og sa: Snakk til Israels sønner og si: Gi byene som er tilfluktsteder, som jeg sa til dere gjennom Moses. Tilflukt til drapsmannen, til den som slo en sjel utilsiktet, og byene skal være tilflukt for dere, og drapsmannen skal ikke dø ved blodets hevner, inntil han står foran forsamlingen til dom.

Og han avsatte Kadesh i Galilea i Naftali-fjellet, og Sikem i Efraim-fjellet, og byen Arbok, dette er Hebron, i Juda-fjellet. Og på den andre siden av Jordan ga han Bosor i ørkenen på slettelandet fra Rubens stamme, og Aremot i Gilead fra Gads stamme, og Gaulon i Basan fra Manasses stamme. Disse byene ble utpekt for Israels sønner og for den fremmede som bor blant dem, for å fly dit for enhver som slår en sjel utilsiktet, så at han ikke dør for hånden av blodhevneren, inntil han står foran forsamlingen til dom.

21

Og de kom nær, høvdingene av fedrenes hus av Levis sønner, til presten Eleasar, og Josva, Nuns sønn, og til stammehøvdingene av fedrene fra Israels stammer. Og de sa til dem i Silo i landet Kanaan, og sa: Herren befalte ved Moses hånd å gi oss byer å bo i, og beitemarker for vår buskap. Og Israels sønner ga til levittene ved arvetildelingen, gjennom Herrens befaling, byene og deres beiteområder. Og loddet gikk ut til folket Kahat, og det ble til sønnene Aron, prestene, levittene, fra stammen Juda og fra stammen Simeon og fra stammen Benjamin ved lodd, tretten byer. Og til sønnene av Kahat, de gjenværende, fra stammen Efraim og fra stammen Dan og fra den halve stammen Manasse, ved lodd, ti byer. Og til Gershons sønner fra Issakars stamme og fra Ashers stamme og fra Naftalis stamme og fra den halve Manasses stamme i Basan, tretten byer. Og til Meraris sønner, etter deres klaner, fra Rubens stamme og fra Gads stamme og fra

Sebulons stamme, ved loddtrekning, tolv byer. Og Israels sønner ga levittene byene og deres beiteområder, på den måten Herren hadde befalt Moses, ved loddtrekning. Og stammen til Judas sønner og stammen til Simeons sønner og fra stammen til Benjamins sønner ga disse byene; og de ble gitt til Arons sønner fra Kahats folk av Levis sønner, fordi loddet falt på disse. Og han ga dem Kirjat Arba, morbyen til Anak; denne er Hebron i Judas fjell; men beitemarkene rundt den, og markene til byen, og landsbyene dens ga Josva til sønnene av Kaleb, sønn av Jefunne, i eie. Og til sønnene til Aron ga han byen som tilfluktsted for drapsmannen, Hebron, og beitelandene som hørte til den; og Libna, og beitelandene som hørte til den; Og Ajjalon, og beitelandene som hørte til den; og Jattir, og beitelandene som hørte til den; Og Gat, og beitelandene som hørte til den; og Debir, og beitelandene som hørte til den; Og Asa, og beitelandene som hørte til den; og Jutta, og beitelandene som hørte til den; og Bet-Sjemesj, og beitelandene som hørte til den; ni byer fra disse to stammene. Og fra Benjamins stamme: Gibeon og beitelandene til den, og Geba og beitelandene til den, og Anatot og beitelandene til den, og Gamala og beitelandene til den; fire byer. Alle byene til Aarons sønner, prestene, tretten. Og til folkene, sønnene av Kahat, levittene som var gjenværende fra sønnene av Kahat, og det ble byen til prestene deres fra stammen Efraim; og de ga dem byen som var tilfluktsted for draperen, nemlig Sikem, og beitemarker til den; og Gasara og områdene til den, og beitemarker til den; Og Bet-Horon, og beitemarker til den; fire byer. Og fra Dans stamme, Eltkeke, og beitelandene til den; og Gat-Rimmon, og beitelandene til den; og Ajjalon, og beitelandene

til den; og Gat-Rimmon, og beitelandene til den; fire byer. Og fra den halve stamme Manasse: Tanakh med dens avsondrede områder, og Iebatha med dens avsondrede områder, to byer. Alle ti byer, og de som var avsondret til disse, til folkene av Kahats gjenværende sønner. Og til Gershons sønner, levittene, fra den halve stammen Manasseh: byene som var avsatt til drapsmennene, Gaulon i Bashan med dens tilhørende områder, og Bezer med dens tilhørende områder, to byer. Og fra stammen Issakar: Kisjon og beitemarker avsatt til den, og Daberat og beitemarker avsatt til den, og Ramot og beitemarker avsatt til den, og Kilden av Skrifter og beitemarker avsatt til den; fire byer. Og fra stammen Aser: Basella og beitelandene til den, og Dabbon og beitelandene til den, og Helkat og beitelandene til den, og Rahab og beitelandene til den; fire byer. Og fra Naftalis stamme: byen som var avsatt til den som hadde myrdet, Kades i Galilea, og dens avsatte områder, og Nemmat og dens avsatte områder, og Temmon og dens avsatte områder, tre byer. Alle Gershons byer ifølge deres klaner, tretten byer. Og til folket, sønnene av Merari, levittene, de gjenværende, fra stammen Sebulon: Maan og beitene dens, og Kadesh og beitene dens, og Silla og beitene dens, tre byer. Og bortenfor Jordan ved Jeriko, fra stammen Ruben, byen som var tilfluktstedet for morderen, Bosor i ørkenen, Miso og beitelandene dens, og Jaser og beitelandene dens, og Dekmon og beitelandene dens, og Mafa og beitelandene dens, fire byer. Og fra Gads stamme, byen som var tilfluktssted for morderen, og Ramot i Gilead med beitemarker, Kamin med beitemarker, og Hesbon med beitemarker, og Jaser med beitemarker, alle byene fire. Alle byene til Meraris sønner ifølge

deres klaner av de gjenværende fra Levis stamme, og grensene ble tolv byer. Alle levittenes byer i midten av Israels sønners eiendom, førtiåtte byer, og beitemarker deres rundt disse byene; by og beitemarker rundt byen for alle disse byene; Og Herren ga Israel hele landet, som han sverget å gi deres fedre; og de tok det i besittelse, og de bosatte seg i det. Og Herren lot dem hvile rundt omkring, slik som han hadde sverget til deres fedre. Ingen reiste seg mot dem av alle deres fiender, alle deres fiender overgav Herren i deres hender. Ikke ett av alle de gode ordene som Herren talte til Israels sønner falt bort, alle kom til oppfyllelse.

22

Da kalte Josva sammen sønnene av Ruben, og sønnene av Gad, og den halve stammen av Manasse, og sa til dem: Dere har hørt alt det som Moses, Herrens tjener, befalte dere, og dere adlød min stemme i samsvar med alt det han befalte dere. Dere har ikke forlatt deres brødre disse mange dagene, inntil den dag i dag har dere holdt budet fra Herren deres Gud. Nå har Herren vår Gud gitt våre brødre hvile, slik han sa til dem. Vend derfor nå om og dra hjem til deres hus og til deres eiendomsland, som Moses ga dere på den andre siden av Jordan. Men hold dere selv meget til å gjøre budene og loven, som Moses, Herrens tjener, befalte oss å gjøre; å elske Herren vår Gud, å vandre alle hans veier, å holde hans bud, og å holde fast ved ham, og å tjene ham av hele deres sinn og av hele deres sjel. Og Josva velsignet dem

og sendte dem ut, og de gikk til sine hjem. Og til den halve stammen Manasse ga Moses land i Basan, og til den andre halvdelen ga Josva land sammen med hans brødre på den andre siden av Jordan ved havet, og da Josva sendte dem hjem til deres hus, velsignet han dem. Og med mye rikdom dro de hjem til sine hus, og svært mye kveg, og sølv, og gull, og jern, og mye klær, de delte byttet fra fiendene med sine brødre. Og sønnene av Ruben, og sønnene av Gad, og den halve stammen av Manasse dro bort fra Israels sønner i Silo i landet Kanaan for å dra inn i Gilead, inn i deres eiendomsland, som de hadde arvet gjennom Herrens befaling ved Moses hånd. Og de kom til Gilead ved Jordan, som er i landet Kanaan, og Rubens sønner og Gads sønner og den halve stamme av Manasse bygde der et alter ved Jordan, et stort alter å se. Og Israels sønner hørte det ble sagt: Se, Rubens sønner og Gads sønner og den halve stamme av Manasse har bygget et alter på grensene til Kanaans land, ved Gilead ved Jordan, på den andre siden av Israels sønner. Og alle Israels sønner var samlet sammen i Shiloh, så at de, etter å ha dratt opp, kunne føre krig mot dem. Og Israels sønner sendte til Rubens sønner og til Gads sønner og til sønnene av den halve Manasse stamme inn i Gileads land, både Pinehas, sønn av Eleasar, sønn av Aron ypperstepresten, og ti av høvdingene med ham; én høvding fra hvert familiehus fra alle Israels stammer; høvdingene av fedrehusene er tusenmenn av Israel. Og de kom til sønnene av Ruben, og til sønnene av Gad, og til den halve stammen av Manasse inn i landet Gilead, og de talte til dem og sa: Disse tingene sier hele forsamlingen til Herren: Hva er denne overtredelsen som dere har begått overfor Israels Gud, å vende

dere bort i dag fra Herren, ved å bygge dere selv et alter, og bli opprørere mot Herren? Er ikke synden ved Peor liten for oss, fordi vi ikke ble renset fra den inntil denne dagen? Og det ble en plage i Herrens forsamling. Og dere har vendt dere bort i dag fra Herren, og det vil skje at hvis dere forlater Herren i dag, så vil vreden i morgen komme over hele Israel. Og nå, hvis landet deres, deres besittelse, er lite, så kryss over til Herrens land, besittelsen hvor Herrens telt bor, og dere skal arve blant oss. Men bli ikke opprørere mot Gud, og dere skal heller ikke avvike fra Herren ved å bygge dere et alter utenfor Herrens alter, vår Guds alter. Se, overtrådte ikke Akar, sønn av Sera, i overtredelse angående den innviede tingen, og kom det ikke vrede over hele Israels forsamling? Og denne ene døde i sin egen synd. Og Rubens sønner svarte, og Gads sønner, og den halve stammen av Manasse, og de talte til Israels høvdinger og sa: Gud Gud Herren er, og Gud Gud han selv vet, og Israel han selv vil vite; hvis vi har syndet i frafall foran Herren, må han ikke redde oss på denne dagen. Og hvis vi bygget oss selv et alter for å avvike fra Herren vår Gud, for å bringe brennoffer på det, for å gjøre frelseoffer på det, vil Herren søke det ut. Men på grunn av forsiktighet med ordet gjorde vi dette, idet vi sa: så at ikke barna deres i morgen skal si til våre barn: Hva har dere med Herren, Israels Gud, å gjøre? Og Herren plasserte grenser mellom oss og dere, Jordan, og det er ikke til dere noen del i Herren, og deres sønner vil fremmedgjøre våre sønner, så de ikke må tilbe Herren. Og vi sa å gjøre slik, å bygge dette alteret ikke på grunn av offer og heller ikke på grunn av slaktoffer, men for at dette skal være et vitnesbyrd mellom oss og dere, og mellom våre generasjoner

etter oss, for å tjene Herren foran ham, med våre offer og med våre slaktoffer og med våre frelsesofre; og barna deres skal ikke si til våre barn i morgen: dere har ikke del i Herren. Og vi sa: Hvis det noen gang skjer at de snakker til oss, eller til våre generasjoner i morgen, og de sier: Se likheten av Herrens alter, som våre fedre gjorde, ikke på grunn av offergaver og heller ikke på grunn av ofringer, men det er et vitnesbyrd mellom dere og mellom oss, og mellom våre sønner. Måtte det derfor ikke bli slik at vi vender oss bort fra Herren på denne dagen i dag, å vike fra Herren, så at vi bygger oss et alter for fruktofringene og for ofringene til Salamis og for frelsesofferet, bortsett fra Herrens alter som er foran hans telt. Og da Pinehas, presten, og alle herskerne av Israels menighet som var med ham, hørte de ordene som Rubens sønner og Gads sønner og den halve stammen Manasse talte, behaget det dem. Og Pinehas, presten, sa til Rubens sønner og til Gads sønner og til den halve stamme av Manasse: I dag har vi forstått at Herren er med oss, fordi dere ikke har begått overtredelse for Herrens åsyn, og fordi dere har utfridd Israels sønner fra Herrens hånd. Og Pinehas, presten, og herskerne vendte tilbake fra Rubens sønner og fra Gads sønner og fra den halve stammen Manasse fra Gilead inn i landet Kanaan til Israels sønner, og de svarte dem med ordene. Og det behaget Israels sønner, og de talte til Israels sønner, og de velsignet Israels sønners Gud, og de sa at de ikke lenger skulle dra opp mot dem til krig for å ødelegge Rubens sønners og Gads sønners og den halve Manasse stammes land, og de bosatte seg på det. Og Josva kalte alteret til Ruben og Gad og den halve stamme av Manasse, og sa at det er et vitnesbyrd mellom dem,

at Herren deres Gud er.

23

Og det skjedde etter mange dager, etter at Herren hadde gitt Israel hvile fra alle deres fiender rundt omkring, og Josva var blitt gammel og fremskredet i dager. Og Josva kalte sammen alle Israels sønner og deres eldreråd og deres herskere og deres dommere og deres skrivere, og sa til dem: Jeg har blitt gammel og kommet langt i dager. Dere har sett alt det Herren vår Gud gjorde mot alle disse folkene foran oss, fordi Herren deres Gud er den som kjempet for dere. Se at jeg har kastet til dere de nasjonene som er gjenværende for dere, disse i arveloddene til stammene deres, fra Jordan alle nasjonene som jeg har ødelagt, og fra det store havet skal det avgrense ved solens nedgang. Herren vår Gud vil ødelegge dem fra vårt ansikt, inntil de omkommer, og han vil sende de ville dyr mot dem, inntil han ødelegger dem og deres konger fra deres ansikt, og dere skal arve deres land, slik som Herren vår Gud talte til dere. Vær derfor svært sterke til å holde og gjøre alt det som er skrevet i boken av Moses lov, slik at dere ikke vender dere til høyre eller venstre, slik at dere ikke går inn blant disse folkeslagene som er blitt igjen; og navnene på deres guder skal ikke nevnes blant dere, og dere skal heller ikke tjene dem, og dere skal heller ikke tilbe dem, men dere skal holde dere fast til Herren vår Gud, akkurat som dere har gjort inntil denne dagen. Og Herren vil ødelegge dem fra deres ansikt, store og sterke nasjoner, og ingen

har stått imot oss inntil denne dag. Én av dere forfulgte tusen, fordi Herren vår Gud kjempet for dere, akkurat som han sa til oss. Og vakt dere meget for å elske Herren, vår Gud. Hvis dere for vender dere bort og slutter dere til de gjenværende folkene, disse som er med dere, og inngår ekteskap med dem, og blander dere sammen med dem og de med dere, så vit at Herren ikke vil fortsette å ødelegge fullstendig disse folkene fra deres ansikt, og de vil være for dere til snarer, og til snublesteiner, og til spiker i hælene deres, og til piler i øynene deres, inntil dere går til grunne fra dette gode landet, som Herren deres Gud ga dere. Jeg går bort den vei som alle de på jorden, og dere vil kjenne i deres hjerte og i deres sjel, fordi ikke ett ord falt fra alle de ord som Herren vår Gud sa til alle de ting som tilhører oss, ikke ett feilet av dem. Og det vil være på den måten som alle de gode ordene har kommet til oss, som Herren talte over dere, slik vil Herren Gud bringe over dere alle de onde ordene inntil han ødelegger dere fra dette gode landet som Herren ga dere, når dere bryter pakten til Herren vår Gud som han befalte oss, og dere går og tjener andre guder og tilber dem.

24

Og Josva samlet alle Israels stammer i Silo, og han kalte sammen deres eldste og deres skriftlærde og deres dommere, og han stilte dem opp foran Gud. Og Josva sa til hele folket: Disse ting sier Herren, Israels Gud: Bortenfor elven bosatte fedrene deres seg fra begynnelsen, Tera, Abrahams far, og Nakors far, og de

tjente andre guder. Og jeg tok deres far Abraham fra hinsides elven, og jeg ledet ham i hele landet, og jeg mangfoldiggjorde hans sæd, og jeg ga ham Isak, og til Isak ga jeg Jakob og Esau, og jeg ga til Esau fjellet Seir å arve, og Jakob og hans sønner gikk ned til Egypt, og de ble der til et stort og tallrikt og mektig folk, og egypterne undertrykte dem. Og jeg slo Egypt med de tegn som jeg gjorde blant dem. Og etter dette ledet han våre fedre ut fra Egypt, og dere gikk inn i det Røde hav, og egypterne forfulgte våre fedre med vogner og hester inn i det Røde hav. Og vi ropte til Herren, og han ga sky og mørke mellom oss og egypterne, og han brakte havet over dem og dekket dem, og deres øyne så alt det Herren gjorde i landet Egypt, og dere var i ødemarken mange dager. Og han ledet oss inn i amorrittenes land, de som bodde bortenfor Jordan, og Herren overgav dem i våre hender, og dere arvet deres land, og dere ødela dem for deres ansikt. Og Balak, sønn av Sippor, Moabs konge, reiste seg og stilte opp til kamp mot Israel, og han sendte bud og kalte Bileam for å forbanne oss. Og Herren din Gud ville ikke ødelegge deg, og han velsignet oss med velsignelser, og han reddet oss fra deres hender, og han utleverte dem. Og dere krysset Jordan og dere kom til Jeriko, og de kjempet mot oss, de som bodde i Jeriko: amoritten og kanaanitten og perisitten og hivitten og jebusitten og hettitten og girgasitten, og Herren utleverte dem i våre hender. Og han sendte hvepsen foran dere, og den drev dem bort fra vårt ansikt, tolv konger av amorittene, ikke ved ditt sverd og heller ikke ved din bue. Og han gav dere land som dere ikke arbeidet på, og byer som dere ikke har bygget, og dere bosatte dere i dem, og vingårder og olivenlunder som dere ikke

plantet, spiser dere av. Og nå frykt Herren, og tjen ham i oppriktighet og rettferdighet, og fjern de fremmede guder som våre fedre tjente på den andre siden av elven og i Egypt, og tjen Herren. Hvis det ikke behager dere å tjene Herren, velg i dag for dere selv hvem dere vil tjene, enten gudene til fedrene deres, de som var på den andre siden av elven, eller gudene til amorittene, i hvis land dere bor, men jeg og mitt hus vil tjene Herren, fordi han er hellig. Og folket svarte og sa: Det må aldri skje at vi forlater Herren for å tjene andre guder. Herren vår Gud, han er Gud, han førte oss og våre fedre opp fra Egypt, og bevarte oss på hele den veien vi gikk, og blant alle de folkeslagene som vi passerte gjennom. Og Herren kastet ut amorittene og alle folkene som bodde i landet fra vårt ansikt, men vi vil også tjene Herren, for denne er vår Gud. Og Josva sa til folket: Dere er ikke i stand til å tjene Herren, fordi Gud er hellig, og denne nidkjære vil ikke tilgi syndene deres og lovløse gjerningene deres når dere forlater Herren og tjener andre guder, og han vil komme over dere og skade dere og fortære dere til tross for det gode han gjorde dere. Og folket sa til Josva: Nei, men Herren vil vi tjene. Og Josva sa til folket: Dere er vitner mot dere selv at dere har valgt Herren for å tjene ham. Og nå ta bort de fremmede gudene som er blant dere, og rett deres hjerter mot Herren, Israels Gud. Og folket sa til Josva: Herren vil vi tjene, og hans stemme vil vi høre. Og Josva inngikk en pakt med folket på den dagen, og ga dem lov og rett i Silo foran Israels Guds telt. Og han skrev disse ordene inn i Guds lovbok, og tok en stor stein, og Josva reiste den ved terebinten foran Herren. Og Josva sa til folket: Se, denne steinen vil være blant

dere til et vitnesbyrd, fordi den selv har hørt alt som ble sagt til den av Herren, som talte til dere i dag, og denne vil være blant dere til et vitnesbyrd i de siste dager, når dere handler falskt mot Herren min Gud. Og Josva sendte folket, og de gikk hver til sitt sted. Og Israel tjente Herren alle Josvas dager, og alle dagene til de eldste som forlenget tiden etter Josva, og som så alle Herrens gjerninger som han gjorde for Israel. Og det skjedde etter dette at Josva, Nuns sønn, Herrens tjener, døde, hundre og ti år gammel. Og de begravde ham ved grensene av hans lodd i Timnath Serah i Efraims fjell fra nord av Gileads fjell. Og beinene av Josef førte Israels sønner opp fra Egypt, og de begravde dem i Sikem, i delen av marken som Jakob kjøpte fra amorittene som bodde i Sikem for hundre lam, og han ga den til Josef som del. Og det skjedde etter disse ting at Eleasar, sønn av Aron, ypperstepresten, døde, og han ble begravet i Gibea som tilhørte Pinehas, hans sønn, som han hadde gitt til ham i Efraims fjellområde.